No Vayo A Testamento, Salmo, No Libro No Proverbo

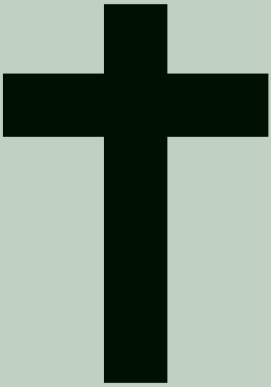

New Testament plus Psalms and Proverbs

No Vayo A Testamento, Salmo, No Libro No Proverbo

New Testament plus Psalms and Proverbs

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ivatan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 30 Dec 2021
62508313-bcb1-53b4-b1bd-e4271f5cec34

Contents

Mateo 1
Marcos 75
Lucas 119
Juan 192
No Apostoles 247
Roma 315
1 Corinto 348
2 Corinto 380
Galacia 402
Efeso 414
Filipos 424
Colosas 432
1 Tesalonica 439
2 Tesalonica 446
1 Timoteo 450
2 Timoteo 461
Titus 468
Filemon 473
Hebreo 475
Santiago 500
1 Pedro 509
2 Pedro 519
1 Juan 525
2 Juan 534
3 Juan 536
Judas 538
Apocalipses 541

No Evanghelio ni San Mateo

Introduction

No Evanghelio aya a pinatolas ni San Mateo am ipapanmo na si Jesus a asa ka nipromisa a Manlibri a iya so napatongtong sira so promisa no Dios do tawotawo na do nakarahan a tiempo. No akmaya sia a Evanghelio no kalibrian am promisa na pa ya diaten ta voyvoh sava o kaydian na a Judeo o inangay na librien.

Mapia o kawnonot sia ni San Mateo o napaparin sa. Somitnan ya do nakawara ni Jesus, kawnot no nakapabawtismo na as kano nakahawahaway sia ni Satanas a tentasionan as do kwanasaw am no nakapananawo na kano nakapanovatova na do ministerio na do Galilea. No pinakavosan sia ni San Mateo o Evanghelio aya am no nakapangwan ni Jesus do Jerusalem a yapo do Galilea a dia so nanawdi dana a dominggo a kaviay ni Jesus do tana aya a nawri dana so nakapapasek da sia a dimanen. Amna namanda ava dia o istoria aya ta nayvangon si Jesus do vovon na.

Mavoya do Evanghelio aya ta si Jesus o mapía dana a mananawo a iya so mian so ipakapamarin a mapawdi so pidipidit sa no Dios. Iya pa o nananawo no komapet do Paypatolan no Dios. Maparin a makpeh do maychadadima ka gropo o kahavnan no nanawo sa ni Jesus: (1) no sermon ni Jesus a komapet do dadakay, anongen, privilihio as kano panapanayahen da no machangay do Paypatolan no Hanyit (chapters 5-7); (2) niyokoyokoran nira ni Jesus o dose sawri a ka disipolos na do mision da do tana aya (chapter 10); (3) parabola sa a komapet do Paypatolan no Hanyit (chapter 13); (4) nanawo a komapet do inmonmoan no kawnot di Jesus a asa ka disipolo na (chapter 18); as kano (5) nanawo a komapet do kavosan no mondo aya as kano manam paya a Paypatolan no Dios (chapters 24-25).

Outline

No ngaran da sa no pinakayakayapoan ni Jesu Cristo as kano nakawara na a tawo 1:1–2:23

No ministerio ni Juan Bawtista 3:1-12

No nakabawtismo dia kano nakahawahaway sia tentasionan ni Satanas si Jesus 3:13–4:11

No ministerio ni Jesus do tawotawo do Galilea 4:12–18:35

No nakayapo na do Galilea a mangwan do Jerusalem 19:1–20:34

No nanawdi dana a dominggo ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 21:1–27:66

No nakapayvangon kano nakapavoya ni Jesus a manam so kapayvidi na do hanyit 28:1-20

No ngaran da sa no pinakayakayapoan ni Jesus
(Lucas 3:23-38)

1 Niaya o nakatolas a kavoyan sia o pinakayakayapoan ni
Jesu Cristo a tayabo ni David a asa ka tayabo ni Abraham.

2 Si Abraham o ama ni Isaac as si Isaac o ama ni Jacob. Si
Jacob o ama da Juda kanira no kakakteh na sa a mahahakay.
3 Si Juda a kakovot ni Tamar am ama da Fares kani Zara. Si
Fares o ama ni Esrom as si Esrom o ama ni Aram. 4 Si Aram
o ama ni Aminadab as si Aminadab o ama ni Naason. Si
Naason o ama ni Salmon 5 as si Salmon o ama ni Boaz as
no ina na am si Rahab. Si Boaz o ama ni Obed as no ina ni
Obed am si Ruth. As si Obed o ama ni Jesse 6 a iya dana so
ama no Patol a si David.

Si David o ama ni Solomon as no ina ni Solomon am no
nakakovot ni Urias. 7 As si Solomon o ama ni Roboam. Si
Roboam o ama ni Abias as si Abias o ama ni Asa. 8 Si Asa
o ama ni Josafat as si Josafat o ama ni Joram. Si Joram
am ama ni Ozias. 9 Si Ozias o ama ni Jotam as si Jotam
o ama ni Ahaz. Si Ahaz o ama ni Ezekias. 10 Si Ezekias o
ama ni Manases as si Manases o ama ni Amon. Si Amon
o ama ni Josias 11 as si Josias o ama ni Jeconias kanira no
kakakteh na sa a mahahakay. Nia o tiempo no nakahomis
da sira no Babilonia o tawotawo no Israel as kangay da nira
a pakovoten do kavahayan da do Babilonia.

12 As do nakahap da sirawri a iyangay do Babilonia am
mian o anak ni Jeconias a si Salatiel. Si Salatiel o ama ni
Zorobabel 13 as si Zorobabel o ama ni Abiud. Si Abiud o
ama ni Eliakim as si Eliakim o ama ni Azor. 14 Si Azor o
ama ni Zadoc as si Zadoc o ama ni Akim. Si Akim o ama
ni Eliud 15 as si Eliud o ama ni Eleazar. Si Eleazar o ama
ni Matan as si Matan o ama ni Jacob 16 as si Jacob o ama
ni Jose a kakovot ni Maria as si Maria aya o ina ni Jesus a
tawagan so Mesias anmana Cristo a iya so tinovoy no Dios
do tana aya.

17 Dawa katorse a ka henerasion a nakayapo di Abraham
a manda di David, as alit na am katorse a ka henerasion o
nakayapo di David a manda do nakangay daya do Babilonia
no Israelita a pakovoten as katorse pa ka henerasion do
nakayapo do nakawara da do Babilonia a manda dana do
nakawara ni Jesu Cristo.

No nakawara ni Jesus
(Lucas 2:1-7)

18 Niaya o napaparin do nakawara na a tawo ni Jesu
Cristo. No ina ni Jesus a si Maria am nachitrato do kapay-
chakovot da kani Jose amna manam pa kano kapaychakovot
as kano kapayasa da asa vahay am mian dana o kovoten ni
Maria as no kovoten naya am yapo do Masanto a Espirito.
19 As si Jose aya a oyod a mapia so dadakay am chinakey
nava a ipasnek si Maria do aro a tawo do kapasiay na sia so
matalamad a nia so logar a parinyen na, dawa niplano na o
kapasiay na sia so oyod a masekreto. 20 Amna do kaari na
komtokto nia o plano naya am nawara sia o asa ka anghel
do tayenep na a makavata sia, “Jose, imo a asa ka tayabo ni
David, ichamo moava a kakovoten si Maria, ta no kovoten
naya am yapo do Masanto a Espirito, 21 as kapayanak na anti
so mahakay as ngaranan nio so Jesus, ta iya anti o omlibri so
tawotawo na sa do gatogatos da.” 22 Do niaya sa a napaparin
am nakatongtong o vinata no Dios a pinatoyo na do asa ka
profeta a makavata sia,

23 “Tiban nio, ta maymanganak anti o asa ka virhen so
mahakay as tawagan da anti so Emmanuel,”

a nia so mayinmonmoan so Machichasa diaten o Dios.

24 Dawa do nakayokay ni Jose am inanohdan na o
niyokoyokoran awri sia no anghel no Dios. Dawa inahap
na a kakovoten si Maria. 25 Pero tinodo nava si Maria a
manda do nakawara ni Jesus. As do nakawara no metdeh
aya am ningaranan sia ni Jose so Jesus.

2

No bisita da no masosolib a tawo

1 Nawara si Jesus do asa ka kavahayan do Judea a mayn-
garan so Bethlehem do tiempo no kapaypatol ni Herodes.
As mian sa o mahahakay a masosolib do kapakaparin no
vitovitohen a nawara do Jerusalem a yapo do kavahayan
a machimangket do twawan no araw a mangaheahes a
makavata sia, 2 “Dino paro o yanan no metdeh aya a
nawara a patol da no Judeo, takwan do kayan namen pa
do kavahayan namen am navoya namen o vitohen aya a
sinyal do nakawara narana, as dawa tayto kami a mangay a
omanianib sia.” 3 Do nakadngey da sia ya da Patol Herodes
kano tawotawo do Jerusalem am oyod da chinagolo. 4 Dawa
pinatawag sa ni Herodes o atavo a maato sa a papali kano
eskriba a sira so masosolib do nanawo da no Judeo as kahes
na nia, “Dino o logar a kawaran no Mesias aya.” 5 Tominbay
sira as kavata da sia, “Do kavahayan no Bethlehem do Judea
akma so pinatolas no profeta kaychowa,

6 ‘Bethlehem a kavahayan ni Juda am oyod a maim-
portante a kavahayan, ta yapo anti dia o asa a ka
manyokoyokod a mapawnot so tawotawo ko sa a Israel.’ ”
7 Pinatawag sa ni Herodes o masosolib saya a mahahakay
as do kasirasira na am inahes na dira an ango o mismo
a tiempo a nakavoya da sia o vata dawri a vitohen. 8 As
do nakapanmo narana sia ni Herodes am tinovoy na sa
do Bethlehem as kayokoyokod na nira a makavata sia,
“Mangay kamo as kapakapia nio sia chitahen o metdeh aya
as an mavoya nio am mayvidi kamo pa omvahevahey sia
diaken tapian iyangay ko pa sia anianiven.” 9 Do nakadngey
da so vinata no patol aya am inangay da chitahen o metdeh
aya. As do katori da do rarahan am minirwa da mavoya o
vitohen awri a nia so napawnot sira a manda do nakabhes
na do sinmo no vahay ori a yanan no metdeh aya, 10 as oyod
a rakoh o nakasoyot da.
11 Do nakapakarapit da do Bethlehem am nangay sa do
vahay awri a yanan da Jesus kano ina na a si Maria as
do nakavoya da so metdeh aya am domnogod sa a omanib
sia. As do kaywang da so iregalo da sia am tomnoroh sa so
vohawan, insenso kano mira. 12 Niyokoyokod sa no Dios do
asa ka tayenep do kadi darana mapavoyan di Herodes as do
kapayvidi darana do kavahayan da am nanahan dana sa do
matarek a rarahan.

No nakapayayo da Jose a mangay do Egipto

13 Do nakakaro darana no masosolib saya a tawo am
nawara di Jose o asa ka anghel no Dios do tayenep na a
makavata sia, “Jose, mayvangon ka as kahap mo so metdeh
aya as kano ina naya as kapayayo mo nira do Egipto, ta
chitahen ni Herodes a dimanen o metdeh aya as mavidin
kamo daw a manda do kavata ko sia o kakaro nio daw.”
14 Dawa do mahep ori am nayvangon si Jose as kahap
na so metdeh aya kano ina naya as kangay da do Egipto,
15 as kavidin da daw a manda do nakadiman ni Herodes.
Do niaya a naparin am nakatongtong o Chirin no Dios a
pinatoyo na do asa ka profeta,
“Tinawagan ko o manganak koaya a komaro do Egipto.”

No nakapadiman nira ni Herodes o kametdehan sa a mayawan so dadwa kano maypahbo

16 Do nakapanmo sia ni Herodes o nakawtap da dia no
masosolib saya a tawo am oyod a naket as pinanyokoyokod
na o kadiman sira so atavo a kametdehan a mahahakay do
Bethlehem as kan do omdivon sa a logar a mayawan so
dadwa kano maypahbo, ta nia sa o kametdehan a nawara
do nakarahan no nakatwaw no vitohen ori a navoya da

no masosolib saw a tawo. 17 Do akmaya sia a malotod a
mando ni Herodes am nakatongtong o vinata na kaychowa
ni profeta Jeremias:

18 “Tayto a madngey o maymetmet a katanyis do
Rama, ta si Raquel am tanyisan na o nakadiman da no
kametdehan na sa as mapabhes ava o vinovinoho na.”

No nakangay da Jesus do Nazareth

19 Amna do nakarahan no nakadiman ni Herodes am
minirwa a mawara o asa ka anghel no Dios di Jose do
Egipto do tayenep na a makavata sia, 20 “Mayvangon ka
as kahap mo so metdeh aya kano ina naya as kapayvidi
nio do Israel, takwan nadiman dana o tawo ori a nakey
a omdiman so metdeh aya.” 21 Dawa nayvangon si Jose as
kahap na so metdeh aya kano ina naya as kapayvidi darana
do Israel. 22 Amna madngey na o ka si Arkelao no nachitadi
do ama naya a si Herodes a maypatol do Judea am mamo a
mangwan daw. As do tayenep na am vinata no Dios di Jose o
kangay da do Galilea. Dawa nangay sa a matda do Nazareth
do provinsia aya no Galilea, 23 as kavidin da do kavahayan
aya do Nazareth. Do niaya aya am nakatongtong o vinata
no profeta a komapet sia,

“Tawagan sia anti so iNazareth.”

3

No mensahe ni Juan Bawtista
(Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Do tiempo ori kanaw am nangay si Juan Bawtista a
mapawnonong so chirin no Dios do desierto do Judea
a makavata sia, 2 “Manehseh kamo as katadichokod nio
do pakagatogatosan nio, ta nawara dana o tiempo no
kapaypatol no Dios.” 3 Si Juan aya o vinata ni profeta Isaias
kaychowa do nakavata na sia,

“Mian o asa ka mangononong do desierto a makaliak a
makavata sia, ‘Mayprepara kamo do kawara no Apo taya.
Pakapiahen nio o logar a panahanan na.’ ”

4 As no ayoayob ni Juan am nihneb a boboh no kamelyo.
Maytahed so kodit as no kanen na am kavaga kano polot.
5 Oyod sa aro o nangay a domngey sia a yapo do Jerusalem,
do matatarek sa kavahayan do provinsia no Judea as kan do
omdivon sa a kavahayan do Rio Jordan. 6 Sira o tawotawo
saya am nanehseh sa as kapaykonfisal da no gatogatos da
as nibawtismoan sa ni Juan do Rio Jordan aya.

7 Do kavoya sira ni Juan o Fariseo kano Saduceo saya
a machitaha a mapabawtismo am vinata na dira, “Inio a
akmay boday. Do vata nio paro as makalibri kamo do

kastigo no Dios an mapabawtismo kamo? 8 No mayanong
nio a parinyen am no kapavoya nio no nakasivog nio a
nanehseh no gatogatos nio do katadi do pariparinyen nio
sa. 9 Asna no kasaray nioava nia o kapaytayatayabo dinio ni
Abraham, ta an ichakey no Dios am maparin na payvadiwen
o bato saya dia a tayatayabo ni Abraham. 10 As tiban
nio ta no hosga no Dios am akmay kotaw a tayto dana a
machitangked do kayo aya a di makasi a logar a akteven
as kano sosohan. 11 Bawtismoan koynio no danom do
nakapanehseh nio pero no ito aya a mawara a manawnawdi
kaniaken am rakorakoh kano matoato o ipakapamarin na,
ta aran no kapayrara ko so sandalyas na am mayanong
akoava. Iya anti o ombawtismo dinio no Masanto a Espirito
as kano apoy. 12 Takwan mawara anti sia a mapaychabinbin
so tawotawo a akmay maywakwak a mapaytaywawa so
pinanasan kano votoh na, ta pasdepen na anti a onongan o
votoh na asna no pinanasan aya am temtemen do diawsep
a apoy.”

No nakabawtismo di Jesus
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

13 Do kwanasaw am nangay si Jesus a mapabawtismo
di Juan do Jordan do nakayapo na do Galilea. 14 Amna
nipenpen sia ni Juan a makavata sia, “Mapabawtismo ka
paro diaken an yaken pa o mayanong a bawtismoan mo?”
15 Tinbay ni Jesus, “Bawtismoan mo yaken, ta mayanong o
kawnot ta dia o atavo a yokoyokoran niaten no Dios.” Dawa
nanganohed si Juan as kabawtismo na sia. 16 As do katwaw
ni Jesus do danom do nakatayoka na sia bawtismoan ni Juan
am naywang o hanyit as kavoya na sia o Espirito no Dios a
akmay voyit a gomtin sia, 17 as kayan no liak a yapo do
hanyit a makavata sia, “Niaya o ichaddaw ko a Manganak
a oyod ko a ipakamia.”

4

No nakahomis sia ni Jesus si Satanas
(Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

1 Do nakarahan no nakapabawtismo naya am pinawnot
sia no Masanto a Espirito a mangay do desierto a dawri so
tentasionan sia ni Satanas. 2 As do nakarahan no apat a
poho a karaw kano ahep a kabo no chinan na am napteng
si Jesus. 3 Nangay sia si Satanas as kavata na sia, “An ara
oyod o kaimo no Manganak aya no Dios am payvadiwen mo
o bato saya a tinapay.” 4 Amna tominbay si Jesus a makavata
sia, “Vatahen no nakatolas a Chirin no Dios, ‘Voyvoh ava o
kanen a ichaviay no tawo ta no atavo a vatahen no Dios.’ ”

5 Kwanasaw am pinayvan na pa sia ni Satanas a mangay
do totok no templo do Jerusalem, 6 as kavata na sia di Jesus,
“An ara imo o Manganak no Dios am mayjogtos ka, ta no
vatahen no nakatolas am,
‘Tovoyen na sa anti o angheles na a machonong dimo.
Talahen daymo do tanoro da tapian di ka karawan do
kabatoan.’ ”
7 Tinbay ni Jesus, “Vatahen pa no nakatolas o, ‘Hawah-
awayen moava tentasionan o Dios a Apo mo.’ ”
8 Do katayoka na nia am pinayvan sia ni Satanas a mangay
do oyod a makarang a tokon as kapavoya na sia atavo o
maavid sa a paypatolan no mondo aya, 9 as kavata na sia
di Jesus, “Itoroh ko sira ya atavo dimo an domogod ka a
omanianib diaken.” 10 “Komaro ka dia so nyeng,” kwana ni
Jesus, “takwan no vatahen no nakatolas am, ‘Voyvoh o Apo
mo a Dios o anianiven mo as kano kaiya no mavoyvoh a
payserbian mo.’ ”
11 Do diaya am komnaro si Satanas as nawara sa o
angheles a somidong si Jesus.

No sitnanan no ministerio ni Jesus do Galilea
(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

12 Do kwanasaw do nakadngey sia ni Jesus o nakakalaboso
da si Juan am nangay do Galilea. 13 Kwanasaw am komnaro
do Nazareth do provinsia aya no Galilea as kangay na a
matda do kavahayan no Capernaum a masngen do taaw no
Galilea do mangket na do sakop no kavahayan no Zebulon
kan do Naftali. 14 Do niaya aya am nakatongtong o vinata
kaychowa ni profeta Isaias,
15 “No tawotawo do kavahayan sa do Zebulon kan do
Naftali do mangket na do taaw do katovang do Rio Jordan,
yanan da no Hentil do Galilea, 16 aran nayendes dana sa
do kasarisarian a mangwan do kararayawan da am tayto
dana sa kasehdangan sichangoriaw.”
17 Nakayapo kanaw am somnitnan si Jesus a mananawo
a makavata sia, “Manehseh kamo as katadichokod nio
do pakagatogatosan nio, ta nawara dana o tiempo no
kapaypatol no Dios.”

No nakatawag ni Jesus dira do apat a ka mangamong
(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

18 Do asa karaw do kayam na do kanayan no Galilea am
navoya na si Simon a tawagan da so Pedro kano kakteh
na a si Andres a tori a managap ta niaya o kaviayan da o
kapangamong daya. 19 Vatan sia ni Jesus dira, “Karoan nio
na o kapangamong nioaya asna omonot kamo na diaken,
ta parinyen koynio a mapawnot diaken so tawotawo.”

20 Kadngey da sia ya am nanyeng da karoan o sagap dawri
as kawnot darana di Jesus.
21 Kwanasaw do kayam na pa am navoya na sa Zebedeo
kanira no kamanganakan na a sa Santiago kani Juan do
tataya da a omayoma so sagap da. Tinawagan sa ni Jesus,
22 as nanyeng da karoan o tataya daw as kano ama da as
kawnot darana di Jesus.

No nakapananawo kano nakapanovatova ni Jesus
(Lucas 6:17-19)

23 As nidivon ni Jesus o atavo sa a kavahayan do Galilea
a mananawo do kakpekpehan da sa a abnekan so sinagoga
as pinawnonong na dira o Evanghelio aya no kapaypatol
no Dios as katovatova na pa sira so magaganit kanira no
mian so didiwen. 24 Makayamot dia am navahey si Jesus
do atavo a kavahayan do Syria as inangay da sia o oyod
sa aro a magaganit, sira o sindepan no marahet a espirito,
sira o makakabo kano paralitiko as tinovatova na sa atavo.
25 Oyod sa aro o tawotawo a minonot di Jesus a yapo do
Galilea, do Decapolis, do Jerusalem, do Judea as kan do
kavahayan sa do katovang no Jordan.

5

No sivog a mapalak a tawo
(Lucas 6:20-23)

1 As do nakavoya sia ni Jesus o aro sawri a tawo a
maychawarawara am nangay do asa ka tokon as kapaydisna
na as nangay sa a omdivon sia o disipolos na sawri, 2 as
kasitnan na a omnanawo sira a makavata sia,
3 “Mapalak sa o makapanmo so kapachidepende do Dios,
ta sira o somnivog a machangay do paypatolan na.
4 “Mapalak sa o mangsah, ta paydamnayen no Dios o
aktokto da.
5 “Mapalak sa o mapamahbo, ta marisibi da anti o
nipromisa no Dios a itoroh dira.
6 “Mapalak sa o oyod a makey a ompakamia so Dios, ta
sidongen na sira a nawri so parinyen da.
7 “Mapalak sa o masisien, ta ichasi sa no Dios.
8 “Mapalak sa o mapasivog so kawnot da do atavo a inolay
no Dios,* ta mavoya da anti sia.
9 “Mapalak sa o mapaysosondo so maydidiman, ta sincha-
ran sa no Dios a kamanganakan na.

---

* **5:8** 5:8 *Do Griego:* Mapalak sa o manamonamo so tawol.

10 “Mapalak sa o pakasisien a makayamot do ka-
panganohed da do vatahen sa no Dios, ta sira o somnivog a
machangay do paypatolan no Dios.
11 “Mapalak kamo an makayamot do kawnot nio di-
aken as paroparohen daynio as katetek da dinio as ka-
pakachirichirin da so aro a daday a parahtan da dinio.
12 Makasoyot kamo, takwan rakoh o primio na dinio no Dios
do hanyit. Ta akma pa saw o kapakasiasi da sira so profeta
ko sa kaychowa.

No asin kano relaken a pinakompara do tawo
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)

13 “Inio o pakomparahen ko do asin a ompreserva so
mondo aya a mapavawa sia do kararayawan, asna an mabo
o payit no asin am mapavidi pava o payit nawri as ara pava
o serbi na ta no kapoha dana nia.
14 “Akma kamo pay relaken dira do tawotawo. No
kavahayan a mian do totok no tokon am maparin ava
oliven o relaken na sa. 15 Arava o mandeb so asa ka
relaken as kataheb na dia, ta pangayen na do katwaw
tapian kasehdangan sa o mian do sahad. 16 Akma pa
saw ta pakarialen nio o relaken nio do salapan da no
tawotawo tapian mavoya da o mapia aya a pariparinyen
nio as kadaday da so Ama nio a mian do hanyit.

Si Jesus o minpatongtong so panyokoyokoran sa ni Moises

17 “Pangayen nioava do aktokto nio o nakawara ko a
mapabhes sira so onotan ta sa a pinatolas da Moises kanira
no profeta sira, ta no kakawyoran na am nawara ako
a mapatongtong sira atavo. 18 As vatahen ko dinio ta
mintras mian pa o tohos kano tana aya am arava o mabo
do nakatolas saya a aran no dékey dana a parte na, ta
makatongtong sa anti ya atavo. 19 As an sino o mapasada so
aran dékey dana do nakatolas saya as kapawnot na pa so
kadwan a mapasada sia am iya anti o máhbo do paypatolan
do hanyit. As alit na pa ta an sino o manganohed a
mapatongtong so panyokoyokoran saya as kapawnot na pa
so kadwan a manganohed am iya o máto do paypatolan no
Dios do hanyit. 20 Vatahen ko dinio ta makasdep kamoava
do paypatolan no Dios do hanyit an di kamo mapipia kanira
no eskriba kano Fariseo do kawnot do ichakey no Dios.

No nanawo a komapet do soli

21 “Nadngey nio na o kavata sia dira do tawotawo
kaychowa, ‘Mandiman kava so tawo. An sino mandiman
am isalap do hosgado a kastigoan.’ 22 Amna vatahen
ko dinio ta an sino o komontra so kapayengay na tawo

am somnada dana as kapayanong na kakastigoan. As
an sino o mapakamahbo so kapayengay na do kavata na
sia dia o kabo no sinmo na am mayanong a somalap
do paysekasekaran, as no omavay so kapayengay na am
mayanong a mangay do apoy no infierno. 23 As an mian
ka do altar a maparawat so itoroh mo do Dios as manakem
mo o kayan no solian nimo no asa ka tawo, 24 am manma ka
pa mangay a mangahes so kapakabo na dimo as kapayvidi
mo na a tomoroh no itoroh moaya do Dios. 25 Chitahen mo
o kakalo mo a machiareglo do pinakagatosan mo tapian di
naranaymo isdep do hosgado as kakalaboso da pa dimo,
26 ta vatahen ko o kadi mo makavolawan a manam so
kapaga mo do atavo a logar mo a pagan.

No nanawo a komapet do kapangadwan

27 "Nadngey nio na o kavata sia, 'Mangadwan kava.'
28 Amna vatahen ko dinio ta an sino o tomidib do asa ka
mavakes a mian so marahet a chintokto sia am ividang
dana sia a mangadwan. 29 An no manwanan a mata mo
o pakayapoan no kapakagatos mo am pakarohen mo as
kapoha mo nia, ta mapipia an kapakaroan o karakohan
mo as kano kadinong mo a ipoha do infierno. 30 An no
manwanan a tanoro mo o pakayapoan no kapakagatos
mo am akteven mo as kapoha mo nia, ta mapipia an
kapakaroan o karakohan mo as kano kadinong mo a ipoha
do infierno.

No nanawo a komapet do kapasiay so kakovot
(Mateo 19:3-12; Marcos 10:2-12; Lucas 16:18)

31 "Vatahen da pa ta an sino o mapasiay so kakovot
na a mavakes am logar na pa torohan so katolasan no
nakapaysiay da. 32 Amna vatahen ko dinio ta an sino o
mapasiay so kakovot na a mavakes a di nangadwan am
parinyen no mahakay aya o kakovot naya a mangadwan
an mirwa a maychakovot o mavakes aya, as an sino o
omkakovot so mavakes aya am mangadwan pa.

No nanawo a komapet do pinayavayan

33 "Nadngey nio pa o kavata sia kaychowa dira do
tawotawo, 'Tadichokoran moava o pinayavayan mo as
paynyohahen moava o vinata mo do salapan no Dios.'
34 Amna vatahen ko dinio o kadi nio yosaran a mayavay
an mian o vatahen nio do kabnek nio so hanyit a proyba
do kaoyod no vinata nio, ta dia o trono no Dios. 35 Abneken
nioava o tana aya ta mian ya do panayahboan no kokod
no Dios. Abneken nioava o Jerusalem, ta kavahayan ya
no mato a Patol. 36 Abneken nioava o oho nio, ta arava

o ipakapamarin nio a omdibdis so kolor no book nio a
mavaheng anmana maydak. 37 As an vatahen nio o oon
anmana omba am manawob danaw, ta an ango pa o
parapahen nio dia am yapo dana di Satanas.

No nanawo a komapet do kapamahes
(Lucas 6:29-30)

38 “Nadngey nio na o kavata sia, ‘An koyden da o mata mo
am koyden mo o mata da, as an soltohen daymo as kapakaro
no nyipen mo am vahsan mo so akma saw.’ 39 Amna
vatahen ko dinio o kadi nio mamahsan asna an pitpiten
da o pisnyi mo am itoroh mo pa o viit na. 40 An mian o
mapahosgado nimo tapian mahap na o lamit mo am itoroh
mo pa o katapid na. 41 An posposan daymo a mayrara nira
so asa ka kilometro am mangay ka as kapayrara mo nira so
dadwa ka kilometro. 42 Torohan nio pa sa o mangahes so
sidong dinio as pavohoren nio sa o mamohed dinio.

No kaddaw no kakontra sa
(Lucas 6:27-28,32-36)

43 “Nadngey nio na o kavata sia, ‘Ichaddaw mo sa o
kaychayvan mo as kontrahen mo sa o kalaban mo sa.’
44 Amna vatahen ko dinio o kaddaw nio nira no komontra
dinio as kapachahoahok nio nira o mapakasiasi dinio,
45 tapian sincharan kamo a somnivog a kamanganakan
no Ama nioaya do hanyit. Ta aliten na sa o mapia kano
marahet so dadakay a parialan so araw as kano torohan so
timoy. 46 Panapanayahen nioava o kavahes dinio no Dios
an voyvoh sa pamarinyan nio so mapia am no maddaw
ninio. Aran sira o makagatogatos am parinyen da ya. 47 As
ango ichapipia nio kano kadwan an nawri sa o kapian nio
o kaychayvan nio sa. Ta aran sira o bokalot am parinyen
da pa ya. 48 Makapia kamo do atavo a pariparinyen nio a
akma so Ama nio do hanyit a oyod a mapia.

6

No nanawo a komapet do kapanidong so masekreto

1 “Katiban nio o kadi nio parinyan so anongen nio do Dios
do kakey nio a mavoya no tawo, ta an nia o mian do aktokto
nio am ara pava o marawat nio a vahes a yapo do Ama nio
do hanyit. 2 Dawa an mian o kapalaw nio sira so makasiasi
am yosad nio pava ivahevahey ya a akma so parinyen da
no toman saya do sinagoga kan do rarahan tapian dayen sa
no tawo. Kapanmohen nio ta narawat darana o vahes da.
3 Asna an manidong kamo so makasiasi am ipayvahevahey
nioava do aran sino, aran do mapia nio na a kayvan, 4 tapian

no pinarin nioaya a dia navahey am vahsan anti no Dios a iya so makapanmo so atavo.

No nanawo a komapet do kapachahoahok
(Lucas 11:2-4)

5 “An maydasal kamo am makakma kamoava sira so toman madiodiosen, ta nawri o ichakey da o kavoya sira no tawo a maydasal do sinagoga kan do rarahan. Kapanmohen nio ta narawat darana o vahes da. 6 Asna an maydasal kamo am somdep kamo do vahay nio a mangneb as kapachahoahok nio so masekreto do Ama nio a di nio mavoya ta iya o makapanmo so atavo as iya pa o tombay dinio.

7 “As an maydasal kamo am manerbi kamoava so aro a chirin a pavividien a di nio a intindi a akma so parinyen da no di makasinchad so Dios, ta do vata da as nawri o idngey sira no Dios o kaaro no vatavatahen da. 8 Makakma kamoava sira, ta aran manam pa so kapaydasal nio am mapanmo narana no Ama nio a Dios o iyahes nio sia. 9 Tiya o palialitan nio an machahoahok kamo:

‘Ama namen a mian do hanyit, aniven o ngaran mo. 10 Mangay diamen o paypatolan mo as kapakatongtong pa no ichakey mo diamen do tana aya akma so kawnot dia do hanyit. 11 Itoroh mo pa o ichaviay namen do sicharaw aya, 12 as kapakabo mo pa so gatos namen akma so kapakabo namen dira do makagatos diamen. 13 Pavawahen mo pa yamen do katentasionan diamen kan do atavo a marahet. [Ta imo o maypatol a mian so ipakapamarin a abo so pandan. Amen.]’

14 “Ta an pakaboan nio sa o mian so gatos dinio am pakaboan kamo no Ama nio do hanyit. 15 Asna an di nio sa pakaboan o nakagatos dinio am akma pa saw o kadi na mapakaboan dia no Dios o gatos nio sa.

No nanawo a komapet do kapay-ayono

16 “An may-ayono kamo am ipahalata nioava a akma sira so toman madiodiosen a yosad a mapavoya o kapteng da kano kakma day mangsah. Kapanmohen nio ta nahap darana o vahes da. 17 Asna an may-ayono kamo am abdibdisen nioava o mapia a katitiban nio, 18 tapian dia panmo ya no tawo an dia voken a no Ama nio a Dios a di nio mavoya a iya so makapanmo so atavo as iya pa so tomoroh so vahes dinio.

No somnivog a kaynakman
(Lucas 12:33-34)

19 “Mapay-iras kamoava so kaynakman nio do tana aya
a nia so mamek kano omrachi as kano matakaw. 20 Asna
nawri o pay-irasen nio o rakoh sa so sinmo do hanyit a
dawri so kaboan dana no rachi kano amek anmana sira o
manakanakaw. 21 Ta an dino o yanan no kaynakman nio
am dawri a mismo o yanan no aktokto nio.

No sehdang no karakohan
(Lucas 11:34-36)

22 “No mata o kwinta a sehdang no karakohan, dawa an
serbien nio do mapia o mata nio am kasehdangan o atavo
a karakohan nio. 23 Asna an do di mayanong o serbian nio
sia am maytavo o karakohan nio a machirapas do marahet.
Dawa an no sehdang a mian dinio as kasarian am ay so
kasari no pangwanan nio!

No logar sa panmahen a chitahen do viay ta
(Lucas 16:13; 12:22-31)

24 “Arava o makapayrayay sia payserbian o dadwa ka
apohen, ta ichaddaw na o asa as kakontra na so asa, anmana
anohdan na o asa as sobnahen na o asa. Maparin ava o
kapayrayay nio sia payserbian o Dios as kano kaynakman
no tana aya.
25 “Dawa vatahen ko dinio, ichavakel nioava o viay nio
do tana aya. Ichavakel nioava o kanen nio, inomen nio
anmana no onayen nio. Ta no kaviay aya am tod ava kakan.
As no mangonay am rakorakoh o sinmo na kano onayen
na. 26 Tiban nio pa kono sira o manomanok,” kwana pa ni
Jesus. “Maymoha sava as manyani sava. Arava o bodega da
amna pakanen sa no Ama nio do hanyit. As chapanngo no
katidib na dinio a rakorakoh so balor? 27 As kano ara paro
kabdibdisan sia no asa ka tawo o pamandan no viay na do
kapayvavakel na nia?
28 “As ango paro kavaklan nio no onawnayen nio. Tiban
nio sa o vonyitan do katakyan. Maytrabaho sava as kano
mamarin sava so lamit, 29 amna vatahen ko dinio ta aran si
Solomon a oyod a maynakem am nangonay ava so maviavid
so katitiban kanira. 30 An sikasohen no Dios o dibobot a
nia so maviay pa sicharaw as sosohan do ichadadwa na
karaw am chapanngo no kasikaso na dinio a torohan so
onayen nio, inioaya a dekey so saray? 31 Dawa ipayvavakel
nioava an ango kanen nio, inomen nio anmana onawnayen
nio, 32 ta nia o kaparin da no dia saray no Dios asna
machitarek kamo takwan ichapatak no Ama nio do hanyit
o pangaylanganan nio sa. 33 Asna panmahen nio a chitahen
o komwan do paypatolan no Dios as kano inolay na dinio,
as no nesisita nio saya am itoroh na sa anti atavo. 34 Dawa

ichavakel nioava o andelak nio, ta manawob dana sicharaw
o intindien kano problema sa sicharaw as ango rapan nio
pa dia.

7

No kadi omhosga do kadwan
(Lucas 6:37-38,41-42)

1 “Manhosga kamoava tapian di kamo a hosgan. 2 Ta
an ango o hosgan mo do kadwan am nawri pa o mismo
a ihosga dimo, ta an ango parinyen mo do kadwan am
nawri o parinyen dimo. 3 Ta ango paro ichasonosonong no
kavoya nio so podin no kadwan as kadi nio makavoyan so
akmayay poget a mian do mata nio. 4 Anmana ango vatan
nio so, ‘Pakarohen ko o podin moaya, kakteh,’ as kadi nio
makavoyan so akmayay poget a podin nio! 5 Mayanong
paroava o kapanma nio pa sia pakarohen o poget aya do
mata nio tapian masonosonong o kapakaro nio so podin no
kakteh nio, inio a toman?
6 “Itoroh nioava do chito o rakoh so balor, ta tod daynio
a sonyiten. As torohan nio sava so perlas o bago, ta no
kalalasag da dia.

No kahes ta so kaylangan do Dios
(Lucas 11:9-13)

7 “Mavidin kamo a machipangdaw, ta marawat nio anti
o iyahes nioaya. Omhes kamoava manita, ta mavoya
nio anti o chitahen nioaya. Mavidin kamo a manogtog,
ta ipanyiwang kamo anti. 8 Ta an sino o mangahes am
makarawat, as no manita am makavoya as no manogtog
am ipanyiwang sia. 9 Ara do vata nio asa ka ama a
tomoroh so bato do manganak na an mangahes so tinapay?
10 Anmana tomoroh paro ya so boday an among o iyahes
na? 11 An no asa ka tawo a makagatogatos as mapanmo na
o katoroh na so mapia do kamanganakan na am chapanngo
no kasonosonong no Ama nio do hanyit a tomoroh so atavo
a mapia do mangahes sia? 12 An ango o ichakey nio a
parinyen dinio no kadwan am akma pa saw o parinyen
nio dira, ta niaya o paytavoan no onotan ta a pinatolas da
Moises kanira no profeta.

No masopit a pantaw
(Lucas 13:24)

13 “Somdep kamo do masopit aya a pantaw, ta no
panahanan aya a mangwan do infierno am mawvong as
aro o manahan dia. 14 Amna masopit o pantaw as masadit

o panahanan a mangwan aya do viay a abo so pandan as
mayhahaw o makavoya sia.

No asi o kasincharan so kakayo na
(Lucas 6:43-44)

15 “Makapatak kamo dira do mangay sa dinio a kadakada-
day a mananawo a toman a mapawnot do mapia asna no
kakawyoran na am oyod sa mangananawa. 16 Masinchad
nio sa do kaparin no pariparinyen da. Omsi ava so obas o
ayem as omsi ava so bayawas o kamanolok. 17 No mapia a
kayo am omsi so mapia as no marahet a kayo am omsi so
marahet. 18 Maparin ava omsi so marahet o mapia a kayo
as maparin ava a omsi so mapia o marahet a kayo. 19 Atavo
a kayo a di omsi so mapia am akteven as kasosoh dia.
20 Dawa akma pa sawri ta masinchad sira o kadakadaday
a mananawo do mararahet a pariparinyen da.

No makasdep sa anti do hanyit
(Lucas 13:25-27)

21 “Maytavo sava anti a tomawag diaken so Apo o
makasdep do paypatolan do hanyit asna sira o omparin so
inolay no Ama ko a mian do hanyit. 22 Do ito anti araw
no kapaysekasekad am aro sa anti o makavata so, ‘Apo,
nananawo kami so komapet dimo as kapahbet namen so
mararahet a espirito do ngaran mo as mian pa o aro a
milagro a pinarin namen do ngaran mo.’ 23 Amna vatahen
ko anti dira, ‘Masinchad koavaynio. Komaro kamo, inio a
mararahet so pariparinyen.’

Sira o masolib kano dia solib a mayvahay
(Lucas 6:46-49)

24 “No tawo a domngey sia o vatahen ko as kaparin na sia
am komparahen ko do asa ka tawo a masolib a mayvahay.
Mahni o nakapatnek na sia, ta bato o soyid na. 25 As do
kawara no mawyas a timoy as kawara no rakoh a ayo as
kano mayet a salawsaw am nararayaw ava ta bato o soyid
na. 26 As no tawo a domngey sia o vatahen ko as kadi na
sia a parinyen am komparahen ko do dia solib a tawo a
mayvahay do kanayan. 27 As do katimoy na so mawyas as
kawara no rakoh a ayo kano mayet a salawsaw am nyeng a
mararayaw o vahay naya.”

28 As do nakatayoka na mayliliak ni Jesus am oyod sa
naychaknin o nakadngey ori sia, 29 ta mananawo dira a
mian so rakoh a ipakapamarin a dia akma sira so eskriba
sirawri.

8

No madipad a tinovatova ni Jesus
(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Do nakawsok ni Jesus do tokon ori am mian sa o oyod a
aro a tawotawo a minonot sia. 2 As mian o asa ka madipad
a nangay a domogod do salapan na a makavata sia, "An
ichasi mo yaken mo Apo am tovatovahen mo pa yaken."
3 Tinodo sia ni Jesus as kavata na sia, "Oon, as mapia ka
na." As nanyeng a mabo o dipad nawri. 4 Niyokoyokod sia
ni Jesus a di mayvahevahey nia do aran sino as kavata na
sia, "Mangay ka a mapavoya do pali do nakatova mo na
as katoroh mo so sakrifisio akma so mian do onotan ta a
pinatolas ni Moises tapian mavoya no tawotawo o kasivog
mo na a natova."

No rakoh a saray no apohen da no sinjalo a iRoma
(Lucas 7:1-10)

5 Do nakapayvidi ni Jesus do Capernaum am mian o asa
ka apohen da no sinjalo no Roma a tawagan so sentorio a
nachivayat di Jesus a machisiasi dia, 6 a makavata sia, "Apo,
no pachirawatan ko am tori a oyod a maymetmet a maganit
as makapayhojihoji pava." 7 Vatan sia ni Jesus, "Mangay
ta do vahay nio, ta tovatovahen ko." 8 Amna vinata no
apohen aya no sinjalo, "Apo, mangay ka pava do vahay, ta
mayanong ava o vahay namen a asdepan mo, asna tod mo
na vatahen o kapia na am matova dana anti ori. 9 Takwan
yaken am maintindi ko o kapakapamarin no chirin no asa
ka tawo a makayamot do kayan no adngedngeyen ko sa a
matoato kaniaken as kayan da no sinjalo a mandoan ko.
Ta do kavata ko so, 'Mangay ka na,' anmana 'Mangay ka
dia,' am kawnotan ya, as aran sira o pachirawatan ko am
parinyen da o vatahen ko."

10 Do nakadngey sia ya ni Jesus am naychaknin. Tiniban
na sa o aro saya a tawotawo a omdivon sia as kavata
na sia, "Vatahen ko dinio ta aran do Israel am tayto pa
abo o makakma sia so karakoh no saray. 11 Kapanmohen
nio ya ta aro sa anti o yapo do atavo a parte no mondo
aya a machihanghang da Abraham, Isaac kani Jacob do
paypatolan do hanyit. 12 As sira o sivog a pinaypreparan
no Dios so paypatolan naya do hanyit am ipoha sa anti do
kasarisarian a paytanyitanyisan da kano paylangetngetan
da do kahara no pandidiwan da." 13 Vatan sia ni Jesus do
apohen aya no sinjalo, "Somavat ka na ta natova dana o
pachirawatan mori a makayamot do saray mo." As do oras
awri am napia o pachirawatan nawri.

No ipakapamarin ni Jesus a manovatova
(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

14 As do nakangay ni Jesus do vahay da Pedro am no ina
no kakovot ori ni Pedro am mian a mayongohat as kadi na
makapayvangonan. 15 Tinodo ni Jesus o tanoro nawri am
nanyeng a mabo o kapayongohat na as kapayvangon na a
omyavayava nira.
16 Do mahep nawri am oyod sa aro o inangay da di Jesus
a sindepan no mararahet a espirito as do kavata sia ni Jesus
o kakaro da am nyeng sa komaro as tinovatova na pa sira
o atavo a magaganit. 17 Do akma saya sia a pinariparin na
am nakatongtong o vinata ni profeta Isaias,

"Tinovatova na sa o ganit ta as pinakaro na sa o didiwen
ta."

No raradin da no tinawagan sa ni Jesus
(Lucas 9:57-62)

18 Do kaaro dawri no tawo a omdivon dira am vinata
ni Jesus dira do disipolos nawri o kapayprepara da do
kapayatovang da. 19 Do kanam darana komaro am mian
o asa ka eskriba a nangay a makavata sia di Jesus,
"Apo, omonot ako na dimo do atavo a pangwanan mo."
20 Amna tapian mangtokto am vinata sia ni Jesus, "Mian
o maychaponged a yanan da no vinyay kano manomanok
pero no Naytawo aya am arava o savatan na a vahay."
21 Mian pa o asa ka disipolo a nakavata sia, "Apo, omonot
ako dimo amna sichangoriaw ava ta pachononngan ko pa o
ama ko." 22 Amna tinbay ni Jesus, "Nolay mo sa o logar
a omsikaso so komwan do akma saya sia* asna imo am
onotan mo yaken."

No milagro ni Jesus do kabkasan
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

23 Do nakasakay dana ni Jesus do falowa am minonot
sa somakay o disipolos na sawri. 24 As do kapaybiahe
daranawri am naysasalawsaw as kapaybebkas na as ka-
sitnan na ompasakay dia o falowa dawri amna tori a
makaycheh si Jesus. 25 Niyokay da sia no disipolos na sawri
as kavata da sia, "Apo, librien mo yaten ta omned ta!"
26 Vatan sia ni Jesus, "Ango ichamo nio kano ango ichabo no
saray nio!" As nayvangon as kamando na dia o salawsaw
kano abkas ori as nyeng a mangheteng as kapaypadinak
na. 27 Oyod sa naychaknin as kavata da sia, "Ango paro o
katawo na nia ta aran no salawsaw kano abkas am anohdan
da!"

---

* **8:22** 8:22 *Do Griego:* Nolay mo sira o nadiman a omvovon nira no nadiman.

No milagro ni Jesus do dadwa ka Gadareno
(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Do nakawara da Jesus do katovang nawri do kavahayan
da no Gadareno am nachivayat sa o dadwa ka tawo a
yapo do sementerio. Sira ya am sindepan sa no mararahet
a espirito as oyod sa delikado do tawo, dawa arava o
makapanahan daw. 29 Nangyaw sa a makavata sia, "Imo
a Manganak no Dios, ango ichakey mo diamen. Kastigoan
mo paro yamen sichangoriaw aran abo pa do tiempo?"
30 Do masngen ori daw am mian sa o aro a bago a
mayvidividi, 31 as nachisiasi sira o mararahet aya espirito di
Jesus a makavata sia, "An voyawen mo yamen am tovoyen
mo yamen dira do bago siraya." 32 Vatan sia ni Jesus dira,
"Mangay kamo dira," as nangay sa do bago sirawri. Kasdep
da do bago sawri am naychapayapayayo sa a mayjogtos
do kakarangan ori as chinamotan sa atavo. 33 As sira
o mangonong ori do bago sawri am nyeng sa mayayo a
mangay do kavahayan awri a mamahevahey nia o atavo
sawri a naparin. 34 Do akma sia a naparin am nachivayat
sa di Jesus o aro a tawo a machisiasi sia do kakaro narana
do kavahayan dawri.

9

No paralitiko a tinovatova ni Jesus
(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

1 Minirwa si Jesus a somakay do falowa as kapayatovang
na a mayvidi do kavahayan na. 2 Mian sa o nanangay di
Jesus so asa ka paralitiko a ninat da do ichehan na. Do
nakavoya na sia ni Jesus o rakoh aya a saray da am vinata
na do maganit aya, "Manganak, masoyosoyot ka, ta tayto
dana pakaboan o gatogatos mo." 3 Vatahen da no eskriba
sawri do kadwan dira, "No tawo aya am tayto makavata so
machikontra do Dios!" 4 Amna do nakapanmo sia ni Jesus o
mian do aktokto da am vinata na, "Ango icharahet no mian
do aktokto nio. 5 No siyo do vata nio o masonosonong a
parinyen. No kavata so, 'Tayto dana pakaboan o gatogatos
mo,' anmana no kavata so, 'Mayvangon ka as kangay mo
na!' 6 Amna tapian mavoya nio so matalamad o kayan no
ipakapamarin do tana aya no Naytawo aya a mapakabo
so gatos am vatahen ko do paralitiko aya, 'Mayvangon ka
as kahap mo so ichehan moaya as kasavat mo na.' " 7 As
nyeng a mayvangon as kasavat narana. 8 As no tawotawo
sirawri do nakavoya da sia o ipakapamarin naya am oyod sa
naychaknin as kasitnan da a omdaday so Dios a makayamot
do napaparin aw.

No nakatawag dia ni Jesus si Mateo
(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

9 Komnaro dawri si Jesus as do kayam na am navoya na si
Mateo a asa ka mangolekta so bienes no gobierno no Roma a
tori a maydisna do ofisina na. Vatan sia ni Jesus, “Omonot
ka na diaken,” as nanyeng a maytetnek as kawnot na di
Jesus.
10 Do nakangay da Jesus a moyab do vahay da Mateo
am nawara sa o aro a mangolekta no Roma kanira no
kadwan pa a maparo a tawo a machihanghang da Jesus
kanira no disipolos na saya. 11 Amna do nakavoya da sia
ya no Fariseo sawri daw am vinata da do disipolos na,
“Ango pachirayay naya koman ni Jesus dira do akma saya
sia a tawotawo kanira no makagatogatos.” 12 Nadngey na
ya ni Jesus as vinata na dira, “No tawo sa a abo so ganit
am kaylangan dava o manovatova, ta sira o magaganit.
13 Pachinanawan nio o nakatolas aya a vinata no Dios as
kapanmo nio so inmonmoan na nia, ‘No ichahoho ko dinio
am no kayan no somnivog a kasisien nio no kadwan asna
no katod nioava parinyan sira so onotan ta sa.’* As nawara
akoava a tomawatawag dira do makavata so kapia da a
tawo, ta sira o omsinchad do karakohan da a nakagatos
tapian manehseh sa.”

No nanawo do kapay-ayono
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

14 Kwanasaw am nangay sa di Jesus o disipolos ni Juan
Bawtista as kahes da nia, “Ango ta yamen kanira no
Fariseo siraya am masanib kami a may-ayono asna sira
o disipolos mo saya am may-ayono sava.” 15 Tinbay ni
Jesus, “Maychangengsahen paro sa o bisita do ponsion an
machichasa pa dira o naychakovot a mahakay? Amna
mawara anti o araw a kabo dana dira no naychakovot aya
as nawri anti o kapay-ayono da do kangsah da. Akma pa
saw ta do katayto koaya machichasa dira do disipolos ko
saya am may-ayono sava.”
16 Vatan na pa sia ni Jesus, “Arava o tomaheb so mamid
dana lamit no vayo pa lamit, ta an nia o parinyen na am
payrarayawan na o vayo aya lamit as kadi da mayanongan
a mayrayit. 17 As arava o mapangay so vayo a vino do
adan dana a panahoran a kodit, ta an nia o parinyen na
am payrarayawan na o vino aya as kano mararayaw o
panahoran aya, ta no vayo a vino o logar a pangayen do
vayo as mahni a panahoran a niaya so di mararayaw.”

---

* **9:13** 9:13 *Anmana:* No ichahoho ko dinio am no kasisien asna no sakrifisio nioava.

No dadwa a rakoh so saray ni Jesus
(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

18 Do katayto naya a mangononong ni Jesus dira am
nawara o asa ka adngedngeyen da no Judeo. Domnogod
do salapan ni Jesus as kavata na sia, “Apohen, kadiman na
pa no manganak kori a mavakes. Amna an mangay ka a
tomodo sia am mirwa ori a maviay.” 19 Nachivan si Jesus
as kanira no disipolos na saya do tawo aya.
20 Amna mian o asa ka mavakes a maganit a dose dana
a ka kawan so kapayraraya. Nangay do tadichokoran ni
Jesus as katodo na so payis no lamit na, 21 ta vinata na do
karakohan na am, “Aran katodo ko pa sia o lamit na am
mapia ako na daw.” 22 Nayweswes si Jesus as do nakavoya
na sia o mavakes aw am vinata na sia, “Manganak, mamo
kava ta makayamot do saray mo am natova ka.” As do oras
ori kanaw am natova o mavakes ori.
23 Nakarahan ya am nangay dana sa Jesus do vahay no
adngedngeyen dawri no Judeo. As do nakapakarapit da
daw am navoya sa ni Jesus o mayvinovinoho sawri do hem
nadiman aya as kano tawotawo sawri a maychatanyitanyis.
24 Vatan sia ni Jesus dira, “Ibhes nio o parinyen nioaya
as kahbet nio. Nadiman ava o metdeh aya ta tod a
makaycheh.” Do nakavata na sia ya am chinayak da sia.
25 Kahbet da no tawotawo saya am nangay si Jesus do
kwarto ori a yanan no metdeh aya a nadiman as kahap na
so tanoro nawri as nanyeng a mayvangon. 26 As no akmaya
sia a naparin am navahey do atavo do omdivon ori daw.

No milagro ni Jesus do dadwa ka mavota

27 Komnaro si Jesus daw as do kaari na mayam am mian
sa o dadwa ka mavota a minonot sia as kapachisiasi da
dia a makavata sia, “Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa
yamen.” 28 Kwanasaw do nakapakarapit da do asa ka vahay
am vinata ni Jesus dira do dadwa saya a ka mavota, “Ara nio
somnivog a panganohdan o katova ko dinio?” “Oon,” kon
da. 29 Tinodo ni Jesus o mata da as kavata na sia, “Makavoya
kamo na a makayamot do nakasaray nio niaken.” 30 As
nanyeng sa makavoya. As niyokoyokod saya ni Jesus do
kadi da mayvahevaheyan nia o naparin aya. 31 Amna no
pinarin da am no nakangay da a mayvahevahey nia do
atavo a tawotawo.

No milagro ni Jesus do asa ka nono

32 Do kakaro darana no mavota saya am mian sa o
nanangay di Jesus no asa ka tawo a di makapayliliak takwan
sindepan no marahet a espirito, 33 as nakapahbet sia ni Jesus
o marahet aya espirito am nakapayliliak dana o tawo aya

as oyod sa naychaknin o tawotawo sirawri as kavata da
sia, “Do napanmo namen am tayto pa abo o nakakma sia a
napaparin do Israel!” 34 Amna vinata da no Fariseo sirawri,
“No apohen da no mararahet a espirito o tomoroh aya so
ipakapamarin ni Jesus a mapahbet sa so espirito.”

No nakasi ni Jesus nira no tawotawo
(Lucas 10:2)

35 As nangay si Jesus do atavo sa a kavahayan a ma-
pawnonong so Evanghelio aya no paypatolan no Dios, as
nangay a mananawo do kakpekpehan da sa no Judeo a
tawagan da so sinagoga as katovatova na so matatarek a
ganit da no atavo a nangay sia. 36 As do kavoya na sira
so oyod awri aro a tawotawo am natodo takwan mapanmo
dava o onotan da as kabo no mapaparin da a akma say
karnero a abo so machonong dira. 37 Vatan sia ni Jesus
dira do disipolos na sawri, “No katovoyan nioaya am akmay
oyod a rakoh a panyanian as kayhahawan da no manyani.
38 Akdawen nio pa do taydira so yanien aya o kapaytovoy
na pa so aroaro a maytrabaho.”

10

No dose sa apostoles ni Jesus
(Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Tinawagan sa ni Jesus o dose saya ka disipolos na as ka-
toroh na dira so ipakapamarin da a mapahbet so mararahet
a espirito as kano manovatova. 2 Nia o ngarangaran da no
apostoles na saya: si Simon a tawagan da so Pedro kano
kakteh na si Andres, sa Santiago kani Juan a kamanganakan
sa ni Zebedeo, 3 sa Felipe, Bartolome, Tomas kani Mateo a
asa ka mangolekta no Roma, si Santiago pa a manganak
ni Alfeo, si Tadeo, 4 si Simon a yapo do Canaan kani Judas
Iscariote a iya so mintraydor di Jesus do kwanasaw.

No nakatovoy sira ni Jesus o dose a ka disipolos na
(Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

5 Tinovoy sa ni Jesus a mapawnonong sia o komapet do
paypatolan do hanyit as kayokoyokod na nira a makavata
sia, “Mangay kamoava do kavahayan sa no Hentil kano
Samaritano, 6 asna mangay kamo dira do kaydian ta a Israel
a tayto minawaw a akma so kaparin no nabo a karnero.
7 Iyangay nio a pawnononngen dira ta no kapaypatol no Dios
am masngen dana. 8 Manovatova kamo as kapayvangon
nio sira so nadiman. Sira o madipad am tovatovahen nio sa
as kapahbet nio sira so mararahet a espirito do sindepan
da sa, as makayamot ta libri o narisibi nio a yapo do

Dios am akma saw o kadi nio mapapagan sira so sidongen
nio. 9 Manayvi kamoava so kartos, 10 anmana no panadi
nio kano matatarek a serserbien nio, ta no mayserbi am
mayanong na saya marawat. 11 An mawara kamo do asa
ka kavahayan am somdep kamo dira do omyavayava ninio
a dawri so katdan nio a manda do kapirwa nio a komaro.
12 Parawaten nio o bendision nio do vahay aya a asdepan
nio. 13 Dira do mapia so karisibi dinio am parawaten nio
o bendision no Dios dira asna dira do di iyavayava ninio
am parawaten nioava ya dira. 14 Asna an komaro kamo na
do asa ka kavahayan a dia minrisibi dinio am papaspasen
nio o ahbek no kokod nio a nia anti so testigo a laban dira.
15 As vatahen ko dinio ta do araw anti no kapaysekasekad
am mapapaw anti o marawat no Sodoma kano Gomorrah
as kano akmaya sia kavahayan a dia minyavayava ninio.

No manam sa a pakasisian
(Marcos 13:9-13; Lucas 12:11-12; 21:12-17)

16 “Tiban nio ta tovoyen koynio a akmay karnero a
machipanghovok dira do volaw a chito. Dawa makasolib
kamo a akmay boday pero makakma kamo so voyit a abo
so rarayawen kano atetekan. 17 Katanggalen nio ta mian
sa anti o mapakalaboso dinio as mangay ninio a isalap
do adngedngeyen da sa as kapakatanotanoro da dinio do
sinagoga da sa. 18 Iyangay da anti nio a pasalapen do patol
sa kano gobernador a makayamot do kawnot nio diaken
as do diaya am mapawnonong nio o Evanghelio dira kan
dira do Hentil. 19 As an mian kamo na do salapan da
am ichavakel nioava an ango vatahen nio, ta itoroh anti
dinio o mayanong nio a vatahen, 20 ta no vatahen nioaya
anti am tanyan nioava anti ta yapo anti ya do Espirito
no Ama nio a Dios. 21 Mian sa anti o mapadiman so
mismo da kakteh. Mian sa o ama a mapadiman so anak
da as aran sira o kamanganakan am kontrahen da sa o
inyapoan da as kapadiman da nira. 22 Paytavotavoan da
anti nio a kontrahen a makayamot diaken. Amna an sino
o mayagwanta a manda do kavosan na am malibri sa.
23 An atetekan daynio do asa ka kavahayan am mangay
kamo do matarek. Vatahen ko dinio ta manam pa kano
kapawnonong nio sia do atavo a kavahayan do Israel am
mawara dana anti o Naytawo aya.

24 “No nanawhen am matoato ava kano omnanawo sia a
akma so kadi na matoatoan no pachirawatan kano apohen
na. 25 An pakakmahen da so maistro o estudiante na
anmana no pachirawatan do apohen am makakniknin ava
ya. Dawa an yaken a Apohen nio as tawagan da so Beelzebul

anmana apohen no mararahet a espirito am chapanngo nio
paro pa a omonot diaken?”

Voyvoh o Dios a logar a ichamo
(Lucas 12:4-7)

26 As vatan pa sia ni Jesus, “Ichamo nio sava o tawotawo,
ta arava o tayotayohen a di anti maytotwaw, ta atavo a
sekreto am mapanmo do kwanasaw. 27 No vatahen ko
saya dinio do kayateyatenan na am ipapanmo nio anti do
atavo a tawo as no inakaak ko sa dinio am ipananawo
nio do kadngeyan sia no atavo. 28 Ichamo nio sava o
omdiman so karakohan as di makadiman so pahad asna
no ichamo nio am no makararayaw so karakohan kano
pahad do infierno. 29 Sira o oyod a dedekey so balor
a manomanok am idid na saya no Dios a pachononngan.
30 Asna chapanngo no kapachonong na dinio? Ta aran no
mismo a vidang no book nio am mapanmo na. 31 Dawa
mavakel kamoava, ta rakorakoh o balor nio kano aran pira
so vidang a manomanok.
32 “An sino di machisnek niaken am ipachisnek koava
anti do salapan no Ama ko do hanyit. 33 Asna an sino
o machisobna niaken am ipachisobna ko pa anti do Ama
koaya do hanyit.

No kawnot di Cristo aran do kadimanan
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

34 “Pangayen nioava do aktokto nio o nakawara ko a
tomoroh so mapia anod, ta no kakawyoran na am nawara
ako a manangay so pakayapoan no kasisiay. 35 Ta masisiay
sa o familia a makayamot diaken. Machikontra sa o
kamanganakan do inyapoan da as machikontra sa o anaken
a mavakes do ina no kakovot da. 36 No komontra sira so
omonot diaken am sira o romanes da sa lipolipos. 37 An
sino o mapanmanma so inyapoan kano kamanganakan
kaniaken am maparin ava a disipolo ko. 38 An sino o di
makawnot diaken do aran kadimanan am maparin ava a
disipolo ko. 39 Ta an sino komita sia o tanyan na pakamian
am payrarayawan na o viay na asna an sino ombo so viay
na do tana aya a makayamot diaken am makarawat pa anti
so somnivog aya a viay.
40 “An sino o omyavayava dinio am yaken o mismo
da sincharan kano rawaten, as an sino o manganohed
diaken am no Ama koaya o tayto da panganohdan. 41 No
mapia so kasinchad kano karisibi so pachirawatan no
Dios a makayamot do kapaypachirawatan sia no Dios am
makarawat anti so vahes a marawat no asa ka mayserbi do
Dios, as no omrisibi kano omsinchad do asa ka mapia tawo

a makayamot do kapia na am makarawat pa anti so vahes
a marawat no asa ka mapia tawo. 42 As katovidan nio ta an
sino o tomoroh so aran asa ka baso a danom do máhbo dana
dira do omonot aya diaken am mabo ava anti o marawat na
a vahes na.”

11

No nakapasigoro sia ni Juan Bawtista o komapet di Jesus (Lucas 7:18-35)

1 Do nakatayoka ni Jesus a omyokoyokod nira no dose saya
a ka disipolos na am nangay a mananawo do omdivon sawri
a kavahayan.
2 As do nakadngey na sia ni Juan Bawtista a mian kanaw
do kalaboso o komapet saya di Jesus am napaytovoy so
disipolos na a mangay di Jesus a omahes nia, 3 “Ivahey mo
pa diamen an ara dana imo o vatahen aya ni Juan a mawara
a yapo do Dios anmana panayahen namen pa o kawara na.”
4 Tominbay si Jesus a makavata sia dira, “Mayvidi kamo as
kavahevahey nio nia di Juan o atavo sa a tayto nio mavoya
kano madngey. 5 Makavoya dana sa o mavota. Makayam
dana sa o mapiday. Natova o madipad as makadngey dana
sa o makoteng. Sira o nadiman am mirwa sa maviay as
pawnonongen dira do makasiasi o Evanghelio aya. 6 As ay
so kapalak da kano kasoyot da no masaray niaken a abo so
kamadamadanan.”
7 Do nakakaro darana no disipolos sawri ni Juan am
sinitnan na pangononongan ni Jesus o komapet di Juan
dira do aro sawri a tawotawo. Vinata na, “Sino o
inangay nioaya adngeyen do desierto. Do vata nio paro
as tod sia akma so viawo a omonot do pasayawan sia no
salawsaw? 8 Nakavoya kamo paro so asa ka tawo a mapia
so bihis? Omba, ta sira o mabihis am mian sa do palasio a
mapaydamnay so karakohan da. 9 No navoya nioaya am asa
a ka profeta amna tod ava sia a profeta, 10 ta nia o vatahen
no nakatolas a komapet sia,

‘Tiban mo ta tovoyen ko anti sia a manma kanimo a
mayprepara so kawara mo.’

11 As vatahen ko dinio ta do atavo dana nawara a tawo am
arava o maypato pa kani Juan Bawtista aya, pero no asa do
máhbo dana do paypatolan no Dios am matoato pa kania.
12 As nakayapo do kasitnan ni Juan Bawtista a mananawo
am maysosodib sa kano posposan da o kapachangay da
do paypatolan aya no Dios. 13 Ta do tiempo aya ni Juan
am nakatongtong o pinatolas sa ni Moises as kanira no
profeta a komapet do paypatolan aya no Dios, 14 ta si
Juan o pinapanmo dawri a mawara a manam kano kawara

no Mesias as iya o vata nioaya a si Elias a tayto nio a
panapanayahen. 15 Dawa kapiahen nio o kapanngey nio
kano kaintindi nio sia.”
16 Vatan sia ni Jesus, “Ango paro o pakomparan ko
so tawo sichangoriaw. Maparin ko saya pakomparahen
do kametdehan a mayayam do rarahan a makavata sia,
17 ‘Maytogtog kami so kanta do ponsion am ichakey nioava
as alit no kaskeh nio no kanta do nadiman.’ 18 Nia o kaparin
no tawo sichangoriaw a abo so ipakamia da, ta si Juan
Bawtista do nakapay-ayono na am parohen da as kavata da
so kayan no marahet a espirito sia. 19 As no Naytawo aya a
di may-ayono am parohen sia as kavata da sia o kaymot na
do kanen kano inomen as kapachisagel na dira do maparo
saya a mangolekta no Roma kano makagatogatos. Amna no
kasolivan no Dios am mavoya do pariparinyen na sa.”

No kavahayan sa a dia nanganohed di Jesus
(Lucas 10:13-15)

20 As sinitnan sa ni Jesus a ichahoya o tawotawo do kava-
hayan sawri a pinamarinyan na so aro a milagro am kayan
no kaskeh da pa a manehseh no gatogatos da. 21 Vinata
na, “So pangananawa no pamandan nio a tawotawo no
Corazin kano Betsaida! Ta an no makakniknin sa a pinarin
ko dinio as naparin sa do kavahayan no Tiro kano Sidon
am nanehseh sawri as kayan no kavoyan sia dira. 22 Amna
ara kamoava nanehseh, dawa mapapaw anti o hosga no
Sidon kano Tiro. 23 As inio a tawotawo do Capernaum
a omahahaw so kaoyod nio anti a mato am ipoha kamo
anti do infierno. Ta an no navoya nioaya a makakniknin
a pinarin ko as navoya da no tawotawo no Sodoma am
navidin a dia nararayaw a manda sicharaw. 24 Amna
vatahen ko dinio ta do ito a araw no kapaysekasekad am
mapapaw anti o marawat a hosga no Sodoma as kaninio.”

No somnivog a kapaynehah
(Lucas 10:21-22)

25 Do katayoka na nia am nachahoahok si Jesus a
makavata sia, “Mamahemahes ako dimo mo Ama a imo
so Apohen do hanyit kan do tana aya, takwan no di mo
pinapanmo dira do makavata so kasosolib da kano kato no
pinachinanawan da am tayto mo pinapanmo dira do dekey
so pinachinanawan. 26 Ta nia mo Ama o sivog a mian do
mapia a inolay mo.
27 “Pinainkargado na diaken no Ama ko o atavo. Arava o
makasinchad sia so hosto o Manganak aya an dia voyvoh o
Ama, as alit pa no kabo no makasinchad sia so hosto o Ama

aya an dia voyvoh o Manganak aya as kanira no pidien na
a makasinchad sia.”
28 Vatan pa sia ni Jesus, “Mangay kamo diaken, inio atavo
a karahmetan kano malijat dana a komita so karadinepan,
ta yaken o makatoroh dinio so somnivog a kapaynehah.
29 Rawaten nio o inolay ko dinio as kachita nio so kawnot
nio diaken, takwan mahbo kano matanoy o kaparin ko.
Niaya o ichaparin nio a mian so kaydamnayan no aktokto.
30 Takwan no inolay ko dinio am ichaydamnay as no
pawnotan ko am makasoyosoyot.”

12

No nanawo do komwan do araw no kapaynaynehah
(Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do katori da
manahan do katrigoan da Jesus kano disipolos na am
mapteng sa o disipolos saya as nanghap sa so trigo a kanen
da. 2 Do nakavoya da sia no Fariseo sirawri am vinata
da, “Ango pasadan da sia no disipolos moaya o onotan ta
a komapet do araw no kapaynaynehah.” 3 Vinata dira ni
Jesus, “Nalir nio paro pava o komapet di David kanira no
rarayay na do nakapteng da? 4 Nangay sa do vahay no Dios
as kahap sia ni David a kanen da o tinapay ori a tinoroh
do Dios a nia so dia parin a kanen no aran sino a tawo
a katadkan da no papali. 5 As kano mapanmo nio paro
pava o nakapasada da sia no papali do templo o pinatolas ni
Moises do kapaytrabaho da do araw aya no kapaynaynehah
asna kadi da makagatosan do akmaya sia a parinyen da?
6 Vatahen ko dinio ta tayto dana a nawara o matoato as
rakorakoh so anohed a onotan kano onotan sa do templo.
7 Ta an naintindi nio o inmonmoan no vatahen no nakatolas
a makavata sia, ‘Nawri o ichahoho ko dinio o somnivog a
kasisien nio no kadwan asna no katod nioava parinyan sira
so onotan ta sa,’* am akosahen nio sava o di nakagatos.
8 As kapanmohen nio pa ta no Naytawo aya o mayanong
a adngeyen do onotan sa do araw aya no kapaynaynehah
takwan iya o Apohen a makapaynolay dia.”

No maychalekalen so tanoro a tinovatova ni Jesus
(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

9 Komnaro si Jesus dawri as kangay na do asa ka
kakpekpehan no Judeo a abnekan da so sinagoga. 10 Mian
dawri o asa ka tawo a maychalekalen so tanoro as kadi na
makalanetan sia. As mian pa sa daw o tawo a manta so

* **12:7** 12:7 *Anmana:* No ichahoho ko dinio am no kasisien asna no sakrifisio nioava.

kaparahtan da si Jesus a minahes nia, “Mayanong paro do
onotan taya o kapanovatova do araw aya no kapaynayne-
hah?” 11 Vatan sia dira ni Jesus, “Ara paro dinio o di librien
so karnero na a nagagtos aran do araw no kapaynaynehah?
12 An librien sa o karnero do araw no kapaynaynehah am
chapanngo no kapayanong no kapamarin dia so mapia o
tawo a rakoh so balor?” 13 Vatan sia ni Jesus do mian aya
so ganit, “Laneten mo o tanoro moaya.” As kalanet na sia
am nanyeng dana a mapia as kapachalit narana do viit naw.
14 Komnaro sa o Fariseo siraya as kapayplano da so kadiman
da si Jesus.

No pinidi no Dios a tinovoy na do mondo aya

15 Do nakapanmo sia ni Jesus am komnaro do logar
awri as oyod sa aro o minonot dia as tinovatova na sa
o mian so ganit, 16 as kayokoyokod na nira do kadi da
mayvahevaheyan nia o komapet sia. 17 Do niaya am
nakatongtong o vinata na kaychowa no Dios a pinapanmo
na di profeta Isaias,

> 18 “Niaya o tinovoy koaya a pinidi ko. Iya o ichaddaw
> ko as kano oyod ko a ipakamia. Parawaten ko anti sia
> o Espirito ko as pawnonongen na anti dira do atavo a
> tawotawo o plano ko a omlibri sira. 19 Madngey ava
> anti sia a maychirin so marahet anmana machidibati as
> madngey ava do rarahan a mangyangyaw. 20 Paynolayen
> na sava anti o makakaha dana so saray kano mahbo dana
> as abo so mapaparin. Oyod anti matanoy kano masisien
> dira a manda do kaparin na mapaytetnek so somnivog
> aya mahosto a kakawyoran. 21 As makayamot anti sia am
> mian anti o panapanayahen da no atavo a tawotawo.”

Si Jesus as kani Beelzebul
(Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

22 Mian o inangay da di Jesus a asa ka tawo a sindepan
no marahet a espirito a mavota kano di makapayliliak.
Tinovatova na sia ni Jesus as nyeng dana a makavoya
as kano makapayliliak. 23 Oyod daya pinaychaknin no
aro sirawri a tawotawo as kavata da sia do kadwan dira,
“Niaya dana paro o panapanayahen taya a tovoyen diaten
no Dios a tayabo ni David?” 24 Do nakadngey da sia ya
no Fariseo sirawri am vinata da, “No ipakapamarin naya
a mapahbet so marahet a espirito am yapo di Beelzebul a
apohen da no mararahet a espirito a si Satanas.” 25 Amna
do kapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da am vinata
na dira, “No paypatolan a sirasira so maylalaban am
maypakaha a akma so kararayaw no asa ka familia anmana

asa ka komavahayan a di maysosondo. 26 As an si Satanas
as labanen na sa o mismo na sa rarayay am maypango
kapaytetnek no ipakapamarin na. 27 An oyod o vatahen
nioaya a kapahbet ko so marahet a espirito do ayet ni
Satanas am ara nio paroava vatahen o kaniaya no kaparin
da no rarayay nio saya a mapahbet so marahet a espirito?
Nia o mismo a tombay so vatavatahen nio saya. 28 As an ara
do ipakapamarin no Espirito no Dios o kapakapahbet ko so
marahet a espirito am no kapaypatol no Dios am tayto dana
a somnitnan dinio.
29 "As mapanmo nio o kabo no makahap so warawara no
asa ka tawo a mian so mapia gwardia, amna an mawara o
rakorakoh pa kania so ipakapamarin as kahap na so armas
do gwardia aya am arava o mapaparin na as mahap o
warawara na.
30 "Sira o di machangay diaken am sobnahen da yaken
as sira o di machisidong diaken am valavalaten da o
trabaho ko. 31 Dawa vatahen ko dinio ta no atavo
a gatos kano kapakachirichirin so machikontra do Dios
am maparin a kapakaboan asna no kapaychirichirin so
machikontra do Masanto a Espirito am kapakaboan ava.
32 No kapakachirichirin so machikontra do Naytawo aya
am maparin pa kapakaboan asna no makachirichirin so
machikontra do Masanto a Espirito am kapakaboan ava do
viay na do tana aya as kano manda anchowa.

No kasincharan so mapia a tawo
(Mateo 7:16-20; Lucas 6:43-45)

33 "Masinchad o kayo do asi na, ta mian o omsi so
maparin a kanen as mian o omsi so dia parin a kanen, 34 as
makayamot ta marahet kamo so kaparin am maypango o
kapaychirin nio so mapia an marahet o mian do aktokto
nio! Ta an ango o mian do aktokto no asa ka tawo am nawri
pa o pavatahen na. 35 No mapia a tawo am mapia o vatahen
na a makayamot do kasivog na mapia asna no somnivog a
marahet a tawo am marahet o vatahen na a makayamot do
kaniaya no sivog a kaparin na. 36 Vatahen ko dinio ta do ito
a araw no kapaysekasekad am atbayen anti no aran sino o
atavo a nachirichirin na a abo so sinmo. 37 Ta no mismo
nio sa vinata o omproyba do karahet anmana kapia nio a
tawo."

No pamandan da no maskeh a manganohed
(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

38 Mian sa o eskriba kano Fariseo a omahes nia o
kapamarin na so milagro a pavoyan na nia o kayapo
na do Dios o ipakapamarin na. 39 Amna vinata dira ni
Jesus, "Sira o mararahet so parinyen kano tomnadichokod

do Dios o mangahes so milagro amna arava o ipavoya
dira katadkan no akma so naparin ori di Jonas kaychowa.
40 Ta akma so nakayan ni Jonas do vodek ori no royong
so tatdo karaw kano tatdo kahep am tatdo anti a karaw
kano mahep o kayan no Naytawo aya do irahem no tana.
41 As do ito araw no kapaysekasekad am maytetnek sa
anti o tawotawo do Ninive a testigo a laban dinio takwan
nasolib saya manehseh do nakadngey da si Jonas asna
inio am ara kamoava manehseh a aran do katayto aya no
machipanghovok dinio a matoato kani Jonas. 42 As alit na
pa anti no kapaytestigo no reyna awri a yapo do Sheba a
laban dinio, ta aran oyod a mavawa o kavahayan na am
inangay na adngeyen o kasolivan ni Solomon asna inio am
ara nioava adngeyen o mangononong aya dinio a matoato
pa kani Solomon."

No kapayvidi no marahet a espirito do pinakaroan na
(Lucas 11:24-26)

43 Vinata ni Jesus, "No asa ka marahet a espirito a
pinahbet am matodin ava o ngayan na as do kabo no
paynehahan na, 44 am mayvidi anti do pinakayapoan naya.
Do kavoya na anti so kaydamnay no tawo aya, 45 am
mangay a manrara so papito pa ka rarayay na a espirito
a maraherahet pa kania a somdep do tawo aya. As no
makasi aya tawo am maharahara pa o kaparin na kano
nanma nawri a kaparin. Akma pa sawri anti o maparin
do tawotawo sichangoriaw a makagatogatosen."

No somnivog a ina kano kakakteh sa ni Jesus
(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

46 Do katayto na pa mangononong dira do tawotawo sa
dawri am nawara o ina na kanira no kakakteh na sawri a
mahahakay a makey a mangay a machisisirin sia. 47 Vatan
da sia di Jesus, "Tayto sa ina mo kanira no kakakteh mo
do gagan a makey a machisisirin dimo." 48 Amna vinata ni
Jesus, "Sino o ina ko as sango o kakakteh ko," kwana, 49 as
katongdo na sira so disipolos na as kavata na sia, "Niaya sa
o ina ko kanira no kakakteh ko. 50 Ta an sino o omparin so
inolay no Ama ko a mian do hanyit am sira o somnivog a
kakakteh ko kano ina ko," kwana.

13

No parabola no tinokos
(Marcos 4:1-12; Lucas 8:4-10)

1 Do araw ori am komnaro si Jesus do vahay awri
as kangay na do kanayan a maydisna as kasitnan na a

mananawo. 2 As do kaoyod da aro no nakpeh sia a
tawotawo am somnakay do asa ka tataya as kapaydisna
na as sira o tawotawo sirawri am navidin sa tomnek do
kanayan awri. 3 As sinitnan na sa pangononongan a
manerbi so matatarek a parabola. Vinata na, “Mian o
asa ka tawo a nangay a manokos. 4 Do tinokos naya am
mian o nangay do pananahanan a nia so chinan da no
manomanok. 5 Mian sa o nagagtos do kabatoan a nia so
nakalo a tomovo, 6 amna do kakohat no araw am nahayo sa
takwan nakayamot sava ya so mapia. 7 Mian sa o nangay do
kamanolokan a nia so nakalo a madiman do kahonghong
dira no pachisohotan dawri. 8 As mian sa o natokos do
mapia tana a nia so napia so katovotovo as kapakasi na
so oyod a aro. Mian sa o nakasi so tatdo a poho, mian sa
o anem a poho as kano yatoyatosen.” 9 Do pinakavosan sia
ni Jesus am vinata na, “Kapiahen nio o kapanngey nio kano
kaintindi nio sia.”

10 Kwanasaw am nangay sa di Jesus o disipolos na sawri
a omahes nia, “Ango panahanan mo sia do parabola o
ipananawo moaya.” 11 Vatan na sia dira, “Mapia kamo ta
ipapanmo dinio o komapet do paypatolan no hanyit asna
dira do kadwan aya am ipapanmo ava dira. 12 Takwan
an sino o manngey as kapanganohed na am mayparakoh
o nanawan sia asna sira o dia manngey as kadi da
manganohdan am pakarohen pa o ichapatak da. 13 As no
pakayapoan no kapanerbi ko so parabola dira am takwan
mavoya dava o tiban da as maintindi dava o adngeyen da.
14 No kaparin daya am akma so mian do pinapanmo ni
profeta Isaias do kavata na sia,

> ‘Oyod o kadngey nio sia amna maintindi nioava.
> Mavoya nio am masinchad nioava. 15 Ta sira o tawo aya
> am makehnet o oho da. Mapia ava o kapanngey da as
> mapia ava o kapanidib da. Ta ichakey dava yaken a
> mavoya as ichakey dava yaken a adngeyen. Ta ichakey
> dava mapanmo o kakawyoran, ta tarek sa manganohed
> as kalibri ko sira, kwana no Dios.’

16 “Asna inio,” kwana ni Jesus do disipolos na saya,
“am mapalak kamo ta tayto kamo makavoya as kano
makadngey. 17 Vatahen ko dinio ta aro sa o profeta kano
tawotawo sa no Dios kaychowa a nahoho a makavoya kano
makadngey so tayto nio saya a mavoya kano madngey amna
navoya dava kano nadngey da sava ya kanaw.

No inmonmoan no parabola no tinokos
(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 “Adngeyen nio ta niaya o ichakey na pawnonongen no
parabola ori no manokos. 19 No votoh sawri a natokos do
panahanan am irepresenta na sa o makadngey so nanawo
aya a komapet do paypatolan no Dios a dia makaintindi so
madngey dawri as makayamot do kadi da makaintindian
sia am iyangay naya pakarohen dira ni Satanas. 20 As
no nangay awri do kabatoan am irepresenta na sa o
makadngey so nanawo aya a oyod a masoyot nia, 21 pero
nakatneb ava ya dira so mapia, dawa do kawara no
pakasisian kano katetek dira a makayamot do onotan daya
am masonong da ya tadichokoran. 22 As no nangay sawri do
kamanolokan am irepresenta na sa o omrisibi so nanawo
aya amna makayamot do matatarek a ichalijat da kano
kahoho da no kaynakman am katavonan o saray daya as
kadi darana makatovoan. 23 As no natokos do mapia a tana
am irepresenta na o manngey so nanawo aya as kapia no
kaintindi da sia as kapakatovo da nia a mian so kavoyan
sia dira a akma so kapakasi no nimoha aya so tatdo a poho,
anem a poho anmana yatoyatosen.”

No parabola no tamek

24 Pinawnonong pa ni Jesus o akmaya sia parabola. “No
kaparin no paypatolan no hanyit am akma so asa ka tawo
a naymoha so trigo. 25 Asna do mahep do kapakaycheh
darana no tawotawo am nangay o kakontran na a manokos
so tamek. 26 Asna do nakatovo no trigo ori am nachirayay
a tomovo o tamek, 27 as no pachirawatan na sirawri no
naymoha awri am nangay sa dia as kavata da sia, ‘Apohen,
do vata namen as trigo o tinokos mori asna dino paro
pinakayapoan no aro ori a tamek a machisagel.’ 28 ‘No
kakontran ta o minarin sia ya,’ kwana no naymoha awri.
Vinata da no pachirawatan na, ‘Ichakto mo an iyangay
namen a botboten o tamek saya?’ 29 ‘Omba,’ kwana no
naymoha awri, ‘ta tarek a machirayay o trigo do tamek
ori an botboten nio sa. 30 As inolay nio na sa tomovo,
ta do panyanien dana anti am vatahen ko anti dira do
manyani o kapanma da sia pakarohen o tamek ori as
kapaychabedbedbed da sia sosohan. Asna no trigo am
nawri o ahapen a onongan.’ ”

No parabola no dekey a votoh
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

31 Pinawnonong na pa ni Jesus o akmaya sia a parabola.
“No kaparin no paypatolan no hanyit am akmay oyod a
dekey a votoh a nimoha no asa ka tawo do takey na. 32 As
do nakatovo na nia am nayrakorakoh a kayo a inangayan

da no manomanok as kapamarin da dia so otioyan da do yangaw na sa.”

No parabola no libadora
(Lucas 13:20-21)

33 Pinawnonong na pa ya ni Jesus dira. “No kaparin no paypatolan no hanyit am akmay libadora a pinasagel no asa ka mavakes do masahen na arina a nia so napaimoay sia atavo.”
34 Atavo o pinawnonong saya ni Jesus dira do tawotawo sirawri am parabola, 35 a nia so pinakatongtong no vinata no asa ka profeta a akma sia,

> “Pangononongan ko sa anti so parabola as inanawo ko dira o di pa napanmo a nakayapo pa do nakamaog so mondo.”

No inmonmoan no parabola no tamek

36 Chinaroan sa ni Jesus o aro saya tawotawo as kasdep na do asa ka vahay. As nangay sa sia o disipolos na sawri a omahes nia o komapet do parabola ori no trigo kano tamek. 37 Vatan na sia dira ni Jesus, “No manokos aya so mapia a votoh am no Naytawo aya. 38 No paytokosan naya am no tawotawo do mondo aya. As no mapia ori a votoh am sira o machangay do paypatolan no Dios. As no tamek sirawri am no machangay di Satanas, 39 a iya so manokos aya so tamek. No panyanien am do ito araw no kapaysekasekad as no manyani saya am sira o angheles. 40 As akma so kapoha so tamek ori do apoy am akma pa sawri anchowa o parinyen dira do machangay di Satanas. 41 Tovoyen sa anti no Naytawo aya o angheles na a omahap sira o tawotawo a manentasion as kanira no atavo a mamariparin so marahet, 42 as kapoha nira do apoy a dawri so paytanyitanyisan kano paylangetngetan da do mahara a pandidiwan da. 43 As sira anti o tawotawo no Dios am makakniknin anti o payvadiwan da do paypatolan no Dios a Ama da. Kapiahen nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.

No parabola no tinayo a vohawan

44 “No paypatolan no hanyit am komparahen ko pa do vohawan a natayo do asa ka takey. Do nakavoya na sia no asa ka tawo am pinirwa na bonbonan as do soyot na am inangay na idakaw o atavo a miniminyan na as kangay na somadiw so takey ori a yanan no vohawan aya.

No parabola no perlas

45 “No paypatolan no hanyit am maparin pa komparahen do asa ka tawo a manta so sadiwen na perlas. 46 As do nakapakavoya na so perlas a oyod a rakoh so balor am

somnavat a maydakaw no atavo a miniminyan na as kangay
na somadiw sia o perlas aya.

No parabola no sagap

47 “No paypatolan no hanyit am maparin pa komparahen
do asa ka sagap a nakahap so matatarek a klase no
among. 48 As do nakapno na no sagap aya am inangay
da no managap ori do kanayan as kapidi da sia hapen
o among as kapoha da nia o abo so sinmo. 49 Akma pa
sawri anti o mismo a kaparin na do panawdian sia no
tiempo, ta mawara sa anti o angheles a mapaytaywawa
sira so tawotawo no Dios as kanira no di na sa tawo, 50 as
kapoha nira anti do apoy a dawri so paytanyitanyisan kano
paylangetngetan da do mahara a pandidiwan da.”
51 Ahsan nira ni Jesus, “Ara nio sa maintindi o pinan-
gononongan ko saya?” “Oon,” kon da. 52 Vatan na
sia dira, “An mian o tawo a makapanmo so nakatolas a
Chirin no Dios as machinanawo pa do pawnononongen ko
saya a komapet do kapaypatol no Dios am maparin na
sa nanawhen o kadwan a tawo. Ta akma sia o asa ka
tawo a aro so serserbien a adan kano vayo a makaparin
sia ipananawo o adan narana mapanmo kano vayo na
mapanmo a kakawyoran.”

Si Jesus a di da nirisibi no kaydian na sa do Nazareth
(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

53 Do nakakavos ni Jesus a mananawo so akma sawri
a parabola am komnaro dawri, 54 as kapayvidi na
do pinayrakorakohan na a kavahayan a mananawo do
kakpekpehan da. Do nakadngey da sia a mangononong am
pinaychaknin da o kasolivan na as kavata da sia, “Yapo paro
dino o kasolivan naya kano makakniknin aya ipakapamarin
na. 55 Ta tod paroava sia o manganak no karpentero? As si
Maria paroava o ina na? As masinchad ta sa so mapia sa
Santiago, si Jose, si Simon kani Judas a kakakteh na. 56 Aran
sira pa o kakakteh na a mavavakes am masinchad ta sa, ta
kaydian ta saya. Asna ango iyan no ipakapamarin kano
kasolivan na.” 57 As makayamot dia am pinanganohdan
dava sia. Amna vinata ni Jesus dira, “Alit na ya no asa ka
profeta, ta mapia o kasincharan sia a katadkan do mismo
na kavahayan kano vahay.” 58 Do kadi daya sincharan sia
do kavahayan naya am aro ava o milagro a pinarin na daw.

14

No nakadiman ni Juan Bawtista
(Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

1 Do tiempo ori kanaw am nadngedngey ni Patol Herodes
do Galilea o komapet do pariparinyen sawri ni Jesus.
2 As vinata na dira do ofisiales na sira, “Si Juan Bawtista
ya a minirwa a maviay! Ta tayto sia o makakniknin a
ipakapamarin!” 3 Vinata na ya ni Herodes takwan manam
kania am pinakalaboso na si Juan Bawtista do mando ni
Herodias a iya so nipohes na kakovot no kakteh na a si
Felipe. 4 Ta si Juan am vinata na di Herodes, “Rakoh
o sadan mo do nakakovot mo so kakovot aya no kakteh
mo.” 5 Do nayendes a tiempo am chinita sia ni Herodes a
ipadiman amna ichamo na sa o oyod sawri aro a tawotawo a
omsinchad di Juan Bawtista aya a asa ka profeta. 6 Amna do
nakapanilibra ni Herodes am tomnada o anak ni Herodias
a mavakes a nia so oyod da pinakamia da Herodes kanira
no bisita na sira. 7 As do nakatayoka na tomada am vinata
ni Herodes do kanakan aya, “Iyahes mo diaken o aran ango
a ichakey mo, ta promisa ko dimo o katoroh ko nia dimo!”
8 As makayamot di Herodias a minyokoyokod so anak naya
am vinata na di Herodes, “No akdawen ko am no oho ni
Juan Bawtista do bandiha.” 9 Oyod na ya chinangsah ni
Herodes amna makayamot do promisa nawri do salapan
da no aro sawri a tawo am napaoon. 10 As napaytovoy
so omakteb so lagaw ori ni Juan a tori do kalaboso. 11 As
pinangay da o oho naya do bandiha as katoroh da nia do
kanakan aya as karawat na sia am inangay na do ina naya
a si Herodias. 12 No karakohan ni Juan am inangay da
hapen no disipolos na sawri a ivovon. Do nakatayoka da
a omvovon sia am inangay daya ivahey di Jesus.

No milagro a kapakan sia ni Jesus o 5,000
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-15)

13 Kadngey sia ya ni Jesus am nayfalowa sa a mangay
do asa ka logar a kasirasira na kano disipolos na sa.
Amna mapanmo da ya no tawotawo sa do omdivon sawri
a kavahayan am minayam sa a omonot di Jesus. 14 As
do nakapakaraya na am navoya na sa o oyod saya aro a
tawotawo as oyod na sa chinasi as tinovatova na sira o
magaganit.
15 Do kapaypamakoyab naranawri am nangay sa di Jesus
o disipolos na sawri a makavata sia dia, “Mahep dana as
marayi pa o yanan taya do kavahayan. Dawa mapipia
an pawdien mo na sa o tawotawo saya tapian mangay
sa manadiw so kanen da.” 16 Amna vinata ni Jesus dira,
“Pakarohen nio sava asna torohan nio sa so kanen da.”
17 “No voyvoh a mian dia am dadima ka tinapay as kano
dadwa ka among,” kon da no disipolos saya. 18 Vatan sia

ni Jesus o kangay da nia dia. 19 Niyokoyokod sa ni Jesus o
tawotawo sirawri do kapaychadisdisna da do kadibobotan
ori as kahap sia ni Jesus o dadima aya ka tinapay as kano
dadwa ka among as katangay na do hanyit a mamahemahes
as kakchikchid na so tinapay saw as katoroh na nia dira
do disipolos naw a payatayen da. 20 Mabsoy sa atavo am
nikpeh da no disipolos o panda daw am mian pa o mapno
pa do dose ka alat. 21 As no vidang da no kominan saya am
manga dadima sa livo a ka mahahakay a katadkan da no
kametdehan kano mavavakes.

No nakayam ni Jesus do abkas
(Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

22 Nakarahan ya am niyokoyokod sa ni Jesus o disipolos
na saya a manma a mayatovang do falowa do katori na pa
mapaveavek sira o tawotawo sawri. 23 Do nakakaro darana
am nangay do asa ka tokon a machahoahok as naychatani
daw a manda do kamahep naranawri. 24 Asna no disipolos
sawri am tori sa do hovok no biahe dawri as oyod a mabkas
kano mayet o salawsaw. 25 As do malatiat ori am nangay si
Jesus dira a mayam do abkas. 26 As do kavoya da si Jesus
no disipolos saya a mayam do abkas ori am oyod sa namo
as kapangyaw da a makavata so kaanito no mavoya daya.
27 Amna nanyeng na vatahen ni Jesus, “Mamo kamoava
asna makangdet kamo, ta yaken ya!”

28 Vatan sia ni Pedro, “Apo, an ara sivog o kaimo na
am tawagan mo yaken a mangay dimo.” 29 “Ka dia!”
kwana ni Jesus, as gomintin si Pedro do falowa aya as
kasitnan na mayam a mangay di Jesus. 30 Amna do
nakavoya na so rarakoh ori a abkas am namo as kasitnan
na omned. Nangyaw a makavata sia di Jesus, “Apo, librien
mo pa yaken!” 31 As nanyeng sia pondanan ni Jesus as
kavata na sia dia, “Tayto dekey o saray mo. Ango di mo
sarayan niaken.” 32 Kasakay da do falowa ori am nyeng a
mangheteng. 33 As sira o mian do falowa ori am nidaday da
sia a makavata so, “Sincharan namen o kasomnivog na imo
no Manganak aya no Dios.”

No nakapanovatova ni Jesus so aro do Genesaret do nakatodo da so laylay na
(Marcos 6:53-56)

34 Do nakapayatovang da am nakaraya sa do Genesaret.
35 As do nakasinchad da si Jesus no tawotawo sawri daw
am nyeng da pamahevahey do omdivon saw a kavahayan
as inangay da sa di Jesus o atavo sa a magaganit. 36 As no
pinachisiasi da di Jesus am aran no katodo da pa sia no

magaganit sirawri o payis no laylay na, as natova sa atavo
o tomnodo sia.

15

No kapangananawa no kawnot do chinaydadakayan sa anohdan as dia no Chirin no Dios
(Marcos 7:1-13)

1 Mian sa o Fariseo kano eskriba a yapo do Jerusalem
a nangay di Jesus a makavata sia, 2 “Ango pasadan da sia
no disipolos mo saya o onotan ta sa Judeo do komwan do
kapavanaw an manam a koman.” 3 Atbayan sira ni Jesus,
“Onas na ango pasadan nio so mando no Dios as kanawri
no onotan nio o chinaydadakayan da sia no apoapo nio sira.
4 Ta no vatahen no Dios am, ‘Torohan mo so anib kano onor
o ama mo kano ina mo,’ as kano vatahen na pa ta, ‘An sino
di omanib so ama na kano ina na am logar a dimanen.’
5 Amna no pananawan nio am no kaparin sia tadichokoran
no kamanganakan o anongen da do inyapoan da an itoroh
da do Dios o logar daya isidong dira. 6 Do kanawri no onotan
nio o chinaydadakayan nio sia am tinadichokoran nio o
Chirin no Dios do komwan do kanib so inyapoan. 7 Sivog
kamo a toman mapia! Oyod o pinatolas ni Isaias kaychowa
a komapet dinio do nakavata na sia,

> 8 ‘Akma say oyod o tawotawo saya do chirin da diaken,
> kwana no Dios, amna do somnivog dira am mavawa sa
> diaken. 9 Arava o sinmo no pawnonongen da nia takwan
> inanawo da o tanyan da pananawan as vatahen da o
> kapaychirin siay no Dios.’ ”

No yapo do aktokto a ipakagatos so tawo
(Marcos 7:14-23)

10 Tawagan dira ni Jesus o tawotawo sirawri as kavata na
sia dira, “Adngeyen nio ya as kaintindi nio sia. 11 No isovo
ava no asa ka tawo o mapakagatos sia, ta no chirin a mehbet
do vivi na.”
12 Kwanasaw am nangay sa di Jesus o disipolos na sawri as
kavata da sia, “Ara mo mapanmo o kasoli da nia no Fariseo
o vinata mori?” 13 Vatan sia dira ni Jesus, “Inolay nio sa! No
atavo a dia pinasitnan no Ama ko am mararayaw. 14 Dawa
inolay nio sa ta mavota sa. As an no mavota o mapawnot
so kapalit na mavota am mayrapas sa anti ya magagtos.”
15 Vatan sia ni Pedro, “Ivahey mo pa diamen o inmon-
moan no parabola aya.” 16 Amna vinata ni Jesus, “Akma
kamo pa sira so kadwan a di makaintindi so vatahen ko
saya? 17 Mapanmo nio paroava ta no isovo no tawo am
mangay do vodek na as kahbet na do kwanasaw? 18 Pero

no mehbet a chirin do vivi no tawo am yapo do aktokto na
a nia so ipakagatos na. 19 Takwan yapo do pinangtoktoan
no tawo o matatarek a marahet a chintokto a akma
so kapandindiman, kapangadwan, malalapos a parinyen,
kapanakanakaw, kapaydaday as kano kapaychirichirin so
icharahet no kapayengay na a tawo. 20 Niaya sa o ipakagatos
aya no tawo. Asna no vatahen daya a kapakagatos no tawo
an di manma a mavanaw an koman am oyod ava."

No rakoh a saray no asa ka mavakes
(Marcos 7:24-30)

21 Komnaro si Jesus do logar ori daw as kangay na do
kavahayan no Tiro kano Sidon. 22 As mian o nawara a asa
ka mavakes a dia Judeo ta iCanaan a nangay a makavata
sia di Jesus, "Apo, tayabo ni David, ichasi mo pa yaken
as tovatovahen mo pa o kamanganakan ko a mavakes,
ta sindepan no marahet a espirito as oyod a mahara o
kapakasiasi na sia." 23 Amna nayliliak ava si Jesus, pero
naypangay o kapachisiasi no mavakes aya. As nawara
sa o disipolos na sawri a makavata sia di Jesus, "Apo,
pasavaten mo o mavakes aya, ta manido as kano omononot
aya diaten." 24 Vatan sia ni Jesus, "Arava o kadwan a
chinatovoyan ko an dia voyvoh sira o Israelita a tayto
minawaw a akma so kaparin no nabo a karnero." 25 Amna
nangay a domogod o mavakes aya do salapan na as kavata
na sia, "Apo, sidongen mo pa yaken!" 26 Vatan sia ni Jesus,
"Mayanong paro o kahap so kanen da no kametdehan as
katoroh nia dira do chito?" 27 "Oyod ori, mo Apo," kwana
no mavakes aya, "amna an mian o masday a sadit do lamisa
am maparin dana itoroh dira do chito." 28 Vatan sia ni Jesus
do mavakes aya, "Tayto rakoh o saray mo! Marawat mo o
akdawen moaya." As do oras ori am natova o anak nawri.

No nakapanovatova ni Jesus so aro a tawo

29 Komnaro daw si Jesus a mayam a nanahan do kanayan
ori no Galilea as kangay na do asa ka tokon. Do kayan
na a maydisna daw, 30 am naychawarawara sa o aro a
tawo a manangay sia so matatarek sa so didiwen. Mian
sa o mapiday, mavota kanira no abo so tachay kan padang
kano matatarek pa sa. Inangay da saya do salapan ori
ni Jesus as natova saya atavo. 31 As do nakavoya da sia
o makakniknin aya napaparin am oyod sa naychaknin as
kasitnan da a omdaday so Dios a Dios da no Israel. Ta
makapayliliak dana sa o nono, makayam dana sa o adan a
di makayam, makavoya dana sa o adan a mavota as katova
da no mapiday kano mian so matatarek a ganit.

No nakapakan sia ni Jesus o 4,000
(Marcos 8:1-10)

32 Tawagan dira ni Jesus o disipolos na sawri as kavata
na sia dira, “Tayto ko sa ichasi o tawotawo saya a tatdo
dana a karaw a machasa diaken as kabo dana no kanen
da. As an pasavaten ko sa am tarek sa di makarapit do
kavahayan da do kapteng da.” 33 Vatan da sia no disipolos
na sawri, “Dino panghapan ta do takey aya so ipakan ta
siraya.” 34 Vatan sia ni Jesus, “Pira o tinapay nio.” “Tayto o
papito ka tinapay kano mayhahaw a dedekey a among,” kon
da. 35 Vinata ni Jesus o kapaychadisdisna da no tawotawo
sirawri, 36 as kahap na sia o tinapay saw kano dedekey
a among as kapachahoahok na a mamahemahes do Dios
as kakchikchid na sia as katoroh na nia dira do disipolos
nawri a payatayen dira do tawotawo sirawri. 37 Nabsoy sa
atavo am mian pa o panda da a makapno pa do papito ka
alat. 38 As sira o kominan aw am apat a livo a katadkan
da no kametdehan kano mavavakes sa. 39 Do katayoka na
mapaveavek sira ni Jesus o tawotawo sirawri am somnakay
do asa ka falowa a mangwan do logar a machimangket do
Magadan.

16

No nakapangahes da no Fariseo so kapamarin ni Jesus so milagro
(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

1 Mian sa o Fariseo kano Saduceo a nangay di Jesus a
makey a omhawahaway sia. Chinakey da mamarin so
milagro si Jesus a pavoyan na nia o kayapo na do Dios o
ipakapamarin na. 2 Vinata dira ni Jesus, “Maparin nio a
mapanmo o manam a kawan as katadkan no inmonmoan
no tiempo aya sichangoriaw. Ta an makokoyab as mavoya
nio o kaparin no demdem do tohos am vatahen nio, ‘Ah,
mapia sawen anti o kawan, ta mavaya o tohos.’ 3 As an
mavevekhas as masari kano mavaya o tohos am vatahen
nio, ‘Matimoy ta komwan o tohos.’ Oyod o kaparin nio a
makapanmo sia o kawan pero no inmonmoan no tiempo
aya sichangoriaw am maintindi nioava. 4 Voyvoh sira o
mararahet so pariparinyen kano tomnadichokod do Dios o
mangahes so milagro amna arava o ipavoya dira katadkan
no akma so naparin di Jonas kaychowa.” Kavata na sia ya
ni Jesus am chinaroan na sa.

No abnekan so libadora da no Fariseo kano Saduceo
(Marcos 8:14-21)

5 Kwanasaw do nakapayatovang da do taaw ori no Galilea
am nakawayak sa o disipolos sawri a manayvi so tinapay
a arawen da. 6 Vatan sia ni Jesus dira, “Makapatak kamo
do libadora da no Fariseo kano Saduceo saya.” 7 Naintindi
dava ya no disipolos saya as vinata da do kadwan dira,
“Sigoro no vatan na sia ya am do nakadi taya nanghapan
so tinapay.” 8 Do kapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto
da am vinata na, “Tayto dekey o saray nio. Ango kavaklan
nio nia o kabo no kanen nio. 9 Tayto kamo paro pa di
makaintindi? Chinawayakan nio na paro o dadima ori ka
tinapay a nanawob dira do dadima ori a livo ka tawo as
kayan pa no aro pa a sobra? 10 As no papito ori ka tinapay
a pinakan ta so apat a livo, aro paro pava a ka alat o
panda? 11 Ara nio paroava maintindi o kadi na kanen no
pangononongan koaya? No vatahen koaya am no komapet
do libadora daya no Fariseo kano Saduceo!” 12 Kavata na
sia ya ni Jesus am maintindi darana, ta no libadora ori
a vatahen ni Jesus am no marahet ori a pananawan da
no Fariseo kano Saduceo as no libadora ava a serbien do
kapayimoay so tinapay.

No vinata ni Pedro a kasincharan na si Jesus
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

13 Kwanasaw am nangay si Jesus do machimangket do
kavahayan no Cesarea do Filipos. As do kayan da daw
am inahes sa ni Jesus o disipolos naw, “Ango kasincharan
sia no tawotawo o Naytawo aya.” 14 Tinbay da si Jesus,
“Vatahen da no kadwan am si Juan Bawtista ka. Sira o
kadwan am imo kono si Elias anmana si Jeremias anmana
asa ka profeta.” 15 Minirwa na sa ahsen ni Jesus, “Onas,
inio, ango kasincharan nio diaken.” 16 Itbay ni Simon Pedro
a makavata sia, “Imo o Mesias aya a Manganak no maviay
a Dios.”* 17 Vatan sia ni Jesus, “Simon, a anak ni Juan,
mapalak ka. No kakawyoran aya am tinoroh ava ya dimo
no tawo, ta yapo ya do Ama ko do hanyit. 18 Dawa vatahen
ko dimo, imo si Pedro as do niaya a bato am patnekan
ko so timban† ko, as aran no ipakapamarin no kadimanan
am manghomis ava sia. 19 As parawaten ko anti dimo o
kapanyiwang do paypatolan no hanyit as an ango anti o
vadawen mo do tana aya am vadawen anti do hanyit, as
alit anti no piahen mo do tana aya am piahen do hanyit.”
20 Katayoka na a makavata sia ya ni Jesus am nimandoan

---

* **16:16** 16:16 *Anmana:* Manganak no Dios aya a pakayapoan no atavo a viay.
† **16:18** 16:18 No chirin aya dia timban am asa ava a ka vahay a patneken asna tawotawo sa ya ni Jesus.

na sa o disipolos na sawri a di mayvahevahey nia o kaiya
no Mesias aya.

No nakapapanmo ni Jesus so manam a kadiman na
(Marcos 8:31—9:1; Lucas 9:22-27)

21 Nakayapo kanaw am sinitnan ni Jesus a ipapanmo dira
do disipolos na sawri o kangay na do Jerusalem a dawri
so payparahanan na do pakasisian dira do adngedngeyen
sa kano maato sa a papali kano mananawo sa do onotan
a tawagan so eskriba. Dimanen da anti amna mirwa a
maviay do ichatdo na karaw. 22 Vatan sia ni Pedro di Jesus
do kasirasiran na, “Apo, pavawahen pa no Dios o kaparin
na nia! Piahen koava ya a maparin dimo.” 23 Amna inidit
sia ni Jesus as kavata na sia dia, “Satanas, nyeng ka komaro
diaken, ta salovalen mo yaken, takwan no mian aya do
aktokto mo am yapo ava do Dios, ta yapo do ichakey no
tawo.”
24 Vinata ni Jesus dira do disipolos na sawri, “An sino
o omonot diaken am tadichokoran narana o tanyan na
ichapia as kasitnan na a mayrara so natongdo a kros na
as kavidin na omonot diaken. 25 Ta an sino o komita sia
librien o karakohan na am abohen na anti ya as an sino
ombo so viay na makayamot diaken am iya anti o somnivog
a makarawat so viay. 26 Ta ango paro o inakyan nia no asa
ka tawo an dira na o atavo a mian do mondo aya as kabo
na so mismo na pahad. Ta ango paro maparin a paswaden
no tawo do viay na. 27 Mayvidi do tana aya o Naytawo
aya a pachirayayan da no angheles kano ipakapamarin no
Dios Ama as nawri o katoroh na nia o atavo a vahes no
pinariparin no tawotawo. 28 Vatahen ko dinio ta mian sa
dinio o di pa anti diman a manda do kavoya da so kawara
no Naytawo aya a maypatol.”

17

No nakatadi dia o makakniknin a katitiban ni Jesus
(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

1 Nakarahan o anem a karaw am pinayvan sa ni Jesus sa
Pedro kanira no maychakteh ori a sa Santiago kani Juan
a tomayara do asa ka makarang a tokon a kasirasiran da.
2 As chinatadian o katitiban ni Jesus ta komnyay o dangoy
na akmay rial no araw as kaoyod na marelak no lamit
na. 3 As navoya da sa Moises kani Elias a machisisirin di
Jesus. 4 Nayliliak si Pedro as kavata na sia di Jesus, “Apo,
tayto mapia o kayan taya dia asna mamarin ako dia so
mayponged a yanan nio ka da Moises kani Elias.”

5 Do katori na pa mayliliak ni Pedro am mian o oyod a
maydak kano komnyay a demdem a omolib sira as kayan
no nadngey da liak a makavata sia, “Niaya o ichaddaw ko
a Manganak a oyod ko a ipakamia. Adngeyen nio sia.” 6 Do
nakadngey da sia ya am oyod sa namo as domnogod sa
a rakoh so kapaychaknin. 7 Amna tinodo sa ni Jesus as
kavata na sia dira, “Mamo kamoava, as maytetnek kamo
na.” 8 Tomangay sa am voyvoh dana si Jesus o navoya da.

9 Do kawsok darana do tokon ori am niyokoyokod sa ni
Jesus, “Payvahevahey nioava o navoya nioaya a manda do
kapirwa na maviay no Naytawo aya.”

10 Ahsan da nia no disipolos ori di Jesus, “Vatahen da
no eskriba saya am manam kano kawara no Mesias am
mawara pa si Elias.” 11 “Oyod ori,” kwana ni Jesus, “ta
mawara si Elias a omprepara so atavo. 12 Amna vatahen ko
dinio ta nawara dana si Elias amna sinincharan dava sia ta
no nakapakasiasi da sia as akma pa anti saw o kapakasiasi
da so Naytawo aya.” 13 Nyeng da maintindi o ka si Juan
Bawtista no pangononongan ori ni Jesus.

No metdeh a pinakaroan ni Jesus so marahet a espirito
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

14 Makarapit dana sa do yanan daw no aro a tawo am
nawara o asa ka mahakay a domogod do salapan ori ni
Jesus as kapachisiasi na a makavata sia, 15 “Apohen, ichasi
mo pa o manganak koaya a mian so ganit. Makakabo ya
as maymetmet o pandidiwan na ta masanib o kapakakabo
na as magagtos do apoy anmana do danom. 16 As inangay
ko na sia dira do disipolos mo saya amna natova dava.”
17 Vatan sia ni Jesus, “Tayto ko pachimaboan o saray nio as
kasadit nio a paynananawhen! Manda paro pa an mango
o kapachichasa ko dinio kano kapaynananawo ko dinio.
Iyangay nio diaken o metdeh ori.” 18 Kamando dia ni Jesus
o marahet ori a espirito a komaro am nyeng a komaro as
nyeng dana mapia o metdeh aw.

19 Kwanasaw do kasirasiran da am inahes da no disipolos
sawri di Jesus, “Ango pakayapoan no kadi namen awri a
makapakaroan so marahet ori a espirito.” 20 Tinbay sa ni
Jesus, “No pakayapoan na nia am no kadekey aya no saray
nio. Vatahen ko dinio ta an mian o saray nio a akma so
dekey aya votoh am maparin nio vatahen do tokon aya,
‘Mayadis ka daw,’ as kapayadis na naw. Arava o imposible
dinio. [21 Pero no akmaya sia a marahet a espirito am
voyvoh o kapachahoahok kano kapay-ayono o ichapakaro
sia,” kwana ni Jesus.]

No nakapirwa ni Jesus a mapapanmo no manam a kadiman na
(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)
22 As kwanasaw do kayan da masa da Jesus kano disipolos
naw do Galilea am vinata ni Jesus, “Paynolayan anti a
atetekan no tawotawo o Naytawo aya. 23 Dimanen da anti
sia amna do ichatdo na a karaw am mirwa a maviay.” Oyod
da ya chinangsah no disipolos na sawri do nakavata sia ya
ni Jesus.

No kapamaga so pamagan do templo
24 Makarapit dana sa Jesus kanira no disipolos na sawri
do Capernaum am mian sa o mangolekta so pamagan do
templo a nangay di Pedro a omahes nia, “Paparinyen no
apohen nioaya o kapamaga na so pamagan do templo?”
25 “Oon,” kwana ni Pedro. Do kasdep ni Pedro do vahay ori
a yanan ni Jesus am inahes ni Jesus sia, “Sino do vata mo
mo Simon o mayanong a mamaga so bienes dira do patol
do mondo aya, sira o familia da anmana sira o kadwan.”
26 Tinbay ni Pedro, “Sira o kadwan.” “Dawa,” kwana ni
Jesus, “aran di ko na mamaga do pamagan do vahay no Ama
ko. 27 Amna tapian abo mavavata da diaten no tawotawo
am mangay ka manayrin do taaw. Ta do vivi no manoma
mo a mahap a among am mian anti o kartos a manawob a
ipamaga ta. Hapen mo ya as kangay mo a mamaga niaten.”

18

No máto dana do paypatolan no Dios
(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-50)
1 Nangay sa kanaw di Jesus o disipolos na sawri a
omahes nia, “Sino o máto dana do paypatolan no hanyit.”
2 Ipanawag ni Jesus so asa ka metdeh as kapaytetnek na
sia do salapan dawri, 3 as kavata na sia, “Vatahen ko dinio
ta katadkan na an makakma kamo so metdeh aya am
makasdep kamoava do paypatolan no hanyit. 4 An sino
mapamahbo so karakohan na akma so metdeh aya am
iya o máto dana do paypatolan no hanyit. 5 As an sino
omyavayava so akma saya sia a metdeh do ngaran ko am
tayto na yaken a sincharan kano rawaten.

No kapangananawa no kaparin no tawo a pakayapoan no kapakagatos no kadwan
(Mateo 5:29-30; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)
6 “An sino mamarin so pakayapoan no kapakagatos da
no akma saya sia a kametdehan a manganohed diaken
am mapipia an paypongan o lagaw na so rakoh a bato as

kapoha sia do taaw. 7 Omhamo ava o kayan no pakayapoan
no kadodog kano kapakagatos no tawo, pero nawri o
manganananawa so pamandan o tawo a pakayapoan da nia!
8 As an no tanoro anmana kokod nio o pakayapoan no
ipakagatos nio am akteven nio as kapoha nio nia, ta mapipia
o kabo no tanoro nio anmana kokod nio a mangay do hanyit
as kano kayan no tanoro nio kano kokod nio as kapoha nio
do apoy a abo so pandan. 9 An no mata nio o pakayapoan
no ipakagatos nio am pakarohen nio as kapoha nio nia, ta
mapipia an abo o asa do mata nio a somdep do viay a abo so
pandan kano kadadwa no mata nio as kapoha nio do apoy
no infierno.

No parabola no nabo a karnero
(Lucas 15:3-7)

10 "Pakamahbohen nio sava o kametdehan sira, ta sira o
angheles a omonong dira am fermi sa makangay do salapan
no Ama ko do hanyit. [11 Ta nawara o Naytawo aya do tana
aya a omlibri sira so makagatogatos.]
12 "Sino paro dinio o minabo so asa do asa yatos a karnero
na as kadi na ngaroan do sasiam aya poho kano sasiam as
kangay na komita sia do katakyan a manda do kavoya na
so asa aya a nabo. 13 As an navoya na am oyod a masoyot.
Vatahen ko pa ta rakorakoh o kasoyot na do asa aya nabo as
navoya dana as kan do sasiam aya poho kano sasiam a dia
nabo. 14 Akma pa saw ta no Ama nio do hanyit am ichakey
nava o kayan no mangwan do abo so pandan a kadimanan
na a aran asa do kametdehan siraya.

No parinyen do kakteh a nakagatos

15 "An nakagatos dimo o kakteh mo am mangay ka sia
do kainioinioan na as kapaypanmo nio dia o gatos naw
dimo. As an adngeyen naymo as kapanehseh na am mirwa
dana mapia o anod nio. 16 Asna an di naymo adngeyen
am mapay-ivan ka so asa anmana dadwa ka rarayay mo a
tomestigo diaya a akma so nakatolas do Chirin no Dios am,
'Maytetnek o kakawyoran do vivi no dadwa a ka testigo.'
17 As an di pa manngey am ivahey mo do rarayay mo sa
a mavayavayat tapian sira dana o omyokoyokod nia as an
sivog o kaskeh na manngey am pavidangen mo na sia asa
ka bokalot anmana dira do maparo sa a tawo.
18 "Ta torohan koynio so othoridad nio tapian no vadawen
nio do tana aya am nawri sira o vadawen do hanyit as alit
na ta no piahen nio do tana aya am nawri sira o piahen do
hanyit. 19 As vatahen ko pa dinio ta an mian o paypanmoan
no dadwa dinio a ipachahoahok am parinyen no Ama ko
do hanyit. 20 Ta do yanan no dadwa anmana tatdo kano

maypangay a makpeh a makayamot do ngaran ko am mian
ako do panghovokan da.”

No parabola no pachirawatan a dia solib a mapakabo

21 Inangay na iyahes ni Pedro di Jesus, “Apo, maypipira ko
a pakaboan o kakteh ko a nakagatos diaken. Manawob dana
paro o papito a kapakabo ko dia?” 22 “Nawri ava as manda
do maypipito a ka pito a poho,” kwana ni Jesus. 23 “Ta
no paypatolan no hanyit am maparin a pakomparahen
do naparin do asa ka patol a mian so singilen dira do
pachirawatan na sa. 24 Do kasoma da so pamagan da am
mian o asa a livolivohen so pagan.* 25 Do kabo no ipaka-
pamaga na am pinanyokod no apohen nawri o kadakaw
sia a pachangayan no kakovot na, kamanganakan na sira
kano atavo a miniminyan na tapian makapaga. 26 Amna
vinata no pachirawatan aya a tori a domogod a machisiasi
do apohen naya, ‘Apo, ichasi mo yaken as makatnaya ka,
ta pagan ko anti ya atavo dimo!’ 27 Makayamot ta masisien
o apohen aya am chinasi na as kawayak narana do otang
nawri as kapasavat na sia.
28 “Kahbet no tawo aya am navayat na o asa do rarayay na
do apohen a nakaotang sia so dekey a kantidad.† Nikomitan
na as kavata na sia, ‘Pagan mo yaken sichangoriaw.’
29 Domnogod ya a machisiasi a makavata sia, ‘Makatnaya
ka pa so dekey, ta tayto pa abo o ichaytoroh ko, pero
pagan ko anti mo.’ 30 Chinasi nava ya asna pinakalaboso
na sia a manda do kapamaga na. 31 As sira o kadwan do
rarayay naw do apohen aw a nakavoya sia o naparin aya
am chinaket da ya as inangay da ivahey do apohen daw o
pinarin nawri. 32 Pinatawag no patol ori o pachirawatan
naw as kavata na sia dia, ‘Ango katawo mo. Pinaypasinsian
koymo do oyod a rakoh a pagan mo diaken makayamot ta
nangahes ka diaken so kasisien. 33 As akma so nakasi ko
nimo am mayanong o kasi mo no rarayay moaya a mian
so otang dimo.’ 34 Do nakaket no patol ori am pinakalaboso
na o pachirawatan naya a manda do kapamaga na do otang
na.” 35 Do pinakavosan sia ni Jesus am vinata na, “Akma pa
saw ta an abo kasisien nio a mapakabo so kakteh nio am
kapakaboan navaynio no Ama ko do hanyit.”

19

No nanawo a komapet do kapasiay so kakovot
(Mateo 5:31-32; Marcos 10:1-12; Lucas 16:18)

---

* **18:24** 18:24 Do kartos da no Griego am 10,000 talents ya. † **18:28** 18:28 100 ya ka denario do kartos da kanaw.

1 Tayoka si Jesus a mapawnonong sira ya am komnaro do
Galilea as kangay na do parte no Judea do katovang no Rio
Jordan. 2 Minonot sa dia o aro a tawo as tinovatova na sira
o atavo a mian so ganit.

3 Kwanasaw am nawara sa o Fariseo a makey a omhawa-
haway sia do kahes da nia, “Ara o anohed no asa ka tawo
a mapasiay so kakovot na do aran ango a rason?” 4 Tinbay
ni Jesus a makavata sia, “Nalir nio paro pava do nakatolas
a Chirin no Dios ta do nakapangamaog no Dios so tawo
am namarin so mahakay kano mavakes, 5 as kavata na sia,
‘Makayamot dia am komaro o mahakay do inyapoan na as
kapachisa na do kakovot na as kapayvadiw da asa vahay.’
6 Dawa dadwa pa sava ta asa dana. As no pinayasa no Dios
am mayanong ava paysiayen no aran sino a tawo.”

7 Vatan da sia no Fariseo saya, “Onas, ango paro o
pakayapoan no nakavata na sia ni Moises o katoroh no
mahakay so katolasan a kavoyan sia o kapasiay na so
kakovot na.” 8 Tinbay ni Jesus, “Makayamot do kakekehnet
no oho da a akma dinio am tinonngan sa ni Moises a
mapasiay so kakovot da amna nawri ava o somnivog a
ichakey no Dios do sitsitnanan na. 9 As vatahen ko dinio
ta an sino o mapasiay so kakovot na a mavakes a di
nangadwan am mangadwan an mirwa a maychakovot so
matarek dana a mavakes.”

10 Vinata da no disipolos ori ni Jesus, “An nawri o kaparin
no kapaychakovot am mapipia dana o di maychakovot!”
11 No tinbay ni Jesus dira am, “Maytavo ava o tawo a
makawnot dia ya asna mian sa o somnivog a di may-
chakovot. 12 Matatarek o pakayapoan no kadi a may-
chakovotan. Mian sa o mawara kano mian sa a parinyen no
kapayengay da a tawo a dia parin a maychakovot, as mian
sa o di maychakovot a makayamot do kakey da a mayserbi
do paypatolan no hanyit. An sino o makawnot dia ya am
nia o onotan na.”

No addaw ni Jesus no kametdehan
(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 Mian sa o nanangay no kametdehan di Jesus tapian
palapawen na o tanoro na dira as kapachahoahok na nira
amna sira o disipolos na sawri am nipenpen da sa a
maypasngen di Jesus. 14 Amna vinata ni Jesus, “Inolay nio
sa a mangay diaken o kametdehan siraya asna vadawen nio
sava, ta sira o tawotawo a akma so kaparin no kametdehan
o machangay do paypatolan no hanyit.” 15 As pinalapaw na
o tanoro na do oho da as kabendision na dira as karahan
na nia am komnaro dana daw si Jesus.

No ipakarawat so viay a abo so pandan
(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Mian o asa ka kanakan a mahakay a nangay di Jesus
a omahes nia, “Maistro, ango mapia a parinyen ko tapian
marawat ko o viay a abo so pandan.” 17 Tinbay sia ni Jesus,
“Ango ahsan mo nia o komapet do mapia. Moyvoh o Dios
a somnivog a mapia! As an ichakey mo o karawat mo so
viay a abo so pandan am anohdan mo atavo a pidipidit no
Dios.” 18 “No siyo do pidipidit saya,” kwana no mahakay ori.
Vinata sia ni Jesus, “Mandiman kava. Mangadwan kava.
Manakaw kava. Maydaday kava. 19 Torohan mo so anib
kano onor o inyapoan mo as kaddaw mo no kapayengay
mo a tawo akma so kaddaw mo no mismo mo karakohan.”
20 Vinata no kanakan aya, “Pinasada ko pa sava ya as
ango pa o paykolangan ko.” 21 Vatan sia ni Jesus, “An
ara sivog o kakey mo a mayvadiw a mapia do salapan no
Dios am iyangay mo a idakaw o atavo a miniminyan mo as
kapayatay mo sia o sadiw na dira do makasiasi, tapian mian
o kaynakman mo do hanyit as kawnot mo na diaken.” 22 Do
nakadngey na sia ya no kanakan aya am oyod a mangsah a
komaro takwan aro miniminyan na.

23 Vinata ni Jesus dira do disipolos naw, “Kapanmohen
nio, ta oyod a masadit o kawnot no asa ka maynakem
do paypatolan no hanyit. 24 Vatahen ko dinio ta ma-
sonosonong o kapayhawos no kamelyo do dodoyan no
dayem kano kawnot no maynakem do paypatolan no Dios.”
25 Pinaychaknin da sa no disipolos sawri o nadngey daya as
kavata da sia, “Sango paro maparin a makarawat so viay a
abo so pandan.” 26 Tiniban sa ni Jesus as kavata na sia dira,
“Maparin ava ya no tawo pero no Dios am arava o di na
parin!”

27 Vatan sia ni Pedro, “Tayto mo mapanmo ta chinaroan
namen o atavo as kawnot namen dimo asna ango anti o
sinmo na niaya diamen.” 28 Amna vinata na dira, “Vatahen
ko dinio so kakawyoran ta an mian dana anti o Naytawo aya
do trono na do hanyit am mayponged kamo anti no trono
nio as kainio na anti no omyokoyokod nira no tayatayabo
sa no dose a ka kamanganakan ni Israel. 29 As sira o
komnaro do vahay da, takey da, kakakteh da sa, inyapoan
da sa anmana kamanganakan da a makayamot do kawnot
da diaken am maypisapoho a livo anti o karakorakoh no
marawat da kano nikaroan da as kapakarawat da pa so viay
a abo so pandan. 30 Amna aro sa o omahahaw so kapanoma
da do paypatolan no Dios a mayvadiw a manawdi as mian
sa o ahahawen a manawdi am sira o manoma.”

20

No parabola no trabahador sa do takey

1 Vinata pa ni Jesus, “No kaparin no kapaypatol no
Dios do tawotawo am akma so asa ka tawo a minhep a
mangaheahes so tangdanan na a maytrabaho do takey na.
2 Tayoka na peseken dira o tangdan da do asa karaw am
pinasibo na sa do takey nawri. 3 Do masngen a alas nueve
am nangay o taytakey aya do plasa as kavoya na sira so
mahahakay a abo so parinyen, 4 as vinata na dira, ‘Mangay
kamo a maytrabaho do takey ko, ta torohan koynio anti
so machinaho a tangdan nio.’ As sira o mahahakay ori
am nangay sa a maytrabaho do takey naw. 5 Do ka alas
dose kano ka alas tres am nakavoya pa o taytakey aya so
abo so trabaho as tinovoy na pa sa ya do takey naw. 6 Do
masngen dana kapaylarga am mian pa sa o navoya na a
abo so trabaho. Vinata na dira, ‘Ango ichabo no parinyen
nio.’ 7 Tinbay da no mahahakay siraya, ‘Makey kami
a maytrabaho amna arava o minahap diamen sicharaw.’
‘Mangay kamo do takey ko,’ kwana no taytakey aya, ‘as
kapaytrabaho nio.’

8 “Do kamahep narana am tinawagan no taytakey aya o
pachirawatan naw as kayokoyokod na nia, ‘Tawagan mo
sa o naytrabaho sawri as katangdan mo dira, pakayapohen
do nanawdi saya somitnan a maytrabaho a manda do
nanoma sirawri a somdep.’ 9 Sira o nanawdi a somitnan a
maytrabaho am tinorohan na sa so tangdan do asa karaw.
10 Do kalogar darana katangdanan no nanoma sawri a
somitnan am do vata da as torohan sa anti so rakorakoh a
tangdan amna nachalit o tinoroh ori dira. 11 Nayreklamo
sa do taytakey ori a makavata sia, 12 ‘Ango pachalit aya
no tangdan namen a naychamahepan do kakohatan dira
do asa aya kawras so nakapaytrabaho.’ 13 Amna vinata no
taytakey aya do asa dira, ‘Kayvan, arava o nilokoan ko dinio.
Pinaypanmoan ta kayti kamavekhas o logar ko a itangdan
dinio. 14 Dawa risibien nio na o tangdan nioaya as kasavat
nio na, ta mian diaken o katoroh ko dira do nahay aya so
tangdan no asa ka tawo do asa karaw. 15 Ara paroava o
anohed ko do kartos ko? Anmana maynanahet kamo paro
do kadadam ko do kadwan?’ ” 16 Do pinakavosan sia ni
Jesus am vinata na, “Mian sa anti o manawdi a mayvadiw a
manoma as alit na pa ta mian sa anti o manoma a mayvadiw
a manawdi.”

No ipamitdo no kapapanmo na nia ni Jesus o manam a kadiman na
(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Do kayan da do rarahan a mangwan do Jerusalem am
pinataywawa sa ni Jesus o disipolos na sawri as kavata
na sia dira, 18 “Kapanmohen nio ta tayto ta mangay do
Jerusalem as hapen da o Naytawo aya no maato sa a
papali kano eskriba as kasentensia da dia a dimanen. 19 As
itoroh anti sia dira do Hentil a atetekan da kano iplotan as
kapapasek da sia do kros. Amna do ichatdo na a karaw am
mirwa anti a maviay.”

No nikdaw no asa ka ina
(Marcos 10:35-45)

20 Nawara o kakovot ni Zebedeo kanira no dadwa ka
kamanganakan na sa a mahahakay as kadogod na do
salapan ori ni Jesus a machahes sia. 21 Vinata ni Jesus sia,
“Ango ichakey mo.” Tinbay na, “Maparin paro anchowa an
sira o kamanganakan koaya anti o mayviit do trono mo?”
22 Amna vinata na dira ni Jesus, “Ara nioava mapanmo o
iyahes nioaya! Maparin nio paro a risibien o kopa* koaya
a manam ko a inoman?” “Oon, maparin namen,” kon da.
23 Tinbay sa ni Jesus, “Ominom kamo anti do kopa† koaya,
pero arava diaken o katongdo ko sira so mayviit diaken do
kapaypatol ko, ta no Ama ko o mamidi nia ya.”

24 Do nakadngey da sia no asapoho sawri a disipolos ni
Jesus o ichakey daw no dadwa saya a ka maychakteh am
chinaket da sa. 25 Amna tinawagan na sa atavo ni Jesus
as kavata na sia dira, “No adan a kapanmoan nio sia am
sira o rakoh so ipakapamarin o manyokoyokod dira do
maypahbo kanira. 26 Amna machitarek kamo dira, ta an
sino makey a máto dinio am parinyen na o karakohan na
a máhbo dinio as kapayserbi na dinio atavo. 27 As an sino
makey a adngedngeyen am mayvadiw a pachirawatan no
atavo. 28 Takwan aran no Naytawo aya am nawara ava a
payserbian, ta no kapayserbi na do kadwan as kano katoroh
na no viay na a iyadidi so aro a tawo do kastigo no gatos
da.”

No nakatovatova sia ni Jesus o dadwa ka mavota
(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

29 As do kakaro da Jesus do Jerico am mian sa o aro a
tawotawo a minonot sia. 30 Mian sa o dadwa ka mavota
a maydisna do payis no rarahan. As do nakadngey da so
kapanahan dawri ni Jesus am tomnawag sa so maliak as
kavata da sia, “Imo a tayabo ni David, ichasi mo pa yamen!”
31 Chinahoya da sa no tawotawo sirawri as kavata da so

---

* **20:22** 20:22 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo. † **20:23** 20:23 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

kapakadomi da amna pinaypaliak pa no katawatawag da,
“Imo a tinovoy no Dios, ichasi mo pa yamen!” 32 Minhes si
Jesus as katawag na dira. “Ango ichakey nio a parinyen ko
dinio,” kwana. 33 Tinbay da, “Apo, parinyen mo pa yamen
a makavoya.” 34 Chinasi na sa ni Jesus as katodo na so mata
da am nyeng sa makavoya as kawnot da sia.

21

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Do kasngen darana da Jesus kanira no disipolos na
sawri do Jerusalem am minrapit sa do Betpage, asa ka
dekey a kavahayan do tokon ori a ngaranan da so Olivo.
Niyokoyokod sa ni Jesus o dadwa ka disipolos na 2 a
makavata sia dira, “Mangay kamo do kavahayan aya as
kahap nio so makedked sawri may-ina kabayo. 3 As an
mian o omahes nia an ango ahapan nio sira am vatahen
nio, ‘Ipahap sira no Apohen a serbien,’ ta piahen da sa anti
ori.” 4 Do niaya a naparin am nakatongtong o vinata no asa
ka profeta kaychowa a akma sia,

5 “Ivahevahey mo dira do Jerusalem, mawara o patol
nioaya a mahbo a mangabayo do dekey a kabayo.”

6 Nangay sa o dadwa ka disipolos ni Jesus as kaparin da
so niyokoyokoran ori nira. 7 Inahap da sa o may-ina aya
kabayo as karasay da dira no mankantad do lamit da as
kasakay ni Jesus do dekey aw. 8 Napangay sa o aro ori a
tawo so lamit do rarahan ori a panahanan ni Jesus as sira
o kadwan am nanghap sa so vohovohong sa a pangayen
da do panahanan nawri a iyanib sia. 9 As sira o aro ori a
tawo a machivan di Jesus am nangyangyaw sa a makavata
sia, “Dadayen ta o tayabo aya ni David! Mabendito o
mawara aya do ngaran no Dios! Dadayen pa sia no mian
sa do hanyit!” 10 Naknin sa o tawotawo do Jerusalem do
nakawara ori ni Jesus do kavahayan aya as vinata da, “Sino
paro ya.” 11 Tinbay da no aro ori a tawotawo, “Si Jesus ya a
asa ka profeta a yapo do Nazareth do provinsia no Galilea.”

No nakapakaro na sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

12 Nangay si Jesus do templo as kapakaro na sira so
maydakaw sirawri kano manadiw do sahad ori no templo
as kavalantwag na sira so lamisa da no manwad ori so
kartos as kano disnan da sa no maydakaw sawri so voyit.
13 As vinata na dira ni Jesus, “No vatahen no nakatolas

am, ‘Vahay a pachahoahokan o vahay ko,’ amna tayto nio
pinarin a kakpekpehan no manakanakaw.”
14 Nangay sa di Jesus do templo ori o mavota kano
mapiday sa as tinovatova na sa. 15 Amna oyod daya chinaket
no maato sa a papali kano eskriba do nakavoya da sia o
makakniknin sawri a pariparinyen ni Jesus kano kadngey
da sira so kametdehan sawri a mangyangyaw nia, “Dadayen
ta o tinovoy aya no Dios a tayabo ni David!” 16 Nangay sa di
Jesus as kavata da sia, “Ara mo madngey o ipangyangyaw
daya?” “Oon,” kwana ni Jesus as kavata na sia dira, “Nalir
nio paro pava do Chirin no Dios a kavata na sia, ‘Yapo
dira do kametdehan o mapía dana a idaday so Dios’?”
17 Komnaro si Jesus daw as kangay na misan do Betania.

No kayo a igos a inavay ni Jesus
(Marcos 11:12-14,20-24)

18 Do mavekhas ori do kapayvidi darana do Jerusalem am
napteng si Jesus. 19 Do nakapakavoya na so asa ka kayo a
tawagan so igos do payis ori no rarahan am nangay a manita
so asi na amna arava o navoya na as vinata na, “Mirwa
pava anti a omsi o kayo aya.” Kavata na sia ya am nyeng a
somitnan a mahayo o vohong no kayo ori. 20 Naychaknin sa
o disipolos na sawri do nakavoya da so naparin do kayo aya
as kahes da nia di Jesus, “Ango ichanyeng na a mahayo no
kayo aya.” 21 Tinbay sa ni Jesus, “Kakawyoran o vatahen ko
dinio, ta an mian o saray nio a abo so kamadamadanan am
tod nioava parin o pinarin ko do kayo asna aran no tokon
aya am maparin nio pa mandoan do kabdis na a mangay
do taaw am nyeng ori a mabdis. 22 As an mian o saray nio
am marawat nio o ipachahoahok nio.”

No nakahes da nia no Fariseo o anohed ni Jesus
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

23 Do nakapayvidi ni Jesus do templo ori a mananawo am
nangay sa dia o maato sa a papali kano adngedngeyen da
sa no Judeo as kahes da nia di Jesus, “Ango anohed mo a
omparin sira so aro aya a pariparinyen mo as kano yapo
dino o ipakapamarin moaya.” 24 Tinbay sa ni Jesus, “Tayto
o iyahes ko dinio as an matbay nio am ivahey ko dinio o
pakayapoan no anohed ko as kano ipakapamarin koaya a
omparin sira ya. 25 Sino pinakayapoan no anohed ni Juan a
manbawtismo. Yapo do Dios anmana tawo.”
Somnitnan sa maysosobna takwan an vatahen da o
nakayapo na do Dios am iyahes dira ni Jesus an ango di da
nanganohdan di Juan. 26 Asna an vatahen da o nakayapo
na do tawo am ichamo da sa o tawotawo saya takwan

sincharan da si Juan a asa ka profeta. 27 Dawa vatan da sia
di Jesus, “Ichapatak namen ava.” “Dawa,” kwana ni Jesus,
“ivahey koava dinio an dino o pakayapoan no anohed kano
ipakapamarin ko.

No parabola no dadwa ka manganak a mahakay

28 “Iktokto nio pa ya,” kwana ni Jesus dira. “Mian o asa
ka tawo a mian so dadwa ka kamanganakan. Vinata na do
matonetoneng ori o kangay na do takey da a maytrabaho,
29 amna nachisobna ya do kadngeyan sia no ama naya,
amna do kwanasaw am chinatadian o aktokto na as kangay
na. 30 Nangay pa o ama daya do mametmetdeh ori as
katovoy na sia do takey. Nachipaoon ya amna kwanasaw
am nangay ava.” 31 Inahes dira ni Jesus, “Sino paro dira
do dadwa aya o minparin so ichahoho no ama dawri.” “No
matonetoneng ori,” kon da di Jesus. “Vatahen ko dinio,”
kwana ni Jesus dira, “ta manmanma sa o maparo saya a
mangolekta no Roma kano malalapos sa mavavakes kaninio
a makasdep do paypatolan no Dios. 32 Ta nananawo si
Juan Bawtista a mapapanmo nia dinio o mayanong nio a
parinyen am nanganohed kamoava asna sira o mangolekta
no Roma kano makagatogatos siraya o nanganohed as
nanehseh no gatogatos da, as aran do nakavoya nio sia o
nakapanehseh da am alit no kadi nio manganohdan.

No parabola no mararahet a taohan
(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-18)

33 “Adngeyen nio pa o asa aya ka parabola,” kwana ni
Jesus dira. “Mian o asa ka tawo a mian so takey a nimohan
na so obas. Niahad na ya so maypadivon as kapamarin
na so vahay a paytayayanan kano pamarinyan da so vino.
Kwanasaw am pinawnong na ya do kadwan a tawo do
kangay na do biahe. 34 Do tiempo dana no kavolas so
asi no obas naya am napaytovoy so pachirawatan na sa a
omahap sia o natay na. 35 Amna sira o tinovoy na saya am
nikomitan da sa no mangonong do takey awri. Tinaho da o
asa, nidiman da o asa as nibatoan da o asa. 36 Napaytovoy
pa o taytakey aya so aroaro a pachirawatan na am alit no
pinarin da dira. 37 Kwanasaw am vinata no taytakey aya,
‘Tovoyen ko sawen o anak koaya a omahap so natay kori,
ta iya anti o aniven da naw as kanitan dava ya.’ 38 Amna do
nakavoya da sia o manganak aya no taytakey aw am vinata
da do kadwan dira, ‘Niaya o manganak no taydira so takey
aya a omamohon anti so takey aya. Dimanen ta tapian yaten
dana anti o taydira so takey aya.’ 39 Dawa pinakaro da sia
do takey aya as kadiman da sia.”

40 Vatan sia ni Jesus dira do apopohen da sa no papali
kano adngedngeyen dawri no Judeo, “Ango anti do vata
nio o parinyen no taytakey aya dira do mangonong saya do
takey naya.” 41 Tinbay da si Jesus, “Sigorado o kadiman na
anti sira ya as kapawnong narana nia do kadwan a tomoroh
nia so mahosto a natay na maday so panyanien.”
42 Vatan sia dira ni Jesus, “Nalir nio paro pava o vatahen
no Chirin no Dios?
‘No Bato aya a chinaskeh da serbien no mapatnek
so vahay am nayvadiw a maimportánte dana ta nia o
soyid na. Niaya am pinarin no Apo taya as oyod a
makakniknin!’
43 “As vatahen ko dinio ta mabo anti o natay nio do
paypatolan no Dios, ta mangay anti do matarek a tawo a sira
anti so matalamad a omonot sia. [44 As an sino madodog
do bato aya am makararayaw as an sino kagagtosan na am
madpid.]”
45 Kadngey da sia no maato sa a papali kanira no Fariseo
sirawri o parabola saya am inahahaw da o kasira no
pangononongan nawri ni Jesus. 46 As chinakey da sia
arestohen amna naparin dava makayamot dira do aro sawri
a tawotawo a sominchad di Jesus a asa ka profeta.

22

No parabola no asa ka ponsion
(Lucas 14:15-24)

1 Minirwa a manerbi si Jesus so parabola do kapan-
gononong na dira do tawotawo sirawri. 2 “No paypatolan
no hanyit am akma so asa ka patol a nayhanda so paypon-
sionan no manganak na a mahakay. 3 Do nakapreparado
narana no handa aya am tinovoy na sa o pachirawatan
na a tomawag dira do niinbitan na sawri a bisita amna
nakey sava mangay. 4 Minirwa a mapaytovoy so kadwan
sa a pachirawatan a makavata sia dira do niinbitan sawri,
‘Ivahey nio dira ta handa dana o payponsionan no anak
koaya. Nakaprepara dana o atavo do ponsion aya.’ 5 Amna
akma day diadngey o inbitasion ori dira as kangay no asa
do takey na as no asa do paydakawan na, 6 as mian sa o
komnomit pa dira do tinovoy saya a maninbita as kataho
da sira a dimanen. 7 Do akmaya sia a naparin am oyod a
naket o patol aya as tinovoy na sa o sinjalo na a omdiman
sira so mindiman awri so pachirawatan na saw as kanamay
da sira so kavahayan da. 8 Nakarahan ya am tinawagan na
sa o pachirawatan na as kavata na sia dira, ‘Preparado dana
o ponsion aya amna mayanong ava ya dira do niinbitan ko

saya. 9 Dawa mangay kamo do rarahan siraya as kainbita
nio dira do atavo a tawo a mavoya nio.’ 10 As nangay sa
a maninbita so atavo a mavoya da, sira o mapipia kano
marahet so kaparin a tawo. As napno no bisita o vahay
ori a payponsionan.
11 “As do nakangay no patol aya do yanan dawri no bisita
na saya am mian o navoya na a dia nangonay so mayanong
do ponsion. 12 Inahes sia no patol aya, ‘Kayvan, ango isdep
mo dia a dia mangonay so mayanong do ponsion.’ Nakatbay
ava o tawo ori. 13 Vatan sia no patol aya do pachirawatan na
sawri, ‘Vahoren nio o tawo aya as kapoha nio sia do gagan
a kasarisarian a paytanyitanyisan kano paylangetngetan na
do kahara no pandidiwan na.’ ” 14 Do pinakavosan sia ni
Jesus o parabola naya am vinata na, “Oyod sa aro o tawagan
no Dios amna mayhahaw sa o mapidi a omonot sia.”

No nanawo ni Jesus a komapet do pamagan do gobierno
(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

15 Komnaro sa o Fariseo sawri as kangay da a maypa-
panmo dia an maypango o kahapan da si Jesus do chirin
na. 16 Kwanasaw am tinovoy da sa o kadwan dira do taohan
da sa as kanira no machangay di Herodes a mangay di
Jesus. Vinata da sia, “Maistro, mapanmo namen o kahosto
no kapananawo mo as ipananawo mo o ichakey no Dios a
parinyen no tawo a abo so kapangatatarek. 17 As ivahey
mo pa diamen an mayanong o kapamaga so bienes do
Emperador do Roma.” 18 Amna do kapanmo sia ni Jesus
o marahet a plano da am vinata na dira, “Ango paro chitan
nio sia o payrahtan nio diaken, inio a toman. 19 Ipavoya
nio pa diaken o kartos aya ipamaga.” 20 Katoroh da dia so
kartos am inahes na dira, “Sino taylitrato kano tayngaran
sia o mian do plata aya.” 21 “No Emperador,” kon da. Vatan
sia dira ni Jesus, “Itoroh nio do Emperador o logar nio a
itoroh sia as itoroh nio do Dios o logar a itoroh sia.” 22 Do
nakadngey da sia am oyod sa naychaknin as kakaro darana.

No nanawo a komapet do kapirwa a maviay no nadiman
(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

23 Do araw ori kanaw am mian sa o Saduceo a nangay
di Jesus. Sira o Saduceo siraya am manganohed sava do
kapirwa pa maviay no nadiman dana a tawo. 24 Vinata da
di Jesus, “Maistro, mian o onotan ta a makavata sia ta an
mian o asa ka mavakes a nadiman so kakovot as abo so
manganak am hapen na ya a kakovot no kakteh no nadiman
aya tapian mian o manganak da a pangaranen do nadiman
ori. 25 As mian sa o papito a ka mahahakay a makakakteh.

No matoneng aya dira am naychakovot amna nadiman ya a
abo so manganak as ahapan sia no wari naya a kakovoten.
26 Amna nadiman pa ya a abo so manganak, as nikakovot
no ichatdo dira do makakakteh saya amna tomnahisa sa
madiman a manda do ichapapito daya. 27 As do kwanasaw
am nadiman o mavakes aya. 28 No iyahes namen aya dimo
am niaya. Sino paro anti dira do papito saya o mabnek a
kakovot no mavakes aya do manam a tiempo a kapirwa a
maviay no nadiman."
29 Tinbay sa ni Jesus, "Tayto kamo nayrahet takwan arava
o kapanmoan nio so ipakapamarin no Dios as kano vatahen
no nakatolas a Chirin na. 30 Ta an payvangonen sa anti o
nadiman am maychakovot pa sava ta akma dana sa anti
so kaparin no angheles do hanyit. 31 Nalir nio paro pava
o vinata no Dios a komapet do kapirwa da maviay no
nadiman? 32 Vinata no Dios, 'Yaken o Dios ni Abraham,
ni Isaac kani Jacob,' as no inmonmoan na nia am iya am
Dios ava no nadiman, ta iya o Dios da no maviay." 33 Do
nakadngey da sia no tawotawo sirawri o nanawo naya ni
Jesus am oyod sa naychaknin.

No máto dana a panyokoyokoran
(Marcos 12:28-34; Lucas 10:27)

34 Do nakadngey da sia no Fariseo sawri o nakadi
da makatbayan no Saduceo do vinata awri ni Jesus am
naypapanmo sa a mangay di Jesus. 35 Vatan sia no asa
dira do Fariseo saya a asa ka mananawo do onotan sa do
kakey na omhawahaway sia, 36 "Maistro," kwana, "no siyo o
máto dana do onotan ta sa panyokoyokoran." 37 Tominbay
si Jesus, "Ichaddaw mo o Apo mo a Dios so pawyoren do
tawol mo, do aktokto mo kan do viay mo. 38 Niaya o máto
dana as kano maimportánte dana do panyokoyokoran no
Dios. 39 No omonot am niaya, 'Ichaddaw mo o kapayengay
mo a akma so kaddaw mo no mismo mo a karakohan.' 40 Ta
no dadwa saya o paytavoan no mian do onotan ta kano
pinatolas da no profeta."

No Apohen ni David a no Mesias
(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

41 Do nakakpeh da no Fariseo sirawri am inahes dira ni
Jesus, 42 "Ango mapanmo nio a komapet do Mesias. Sino
taytayabo sia." "Tayabo sia ni David," kon da no Fariseo
sirawri. 43 Vatan sia dira ni Jesus, "Onas, ango paro o
pakayapoan no nakapawnot sia no Espirito no Dios si David
a makavata sia o kapay-apohen na so Mesias aya. Nia o
vinata ni David,

44 ‘Vinata no Dios do Apohen koaya, “Maydisna ka
do kawananan ko sia a manda do kapangay ko sira so
omlaban dimo do panayahboan no kokod mo.” ’
45 An ara na Apohen ni David o Mesias aya am maypango
dino kapaytayabo na sia ni David.” 46 Arava o nakatbay si
Jesus as nakayapo dana daw am ara pava o minhawahaway
sia a payrahten do chirin na.

23

No marahet a kaparin da no Fariseo kano eskriba
(Marcos 12:38-39; Lucas 11:43-46; 20:45-46)

1 Kwanasaw am nangononong si Jesus dira do tawotawo
sirawri kano disipolos na saw. 2 “Sira o eskriba kanira
no Fariseo o natongdo a mapawnonong sia dinio o onotan
ta sa, 3 dawa anohdan nio kano onotan nio o vatahen da
sa dinio a yapo do panyokoyokoran aya ni Moises amna
tahahen nio sava do pariparinyen da, ta manoma sa ya
a mapasada so ipanyokoyokod da. 4 Mapagtin sa ya so
aro kano mararahmet a onotan no kadwan as kadi da
somidongan sira so makey a omonot dia. 5 Nawri o chitahen
da o kavoya sia no tawotawo o parinyen da. Mangonay sa so
pavoyan da nia do vata da o kapipia da tawo.* 6 Do fiesta sa
am mapaimportante saya as do kakpekpehan da sa sinagoga
am hapen da o maato dana sa do disnan. 7 Ichakey da pa o
kapamato sira do kaaroan no tawo as kano katawag dira so
maato a ngaran a akma so Maistro. 8 Amna chitachitahen
nioava o katawag dinio a Maistro, ta asa o Maistro nio as
makakakteh kamo. 9 Machi-ama kamoava do tawo do tana
aya takwan asa o somnivog a Ama nio a iya so mian do
hanyit. 10 Chitahen nioava o katawag dinio so Apohen, ta
asa o Apohen nioaya a no Mesias. 11 As no máto dana
so anongen dinio o mayserbi do atavo. 12 Ta an sino o
mapamato so karakohan na am pamahbohen anti as an sino
o mapamahbo am pamatohen anti sia.

No mangananawa a pamandan da no Fariseo kano eskriba
(Marcos 12:40; Lucas 11:39-51; 20:47)

13 “Inio a Fariseo kano eskriba, ay so panganananawa no
pamandan nio takwan tayto nio sa salovalen o makey sa a
omonot do Dios, as inio pa mismo am makasdep kamoava
anti do paypatolan no Dios. [14 Inio o mapakasiasi sira so
abo so mapaparin a bioda as katoman abo nio so pinarin a
marahet do kapakanaro nio so dasal nio. Panayahen nio ta

* **23:5** 23:5 *Do Griego:* phylacteries… fringes. *Tiban do Glosario.*

mawara dinio o mahara a kastigo nio.] 15 So panganananawa
no pamandan nio a Fariseo kano eskriba, ta makarakarapit
kamo pa do mavawa a logar a mananawo kano mapawnot
so tawo. As no napawnot nio saya am no nakapaydoble
no nakapayrahet nio sira as kapachirapas da anti dinio a
kakastigoan!
16 “Pakasi nio anti, inio a mavota as machirara ma-
pawnot! Ipananawo nio o maparin a payavayan no asa
ka tawo. Vatahen nio, ‘Maparin pa o pinayavayan an
sinerbi o templo a pinayavayan asna an no vohawan no
templo o payavayan am pahamohen ava a patongtongen
o pinayavayan.’ 17 Inioaya a mavota do kakawyoran, ara
paroava o kapanmoan nio sia an no siyo do vohawan
anmana templo o matoato so sinmo? 18 Vatahen nio pa ta an
no altar do templo o payavayan no asa ka tawo am maparin
pa maydaday katadkan na an no tinoroh do altar ori o
payavayan na ta maparin pava mabdibdis. 19 Inio a mavota,
ara paroava o kapanmoan nio sia an no siyo o matoato do
tinoroh aya anmana no altar aya? 20 Machirapas paroava o
mian aya do altar an serbien nio o altar aya a payavayan?
21 As an sino o mayavay do templo am parapasen na o Dios
a serbien so ngaran, ta vahay na ya. 22 As an sino o mayavay
no hanyit am no Dios a mismo o mian dawri do trono na a
payavayan na.
23 “Panganananawa no pamandan nio a Fariseo kano es-
kriba! Toman manoanohden kamo, ta aran tomoroh kamo
so kasapoho no atavo a mian dinio a midiid o rikarikado
sa amna ara nio sava panmahen o maimportante dana
sa a onotan a akma so mapia a dadakay do kapayengay
nio a tawo, kasisien kano kasaray ninio a omparin so
vatahen nio. 24 Inioaya a mavota a toman mapawnot!
Taywara kamo so kaistrikto do kadwan a parinyen asna no
maimportánte dana sa a mayanong a pariparinyen am ara
nio sava sikasohen.
25 “Panganananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba! Toman kamo mapia so dadakay amna mayagom
kamo as kano oyod a malalapos o aktokto nio! Mavid
o mankantad nio a mavoya no tawotawo amna oyod a
marahet o itayo nio a sivog nio a dadakay. 26 Inio a
toman manamonamo a Fariseo am logar nio a panmahen
a tiban o kapia no dadakay nio tapian mian o somnivog a
kanamonamoan nio do salapan no tawo.
27 “Panganananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba a toman mapipia, ta akma kamoy vovon a mavid
so gadagada kano blankia amna do irahem am yanan
no makababababa a nahta a tawo a nadiman. 28 Akmay

oyod kamo a mapia do salapan no tawotawo amna no
kakawyoran na am toman kamo, ta masanib o kapaydaday
nio kano kapachisobna nio do panyokoyokoran no Dios.
29 “Pangananawa no pamandan nio a Fariseo kano
eskriba a toman maddaw no pachirawatan sa no Dios,
ta pakaviren nio o vovon da no profeta as kapamarin
nio so monumento da no napipia sa tawo 30 do kavata
nio sia, ‘An mian kami na sigoro do tiempo no apoapo
namen sa do nakatetek kano nakadiman da sira so profeta
kaychowa am nachangangay kamiava daw.’ 31 Do kavata
nio sia am ara nio paroava sincharan o kapaytayatayabo da
dinio no mindiman so profeta no Dios? 32 As no sinitnan
daya no inyapoan a parinyen am tayto nio pakavokavosen.
33 Inio a tayatayabo no mandindiman am maypango paro o
kapakavolaw nio do apoy no infierno. 34 Tayto ko vatahen
dinio, mapaytovoy ako anti dinio so profeta sa, masosolib
sa a pachirawatan ko kano omnanawo dinio amna dimanen
nio sa anti o kadwan as papasken nio sa do kros o kadwan,
as sira o kadwan am iplotan nio sa do kakpekpehan nio
as kawnot nio dira atetekan do aran dino a angayan da
kavahayan. 35 Makayamot dia am parawaten dinio o kastigo
no nakadiman sira o mapipia a tawo a nakayapo di Abel a
abo aya so gatos a mangay di Zacarias a anak ni Barakias a
iya so nidiman da no apoapo nio do templo a masngen do
panemteman so vinyay. 36 Vatahen ko dinio ta no tawotawo
sichangoriaw o romawat anti sia o kastigo do akma sa saw
a nakapandiman da.

No addaw ni Jesus no Jerusalem
(Lucas 13:34-35)

37 “Inio a tawotawo do Jerusalem a omdiman sira so
profeta as ombato dira do tovoyen dinio no Dios, ay
so kasanib no kachita ko sia o kapavawa ko dinio do
kararayawan nio a akma so parinyen no asa ka inaan do
siwsiw na sira amna makey kamoava. 38 Kapanmohen nio
ta kanonolay dana no Dios o kavahayan nio. 39 As vatahen
ko pa dinio o kadi nio na mirwan a makavoya diaken a
manda do kapachivayat nio a makavata sia o, ‘Dadayen ta
o mawara aya do ngaran no Apo ta a Dios.’ ”

24

No mapaparin sa a manam so kavosan no mondo aya
(Marcos 13:1-13; Lucas 21:5-19)

1 Do kakaro dana ni Jesus do templo ori am pinavoya
da sia no disipolos na sawri o matatarek sawri a maavid
a parte no templo ori. 2 Amna vinata ni Jesus dira, “No

mavoya nioaya sichangoriaw do templo aya am maytavo
anti a mararayaw as arava anti o mavidin a magen do
gadagada naya.”
3 Kwanasaw do kayan narana maydisna ni Jesus do tokon
no Olivo am nangay sa dia o disipolos naw do kasirasiran
na as kavata da sia di Jesus, “Ivahey mo diamen an mango
o kaparin na nia as kan ango kapanmoan namen so tiempo
no kapirwa mo do tana aya as kano kakavos dana no mondo
aya.” 4 Tinbay sa ni Jesus, “Makapatak kamo tapian abo sa
o mapaychawaw dinio, 5 ta aro sa anti o mawara a omserbi
so ngaran ko a makavata so kasira no Mesias as aro sa anti
o manganohed dira. 6 Aro anti o madngey nio a balita a
komapet do arap do masngen kano marayi sa kavahayan
amna mamo kamoava, ta kaylangan o kaparin da nia amna
nyeng pava anti o kakavos no tiempo. 7 Mian sa anti o
matatarek a kavahayan kano nasiones a mangay do arap.
Mian anti o mahara a kapaychapteng as kapayninini na
do matatarek a logar. 8 Amna tod pa ya o sitsitnanan no
maymetmet a pakasisian.
9 “Atetekan da anti nio as kadiman da dinio. Kontrahen
da anti nio no atavo a tawo a makayamot do kawnot nio
diaken. 10 Do tiempo aya anti am aro sa o tomadichokod
do panganohdan daya as kapaychokontra da, as kayan da
no ipayvahevahey no kadwan dira. 11 Aro sa anti o may-
chatotwaw a makavata so kaprofeta da as kapaychawaw
da anti so aro. 12 Do kaoyod na anti a marahet no dadakay
do mondo aya am aro sa anti o mapabo dana so addaw
da. 13 Amna sira o diabdibdis a manda do kavosan na
am malibri sa anti. 14 As pawnonongen anti o Evanghelio
no paypatolan no Dios do atavo a parte no mondo aya
tapian madngey ya no atavo as kanawri dana no kakavos
no tiempo.

No oyod anti a maymetmet a pakasisian
(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)

15 “An mavoya nio anti o oyod aya maraway a parinyen
da anti do templo a akma so vinata na kaychowa ni Daniel,
(an sino omlir siay am pakapanmohen na o inmonmoan
na) 16 am sira do Judea am nyeng sa mayayo a tomayo do
katokotokonan, 17 as kadi darana somavatan pa do vahay
da no tori abo do vahay da a manghap so serserbien da
as no kapayayo darana. 18 As no mian do takey am omodi
pava a manghap so ipanadi na asna no kapayayo narana a
tomayo. 19 Oyod sa anti makasi o mangovot so metdeh as
kanira no mian pa so pasosohen da ta mian anti o mahara
a pakasisian da. 20 Ipachahoahok nio do Dios tapian dia

katiatimoyen kano araw no kapaynaynehah o tiempo no
kasalok nio a tomayo, 21 ta nia anti o kayan no oyod a
maymetmet a pakasisian a abo so kapalit aran nakayapo
kaychowa do kasitnan no mondo aya a manda sichangoriaw
kano aran mango pa. 22 As katadkan na an paynyeren
no Dios o akmaya sia tiempo no pakasisian am arava o
dia diman a tawo amna makayamot anti dira do pinidi no
Dios a tawotawo na am paypaynyeren na anti ya. 23 An
mian sa anti o makavata sia o kayan no Mesias do asa
ka logar anmana do aran dino am panganohdan nioava.
24 Ta aro sa anti o mawara a makavata so kasira no Mesias
anmana profeta no Dios, as mian anti o makakniknin a
ipakapamarin da a ipanloko so tawotawo, as an maparin
am lokohen da pa sa o pinidi sa no Dios. 25 Makarakoh kamo
so kapaytanggal, ta tayto koynio a patanggalen. 26 Dawa an
vatahen da no tawotawo, ‘Tori do takey o Mesias as iyangay
ta tiban,’ anmana vatahen da, ‘Tayto do asa ka vahay,’ am
anohdan nio sava. 27 Ta an mawara anti o Naytawo aya am
akma anti ya so kapaychichidat na a mayrayay so kavoyan
sia do valogan kan do kadpidan. 28 Mapanmo nio am an
dino yanan no nadiman a vinyay am dawri o kakpehan da
no manomanok a koman sia.

No manam a kawara no Naytawo aya a dia tanggal
(Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33; 17:26-30,34-36)

29 “An katayoka na anti no maymetmet aya pandidiwan
am aro mapaparin. Maypakoriap o araw as omhes a omrial
o vohan as magagtos sa anti o vitohen as karakoh anti no
kabdibdisan no tohos. 30 Nia dana anti o kayan no kavoyan
sia o kawara no Naytawo aya do kademdeman a gomtin a
oyod a rakoh kano makakniknin so ipakapamarin as sira o
atavo a tawo do mondo aya am oyod sa anti a mamo. 31 As
tovoyen na sa anti o angheles na do kapanglop no trompeta
a mapaychepeh sira so pinidi no Dios a tawotawo na a yapo
do atavo a parte no mondo aya.

32 “Mapanmo nio o kaparin no asa ka kayo a mangolal
so vohong na, ta an katwaw dana no vayo a tool na am
masngen dana o rayon. 33 Akma pa saw ta an mavoya nio
sa anti o vinata ko saya a mapaparin am katanggalen nio, ta
masngen dana o tiempo a vatahen ko. 34 Vatahen ko dinio ta
no tawotawo sichangoriaw am maviay pa anti a makavoya
so vinata ko saya a mapaparin. 35 Mabo anti o tohos kano
tana amna no chirin ko am maynyoha ava.

36 “Pero no natongdo a araw kano oras na nia am arava
o makapanmo sia a aran no angheles do hanyit anmana
no Manganak aya ta voyvoh o Dios Ama a makapatak

nia. 37 Akma so kaparin da no tawotawo do tiempo ni
Noe a dia nakatanggal am nawri pa anti o maparin do
kawara na do tana aya no Naytawo aya. 38 Ta do kasngen
narana no delobio ori am nawri o isanga da o adan da
sa pariparinyen akma so kakan da, kapaychaynoynom da
as kano kapaychakovot da abo so kapananggal do manam
ori a delobio a manda do nakasdep ni Noe do arka ori.
39 As mawara dana o delobio ori am chinamotan sa as
kadiman da atavo. Akma anti saw o mismo a kaparin no
kadi makatanggalan so kawara no Naytawo aya. 40 Mian
sa anti o dadwa ka mahahakay do takey. Mahap anti o
asa as mavidin anti o asa. 41 Mian pa sa anti o dadwa ka
mavavakes a mangagiling as mahap anti o asa as mavidin
anti o asa. 42 Dawa fermi kamo a mananggal takwan
mapanmo nioava o kawara no Apohen nioaya. 43 Ta ari nio
sigoro mapanmo o kadi na kanonolayan sia no tayvahay o
manakaw an matanggal na nia o oras a kawara na. 44 Dawa
akma pa sawri o kavidin nio a mananggal, ta do oras a di
nio a ahahawen am mawara o Naytawo aya.

No nanawo do kafermi ta a mananggal
(Lucas 12:41-48)

45 "No masolib kano ichasaray a pachirawatan am iya
o painkargadoan no apohen na do kapakan na sira so
kadwan a pachirawatan. 46 Mapalak anti ya do kawara
no apohen na an mavidin na patongtongen so mahosto o
anongen naya. 47 Vatahen ko dinio ta ichasaray na anti ya do
atavo a miniminyan na. 48 Asna no asa ka pachirawatan as
vatahen na do karakohan na, 'Kapayvidi na pava no apohen
koaya daw,' 49 as kasitnan na maysarasaray do rarayay
na a pachirawatan as kapaynolay na so kakan na kano
kapaydidinyat na, 50 am do kawara anti no apohen na do di
na tanggal a oras, 51 am kastigoan na anti sia as kapasagel na
sia do yanan da no toman mapia a dia sarayan. Dawri anti
o paytanyitanyisan kano paylangetngetan da do mahara a
pandidiwan da.

25

No parabola no asapoho a ka mavavakes

1 "No kaparin no paypatolan no hanyit am maparin a
pakomparahen do asapoho sa ka mavavakes a nanghap so
relaken da do kangay da a machivayat do asa ka mahakay
a maychakovot. 2 No dadima dira am nangtokto sa pero no
dadima dira am nasolib sava a mananggal. 3 Sira o dadima
ori a dia nangtokto am nanghap sa so maychakaponged
a relaken da pero nanghap sava so ipanrapa da. 4 Sira o

dadima ori a nangtokto am nanghap sa so ipanrapa da. 5 As
do kahay na a mawara no maychakovot aya am naloklok sa
as kapakaycheh da. 6 Do mavak am nawara o makavata
sia, ‘Ito dana o maychakovot aya as machivayat kamo na.’
7 Nayokay sa o asapoho aya ka mavavakes as kaprepara
darana so relaken dawri. 8 Vinata da no dadima saya a
dia nangtokto so ipanrapa da, ‘Torohan nio pa yamen so
ipanrapa namen, ta nakabo kami as mawsep dana o relaken
namen saya.’ 9 Tominbay sa o nanghap ori so ipanrapa da,
‘Manawob pava ya diaten a atavo asna mangay kamo na
a manadiw.’ 10 Do nakangay daw a manadiw am nawara
o maychakovot ori as sira o dadima ori a nakatanggal am
nachivan sa do ponsion ori. Kasdep da am naneb dana o
pantaw ori. 11 Kwanasaw am nawara sa o dadima ori a
nangay pa manadiw a manognogtog a makavata sia, ‘Apo,
pasdepen mo pa yamen!’ 12 Pero vinata na dira, ‘Masinchad
koavaynio!’ ” 13 Pinakavos naya ni Jesus a makavata sia,
“Mavidin kamo a mananggal, ta mapanmo nioava o araw
anmana oras na nia.”

No parabola no tatdo a ka pachirawatan
(Lucas 19:11-27)

14 Mian pa o vinata ni Jesus dira a mapapanmo so
kaparin no paypatolan aya no Dios. “Maparin pa ya
pakomparahen do naparin do asa ka tawo a naybiahe do
marayi a logar. Manam kano nakakaro na am tinawagan
na sa o pachirawatan na sawri a torohan so kartos a
payrakorakohen da. 15 Tinorohan na sa a omononot do
abilidad da. Tinorohan na o asa so dadima ka pidaso
no vohawan, no asa am dadwa ka pidaso no vohawan as
no asa am asa ka pidaso no vohawan.* Katayoka na a
tomoroh nia dira am komaro dana do biahe naw o tawo
ori. 16 No tinorohan naw so dadima ka pidaso no vohawan
am nangay a manadiw so idakaw na as kwanasaw am
nakaganansia so dadima pa. 17 Alit no pinarin no tinorohan
nawri so dadwa ka pidaso as nakaganansia so dadwa pa.
18 Asna no tinorohan naw so asa ka pidaso no vohawan am
naytrabaho ava as no nakalaveng na nia o tinoroh awri sia a
kartos. 19 Kwanasaw do mayendes dana tiempo am nawara
o apohen dawri a omahes nia o kartos nawri a pinapondan
na dira. 20 Nawara o tinorohan naw so dadima ka pidaso
a manangay so asapoho as kavata na sia, ‘Apohen, dadima
o tinoroh mori diaken as dadima o ganansia na.’ 21 ‘Tayto
ka mapia a pachirawatan as makayamot do kaparin nimo a

* **25:15** 25:15 *Do Griego:* 5 talents, 2 talents, 1 talent. *No balor no asa ka talent anmana pidaso am manga P6,000.*

ichasaray do dekey a pinapondan dimo am torohan koymo
so rakorakoh pa a kasarayan ko nimo. Machivan ka diaken
a machipasoyot diaken.’
22 “Kwanasaw am nawara o tinorohan naw so dadwa ka
pidaso a manangay so apat. Vinata na do apohen naya,
‘Apohen, tinorohan mo yaken so dadwa as nayganansia
ako so dadwa.’ 23 ‘Tayto ka mapia a pachirawatan as
makayamot do kaparin mo a ichasaray do dekey a pinapon-
dan dimo am torohan koymo so rakorakoh pa a kasarayan
ko nimo. Machivan ka diaken a machipasoyot diaken.’
24 “Kwanasaw am nawara o tinorohan nawri so asa ka
pidaso a vohawan a makavata sia, ‘Apohen, mapanmo ko o
kaistrikto mo as kapangdaw mo do natrabaho no kadwan.
Manghap ka so asi no di mo a nimoha. 25 As do kamo ko nia
an malogi ako am nikonokon ko ya as tiya o kartos moaya a
dia nabdibdis.’ 26 Amna vinata sia no apohen naya, ‘Imo a
matalakak kano dia sarayan a pachirawatan, ari mo sawen
a mapanmo o kapangahes ko so natay ko do natrabaho no
kadwan, 27 as ango di mo sia depositoan do bangko tapian
mian pa o tinovoan no kartos koaya.’ 28 Pinaymando no
apohen ori, ‘Ahapen nio o kartos aya sia as katoroh nio sia
do nayganansia ori so dadima. 29 Vatahen ko ta sira o mian
so nahap am karapan pa anti o itoroh dira asna dira do abo
so nahap am pakarohen pa anti o mian dira. 30 As no abo
aya so serbi a pachirawatan am ipoha nio do kasarisarian
a dawri so paytanyitanyisan kano paylangetngetan na do
kahara no pandidiwan.’

No manawdi anti a kapanhosga no Dios

31 “As an mayvidi anti o Naytawo aya a pachirayayan
no ipakapamarin kanira no angheles na am mangay anti
do trono na. 32 As maytavo anti makpeh do salapan
na o tawotawo, ta paychabinbinen na sa anti a akma so
kapaytaywawa sia no asa ka tawo o kaddin kano karnero
na. 33 Pangayen na sa o karnero do kawananan na sia as
no kaddin am do kaholian na sia. 34 Vatahen na anti no
Patol aya dira do mian do kawananan nawri sia, ‘Inio a
nakarawat do Ama ko so bendision am somdep kamo do
paypatolan ko a pinaprepara dinio a nakayapo pa kaychowa
do sitnanan no atavo. 35 Takwan do nakapteng ko am
pinakan nio yaken as do nakawaw ko am pinaynom nio
yaken. Aran di nio yaken a nasinchad am pinasdep nio
yaken do vahay nio. 36 Tinorohan nio yaken so lamit
do kabo no onayen ko. Inonongan nio yaken do kaganit
ko as inangay nio yaken a iyalogaw do kayan ko do
priso.’ 37 Atbayen da anti no mian ori do kawananan

na sia, ‘Apo, kango nakavoya namen dimo a mapteng as
kapakan namen dimo as kango nakawaw mo as nakatoroh
namen dimo so inomen mo. 38 Kango nakapasdep namen
dimo do vahay namen a di namen a nasinchad as kango
nakatoroh namen dimo so lamit mo do kabo no onayen mo.
39 Kango nakaganit mo as nakapriso mo a inangay namen a
iyalogaw.’ 40 Tombay anti o Patol aya, ‘Vatahen ko dinio ta
maday do kaparin nio sira ya do aran dira do máhbo dana
dira do kakakteh ko saya am yaken mismo o pinarinyan nio
sira ya.’

41 “As vatahen na anti dira do mian do kaholian nawri
sia, ‘Komaro kamo dia, inio a nihosgan no Dios! Ta ipoha
kamo do apoy a abo so pamandan a niprepara a pangayan
si Satanas kanira no angheles a minonot sia. 42 Ta napteng
ako am pinakan nioava yaken as nawaw ako am pinaynom
nioava yaken. 43 Nangay ako dinio a di nio sinchad am
pinasdep nioava yaken do vahay nio. Tinorohan nioava
yaken so lamit do kabo no onayen ko. Naganit kano
mian ako do priso am inangay nioava yaken a iyalogaw.’
44 Atbayen da anti no mian saya do kaholian na sia, ‘Kango
dana mo Apo o nakapteng, nakawaw, nakangay mo diamen
a di namen a nasinchad, kabo no lamit mo, kaganit mo
as kano nakapriso mo a di namen a sinidong.’ 45 Vatahen
anti no Patol aya dira, ‘Maday do nakaskeh nio a somidong
sira so máhbo dana dira do omonot saya diaken am yaken
a mismo o chinaskeh nio a sidongen.’ 46 Sira ya anti am
iyangay sa do abo so pamandan a pangastigoan asna sira
o minonot aya do Dios am somdep sa do viay a abo so
pamandan.”

26

No nakaplano da so kadiman si Jesus
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Do nakarahan no kapawnonong sira ya ni Jesus am
vinata na dira do disipolos nawri, 2 “Tayto nio mapanmo
am dadwa dana karaw as kafiesta narana sia no Paskwa a
naknakman so nakalibri sira kaychowa no Dios o apoapo ta
sa do Egipto, as niaya dana anti o kahap da so Naytawo aya
a papasken do kros.”

3 Kanawri am navayavayat sa o maato sa a papali kano
adngedngeyen da sa no Judeo do vahay no máto awri dira
a pali a si Caifas, 4 a dia so pinaypapanmoan da dia an
maypango o kahapan da si Jesus so matayo a dimanen.
5 Amna vinata da, “Maparin tava ya panahohen do fiesta

aya ta tarek a somitnan o golo an mapanmo da ya no
tawotawo sa.”

No regalo a minprepara si Jesus do kadiman na
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

6 Do kayan ni Jesus do Betania do vahay ni Simon a
nadipad, 7 am nawara o asa ka mavakes a mamondan so
dijaw a yanan no pabango a rakoh so balor. Inangay na
paddohen do oho ni Jesus do kaari da koman. 8 Sinoli da
no disipolos na as kavata da sia, “Ango payrarayawan mo
diaya. 9 Ta an nidakaw ya am rakoh ya a kartos a payatayen
dira do makasiasi.” 10 Amna do kapanmo sia ni Jesus o
pangononongan daw am vinata na, “Ango vadawan nio sia
o mavakes aya. Tayto oyod a mapia o pinarin naya diaken.
11 Fermi sa anti a machichasa dinio o makasiasi a yanan no
oportonidad nio a mamarin so mapia, amna fermi akoava
anti a machasa dinio. 12 No nakapangay naya diaken so
pabango am pinarin a iprepara do karakohan ko a ivovon,
13 as vatahen ko dinio ta aran dino anti a pawnononongan so
Evanghelio aya am manakem anti o pinarin naya a mapia
diaken.”

No nakapachitoneng ni Judas a omtraydor si Jesus
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

14 Si Judas Iscariote a asa dira do dose sa a disipolos ni
Jesus am nangay dira do maato sa a papali 15 a makavata sia,
“Ango itoroh nio diaken an sidongen koynio a omaresto si
Jesus.” Tinorohan da sia so treinta ka polak, 16 as nakayapo
daw am sinitnan na komita so kahapan na si Jesus.

No preparasion da do nanawdi a kasa da omoyab
(Marcos 14:12-16; Lucas 22:7-13)

17 Do nanoma ori araw no kaselebra da so Paskwa aya a
kalogar da koman so tinapay a abo so libadora am nangay
sa o disipolos ori di Jesus a omahes nia, “Dino o preparan
namen so oyavan taya do fiesta aya.” 18 Vinata dira ni Jesus,
“Mangay kamo do asa aya a ka tawo do kavahayan aya as
kavata nio sia dia, ‘Vatahen no Maistro ori am masngen
dana o natongdo a tiempo a kadiman na as ichahoho na o
vahay moaya a oyavan na kanira no disipolos na do fiesta
aya.’ ” 19 As nangay sa o disipolos saw a omparin so vinata
naw as kahanda darana no oyaven ori.

No nakavahey nia ni Jesus o kaasa na dira do disipolos na
no omtraydor anti sia
(Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23; Juan 13:21-26)

20 As do kamahep naranawri am nangay sa daw a moyab
sa Jesus kanira no dose sawri a ka disipolos na. 21 Do kayan

darana koman am vinata ni Jesus, “Vatahen ko dinio so
kakawyoran, ta asa anti dinio o omtraydor niaken dira do
omdiman diaken.” 22 Oyod sa naychaknin kano mangsah
o disipolos na saw as kasitnan da tomayhisa a omaheahes
si Jesus, “Apo, yaken o vata moaya?” 23 Tominbay si Jesus,
“No machirayay anti diaken a mapasawsaw do madokong
aya o omtraydor diaken. 24 Mayparahan o Naytawo aya
do vinata no nakatolas kaychowa a pakasisian na as ay so
pangananawa no pamandan no tawo a omtraydor dia, as
mapipia an entero dana ya dia nawara!” 25 Vatan sia ni
Judas a iya so mismo anti a omtraydor ni Jesus, “Maistro,
yaken paro o vata moaya?” Tinbay ni Jesus, “Imo mismo o
nakavata sia.”

No nanawdi a nakasa da omoyab da Jesus kanira no disipolos na
(Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-26)

26 Do kawyab daw am nanghap si Jesus so tinapay as
tayoka a mamahemahes do Dios am nikchikchid na as
katoroh na sia dira do disipolos nawri a makavata sia,
“Ahapen nio ya as kakan nio sia, ta nia o karakohan ko.”
27 Nanghap pa si Jesus so kopa a yanan no vino as tayoka a
mamahemahes am tinoroh na dira as kavata na sia dira,
“Minom kamo atavo. 28 Ta nia o raya ko a omoyog a
makayamot do aro a tawo a mapasigoro sia o promisa aya
no Dios a kalibrian do gatos. 29 Vatahen ko dinio ta mirwa
ako pava anti ominom do inomen aya a manda do araw a
kaynom ko so vayo ori a inomen as kapachasa nio diaken
do paypatolan no Ama ko.”

No nakapatanggal nia ni Jesus o kasobna anti sia ni Pedro
(Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

30 Tayoka sa makanta so asa ka kanta am nangay sa do
tokon ori no Olivo. 31 Vinata dira ni Jesus, “Sichahep am
tadichokoran nio anti yaken as kakaro nio diaken a akma
so vatahen na do nakatolas, ‘Dimanen ko anti o pastor da no
karnero as maychawpit sa anti o karnero na.’ 32 Amna an
mirwa ako anti a maviay am manma ako kaninio a mangay
do Galilea.” 33 Tominbay si Pedro, “Aran maytavo sa anti
a tomadichokod dimo am entero am karoan koavaymo.”
34 “Tovidan mo ya,” kwana ni Jesus, “ta do sichamahep
a manam kano kawni no manok am maypitdo mo anti a
vatahen o kadi mo a makasincharan diaken.” 35 Amna oyod
a mangdet si Pedro a makavata sia o, “Aran machirapas ako
dimo a dimanen am tadichokoran koavaymo.” As aran sira
o kadwan ori do disipolos am vinata da pa o vinata aya ni
Pedro.

No nakapachahoahok ni Jesus do Gethsemani
(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

36 Pinayvan sa ni Jesus as kangay da do logar ori a
ngaranan da so Gethsemani. Vinata na dira, "Mavidin
kamo dia ta mangay ako a machahoahok do maypaypangay
na paya." 37 As pinayvan na sa Pedro kano dadwa sawri
a kamanganakan ni Zebedeo. As somnitnan si Jesus a
mangsah kano marahem so kapangtokto. 38 Vinata na dira,
"Tayto oyod a mahara o kangsah ko ta akmay magwanta
ko pava. Mavidin kamo dia as kapakadichayakay nio."
39 Nayparayi pa so dekey si Jesus as kakheb na do tana
a machahoahok a makavata sia, "Ama, an maparin am
pavawahen mo diaken o kopa* aya amna no ichakey koava
aya o onotan, asna no inolay mo."
40 Nayvidi si Jesus do yanan da no tatdo ori amna
tori sa makaycheh as vinata na di Pedro, "Maparin
paroava o kadichayakay nio so aran asa dana kawras?
41 Makadichayakay kamo as kapachahoahok nio tapian di
kamo a katentasionan. Ari do aktokto no tawo o kakey na a
omonot do mapia amna do sivog dia am arava o ichaparin
na sia."
42 Minirwa pa mayparayi si Jesus as kapachahoahok na
a makavata sia, "Ama ko, an ara niaya o tinongdo mo a
payparahanan ko am onotan ko o inolay mo." 43 Mirwa a
mayvidi si Jesus am mirwa na sa adasan a makaycheh do
kaoyod darana madoho. 44 Do pamitdo na am nayparayi a
mapapirwa so akma so pinachahoahok na do nanma ori a
kapachahoahok na. 45 Mayvidi dana dira do disipolos naw
am vinata na dira, "Maparin kamo sawen a makaycheh do
akmaya sia a mapaparin! Nawara dana o oras a katoroh no
Naytawo aya do makagatogatosen sa a tawo. 46 Mayvangon
kamo na ta tiya dana o omtraydor aya diaken."

No nakaaresto da si Jesus
(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-55; Juan 18:3-12)

47 Ari pa mayliliak si Jesus am mawara dana si Judas a
asa dira do dose sawri a ka disipolos na as kanira no aro
a rarayay na a di espada kano pamahpah. Tinovoy sa ya
no maato sa a papali kano adngedngeyen sa no tawotawo.
48 Napanmo darana an maypango o kasinchad da si Jesus
takwan manam kania am vinata dira ni Judas, "No adkan
ko anti am nawri as iyangay nio na anti sia hapen." 49 As
naydirecho si Judas di Jesus as kavata na sia, "Kapian ka pa
no Dios mo Maistro," as karek na dia. 50 Vatan sia ni Jesus

* **26:39** 26:39 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

di Judas, “Kayvan, nyeng mo na patongtongen o inangay
moaya dia a parinyen.”† As padpetan darana si Jesus a
hapen. 51 Amna nikoyot na o espada na no asa do rarayay
ori ni Jesus as kabakbak na do pachirawatan no apohen da
no papali a chinatilpas no tadinya no tawo aya. 52 Vinata ni
Jesus, “Pavidien mo o espada moaya, ta an sino manerbi
so espada am madiman do espada. 53 Do vata mo paro
as di ako makapangdaw do Ama ko so nyeng na tovoyen
a livolivohen a angheles? 54 Amna an parinyen ko ya am
maypaypango o kapakatongtong no nakatolas sa a logar a
mapaparin.”

55 Sinalap sa ni Jesus o tawotawo sawri as kavata na
sia, “Asa paro a ka kriminal o inangay nioaya holien
a dawa kamo a mian so espada kano pamahpah? Do
kararaw am nananawo ako do templo amna inangay nioava
yaken a holien. 56 Amna mapaparin saya atavo tapian
makatongtong o pinatolas da no profeta.” As do niaya oras
am naytavo sa o disipolos na sawri a mayayo a komaro.

No nakaskaskad da si Jesus
(Marcos 14:53-56; Lucas 22:66-71; Juan 18:13-14,19-24)

57 As inangay da si Jesus no minahap aya sia do vahay
ni Caifas a iya so máto dana dira do papali a dia so tori
darana chinakpehan no eskriba kanira no adngedngeyen
da sa. 58 As si Pedro am minonot a marayi di Jesus as
makarapit sa do hawa no vahay ni Caifas am nangay a
machidisdisna dira do gwardia sirawri a tomalamad an
ango anti o parinyen da dia. 59 As do kakpehan daya kanaw
am nanta sa o adngedngeyen da saya kanira no maato sa
a papali so testigo a paydadayen da anti tapian maparin
da ipadiman si Jesus. 60 Amna arava o naparin do vatahen
da no natatadi sawri a mayliliak. Kwanasaw am mian sa
o dadwa a nawara, 61 a makavata sia, “Vinata no tawo
aya, ‘Rarayawen ko o templo no Dios as kapirwa ko sia
paytetneken do sahad no tatdo a karaw!’ ” 62 Naytetnek o
apohen da no papali as kavata na sia di Jesus, “Ara o itbay
mo so vinata daya a komapet dimo?” 63 Amna nayliliak ava
si Jesus. As vatan sia no apohen da no papali, “Mandoan
koymo do ngaran no maviay a Dios do kavahey mo nia
diamen an ara imo o Mesias aya a Manganak no Dios.”
64 Tominbay si Jesus, “Tayto mo vatahen o kakawyoran,
as vatahen ko pa dinio ta mavoya nio anti o kapaydisna
no Naytawo aya do kawananan sia no makapamarin aya

† **26:50** 26:50 *Do Griego:* Kayvan, imo sawen.

a Dios as kavoya nio anti sia a mawara a manahan do
kademdeman.”
65 Kadngey na sia ya no apohen da no papali am nyeng
na piriten o mamanito nawri a lamit as kavata na sia,
“Tayto a maychirichirin so kontra do Dios as kaylangan ta
pava o testigo, ta tayto ta na mismo a nadngey o vinata
naya a marahmet so kastigo do salapan no Dios. 66 Ango
mavavata nio.” Naytavo sa a makavata sia, “Mayanong sia
ipadiman.” 67 As nititipan da o dangoy na as kabogbog da
sia. Bengbengan da so mata na do kapitpit da sia, 68 as
kavata da sia, “Imo a Mesias a makapanmo so atavo am
ivahey mo an sino o minpitpit ori dimo!”

No nakapachisobna nia ni Pedro o kasinchad na si Jesus
(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

69 As mian si Pedro kanaw a maydisna do hawa no
vahay aw as inasngenan sia no asa ka pachirawatan a
mavakes a makavata sia dia, “Kayvan naymo ni Jesus aya
iGalilea.” 70 Amna pinachisobna ya ni Pedro as kavata
na sia do kadngeyan da sia atavo, “Arava o kapatakan
ko no vatavatahen moaya.” 71 Kwanasaw am nangay si
Pedro do masngen ori do pantaw amna mian pa o asa a
ka mavakes a pachirawatan a nakavata sia dira do mian
awri daw, “Rarayay ya ni Jesus a iNazareth.” 72 Minirwa na
ya a ipachisobna ni Pedro as kapayavay na pa a makavata
sia, “Entero am masinchad koava o tawo aya a vata mo!”
73 Dekey as kayan da dira do maytalamad aw o nakavata sia
di Pedro, “Asa ka dira do rarayay naya ta kaydian mo sia as
kano matayo moava ya do panichonan no chirin moaya.”
74 Amna vinata ni Pedro, “Kastigoan ako no Dios an ara
ako maydaday amna masinchad koava o tawo aya.” As
katayoka na a makavata sia ya am nanyeng a omoni o asa
ka manok. 75 As nanakem ni Pedro o vinata ori ni Jesus
a, “Manam anti kano kawni no manok am naypitdo mo na
ipachisobna o kasinchad mo diaken.” As minehbet si Pedro
as katanyis na so oyod a mahara.

27

No nakangay da ni Jesus di Pilato
(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

1 Maysehsehdang dana am pinaychakavahyan da no
atavo saw a maato a papali kanira no adngedngeyen sa do
kavahayan ori o kapadiman da ni Jesus. 2 As vinahod da no
kadena si Jesus as kangay da nia di Gobernador Pilato.

No nakadiman ni Judas
(No Apostoles 1:18-19)

3 Do nakapanmo sia ni Judas o nakasentensia ni Jesus a
madiman am oyod a rakoh o nakapanehseh na as inangay
na ividi o treinta ori a ka polak dira do maato sa a papali
as kanira no adngedngeyen sawri. 4 As vinata ni Judas,
"Nakagatos ako ta nidakaw ko o abo aya so gatos!" No
tinbay da sia am, "Problema namen pava ori, ta imoimo
o minparin siaw as arava o pachangangay namen daw."
5 Pinagchid ni Judas o kartos ori do sahad ori no templo as
kakaro na a mangay a maylojit. 6 Nikpeh da no maato sa
a papali o kartos ori as kavata da sia, "Vadawen no onotan
ta o kapangay sia o kartos aya do pahengayan so kartos
no templo, ta sinerbi ya a ipaga so viay no asa ka tawo."*
7 Pinaypapanmoan da o kaserbi da sia a isadiw so takey ori
no asa ka mamarin so banga a parinyen a sementerio da no
matarek so idi. 8 Dawa nakayapo dawri am ningaranan da o
takey ori so Takey no Raya. 9 As niaya o nakapakatohod no
vinata kaychowa ni profeta Jeremias a, "Inahap da o treinta
aya ka polak a sadiw no asa ka tawo a akma so balor a itoroh
no Israelita do asa ka tawo, 10 as kapanadiw da nia so takey
no mamarin so banga akma so niyokoyokoran niaken no
Dios."

No nakasalap ni Jesus di Pilato kano nakasentensia da sia a dimanen
(Marcos 15:2-15; Lucas 23:3-5,13-25; Juan 18:33—19:16)

11 Do katori narana machisalap ni Jesus do gobernador
ori am inahes na si Jesus, "Imo o patol da no Judeo saya?"
Tominbay si Jesus, "Tayto mo a vatahen." 12 Do kaakosa
da sia no maato sa a papali kano adngedngeyen sawri am
tominbay ava sia. 13 Vatan sia ni Gobernador Pilato di Jesus,
"Ara mo sava madngey o vatahen da saya no omakosa aya
dimo?" 14 Amna nayliliak ava si Jesus as oyod a naychaknin
si Pilato.
15 Do fiesta daya no Judeo am chinaydadakayan sia no
gobernador o kapavolaw na so asa dira do priso a pidien
da no tawotawo do kavahayan ori. 16 As mian kanaw o
priso a mayngaran so Barabbas a mapanmo da no atavo
a tawo a kriminal. 17 As do nakapirwa da makpeh no
tawotawo sawri do vahay ori ni Pilato am vinata na dira,
"Sino pipiahen nio a pavolawen ko, si Barabbas anmana si
Jesus a tawagan so Mesias." 18 Vinata na ya ni Pilato takwan

---

* **27:6** 27:6 *Anmana:* machipaga do raya no asa ka tawo. *Do Griego an kadwan am no ichakey na vatahen no raya am no kadimanan.*

napanmo na o pinakayapoan no inangayan da ni Jesus sia
a hosgan na am no kaynanahet da nia.
19 As do kayan na pa do logar naya paydisnan no gober-
nador an manhosga am nawara o toyotoyon no kakovot na a
makavata sia, “Makapatak ka do kadi mo a mamarinyan so
aran ango do tawo aya abo so gatos, ta oyod a mangamomo
o natayenep ko kamahep a yamot do tawo aya.” 20 Amna
pinakeakey da sa o tawotawo ori no maato sa a papali
kanira no adngedngeyen da no Judeo a komdaw sia o
ka si Barabbas no pavolawen as ka si Jesus no dimanen
da. 21 Dawa inahes na mirwa ni Pilato an sino dira da
Barabbas kani Jesus o pavolawen na as tinbay da sia, “Si
Barabbas!” 22 Vinata dira ni Pilato, “Onas, an pavolawen ko
si Barabbas am ango parinyen ko di Jesus aya a tawagan so
Mesias.” Tominbay sa atavo, “Papasken do kros!” 23 Vinata
ni Pilato, “Onta, ango marahet a pinarin na.” Amna no
nakapaypaliak da a mangyaw nia, “Papasken do kros!”
24 Do nakavoya sia ni Pilato o kabo no mapaparin na
as kapaygogolo da no tawotawo sawri am napahap so
danom do plangana as kapavanaw na do kavoyan da sia as
kavata na sia, “Kapanmohen nio ta arava o atbayen ko do
viay no tawo aya a dimanen as inio dana o tombay sia!”
25 Tominbay sa o tawotawo ori, “Yamen dana kanira no
kamanganakan namen sa o tombay sia!”
26 Dawa pinavolaw ni Pilato si Barabbas as tayoka na
ipaymando dira do sinjalo o kayiplot di Jesus am pinarawat
na sia dira a papasken da.

No nakatetek da di Jesus no sinjalo
(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

27 Inahap da no sinjalo sawri ni Pilato si Jesus as kangay
da nia do palasio ori no gobernador a chinakpehan da no
asa a ka batalion a sinjalo a naypadivon sia. 28 Pinakaro
da o lamit na as kapatadi da so mavaya a laylay a akmay
laylay no patol, 29 as kapamarin da so korona a kamanolok
as kapangay da sia do oho nawri. Pinapondanan da sia do
wanan na so viawo akmay baston no patol as kasitnan da a
omtek nia. Domnogod sa do salapan nawri as kavata da sia,
“Aniven a patol da no Judeo!” 30 Nititipan da sia as kahap
da so viawo ori as kapayiplot da sia do oho na. 31 Chinatnga
da sia itek am pinakaro da o pinawnay dawri sia a laylay
as kapavidi da so adan naw a lamit as kahap darana sia a
ihbet do kavahayan ori a papasken do kros.

No nakapapasek da si Jesus
(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 Do kapakahbet darana do kavahayan ori am navayat
da o asa ka mahakay a mayngaran so Simon a iCyrene as
kapospos da dia a mayrara so kros ori ni Jesus. 33 Makarapit
dana sa do logar ori a tawagan da so Golgota a mayin-
monmoan so Logar no Yanga no Oho, 34 am tinorohan da
si Jesus so inomen na a palek a pinasaglan so makpad a
tovatova amna kataham na dia am chinakey nava inomen.
35 As katayoka da sia papasken si Jesus am pinaysoswertian
da no sinjalo sawri o kapayatay da so lamit na saw, 36 as
kavidin da daw a maychadisdisna a tomayayan dia. 37 Mian
o nakatolas do pamanitoan ori no oho ni Jesus o inakosan
dawri sia, “Si Jesus ya a Patol da no Judeo.” 38 Mian pa sa o
dadwa a ka manakanakaw a pinayrayay da sia a papasken
do kros as mayviit sa ya di Jesus do kawananan na sia kan
do kaholian na sia.
39 As nitek da si Jesus no omhavas sawri as kapaylilinlin
da a makavata sia, 40 “An ara imo o makararayaw ori so
templo as kapirwa mo sia do tatdo a karaw am librien
mo o karakohan mo! Gomtin ka do kros an ara oyod o
kaimo no Manganak ori no Dios.” 41 Nitek da pa sia no
maato saw a papali as kanira no adngedngeyen da saw no
Judeo kanira no eskriba a makavata sia, 42 “Nilibri na sa
o kadwan as malibri nava o karakohan na! Agtinyay na
sichangoriaw do kros aya an ara iya o patol no Israel tapian
manganohed ta sia! 43 Ichasaray na kono o Dios as kavata
na so kapaykamanganakan na sia. An oyod ya am librien
na anti sia.” 44 As aran sira o dadwa sawri a manakanakaw
a pinapasek a rarayay na am nitek da pa sia.

No nakadiman ni Jesus
(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

45 As naysasari kanaw a nakayapo do kamaraw a manda
do alas tres do atavo do kavahayan. 46 As do manga alas tres
am nangyaw si Jesus, “Eli, Eli, lama sabaktani.” No inmon-
moan na nia am, “Dios ko, Dios ko, ango paychanoanolayan
mo diaken.” 47 As no vatahen da no kadwan sawri daw am,
“Tayto na tawagan si Elias.” 48 Nyeng a mayayo o asa dira a
manghap so espongha a pinatneb na do silam as kapangay
na sia do totok no viawo a ipatodo do vivi ni Jesus. 49 Amna
vinata da no kadwan, “Nolay nio. Tiban ta pa an mawara
si Elias a omlibri sia.” 50 Minirwa pa mangyaw si Jesus as
kadiman narana.
51 As do oras ori kanaw am nayara a mapirit o kortina ori
do templo a yapo do tohos a manda do kagtin. Nayninini
so oyod a mayet as kakchikchid pa no rarakoh a bato, 52 as
chinaywangan sa o vovon da no aro sa a nanganohed do

Dios a nadiman dana as kapirwa da maviay. 53 Komnaro
sa ya do vovon da sawri do nakapirwa na maviay ni Jesus
as kangay da do Jerusalem as navoya sa no aro a tawo.
54 Oyod sa naknin kano namo o apohen ori as kanira no
sinjalo na sawri a tomayayan di Jesus do kayet ori no nini
as kano kavoya da so atavo saw a mapaparin. As vinata da,
“Somnivog sawen ya a Manganak no Dios!”

55 Mian pa sa daw o aro a mavavakes a maytalamad do
marayi ori. Yapo pa sa ya do Galilea a minonot di Jesus a
mayserbi sia. 56 Machividang sa dia sa Maria Magdalena,
si Maria a ina da Santiago kani Jose as kano kakovot ori ni
Zebedeo.

No nakavovon ni Jesus
(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

57 As do kapaypamakoyab naranawri am nawara o asa ka
maynakem a yapo do Arimatea a mayngaran so Jose a asa
dira do minonot di Jesus. 58 Nangay di Pilato a omahes nia
ivovon o karakohan ori ni Jesus, as pinaymando ni Pilato
o katoroh da sia di Jose. 59 Inahap ni Jose o karakohan ori
ni Jesus as kahpet na sia no vayo a lamit. 60 Katayoka na
nia am pinangay na do logar na anti a vovon a vayo na
pinaparin do rakoh a bato a akmay achip. Inevan na ya no
rakoh a bato as kakaro na. 61 As mian pa sa daw sa Maria
Magdalena kano asa pa ka Maria a maydisna do salapan no
vovon aya.

No nakapagwardia nia o vovon ni Jesus

62 Do mavekhas ori no omonot aw a araw do araw dana
no kapaynaynehah am nasa sa mangay di Pilato o maato sa
a papali kanira no Fariseo, 63 a makavata sia, “Tayto namen
a manakem o vinata no maydaday aya tawo do kaviay na
pa, ta mirwa kono anti a maviay do karahan no tatdo a
karaw. 64 Dawa ipagwardia mo o vovon naya a manda
do ichatatdo na a karaw ta tarek da iyangay a takawen o
karakohan naw no disipolos na sawri as kavata da sia do
tawotawo o nakapirwa na maviay. As an ichapanloko da
ya so tawotawo am maharahara pa ya kano nanma aya a
kapanloko na.” 65 Vinata dira ni Pilato, “Manghap kamo so
sinjalo sa as kapagwardia nio so vovon naya so kapiahen.”
66 Dawa pinagwardia da o vovon nawri as pinangayan da
so marka o bato ori tapian mavoya da an mian o omiwang
sia tapian masigorado da o kabo no omtodotodo so vovon
ori.

28

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Makarahan o araw ori no kapaynaynehah do malatiat
ori no Dominggo am nangay sa Maria Magdalena kano
asa pa ka Maria do vovon ori ni Jesus. 2 Naychehat
o mayet a nini as kayan no anghel no Dios a yapo do
hanyit a omvadede so bato ori a aneb no vovon nawri as
kapaydisna na do bato ori. 3 Oyod a maknyay o katitiban
na a akmay chidat as kaoyod na pa marelak no lamit na.
4 Naychalayilayin sa mamo o gwardia sirawri as kalba da
akmay nadiman do nakavoya da so anghel aya. 5 Amna
vinata no anghel ori do mavavakes sawri, “Mamo kamoava.
Mapanmo ko o katayto nio a komita si Jesus aya a pinapasek
da do kros. 6 Ara pava dia ta minirwa dana a maviay a akma
so vinata na dinio. Mangay kamo dia as katidib nio dia o
nayanan naya. 7 As nyeng kamo na mangay a mapapanmo
nia dira do disipolos na sawri o nakapirwa narana maviay
as ari nanma kaninio do Galilea as dawri anti o kavoyan
nio sia! As niaya o inangay koaya a ipapanmo dinio.”

8 As nangalisto sa komaro do vovon ori a maysagel so
kamo kano kasoyot da do kapayayo daya a mangay dira
do disipolos sawri ni Jesus a mapapanmo nia dira o vinata
nawri no anghel dira. 9 Amna dekey as kayan ni Jesus do
anaman dawri a makavata sia dira o, “Kapian kamo pa no
Dios.” Nyeng sa maypasngen sia as kadogod da a ompondan
do kokod na as kanianib da sia. 10 Vinata dira ni Jesus,
“Mamo kamoava as iyangay nio vatahen dira do kakakteh
ko sa o kangay da do Galilea a dawri anti so kavoyan da
diaken.”

11 As do kangay daranawri no mavavakes sawri am
sira o kadwan do sinjalo ori a maytayayan am nayvidi
sa do Jerusalem as kavahevahey da nia dira do maato
saw a papali o napaparin ori. 12 Nakpeh sa kanira no
adngedngeyen da sawri no Judeo as kapaypapanmo da
so katoroh da so rakoh a kartos dira do sinjalo sawri
tapian maydaday sa a komapet do karakohan ni Jesus,
13 as kayokoyokod da nira, “Vatahen nio ta do kayan nio a
makaycheh am nawara sa o disipolos na saw do mahep aw a
omtakaw so karakohan nawri.” 14 As vinata da pa dira, “As
ichavakel nioava an makarapit ya di Gobernador, ta yamen
dana o nolay sia.” 15 Inahap da no sinjalo sawri o kartos
ori as kaparin da so niyokoyokoran ori nira. As manda
sichangoriaw am nia o mapanmo da no Judeo a napaparin.

No nakapavoya ni Jesus dira do disipolos na
(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; No Apostoles 1:6-8)

16 As no onse sawri a ka disipolos ni Jesus am nangay sa
do Galilea as kapangwan da do tokon ori a vinata ni Jesus a
angayan da. 17 Mavoya da si Jesus am inanianib da sia amna
mian sa o maykamadamadanan do kaiya ni Jesus. 18 As
naypasngen si Jesus dira a makavata sia, “Tinoroh dana
diaken o atavo a ipakapamarin do hanyit kan do tana aya.
19 Dawa iyangay nio sa nanawhen a manganohed diaken
o atavo a tawotawo do atavo a kavahayan. Bawtismoan
nio sira do ngaran no Ama, Manganak as kano Masanto
a Espirito, 20 as kananawo nio sira a omonot do atavo a
niyokoyokoran ko ninio. As kapanmohen nio ta fermi ako
a machasa dinio a manda do kakavos no tiempo.”

No Evanghelio ni San Marcos

Introduction

No Evanghelio aya a pinatolas ni San Marcos am somitnan do kavata na sia, “Niaya o Evanghelio a komapet di Jesu Cristo a Manganak no Dios.” Mavoya ta dia si Jesus a oyod a makalo a omaksion as mian so othoridad. No akmaya sia othoridad na am mavoya do kapananawo na, do ipakapamarin na dira do mararahet a espirito as kan do kapakabo na do gatogatos no tawotawo. Si Jesus o mismo a nakavata sia o nakawara na a tomoroh nia o viay na tapian librien na sa o tawotawo do gatogatos da.

Mavoya do akmaya sia Evanghelio o pinarin sa ni Jesus asna taywara ava do nanawo kano kawnonongan na. Nakarahan o maynyed a kavoyan so komapet di Juan Bawtista as kano nakabawtismo dia kano nakahawahaway sia tentasionan si Jesus ni Satanas am omonot o manaro a katolasan no ministerio ni Jesus a manovatova kano mananawo. Kwanasaw am naypapia o kaintindi da si Jesus no omonot ori sia asna sira o somoli ni Jesus am naypangay pa o kasoli da nia. No manawdi a parte no Evanghelio aya am komapet do nanawdi dana a dominggo ni Jesus do tana aya. Komapet ya do nakadiman na kano nakapirwa na a maviay.

No kavosan no Evanghelio aya am aro o makavata sia o katarek no napatolas sia ya.

Outline

No sitnanan no Evanghelio aya 1:1-13
No ministerio ni Jesus do Galilea 1:14–9:50
No nakayapo ni Jesus do Galilea a mangwan do Jerusalem 10:1-52
No nanawdi dana dominggo do Jerusalem kan do omdivon aw 11:1–15:47
No nakapayvangon ni Jesus 16:1-8
No nakapavoya ni Jesus do nakarahan no nakapayvangon na as kano nakapayvidi na do hanyit 16:9-20

No mensahe ni Juan Bawtista
(Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Niaya o Evanghelio a komapet di Jesu Cristo a Manganak
no Dios.
2 No sitnanan na nia am akma so nakatolas do libro ni
profeta Isaias a makavata sia,
“Tiban mo ta tovoyen ko anti sia a manma kanimo a
mayprepara so kawara mo. 3 Mian o asa ka mangononong

do desierto a makaliak a makavata sia, ‘Mayprepara
kamo do kawara no Apo taya. Pakapiahen nio o logar
a panahanan na.’ ”
4 As si Juan Bawtista am nangay do desierto a ma-
pawnonong so kapanehnehseh no tawo as kapabawtismo
da tapian kapakaboan o gatogatos da. 5 Oyod sa aro o
nangay a domngey sia a yapo do matatarek sa kavahayan
do provinsia no Judea as kan do Jerusalem. Nanehseh sa
as kapaykonfisal da no gatogatos da as nibawtismoan sa ni
Juan do Rio Jordan.
6 No ayoayob ni Juan aya am nihneb a boboh no kamelyo
as kapaytahed na so kodit. As no kanen na am kavaga kano
polot. 7 As kapapanmo na pa nia, “Ito a mawara o rakorakoh
so ipakapamarin kaniaken, ta aran no kawvay ko so itan
no sandalyas na am mayanong akoava. 8 Nibawtismoan
koynio no danom amna bawtismoan na anti nio no Masanto
a Espirito.”

No nakabawtismo kano katentasion di Jesus
(Mateo 3:13-17; Lucas 3:21-22; 4:1-13)

9 Nawara si Jesus kanaw a yapo do Nazareth do Galilea as
nibawtismoan sia ni Juan do Rio Jordan. 10 As do nakatwaw
ni Jesus do danom ori do nakatayoka na mapabawtismo di
Juan am navoya na o kaywang no hanyit as kano Masanto
a Espirito a gomtin sia a akmay voyit, 11 as kayan no liak
a yapo do hanyit a makavata sia, “Imo o ichaddaw ko a
Manganak a oyod ko a ipakamia.”
12 As nanyeng sia a pawnoten no Masanto a Espirito a
mangwan do desierto. 13 As mian daw so apat a poho a
karaw a tentasionan ni Satanas. Do diaya logar am yanan
da pa no aro a volaw a vinyay amna inangay da sia sidongen
no angheles.

No nakatawag ni Jesus dira do apat a ka mangamong
(Mateo 4:12-22; Lucas 4:14-15; 5:1-11)

14 Do nakarahan no nakapriso ni Juan am nangay si
Jesus do Galilea a mapawnonong so Evanghelio no Dios 15 a
makavata sia, “Manehseh kamo as katadichokod nio do pak-
agatogatosan nio as kapanganohed nio do pawnonongen
koaya Evanghelio, ta nawara dana o tiempo no kapaypatol
no Dios.”
16 Do kayam ni Jesus do kanayan no Galilea am navoya
na si Simon as kano kakteh na a si Andres a tori a managap
ta niaya o kaviayan da o kapangamong daya. 17 Vatan sia
ni Jesus dira, “Karoan nio na o kapangamong nioaya asna
omonot kamo na diaken, ta parinyen koynio a mapawnot

diaken so tawotawo.” 18 As nanyeng da karoan o sagap
dawri as kawnot darana di Jesus.
19 Do nakapayparayi na so dekey am navoya na si
Santiago a anak ni Zebedeo kani Juan a kakteh na a tori
a mangayoma so sagap do tataya da. 20 Nanyeng na sira
a tawagan as chinaroan da o ama dawri a si Zebedeo
do tataya as kanira no pachirawatan da sawri as kawnot
darana di Jesus.

No ipakapamarin ni Jesus a mapakaro so marahet a espirito
(Lucas 4:31-37)

21 Nangay sa do kavahayan no Capernaum as kasdep ni
Jesus do sinagoga do araw no kapaynaynehah a mananawo.
22 Pinaychaknin da sia takwan mananawo dira a mian so
rakoh a ipakapamarin a dia akma sira so eskriba.
23 As mian o mahakay do sinagoga aya a sindepan
no marahet a espirito a mangyaw a makavata sia,
24 “Anggenggen mo yamen mo Jesus no Nazareth. Nawara
ka paro a omrarayaw diamen? Masinchad koymo, ta imo o
Manganak no Dios.” 25 Amna chinahoya ni Jesus o marahet
aya a espirito a makavata sia, “Omhes ka mayliliak as
kakaro mo do tawo aya!” 26 Tayoka na paykonvolsionen no
marahet awri a espirito am nangyaw so maliak as kahbet
na. 27 Naychaknin sa atavo o nakavoya aya sia as kavata
da sia, “Ango kachirin na no pavatahen naya, ta oyod a
makapamarin as kaparin na omando dira do mararahet a
espirito a komaro do asa ka tawo!” 28 As no komapet di Jesus
am navahey do omdivon sawri a kavahayan do Galilea aya.

No ipakapamarin ni Jesus a manovatova
(Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

29 Komnaro si Jesus do sinagoga aya as kangay da ka da
Santiago kani Juan do vahay da Simon kani Andres. 30 As no
ina no kakovot ori ni Simon am maganit a mayongohat as
nanyeng da ya a ivahey di Jesus. 31 As inangay na pondanan
o tanoro na as kapayvangon na sia as nanyeng a mabo o
kapayongohat nawri as kayavayava na nira.
32 Do kapaysarisari narana am inangay da sia o atavo sa
maychagaganit kanira no sindepan no marahet a espirito.
33 As nakpeh sa do pantaw no yanan naya vahay o atavo
a tawotawo do kavahayan aya. 34 As tinovatova na sa o
aro sirawri a matatarek so ganit as kapahbet na so aro a
marahet a espirito as kavadaw na sira a mayliliak takwan
masinchad da sia.

No nakapananawo ni Jesus do Galilea
(Lucas 4:42-44)

35 Do kahay na pa maysehsehdang do omonot ori a araw
am nayvangon si Jesus as kangay na do paychatanyan na
a machahoahok. 36 Asna chinita da sia da Simon kanira no
rarayay na sawri. 37 As do nakavoya da sia am vinata da
sia, “Tayto daymo a chitahen no atavo a tawo.” 38 Amna
vinata na dira, “Mangay ta do kadwan sa kavahayan tapian
makapananawo ako dawri ta niaya o inangangay ko.” 39 As
nangay do atavo a kavahayan no Galilea a mananawo do
sinagoga da sirawri as kapahbet na sira so mararahet a
espirito.

No madipad a tinovatova ni Jesus
(Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

40 As nawara o asa ka madipad a domogod do salapan na
a machisiasi dia a makavata sia, “An ichasi mo yaken am
tovatovahen mo pa yaken.” 41 Do nakasi na nia am tinodo
na as kavata na sia, “Oon, as mapia ka na.” 42 As nanyeng
a mabo o dipad naya as kapia narana. 43 As niyokoyokod
sia ni Jesus do kanyeng na a komaro, 44 as kavata na pa sia
dia, “Ipayvahevahey moava ya do aran sino asna mangay
ka a mapavoya do pali do nakatova mo na as katoroh mo so
sakrifisio a akma so mian do onotan ta a pinatolas ni Moises
tapian mavoya no tawotawo o kasivog mo na a natova.”
45 Amna no pinarin na am pinayvahevahey na o komapet
do naparin awri. Dawa naparin pava si Jesus a somdep
do aran dino a kavahayan a kavoyan da sia no tawotawo
asna no kavidin na do takey amna alit no kangay da sia no
tawotawo a yapo do matatarek a logar.

2

No paralitiko a tinovatova ni Jesus
(Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

1 Do nakapayvidi na do Capernaum do nakarahan no pira
karaw am nadngey da o nakawara narana. 2 As oyod sa aro
o nakpeh sia as ara pava o yanan da aran do pantaw do
katori na omnanawo sira. 3 As mian o inangay da di Jesus
a asa ka paralitiko a anaten da no apat a ka mahahakay.
4 As do kadi da makasngenan di Jesus a makayamot do
kaaro no tawo am komnayat sa do matapi a atep no vahay
aya as kapanolyang da so panahanan da so maganit aya as
kapagtin da sia do ichehan naya. 5 As do nakavoya na sia
ni Jesus o rakoh aya a saray da am vinata na do paralitiko
aya, “Manganak, tayto dana pakaboan o gatogatos mo.”

6 Amna mian sa daw o dayay da no eskriba a makavata sia
do aktokto da, 7 “Ango ipaychirin no tawo aya so akma sia.
Machikontra ya do Dios, ta ara paro maparin a mapakabo
so gatos an dia voyvoh o Dios?” 8 Amna do kapanmo
sia ni Jesus o mian aya do aktokto da am vinata na dira,
“Ango ichakma na sia no mian do aktokto nio. 9 No siyo
do vata nio o masonosonong ko a parinyen. No kavata
so, ‘Tayto dana pakaboan o gatogatos mo,’ anmana no
kavata so, ‘Mayvangon ka as kahap mo so ichehan moaya as
kayam mo na.’ 10 Amna tapian mavoya nio so matalamad
o kayan no ipakapamarin do tana aya no Naytawo aya a
mapakabo so gatogatos am vatahen ko do paralitiko aya,
11 ‘Mayvangon ka as kahap mo so ichehan moaya as kangay
mo na.’ ” 12 Nanyeng a mayvangon as kayam na somavat a
mayrara so pakaychehan nawri. As naychaknin sa atavo o
tawotawo as kadaday da so Dios do kavata da sia, “Tayto pa
abo o navoya namen a akma so naparin aya!”

No nakatawag dia ni Jesus si Levi
(Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

13 As minirwa a komaro as kangay na do kanayan as
nakpeh sa o aro a tawotawo as ninanawo na sira. 14 As
do kayam na am navoya na si Levi a anak ni Alfeo a tori
a maydisna do ofisina na as vinata na dia, “Omonot ka na
diaken,” as nanyeng a maytetnek as kawnot na di Jesus.

15 Do nakangay da Jesus a moyab do vahay da Levi am aro
sa o mangolekta no Roma kanira no kadwan pa a maparo
a tawo o machipaydisna da Jesus kanira no disipolos na ta
oyod sa aro o minonot dia. 16 Amna do nakavoya da sia no
Fariseo saya a tawagan so eskriba a machakan si Jesus do
makagatogatosen kanira no maparo saya tawo am vinata
da do disipolos na sawri, “Ango ipachisagel naya dira do
akma saya sia tawo kanira no makagatogatosen.” 17 Amna
do nakadngey sia ya ni Jesus am vinata na dira, “No tawo
sa a abo so ganit am kaylangan dava o manovatova, ta sira
o magaganit. As yaken am nawara akoava a tomawatawag
dira do makavata so kapia da a tawo, ta sira o omsinchad
do karakohan da a nakagatos tapian manehseh sa.”

No nanawo do kapay-ayono
(Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 No disipolos sa ni Juan am nay-ayono sa kanira no
Fariseo, dawa mian sa o nangay a omahes nia di Jesus,
“Ango ta no disipolos sa ni Juan kanira no disipolos da
no Fariseo am may-ayono sa asna no disipolos mo saya

am may-ayono sava.” 19 Amna vinata ni Jesus dira, “May-
ayono paro sa o bisita do ponsion an machichasa pa dira
o naychakovot a mahakay? Maparin ava ori. 20 Amna
mawara anti o araw a kabo dana dira no naychakovot aya
as nawri anti o kadi da nganan no kaychayvan na sa do
kangsah da. Akma pa saw ta do katayto koaya machichasa
dira do disipolos ko saya am may-ayono sava.
21 “Arava o tomaheb so mamid dana lamit no vayo pa
lamit, ta an nia o parinyen na am payrarayawan na o vayo
aya lamit as kadi na mayanongan a mayrayit. 22 As arava o
mapangay so vayo a vino do adan dana a panahoran a kodit,
ta an nia o parinyen na am payrarayawan na o vino aya
kano panahoran aya, ta no vayo a vino am logar a pangayen
do vayo as mahni a panahoran.”

No nanawo do komwan do araw no kapaynaynehah
(Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

23 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do katori da
Jesus kanira no disipolos na a manahan do katrigoan am
nanghap sa o disipolos na saya so trigo. 24 Do nakavoya
da sia no Fariseo sirawri am vinata da, “Ango pasadan da
sia o onotan ta do komwan do araw no kapaynaynehah.”
25 Amna vinata na dira, “Nalir nio paro pava o komapet di
David kanira no rarayay na do kapteng da? 26 Nangay sa do
vahay no Dios as kahap sia ni David a kanen da o tinapay
ori a tinoroh do Dios a nia so dia parin a kanen no aran
sino a tawo a katadkan da no papali. Nia am naparin do
tiempo ni Abiathar a apohen da no pali.” 27 As vinata na
dira, “Pinarin o araw no kapaynaynehah a makayamot do
tawo as inamaog ava o tawo a makayamot do araw aya no
kapaynaynehah. 28 As no Naytawo aya am mian o anohed
na a maynolay dia o araw no kapaynaynehah.”

3

No maychalekalen so tanoro a tinovatova ni Jesus
(Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

1 As do nakapirwa na somdep do sinagoga am mian dawri
o tawo a maychalekalen so tanoro as kadi na makalanetan
sia. 2 As niobservan da sia an tovatovahen na sia do araw
aya no kapaynaynehah tapian maparin da sia a parahten.
3 Vinata na do mahakay aya a maychalekalen so tanoro,
“Mangay ka dia.” 4 Vatan na sia dira, “No siyo paro
mayanong a parinyen do araw no kapaynaynehah. No
kapanidong anmana no kapakasiasi so kadwan. No kalibri
anmana no kararayaw so viay no asa ka tawo.” Amna
tominbay sava. 5 Tiban na dira atavo ni Jesus a mangsah

kano maket no makehnet ori a kaparin no tawol da. Vinata
na do mahakay awri, “Laneten mo o tanoro moaya.” As
kalanet na sia am nanyeng dana a mapia. 6 Minehbet sa o
Fariseo sawri a machipanmo dira do machangay di Herodes
an maypango o kahapan da si Jesus a dimanen.

No aro sa tawo a minonot di Jesus

7 Amna naypangwan si Jesus do taaw kanira no disipolos
na sawri as inonotan da sa no oyod a aro tawo a yapo do
kavahayan no Galilea as kano Judea, 8 do Jerusalem kano
kavahayan no Idumea as kan do taypangay no Jordan kan
do Tiro kan Sidon do nakadngey da sia o pinariparin na
sawri. 9 As vinata na do disipolos na sawri o kapayprepara
da so tataya a sakayan na tapian di da sia lalasen no
maysisidin aya tawotawo. 10 Ta do nakaaro no tinovatova
na am aro pa sa o maganit a makey a maypasngen a tomodo
sia. 11 As do nakavoya da sia no mararahet a espirito am
domnogod sa do salapan na as kapangyaw da nia, “Imo o
Manganak no Dios.” 12 Amna niyokoyokod na sa do kadi da
a mapapanmoan nia.

No dose a pinidi ni Jesus a apostoles na
(Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Kwanasaw am nangay do asa ka tokon as katawag na
dira do chinakey na sa a mangay sia. 14 As namidi so dose a
machivan sia kano tovoyen na a mananawo, 15 as tinorohan
na sa so ipakapamarin da a mapahbet so mararahet a
espirito. 16 As no pinidi na saya am sa Simon a ningaranan
na pa so Pedro, 17 si Santiago a anak ni Zebedeo kani Juan
a kakteh ni Santiago a ningaranan na pa so Boanerges a
mayinmonmoan so anak sa no adey, 18 si Andres, si Felipe,
si Bartolome, si Mateo, si Tomas kani Santiago a anak ni
Alfeo, si Tadeo kani Simon a yapo do Canaan, 19 as kani
Judas Iscariote a iya so mintraydor di Jesus do kwanasaw.

Si Jesus as kani Beelzebul
(Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

20 As kwanasaw am nangay si Jesus do asa ka vahay. As
nakpeh sa mirwa o aro a tawo as kadi da makakanan da
Jesus kanira no rarayay na sawri do karoaro dawri. 21 Do
nakadngey da sia no familia na am inangay da tawagan a
makayamot do nakavata da sia no tawotawo o nakapangbo
na so nakem.
22 As vinata da no eskriba a yapo do Jerusalem, “Mian
dia si Beelzebul as makapakaro so marahet a espirito a
makayamot do kayan dia no apohen da no demonio.”
23 Asna tinawagan na sira a mangay sia as kavata na sia dira

do asa ka parabola, “Maypango o kapakaro na sia ni Satanas
si Satanas. 24 As no paypatolan a sirasira so maylalaban am
maypakaha 25 a akma so kararayaw no asa ka familia a di
maysosondo. 26 As an si Satanas as labanen na sa o rarayay
na am maypango kapaytetnek no ipakapamarin na. 27 Ta
an mian o makapamarin a tawo a mian so mapia a gwardia
do vahay am arava o ichavakel na amna an mawara o
rakorakoh pa kania so ipakapamarin a somdep sia as kahap
na so armas do gwardia aya am arava o mapaparin na as
mahap o warawara na.
28 “Kakawyoran na sia, ta no atavo a gatos no tawo
kano kapakachirichirin so machikontra do Dios am ma-
parin a kapakaboan, 29 katadkan no kapakachirichirin so
machikontra do Masanto a Espirito, ta kapakaboan ava ya
a abo so pandan.” 30 Vinata na ya do nakavata da sia o
kayan sia no marahet a espirito.

No somnivog a ina kano kakakteh sa ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 As nawara o ina na kanira no kakakteh na sa dawri
as kapaytovoy da so tomawag di Jesus. 32 As vinata da no
maychadisdisna sawri a aro a tawo do omdivon ori sia,
“Tayto sa do gagan sa ina mo kanira no kakakteh mo a
komita dimo.” 33 Amna tinbay na sira, “Sino o ina ko as
sango o kakakteh ko,” 34 as katidib na dira do omdivon ori
sia a maydisna as kavata na sia, “Niaya sa o ina ko kanira
no kakakteh ko. 35 Ta an sino o omparin so inolay no Ama
ko am sira o somnivog a kakakteh ko as kano ina ko.”

4

No parabola no tinokos
(Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

1 As somnitnan si Jesus a mananawo do kanayan. As do
kaoyod da aro no nakpeh a omdivon sia am somnakay do
asa ka tataya as kapaydisna na as sira o tawotawo sirawri
am navidin sa do kanayan awri. 2 As nanerbi so parabola
do matatarek a nanawo a pinawnonong na dira as kavata
na sia, 3 “Adngeyen nio ya. Mian o asa ka tawo a nangay
a manokos. 4 As do tinokos naya am mian o nangay do
pananahanan a nia so chinan da no manomanok. 5 Mian sa
o nagagtos do kabatoan a nia so nakalo a tomovo, 6 amna
do kakohat no araw am nahayo sa takwan nakayamot sava
ya so mapia. 7 Mian sa o nangay do kamanolokan a nia
so nakalo a madiman do kahonghong dira no pachisohotan
dawri as nakasi sava. 8 Amna mian sa o natokos do mapia
a tana a nia sa so tomnovo kano minsi so mavid. Mian sa

o nakasi so tatdo a poho, mian sa o anem a poho as kano
yatoyatosen.”
9 Do pinakavosan sia ni Jesus am vinata na, “Kapiahen
nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.”

No inmonmoan no parabola no tinokos
(Mateo 13:10-23; Lucas 8:9-15)

10 Do kasirasiran darana kanira no disipolos na sawri
kano kadwan sa a omonot sia am inahes da sia o inmon-
moan no parabola naya. 11 Vatan na sia dira, “Mapia kamo
ta ipapanmo dinio o komapet do paypatolan no Dios asna
dira do kadwan am panerbian sa so parabola, 12 tapian di da
voya o tori da tiban as kadi da makaintindian so madngey
da, ta tarek sa manehseh as kapakabo do gatos da.”
13 Vatan na sia dira, “Ara nio paroava maintindi o akmaya
sia a parabola? An di nio maintindi am maypango o
kapanmo nio so inmonmoan no parabola ko sa kadwan.
14 Niaya o inmonmoan no parabola aya. No nanokos aya am
no mapawnonong so Chirin no Dios. 15 No natokos sawri do
panahanan am irepresenta na sa o makadngey so Chirin no
Dios. As do kadngey da sia am nyeng a mawara si Satanas
a ompakaro sia dira. 16 No nangay awri do kabatoan
am irepresenta na sa o masoyot a omrisibi so Chirin aya,
17 pero nakatneb ava ya dira so mapia as do kawara no
pakasisian kano katetek dira a makayamot do onotan daya
am masonong daya tadichokoran. 18 As no nangay sawri do
kamanolokan am irepresenta na sa o omrisibi so nanawo
aya, 19 amna makayamot do matatarek a ichalijat da kano
kahoho da no kaynakman kano kadwan pa a dira da am
katavonan o saray daya as kadi darana makatovoan. 20 As
no natokos do mapia a tana am irepresenta na o manngey so
nanawo aya as kapia no karisibi da sia as kapakatovo da nia
a mian so kavoyan sia dira a akma so kapakasi no nimoha
aya so tatdo a poho, anem a poho anmana yatoyatosen.”

No parabola no relaken
(Lucas 8:16-18)

21 Vatan na pa sia, “Pangayen paro o relaken do kawlivan
na anmana do ahbo no kama as kadi pangayan sia do
pakavoyan nia? 22 As arava o tayotayohen a di anti
maytotwaw as no atavo a sekreto am mapanmo anti.
23 Kapiahen nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.
24 “Makapatak kamo do kaparin no kapanngey nio. No
adpang no itoroh nio am nawri pa o adpang no marawat nio
as karapa pa anti dia o marawat nio. 25 Takwan an sino o
manngey as kapanganohed na am mayparakoh o nanawan

sia asna sira o dia manngey as kadi da manganohdan am
pakarohen pa o ichapatak da.”

No parabola no tomnovo a votoh a komparahen do paypatolan no Dios

26 Vinata na pa, “No paypatolan no Dios am akma so
asa ka tawo a nanokos. 27 Do nakatayoka na manokos
am komnaro as kanolay na sia tomovo as tomnovo as
kapaypalovo na amna mapanmo nava an maypango ya.
28 No tana aya o pakayapoan no yanien, ta tomovo o
mohamoha as kayan no kekepen na as kayan dana no asi
na. 29 As an matwa dana am yanien ya do tiempo no
kapanyani.”

No parabola no dekey a votoh
(Mateo 13:31-32; Lucas 13:18-19)

30 Vinata na dira, “Ango paro maparin a pakomparan sia o
paypatolan no Dios. Anmana ango paro parabola a serbien
ta a palialitan ta sia ya. 31 Maparin ya pakomparahen do
asa ka dekey a votoh a nimoha do tana aya. 32 Dekey ya
amna an tomovo am mayrakorakoh ya a kayo a angayan
da no manomanok as kapamarin da dia so otioyan da do
yangaw na sa.”
33 As aro pa o pinawnonong na dira a pinanahan na
do parabola a manda do kaparin da a makaintindi so
inmonmoan da nia. 34 Fermi parabola o serbien na dira
do kaaroan no tawo asna dira do disipolos na am niexplika
na o atavo so kapiahen.

No milagro ni Jesus do kabkasan
(Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

35 Do mahep no araw awri kanaw am vinata na dira do
disipolos na sawri o kapayatovang da. 36 As chinaroan da
sawri o aro a tawo as kapachivan da sia do falowa as mian
pa sa o aro a falowa a nachivan dira. 37 Amna narahet o
kawan as kapaybebkas na as no sakayan daya am angayan
dana no danom, 38 amna tori si Jesus a makaycheh do
hangnan do mawdi no falowa awri. Niyokay da as kavata
da sia dia, “Maistro, madiman ta!” 39 Nayokay as kamando
na dia o salawsaw as kavata na sia do taaw, “Maypadinak
ka na,” as nanyeng dana a mangheteng as kapaypadinak na.
40 Vatan na sia dira, “Ango ichamo nio. Ara paroava o saray
nio?” 41 Oyod sa naychaknin as kavata da sia do kadwan
dira, “Sino paro ya ta aran no salawsaw kano abkas am
anohdan da!”

5

No milagro ni Jesus do asa ka Gadareno
(Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

1 Nakaraya sa do viit no danom aya do kavahayan da no
Gadareno. 2 As do nakagtin ni Jesus do falowa am mian o
nachivayat sia a mahakay a yapo do sementerio a sindepan
no marahet a espirito. 3 Matda ya do pamovonan saya as
arava o makavahod sia a aran brilyosan da, 4 ta masanib
darana vahoren no brilyos kano kadena amna no kadena
sawri am kotkotden na sa as no brilyos am potopototen
na sa as marawa dava no aran sino a tawo. 5 As do
kayan na do pamovonan saya a achip kan do katokotokonan
sawri do maraw kano mahep am fermi a mangyangyaw as
karawarawa na so karakohan na no bato.
6 As do nakavoya na si Jesus do marayi pa am nayayo a
domogod do salapan na, 7 as kapangyaw na sia a vatahen,
"Ango parinyen mo diaken mo Jesus a Manganak no mato a
Dios. Machisiasi ako dimo do ngaran no Dios do kadi mo a
kastigoan diaken." 8 No pachisiasi naya am takwan vinata
narana dia, "Mehbet ka do mahakay aya, imo a marahet a
espirito."
9 Inahes na dia ni Jesus, "Sino ngaran mo." Tominbay
sia a makavata sia, "No ngaran ko am Yatoyatosen takwan
aro kami." 10 As pinachisiasi na di Jesus o kadi na pakaroan
sira do kavahayan awri. 11 Mian sa o aro a bago a maysavok
do masngen aw a tokon, 12 as pinachisiasi da dia, "Tovoyen
mo yamen do bago sirawri as pasdepen mo yamen dira."
13 As tinonngan na sira as naychahbehbet sa o mararahet a
espirito as kasdep da do bago sirawri a manga dadwa livo
as naychapayapayayo sa a mayjogtos do kakarangan awri
as chinamotan sa atavo.
14 As nayayo sa o mangonong awri do bago a mangay a
omvahey nia ya do idi kan do kadwan a logar as nawara
sa o tawotawo awri a tomidib dia o naparin aya. 15 As
mawara sa di Jesus am navoya da o pinakaroan awri so
mararahet a espirito a maydisna a tori dana machipasonong
as kayan dana no onayen na. Do akmaya sia napaparin
am namo sa o tawotawo saya. 16 As sira o nakavoya so
naparin aya am pinayvahevahey da o naparin do nayanan
awri no mararahet a espirito as kan do bagobago sirawri.
17 As inahes da si Jesus do kakaro na do kavahayan da.
18 As do kasakay narana ni Jesus do falowa ori do
kakaro na am nangahes o pinakaroan nawri so mararahet
a espirito do kapachirayay na dia. 19 Amna pinya nava
as vinata na dia, "Somavat ka as kavahevahey mo nia do

kaychayvan mo sira o makakniknin aya a pinarin no Dios
dimo as kano rakoh aya a sidong na dimo.” 20 As nangay o
tawo aya as kasitnan na a mapapanmo nia do kavahayan
do Decapolis o makakniknin sawri a pinarin sia ni Jesus. As
naychaknin sa atavo o tawo.

No dadwa a rakoh so saray ni Jesus
(Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Do nakapirwa ni Jesus a mayatovang do falowa am
nakpeh dana sa do kanayan o oyod a aro a tawotawo.
22 As nawara o asa dira do adngedngeyen da do sinagoga
a mayngaran so Jairo as do nakavoya na sia am domnogod
as kakheb na do kokod ni Jesus, 23 as kapachisiasi na dia
a makavata sia, “No dekey a manganak ko a mavakes am
maychahedheran dana as iyangay mo pa a palapawen o
tanoro mo sia tapian matova dana.” 24 As nachivan sia dia,
as minonot pa sa o oyod a aro a tawo as kadivon da sia.

25 Amna mian o asa ka mavakes a maganit a dose dana
a ka kawan so kapayraraya, 26 as aro dana o pinakasiasian
na do matatarek a manovatova as kagasto narana sia atavo
o miniminyan na amna arava o pinaypapian na, ta no
nakapaypahara na pa. 27 As do nakadngey na sia o komapet
di Jesus am naypasngen sia do tadichokoran na as katodo na
sia o lamit na, 28 takwan vinata na, “Aran katodo ko pa sia
o payis no lamit na am mapia ako na daw.” 29 As nanyeng a
omhes o kapayraraya nawri as kadidiw na sia do karakohan
na o nakapia narana no ganit nawri. 30 As nanyeng na
a mapanmo ni Jesus o nakakaro na dia no ipakapamarin
na as nanyeng a mayweswes do kaaroan dawri a omahes
nia, “Sino tomnodo sia o laylay ko.” 31 As vinata da dia
no disipolos na sawri, “Tayto mo sa mavoya o aro saya a
komadivon dimo as iyahes mo pa an sino tomnodo dimo?”
32 As panyididit na do omdivon awri tapian mavoya na
an sino tomnodo awri sia. 33 Amna no mavakes awri am
navakel kano namo do kapanmo na so naparin awri sia, as
naypasngen sia as kadogod na a komheb do salapan nawri
as kavahevahey na nia o atavo a naparin. 34 As vinata sia ni
Jesus, “Manganak, makayamot do saray mo am natova ka.
Maparin ka na mangay a abo so kamoamo.”

35 As do katori na pawri a mangononong am nawara sira
o yapo do vahay da Jairo as kavata da sia, “Nadiman dana
o manganak mori asna salovalen mo pava o Maistro aya.”
36 Madngey ni Jesus ya am vinata na do manyokoyokod awri
no sinagoga, “Mangsah kava as ichasaray mo na yaken.”
37 Mangay dana sa am voyvoh sa Pedro, Juan kani Santiago
o pinya na a machirayay sia.

38 As do nakawara da do vahay no adngedngeyen aya do
sinagoga am navoya sa ni Jesus o maychatanyitanyis kano
mayvinovinoho do nadiman aya. 39 Somdep dana sia am
vinata na dira, “Ango ichangsah nio kano paychatanyitanyis
nio. Nadiman ava o metdeh aya ta tod a makaycheh.”
40 As chinayak da sia do vinata naya. As do nakapahbet
na sira atavo am pinachirayay na o ama no metdeh awri
kano ina na as kanira no rarayay na sawri as kasdep da
do yanan no metdeh awri. 41 As do nakapondan na dia o
tanoro no metdeh awri am vinata na dia, “Talitha kumi,” a
mayinmonmoan so, “Dekey a mavakes, vatahen ko dimo,
mayvangon ka.” 42 As nanyeng a mayvangon o metdeh
awri as kayam na takwan dose dana o awan na, as rakoh
o nakapaychaknin da. 43 As niyokoyokod sa ni Jesus so
kapiahen a di mayvahevahey nia do aran sino as vinata na
pa dira o kapakan da sia o metdeh aya.

6

Si Jesus a di da nirisibi no kaydian na sa do Nazareth
(Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

1 As komnaro dawri si Jesus as kangay na do sivog na
a kavahayan as minonot sa dia o disipolos na sawri. 2 As
do nakawara no araw no kapaynaynehah am somnitnan
a mananawo do sinagoga, as do nakadngey da sia no aro
a tawo am naychaknin sa as kavata da sia, “Yapo paro
dino o akmaya sia a kasolivan na kano makakniknin saya
a pariparinyen na. 3 Niaya paroava o maychayokayo ori
a manganak ni Maria as kakteh da Santiago, Jose, Judas
kani Simon? As masinchad ta sa so mapia o kakakteh na a
mavavakes.” Makayamot dia am aro sa o naskeh nia as kadi
da manganohdan sia. 4 Asna vinata dira ni Jesus, “Alit na
ya no asa ka profeta, ta mapia o kasincharan sia a katadkan
do mismo na a kavahayan kanira no lipolipos na as kan
do romanes na a familia.” 5 As arava o makakniknin a
pinarin na daw a katadkan no nakapalapaw na sia o tanoro
na do mayhahaw sira a maychagaganit as nakatova da.
6 Naychaknin sia a makayamot do kadi da manganohdan.
As nangay a mananawo do kadwan sawri a kavahayan.

No nakatovoy sira ni Jesus o dose a ka disipolos na
(Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

7 As tinawagan na sa o dose sawri a ka disipolos na as
katovoy na sira a tomahidwa a mian so ipakapamarin dira
do mararahet a espirito. 8 Vinata na pa dira, “Manayvi
kamoava so serserbien nio do biahe nioaya akma so kanen
kano kartos as kano kadwan pa sa a kaylangan nio asna

voyvoh o sayched o ipanayvi nio, 9 kano sandalyas as asa ka
onayen nio a laylay." 10 As vinata na pa dira, "Do rapitan
nio a vahay am dawri o katdan nio a manda do kakaro
nio do kavahayan aya. 11 As do dino a kavahayan a di
romawat dinio as kadi da adngeyan dinio am do kakaro
nio daw am papaspasen nio o ahbek do kokod nio a nia
anti so testigo a laban dira." 12 As naychakarokaro sa a
mangay a mapawnonong no kapanehseh da no tawotawo,
13 as kapahbet da so aro a marahet a espirito as katovatova
da sira so aro a magaganit do kapaphot da dira so haneng.

No nakadiman ni Juan Bawtista
(Mateo 14:1-12; Lucas 9:7-9)

14 As nadngey ni Patol Herodes o komapet di Jesus takwan
navahey o ngaran na do matatarek a logar. As vinata no
kadwan, "Minirwa a maviay si Juan Bawtista as dawa mian
sia o makakniknin a ipakapamarin." 15 Amna no vinata da
no kadwan am, "Si Elias ya." As no kadwan am vinata da o
kaprofeta na a akma so asa dira do profeta kaychowa. 16 As
do nakadngey na sia ni Herodes am vinata na, "Si Juan ya
a chinteb ko so lagaw a nayvangon," 17 takwan si Herodes
o napaytovoy so omahap si Juan a kalabosohen. Pinarin na
ya a makayamot di Herodias a iya so nipohes na kakovot no
kakteh na a si Felipe. 18 Ta vinata ni Juan di Herodes aya,
"Rakoh o sadan mo do nakakovot mo so kakovot aya no
kakteh mo." 19 Chinaket ni Herodias o akmaya sia a vinata
ni Juan as dawa na chinita a dimanen amna naparin nava,
20 ta agoman sia ni Herodes do kapanmo na sia o kapia na
tawo ni Juan. As do kadngey sia ni Herodes si Juan am
chinagolo na no aktokto na amna kayan pa no kakey na a
domngey sia.

21 Amna nawara o oportonidad ni Herodias do nakapanili-
bra ni Herodes. Pinawyab na sira o ofisialis kano apopohen
sa no sinjalo kanira no maato a tawo no Galilea. 22 As do
nakasdep no anak na mavakes ni Herodias am tomnada ya
so pinakamia ni Herodes kanira no rarayay na sira as vinata
ni Herodes do kanakan awri, "Mangahes ka diaken so aran
ango a ichakey mo, ta itoroh ko dimo." 23 As pinayavay na
dia, "Aran ango iyahes mo diaken am itoroh ko a aran kara
no paypatolan koaya." 24 As minehbet as kavata na sia di
ina na, "Ango iyahes ko sia." Vinata na dia ni Herodias, "No
oho ni Juan Bawtista." 25 As nanyeng a mayalisto a somdep
a mangay di Patol Herodes as kavata na sia, "Ichakey ko o
katoroh mo nia diaken sichangoriaw do bandiha o oho ni
Juan Bawtista."

26 Oyod na ya chinangsah ni Herodes amna makayamot
do promisa nawri do salapan da no aro sawri a rarayay
na amna naparin nava a sobnahen ya. 27 As nanyeng a
mapaytovoy o patol ori so sinjalo a gwardia as kayokoyokod
na nia o kangay na nia o oho ni Juan, as inangay na akteven
o lagaw na do kalaboso, 28 as kangay na nia o oho nawri
a mian do bandiha as katoroh na nia do kanakan awri as
tinoroh nawri sia do ina na. 29 Do nakadngey da sia no
disipolos na am inangay da hapen o karakohan na a ivovon.

No milagro a kapakan sia ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-15)

30 Nayvidi sa o apostoles ori di Jesus a omvahevahey nia
o atavo a pinariparin da as kano pinananawo da. 31 As
vinata na dira, “Mangay kamo do kapaychatanyan nio a
logar as kapaynaynehah nio so aran dekey,” takwan aro
sa o naychawarawara as kano naychakarokaro as kadi da
a makasdangan a aran do kakan da. 32 As somnakay sa
do falowa a mangay do kasirasiran da. 33 Amna mavoya
da sa a komaro no aro a tawo as kasinchad da sira am
naychapayapayayo sa o yapo do matatarek a kavahayan as
kapanmanma da pa kanira. 34 As do nakapakaraya ni Jesus
am navoya na sa o oyod saya aro a tawotawo as oyod na
sa chinasi takwan akma say karnero a abo so machonong
dira. As sinitnan na sa nanawhen no aro a nanawo.

35 As do kapaysarisari narana am nangay sa dia o
disipolos na a makavata sia, “Maysarisari dana as marayi
pa o yanan taya do kavahayan. 36 Dawa pawdien mo na
sa do kavahayan sa do omdivon aya tapian makapanadiw
sa so kanen da.” 37 Am tinbay na sira, “Torohan nio sa
so kanen da.” Amna vinata da sia, “Mangay kami paro a
manadiw so anmo no yatoyatosen a ipakan namen sira?”
38 Amna vinata na dira, “Iyangay nio a tiban an pira o
mian a tinapay.” As do nakapanmo da sia am vinata da,
“Dadima a ka tinapay kano dadwa a ka among.” 39 As
niyokoyokod na sa a mapaydisna sira a maychagrogropo
do kadibobotan. 40 As naychadisdisna sa a nalihira so
tomayhisa yatos as kano tay-sisingkwenta. 41 As inahap na o
dadima ori a ka tinapay kano dadwa ka among as katangay
na do hanyit a mamahemahes as kakchikchid na so tinapay
saw as katoroh na nia ya kano among aw dira do disipolos
nawri a payatayen dira do tawotawo saya. 42 As kominan
sa as nakabsoy da. 43 As mian pa o nikpeh da no disipolos

aya a dose a ka alat a napno no panda da. 44 As no kominan
saya am dadima livo a ka mahahakay.*

No nakayam ni Jesus do abkas
(Mateo 14:22-23; Juan 6:16-21)

45 As nakarahan ya am niyokoyokod sa ni Jesus o disipolos
na sawri a manma a mayatovang do falowa a mangay
do Betsaida do katori na pa mapaveavek sira o tawotawo
sawri. 46 As do nakakaro darana am nangay do tokon a
machahoahok. 47 As do kamahep narana am mian sa do
hovok no taaw o falowa aya as mian do tana a maychatani
si Jesus. 48 As do kamalatiat narana am navoya na sira
a mangawongawod a kawesan dana a makayamot do
kasebseb da sia o salawsaw as nangay dira a machinadnad
a mayam do taaw. Havasan na sira, 49 amna do nakavoya
da sia a mayam do abkas ori am do vata da as anito
as nangyaw sira, 50 takwan naytavo sa a nakavoya sia
as oyod sa namo. Amna nanyeng na a vatahen dira,
"Mamo kamoava asna makangdet kamo, ta yaken ya." 51 As
somakay dira do falowa awri am minhes o salawsaw as
rakoh o nakapaychaknin da, 52 ta do kakehnet no aktokto da
am tori da pa diaintindi o ipakapamarin ni Jesus a pinavoya
na do nakapaypaaro na so tinapay awri.

No nakapanovatova ni Jesus so aro do Genesaret do nakatodo da so laylay na
(Mateo 14:34-36)

53 Do nakapayatovang da am nakaraya sa do kavahayan
no Genesaret. 54 As gomtin sa do falowa awri am nanyeng
da sia a masinchad no tawotawo, 55 as nayapora sa atavo
a omahap sira o magaganit do ichehan da as kangay da
nira do yanan nawri. 56 As do aran dino a inangayan na
kavahayan am pinaychabhebhes da sira o maychagaganit
do payis no rararahan as kapachisiasi da nia dia o katodo
da pa so payis no laylay na. As natova sa atavo o tomnodo
sia.

7

No kapangananawa no kawnot do chinaydadakayan sa anohdan as dia no Chirin no Dios
(Mateo 15:1-9)

1 Do naypisa do nakakpeh da do yanan ni Jesus no Fariseo
as kanira no kadwan do eskriba a yapo do Jerusalem, 2 am
navoya da sa o kadwan do disipolos na sira a koman a dia
nanma a mavanaw. 3 Ta sira o Fariseo kanira atavo no Judeo

* **6:44** 6:44 Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang a kominan.

am koman sava an di pa sa navanaw so kapiahen a nia so
chinaydadakayan da sia no apoapo da sa. 4 As an mawara
sa a yapo do palengke am koman sava a di pa narios* as
kawnot da do aro pa a chinaydadakayan da sia akma so
kawyas da dia o pananavo da so inomen, banga, as kano
plangana.
5 As inahes da dia no Fariseo kanira no eskriba, “Ango
pasadan da sia no disipolos mo saya o onotan ta sa Judeo
do komwan do kapavanaw an manam a koman.” 6 Amna
vinata na dira, “Oyod o pinatolas ni Isaias kaychowa a
komapet dinio a toman mapia do nakavata na sia,

> ‘Akma say oyod o tawotawo saya do chirin da diaken,
> kwana no Dios, amna do somnivog dira am mavawa sa
> diaken. 7 Arava o sinmo no pawnonongen da nia takwan
> inanawo da o tanyan da pananawan as vatahen da o
> kapaychirin siay no Dios.’

8 Tadichokoran nio o nanawo no Dios as kanawri no onotan
nio o chinaydadakayan sia no tawo.”
9 As vatan na pa sia dira, “Tayto kamo masolib a mamarin
so onotan nio a nia so machikontra do panyokoyokoran no
Dios, 10 takwan vinata ni Moises, ‘Torohan nio so anib kano
onor o ama mo kano ina mo,’ as, ‘An sino o di omanib
so ama na kano ina na am logar a dimanen,’ 11 amna
no pananawan nio am no kaparin sia tadichokoran no
kamanganakan o anongen da do inyapoan da an itoroh do
Dios o logar daya isidong dira, 12 as ninolay nio na sira a di
atbay so anongen da do ama da kano ina da. 13 Do diaya
a parinyen nio am pabohen nio o sinmo no Chirin no Dios
as kanawri no onotan nio o chinaydadakayan nio. Niaya
ava o parinyen nio ta aro pa o matatarek a pasadan nio so
panyokoyokoran no Dios.”

No yapo do aktokto a ipakagatos so tawo (Mateo 15:10-20)

14 As pinirwa na sa a tawagan o tawotawo a mangay dia as
kavata na sia dira, “Adngeyen nio yaken a atavo as kaintindi
nio sia. 15 Arava do somdep do tawo o mapakagatos sia asna
no yapo do aktokto na o pakayapoan no ipakagatos na. [
16 Kapiahen nio o kapanngey nio kano kaintindi nio sia.]”
17 As do nakasdep na do vahay do nakayapo na dira do
tawotawo sirawri am inahes da no disipolos na o komapet
do parabola nawri. 18 As vinata na dira, “Aran inio
am naintindi nioava? Mapanmo nio paroava o kadi na
makagatosan no tawo a makayamot do kanen na? 19 Ta no

* **7:4** 7:4 *Anmana:* koman sava an di da pa nilablavan o sinadiw da.

kanen na am do tawol ava an dia do vodek na o angayan na
as kahbet narana.” (Do diaya am vinata ni Jesus o kaparin
a kanen no atavo a kanekanen.)
20 Vatan na pa sia, “No yapo do aktokto no tawo am
nawri o ipakagatos na, 21 takwan yapo do pinangtoktoan
no tawo o matatarek a marahet a chintokto a akma so
malapos a parinyen, kapanakanakaw, kapandiman, kapan-
gadwan, 22 kalakam, kalaposan, kapangotap, kaynanahet,
kapaychirichirin so icharahet no kapayengay na a tawo,
kapamato so karakohan as kano kalokohan. 23 Niaya
sa atavo am makayapo do pinangtoktoan a nia sa so
mapakagatos so tawo.”

No rakoh a saray no asa ka mavakes
(Mateo 15:21-28)

24 As komnaro daw as kangay na do mangket nawri
do Tiro kan do Sidon as kasdep na do asa ka vahay as
kahoho na nia o kabo no makapanmo sia amna nakatayo
ava dira do tawotawo. 25 As mian o asa ka mavakes a
mian so dekey a anak a mavakes a sindepan no marahet
a espirito, as do nakadngey na so komapet di Jesus am
naypasngen sia as kadogod na a komheb do salapan na.
26 No mavakes aya am Griego a nawara a Sirofenisia as
pinachisiasi na dia o kapakaro na so marahet awri espirito
do anak nawri. 27 Amna vinata na dia, “Panmahen ta
pakanen o kametdehan a manda do kabsoy da, takwan
mayanong ava o kahap so kanen da no kametdehan as
kapagchid sia dira do chito.” 28 Amna tinbay na sia, “Oyod
ori, mo Apo amna aran sira o chito do ahbo no lamisa am
koman sa so sadit da no kametdehan.” 29 Vatan sia ni Jesus
dia, “Makayamot do vinata moaya am mangay ka na, ta
komnaro dana o demonio do anak mo.” 30 As somnavat as
kavoya na so anak nawri a majivajivat do kama a chinaroan
dana no demonio.

No nakatova ni Jesus so asa ka makoteng a dia makabkab-
nek

31 As minirwa si Jesus a komaro do kavahayan no Tiro
as kapanahan na do Sidon kano kavahayan no Decapolis
a mangwan do kanayan do Galilea. 32 As inangay da
sia o asa ka makoteng as kadi na a makabkabnekan as
pinachisiasi da dia o kapalapaw na pa so tanoro na dia. 33 As
pinataywawa na sia do aro sawri a tawotawo as kapangay
na so kakamay na do titidoan nawri as naytipa as katodo na
sia o rida na. 34 As nakatangay na so hanyit am mininawa
so mayid as kavata na sia dia, “Efata” a mayinmonmoan so,
“Kaywangan ka na!” 35 As nyeng dana a makadngey o tawo

aya as kapakabnek narana so mapia. 36 As niyokoyokod na
sa do kadi da a mayvahevaheyan nia do aran sino amna
no nakapaypangay pa no nakapayvahevahey da nia. 37 As
rakoh o nakapaychaknin da as vinata da, “Mapia o atavo
a parinyen na! Aran no katova na sira so makoteng kano
nono am maparin na!”

8

No nakapakan sia ni Jesus o 4,000
(Mateo 15:32-39)

1 Do naypisa do nakapirwa da a makpeh no aro a
tawotawo as kabo no kanen da am tinawagan sa ni Jesus
o disipolos nawri as kavata na sia dira, 2 “Tayto ko sa ichasi
o tawotawo saya a tatdo dana a karaw a machasa diaken
as kabo dana no kanen da. 3 As an pasavaten ko saya a
mapteng am makabo sa do rarahan takwan aro sa dira o
yapo do marayi a logar.” 4 Vatan da sia no disipolos na
sa, “Maypango o kayan no kanen da nia do akmaya sia
yanan ta a desierto.” 5 Ahsan sira ni Jesus, “Pira o tinapay
nio.” Vinata da, “Tayto o papito.” 6 As niyokoyokod na
sira o tawotawo a maydisna as kahap na so papito ori
a ka tinapay as do nakatayoka na a mamahemahes am
nikchikchid na as katoroh na nia dira do disipolos nawri a
payatayen dira do tawotawo sirawri as pinarin da ya. 7 As
mian pa o mayhahaw a among da. Namahemahes pa dia
as kayokoyokod na nira a mapayatay sia dira. 8 Kominan sa
atavo as kabsoy da as kayan pa no papito a ka alat a napno
no di da napatawos. 9 As no kominan sirawri am masngen
a apat a livo a ka tawo. 10 Pinadinaw na o tawotawo saya as
kanyeng na somakay do falowa kanira no disipolos nawri
as kangay da do kavahayan no Dalmanutha.

No nakapangahes da no Fariseo so kapamarin ni Jesus so milagro
(Mateo 12:38-39; 16:1-4; Lucas 11:29-32)

11 As nangay sa sia o Fariseo a makey a omhawahaway sia
as kasitnan da a machidibati sia a mangahes so pavoyan na
nia o kayapo na do Dios o ipakapamarin na. 12 Amna vinata
na a marahmet so aktokto, “Ango paro ipaychitachita da so
milagro no tawo saya sichangoriaw. Kakawyoran na am
vatahen ko dinio ta arava o milagro a itoroh dira.” 13 As
chinaroan na sira as kasakay na do falowa as kapayatovang
na do viit awri.

No abnekan so libadora da no Fariseo kano Saduceo
(Mateo 16:5-12)

14 Nakawayak sira o disipolos ori a manayvi so mavaw da
a tinapay as voyvoh a mian am asa ka tinapay. 15 Vatan
sia dira ni Jesus, “Makapatak kamo as kapakahawa nio
do libadora da no Fariseo kani Herodes.” 16 Vinata da do
kadwan dira, “Sigoro no vatan na sia ya am do nakadi
taya nanghapan so tinapay.” 17 Amna do kapanmo na sia
ni Jesus am vinata na dira, “Ango kavaklan nio o kabo no
tinapay nio. Tayto kamo paro pa di makaintindi? Ango di
nioaya manganohdan. 18 Mian o mata nio amna makavoya
kamoava. As mian o titidoan nio am makadngey kamoava.
Chinawayakan nio na paro? 19 Do nakakchikchid ko so
dadima ka tinapay a manawob dira do dadima ori livo am
pira ka alat o panda a chinpeh nio pa.” As no vinata da
dia, “Dose.” 20 “As do nakakchikchid sia o papito awri a ka
tinapay a pinakan so apat a livo am pira ka alat o panda a
chinpeh nio pa.” As vinata da dia, “Papito.” 21 Vatan na sia
dira, “Ara nio paro pa a diaintindi?”

No nakatova ni Jesus so mavota do Betsaida

22 As do nakapakarapit da do Betsaida am inangay da dia
o mahakay a mavota as pinachisiasi da dia o katodo na
sia. 23 As nikaday na sia as kapawnot na sia a ipangwan
do gagan no kavahayan awri. As do nakatipa na dia o mata
na sa as kapalapaw na sia dia o tanoro na am inahes na dia,
“Ara dana o mavoya mo?” 24 As tomnangay sia as kavata na
sia, “Tayto ko makavoya so aro a tawo a akmay kayokayo a
mayam.” 25 Do nakapirwa na a mapalapaw so tanoro na do
mata nawri am napia as kapakavoya narana so matalamad.
26 As pinasavat na sia as kavata na sia, “Somdep kava do
kavahayan awri a mayvahevahey nia ya do aran sino.”

No vinata ni Pedro a kasincharan na si Jesus
(Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 As nangay sa Jesus kanira no disipolos na do Cesarea
Filipos. Ahsan na nira no disipolos nawri do kayan da
do rarahan, “Ango kasincharan da diaken no tawotawo.”
28 As tinbay da sia, “Vatahen da no kadwan am si Juan
Bawtista ka. Sira o kadwan am imo kono si Elias anmana
asa ka profeta.” 29 Vatan na sia dira, “Onas, inio, ango
kasincharan nio diaken.” Itbay ni Pedro a makavata sia,
“Imo o Cristo aya.” 30 As yokoyokoran nira ni Jesus do kadi
da mayvahevaheyan nia do aran sino o komapet sia.

No nakapapanmo ni Jesus so manam a kadiman na
(Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 As sinitnan na sira a nanawhen do kapanahan na
anti do pakasisian no Naytawo as kakontra da anti sia no

adngedngeyen kanira no maato sa a papali kano eskriba
sa as kadiman anti sia amna mirwa a maviay do karahan
anti no tatdo a karaw. 32 Vinata na ya so matalamad.
Pataywawan sia ni Pedro as kasitnan na a ompabhes sia a
mayliliak so akma sawri. 33 Amna inidit ni Jesus as kavoya
na sira so disipolos na as kahoya na ni Pedro do kavata na
sia, “Satanas, nyeng ka komaro diaken. Salovalen moava
yaken takwan no mian aya do aktokto mo am yapo ava do
Dios, ta yapo do ichakey no tawo.”

34 As tinawagan na sira o minadpon sirawri kanira no
disipolos na as kavata na sia dira, “An sino o omonot diaken
am tadichokoran narana o tanyan na ichapia as kasitnan
na a mayrara sia o pakasisian kano pakasnekan as kavidin
na omonot diaken. 35 Ta an sino o komita sia librien o
karakohan na am abohen na anti ya as an sino ombo so
viay na a makayamot diaken kano Evanghelio aya am iya
anti o somnivog a makarawat so viay. 36 Ta ango paro o
inakyan nia no asa ka tawo an mahap na o atavo a mian
do mondo aya as kabo na so mismo na pahad. 37 Ta ango
paro maparin a paswaden no tawo do viay na. 38 Ta an sino
o machisnek niaken kano chirin ko sichangoriaw do kayan
no aro a makagatogatosen kano tomnadichokod do Dios am
ipachisnek na anti sia no Naytawo an mawara o kapayvidi
na a pachirayayan da no angheles kano ipakapamarin no
Dios Ama.”

9

1 Vatan na pa sia dira, “Vatahen ko dinio ta mian sa dinio
o di pa anti a diman a manda do kavoya da so kapaypatol
no Dios a mian so ipakapamarin.”

No nakatadi dia o makakniknin a katitiban ni Jesus
(Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

2 Nakarahan o anem a karaw am pinayvan sa ni Jesus sa
Pedro, Santiago kani Juan a tomayara do asa ka makarang a
tokon a kasirasiran da. As chinatadian o katitiban ni Jesus
do salapan da, 3 as kapayvadiw no onayen nawri a oyod a
marelak a abo so kapalit do tana aya. 4 As nawara sa Elias
kani Moises as kapachisisirin da di Jesus. 5 Vatan sia ni
Pedro di Jesus, “Apo, tayto mapia o kayan taya dia asna
mamarin kami so mayponged a yanan nio ka da Moises
kani Elias.” 6 Vinata na ya a diaktokto nia a makayamot
do kaoyod da namo. 7 As mian o demdem a minolib sira
as kayan no liak a yapo do demdem awri a makavata sia,
“Niaya o ichaddaw ko a Manganak. Adngeyen nio sia.”

8 Nanyeng sa manididit do omdivon awri am ara pava o
navoya da a tawo an dia si Jesus dana a rarayay da.
9 As do kawsok darana do tokon awri am niyokoyokod na
sa do kadi da mapapanmoan nia o navoya dawri a manda
do kapirwa na maviay no Naytawo aya. 10 As nianohdan da
sia as kahes da do kadwan dira an ango o inmonmoan no
kapirwa aya maviay.
11 Ahsan da nia no disipolos ori di Jesus, “Vatahen da
no eskriba saya am manam kano kawara no Mesias am
mawara pa si Elias.” 12 “Oyod ori,” kwana ni Jesus.
“Mawara si Elias a omprepara so atavo. Asna ango vatan
na pa no nakatolas aya a komapet do Naytawo aya do kayan
anti no mahara a pakasisian na as kadi da a sincharan dia.
13 As vatahen ko dinio ta nawara dana si Elias as pinarin da
dia o chinakey da a akma so nakatolas a komapet dia.”

No metdeh a pinakaroan ni Jesus so marahet a espirito
(Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

14 Makarapit dana sa do yanan da no disipolos na am
navoya da sa o aro a tawo a omdivon dira as kayan da
no eskriba a machidibati dira do disipolos aya. 15 As do
kavoya da sia no tawotawo sawri am naychaknin sa as
kapayayo da a omvayat sia. 16 As inahes na dira, “Ango pay-
chakasisirinyan nioaya.” 17 Vatan sia no asa dira, “Maistro,
inangay ko dimo o manganak ko a yanan no marahet a
espirito a di makapayliliak sia. 18 Do dino atakian na sia am
podipodiren na sia as kasbo no vivi na as kapaylangetnget
no nyipen na as kapaneglang no atavo a karakohan na as
inahes ko na sa o disipolos moaya a mapakaro so espirito
aya amna naparin dava.” 19 Vatan na sia dira, “Tayto ko
pachimaboan o saray nio as kasadit nio a paynananawhen.
Manda paro pa an mango o kapachichasa ko dinio as
kano kapaynananawo ko dinio! Iyangay mo diaken o anak
moaya.” 20 As inangay da sia dia as do nakavoya no espirito
awri si Jesus am nanyeng sia a mangolanet as kalba na
do tana a mayvadevadede as kapaysobosobo na. 21 As
inahes ni Jesus o ama nawri, “Kango pa o nakasitnan na
niaya.” Vinata na, “Nakayapo pa do kametdeh na. 22 As
mapohapoha sia so masanib do apoy as kan do danom
tapian dimanen na sia. As an ara o mapaparin mo am
ichasi mo yamen as sidongen mo pa yamen.” 23 As vinata
ni Jesus dia, “An ara o mapaparin ko? Maparin o aran ango
do manganohed.” 24 As nanyeng na vatahen so kaliaken no
ama no metdeh awri o, “Manganohed ako as paypayeten
mo pa o kapanganohed ko.”

25 As do nakavoya na sira ni Jesus o kapaypaaro da no
tawotawo a maypasngen am nimando na o marahet awri a
espirito do kavata na sia dia, “Imo a marahet a espirito no
makoteng kano nono am mandoan koymo a mehbet dia as
kadi mo na a mirwan a somdep dia.” 26 As do nakarahan no
nakapangyaw na no espirito awri am pinangolanet na sia as
kahbet na dia as kaakma nay nadiman no mahakay awri as
dawa vinata da no kaaroan dawri o nakadiman na. 27 Amna
pinondanan na sia ni Jesus do tanoro na as kapayvangon na
sia a natova.
28 As do nakasdep ni Jesus do vahay awri am inahes da sia
no disipolos nawri, “Ango pakayapoan no kadi namen awri
a makapakaroan sia.” 29 As vinata na dira, “Mapakaro ava
o akmaya sia no aran ango a katadkan no kapachahoahok.”

No nakapirwa ni Jesus a mapapanmo so manam a kadiman na
(Mateo 17:22-23; Lucas 9:43-45)

30 As komnaro sa dawri as kapanahan da do Galilea, as
chinakey nava ni Jesus o kapanmo sia no aran sino o yanan
na, 31 takwan nanawhen na sa o disipolos nawri do kavata
na sia dira, “Paynolayen anti a atetekan no tawotawo o
Naytawo aya as kadiman da sia as do karahan no kadiman
da sia am mirwa a maviay do ichatdo na karaw.” 32 Amna
naintindi dava o pawnonongen naya as kanitan dava ya
iyahes an ango ichakey na vatahen.

No somnivog a máto dana
(Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)

33 As nawara sa do Capernaum as do kayan narana
do vahay awri am inahes na sira, “Ango pinaysosobnan
niori do rarahan.” 34 Amna naychaliliak sava takwan
pinaysosobnan da an sino o máto dira. 35 As naydisna
as katawag na dira do dose sirawri as kavata na sia dira,
“An sino o makey a mato am pamahbohen na o karakohan
na as kaiya no mayserbi do atavo.” 36 As nanghap so
asa ka metdeh as kapaytetnek na sia do salapan da as
do nakakepkep na sia am vinata na dira, 37 “An sino o
omyavayava so akma saya sia a metdeh do ngaran ko am
tayto na yaken a sincharan kano rawaten. As an sino o
sominchad diaken am yaken ava o rawaten na ta no mismo
pa a tomnovoy diaken.”

No di somobna diaten o machangay diaten
(Lucas 9:49-50)

38 Vatan na sia ni Juan dia, “Maistro, nakavoya kami
so mapahbet so marahet a espirito do ngaran mo amna
nipenpen namen takwan rarayay namen ava ya.” 39 Amna

vinata ni Jesus, “Penpenen nioava ta arava o mamarin so
makakniknin a pariparinyen do ngaran ko as kanyeng na a
makapangononong so marahet a komapet diaken. 40 As an
sino di somobna diaten am machangay diaten. 41 Vatahen
ko so kakawyoran dinio ta an sino o mapaynom dinio so asa
ka baso a danom a makayamot ta machangay kamo diaken
am arava o kabo no vahes na.

No kapachivawa do pakagatosan
(Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 “An sino o mamarin so pakayapoan no kapakagatos
no asa dira do kametdehan saya a manganohed diaken
am mapipia an paypongan o lagaw na so rakoh a bato
as kapagagtos sia do taaw. 43 As an no tanoro nio o
pakayapoan no ipakagatos nio am akteven nio ta mapipia
o kabo no tanoro nio a mangay do hanyit as kano kadadwa
no tanoro nio a mangay do infierno do apoy a diaparin a
kawspan, [44 a dawri so di da dimani no ohed da as dia
kawspan no apoy.] 45 As an no kokod nio o pakayapoan
no ipakagatos nio am akteven nio, ta mapipia o kabo no
kokod nio a mangay do hanyit as kano kayan no kokod
nio as kapoha nio do infierno, [46 a dawri so di da dimani
no ohed da as dia kawspan no apoy.] 47 As an no mata
nio o pakayapoan no ipakagatos nio am koyden nio a
pakarohen, ta mapipia an abo o asa do mata nio a somdep
do paypatolan no Dios as kano kadadwa no mata nio a ipoha
do infierno, 48 a dawri so di da dimani no ohed da as dia
kawspan no apoy.

49 “Arava o di mayparahan do pandidiwan. 50 As akma
so karakoh no kaserbian no asin an dia abo o payit na
am rakoh o kaserbian nio an mavidin o tavay nio a aran
mayparahan kamo do pakasisian. Dawa pabohen nioava o
tavay nio as kavidin nio a omchitachita so kapia no anod
nio do kadwan dinio.”

10

No nanawo a komapet do kapasiay so kakovot
(Mateo 5:31-32; 19:1-12; Lucas 16:18)

1 As komnaro daw as kasdep na do parte no Judea do
katovang no Rio Jordan as minirwa sa makpeh dia o oyod a
aro a tawo as ninanawo na sa a akma so adan na parinyen.

2 As nawara sa o Fariseo a makey a omhawahaway
sia do kahes da nia, “Ara o anohed no asa ka tawo a
mapasiay so kakovot na?” 3 Amna tominbay sia as kavata
na sia dira, “Ango mian do pinanyokoyokoran ni Moises.”
4 Vinata da, “Tinonngan ni Moises o kapamarin so katolasan

no kapasiay so kakovot as katoroh na sia do kakovot
na.” 5 Amna vinata ni Jesus, “Makayamot do kakehnet
no tawol nio am nawri o pakayapoan no akmaya sia a
mando ni Moises. 6 Amna do nakayapo do sinitnanan no
nakapangamaog am akma so vatahen no nakatolas, ‘Pinarin
no Dios o mahakay kano mavakes. 7 As makayamot dia
am komaro o mahakay do inyapoan na as kapachisa na do
kakovot na, 8 as kapayvadiw da asa vahay.’ Dawa dadwa pa
sava ta asa dana. 9 As no pinayasa no Dios am mayanong
ava paysiayen no aran sino a tawo.”
10 As do nakasavat darana am pinirwa da iyahes dia no
disipolos na o komapet awri dia. 11 As vinata na dira, “An
sino o mapasiay so kakovot na a mavakes as kapaychakovot
na so matarek am mangadwan. 12 As an no mavakes as
pasiayen na o kakovot na as kapaychakovot na so matarek
am makagatos so kapangadwan.”

No addaw ni Jesus no kametdehan
(Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 As inangay da sia o kametdehan sira tapian palapawan
na sa so tanoro na as kabendision na dira amna nipenpen
da sa no disipolos na sa a maypasngen di Jesus. 14 Amna
do nakavoya na sia ni Jesus am naket as kavata na sia dira,
“Inolay nio sa a mangay diaken o kametdehan siraya asna
vadawen nio sava, ta sira o tawotawo a akma so kaparin
no kametdehan o machangay do paypatolan no Dios. 15 As
no kakawyoran na sia am katadkan na an risibien nio o
kapaypatol no Dios a akma so kaparin no saray no asa ka
metdeh am machangay kamoava anti dia.” 16 As inahap
na sa a vavahen as kapalapaw na so tanoro na dira as
kabendision na dira.

No ipakarawat so viay a abo so pandan
(Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 As do kakaro narana am mian o asa ka mahakay a
nayayo as kadogod na do salapan na as kahes na nia sia,
“Mapanmo ko o kapia mo a mananawo as ivahey mo pa
diaken an ango logar ko a parinyen tapian rawaten ko o
viay a abo so pandan.” 18 Vatan sia ni Jesus, “Ango vatan
mo diaken so mapia. No machimavoyvoh a mapia am no
Dios. 19 Ari mo sa mapanmo o pidipidit sa: ‘Mandiman
kava. Mangadwan kava. Manakaw kava. Maydaday kava.
Mangotap kava. Torohan mo so anib kano onor o inyapoan
mo.’ ” 20 Vatan sia no tawo aya, “Maistro, pinasada ko pa
sava ya a nakayapo do kametdeh ko.” 21 Do nakatidib na
dia ni Jesus am mian o addaw na nia as vinata na dia,

“Tayto pa o asa a kolang dimo. Iyangay mo a idakaw o
atavo a miniminyan mo as kapayatay mo sia o sadiw na
do makasiasi tapian mian o kaynakman mo do hanyit as
kawnot mo na diaken.” 22 Pero do nakadngey na sia ya
no tawo aya am oyod a mangsah a komaro takwan aro
miniminyan na.
23 Tiban dira ni Jesus o omdivon awri sia as kavata na sia,
“Oyod a masadit o kawnot da no maynakem do paypatolan
no Dios.” 24 Naychaknin sa o disipolos na sirawri do vinata
naya amna vatan sia ni Jesus, “Kamanganakan ko, oyod o
kasadit no kawnot do paypatolan no Dios. 25 Masonosonong
o kapayhawos no kamelyo do dodoyan no dayem kano
kawnot no maynakem do paypatolan no Dios.” 26 As rakoh
o nakapaychaknin da as kavata da sia, “An ara masadit am
sango paro maparin a makarawat so viay a abo so pandan.”
27 Tiniban sa ni Jesus as kavata na sia dira, “Maparin ava
ya no tawo pero no Dios am maparin ya takwan arava o
imposible do Dios!”
28 Amna vinata ni Pedro, “Tayto mo mapanmo ta chi-
naroan namen o atavo as kawnot namen dimo.” 29 Amna
vinata ni Jesus, “Vatahen ko dinio so kakawyoran ta arava
o komnaro do vahay na, takey na, no kakakteh na sa,
no inyapoan na sa anmana no kamanganakan na sa a
makayamot diaken kano Evanghelio 30 a di anti makarawat
do viay na sichangoriaw so manghavas pa kano chinaroan
naya amna mabo ava anti o pakasisian a machirayay dia as
kapakarawat na pa so viay a abo so pandan. 31 Amna aro
sa o omahahaw so kapanoma da do paypatolan no Dios a
mayvadiw a manawdi as mian sa o ahahawen a manawdi
am sira o manoma.”

No ipamitdo no kapapanmo na nia ni Jesus o manam a kadiman na
(Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

32 As mian sa do rarahan a mangwan do Jerusalem am
manma si Jesus kanira as naychaknin sira as namo pa sa
o minonot. Pinaytaywawa na sa mirwa o dose saya as
kasitnan na a mapapanmo nia dira o manam a mapaparin
sia, 33 do kavata na sia, “Tayto ta mangay do Jerusalem
as tiban nio ta ahapen da o Naytawo aya no maato sa a
papali kanira no eskriba as kasentensia da dia a dimanen
as katoroh anti sia dira do Hentil. 34 Itek da anti as kapitpit
da sia as katipa da dia as kadiman da sia amna do karahan
no tatdo a karaw am mirwa a maviay.”

No nikdaw da Santiago kani Juan
(Mateo 20:20-28)

35 As naypasngen sa dia sa Santiago kani Juan a anak sa
ni Zebedeo as kavata da sia dia, “Maistro, ichahoho namen
o kaparin mo sia diamen o aran ango iyahes namen dimo.”
36 As vinata na dira, “Ango ichahoho nio a parinyen ko
dinio.” 37 Vinata da dia, “Itoroh mo diamen o kapaydisna
namen anti a mayviit dimo do mato a paypatolan mo.”
38 Amna vinata dira ni Jesus, “Ara nioava a mapanmo o
iyahes nioaya! Maparin nio paro a risibien o kopa* koaya
a manam ko a inoman?” 39 “Oon, maparin namen,” kon
da. Vatan na sia dira, “Ominom kamo anti do kopa† koaya,
40 pero arava diaken o katongdo ko sira so mayviit diaken
do kapaypatol ko, ta itoroh anti dira ya do nipreparan sia.”
41 As do nakadngey da sia no asapoho sawri a disipolos
ni Jesus o ichakey da Santiago kani Juan am chinaket da sa.
42 Tinawagan sa atavo ni Jesus as kavata na sia dira, “No
adan a kapanmoan nio sia am sira o rakoh so ipakapamarin
o manyokoyokod dira do maypahbo kanira. 43 Amna
machitarek kamo dira, ta an sino makey a máto dinio am
parinyen na o karakohan na a máhbo dinio as kapayserbi
na dinio atavo. 44 As an sino makey a adngedngeyen am
mayvadiw a pachirawatan no atavo. 45 Takwan aran no
Naytawo am nawara ava a payserbian, ta no kapayserbi na
do kadwan as kano katoroh na no viay na a iyadidi so aro
a tawo do kastigo no gatos da.”

No nakatovatova sia ni Jesus si Bartimeo
(Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 As nawara sa do Jerico as do kakaro da kanira no
disipolos na kanira no aro a tawotawo am mian a maydisna
a machilimos do payis no rarahan o asa ka mavota a si
Bartimeo a anak ni Timeo. 47 As do nakadngey na sia o
ka si Jesus a iNazareth no omhavas awri am somnitnan
a mangyangyaw a makavata sia, “Jesus a tayabo ni David,
ichasi mo pa yaken!” 48 Amna chinahoya da sia as kavata
da so kapakadomi na amna pinaypaliak pa no katawatawag
na a makavata so, “Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa
yaken!” 49 As minhes si Jesus as kavata na sia, “Tawagan nio
sia.” As tinawagan da o mavota awri as kavata da sia dia,
“Makangdet ka as maytetnek ka, ta tiya naymo a tawagan.”
50 As nyeng na pakarohen o mamanito nawri a laylay as
kapaytetnek na as kangay na di Jesus. 51 Vinata ni Jesus dia,
“Ango ichakey mo a parinyen ko dimo.” Tominbay o mavota

---

* **10:38** 10:38 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo. † **10:39** 10:39 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

aya as kavata na sia, “Apo, no kapirwa ko a makavoya.”
52 As vinata na dia ni Jesus, “Mangay ka na, ta no saray mo
o tomnovatova dimo.” As nanyeng a makavoya as kawnot
na di Jesus.

11

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Do kasngen darana do Jerusalem kan do Betpage kano
Betania do tokon no Olivo am tinovoy na sa o dadwa do
disipolos na, 2 as kavata na sia dira, “Mangay kamo do
kavahayan aya as kasdep nio daw am makavoya kamo so
makedked a dekey a kabayo a di pa pinangabayoan no aran
sino. Hapen nio ya as kangay nio nia diaya. 3 As an mian o
makavata sia dinio, ‘Ango hapan nio sia ya,’ amna vatahen
nio, ‘Serbien no Apohen amna ividi na anti a nyeng.’ ” 4 As
nangay sa as kavoya da so dekey a kabayo do rarahan a
makedked do pantaw no asa ka vahay as inovay da ya.
5 As mian dira do maytetnek awri daw o nakavata sia dira,
“Ango ovayan nio so dekey aya a kabayo.” 6 Amna vinata da
dira o akma so vinata ori ni Jesus as pinaynolay darana sa a
komaro nia. 7 As inangay da sia di Jesus as karasay da dia no
mankantad a laylay da as kasakay dia ni Jesus. 8 Napangay
sa o aro ori a tawo so laylay da do rarahan ori a panahanan
ni Jesus as sira o kadwan am nanghap sa so vohong no
palma a pangayen da do panahanan nawri a iyanib sia. 9 As
sira o nanma as kanira no minonot sia am nangyangyaw sa
a makavata sia, “Dadayen ta o Dios! Mabendito o nawara
aya do ngaran no Apo ta Dios! 10 Mabindito o maypatol aya
anti a tadi no apo ta a si David! Dadayen pa sia no mian sa
do hanyit!”

11 As nawara si Jesus do Jerusalem as kangay na do templo
as navoya na o atavo a mian daw amna maysarisari dana
as nangay do Betania a pachirayayan da no dose sawri.

No kayo a igos a inavay ni Jesus
(Mateo 21:18-22)

12 As do omonot awri a araw do kapayvidi da a yapo do
Betania am napteng si Jesus. 13 As do nakavoya na sia o
kayo a igos do marayi pa a mian so vohong am naypasngen
sia a tomidib dia an mian o asi na amna do nakapakarapit
na daw am arava o navoya na ta kavohovohong na takwan
tiempo pava no kasi na. 14 As vinata na, “Mirwa pava anti
a omsi o kayo aya.” As nadngey da ya no disipolos nawri.

No nakapakaro na sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

15 As nakarapit sa do Jerusalem as somindep si Jesus do
templo as kasitnan na a ompakaro sira so maydakaw sir-
awri kano manadiw do sahad ori no templo as kavalantwag
na so lamisa da sa no manwad ori so kartos as kano disnan
da sa no maydakaw sawri so voyit, 16 as kapenpen na sira
o aran sino a manahan do hawa no templo awri a mian
so rara. 17 As nananawo sia a makavata sia, "Nakatolas
paroava ta 'No vahay ko am pachahoahokan no atavo
a nasiones'? Asna tayto nio pinarin a kakpekpehan no
manakanakaw!"
18 As nadngey da sia no maato sa a papali kanira no
eskriba o pinarin awri ni Jesus as chinamo da sia a
makayamot do kaaro da no mangay a domngey sia. Dawa
chinita da an maypango o kadiman da sia. 19 As do kamahep
narana am komnaro sa Jesus kanira no disipolos na do
kavahayan awri.

No nanawo a komapet do saray
(Mateo 21:20-22)

20 As do kamavekhas awri am nihavasan da o kayo
awri a igos as kavoya da so nakahayo na pati o yamot
na. 21 As nanakem ni Pedro o vinata awri ni Jesus as
vinata na dia, "Apo, tiban mo! No kayo a inavay mo
am nahayo." 22 Tinbay sa ni Jesus, "Ichasaray nio o Dios.
23 Kakawyoran o vatahen ko dinio ta an sino makavata sia
do tokon aya o, 'Komaro ka as kapoha mo do taaw,' a dia
maykamadamadanan do tawol na as kapanganohed na do
kapakatongtong na am maparin. 24 As dawa vatahen ko
dinio ta aran ango o iyahes nio an machahoahok kamo am
ichasaray nio o karawat nio sia, ta marawat nio anti. 25 As
do kapachahoahok nio am pakaboan nio o nakagatos dinio
tapian pakaboan naynio no Ama nio a mian do hanyit. [
26 Ta an di kamo a mapakabo am akma pa saw o kadi na
mapakaboan dinio no Ama nio do hanyit o gatogatos nio.]"

No nakahes da nia no Fariseo o anohed ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

27 As nayvidi sa do Jerusalem as do kayan ni Jesus do
sahad no templo am nangay sa dia o maato sa a papali
kano eskriba kanira no adngedngeyen, 28 as kavata da sia,
"Ango anohed mo a omparin sira so aro aya a pariparinyen
mo as kano yapo dino o ipakapamarin moaya a omparin
sira ya." 29 Tinbay sa ni Jesus, "Tayto o iyahes ko dinio.
Atbayen nio yaken ta ivahey ko dinio o pakayapoan no
anohed ko as kano ipakapamarin koaya a omparin sira ya.

30 Sino pinakayapoan no anohed ni Juan a manbawtismo.
Yapo do Dios anmana do tawo. Atbayen nio yaken.” 31 Am
somnitnan sa a maysosobna a makavata sia do kadwan
dira, “An vatahen ta o kayapo na do Dios am iyahes na
diaten an ango pakayapoan no kadi ta manganohdan di
Juan. 32 Asna maparin ava an vatahen ta o nakayapo na
do tawo,” kon da, ta ichamo da sa o tawotawo saya takwan
sincharan da si Juan a oyod a profeta. 33 Dawa tinbay da
si Jesus, “Ichapatak namen ava.” Vatan sia ni Jesus dira,
“Aran yaken am ivahey koava dinio an dino o pakayapoan
no anohed kano ipakapamarin ko.”

12

No parabola no mararahet a taohan
(Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-18)

1 As sinitnan na sa a pawnonongan so parabola. “Mian
o asa ka tawo a mian so takey a nimohan na so obas.
Niahad na ya so maypadivon as kapamarin na so vahay a
paytayayanan kano pamarinyan da so vino. Kwanasaw am
pinawnong na ya do kadwan a tawo do kangay na do biahe.
2 As do tiempo dana no kahap so natay na am napaytovoy so
pachirawatan na dira do pinawnongan naya tapian itoroh
da o kanatayan sia no takey naya. 3 Amna no pinarin da
do tinovoy naya am nikomitan da as kataho da sia a abo so
todango a nahap dira. 4 Minirwa pa mapaytovoy o taytakey
aya am nirawarawa da sia do oho na as kaoyod na naraway
no pinarin da sia. 5 Paytovoy na so ichatdo na am nidiman
da sia. As no kadwan sa a tinovoy na am niplotan da sa
o kadwan as kadiman da sa so kadwan. 6 Mian pa o asa a
navidin a ichaddaw na a manganak. Tinovoy na pa sia do
kavata na sia, ‘Aniven da anti o anak koaya.’ 7 Amna sira o
maytaketakey sirawri am vinata da do kadwan dira, ‘Niaya
o manganak naya a omamohon anti so takey aya. Iyangay
ta dimanen tapian yaten dana anti o taydira so takey aya.’
8 As inahap da sia as kadiman da sia as kapakaro da sia do
takey aya.

9 “Do hahawen nio am ango anti o parinyen no taytakey
aya dira. Iyangay na paro sava ya a dimanen as katoroh na
so takey naya do kadwan? 10 As nalir nio paroava o vatahen
no Chirin no Dios?

‘No Bato aya a chinaskeh da serbien no mapatnek
so vahay am nayvadiw a maimportánte dana ta nia o
soyid na. 11 Niaya am pinarin no Apo taya as oyod a
makakniknin!’ ”

12 As chinakey da sia arestohen takwan napanmo da o
kasira no tongdohen no istoria aya ni Jesus amna chinamo
da sa o tawotawo dawa chinaroan da sia as kangay darana.

No nanawo ni Jesus a komapet do pamagan do gobierno
(Mateo 22:15-22; Lucas 20:19-26)

13 Mian sa o tinovoy da a kadwan dira do Fariseo kanira
no machangay di Herodes tapian mahap da sia a parahten
do vatahen na. 14 As do nakawara da am vinata da dia,
"Maistro, mapanmo namen o kahosto no kapananawo mo
as ipananawo mo o ichakey no Dios a parinyen no tawo.
Mangatatarek kava as ichamo moava o aran ango a vatahen
dimo no tawo. Ivahey mo pa diamen an mayanong paro do
panyokoyokoran ta o kapamaga so bienes do Emperador
do Roma." 15 Amna do kapanmo na sia o mian do aktokto
da am vinata na dira, "Ango o hawahawayan nio diaken.
Manangay kamo dia so plata, ta tiban ko." 16 As nanangay sa
so asa ka plata sia. As vinata na dira, "Sino o taylitrato kano
tayngaran aya sia o mian do plata aya." "No Emperador,"
kon da. 17 Vatan sia ni Jesus dira, "Itoroh nio do Emperador
o logar nio a itoroh sia as itoroh nio do Dios o logar a itoroh
sia." Do akmaya sia vinata na am oyod sa naychaknin as
kadi da makatbayan.

No nanawo a komapet do kapirwa da maviay no nadiman
(Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 As mian sa o Saduceo a nangay di Jesus a sira so di
manganohed do kapirwa pa maviay no nadiman as inahes
da sia, 19 "Maistro, no vatahen no onotan ta a pinatolas ni
Moises am an mian o asa ka mavakes a nadiman so kakovot
as abo so manganak am hapen na ya a kakovot no kakteh
no nadiman aya tapian mian o manganak da a pangaranen
do nadiman ori. 20 Mian sa o papito a ka mahakay a
makakakteh. No matoneng aya dira am naychakovot amna
nadiman ya a abo so manganak. 21 Hapan sia no wari naya
a kakovoten amna nadiman pa ya a abo so manganak as alit
pa no naparin do ichatdo dawri. 22 Tomnahisa sa o papito
saya a madiman a abo so manganak as do kwanasaw am
nadiman pa o mavakes aya. 23 Do ito a araw a kapirwa
a maviay no nadiman am sino anti dira do papito saya o
mabnek a kakovot no mavakes aya."

24 Tinbay sa ni Jesus, "No di nioaya makaintindian sia
so hosto am makayamot do kadi nio makapanmoan so
ipakapamarin no Dios kano vatahen no nakatolas a Chirin
na. 25 Takwan sira o payvangonen anti no Dios do manam a
araw am maychakovot pa sava ta akma dana sa so kaparin
no angheles do hanyit. 26 As do komapet do kapayvangon da

no nadiman am nalir nio paro pava do pinatolas ni Moises
a komapet do nakapachisisirin dia no Dios do omnininyas a
kayo do nakavata na sia, ‘Yaken o Dios ni Abraham, ni Isaac
kani Jacob’? 27 As no inmonmoan na nia am iya am Dios ava
no nadiman, ta iya o Dios da no maviay, dawa tayto rakoh
o kapaychawaw nio.”

No máto dana a pidipidit
(Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

28 As no asa dira do eskriba am nadngey na sira a
mayliliak as do nakadngey na sia o mapia a itbay dira ni
Jesus am inahes na sia, “No siyo o máto dana a pidipidit.”
29 As tinbay sia ni Jesus, “No manoma am, ‘Adngeyen nio
a Israel, no Apo ta Dios am machimavoyvoh a Apohen.
30 Dawa ichaddaw mo o Apo mo a Dios so pawyoren do
tawol mo, do aktokto mo, do viay mo kan do atavo a ayet
mo.’ 31 No omonot dia am no kaddaw mo pa no kapayengay
mo a akma so kaddaw mo no mismo mo a karakohan. Ara
pava o kadwan a pidipidit a maypamanito kania ya.” 32 As
vinata na dia no eskriba aya, “Tayto oyod o vinata moaya
ta asa o Dios as ara pava o kadwan. 33 As no kaddaw nia
so pawyoren do atavo a tawol, atavo aktokto kano ayet as
kano kaddaw no kapayengay a akma so kaddaw no mismo
a karakohan am maypangay pa o sinmo da nia kano atavo a
temtemen kano itoroh sira a sakrifisio.” 34 As do nakadngey
na sia ni Jesus o mapia aya a nakatbay no tawo aya am
vinata na dia, “Arava mavawa o kapaypatol dimo no Dios.”
As nakayapo dana daw am ara pava o omhawahaway sia a
parahten do chirin na.

No Apohen ni David a no Mesias
(Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 As do kapananawo ni Jesus do templo am vinata na,
“Ango vatan da sia no eskriba o kapaytayabo sia ni David
o Mesias aya. 36 As pinawnot pa no Masanto a Espirito si
David a makavata sia,

‘Vinata no Dios do Apohen koaya, “Maydisna ka do
kawananan ko sia a manda do kapangay ko sira so
omlaban dimo do panayahboan no kokod mo.” ’

37 Tinawagan sia ni David a Apohen na asna maypango o
kapaytayabo na sia.” As chinasoyot da sia adngeyen no aro
a tawotawo.

No mananawo sa a logar a paydidichanan
(Mateo 23:6-7,14; Lucas 20:45-47)

38 As vinata na dira do kapananawo na, “Makatanggal
kamo dira do eskriba saya a sira so oyod a makey a
mayvidividi a mangonay so mayid a laylay as kakey da

torohan so onor do angayan da a kaaroan no tawo 39 a
akma so kakpekpehan da sa kano pamistan sa. 40 Amna sira
mismo o mapakasiasi sira so bioda as katavotavon da sia
o akma saya sia marahet a pariparinyen da no maanaro a
kapaydasal da. Vatahen ko ta tayto ompanaya sira a mahara
a kastigo."

No tinoroh a rakoh so sinmo do Dios
(Lucas 21:1-4)

41 As naydisna si Jesus do masngen do kaha da do sinagoga
as katalamad na so tawotawo a manangay so kartos. As aro
sa o may-inakem a tomnoroh so rakoh a kartos. 42 As mian
pa o asa ka makasiasi a bioda a tomnoroh so dadwa a ka
sentimos. 43 Tinawagan na sa o disipolos nawri as kavata
na sia dira, "Vatahen ko dinio so kakawyoran ta rakorakoh
o tinoroh no makasiasi aya a bioda as kano katavoan no
tinoroh da no kadwan saya. 44 Takwan tomnoroh sa ya do
sobra da asna no bioda aya am tinoroh na o voyvoh na a
kartos do tori na panghovokan a kapakasiasi na."

13

No mapaparin sa a manam so kavosan no mondo aya
(Mateo 24:1-14; Lucas 21:5-19)

1 As do kahbet na do templo ori am vinata sia no asa dira
do disipolos nawri, "Maistro, tiban mo pa kono o oyod aya
maavid a gadagada kano pinatnek saya vahay dia!" 2 Asna
vinata ni Jesus, "No mavoya saya a rarakoh a vahay am
maytavo anti a mararayaw as arava anti o mavidin a magen
do gadagada naya."
3 Kwanasaw do kayan narana ni Jesus do tokon no Olivo
do katovang no templo am inahes da sia so masekreto da
Pedro, Santiago, Juan kani Andres, 4 "Ivahey mo diamen
an mango o kaparin na nia as kan ango anti o kapanmoan
namen sia ya."
5 Vinata ni Jesus, "Makapatak kamo tapian abo o mapay-
chawaw dinio. 6 Ta aro sa anti o mawara a omserbi so
ngaran ko as kavata da sia, 'Yaken o panayahen nioaya,'
as aro sa anti o manganohed dira. 7 An madngey nio anti o
mahara sa arap am mamo kamoava, ta kaylangan o kaparin
da nia amna nyeng pava anti o kavosan no tiempo. 8 Mian
sa anti o matatarek a kavahayan kano nasiones a mangay do
arap. Mian anti o mahara a kapaychapteng as kapayninini
na do matatarek a logar amna tod pa ya o sitsitnanan no
maymetmet a pakasisian.
9 "As makatanggal kamo ta arestohen da anti nio as
kapakatanotanoro da dinio do sinagoga sa as kangay da

dinio a pasalapen dira do manyokoyokod a makayamot
do kawnot nio diaken as do diaya am mapawnonong nio
o Evanghelio aya. 10 As no Evanghelio aya am manma
pa anti a pawnonongen do atavo a nasiones. 11 As an
iyangay daynio do pankaskaran am ichavakel nioava an
ango vatahen nio, ta itoroh anti dinio no Masanto a Espirito
o pavatahen nio do oras a kapaykaylangan nio sia. Ta no
vatahen nioaya anti am tanyan nioava anti, ta yapo anti
do Masanto a Espirito. 12 Mian sa anti o mapadiman so
mismo da kakteh. Mian sa o ama a mapadiman so anak
da as aran sira o kamanganakan am kontrahen da sa o
inyapoan da as kapadiman da nira. 13 Paytavotavoan da
anti nio a kontrahen a makayamot diaken amna an sino o
mayagwanta a manda do kavosan na am malibri sa.

No oyod anti a maymetmet a pakasisian
(Mateo 24:15-28; Lucas 21:20-24)

14 "As an mavoya nio anti o oyod aya maraway a
mapaparin do templo a dia so dia mayanong a kaparinyan
na, (an sino omlir siay am pakapanmohen na o inmonmoan
na) am sira do Judea am nyeng sa mayayo a tomayo do
katokotokonan, 15 as kadi darana somavatan pa do vahay
da no tori abo do vahay da a manghap so serserbien da
as kapayayo darana. 16 As no mian do takey am omodi
pava a manghap so ipanadi na asna no kapayayo narana
a tomayo. 17 Oyod sa anti makasi o mangovot so metdeh
as kanira no mian pa so pasosohen, ta mian anti o mahara
a pakasisian da. 18 Ipachahoahok nio do Dios tapian dia
katiatimoyen o kasalok nio a tomayo, 19 ta nia anti o kayan
no oyod a maymetmet a pakasisian a abo so kapalit aran
nakayapo kaychowa do nakamaog no mondo aya a manda
sichangoriaw kano an mango pa. 20 As katadkan na an
paynyeren no Dios o akmaya sia tiempo no pakasisian am
arava o dia diman a tawo amna makayamot dira do pinidi
sa no Dios a tawotawo na am paypaynyeren na anti ya.
21 "An mian sa o makavata so kayan no Mesias do asa
ka logar anmana do aran dino am panganohdan nioava.
22 Ta aro sa anti o mawara a makavata so kasira no Mesias
anmana profeta no Dios, as mian anti o makakniknin a
ipakapamarin da a ipanloko so tawotawo, as an maparin
am lokohen da pa sa o pinidi no Dios. 23 Tayto ko sa ya
manma a ivahey dinio as dawa makatanggal kamo.

No manam a kawara no Naytawo a dia tanggal
(Mateo 24:29-44; Lucas 21:25-33)

24 "An katayoka na anti no maymetmet aya pandidiwan
am aro mapaparin. Maypakoriap o araw as omhes a omrial

o vohan. 25 As magagtos sa anti o vitohen as karakoh anti
no kabdibdisan no tohos, 26 as kavoya darana anti sia o
Naytawo aya do kademdeman a gomtin a oyod a rakoh
kano makakniknin so ipakapamarin. 27 As tovoyen na sa
anti o angheles na a mapaychepeh sira so pinidi no Dios a
tawotawo na a yapo do atavo a parte no mondo aya.
28 “Mapanmo nio o kaparin no asa ka kayo a mangolal
so vohong na, ta an katwaw dana no vayo a tool na am
masngen dana rayon. 29 Akma pa saw ta an mavoya nio
sa anti o vinata ko saya a mapaparin am katanggalen nio ta
masngen dana o tiempo a vatahen ko. 30 Vatahen ko dinio ta
no tawotawo sichangoriaw am maviay pa anti a makavoya
so vinata ko saya a mapaparin. 31 Mabo anti o tohos kano
tana amna no chirin ko am maynyoha ava.
32 “Pero no natongdo a araw kano oras na nia am arava
o makapanmo sia a aran no angheles do hanyit anmana
no Manganak aya ta voyvoh o Dios Ama a makapatak nia.
33 Makapatak kamo as kapananggal nio a fermi takwan
ichapatak nioava o oras na nia. 34 Akma ya so asa ka
tawo a mangay do biahe a manma a omyokoyokod nira
no pachirawatan na sa do maychaponged a trabaho da
as kayokoyokod na no kapakatanggal na no natongdo a
gwardia do asdepan do vahay naya. 35 Dawa makatanggal
kamo takwan mapanmo nioava o kawara no apohen no
vahay. Maparin a mawara do mahep, do mavak, do
kamalatiat anmana do mavekhas, 36 dawa tanggalen nio sia
tapian di naynio a adasan a makaycheh. 37 As no vatahen
koaya dinio a kapananggal nio pa am vatahen ko do atavo:
Fermi kamo a mananggal.”

14

No nakaplano da so kadiman si Jesus
(Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Dadwa dana a karaw as kafiesta narana sia no Paskwa
as niaya pa o kakan da so tinapay a abo so libadora. As
sira o maato a papali kanira no eskriba am chitahen da o
kahapan da si Jesus so matayo a dimanen, 2 amna vinata
da, “Maparin tava ya panahohen do fiesta aya, ta tarek a
somitnan o golo an mapanmo da ya no tawotawo.”

No regalo a minprepara si Jesus do kadiman na
(Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

3 As do kayan ni Jesus do Betania a koman do vahay
ni Simon a nadipad am nawara o mavakes a manangay
so dijaw no maynyen a pabango. Nipsa na o yanan

naya as kapaddo na do oho ni Jesus. 4 Amna mian sa o
naket a makayamot diaya as kavata da sia, “Ango paro
payrarayawan na do maynyen aya a pabango. 5 Ta naparin
ya idakaw do maypangay a tatdo a yatos as katoroh nia dira
do makasiasi.” As chinahoya da o mavakes aya. 6 Amna
vinata ni Jesus, “Nolay nio sia. Ango vadawan nio sia, ta
tayto oyod a mapia o pinarin naya diaken. 7 As an ara
sira o makasiasi o iktokto nio am maparin nio sa ya a
sidongen an kakey nio, ta mayfermi sa ya machichasa dinio
amna makapayfermi akoava a machichasa dinio. 8 Tayto
na pinarin o atavo a maparin na do kaprepara na so
karakohan ko do manam a kavovon niaken. 9 As vatahen
ko dinio so kakawyoran ta aran dino anti a pawnononngan
so Evanghelio aya am istoriahen anti ya a inakenakem sia.”

No nakapachitoneng ni Judas a omtraydor si Jesus
(Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 As si Judas Iscariote a asa dira do dose sawri am nangay
dira do maato a papali a omdakaw nia dira. 11 As pinakamia
da o nadngey daya di Judas as nipromisa da o katoroh da
dia so kartos. As chinita na an maypango o kahapan na si
Jesus a traydoren dira.

No preparasion da do nanawdi a kasa da omoyab
(Mateo 26:17-19; Lucas 22:7-13)

12 As do manoma a araw no kakan da so tinapay a abo
so libadora do kasakrifisio da so dedekey sa a karnero
am vinata da no disipolos ori dia, “Dino o ichakey mo a
angayan namen a mayprepara so oyavan taya do fiesta aya
no Paskwa.” 13 As tinovoy na sa o dadwa dira do disipolos
nawri as kavata na sia dira, “Mangay kamo do kavahayan
aya ta mian anti o mavayat nio dawri a asa ka mahakay a
modanom no banga. Onotan nio sia, 14 as do asdepan na
vahay am vatahen nio do taydira so vahay awri, ‘Tayto na
iyahes no Maistro ori an no siyo o kwarto a angayan na kano
disipolos na saya a omoyab do fiesta aya.’ 15 As ipavoya na
anti dinio o asa ka rakoh a kwarto do tohos a yanan dana no
serserbien ta as dawri o payhandan nio niaten.” 16 Nangay
o disipolos saya as kavoya da so atavo a akma so vinata ori
dira ni Jesus as niprepara da daw o selebran da so fiesta ori.

No nakavahey sia ni Jesus o kaasa na dira do disipolos na
no omtraydor anti sia
(Mateo 26:20-25; Lucas 22:21-23; Juan 13:21-26)

17 As do kamahep narana am nangay sa dawri kanira
no dose na sawri. 18 As do kayan dawri a moyab am
vinata ni Jesus, “Vatahen ko dinio so kakawyoran, ta no

asa dinio a tayto a machakan diaken o omtraydor niaken
dira do omdiman diaken.” 19 As oyod sa naychaknin
kano mangsah as katayitayisa da a omaheahes si Jesus,
“Yaken paro?” 20 Vinata na dira, “No asa dinio a dose a
tayto a machirayay diaken a mapasawsaw do madokong
aya. 21 Mayparahan o Naytawo aya do vinata no nakatolas
kaychowa a pakasisian na as ay so pangananawa no
pamandan no tawo a omtraydor dia, as mapipia an entero
dana ya dia nawara!”

No nanawdi a nakasa da omoyab da Jesus kanira no disipolos na
(Mateo 26:26-29; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-26)

22 As do kaari dawri a koman am nanghap si Jesus
so tinapay as katayoka na mamahemahes do Dios am
nikchikchid na as katoroh na sia dira a makavata sia,
“Hapen nio ya, ta nia o karakohan ko.” 23 Nanghap pa si
Jesus so kopa a yanan no vino as tayoka a mamahemahes
am tinoroh na dira a inomen da, 24 as kavata na sia, “Nia o
raya ko a omoyog a makayamot do aro a tawo a mapasigoro
sia o promisa aya no Dios a kalibrian do gatos. 25 Vatahen
ko dinio ta mirwa ako pava anti ominom do inomen aya
a manda do araw a kaynom ko so vayo ori a inomen do
paypatolan no Dios.”

No nakapatanggal nia ni Jesus o kasobna anti sia ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

26 Tayoka sa makanta so asa ka kanta am nangay sa do
tokon ori no Olivo. 27 Vinata na dira ni Jesus, “Tadichokoran
nio anti yaken as kakaro nio diaken a akma so vatahen
no nakatolas, ‘Dimanen ko anti o pastor da no karnero
as maychawpit sa anti o karnero na.’ 28 Amna an mirwa
ako anti a maviay am manma ako kaninio a mangay do
Galilea.” 29 Vinata ni Pedro dia, “Aran maytavo sa anti
a tomadichokod dimo am entero am karoan koavaymo.”
30 Amna vinata ni Jesus dia, “Tovidan mo ta do sichamahep
a manam kano kawni no manok am maypitdo mo anti a
vatahen o kadi mo makasincharan diaken.” 31 Amna oyod
a mangdet si Pedro a makavata sia, “Aran machirapas ako
dimo a dimanen am tadichokoran koavaymo.” As akma pa
saw o vinata da atavo a disipolos.

No nakapachahoahok ni Jesus do Gethsemani
(Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)

32 As do nakawara da do mayngaran so Gethsemani
am vinata na dira do disipolos na, “Mavidin kamo dia ta
mangay ako pa machahoahok.” 33 As pinayvan na sa Pedro,

Santiago kani Juan as somnitnan si Jesus a mangsah kano
marahem so kapangtokto. 34 As vinata na dira, “Tayto
oyod a mahara o kangsah ko ta akmay magwanta ko pava.
Mavidin kamo dia as kapakadichayakay nio.” 35 Nayparayi
pa so dekey as kakheb na do tana a machahoahok do Dios,
ta an maparin na pa paypavawan o rakoh ori a pandidiwan
na. 36 As vinata na, “Abba, Ama, mian dimo o atavo a
ipakapamarin as pavawahen mo pa diaken o kopa* aya
amna yaken ava o onotan asna no inolay mo o onotan ko.”
37 Nayvidi si Jesus do yanan da no tatdo ori amna nidasan
na sa makaycheh as vinata na di Pedro, “Simon, makaycheh
ka? Maparin paroava o kadichayakay nio so aran asa dana
kawras? 38 Makadichayakay kamo as kapachahoahok nio
tapian di kamo a katentasionan. Ari do aktokto no tawo o
kakey na a omonot do mapia amna do sivog dia am arava
o ichaparin na sia.”
39 Minirwa na pa sa karoan a mangay a machahoahok a
akma so nanoma nawri akdawen. 40 As do nakapayvidi na
dira a tori sa makaycheh do kaoyod da madoho am arava
o mapanmo da a itbay da sia. 41 As nayvidi do ipaypitdo na
a makavata sia dira, “Maparin kamo sawen a makaycheh
do akmaya sia a mapaparin! Pia danaw! Nawara dana o
oras a katoroh no Naytawo aya do makagatogatosen sa a
tawo. 42 Mayvangon kamo na ta tiya dana o omtraydor aya
diaken.”

No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:1-14)

43 Ari pa mayliliak si Jesus am mawara dana si Judas a
asa dira do dose sawri a disipolos na as kanira no aro a
rarayay na a nanayvi so espada kano pamahpah. Tinovoy
sa ya no maato sa a papali kanira no eskriba as kanira
no adngedngeyen sa no tawotawo. 44 Manam pa kania am
pinachipanmo dira ni Judas o katoroh na dira so sinyal do
kahap da si Jesus ta vinata na, “No adkan ko anti am nawri
as iyangay nio na sia ahapen as ikaro nio sia ipagwardia.”
45 As naydirecho si Judas di Jesus as kavata na sia, “Maistro,”
as karek na dia. 46 As nanyeng darana arestohen si Jesus.
47 Amna no asa dira do mian awri daw am nikoyot na o
espada na as kabakbak na dia o pachirawatan no apohen
da no papali a chinatilpas no tadinya na. 48 As vinata ni
Jesus, “Asa paro a ka kriminal o inangay nioaya holien a
dawa kamo a mian so espada kano pamahpah? 49 Kararaw
ako a mananawo do templo amna inahap nioava yaken

* **14:36** 14:36 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

a holien. Amna kaylangan a makatongtong o nakatolas.”
50 As nayayo sa atavo o disipolos na as kakaro da di Jesus a
maychatani.
51 As inonotan sia no asa ka kanakan a mahakay a
napayob so lamit do karakohan na. Nirakep da sia, 52 as
pinamhes na o ayob nawri as kapayayo na a abo so ayoayob.

No nakaskaskad da si Jesus
(Mateo 26:57-68; Lucas 22:66-71; Juan 18:13-14,19-24)

53 As inangay da si Jesus do máto dana a pali as nakakpeh
da no atavo a maato a papali kanira no adngedngeyen
da sa kanira no eskriba. 54 As si Pedro am minonot a
marayi di Jesus a manda do hawa no vahay no máto
da a pali as naydisna a machidangdang dira do gwardia
sawri. 55 Naytavo sa o maato sa a papali kanira no atavo a
adngedngeyen sa no Judeo am nanita sa so testigo a laban di
Jesus tapian dimanen da sia amna arava o nahap da. 56 Ta
aro sa o naytestigo a maydaday as kadi da maypapanmoan
so testimonio. 57 As kwanasaw am mian sa o naytetnek as
kapaydaday da a makavata sia, 58 “Nadngey namen o vinata
na, ‘Rarayawen ko o templo aya a pinarin no tanoro as do
sinahad no tatdo a karaw am pirwahen ko a patneken a
dia pinarin no tanoro.’ ” 59 Amna do aran akmawri saw am
nakapaypapanmo ava o testimonio da.
60 As naytetnek do panghovokan da o apohen da no papali
as kahes na di Jesus, “Ara o itbay mo so vatahen daya?”
61 Amna nayliliak ava. Pinirwa na a iyahes no apohen da
no papali do kavata na sia, “Imo o Mesias aya a Manganak
no mato a Dios?” 62 As tinbay ni Jesus, “Yaken as mavoya
nio anti o Naytawo aya a maydisna do kawananan sia no
makapamarin a Dios as kavoya nio anti sia a mawara a
manahan do kademdeman.” 63 Kadngey sia ya no apohen
da no papali am nyeng na piriten o mamanito nawri a laylay
as kavata na sia, “Kaylangan ta pava o testigo. 64 Ta tayto
ta na nadngey o kaparin na sia o karakohan na a machalit
do Dios. Ango mavavata nio.” As nihosgan da atavo do
kapayanong na a dimanen. 65 As sinitnan da sia a tipan as
kawlib da sia o dangoy na as kasolto da sia as kavata da sia
dia, “Kabenek mo an sino minsolto ori dimo.” As nisolsolto
da sia no gwardia sirawri.

No nakapachisobna nia ni Pedro o kasinchad na si Jesus
(Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

66 As do kaari na do kagtin ni Pedro do hawa am nangay
sia o asa dira do mavakes a pachirawatan da no máto a pali.
67 As do nakavoya na si Pedro a maydangdang am tiniban

na sia as kavata na sia, “Imo o asa dira do rarayay nawri ni
Jesus aya a iNazareth.” 68 Amna pinachisobna ya ni Pedro as
kavata na sia, “Arava o kapanmoan ko so vatahen moaya.”
Tayoka na ya vatahen am naypasngen do ayeran. 69 As
tiniban na sia mirwa no pachirawatan aya a di mapahamo
sia do maytetnek sawri, “Asa ya dira.” 70 Am pinirwa na
ya a ipachisobna. Dekey as kayan da dira do maytalamad
awri o nakavata sia di Pedro, “Asa ka dira do rarayay naya,
ta iGalilea ka.” 71 Amna vinata ni Pedro, “Kastigoan ako no
Dios an ara ako maydaday amna masinchad koava o tawo
aya a vatahen nio.” 72 Nanyeng a omoni o asa ka manok
do pidwa na as nanakem ni Pedro o vinata ori sia ni Jesus,
“Manam so kapaypidwa no kawni no manok am naypitdo
mo na ipachisobna o kasinchad mo diaken.” As tomnanyis
si Pedro so oyod a mahara.

15

No nakasalap ni Jesus di Pilato
(Mateo 27:1-2,11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-36)

1 Do nakapaysehsehdang narana am naypapanmo sa o
maato a papali kanira no adngedngeyen as kanira no
eskriba as nivahod da si Jesus no kadena as kangay da nia
di Pilato. 2 As inahes sia ni Pilato, “Imo o patol daya no
Judeo?” Tinbay ni Jesus, “Tayto mo a vatahen.” 3 As aro o
kaso da dia no maato sa a papali amna tominbay ava sia.
4 As pirwan na sia a iyahes ni Pilato do kavata na sia, “Arava
o itbay mo so vatahen daya a aro a ikaso da dimo?” 5 Amna
nayliliak ava si Jesus as pinaychaknin ya ni Pilato.

No nakasentensia da si Jesus a dimanen
(Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39—19:16)

6 Do fiesta awri a akma so chinaydadakayan da sia am
mapavolaw si Pilato so asa dira do priso a pidien da.
7 As mian o asa a mayngaran so Barabbas a nakalaboso
do kaso no kapasolsol so golo kano kapandiman so tawo.
8 As nikdaw da no tawotawo saya o kawnot dia ni Pilato
o paparinyen dawri a kapavolaw so asa ka priso. 9 As
tinbay na sira ni Pilato, “Ichakey nio an pavolawen ko o
patol nioaya a Judeo?” 10 Vinata na ya do kapanmo na sia
o kaynanahet da no maato a papali no pinakayapoan no
niakosadoan daya sia. 11 Amna pinasolsol da sa no maato
a papali o tawotawo siraya do kahes da ni Barabbas a
pavolawen. 12 As minirwa na a vatahen ni Pilato, “Onas,
ango o parinyen ko do tawo aya a tawagan so patol da
no Judeo.” 13 Amna minirwa sa a mangyaw a makavata

sia, “Papasken do kros!” 14 Vatan sia ni Pilato, “Onta,
ango marahet a pinarin na.” Amna no nakapaypaliak da
a mangyaw nia, “Papasken do kros!” 15 As do kakey na
a mapakamia sira am pinavolaw na dira si Barabbas as
tayoka na ipaymando dira do sinjalo o kayiplot di Jesus am
pinarawat na sia dira a papasken da.

No nakatek da ni Jesus no sinjalo sa
(Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

16 As chinaro da sia no sinjalo a iyangay do sahad do
palasio as kakpeh da sira o asa ka batalion a sinjalo. 17 As
pinawnayan da sia so mavaya as kapamarin da so korona
a kamanolok as kapangay da sia do oho na, 18 as kasitnan
da sia a itek a makavata sia, “Aniven a patol da no Judeo!”
19 As niplotan da sia no viawo do oho na as katipa da dia
as kadogod da a toman omanib sia. 20 Do nakatayoka da a
omtek nia am pinakaro da dia o mavaya awri a laylay as
kapavidi da so adan naw a lamit as kakaro da nia a iyangay
a papasken do kros.

No nakapapasek da si Jesus do kros
(Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Navayat da si Simon a iCyrene a ama da Alejandro kani
Rufus a tayto omodi a yapo do takey a iya so pinosposan
da a mayrara so kros nawri ni Jesus. 22 As inangay da sia
do logar ori a tawagan da so Golgota a mayinmonmoan so
Logar no Yanga no Oho. 23 As tinorohan da so inomen na
a palek a pinasaglan so mira am ininom nava. 24 As do
nakapapasek dawri sia am pinayatay da o lamit na sira
do kapaysoswerte da dia. 25 As do nakapapasek da sia am
masngen o alas nueve. 26 As no nakatolas a inakosan dawri
sia am, “Patol da no Judeo.” 27 As pinapasek da pa sa o
dadwa a ka manakanakaw a mayviit sia do kawananan na
sia kan do kaholian na sia. [28 As nakatongtong o nakatolas
a kavata na sia, “Nachividang sia dira do makagatogatos.”]
29 As sira o minhavas sirawri am nitek da as kapaylilinlin
da a makavata sia, “Hoy, an ara imo o makararayaw ori so
templo as kapirwa mo sia do tatdo a karaw, 30 am librien
mo o karakohan mo as kagtin mo do kros moaya!” 31 As
aran sira o maato a papali am nitek da do kavata da sia
do kadwan dira kanira no eskriba sawri, “Nilibri na sa o
kadwan as malibri nava o karakohan na! 32 An ara iya
o somnivog a Mesias as patol no Israel am agtinyay na
tapian makapanganohed ta.” As aran sira o rarayay nawri
a pinapasek am nitek da pa sia.

No nakadiman ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 Do ka alas dose no kamaraw a manda do alas tres
am naysasari do kavahayan aya. 34 As do ka alas tres
am nangyaw si Jesus a makavata sia, “Eloi, Eloi, lama
sabaktani.” No inmonmoan na nia am, “Dios ko, Dios ko,
ango o paychanoanolayan mo diaken.” 35 As no vatahen
da no kadwan sawri daw am, “Tayto na tawagan si Elias.”
36 Nyeng a mayayo o asa dira a manghap so espongha a
pinatneb do silam as kapangay da sia do totok no viawo a
ipatodo do vivi ni Jesus do kavata na sia, “Tiban ta pa an
mawara si Elias a omlibri sia!”
37 As nangyaw si Jesus so maliak as kadiman narana. 38 As
no kortina ori do templo am nayara a mapirit do tohos
a manda do kagtin. 39 As no apohen dawri no sinjalo a
nakavoya so nakadiman na am vinata na, “Somnivog sawen
ya a Manganak no Dios!”
40 Mian pa sa daw o mavavakes a maytalamad do marayi
ori. Machividang sa dia sa Maria Magdalena, si Maria a ina
da Jose kani Santiago as kani Salome. 41 Sira ya am minonot
sa di Jesus do kayan na do Galilea a mayserbi dia. As mian
pa sa o aro a mavavakes a nachivan dia do Jerusalem.

No nakavovon da ni Jesus
(Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 As do kamakoyab narana do araw aya a kapayprepara
do araw no kapaynaynehah, 43 am nawara si Jose no
Arimatea a asa ka aniven a membro no konseho ori kano
asa sia a ompanapanaya so kawara no Dios a maypatol.
Naynyengdet a mangay di Pilato a omahes nia ivovon o
karakohan ori ni Jesus. 44 As naychaknin si Pilato do
nakadngey na so nakadiman narana ni Jesus as tinawagan
na o apohen ori no sinjalo as kahes na nia dia an ara dana
nayendes a nadiman. 45 As do nakapanmo na sia do apohen
awri o nakadiman narana am pinya na si Jose a omahap sia.
46 Pinagtin na o karakohan ori ni Jesus as kapongos na dia
no lamit a sinadiw na as kapangay na sia do asa ka vovon
a pinarin do asa ka bato a akmay achip as kapamadede na
dia so bato o pantaw no vovon awri. 47 As navoya da ya
da Maria Magdalena kani Maria a ina ni Jose o nivovonan
naya sia.

16

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Mateo 28:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 As do nakarahan no araw no kapaynaynehah am
nanadiw sa Maria Magdalena kani Maria a ina ni Santi-
ago kani Salome so pabango a iyangay da paphoten do
karakohan ni Jesus. 2 As do kaoyod na pa mavekhas no
Dominggo am nangay sa do vovon ori. 3 As vinata da do
kadwan dira, “Sino paro anti o omvadede sia o bato awri
do pantaw no vovon ori.” 4 Amna do nakatidib da dia am
navoya da a navadede dana o bato awri a oyod a rakoh.
5 As do nakasdep da do vovon awri am navoya da o asa a
ka kanakan a mahakay a maydisna a maylaylay so maydak
as oyod sa namo. 6 Amna vinata na dira, “Mamo kamoava.
Mapanmo ko o katayto nio a chitahen si Jesus a iNazareth
a pinapasek do kros. Ara pava dia ta minirwa a maviay a
akma so vinata na dinio. Tiban nio o logar aya a pinangayan
da sia. 7 Amna mangay kamo as kavahey nio nia dira do
disipolos na kani Pedro ta nanma dana kaninio do Galilea
a dawri so kavoyan nio sia akma so vinata na dinio.” 8 As
minehbet sa as kapaychapayapayayo da a yapo do vovon
awri a omlayin a maknin as kadi da vahyan nia do aran
sino do kamo da.

No nakavoya sia ni Maria Magdalena si Jesus
(Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

[9 As do nakapirwa ni Jesus a maviay do manoma
ori a araw no dominggo am napavoya manma di Maria
Magdalena a pinakaroan na so papito a ka marahet a
espirito. 10 As inangay na a ipapanmo dira do rarayay na
sawri ni Jesus a tori a tomanyis as kaoyod da mangsah. 11 As
do nakadngey da sia o nakapirwa na a maviay as nakavoya
na sia am nanganohed sava.

No nakapavoya ni Jesus do dadwa ka disipolos na
(Lucas 24:13-35)

12 As nakarahan ya am navoya da pa sia no dadwa dira
do kayam da a mangwan do kavahayan da. 13 Nayvidi sa
ya a mapapanmo nia ya dira do kadwan sawri a rarayay da
amna pinanganohdan da sava.

No nakapavoya ni Jesus do onse a ka disipolos na
(Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; No Apostoles 1:6-8)

14 As do kwanasaw am napavoya pa dira do onse sawri
do katori da koman a dia so pinaynananawan na sira a
makayamot do kabo no saray da kano kakehnet da a di
manganohed dira do nakavoya awri sia do nakarahan no
nakapirwa na maviay, 15 as kavata na sia dira, “Mangay
kamo do atavo a nasiones as kapananawo nio no Evanghelio

aya do atavo a tawotawo. 16 Sira o manganohed as
kabawtismo dira am malibri sa amna kakastigoan sa o
di manganohed. 17 Masinchad sa anti o manganohed do
kapahbet da so mararahet sa espirito do ngaran ko as
kapanerbi da so vayo a chirin a di da napanmo. 18 Mabinino
sava no boday as kano madiman sava no binino a inomen
da as matova da sa anti o maganit do kapalapaw da sia o
tanoro da dira.”

No nakapayvidi ni Jesus do hanyit
(Lucas 24:50-53; No Apostoles 1:9-11)

19 As do nakatayoka na a mangononong dira am tom-
nohos do hanyit as kapaydisna na do kawananan sia no
Dios. 20 As nangay sa a mananawo do atavo a logar a
pachirayayan kano sidongen no Apo ta Dios a iya pa so
napavoya nia o kasivog na kakawyoran no mensahe da no
makakniknin a ipakapamarin na dira.]

No Evanghelio ni San Lucas

Introduction

No Evanghelio aya a pinatolas ni San Lucas am ipresenta na si Jesus a nipromisa a Manlibri no Israel as kano Manlibri pa no atavo a tawo. Mavoya ta pa dia ta si Jesus o tinongdo no Espirito a "mapawnonong so Evanghelio aya dira do makasiasi." Dawa oyod a aro o kavoyan ta sia o addaw ni Jesus dira do matatarek so pangaylanganan. Mavoya pa dia o rakoh a kasoyosoyotan a kanatonan do sitnanan no Evanghelio aya do nakapapanmo nia o nakawara ni Jesus as kan do kavosan na pa a katolasan no nakapayvidi narana do hanyit. No istoria no kapaypangay na kano kapaychawpit no kawnot aya di Jesus a nakarahan no nakatohos na do hanyit am patongtongen ya ni San Lucas do LIBRO DA NO APOSTOLES.

Aro o pinatolas ni San Lucas a di da pinatolas no kadwan a akma so istoria no kanta da no angheles, no bisita da no pastores do nakawara ni Jesus, no nakangay ni Jesus do templo do kadose no awan na as kano parabola sa no asa ka masisien a Samaritano kano anak a prodigo.

Masanib a malir dia o komapet do kapachahoahok, komapet do Masanto a Espirito, no kapakabo no Dios do gatogatos as kano sidong da no kamavavaksan do ministerio ni Jesus.

Outline

Introduction 1:1-4
No nakawara kano kametdeh da Juan Bawtista kani Jesus 1:5–2:52
No ministerio ni Juan Bawtista 3:1-20
No nakabawtismo dia kano nakahawahaway sia tentasionan si Jesus 3:21–4:13
No ministerio ni Jesus do Galilea 4:14–9:50
No nakayapo ni Jesus do Galilea a mangwan do Jerusalem 9:51–19:27
No nanawdi dana a dominggo ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 19:28–23:56
No nakapirwa na maviay ni Jesus kano nakapavoya na a manda do nakapayvidi narana do hanyit 24:1-53

1 Aniven a Teofilo, tayto dana sa aro o napatolas so
komapet do mapaparin saya do panghovokan ta. 2 Sira ya
am pinatolas da o nadngey da sa dira do mismo a nakavoya
kano nachichasa di Jesus a sira so napawnonong so
Evanghelio aya. 3 Amna makayamot do nakapachinanawo

ko dia as kaintindi ko sia atavo a nakayapo do sitnanan na
am tayto ko ya patolasen a mapia so katapatapang, 4 ta no
ichahoho ko am no kapanmo mo sia so hosto o kakawyoran
aya a pinapanmo dimo.

No nakapapanmo no manam a kawara ni Juan Bawtista

5 Nia o ivahevahey koaya dimo. Do tiempo a kapaypatol
ni Herodes do Judea am mian o asa ka pali a mayngaran
so Zacarias a machangay do gropo ni Abias do komwan do
trabaho na. Mian o kakovot na nia a yapo do tayatayabo
ni Aaron a mayngaran so Elizabeth. 6 Sira o asa aya
vahay am oyod a mapia o kawnot da do Dios as arava o
sadan da do komwan do panyokoyokoran no Dios. 7 Amna
arava o kamanganakan da nia takwan si Elizabeth am
makapaymanganak ava as kapayalit darana matoneng do
awan.
8 Do naypisa am mian si Zacarias a mayserbi do templo
aya do nakatongdo no gropo dawri kanaw. 9 Natovoy
sia a manemtem so insenso kanaw takwan iya o napidi
do nakapaysoswerte da a akma so paparinyen da. 10 Do
gagan no templo aya am tori sa machahoahok o oyod aya
aro a tawotawo do kaari na manemtem so insenso, 11 as
do katayto na dia am nawara o asa ka anghel no Dios
a mangay a maytetnek do kawananan sia no altar aya a
panemteman so insenso. 12 Oyod a naychaknin as kano
namo si Zacarias do akmaya sia naparin. 13 Vatan sia no
anghel aya sia, “Mamo kava mo Zacarias. No dasal mo am
tayto a nidngey no Dios as no kakovot moaya a si Elizabeth
am mian anti o manganak na a mahakay as no ingaran nio
anti sia am Juan. 14 Oyod anti a rakoh o kasoyot nio niaya
as kaaro da pa anti no machipasoyot dinio do kawara na,
15 takwan mato anti sia a pachirawatan no Dios. Tomaham
ava anti so palek kano aran ango a mamook as kafermi
na anti a yanan no Masanto a Espirito a omkontrolado sia
a makayapo do kawara na. 16 Pawnoten na sa anti o aro a
Israelita a omonot do Apo daya a Dios. 17 Iya anti o matovoy
a mayprepara so kawara no Apo taya as akma anti sia si
Elias a pachirayayan kano torohan so ayet no Masanto aya
Espirito as maparin na anti a pavidien o kapaypapanmo
da no inyapoan kanira no kamanganakan da sa as sira o
makekehnet kano machisobna so aktokto am manehseh sa
as kanawri dana no onotan da o mayanong. Do akmaya anti
sia a parinyen ni Juan am makaprepara anti o tawotawo do
kawara no Apo taya.”

18 Vatan sia ni Zacarias do anghel aya, “Ango mapasigoro
so vinata moaya, ta malkem kami na kano kakovot koaya.”

19 Tinbay no anghel aya a makavata sia, “Yaken si Gabriel
a mayserbi do yanan no Dios. As natovoy ako dimo a
maparapit so mapia aya balita dimo. 20 As tiban mo a
makayamot do kadi mo manganohdan do vinata koaya, ta
makapayliliak kava anti a manda do kapakatongtong da nia
do tinongdo no Dios a tiempo.”
21 As do gagan nawri no templo am tori da panayahen
si Zacarias no tawotawo saya a maychaknin an ango
ichahay nawri a mehbet. 22 Mawara o kahbet narana am
makapayliliak ava. As nanyeng da mapanmo no tawotawo
saya o nakayan no nangay sia a yapo do Dios do sahad ori no
templo. Do kayan no patoyohen na dira am nanerbi dana
so sinyas. 23 Do nakakavos na do kapayserbi na do templo
aya am somnavat dana.
24 Kwanasaw am nangovot so metdeh si Elizabeth as
do sinahad no dadima ka vohan am minehbet ava do
vahay da. 25 Vatan na sia, “Ay so kapia diaken no Dios,
ta tiya na pinakaro o kaparoan koaya do tawotawo a di
makapaymanganak.”

No nakapapanmo nia no anghel o kawara ni Jesus

26 Do ichanem na a ka vohan am natovoy a yapo do Dios
o anghel aya a si Gabriel do asa ka kavahayan no Galilea
a mayngaran so Nazareth. 27 Nangay do asa ka virhen a
logar a kakovoten ni Jose a asa do tayatayabo ni David. No
ngaran no virhen aya am si Maria. 28 Vinata no anghel aya
di Maria, “Mapalak ka, ta machasa dimo o Dios.”
29 Do akmaya sia a nadngey na am oyod a navakel si Maria
as kaktokto na nia an ango ichakey na vatahen no naparin
aya. 30 Vatan sia no anghel aya dia, “Mamo kava mo Maria,
ta tayto naymo tinongdo no Dios a parawatan so grasia na.
31 As tiban mo ta mangovot ka anti so metdeh a mahakay as
an mawara anti am ngaranan mo sia so Jesus. 32 Oyod anti
a mato as tawagan anti so Manganak no makapamarin a
Dios. As no Apo ta a Dios o maparawat sia dia o paypatolan
no apoapo na a si David. 33 As maypatol anti a abo dana so
pamandan dira do tayatayabo sa ni Jacob as no paypatolan
naya am arava anti o kavosan na.”
34 Vatan sia ni Maria do anghel aya, “Maypango o
kapakatongtong na nia as kayan no manganak ko, ta tayto
pa abo kakovot ko.” 35 Tinbay sia no anghel aya a makavata
sia, “Mangay anti dimo o Masanto aya a Espirito as do
ipakapamarin no mato aya a Dios am parinyen na anti mo
a mangovot so metdeh. Dawa no metdeh aya anti a mawara
am masanto as tawagan so Manganak no Dios. 36 As tiban
mo pa ta no kataysa moaya a si Elizabeth a aran oyod

dana matoneng am tayto mangovot so metdeh a mahakay as
sichangoriaw am ichanem narana a ka vohan no adan aya
a di makapaymanganak. 37 Ta do ipakapamarin no Dios am
arava o imposible."
38 Vatan sia ni Maria, "Asa ako a pachirawatan no Apo ta
a Dios as pakatongtongay no ichahoho na diaken a akma so
vinata moaya." Katayoka na nia am komnaro o anghel aya.

No bisita ni Maria di Elizabeth

39 Dekey a tiempo as kangay ni Maria do asa ka kavahayan
do provinsia no Judea. No kavahayan aya am mian do
tokon. 40 Nangay do vahay ni Zacarias as kapachisisirin
na do kakovot na a si Elizabeth. 41 Kapayliliak ni Maria
am nanyeng a mayjiwajiway o metdeh aya a kovoten ni
Elizabeth as kawara na di Elizabeth no Masanto a Espirito,
42 as vinata ni Elizabeth so oyod a maliak, "Mapalak ka
do atavo a mavavakes as mabendito o kovoten moaya a
metdeh. 43 Sino ako paro a iyangay a bisitahen no ina
no Apohen ko! 44 As do nakasdep mo as kapayliliak mo
am nanyeng a mayjiwajiway o kovoten koaya a metdeh do
kasoyot na. 45 So kapalak mo a masaray no Dios, ta marawat
mo o promisa dimo no Dios."

No kanta ni Maria a omdaday so Dios

46 Itbay ni Maria a makavata sia,
"Oyod a rakoh o kadaday kano kapamato ko so Apo ta
Dios, 47 as rakoh o kasoyosoyotan ko a makayamot do Dios
a Mangahwad ko, 48 ta tayto na yaken a nanakem a asa
ka mahbo a pachirawatan na. As sincharan ako anti a
mapalak a manda anchowa, 49 takwan no makapamarin
aya a Dios am tayto a makakniknin o pinariparin na
diaken. So pakakniknin no Dios aya, 50 as no kasisien na
am parawaten na do atavo a sominchad as manganohed
sia. 51 Oyod a matalamad o ipakapamarin na. As no
plano da no madaay a tawo am rarayawen na. 52 Iya o
mapamahbo sira so tawo a mian do mato a payanongan
as kaiya pa no mapamato sira so mahbo kano makasiasi.
53 Iya o tayto a tomoroh so kanen do mapteng kano
mapakamia sira, as sira o maynakem am somavat sa a
abo so mahap. 54 Ara na sava kawayakan o tawotawo na
sa a Israel, ta tayto na sa sidongen, 55 ta nia o promisa na
di Abraham kanira no apoapo ta sa a mangay do atavo a
tayatayabo na,"
kwana ni Maria.
56 As natda si Maria so tatdo a ka vohan dira da Elizabeth
as do kwanasaw am somnavat dana.

No nakawara ni Juan Bawtista

57 Do kalogar narana a mawara no kovoten aya ni
Elizabeth am nawara o asa ka metdeh a mahakay, 58 as
do nakadngey da sia no katokatohong kano lipolipos da o
narawat daya bendision a yapo do Dios am nachipasoyot sa
dira.
59 Do ichawaho na a karaw do kalogar da omtoli so
metdeh aya am chinahoho da ngaranan so Zacarias a
akma so ama naya, 60 amna vinata no ina naya, “Maparin
ava awri. Ngaranan sia so Juan.” 61 Vatan da sia di
Elizabeth, “Arava o mayngaran so akmaya sia dira do
lipolipos nio sa.” 62 Naysinyas sa di ama naya as kahes
da nia an ango o ngaran no metdeh aya. 63 Napahap so
paytolasan as kapatolas na so, “No ngaran na am Juan,”
as no akmaya sia am oyod da pinaychaknin. 64 As do oras
ori am nanyeng a makapayliliak si Zacarias as nidaday
na kano pinamahmahsan na o Dios. 65 Naychaknin sa o
katokatohong da sawri. As nia am navahey do kavahayan
sawri a omdivon do Judea. 66 As sira atavo a nakadngey
sia o naparin aya am naychaknin sa as kavata da sia, “Ango
paro o kametdeh na nia,” ta matalamad o kayan sia no Dios.

No profesia ni Zacarias

67 As si Zacarias am nayliliak a pawnoten no Masanto a
Espirito a makavata sia,

68 “Dadayen o Dios a Apo no Israel, ta nawara a tomoroh
so kalibrian dira do tawotawo na sa. 69 As tayto sia
tomoroh so asa ka tayabo ni David a asa ka Manlibri.
70 Vinata na kaychowa a pinanahan na dira do profeta sira
71 o kalibri na diaten dira do kalaban ta sa as kagom na
niaten dira do komontra diaten. 72 Tayto na patongtongen
diaten o nipromisa naya a kasisien dira do apoapo ta sa.
73 Promisa na do apoapo taya a si Abraham 74 o kalibri na
diaten dira do kalaban ta sa tapian kapayserbian ta sia
a abo so kamoamo, 75 as manamonamo kano omonot do
inolay na diaten a mintras maviay ta. 76 As imo a metdeh
am tawagan ka anti so profeta no makapamarin aya a
Dios, ta imo anti o manoma a mangay a mayprepara so
kawara no Apo taya 77 do kapapanmo mo so kalibrian
da no tawotawo do kapakabo so gatogatos da. 78 Nia
am makayamot do kasisien no Dios a mawara a akmay
sehdang do kamalatiat. 79 Romial anti o sehdang aya dira
do tayto do kasarisarian as machipanghovok do kamo no
kadiman da* as kapawnot na diaten a maypakwan do

* **1:79** 1:79 *Anmana:* dira do tayto a maywayam do kasarisarian kanira no mian do panayahboan no kadimanan.

karadinepan.”
80 No metdeh aya am nayparakoh as kapaypatoneng pa
no kasolivan na. As natda do desierto a manda do kalogar
narana mangay dira do Israelita sawri.

2

No nakawara ni Jesus
(Mateo 1:18-25)

1 Do tiempo no emperador a si Cesar Agusto am pinagtin
na a mando o kaparehistro no atavo a tawo a mian do
sakop no emperia no Roma. 2 No akmaya sia a kaparehistro
am nanoma parinyen do kagobernador ni Quirino do
Syria. 3 Dawa naytavo sa mangay a maparehistro do
maychaponged a pinakayapoan da a kavahayan. 4 As si Jose
a matda do Nazareth do provinsia no Galilea am nangay a
maparehistro do Bethlehem do provinsia no Judea takwan
tayabo sia no familia ni David. 5 Si Maria a manam na
kakovoten am nachivan sia takwan yapo pa sia do familia
ni David. As mian dana kanaw o kovoten na a metdeh.
6 As do kayan da do Bethlehem am logar dana kawara no
metdeh ori. 7 Dawa nawara o manoma aya anak ni Maria,
as no anak naya am mahakay, as makayamot ta abo kanaw
o vahay a rapitan da am pinakawara na o metdeh aya do asa
ka vahay no vinyay as pinakaycheh da sia do pahengayan
so kanen no baka do katayoka da omkehkeh sia no lamit.

No masoyot sa pastores kano angheles

8 As do ahep nawri kanaw am mian sa do payaman
no Bethlehem o pastores a omgwardia do karnero da sa.
9 Nawara dira o asa ka anghel no Dios as no omdivon ori
dira am romial as oyod sa namo. 10 Vatan na sia dira no
anghel aya, “Mamo kamoava ta nawara ako a maparapit so
mapia balita dinio a ichasoyot da no atavo a tawo, 11 takwan
do sicharaw aya do siodad ni David am nawara o Manlibri
nio. No Mangahwad aya am no Cristo aya a Apohen ta.
12 Mavoya nio anti o metdeh aya a makehkeh no lamit a
makaycheh do asa ka pahengayan so kanen no baka. Nia
anti o kaproyban nio dia.” 13 As ichaknin da am mian sa o
oyod a aro a angheles a omdaday so Dios a makavata sia,

14 “Dadayen o Dios do hanyit as kapakarawat do tana
aya so karadinepan no tawo a mapakamia so Dios.”

15 Do nakakaro darana dira no angheles saya am vinata da
do kadwan dira, “Mangay ta sawen do Bethlehem as kangay
ta tomidib do akmaya sia a pinapanmo diaten no Apo taya.”
16 Nangalisto sa mangay as makarapit sa am navoya da
sa Maria kani Jose as kano metdeh aya a tori makaycheh

do pahengayan so kanen no baka. 17 Do nakavoya da so
metdeh aya am pinawnonong da o pinapanmo ori dira a
komapet do metdeh aya, 18 as naychaknin sa o atavo a
nakadngey so pinawnonong da no pastores saya. 19 Pero
navidin na saya onongan as kano aktoktohen ni Maria.
20 Nayvidi sa o pastores saya a rakoh so kadaday kano
kapamahemahes do Dios do atavo saya a nadngey da kano
navoya da a akma so vinata ori dira no anghel.

No nakangaran da di Jesus

21 Do ichawaho na a karaw do araw no katoli so metdeh
aya am ningaranan da so Jesus, ta nia o ngaran a vinata no
anghel ori do manam so kakovot ni Maria so metdeh aya.

No nakangay da ni Jesus do templo

22 Do kalogar darana omparin so mian do pinatolas
ni Moises a onotan da a abnekan da so purifikasion
am inangay da o metdeh aya do Jerusalem a ipresenta
do Dios. 23 Pinarin da ya akma pa so nakatolas do
panyokoyokoran no Dios a makavata sia, “No matoneng a
manganak a mahakay am logar a ipresenta do Dios a dira
na.” 24 Tomnoroh pa sa so sakrifisio da ta no mian do onotan
da a panyokoyokoran am asa ka paris no voyit anmana
dadwa ka paloma.

25 Mian o asa ka madiodiosen a tawo a mayngaran so
Simeon a matda do Jerusalem. Si Simeon aya am omonot
do ichahoho sia no Masanto a Espirito as do aktokto na
am fermi na panapanayahen o kawara dana no kalibrian
no Israel, 26 as di Simeon am pinapanmo no Masanto aya
Espirito o kadi na dimanan a manda do kavoya na so Cristo
aya a tovoyen no Dios. 27 Pinawnot sia no Masanto a Espirito
a mangay do templo as nawri o nakangay dawri ni Jesus a
ipresenta a akma so mian do onotan da. 28 Inahap ni Simeon
o metdeh as kadaday na so Dios a makavata sia,

> 29 “Apo, nakatongtong dana o promisa moaya diaken
> a pachirawatan mo as maparin ako na maydamnay so
> kadiman. 30 Ta navoya ko no mismo ko a mata o tinovoy
> moaya a Manlibri 31 a iya so mangay a omlibri so atavo
> a tawo do mondo aya. 32 Sehdang sia a mapawnot sira
> so Hentil as tomoroh so onor dira do tawotawo mo sa a
> Israel.”

33 Naychaknin sa o inyapoan no metdeh aya do akmaya
sia a vinata ni Simeon. 34 Nibendisionan sa ni Simeon as
kavata na sia di Maria a ina no metdeh aya, “Tiban nio
ta no metdeh aya am pakayapoan no kararayawan kano
kalibrian no aro a tawo do Israel as aro anti o somobna sia,

35 as imo anti mismo am marawarawa anti o tawol mo as
paytotwawen na pa anti o mian do aktokto no tawotawo.”

36 Mian pa kanaw o asa ka profeta a mavakes a mayn-
garan so Ana a anak ni Fanuel a tayabo ni Aser. Oyod dana
sia malkem as papito a ka kawan o nakapayasa da kano
nakakovot na. 37 Do nakayapo do nakabioda na a manda do
kaochenta y kwatro no awan na am nayfermi sia do templo
a omdaday so Dios a machahoahok kano may-ayono do
maraw kan do mahep. 38 Do katori da Jesus do templo aya
am nawara si Ana aya a mamahemahes do Dios as kasitnan
na a mapawnonong sia dira do atavo a ompanapanaya so
Mangahwad aya o nakawara no kalibrian da.

39 Tayoka da patongtongen da Jose kani Maria o mian
aya do onotan da a yapo do Dios am nayvidi dana sa do
kavahayan da do Galilea do idi no Nazareth. 40 As no
metdeh aya am nayrakorakoh kano masaliwawa as kaoyod
na masolib. As oyod sia pinakamia no Dios kano tawo.

No kasolivan ni Jesus do kadose no awan na

41 Do kawawan am mangay sa o inyapoan naya do
Jerusalem do tiempo no kaselebra so Paskwa. 42 As do
kadose no awan ni Jesus am pinayvan da sia dira. 43 Asna do
kalogar darana mayvidi do nakakavos dana no fiesta aya am
navidin si Jesus do Jerusalem a di da napanmo. 44 Asna do
kasaray da nia o katori na machirayay ni Jesus do kaaroan
dawri no tawo am minayam sa so asa karaw. Chinita da sia
dira do kaliposan kano masiasinchad da sa, 45 as do kadi da
nakavoyan sia am nayvidi sa do Jerusalem a komita sia do
ichadadwa na karaw. 46 Do ichatdo na karaw am navoya
da sia do templo ori a maydisna a tori a machipanghovok
dira do maistros a manngey as kano mangahes so kwestion
dira. 47 As no atavo sa a makadngey ori sia am maychaknin
sa do kasolivan na kano kapia nawri a tombay. 48 Mavoya
da sia no inyapoan na saya am naychaknin sa as vinata
sia ni Maria, “Anak ko, ango pavakvaklan mo diamen.
Tayto namen imo a chitahen as kaoyod namen a mavakel
nimo.” 49 Vatan na sia dira, “Ango kavaklan nio niaken.
Ara nio paroava mapanmo o kalogar ko a mian do vahay
no Ama ko?” 50 Amna naintindi dava an ango ichakey
naya vatahen. 51 Nachivan dira a somavat do Nazareth as
kapia no kapanganohed na dira. No atavo saya naparin
am navidin na sa konokonen ni Maria do aktokto na. 52 As
si Jesus am nayparakoh as kapaypasolib na as kaoyod a
makamia nia no Dios kano tawo.

3

No mensahe ni Juan Bawtista
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

1 Do ichakinse anyos no kaemperador ni Tiberio Cesar
as kagobernador ni Poncio Pilato do Judea as si Herodes
o manyokoyokod do Galilea, si Felipe a kakteh ni Herodes
do Iturea kan do Traconite as si Lisanias do Abilinia, 2 as
do tiempo pa kanaw da Anas kani Caifas a mato a papali
am nawara o chirin no Dios di Juan a anak ni Zacarias
a tori a matda do desierto. 3 Nangay si Juan do atavo
sa kavahayan a omdivon do Rio Jordan as kapawnonong
na so kapanehnehseh no tawo as kapabawtismo da tapian
kapakaboan o gatogatos da. 4 Akma ya so nakatolas do libro
ni profeta Isaias a makavata sia,

> "Mian o asa ka mangononong do desierto a makaliak
> a makavata sia, 'Mayprepara kamo do kawara no Apo
> taya. Pakapiahen nio o logar a panahanan na. 5 Apnohen
> nio o maarahem sa logar as no makarang sa logar am
> paypavodisen nio as kapaytalitalineng nio sa so madijo
> as kapayananap nio so kapoloan na, 6 ta mavoya anti no
> atavo a tawo o kalibrian aya a yapo do Dios.' "

7 Vinata ni Juan dira do aro saya a mangay a mahoho
a mapabawtismo, "Inio a akmay boday, do vata nio paro
as makalibri kamo do kastigo no Dios an mapabawtismo
kamo? 8 No mayanong nio a parinyen am no kapavoya nio
no nakasivog nio a manehseh no gatogatos nio do katadi
nio do pariparinyen nio sa. Asna no kasaray nioava nia o
kapaytayatayabo dinio ni Abraham, ta an ichakey no Dios
am maparin na payvadiwen o bato saya dia a tayatayabo
ni Abraham. 9 As tiban nio ta no hosga no Dios am tayto a
akma so kotaw a tayto dana a machitangked do kayo aya a
di makasi a logar a akteven as kano sosohan."

10 Ahsan da sia no aro aya a tawotawo a domngey sia,
"Ango paro o mayanong namen a parinyen." 11 Tinbay ni
Juan, "No mian dinio so dadwa ka lamit am ipanoroh na
o asa do maykaylangan sia as sira o mian so kanen am
torohan da sa o abo so kanen."

12 Nawara pa di Juan o maparo saya a mangolekta
no Roma a mahoho a mapabawtismo as kavata da sia,
"Ango paro mayanong namen a parinyen." 13 Vinata na
dira, "Mangolekta kamoava so manghavas do logar nio a
kolektahen." 14 Nangay pa dia o sinjalo sa a makavata sia,
"Ango paro mayanong namen a parinyen." Tinbay na sira,
"Maychakartos kamoava do kapangamomo nio anmana do

kapayapo nio so sinadan da asna ipakamia nio na o tangdan
nio.”
15 Rakoh o kaktokto da nia no tawotawo saya an ango
katawo ni Juan, ta tarek a iya dana o Cristo aya. 16 Amna
vinata ni Juan dira, “Oyod ta bawtismoan koynio no danom,
pero no rakorakoh aya so ipakapamarin kaniaken am ito
a mawara. Oyod sia mato, ta aran kawvay ko so itan
no sandalyas na am mayanong akoava, as iya anti o
ombawtismo dinio no Masanto a Espirito as kano apoy,
17 takwan mawara anti a mapaychabinbin so tawotawo a
akmay maywakwak a mapaytaywawa so pinanasan kano
votoh na, ta pasdepen na anti a onongan o votoh na asna
no pinanasan aya am ipoha a temtemen do diawsep a apoy.”
18 As do aro a matatarek a nanawo am pinawnonong
ni Juan o kalibrian aya a yapo do Dios. 19 Pero no
manyokoyokod aya a si Herodes am do nakatayoka na
makavata sia ni Juan o komapet do nakahap na si Herodias
a kakovot no kakteh na a si Felipe as kano komapet do aro
a mararahet a pinarin na, 20 am nirapan na pa o gatos na
do kapakalaboso na si Juan.

No nakabawtismo di Jesus
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 Tayoka na sa bawtismoan o tawotawo sawri am
nibawtismoan pa ni Juan si Jesus. As do katori na
machahoahok ni Jesus am naywang o hanyit, 22 as gomintin
o Masanto a Espirito di Jesus do katitiban no asa ka voyit
as kayan no liak a yapo do hanyit a makavata sia, “Imo o
ichaddaw ko a Manganak a oyod ko a ipakamia.”

No ngaran da sa no pinakayakayapoan ni Jesus
(Mateo 1:1-17)

23 Do nakasitnan ni Jesus do ministerio na am treinta
anyos. Si Jose o vata da a ama na a iya so anak ni Heli,
24 as si Heli am anak ni Matat, as si Matat am anak ni Levi
as si Levi am anak ni Melki as si Melki am anak ni Janai as
si Janai am anak ni Jose. 25 Si Jose am anak ni Matatias as si
Matatias am anak ni Amos, as si Amos am anak ni Nahum
as si Nahum am anak ni Esli as si Esli am anak ni Nagay,
26 as si Nagay am anak ni Mat as si Mat am anak ni Matatias
as si Matatias am anak ni Semein as si Semein am anak ni
Jose as si Jose am anak ni Juda. 27 Si Juda am anak ni Joana
as si Joana am anak ni Resa as si Resa am anak ni Zorobabel
as si Zorobabel am anak ni Salatiel as si Salatiel am anak
ni Neri, 28 as si Neri am anak ni Melki as si Melki am anak
ni Adi as si Adi am anak ni Cosam as si Cosam am anak ni
Elmodam as si Elmodam am anak ni Er. 29 Si Er am anak ni
Joshua as si Joshua am anak ni Eliezer as si Eliezer am anak

ni Jorim as si Jorim am anak ni Matat as si Matat am anak
ni Levi, 30 as si Levi am anak ni Simeon as si Simeon am
anak ni Juda as si Juda am anak ni Jose as si Jose am anak
ni Jonan as si Jonan am anak ni Eliakim. 31 Si Eliakim am
anak ni Melea as si Melea am anak ni Mena as si Mena am
anak ni Matata as si Matata am anak ni Natan as si Natan
am anak ni David. 32 Si David am anak ni Jesse as si Jesse
am anak ni Obed as si Obed am anak ni Boaz as si Boaz am
anak ni Salmon as si Salmon am anak ni Naasin. 33 Si Naasin
am anak ni Aminadab as si Aminadab am anak ni Admin
as si Admin am anak ni Arni as si Arni am anak ni Esrom
as si Esrom am anak ni Fares as si Fares am anak ni Juda,
34 as si Juda am anak ni Jacob as si Jacob am anak ni Isaac
as si Isaac am anak ni Abraham as si Abraham am anak ni
Tara as si Tara am anak ni Nahor. 35 Si Nahor am anak ni
Serug as si Serug am anak ni Ragau as si Ragau am anak
ni Peleg as si Peleg am anak ni Heber as si Heber am anak
ni Selah, 36 as si Selah am anak ni Cainan as si Cainan am
anak ni Arfaksad as si Arfaksad am anak ni Sem as si Sem
am anak ni Noe as si Noe am anak ni Lamec. 37 Si Lamec
am anak ni Metusela as si Metusela am anak ni Enoc as si
Enoc am anak ni Jared as si Jared am anak ni Mahalalel as
si Mahalalel am anak ni Cainan, 38 as si Cainan am anak ni
Enos as si Enos am anak ni Set as si Set am anak ni Adan as
si Adan am anak no Dios.

4

No nakahomis sia ni Jesus si Satanas
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Komnaro si Jesus do Jordan aya a pachichasan no
Masanto a Espirito as pinawnot sia no Espirito aya 2 a
mangwan do desierto so apat a poho a karaw a dawri so
inangayan a omtentasion sia ni Satanas. As arava o chinan
na kanaw as dawa oyod a napteng. 3 Vatan sia ni Satanas
aya di Jesus, “An ara oyod o kaimo no Manganak aya no
Dios am payvadiwen mo sa o bato aya a tinapay.” 4 Amna
tominbay si Jesus a makavata sia, “Vatahen no nakatolas a
Chirin no Dios, ‘Voyvoh ava o kanen a ichaviay no tawo.’ ”

5 Payvanan sia ni Satanas aya a mangay do makarang
a logar as kapavoya na nia di Jesus o atavo a kavahayan
a paypatolan do mondo aya do asa ka sayap no mata,
6 as kavata na sia di Jesus, “Maparin ko a itoroh dimo a
paynolayan mo o mondo aya as katoroh ko pa nia dimo o
kaynakman na, ta niaya am paynolayan ko sa ya as maparin
ko a itoroh do aran sino a pidien ko. 7 Oon, dira mo sa
ya an anianiven mo yaken.” 8 Amna vinata sia ni Jesus,
“No vatahen no nakatolas am, ‘Voyvoh o Apo mo a Dios o
anianiven mo as kaiya no mavoyvoh a payserbian mo.’ ”

9 Payvanan na pa sia a mangay do Jerusalem do totok ori
no templo as kavata na sia di Jesus, “An ara imo o Manganak
aya no Dios am mayjogtos ka, 10 ta no vatahen no nakatolas
am, ‘Tovoyen na sa anti o angheles na a machonong dimo
kano tomoroh so proteksion dimo,’ 11 as vatahen na pa,
‘Talahen daymo do tanoro da tapian di ka karawan do
kabatoan.’ ” 12 Amna vinata sia ni Jesus, “Vatahen pa no
nakatolas o, ‘Hawahawayen moava tentasionan o Dios
a Apo mo.’ ” 13 Do nakapachispang ni Satanas aya do
tentasionan na di Jesus am nikaroan na sia a manda do
kaparin na mirwa a omtentasion sia.

No sitnanan no ministerio ni Jesus do Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Nayvidi si Jesus do Galilea a yanan no rakoh a
ipakapamarin no Masanto a Espirito as navahey o komapet
sia do omdivon sawri a kavahayan. 15 Nananawo do
kakpekpehan da a abnekan so sinagoga as oyod da sia
pinakamia no tawotawo.

Si Jesus a di da nirisibi no kaydian na sa do Nazareth
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Nayvidi do Nazareth a dawri so pinayrakorakohan
na as kangay na do sinagoga daya a akma so sivog na
paparinyen do araw no kapaynaynehah as kapaytetnek na a
maylir. 17 As no tinoroh aya sia a liren na am no pinatolas
ni profeta Isaias. Iniwangan na o libro aya as kalir na so
yanan no akmaya sia,

18 “No Espirito no Dios am tayto diaken takwan
tinongdo na yaken a mapawnonong so Evanghelio aya
dira do makasiasi. Natovoy ako a mapawnonong so
kalibrian dira do mian do kavahoran as katoroh so
sehdang dira do mavota as tomoroh so kalibrian dira do
atetekan da sa, 19 as kapawnonong ko sia ta do awan aya
am ipavoya no Dios o kasisien na.”

20 Inevan na o libro aya as kapavidi na sia do mayserbi
aya do sinagoga as kapaydisna ni Jesus a tori a kasentroan
no mata no tawotawo do sinagoga aya. 21 Vatan na sia dira,
“Do sicharaw am nakatongtong o akmaya sia a nakatolas
do salapan nio.”

22 Oyod da pinakamia o vinata naya as kapaychaknin
da no mapia aya kano makakeakey a kapayliliak na. As
vinata da, “Niaya paroava o anak ni Jose?” 23 Vatan sia
ni Jesus dira, “Sigoro ari do aktokto nio o vavatahen aya
akma sia, ‘Imo a manovatova am panmahen mo pa tovahen
o mismo mo a karakohan. As no nadngey namen sawri a
pinarin mo do Capernaum am parinyen mo pa do mismo

mo a kavahayan.’ ” 24 Vatan na pa sia, “Vatahen ko dinio
ta kakawyoran na sia o kabo no profeta a sincharan do
mismo na a kavahayan. 25 Vatahen ko dinio ta akma pa
sia o naparin kaychowa. Aro sa kanaw o bioda do Israel
do tiempo ni profeta Elias do nakadi na timoyan so tatdo
kan kara no awan as kayan no nahara a kapaychapteng,
26 amna tinovoy ava sia no Dios dira asna do asa ka bioda do
Zarefat do kavahayan no Sidon. 27 Aro sa kanaw o madipad
do Israel do tiempo ni profeta Eliseo pero tinovatova sava
asna si Naman a asa ka taga-Syria.”
28 Do nakadngey da sia ya am naytavotavo sa o tawotawo
do sinagoga aya a oyod a somoli nia. 29 Naytetnek sa nyeng
as kahap da si Jesus a iyangay do makarang a papa no
kavahayan daya a pagagtosen do vata da, 30 amna tod sia
ngayam do hovok dawri as kakaro na dira.

No ipakapamarin ni Jesus a mapakaro so marahet a espirito
(Marcos 1:21-28)

31 Nangwan do Capernaum a asa ka siodad no Galilea.
Nananawo dawri do araw no kapaynaynehah, 32 as oyod
da pinaychaknin o pawnonongen naya takwan no chirin
naya am rakoh o ipakapamarin na. 33 Mian kanaw do
sinagoga aya o asa ka tawo a sindepan no marahet a
espirito a mangyaw a makavata sia, 34 “Anggengen mo
yamen mo Jesus no Nazareth. Nawara ka paro a omrarayaw
diamen? Masinchad koymo, ta imo o Manganak no Dios.”
35 Chinahoya ni Jesus o marahet aya a espirito as kavata na
sia, “Omhes ka mayliliak as kakaro mo do tawo aya.” As
komnaro o marahet aya a espirito a di dana napakasiasi so
tawo aya do katayoka na ompodid sia. 36 Naychaknin sa
atavo o nakavoya aya sia as kavata da sia, “Ango kachirin
na no pavatahen naya, ta oyod a makapamarin as kaparin
na omando dira do mararahet a espirito a komaro do asa ka
tawo!” 37 As no komapet di Jesus am navahey do omdivon
sawri a kavahayan.

No ipakapamarin ni Jesus a manovatova
(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

38 Komnaro si Jesus do sinagoga aya as kangay na do
vahay ni Simon. As mian kanaw a mahara so kapayongohat
o ina no kakovot ni Simon aya as inahes da si Jesus a omtova
sia. 39 Naytetnek si Jesus as kapaypalawong na do maganit
aya as kamando na do ganit naya a komaro. Nanyeng
a mabo o kapayongohat nawri as kapayvangon narana a
mangay a omyavayava nira.

40 Do kasdep narana no araw am atavo sa o mian so
pachonongan a maganit am inangay da sa ipatovatova di
Jesus as do katod na mapalapawan so tanoro na dira do
matatarek aya so ganit am natova sa atavo. 41 Aro pa sa o
pinakaroan na so mararahet a espirito as sira o espirito saya
am pinangyangyaw da vatahen o ka si Jesus no Manganak
aya no Dios, amna nipenpen saya ni Jesus a mayliliak
takwan ari da mapanmo o kaiya no Cristo aya.
42 Do kapaysehsehdang narana do ichadadwa na a karaw
am komnaro a mangay do kapaychatanyan na a logar
amna chinita da sia no tawotawo as kahoho da nia o
kavidin narana dira, 43 amna vinata na dira, “Kaylangan
pa o kangay ko a mapawnonong so Evanghelio aya no
paypatolan no Dios do kadwan sa a kavahayan, ta nia o
chinatovoyan ko a parinyen,” 44 as nangay a mananawo do
sinagoga sa do kavahayan sa do Judea.

5

No nanoma sa a pinidi ni Jesus a disipolos na
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Do naypisa do katori na do kanayan no danom no
Genesaret am oyod sa aro o maysisidin a tawotawo a
mahoho a domngey so pawnonongen na a chirin no Dios.
2 Mian sa kanaw o dadwa ka tataya do simsiman aya a
chinaroan da no taydira sira a tori sa omlinis so sagap da.
3 Somnakay do asa aya ka tataya a dira ni Simon as kahes
na nia paypavawahen ni Simon so dekey do kanayan as
kasitnan ni Jesus a mananawo a tori a maydisna do tataya
awri.
4 Do nakatayoka na a mananawo am vinata na di Simon,
“Maypahawod ka as kapangay mo so sagap moaya tapian
mian o mahap mo.” 5 Amna vinata ni Simon, “Apo,
nayramway kami a mangamong am arava o nahap namen.
Amna makayamot ta vinata mo am parinyen ko o vata
moaya.” 6 Do nakaparin da sia ya da Pedro am nanyeng sa
makahap so oyod a aro a among as kakey narana mapirit
no sagap daya, 7 as tinawagan da sa o rarayay dawri tataya
a somidong sira. Napno o dadwa aya a ka tataya as kaoyod
da maned. 8 Si Simon Pedro do nakavoya na so naparin
aya am domnogod do salapan ni Jesus a makavata sia,
“Maypavawa ka diaken mo Apo ta makagatogatosen ako a
tawo.” 9 Vinata na ya do kaoyod da maychaknin kanira no
rarayay na sawri do aro aya among a nahap da. 10 Sira
Santiago kani Juan a anak sa ni Zebedeo o rarayay saya ni
Simon do tataya. Vatan sia ni Jesus, “Mamo kava mo Simon.

Makayapo sichangoriaw am tawo dana anti o sagapen mo.”
11 Makaraya dana sa am chinaroan da o kaviayan daya as
kawnot darana di Jesus.

No madipad a tinovatova ni Jesus
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Do kayan ni Jesus do asa ka kavahayan am nangay
sia o asa ka mahara a madipad a domogod as komheb a
makavata sia, “An ichasi mo yaken mo Apo am tovatovahen
mo pa yaken.” 13 Tinodo sia ni Jesus as kavata na sia,
“Oon, as mapia ka na,” as nanyeng a mabo o dipad nawri.
14 Niyokoyokod sia ni Jesus a di mayvahevahey nia do
aran sino as kavata na pa sia, “Mangay ka a mapavoya
do pali do nakatova mo na as katoroh mo so sakrifisio a
akma so mian do onotan ta a pinatolas ni Moises tapian
mavoya no tawotawo o kasivog mo na natova.” 15 Amna
navahey o komapet sia do atavo a logar as kaoyod da aro
no nakpekpeh a mangay a domngey sia kano mapatovatova
sia. 16 Amna paparinyen na o kasanib na a mangay do takey
a kapaychatanyan na a machahoahok.

No paralitiko a tinovatova ni Jesus
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

17 Do naypisa do katori na a mananawo ni Jesus am
mian sa o Fariseo kano mananawo no panyokoyokoran a
domngey sia. Yapo sa ya do matatarek a kavahayan do
Galilea, Judea as kan do Jerusalem. As mian di Jesus o
ipakapamarin no Dios a manovatova. 18 Dekey as kawara
da no mangnat do ichehan na so asa ka paralitiko a iyangay
di Jesus. 19 Amna do kaaro daya no tawo am makasngen
sava di Jesus. Komnayat sa do matapi a atep no vahay
aya as kapanolyang da so panahanan da so maganit aya
a gomtin do yanan ori ni Jesus. 20 Do nakavoya sia ni Jesus
o rakoh aya a saray da am vinata na, “Tayto dana pakaboan
o gatogatos mo.” 21 As sira o Fariseo kano eskriba saya am
somnitnan sa magolo as kavata da sia, “Sino o tawo aya a
mangononong so machikontra do Dios! Ara paro maparin
a mapakabo so gatos an dia voyvoh o Dios?” 22 Do katori na
makapanmo sia ni Jesus o mian do aktokto da am vinata na,
“Ango ichakma na sia no mian do aktokto nio. 23 No siyo do
vata nio o masonosonong a parinyen. No kavata so, ‘Tayto
dana pakaboan o gatogatos mo,’ anmana no kavata so,
‘Mayvangon ka as kayam mo na.’ 24 Amna tapian mavoya
nio so matalamad o kayan no ipakapamarin do tana aya no
Naytawo a mapakabo so gatos am vatahen ko do paralitiko
aya, ‘Mayvangon ka as kahap mo so ichehan moaya as

kasavat mo na,’ ” 25 as nyeng a mayvangon as kayam na
somavat a mayrara so pakaychehan nawri a omdaday so
Dios. 26 As sira o tawotawo sirawri am oyod sa naychaknin
as nidaday da o Dios as kavata da sia, “Do sicharaw aya am
nakavoya ta so makakniknin sa a napaparin.”

No nakatawag dia ni Jesus si Levi
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Nakarahan ya am minehbet si Jesus as nakavoya so asa
ka mangolekta so bienes no gobierno no Roma a mayngaran
so Levi a tori a maydisna do ofisina na. Vatan sia ni Jesus,
“Omonot ka diaken,” 28 as nanyeng na karoan o atavo as
kawnot na di Jesus.
29 Pinaypreparan ni Levi si Jesus so rakoh a handaan as
aro sa o rarayay ni Levi do trabaho na kano kadwan pa sa
tawo a nangay do handaan aya. 30 As sira o Fariseo kano
eskriba sa am vinata da dira do disipolos sawri ni Jesus,
“Ango ipachisagel kano ipachakan nio dira do akma saya sia
tawotawo kanira no makagatogatos.” 31 Tinbay sa ni Jesus
a makavata sia, “No tawo sa a abo so ganit am kaylangan
dava o manovatova, ta sira o magaganit. 32 As yaken am
nawara akoava a tomawatawag dira do makavata so kapia
da tawo, ta sira o omsinchad do karakohan da a nakagatos
tapian manehseh sa.”

No nanawo do kapay-ayono
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Vatan da pa sia no tawotawo saya di Jesus, “No disipolos
sawri ni Juan am masanib sa may-ayono kano maydasal as
alit da no disipolos da no Fariseo saya pero sira o disipolos
mo saya am tayto sa ominom kano koman.” 34 No tinbay
ni Jesus am vinata na, “Maparin nio paro sa aptengen
o mangay do ponsion do kayan na pa do ponsion no
naychakovot aya? 35 Amna mawara anti o araw a kabo dana
dira no naychakovot aya as nawri anti o kadi da nganan no
kaychayvan na do kangsah da.”
36 Vatan na pa sia ni Jesus, “Arava o tomaheb so mamid
dana lamit no vayo a lamit, ta an nia o parinyen na am
payrarayawan na o vayo aya a lamit as kadi da mayanongan
a mayrayit. 37 Arava o mapangay so vayo a vino do
adan a panahoran a kodit, ta an nia o parinyen na am
payrarayawan na o vino aya kano mararayaw o panahoran
aya, 38 ta no vayo a vino am logar a pangayen do vayo as
mahni pa a panahoran. 39 As arava o tayoka minom so
matwa a vino a makey pa ominom so vayo pa a vino, ta
katahaman na o kasdesdep no matwa danaya.”

6

No nanawo do komwan do araw no kapaynaynehah
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do katori da
Jesus kanira no disipolos na a manahan do katrigoan am
nanghap sa o disipolos na saya so trigo a kanen da do
katayoka da omdesdes sia do tanoro da. 2 Vatan da sia no
kadwan dira do Fariseo saya, “Ango pasadan nio so onotan
ta a komapet do araw no kapaynaynehah.” 3 Tinbay ni Jesus
a makavata sia, “Nalir nio paro pava o komapet di David
kanira no rarayay na do nakapteng da? 4 Nangay sa do
vahay no Dios as kahap sia ni David o tinapay ori a tinoroh
do Dios a kanen da a nia so dia parin a kanen no aran sino
a tawo a katadkan da no papali.” 5 Pakavosan na sia ya
a makavata sia, “No Naytawo aya am mian o anohed na a
maynolay dia o araw no kapaynaynehah.”

No maychalekalen so tanoro a tinovatova ni Jesus
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Naypisa do matarek dana araw no kapaynaynehah do
nakangay na mananawo do sinagoga am mian o tawo
daw a maychalekalen so manwanan a tanoro as kadi na
makalanetan sia. 7 As sira o Fariseo kano eskriba saya do
kakey da manta so kaparahtan da sia am tori da katiban an
manovatova anti do araw aya no kapaynaynehah. 8 Amna
tori na malir ni Jesus o aktokto da as vinata na do tawo aya
a mian so ganit, “Mangay ka a maytetnek dia.” 9 Vatan sia
ni Jesus dira, “No siyo paro o mayanong a parinyen do araw
no kapaynaynehah. No kapanidong anmana no kapakasiasi
so kadwan. No kalibri anmana no kararayaw so viay no
asa ka tawo.” 10 Tiban na dira atavo as kavata na sia do
mian aya so ganit, “Laneten mo o tanoro moaya,” as kalanet
na sia am nanyeng dana mapia. 11 Do akmaya sia navoya
da no Fariseo kano eskriba am oyod da sinoli si Jesus as
kapaypapanmo da dia an ango logar da parinyen di Jesus.

No dose sa a pinidi ni Jesus a apostoles na
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Do kanaw am nangay do asa ka tokon si Jesus a
machahoahok kano machipangdaw do Dios so mayramway.
13 Do kamavekhas narana am tinawagan na sa o disipolos
na sawri as kapamidi na so dose dira a tawagan na so
apostoles. 14 Nia o ngarangaran da. Si Simon a ningaranan
na so Pedro as kano kakteh na a si Andres. Si Santiago,
si Juan, si Felipe, si Bartolome, 15 si Mateo, si Tomas, si
Santiago a anak ni Alfeo, si Simon a asa ka Zelotes, 16 si

Judas a anak ni Santiago as kani Judas Iscariote a iya so
nayvadiw do kwanasaw a asa ka traydor.

No nakapananawo kano nakapanovatova ni Jesus
(Mateo 4:23-24)

17 Omosok dana sa am naytetnek si Jesus do asa ka
logar a karatayan na a kadivonan da no disipolos na sawri
kano oyod a aro a tawotawo a nangay a domngey sia
kano mapatovatova. Yapo sa o tawotawo saya do atavo a
kavahayan do Judea kan do Jerusalem. Mian pa sa o yapo do
kavahayan sa no Tiro kano Sidon a nia sa so machimangket
na do taaw. 18 Aran sira o sindepan no mararahet a espirito
am napia sa. 19 As chinahoho da sia todohen, ta aran do
katodo da pa sia am matova dana sa no ipakapamarin na
as tinovatova na sa atavo.

No sivog a mapalak a tawo
(Mateo 5:1-12)

20 Tiban na dira do disipolos na saya as kavata na sia,
"Mapalak kamo a makasiasi, ta inio o somnivog a
machangay do paypatolan no Dios.
21 "Mapalak kamo a mapteng sichangoriaw, ta makamia
kamo anti a di dana mapteng.
"As mapalak kamo a tayto a mangsangsah, ta mian anti o
kasoyosoyotan nio.
22 "Mapalak kamo an kontrahen kamo no tawo as kaskeh
da ninio as kaparahet kano kapakavatavata da so marahet
dinio a makayamot do kawnot nio do Naytawo aya, 23 a
akma so pinarin da no apoapo da sa dira do profeta.
Mayayak kamo as kaoyod nio a masoyot takwan oyod a
rakoh o primio nio do hanyit.

No sivog anti a makasi a tawo

24 "Asna inio a maynakem, ay so pangananawa no
marawat nio, takwan do tana aya am pinagostoan nio o
karakohan nio.
25 "Inio a maybastante so kanen sichangoriaw am
mapteng kamo anti.
"So pakasi nio a tayto a mayayak sichangoriaw, ta ito o
kapakasiasi kano katanyis nio.
26 "Inio a oyod a dayen no tawo, ay so pakasi nio anti, ta
nia mismo o pinarin da kaychowa no apoapo da sa dira do
oyod da saya dayen a kadakadaday a profeta.

No kaddaw ta no komontra diaten
(Mateo 5:38-48; 7:12)

27 "Vatahen ko dinio atavo o kaddaw nio nira no komontra
dinio as kapamarin nio so mapia dira do somoli ninio.

28 Ipachahoahok nio sa do Dios o omavavay as kano
maysarasaray dinio. 29 An pitpiten da o pisnyi mo am itoroh
mo pa o viit na. An pohsen da o lamit mo am itoroh mo pa o
katapid na. 30 Torohan mo sa o mangahes so sidong dimo as
an mian sa o omotap dinio do warawara nio am akdawen
nio pava o tadi na. 31 Parinyen nio do kapayengay nio o
ichakey nio a parinyen da dinio.

32 "Ta ara paro pachitatadkan na mapia an nawri sa
o ichaddaw nio o maddaw ninio? Sira o mararahet so
dadakay am ichaddaw da pa sa o maddaw nira. 33 Ango
paro inakyan nio nia an voyvoh sa pamarinyan nio so
mapia o mamarin so mapia dinio. Parinyen da pa ya no
makagatogatos a tawo. 34 An nawri sa o pavohoren nio o
yanan no mahap nio a ganansia am ango pachitatadkan na
nia a mapia. Parinyen da pa ya no tawotawo sa a marahet
so kaparin no viay. 35 Vatahen ko dinio ta logar nio sa
ichaddaw o komontra dinio as kapamarin nio so mapia as
kapavohod nio a dia panapanaya so tadi na. Ta an nia o
parinyen nio am oyod anti a rakoh o vahes nio as katawag
anti dinio a kamanganakan no mato aya a Dios a iya so oyod
a matanoy kano masisien dira do dia solib a mamahemahes
kanira no mababayo. 36 Masisien kamo a akma so kasisien
no Ama nio a Dios.

No kadi omhosga do kadwan
(Mateo 7:1-5)

37 "Manhosga kano mamaroparo kamoava tapian di kamo
a kahosgan. Mapakabo kamo tapian kapakaboan kamo.
38 Tomoroh kamo tapian torohan naynio no Dios so vahes
a manghavas pa kano tinoroh nioaya. Ta no adpang nio a
marawat am omononot do itoroh nio."

39 Vinata na pa o akmaya sia a parabola. "Maparin
paro a pawnoten no mavota o kapalit na mavota as kadi
da magagtosan? 40 No nanawhen am matoato ava kano
omnanawo sia, pero an makakomple do pachinanawan o
estudiante aya am machalit paroava anti sia do maistro
naya?

41 "Ango paro ichasonosonong no kavoya nio so podin no
kadwan as kadi nio makavoyan so akmayay poget a mian
do mata nio. 42 Anmana ango vatan nio so, 'Pakarohen ko o
podin moaya, kakteh,' as kadi nio makavoyan so akmayay
poget a podin nio. Mayanong paroava o kapanma nio pa sia
pakarohen o poget aya do mata nio tapian masonosonong
o kapakaro nio so podin no kakteh nio, inio a toman?

43 "Ara paro makan so asi a kayo a omsi so dia kan
anmana ara paro dia kan so asi a omsi so maparin a kanen?

44 No kayo am masinchad do asi da. No obas am yapo ava
do kamanolok. 45 No asa ka mapia a tawo am mamarin so
mapia a nia so sivog a ichakey na parinyen asna no tawo a
marahet so kaparin am mamarin so marahet a nia so sivog
a mian do aktokto na. Ta an ango o mian do aktokto no asa
ka tawo am nawri pa o pavatahen na.

No somnivog a disipolo
(Mateo 7:24-27)

46 "Ango tawagan nio diaken so 'Apo namen' as kadi nio
onotan do vatahen ko dinio. 47 Atavo a domngey diaken
as kawnot da do vatahen ko dira am nia o kakman na.
48 Akmay asa ka tawo a napatnek so vahay a napakarahem
kano napakahni so soyid na do bato as do kawara no
rakoh a ayo am aran kalidlid na am arava takwan napia
o nakapatnek sia. 49 Pero sira o makadngey so vatahen
koaya as kadi da onotan dia am akma sa so nayvahay a
abo so soyid. As do kawara no ayo am naloyo as karakoh
no nararayaw a trabaho."

7

No rakoh a saray no apohen da no sinjalo a iRoma
(Mateo 8:5-13)

1 Do nakatayoka na a omnanawo sira so aro saya
tawotawo am nangay do Capernaum. 2 Mian dawri kanaw
o asa ka apohen da no sinjalo no Roma a mian so
pachirawatan a oyod na ipakamia as oyod a mahara a
maganit a maychahedheran. 3 As do nakadngey na so
komapet di Jesus am tinovoy na sa o maato so anongen
dira do Judeo a omahes ni Jesus a mangay a omtovatova so
pachirawatan naya. 4 Mavoya da si Jesus am pinachisiasian
da a mangay as kavata da sia, "Mayanong do tawo aya
o kangay mo a omtovatova so pachirawatan naya, 5 ta
ichaddaw na yaten a Israelita as kano iya pa o napatnek
so sinagoga taya." 6 Nachitoneng si Jesus a mangay as do
katori darana masngen do vahay aya a angayan da am
napaytovoy o apohen aya so kaychayvan na a omvayat sia
a mapatoyo sia dia o, "Maysalosaloval ka pava mo Apo a
somdep do vahay ko, 7 ta aran no kapachisalap ko dimo am
mayanong akoava asna tod mo na vatahen o kapia na am
matova dana anti ori, 8 takwan yaken am maintindi ko o
kapakapamarin no chirin no asa ka tawo a makayamot do
kayan no adngedngeyen ko a matoato kaniaken as kayan
da no sinjalo a mandoan ko. Ta do kavata ko so, 'Mangay
ka na,' anmana, 'Mangay ka dia,' am kawnotan ya, as aran
sira o pachirawatan ko am parinyen da o vatahen ko." 9 Do

nakadngey sia ya ni Jesus am naychaknin. Tiniban na sa o
aro aya a tawotawo a omonot sia as kavata na sia, “Vatahen
ko dinio ta aran do Israel am tayto pa abo o makakma sia
so karakoh no saray na.” 10 Mawara o kapakavidi da no
tinovoy saya no apohen aya no sinjalo am navoya da o
pachirawatan aya a napia.

No anak no asa ka bioda a pinirwa a viayen ni Jesus

11 Kwanasaw am nangwan si Jesus do kavahayan no
Nain. Nachirayay sa o disipolos na sawri as kano oyod a
aro a tawo. 12 Do kasngen darana somdep do kavahayan
aya am mian o iyangay da ivovon no aro a tawotawo.
As no nadiman aya am voyvohen a anak a mahakay no
asa ka bioda. 13 Do nakavoya sia ni Jesus o bioda aya
am chinasi na as vatan na sia dia, “Tomanyis ka pava.”
14 Inasngenan ni Jesus o pilitro aya as katodo na sia do
katori da minhes a mayam as kavata na sia, “Tayto koymo
mandoan a mayvangon, imo a kanakan.” 15 Nayvangon o
kanakan aya as kapayliliak na as kaparawat na sia ni Jesus
do ina naya. 16 Naychaknin sa o tawo as kadaday da so Dios
a makavata sia, “Tayto o mato a profeta no Dios diaten as
tayto nawara o Dios a somidong sira o tawotawo na.” 17 As
no akmaya sia a naparin am navahey do atavo a kavahayan
no Judea as ka do omdivon sawri a kavahayan.

No nakapasigoro sia ni Juan Bawtista o komapet di Jesus (Mateo 11:2-19)

18 Nivahey da ya di Juan Bawtista no disipolos na saya.
19 Tawagan dira ni Juan o dadwa dira do disipolos na saya
as katovoy na sira di Jesus a omahes nia, “Ivahey mo pa
diamen an ara dana imo o vatahen aya ni Juan a mawara
a yapo do Dios anmana panayahen namen pa o kawara
na.” 20 Mawara sa di Jesus am vinata da, “Tinovoy kami
ni Juan Bawtista a omahes nia dimo an ara kono imo o
vatahen naya a mawara anmana panayahen namen pa o
kawara na.” 21 Do oras ori kanaw am tinovatova na o aro
a magaganit as kapahbet na pa so marahet a espirito do
kadwan as aro a mavota o pinarin na a makavoya. 22 Vatan
sia ni Jesus dira, “Mayvidi kamo as kavahevahey nio nia di
Juan o navoya kano nadngey nio saya. Makavoya dana sa o
mavota. Makayam dana sa o mapiday. Natova sa o madipad
as makadngey dana sa o makoteng. Sira o nadiman am
mirwa sa maviay, as pawnonongen dira do makasiasi o
Evanghelio aya. 23 As ay so kapalak da kano kasoyot da
no masaray niaken a abo so kamadamadanan.”

24 Makakaro sa o tinovoy aya ni Juan am sinitnan na
pangononongan ni Jesus o katawo ni Juan dira do aro sawri
a tawotawo. Vinata na, “Sino o inangay nioaya adngeyen
do desierto. Do vata nio paro as tod sia akma so viawo
a omonot do pasayawan sia no salawsaw? 25 Nakavoya
kamo paro so asa ka tawo a mapia so bihis? Omba, ta
sira o mabihis am mian sa do palasio a mapaydamnay so
karakohan da. 26 No navoya nioaya am asa ka profeta
amna tod ava sia profeta, 27 ta nia o vatahen no nakatolas
a komapet sia,

‘Tiban mo ta tovoyen ko anti sia a manma kanimo a
mayprepara so kawara mo.’

28 Vatahen ko dinio ta do atavo dana a nawara a tawo am
arava o maypato pa kani Juan aya, pero no asa do máhbo
dana do paypatolan no Dios am matoato kania.”

29 Do nakadngey da si Juan no tawotawo as kanira no
mangolekta no Roma am sinincharan da o kayapo aya do
Dios no pinawnonong na as kangay da pa mapabawtismo
sia, 30 pero sira o Fariseo kanira no masolib do onotan sa
no Judeo am nisobna da o inolay no Dios as kaskeh da
bawtismoan ni Juan.

31 Vatan sia ni Jesus, “Ango paro o pakomparan ko so
tawotawo sichangoriaw. 32 Maparin ko saya pakomparahen
do kametdehan sa a mayayam do rarahan a makavata sia,
‘Maytogtog kami so kanta do ponsion am ichakey nioava as
alit no kaskeh nio no kanta do nadiman.’ 33 Nia o kaparin no
tawo sichangoriaw a abo so ipakamia da, ta si Juan Bawtista
do nakapay-ayono na am parohen da as kavata da so kayan
no marahet a espirito sia. 34 As no Naytawo aya a di may-
ayono am parohen da as kavata da sia o kaymot na do kanen
kano inomen as kapachisagel na pa dira do maparo saya
a mangolekta no Roma kano makagatogatos. 35 Amna no
kasolivan no Dios am risibien da no manganohed sia.”

No tawo a rakoh dana so addaw

36 Niinbitan sia no asa ka Fariseo a mangay a koman do
vahay da, 37 as do katori na daw ni Jesus am nawara o
asa ka makagatogatosen a mavakes do kavahayan aya, ta
do nakapanmo na so kayan daw ni Jesus am nanghap so
dijaw a yanan no maynyen a pabango as kangay na daw,
38 a domogod do masngen aya di Jesus a tomanyis as no
hoo naya am nanalasal do kokod ni Jesus. Ninyisnyisan na
ya no book nawri as karek na dia as kapangay na pa dia
so pabango o kokod nawri. 39 Do nakavoya na sia ya no
mininbita aya di Jesus a Fariseo am vinata na do aktokto
na, “An somnivog o kaprofeta no tawo aya am mapanmo

na sigoro an ango o katawo no mavakes aya a omponas do
kokod naya.” 40 Amna vinata ni Jesus, “Simon, adngeyen mo
yaken, ta tayto o vatahen ko dimo. 41 Mian sa o dadwa ka
tawo a nakaotang do asa ka tawo a napavohod so kartos
dira. No otang no asa aya am kinientos as no otang no
asa aya am singkwenta. 42 Do kapayalit da a di makapaga
am pinakaboan sa no napavohod aya dira as kadi narana
papagan sira do otang daya. Do hahawen mo am no siyo do
vata mo dira o mapipia so kapamahemahes kano kaddaw
nia o napabo aya so gatos da.” 43 Vatan sia ni Simon,
“Do hahawen ko am no tawo aya a rakorakoh so pinabo
a otang.” Vatan sia ni Jesus, “Ari hosto o vinata moaya.”
44 Iditan na so mavakes aya as kavata na sia di Simon, “Ara
mo mavoya o mavakes aya? Somindep ako do vahay moaya
am arava o aran kadanom na a iyoyas mo do kokod ko
asna no mavakes aya am inoyasan na o kokod koaya no
hoo na as kaponas na dia no book na. 45 Niadkan moava
yaken pero no mavakes aya am nibhes na pava adkan o
kokod koaya a nakayapo do kasdep ko. 46 Arava o pabango a
pinangay mo do oho koaya pero pinangayan na so pabango
o kokod koaya. 47 Dawa vatahen ko ta no aro a gatogatos
na am chinapakaboan as mavoya ya do rakoh a addaw na
niaken. Asna no chinapakaboan aya so dekey am tayto
dekey o addaw na.” 48 Vatan sia ni Jesus do mavakes aya,
“No nadpon a gatogatos mo am pinakaboan dana.” 49 Vatan
da sia no kadwan sawri a machihanghang dia, “Sino paro
ya a omahahaw so kapakabo na so gatos.” 50 Vatan na sia
do mavakes aya, “No saray mo o tayto mo pinakarawat so
kalibrian. Mangay ka na a maydamnay so aktokto.”

8

No mavavakes a somnidong si Jesus

1 Nakarahan ya am nangay si Jesus a mapawnonong
so Evanghelio aya a komapet do paypatolan no Dios do
matatarek a kavahayan as no dose saya am nachirayay sa
sia. 2 Mian pa sa o nachivan a mavavakes a tinovatova na
do ganit da kano pinakaroan na sa so mararahet a espirito.
No asa dira am si Maria Magdalena a pinakaroan so papito
a ka mararahet a espirito. 3 Si Juana o asa a kakovot ni
Chuza a mato a pachirawatan ni Patol Herodes, si Susana
as kano aro pa sa kadwan a tomoroh so sidong dira da Jesus
kanira no dose saya.

No parabola no tinokos
(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-12)

4 Do naypisa a nakakpeh da no aro a tawotawo a yapo
do matatarek a kavahayan am tinoroh na o akmaya sia
a parabola. 5 “Mian o asa ka tawo a nangay a manokos.
As do tinokos naya am mian sa o nangay do panahanan a
nia so chinalasagan da no manahan dawri as no kadwan
am chinan da no manomanok. 6 Mian sa o nagagtos do
kabatoan a nia sa so nakalo a mahayo do kakolay no yanan
daya. 7 Mian sa o nangay do kamanolokan a nia so nakalo a
madiman do kahonghong dira no pachisohotan daya tamek.
8 As mian sa o natokos do mapia a tana a nia so napia so
katovotovo as kapakasi na so oyod a aro.” Do pinakavosan
sia ni Jesus am pinakaliak na vatahen, “Kapiahen nio o
kapanngey nio kano kaintindi nio sia.”

9 Inahes da no disipolos na saya an ango o ichakey na
vatahen no parabola naya. 10 Vinata ni Jesus, “Mapia
kamo ta ipapanmo dinio o komapet do paypatolan no Dios
asna dira do kadwan am panerbian sa so parabola tapian
di da voya o tori da tiban as kadi da makaintindian so
madngey da. 11 Niaya o inmonmoan no parabola aya. No
tinokos aya am no Chirin no Dios. 12 No nangay aya do
panahanan am irepresenta na sa o makadngey so Chirin
aya no Dios a dia omonong dia o Chirin aya as do kawara ni
Satanas am pakarohen na ya dira tapian di sa manganohed
a nia so ichalibri da. 13 No nangay aya do kabatoan am
irepresenta na sa o masoyot a omrisibi so Chirin aya pero
nakatneb ava ya dira so mapia as do kawara no tentasion
dira am masonong da tadichokoran. 14 No nangay aya do
kamanolokan am irepresenta na sa o omrisibi so Chirin aya
amna makayamot do matatarek a ichalijat kano ichahoho
da do mondo aya a akma so kaynakman kano kayayakan
am katavonan o saray daya as kadi narana makatovoan
no saray daya. 15 No natokos aya do mapia a tana am
irepresenta na sa o domngey so Chirin aya as kapawyod
da sia onotan do viay da as kayan no kavoyan sia dira.

No parabola no relaken
(Marcos 4:21-25)

16 “Arava o mandeb so relaken as kataheb na dia
anmana pangayen do ahbo no kama asna pangayen naya
do pakavoyan nia no somdep. 17 Arava o tayotayohen a
di anti a maytotwaw as no atavo a sekreto am mapanmo
anti. 18 Makapatak kamo do kaparin no kapanngey nio,
takwan an sino o manngey as kapanganohed na am
mayparakoh o nanawan sia as sira o dia manngey as kadi
da manganohdan am pakarohen pa o ichapatak da.”

No somnivog a ina kano kakakteh sa ni Jesus
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Kwanasaw am nawara o ina na kanira no kakakteh na
sawri a mahahakay a makey a mangay sia amna nakasngen
sava do kaaro no tawo. 20 Vatan da sia di Jesus, "Tayto
sa ina mo kanira no kakakteh mo do gagan a makey a
makavoya dimo." 21 Amna vinata ni Jesus, "No ina ko kanira
no kakakteh ko am sira o domngey kano omonot do Chirin
no Dios."

No milagro ni Jesus do kabkasan
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Do naypisa am vinata na o kapayatovang da as
somnakay sa do asa ka falowa. 23 Mahawod dana sa
am nakaycheh si Jesus amna naychehat a mayparahet o
kawan as kasitnan da mannganga do kasakay dana dira no
danom. 24 Nangay sa di Jesus a omyokay sia as kavata da sia,
"Apo, Apo, madiman ta!" Nayvangon si Jesus as kamando
na dia o salawsaw kano abkas aya as nanyeng dana a
mangheteng as kapaypadinak na. 25 Vatan sia ni Jesus dira,
"Ango ichabo no saray nio." Namo sa kan naychaknin sa
as kavata da sia do kadwan dira, "Sino paro ya a maparin
a mapabhes so salawsaw kano abkas do mando na!"

No milagro ni Jesus do asa ka Gadareno
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Kwanasaw am mawara sa do Gadara a asa ka kava-
hayan a katovang no Galilea. 27 Kagtin ni Jesus am mian
o mahakay a yapo do kavahayan aya a minvayat sia.
Sindepan ya no aro a mararahet a espirito as arava o onayen
na as matda ava ya do idi ta do sementerio. 28 Mavoya
na si Jesus am nangyangyaw as kakheb na do salapan
na as kavata na sia, "Jesus a Manganak no mato a Dios,
ango ichakey mo diaken. An maparin am kastigoan moava
yaken," 29 takwan do nakavoya sia ni Jesus o tawo aya
am nimandoan na sa a komaro o mararahet aya a espirito
sia. No tawo aya am aro o omgwardia dia as kakadena
na amna makavolaw as kangay na do desierto as masanib
sia a paynolayan no mararahet saya espirito. 30 Ahsan nia
ni Jesus o ngaran na am no tinbay na am, "Yatoyatosen,"
takwan oyod sa aro o somindep sia a mararahet a espirito.
31 Nachisiasi sa o mararahet saya espirito do kadi na
tovoyan sira ni Jesus do yanan daya no kakastigoan, 32 as
dawri inahes da tovoyan sira ni Jesus o oyod sawri aro a
bago do masngen aw a tokon. 33 Komnaro sa o mararahet
saya espirito do tawo aya as kangay da somdep dira do bago

saya as naychapayapayayo sa o bago saya a mayjogtos do
kakarangan as chinamotan sa atavo.
34 Do nakavoya da sia ya no machonong ori dira am
nayayo sa mangay a maybalita nia do idi kan do kadwan a
logar. 35 Nangay sa o aro a tawotawo a tomidib do akmaya
sia naparin as mawara sa di Jesus am tori a maydisna
o tawo aya a adan a yanan da no espirito a tori dana
machipasonong as kayan dana no onayen na. Do akmaya
sia napaparin am namo sa o tawotawo saya. 36 As sira o
nakavoya so naparin aya am pinayvahevahey da o nakapia
no tawo aya a sindepan no mararahet sa espirito. 37 Oyod
sa namo o tawotawo saya do kavahayan sa a omdivon do
Gadara aya as inahes da o kakaro narana dira ni Jesus as
somnakay do falowa a komaro. 38 No tawo aya a napia am
oyod a nahoho a machivan dana di Jesus amna vinata na
sia, 39 “Mayvidi ka dinio as kangay mo a mapapanmo sia
o makakniknin aya a pinarin no Dios dimo.” Nangay o
tawo aya as kapapanmo na nia do atavo do kavahayan aya
o pinariparin sia ni Jesus.

No dadwa a rakoh so saray ni Jesus
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Mawara si Jesus do viit naya am tori dana sa aro tawo
a omnanaya so kapayvidi na a nangay a omvayat sia. 41 As
mian o nangay sia a asa ka adngedngeyen da do sinagoga
a mayngaran so Jairo. Nangay a domogod as kakheb na do
kokod ni Jesus as kahoho na nia o kangay ni Jesus do vahay
na, 42 ta no voyvohen aya anak na a mavakes a dose so awan
am tori a maychahedheran.
Do kayam dawri am maysisidin o oyod sa aro a omononot
sia. 43 As mian o mavakes a maganit a dose dana ka
kawan so kapayraraya as arava o makatova so ganit naya.
44 Nangay do tadichokoran aya ni Jesus as katodo na so payis
no lamit na am nanyeng a mapia. 45 Vatan sia ni Jesus, “Sino
tomnodo ori diaken.” Do kabo no tomoneng nia am vinata
ni Pedro, “Apo, tayto aro tawo a maysisidin do masngen aya
dimo a sira sigoro so nakasalid dimo.” 46 Vatan sia mirwa ni
Jesus, “Tayto tomnodo diaken, ta tori ko nadidiw o nakakaro
diaken no ipakapamarin.” 47 As do kahahaw sia no mavakes
aya o kadi na makatayoan am nangay a domogod a komheb
as omlayin a makavata sia o pakayapoan no tinodoan na sia
as kavahey na nia o nakanyeng na a matova. 48 Vatan sia ni
Jesus sia, “Manganak, makayamot do saray mo am natova
ka. Maparin ka na mangay a abo so kamoamo.”
49 Do katori naya mayliliak ni Jesus am nawara o asa
ka mahakay a yapo do vahay ni Jairo a makavata sia,

“Nadiman dana o manganak mori asna salovalen mo pava
o Maistro aya.” 50 Vatan sia ni Jesus di Jairo, “Mangsah kava
as ichasaray mo na yaken, ta mapia anti ori.” 51 Makarapit
sa do vahay aya ni Jairo am voyvoh sa Pedro, Juan, Santiago
as kano inyapoan no metdeh aya o pinya ni Jesus a somdep.
52 As mian sa maytavotavo a tomanyis o tawo sawri daw as
kapayvinovinoho da dia. Amna vinata ni Jesus, “Tomanyis
kamoava ta nadiman ava ya asna tod a makaycheh.”
53 Amna chinayak da si Jesus no tawotawo saya do kapanmo
da sia o nakadiman dana no metdeh aya. 54 Inahap ni
Jesus o tanoro no nadiman aya as kavata na sia, “Metdeh,
mayvangon ka.” 55 Nanyeng a mayvidi sia o pahad na as
kapayvangon na. As vinata ni Jesus o katoroh da do metdeh
aya so kanen na. 56 Oyod sa naychaknin o inyapoan no
metdeh aya as niyokoyokod sa ni Jesus a di mayvahevahey
nia do aran sino o akmaya sia a naparin.

9

No nakatovoy sira ni Jesus o dose sa a ka disipolos na
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1 Tinawagan na sa ni Jesus o dose saya as katoroh na
dira so ipakapamarin kano anohed a manovatova kano
mapahbet sira so mararahet a espirito, 2 as katovoy na sira
a mangay a mapawnonong sia o paypatolan no Dios kano
manovatova. 3 Vinata na pa dira, “Manayvi kamoava so
serserbien nio do biahe nioaya akma so kanen kano kartos
as kano kadwan pa sa a kaylangan nio. 4 Ta do rapitan
nio a vahay am dawri o katdan nio a manda do kakaro nio
do kavahayan aya. 5 As sira o maskeh a omrisibi dinio am
karoan nio sa a mapapaspas so ahbek do kokod nio a nia
anti so testigo a laban dira.” 6 As nangay sa do matatarek
a kavahayan a mapawnonong so Evanghelio aya as kano
manovatova so magaganit.

No hahawen ni Herodes di Jesus
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

7 Nadngey ni Patol Herodes o akma saya sia mapaparin
as oyod naya chinarovel takwan mian sa o makavata sia o
ka si Juan Bawtista na nia a minirwa a maviay. 8 Mian sa o
makavata sia o ka si Elias na anmana nayvangon o asa dira
do profeta sa kaychowa. 9 Vatan sia ni Herodes, “Pinakteb
ko o lagaw ni Juan asna sino paro pa o madngedngey koaya
a aro so mapaparin.” As makayamot dia am chinahoho ni
Herodes o kavoya na si Jesus.

No milagro a kapakan sia ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Do nakapayvidi darana no dose saya a ka apostoles
do tinovoyan naya sira am vinahey da di Jesus o atavo
a pinariparin da. As pinayvan na saya so matayo a
mangwan do asa ka dekey a kavahayan a mayngaran so
Betsaida. 11 Amna do nakadngey da sia ya no aro saya
tawotawo am inonotan da sa Jesus. Niyavayava saya ni
Jesus as kapawnonong na sia dira o kaparin no viay do
panayahboan no paypatolan no Dios as katovatova na sira
so mian so ganit dira. 12 Do kapaypamakoyab naranawri
am vinata da no dose aya di Jesus, “Pawdien mo na sa o
tawotawo saya tapian mangay sa manta do kavahayan aya
so kanan da kano ngayan da sichamahep takwan takey do
yanan taya.” 13 Amna vinata dira ni Jesus, “Torohan nio
sa so kanen da.” Itbay da a makavata sia, “No voyvoh a
mian dia am dadwa ka among as kano dadima a ka tinapay
asna katadkan na an akmay mangay kami a manadiw am
arava o ipakan ta sira.” 14 No vidang da no tawotawo saya
am mararani a dadima livo a ka mahahakay.* Vatan na
sia dira do disipolos naya, “Paychagrogropohen nio sa a
maydisna a tay-sisingkwenta.” 15 Pinarin da ya. 16 Hapan
sia ni Jesus o dadima aya a ka tinapay as kano dadwa
ka among as katangay na do hanyit a mamahemahes as
kakchikchid na sia as katoroh na niaya dira do disipolos
na saya a payatayen dira do tawotawo saya. 17 As nabsoy
sa atavo as mian pa o nikpeh da no disipolos aya a dose a
ka alat a panda da.

No vinata ni Pedro a kasincharan na si Jesus
(Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30)

18 Do naypisa do kasirasira da am mian a machahoahok
si Jesus. Kwanasaw am ahsan na sira so disipolos na
saya a makavata sia, “Ango o kasincharan da diaken no
tawotawo.” 19 Vatan da sia, “Si Juan Bawtista ka kono amna
mian sa o makavata sia o ka si Elias mo. Mian pa sa a
makavata so nakapayvangon mo a asa dira do profeta sa
kaychowa.” 20 Ahsan nia ni Jesus dira, “Onas inio, ango
kasincharan nio diaken.” Itbay ni Pedro a makavata sia,
“Imo o Cristo aya no Dios.” 21 Yokoyokoran nira ni Jesus do
kadi da mayvahevaheyan no akmaya sia, 22 as kavata na pa
sia, “No Naytawo aya am natongdo a mayparahan do aro a
pakasisian da sia ta sobnahen da anti sia no adngedngeyen

* **9:14** 9:14 Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang.

kanira no maato a papali kano eskriba sa as kadiman anti
sia amna do ichatdo na a karaw am mirwa a maviay.”
23 Vatan na sia dira, “An sino o omonot diaken am
tadichokoran narana o tanyan na ichapia as katagrara na
sia a kararaw o natongdo a kros na as kavidin na omonot
diaken. 24 Ta an sino komita sia librien o karakohan na am
abohen na anti ya as an sino ombo so viay na a makayamot
diaken am iya anti o somnivog a makarawat so viay. 25 Ta
ango paro o inakyan nia no asa ka tawo an mahap na
o atavo a mian do mondo aya as kabo na so mismo na
pahad. 26 As an sino o machisnek niaken kano chirin ko
am ipachisnek pa anti sia no Naytawo aya an mawara o
kapayvidi na a oyod a makapamarin as pachirayayan da no
angheles kano ipakapamarin no Dios Ama. 27 Vatahen ko
dinio ta mian sa dinio o di pa anti a diman a manda do
kavoya da so kapaypatol no Dios.”

No nakatadi dia o makakniknin a katitiban ni Jesus
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Nakarahan o wawaho a karaw do nakavata na sia ya
am pinayvan sa ni Jesus sa Pedro, Juan as kani Santiago a
tomayara do asa ka tokon a machahoahok. 29 As do kayan
na machahoahok ni Jesus am chinatadian o katitiban na as
kapayvadiw no onayen nawri a oyod a marelak, 30 as kayan
da no dadwa ka tawo a nangay a machisisirin sia. As no
tawo saya am sa Moises kani Elias. 31 Machitarek o katitiban
da nia as no vinata daya di Jesus am no komapet do manam
aya a payparahanan na pakasisian do Jerusalem as kano
kalogar da omdiman sia. 32 Sa Pedro kanira no rarayay
na saya am nakaycheh sa† as mayokay sa am navoya
da o machitatarek aya kano makakniknin a katitiban ni
Jesus as kavoya da pa sira so dadwa aya a ka rarayay na.
33 Komarokaro dana sa Elias kani Moises am vinata ni Pedro
di Jesus, “Apo, tayto mapia o kayan taya dia asna mamarin
ta so mayponged a yanan nio ka da Moises kani Elias.” Am
niktokto nava ya ni Pedro a manam so nakavata na sia.
34 Do katori na pa a mayliliak am mian o demdem a minolib
sira as oyod sa namo. 35 Dekey as kayan no liak a yapo do
demdem aya a makavata sia, “Niaya o Manganak ko a oyod
ko ipakamia. Adngeyen nio sia.” 36 Nakarahan o liak aya am
navoya da si Jesus a tori dana maychatani. As no akmaya
sia napaparin am pinayvahevahey dava kanaw.

No metdeh a pinakaroan ni Jesus so marahet a espirito
(Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

† **9:32** 9:32 *Anmana:* oyod sa madoho amna niposposan da o kadi da makaychehan.

37 Do ichadadwa na a karaw do kawsok da do tokon aya
am mian sa o aro a tawotawo a nachivayat sia. 38 As mian
o asa ka tawo a tomawatawag di Jesus a makavata sia,
“Maistro, an ichasi mo yaken am tiban mo pa o manganak
koaya ta voyvoh ko ya a manganak, 39 as sindepan sia
no marahet a espirito a nia so mapangyangyaw sia kano
mapaneglang sia as kasbo no vivi na. Dekey o kapaywayam
sia no espirito aya as oyod na ya a ipakasiasi, 40 as
inahes ko na sa o disipolos moaya a mapakaro so espirito
aya am naparin dava.” 41 Vatan sia ni Jesus, “Tayto ko
pachimaboan o saray nio as kasadit nio a paynananawhen.
Manda paro pa an mango o kapachichasa ko dinio as
kano kapaynananawo ko dinio! Iyangay mo diaken o
anak moaya.” 42 Do kapaypasngen sia no metdeh aya am
pinodid sia no marahet aya espirito as kapaneglang na sia.
Amna nimando ni Jesus o espirito aya as katovatova na so
metdeh aya as kapresenta na sia do ama naya. 43 Oyod sa
naychaknin o tawotawo saya do ipakapamarin aya no Dios.

No nakapapanmo nia ni Jesus o manam a pandidiwan na
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Do katori da pa mangononong dia no tawotawo saya o
makakniknin aya naparin am vinata ni Jesus do disipolos
na saya, 44 “Katovidan nio o akmaya sia vahevahey ko, ta no
Naytawo aya am paynolayan anti a atetekan no tawotawo.”
45 Amna arava o chinaintindian da so vinata aya ni Jesus, ta
mian o minvalat sia ya do kaintindian da sia amna kanitan
dava ya iyahes an ango ichakey na vatahen.

No somnivog a máto dana
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

46 Kwanasaw am mian o kapaysepasepang da no dose
saya an sino o máto dana dira. 47 Amna do kapanmo sia ni
Jesus o mian do aktokto da am nanghap so asa ka metdeh do
katangked na, 48 as kavata na sia dira, “An sino omyavayava
so akma saya sia a metdeh do ngaran ko am tayto na yaken a
sincharan kano rawaten. As an sino sominchad diaken am
sincharan na o tomnovoy aya diaken, takwan no adpang
no sivog a katoato no asa ka tawo am no kapamahbo na so
karakohan na a sominchad do kadwan.”
49 Vinata ni Juan di Jesus, “Apo, nakavoya kami so asa ka
tawo a mapahbet so marahet a espirito do ngaran mo amna
nipenpen namen takwan rarayay namen ava ya.” 50 Vatan
sia ni Jesus, “Mayanong nioava ya penpenen takwan an ara
naynio di sobnahen am rarayay nio pa ya.”

No nakadi da risibian si Jesus do kavahayan da no Samaritano

51 Do kapaypasngen narana no kapayvidi ni Jesus do
hanyit am komnaro pava do aktokto na o kangay na do
Jerusalem. 52 Napaytovoy so manma kania a mayprepara so
kawara na do kavahayan da no Samaritano, 53 amna nirisibi
dava sia daw do kaoyod na matalamad sia no kahoho na
mangwan do Jerusalem. 54 Do nakavoya da sia da Juan
kani Santiago o akmaya sia kaskeh da romawat si Jesus am
vinata da, "Apo, maparin paroava an akdawen namen o
kagtos no apoy a yapo do tohos a tomemtem sira?" 55 Amna
tiniban sa ni Jesus as kahoya na nira, 56 as nangay sa do
matarek dana a kavahayan.

No raradin da no tinawagan sa ni Jesus
(Mateo 8:19-22)

57 Do katori da mayam do rarahan am mian o nangay
a makavata sia di Jesus, "Omonot ako dimo do atavo a
pangwanan mo." 58 Amna tapian mangtokto am vinata sia
ni Jesus, "Mian o maychaponged a yanan da no vinyay as
kano manomanok pero no Naytawo aya am arava o savatan
na vahay."
59 Vatan sia ni Jesus do asa ka tawo, "Omonot ka
diaken," amna vinata no tawo aya, "Sichangoriaw ava ta
pachonongan ko pa o ama ko." 60 Amna vinata sia ni Jesus,
"Nolay mo sa o logar a omsikaso so komwan do akma saya
sia‡ asna imo am iyangay mo a pawnonongen o paypatolan
aya no Dios."
61 Mian pa o asa a nakavata sia, "Omonot ako anti dimo
mo Apo, asna iyangay ko pa ivahey do vahay." 62 Amna
vinata sia ni Jesus, "Mayanong ava do paypatolan no
Dios o asa ka tawo a akmay maytaketakey a mapasitnan
so aradohen na as kasonong na masaloval a di dana
ompatongtong sia."

10

No 72 sa a tinovoy ni Jesus a mananawo

1 Nakarahan ya am namidi pa si Jesus so setenta y
dos* a tovoyen na sa manma a tomahidwa do atavo sa
kavahayan a manam na sa angayan. 2 Vinata na dira, "No
katovoyan nioaya am akmay oyod a rakoh a panyanian as
kayhahawan da no manyani. Akdawen nio pa do taydira
so yanien aya o kapaytovoy na pa so aroaro a maytrabaho.

‡ **9:60** 9:60 *Do Griego:* Nolay mo sira o nadiman a omvovon nira no nadiman.
* **10:1** 10:1 *Do kadwan sa a manuscript am:* setenta.

3 Mangay kamo anti as kanakmen nio ta akma kamo anti
dedekey a karnero a machipanghovok dira do volaw a
chito. 4 Manayvi kamoava so kartos anmana todango a
warawara kano serserbien nio as makadirecho kamo do
tovoyan koaya dinio. 5 Do atavo a asdepan nio a vahay am
akdawen nio o bendision dira no Dios. 6 Sira o romawat so
kabendision nioaya dira am marawat da anti o bendision
aya pero dira do maskeh nia am arava o marawat da. 7 Do
omrisibi saya dinio am mavidin kamo dira a romawat so
pantaren da dinio. Ta no mangay aya a maytrabaho am
mayanong a makarisibi so sinsinmo no trabaho na. Aro ava
vahay o rapitan nio asna asa ka vahay do asa ka kavahayan.
8 Do kavahayan sa a omrisibi dinio am risibien nio pa o
pantaren da dinio. 9 Manovatova kamo as kapawnonong
nio sia ta no kapaypatol no Dios am masngen dana dira.
10 Asna an mian sa o kavahayan a maskeh a omrisibi
dinio am mangay kamo do rarahan sa no kavahayan saya
a makavata sia, 11 ‘Papaspasen namen o ahbek do kokod
namen a nia so sinyal a laban dinio as katanggalen nio ta
no kapaypatol aya no Dios am masngen dana.’ 12 As do ito
araw no kapaysekasekad am mapapaw anti o marawat no
Sodoma as kano kavahayan saya.
13 “So pangananawa no pamandan nio a tawotawo no
Corazin kano Betsaida! Ta an no makakniknin sa a pinarin
ko dinio as naparin sa do kavahayan no Tiro kano Sidon
am nanehseh sawri as kayan no kavoyan sia dira. 14 Amna
ara kamoava nanehseh, dawa mapapaw anti o marawat a
hosga no Sidon kano Tiro. 15 As inio a taga-Capernaum a
omahahaw so kaoyod nio anti a mato so onor am ipoha
kamo anti do infierno.
16 “Sira o domngey dinio am yaken o mismo da adngeyen.
An sino o machisobna dinio am yaken o mismo na sobnahen
as an sino somobna diaken am sobnahen na o tomnovoy aya
diaken.”

No pinarin da no 72 sawri

17 Mayvidi sa o setenta y dos aya† am oyod a rakoh
o kasoyosoyotan da as kavata da sia, “Apo, aran sira o
mararahet a espirito am kamandoan namen sa do ngaran
mo.” 18 Vatan sia ni Jesus dira, “Navoya ko si Satanas a
akmay chidat a magagtos a yapo do tohos. 19 Ta tinovoy
koynio a mian so ipakapamarin as aran no binino sa a
boday am arava o mapaparin da dinio as alit pa no kabo no
mapaparin da dinio no omlaban saya diaten. 20 Amna nawri
ava o oyod a rakoh a paysoyosoyotan nio o nakahomis

† **10:17** 10:17 *Do kadwan sa a manuscript am:* setenta.

nio sira so mararahet a espirito asna no katayto narana
nakatolas no ngaran nio do hanyit.”

No rakoh a soyot ni Jesus
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Do oras ori kanaw am oyod a rakoh o soyot ni Jesus a
yapo do Masanto a Espirito as vinata na, “Mamahemahes
ako dimo mo Ama a imo so Apohen do hanyit kan do tana
aya, takwan no di mo pinapanmo dira do makavata so
kasosolib kano kato no pinachinanawan da am tayto mo
pinapanmo dira do dekey so pinachinanawan, ta nia mo
Ama o sivog a mian do mapia a inolay mo.
22 “Pinainkargado na diaken no Ama ko o atavo, takwan
arava o makasinchad sia so mahosto o Manganak aya an
dia voyvoh o Ama. As alit pa no kabo no makasinchad sia
so mahosto o Ama aya an dia voyvoh o Manganak aya as
kanira no pidien na a makasinchad sia.”
23 Iditan na sira so disipolos na saya as kavata na sia dira
so madomi, “Rakoh o kapalak no makavoya sira so mavoya
nioaya, 24 ta vatahen ko dinio o kaoyod dana aro no profeta
kano patopatol a nahoho a makavoya kano makadngey so
tayto nio saya mavoya kano madngey amna navoya dava
kano nadngey da sava.”

No tawo a somnivog a masisien
(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-31; Roma 13:8-14)

25 Mian o asa ka tawo a rakoh so pinachinanawan do
onotan sira a nakey a omhawahaway si Jesus. Vatan na
sia di Jesus, “Maistro, ango o parinyen ko tapian marawat
ko o viay a abo so pandan.” 26 Atbayan sia ni Jesus, “Ango
vatahen no nakatolas a onotan ta.” 27 Tinbay na si Jesus a
makavata sia, “Ichaddaw mo o Apo mo a Dios so pawyoren
do tawol mo, do aktokto mo, do viay mo, do atavo ayet mo
as kaddaw mo pa no kapayengay mo akma so kaddaw mo
no mismo mo a karakohan.” 28 Vatan sia ni Jesus, “Tayto
a hosto o tinbay moaya, as parinyen mo ya tapian mian o
somnivog a viay mo.”
29 Amna do kaskeh na mapahomis am vinata na di Jesus,
“Sino o kapayengay koaya a logar ko a ichaddaw.” 30 Tinbay
ya ni Jesus a makavata sia, “Mian o yapo do Jerusalem a
maypakwan do Jerico a pinahpah da no bandido as katakaw
da so warawara na as katod darana ngarian dia do payis
no rarahan aya a vata da as nadiman. 31 Kwanasaw am
mawara o asa ka pali. Do nakavoya na so kaparin no
tawo aya am nanditdit do viit no rarahan aya as katod na
havasan dia. 32 Kwanasaw am nawara pa o asa ka Levita.

Tiniban na pa ya as katod narana havasan do nitetekan
daya. 33 Pero mian o asa ka Samaritano a nakavoya sia
as nasi nia. 34 Nangay sia as kapangay na so tovatova do
rawa na saya as kahpet na sia no lamit as kapasakay na sia
do kabayo naya a iyangay do asa ka vahay a ipangarkila
so yanan na as kapachonong na dia. 35 Do omonot danaw
araw am tomnoroh so kartos o Samaritano aya do tayvahay
aya as kavata na pa sia, 'Pachonongan mo sia as an ango pa
o kolang do itoroh koaya dimo am pagan ko anti dimo an
mayvidi ako.' " 36 Pakavosan na sia ya ni Jesus a omahes nia,
"No siyo do vata mo dira dia o napavoya no addaw na no
kapayengay na." 37 "No napavoya aya so kasisien," kwana
no tawo aya. Vatan sia ni Jesus sia, "Parinyen mo o akmaya
sia."

No bisita ni Jesus do vahay da Marta kani Maria

38 Do kapaypangay daya am nakarapit sa do asa ka
kavahayan a yanan no asa ka mavakes a mayngaran so
Marta a iya so mininbita dira a omrapit do vahay da.
39 Mian o kakteh na nia a si Maria a oyod a interesado a
domngey si Jesus. 40 Si Marta aya am nawri o ichasanga
na o aro a trabaho a komwan do kapayhanda na nira no
bisita na saya. Vatan sia ni Marta di Jesus, "Tori sigoro
mapia an iyangay na yaken a sidongen no kakteh koaya
asna no katod nava maydisnan. Vatahen mo o kapanidong
na." 41 Amna vinata ni Jesus, "Marta, tayto aro icharovel
kano ichasanga mo, 42 pero asa o mayanong mo a chitahen.
As no kakteh moaya si Maria am tayto na pinidi o mayanong
naya parinyen as arava o mapakaro sia dia."

11

No palialitan a dasal
(Mateo 6:9-13; 7:7-11)

1 Do naypisa am mian a machahoahok si Jesus do asa
ka logar. Do nakakavos narana am nangay sia o asa do
disipolos na a makavata sia, "Apo, nanawhen mo yamen
a machahoahok a akma so nakananawo sira ni Juan o
disipolos na sa." 2 Vatan sia ni Jesus, "An machahoahok
kamo am nia o vatahen nio.

'Ama, aniven o ngaran mo as mangay diamen o
paypatolan mo. 3 Itoroh mo pa o ichaviay namen a
kararaw, 4 as kapakabo mo pa so gatos namen takwan
pakaboan namen sa o makagatos diamen. Pavawahen
mo pa yamen do katentasionan diamen.' "

5-6 Vatan na sia dira, "An mian dinio o mangay do asa ka
kayvan an mavak a mangahes so tod na ipantad so bisita na

a nawara a yapo do biahe do kabo no tinanggal na sia, 7 as
atbayen na, ‘Salovalen moava yaken mo kayvan. Nangneb
kami na as tayto kami a makaycheh kanira no kametdehan
ko sa as maparin akoava mayvangon a tomoroh dimo so iya-
hes moaya.’ 8 Vatahen ko ta omhamo ava anti a mayvangon
ya a makayamot ava do kapaykayvan da asna makayamot
do kadi na omhesan a machisiasi no mangaylangan aya.
9 Akma pa saw o kavidin nio a machipangdaw, ta marawat
nio o iyahes nioaya. Omhes kamoava a manita, ta mavoya
nio anti o chitahen nioaya. Mavidin kamo a manogtog
ta ipanyiwang kamo anti. 10 Ta an sino mangahes am
makarawat as no manita am makavoya as no manogtog
am ipanyiwang sia. 11 Ara do vata nio asa ka ama a
tomoroh do manganak na so boday an mangahes so among?
12 Anmana an mangahes so otioy am torohan na paro so
anopit? 13 An no asa ka tawo a makagatogatos as mapanmo
na o katoroh na so mapia do manganak na sa am chapanngo
no kasonosonong no Ama taya do hanyit a tomoroh so
mapia? As no itoroh naya dira do mangahes sia am no
Masanto aya a Espirito.”

Si Jesus as kani Beelzebul
(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

14 Mian o tinovatova na a di makapayliliak. Pinakaroan
na ya so marahet a espirito a nia so pakayapoan no kadi na
makapayliliakan, as do nakapayliliak naranaya am oyod da
ya pinaychaknin no aro sawri a tawotawo. 15 Amna mian sa
dira o nakavata sia, “Mapahbet ya so marahet a espirito do
ipakapamarin ni Beelzebul a iya so apohen no mararahet
a espirito.” 16 As sira o kadwan a makey a omproyba dia
an somnivog o kaiya no Mesias aya am nangahes sa so
milagro. 17 Pero do kapanmo na so atavo a mian do aktokto
da am vinata na, “No paypatolan a sirasira so maylalaban
am maypakaha a akma so kararayaw no asa ka familia a di
maysosondo. 18 As an si Satanas as labanen na sa o rarayay
na am maypango kapaytetnek no ipakapamarin na. 19 An
oyod o vatahen nioaya a kapahbet ko so marahet a espirito
do ipakapamarin ni Satanas am ara nio paroava vatahen o
kaniaya no kaparin da no rarayay nio saya a mapahbet pa so
marahet a espirito? Nia o mismo a tombay so vatavatahen
nio saya. 20 As an no ipakapamarin no Dios o serbien ko
a mapahbet so mararahet sa espirito am no kapaypatol no
Dios am tayto dana a somnitnan dinio.

21 “An mian o makapamarin a tawo a mian so armas
a gwardia na do vahay kano warawara na am arava o
ichavakel na. 22 Pero an mawara o rakorakoh pa kania

so ipakapamarin a somdep sia as kahap na so armas no
gwardia na sira am arava o mapaparin na as mahap o
warawara na.
23 “Sira o di machangay diaken am sobnahen da yaken.
Sira o di machisidong do trabaho koaya am valavalaten da
o trabaho ko.
24 “No asa ka marahet a espirito a pinahbet am matodin
ava o ngayan na as do kabo no paynehahan na am mayvidi
anti sia do pinakayapoan naya. 25 Do kavoya na anti
so kaydamnay no tawo aya, 26 am mangay a manrara
so papito pa ka rarayay na a espirito a marararahet pa
kania a somdep do tawo aya. As no makasi aya tawo am
maharahara pa o kaparin na kano nanma nawri a kaparin.”

No sivog a mapalak

27 Do katayto naya mayliliak ni Jesus am mian o asa ka
mavakes a makavata sia so kaliaken, “Mapalak o mavakes
a komnovot as napayrakorakoh dimo.” 28 Amna vinata ni
Jesus, “No vatan ko so sivog a mapalak am sira o domngey
as kano manganohed do chirin no Dios.”

No pamandan da no maskeh a manganohed
(Mateo 12:38-42)

29 Do kapaypaaro da no mangay a domngey sia am
vinata na, “Tayto marahet o kaparin no tawotawo sichang-
oriaw ta nawri o chitahen da o kayan no ipavoya dira a
makakniknin. Amna mavoya dava anti o chitahen daya a
katadkan no akma so naparin di Jonas kaychowa. 30 Akma
so nakapaychaknin da no naparin di Jonas kanaw am
paychaknin pa anti no tawotawo sichangoriaw o maparin
do Naytawo aya. 31 Do manam a kapaysekasekad am
maytetnek anti o reyna aya no Sheba a testigo dinio, ta aran
oyod a mavawa o kavahayan na am inangay na adngeyen o
kasolivan ni Solomon amna inio a tawotawo aya diaya am
ara nioava adngeyen o mangononong aya dinio a matoato
pa kani Solomon. 32 Alit anti no kapaytestigo da dinio no
taga-Ninive takwan nasolib sa manehseh do nakadngey da
si Jonas asna tayto o machipanghovok dinio a matoato kani
Jonas amna ara kamoava manehseh.

No sehdang no karakohan
(Mateo 5:15; 6:22-23)

33 “Ara paro mandeb so relaken as kataheb na dia? Arava,
ta no kapangay na pa sia do pakavoyan da nia no somdep.
34 No mata o kwinta sehdang no karakohan, dawa an
serbien nio do mapia o mata nio am akmay kasehdangan
o atavo a karakohan nio asna an do di mayanong o
serbian nio sia am maytavo o karakohan nio o machirapas

a marahet. 35 Dawa katiban nio o kapachipasonong no
serbian nio so relaken nioaya. 36 As an ara kamo na do
kasehdangan as kabo dana no kasarisarian dinio am tayto
kamo a somnivog a kasehdangan a akma so kasehdang
dinio no asa ka marial a relaken."

No marahet a kaparin da no Fariseo kano eskriba
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

37 Do katori nawri mayliliak am nangay sia o asa ka
Fariseo a ominbita sia a mangay a koman do vahay na
as nachivan si Jesus. 38 Naychaknin o Fariseo aya do
nakavoya na si Jesus a dia minparin so asa ka dadakay da
a kapavanaw. 39 Vatan sia ni Jesus, "Inioaya a Fariseo am
toman mapia kamo so dadakay amna mayagom kamo as
kano oyod a malalapos o aktokto nio! Mavid o mankantad
nio a mavoya no tawotawo amna oyod a marahet o itayo
nio a sivog nio a dadakay. 40 Mapanmo nio paroava
ta no minamaog so mankantad sa a mavoya no mata
am iya pa o minamaog so matayo as dia voya no mata?
41 Tomoroh kamo a mian so addaw tapian mayvadiw kamo
a manamonamo.
42 "So pangananawa no pamandan nioaya a Fariseo, ta
aran tomoroh kamo so kasapoho no atavo a mian dinio a
midiid o rikarikado sa amna ara nio sava panmahen o mas
importante pa sa a onotan a akma so kaddaw nio no Dios
kano kapia nio do kadwan a tawo. 43 So pangananawa no
pamandan nio, inio a nawri so chitahen o mapia a pwesto
do kakpekpehan nio sa as kaparin nio so atavo a omanib
kano tomoroh so onor dinio do kaaroan no tawo. 44 Akma
kamo paroava so vovon a dia voya so mimian? Onotan
kamo no tawo am arava o kapanmoan da so marahet aya a
kaparin nio."
45 Itbay no asa do mananawo do komwan do ononotan
da sa a makavata sia, "Maistro, machirapas kami pa do
vatahen mo saya?" 46 Vinata ni Jesus dira, "Mangananawa
pa o pamandan nio, ta aro o vatahen nio a onotan no
kadwan as kadi nio somidongan sira so makey a omonot
dia. 47 Mananggal kamo, inio a mapaypavid so vovon da
no profeta a nidiman da sa no apoapo nio sa. 48 Tayto
kamo machifabor do pinarin daya no apoapo nio sa. Ta
nidiman da sa as inio o mapaypavid so vovon da. 49 Akma
ya so vatahen no Dios do Chirin na, 'Mapaytovoy ako dira
so profeta kano apostoles as atetekan kano dimanen da sa
anti o kadwan dira.' 50 As inio a tawotawo sichangoriaw
o tombay so nakadiman sira so profeta a nakayapo pa do
sitnanan na, 51 nakayapo di Abel a manda di Zacarias a

iya so nidiman da do templo a masngen do panemteman
so vinyay. Oon, vatahen ko ta atbayen da ya no tawotawo
sichangoriaw. 52 So pangananawa no pamandan nio, inio a
masosolib do komwan do ononotan nio saya takwan tayto
nio vinalat o mapia a kaintindian sia no tawo o kakawyoran
aya. Ara nioava maintindi so hosto o kakawyoran aya as
kasaloval nio pa so kadwan a makaintindi sia."
53 Komaro dia am sinitnan da sia no Fariseo kano eskriba
saya a hawahawayen as panitan so payrahtan no vatahen
na, 54 as kafermi da manta so oportonidad da a omakosa
sia.

12

1 Do kapaysisidin da no livolivohen a makpekpeh sia
am vinata na dira do disipolos na saya, "Makapatak kamo
dira do toman saya a Fariseo ta akma sayay libadora.
2 Arava o tayotayohen a di anti maytotwaw ta atavo a
sekreto am mapanmo do kwanasaw. 3 Dawa no pinavata
sa do kasarisarian am ipapanmo anti so masehdang as no
inakaak am ipangyaw anti do kadngeyan sia no atavo.

Voyvoh o Dios a logar a ichamo
(Mateo 10:28-31)

4 "Kaychayvan, vatahen ko dinio o kadi nio mamoan
nira no maparin a omdiman so karakohan nio ta nawri o
pamandan no maparin da dinio. 5 Asna nawri ipatanggal
ko dinio o makaparin aya mapayrapas sia o karakohan as
kano pahad a rarayawen do infierno. Nia o ichamo nio as
kano katanggalen nio. 6 No Dios am kawayakan navaynio
ta aran sira o dedekey a manomanok a oyod a dekey so
balor am manakem pa sa no Dios. 7 Dawa mavakel kamoava
ta rakorakoh o balor nio kano manomanok saya. Aran no
vidang no book nio am mapanmo na.

No kadi machisnekan ni Cristo kano makavata so machikontra do Masanto a Espirito
(Mateo 10:19-20,32-33; 12:31-32; Marcos 3:28-29; 8:38)

8 "An sino o di machisnek niaken am ipachisnek ava anti
sia no Naytawo aya do salapan da no angheles no Dios.
9 Asna an sino machisobna diaken am ipachisobna ko pa
anti o kasinchad ko sia dira do angheles no Dios. 10 No
tawo a makachirichirin so machikontra do Naytawo aya
am maparin pa kapakaboan asna no makachirichirin so
machikontra do Masanto a Espirito am kapakaboan ava.
11 "An iyangay daynio isalap do sinagoga sa as kan do
hosgado kanira no makapamarin a makayamot do kawnot
nio diaken am ichavakel nioava an ango atbay nio kano

vatahen nio. 12 Ta pawnoten naynio no Masanto aya
Espirito do oras anti a kalogar nio a mayliliak.”

No rahet no kapayagom

13 Mian o asa dira do tawotawo saya a nakavata sia
di Jesus, “Maistro, iyokoyokod mo pa o kakteh koaya do
kapayatay so inamohon namen do naama namen ori.”
14 Vatan sia ni Jesus, “Ara paro tomnongdo diaken a
mapayatay sia ya dinio?” 15 Vatan na pa sia, “Makapatak
kamo a di mayagom takwan nawri ava o adpang no viay
no asa ka tawo o kaynakman na.”
16 Pinawnonong na pa o akmaya sia a parabola. “Mian
o maynakem a tawo a oyod a navid so nayani do takey
na. 17 Niktokto na an ango mayanong na parinyen do
kapaykolang no bodega na a onongan na so nayani naya.
18 Vatan na sia, ‘Rarayawen ko sawen o nanma ko saya
bodega as katadi ko dia no rarakoh a pakakayanan dana no
niyani koaya kano kadwan a warawara ko, 19 as kavata ko
anti sia do karakohan ko, “Makaydamnay ka na as katod
mo na nganakanan kano ominoynoman as kayayak mo,
ta bastante dana manawob do awawanen o kaynakman
moaya.” ’ 20 Amna vinata sia no Dios, ‘Imo a nahara so
nakapaychawaw, do sichamahep am madiman ka as sango
anti do vata mo ngayan no pinay-iras moaya.’ 21 Nia o
kaparin no mapay-iras so kaynakman do tana aya as kabo
no mapia a maparin na isalap do Dios.”

No logar sa panmahen a chitahen do viay ta
(Mateo 6:19-21,25-34)

22 Vatan na sia dira do disipolos na sawri, “Nia o
pakayapoan no nakavata ko sia o kadi nio mavaklan no
viay nio do tana aya. Ichavakel nioava o kanen nio anmana
onayen nio. 23 Ta no kaviay aya am no kakan ava. As
no mangonay am rakorakoh o sinmo na kano onayen na.
24 Tiban nio pa kono sa o manomanok. Maymoha sava
as manyani sava. Arava o bodega da amna pakanen saya
no Dios as chapanngo no katidib na dinio a rakorakoh
so balor? 25 As kano ara paro kabdibdisan sia no asa
ka tawo o pamandan no viay na do kapayvavakel na
nia? 26 An di nio parin ya am ango paro pa o sinmo no
kapayvavakel no tomaydedekey saya do viay. 27 Tiban nio
sa o vonyitan. Maytrabaho sava as kano mamarin sava so
lamit, amna vatahen ko dinio ta aran si Solomon a oyod
a maynakem am nangonay ava so maviavid so katitiban
kanira. 28 An sikasohen pa no Dios o dibobot a nia so
maviay pa sicharaw as sosohan do ichadadwa na karaw am

chapanngo no kasikaso na dinio a torohan so onayen nio,
inioaya a dedekey so saray? 29 Nawri ava o ipayvavakel nio
o kapaychitachita nio so kanen, inomen kano ichaviay nio.
30 Nia o kaparin da no dia saray no Dios asna machitarek
kamo takwan no Ama nio do hanyit am sikasohen na o
pangaylanganan nio sa. 31 Chitahen nio o komwan do
paypatolan no Dios as no nesisita nio saya am itoroh na
sa anti atavo.
32 “Mavakel kamoava a aran mayhahaw kamo, ta inio o
parawatan sia no Dios Ama o kapaypatol na. 33 Idakaw nio
o miniminyan nio as kapanoroh nio nia dira do makasiasi.
Mapay-iras kamo so kaynakman do hanyit a nia sa so di
mangopas kano di yadan kano di ameken as dia parin a
takawen. 34 Ta an dino o yanan no kaynakman nio am
dawri a mismo o yanan no aktokto nio.

No kapananggal do ito a kapayvidi ni Jesus

35 “Fermi kamo a preparado as kavidin nio a mapase-
hdang so relaken nio, 36 a akma sira so pachirawatan a
ompanaya so apo da a yapo do ponsion tapian nyeng da sia
ipanyiwang as serbian. 37 Mapalak sa anti a tori a preparado
do kawara na. Vatahen ko ta no apohen daya anti am
padisnahen na sa anti as kapayserbi na dira. 38 Mapalak
sa o adasan a preparado a aran do kamavak do mahep
anmana do kamalatiat. 39 Kapanmohen nio ta an mapanmo
no tayvahay an mango o kawara no manakaw am mavidin a
mayokay a omgwardia do vahay na tapian diasdep. 40 Dawa
makaprepara kamo, ta do oras a di nio a ahahawen am
mawara o Naytawo aya.”
41 Ahsan sia ni Pedro, “Apo, tayto mo pawnonongen o
parabola diamen atavo?” 42 Amna vatan sia ni Jesus, “Niaya
o kaparin no asa ka masolib kano ichasaray no apohen
a pachirawatan. Iya o painkargadoan na sia o kanen da
no rarayay na sa a pachirawatan. 43 Mapalak anti ya
do kawara no apohen na an mavidin na patongtongen so
mahosto o anongen naya. 44 Vatahen ko dinio ta ichasaray
na anti ya do atavo a miniminyan na. 45 Asna an no
asa ka pachirawatan as vatahen na do karakohan na,
‘Kapayvidi na pava no apohen koaya daw,’ as kasitnan na
maysarasaray do rarayay na a pachirawatan as kapaynolay
na so kakan na kano kapaydidinyat na, 46 am do kawara anti
no apohen na do di na tanggal a oras am kastigoan na anti
sia as kapagropo na sia dira do di sawri parin a ichasaray a
pachirawatan. 47 Mahara anti o kastigo no pachirawatan a
dia nananggal kano di minarin so logar na parinyen a tori
na mapanmo so hosto, 48 asna no kapalit na anti so pinarin

asna dia nakapanmo so logar na parinyen am kakastigoan
pa anti ya, pero mapapaw anti o marawat na a kastigo,
takwan rakoh o akdawen dira do rakoh so narawat, ta nia
o katnayan a parinyen na.

Si Jesus o sitnanan no kasisiay
(Mateo 10:34-36)

49 “Nawara ako a manangay so apoy do mondo aya as no
ichakey ko am no kaninyas narana. 50 Tayto o natongdo
a payparahanan ko as mavidin ko ichalijat a manda do
kakavos na nia. 51 Vatahen nioava o nakawara ko a tomoroh
so mapia anod, ta no kakawyoran na am nawara ako a
manangay so pakayapoan no kasisiay. 52 Do sinahad no asa
ka vahay am mian sa anti o dadwa a maskeh no onotan
da no tatdo. 53 Masisiay anti o tawo. Mian anti o ama a
omlaban so manganak na as alit pa no manganak aya. Mian
anti o ina a omlaban so anak na mavakes anmana asa ka
anaken a mavakes do inyapoan no kakovot na.”

54 Vatan na pa sia, “An mavoya nio o kayan no demdem
do mankadpidan na am vatahen nio o kaito no timoy as
mawara o timoy. 55 An yapo o salawsaw do sur am vatahen
nio o kaito no kohat as mawara o kohat aya. 56 Inio a
toman masolib a makatoroh so inmonmoan no demdem
as kadi nio makapanmoan so tiempo aya sichangoriaw,
57 ango paro di nio makapanmoan so mayanong nio a
parinyen. 58 An mavayat mo o tawo a pinakagatosan mo
am machipanmo ka sia as kaareglo mo so kaso moaya a
manam so kapahosgado na nimo as kagorogod da dimo a
iyangay a kalabosohen. 59 Vatahen ko ta an di ka nakapaga
do atavo a gatos mo am makavolaw kava.”

13

No nanawo ni Jesus do kapanehseh

1 Mian sa o nangay di Jesus a omvahevahey nia o komapet
dira do Judeo saya a yapo do Galilea a pinadiman sa ni Pilato
do kayan da maysakrifisio do templo. 2 Vatan sia ni Jesus,
“Do hahawen nio am sira dana paro o mahára dana so gatos
a dawa sa nidiman? 3 Vatahen ko dinio ta katadkan na an
manehseh kamo am akma kamo anti sira a kakastigoan no
kadimanan. 4 Anmana maparin paro a vatahen o kasira
no mahára dana so gatos do Jerusalem o disiocho sawri a
nadpid as nadiman do Siloam? 5 Vatahen ko ta rakorakoh
ava o gatos da nia as katadkan na an manehseh kamo am
akma kamo anti sira a kakastigoan no kadimanan.”

No parabola no dia omsi a kayo

6 Pinawnonong pa ni Jesus o akmaya sia a parabola.
“Mian o asa ka tawo a naymoha so asa ka omsi a kayo.
Do tiempo dana no kasi na am inangay na panghapan do
vata na so asi na amna nakasi ava ya. 7 Vatan na sia do
trabahador naya, ‘Do tatdo dana ka kawan a katnaya ko
so asi na am tayto pa abo nahap ko. Dawa akteven mo
tapian di dana manyimot pa so mapia tana.’ 8 Amna vinata
no trabahador aya, ‘An maparin am inolay ta pa so asa ka
kawan as tiban ko pa parinyen o ipakasi na, 9 as an omsi an
nawan am kavidinay na pa pero an di anti omsi am nawri
dana o kakteb sia.’ ”

No nakaakosa da si Jesus a komapet do araw no kapay-
naynehah

10 Naypisa do kayan na mananawo ni Jesus do sinagoga
do araw no kapaynaynehah, 11 am mian dawri o asa ka
mavakes a sindepan no marahet a espirito a mapaganit
sia do disiocho dana a ka kawan. Mavokot ya as kaentero
na di makapanalinengan. 12 Do nakavoya na sia ni Jesus
am tinawagan na as kavata na sia dia, “Matova ka na do
didiwen moaya,” 13 as do nakatodo na sia am nanyeng
dana mapia as katalineng narana no vokot naw as nidaday
na o Dios. 14 Amna no adngedngeyen da do sinagoga aya
am naket do nakapanovatova aya ni Jesus do araw aya no
kapaynaynehah as kavata na sia dira do tawotawo saya,
“Mian o anem a karaw no kapayparipari n. Mangay kamo
dia a mapatovatova do anem aya karaw as an araw ava aya
no kapaynaynehah.”
15 Atbayan sia ni Jesus a makavata sia, “Inio a toman!
Paylogaren nio paro sava ominom o vinyay nio sa do araw
no kapaynaynehah? 16 Asna mayanong paroava librien
aran do araw sia no kapaynaynehah o mavakes aya a tayabo
ni Abraham a iya so nivahod do pakasisian ni Satanas do
disiocho dana a ka kawan?” 17 Do nakavata na sia ya
am chinasnekan sa o omlaban ori sia as oyod a rakoh o
kasoyosoyotan da no tawotawo saya do makakniknin saya
a pinarin na.

No parabola no dekey a votoh
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

18 Vinata ni Jesus, “Ango paro pakakman ko so paypatolan
aya no Dios as kano ango paro pakomparan ko sia.
19 Maparin ko ya pakakmahen so asa ka dekey a votoh a
nimoha no asa ka tawo. Tomnovo ya as do karakoh narana
a kayo am inangayan da no manomanok as kapamarin da
dia so otioyan da do yangaw na sa.

No parabola no libadora
(Mateo 13:33)

20 “Ango paro pa o pakakman ko so paypatolan aya no
Dios. 21 Maparin pa ya akma so libadora a pinasagel no asa
ka mavakes do masahen na arina a nia so napaimoay sia
atavo.”

No masopit a pantaw
(Mateo 7:13-14,21-23)

22 Nangay do matatarek a kavahayan a mananawo do
katori narana maypakwan do Jerusalem. 23 Mian o minahes
nia di Jesus, “Apo, voyvoh paro anti o mayhahaw sa a
malibri?” Vatan sia ni Jesus dira, 24 “Chitahen nio o
kapakasdep nio do masopit aya a pantaw, ta vatahen ko
o kaaro da anti no mahoho a somdep amna mayhahaw sa
anti o makasdep, 25 as an mawara dana anti o kaneb do
pantaw aya am manognogtog kamo anti as kavata nio so
kapanyiwang ninio pero atbayen na anti nio no taydira so
vahay aya a makavata sia, ‘Nasinchad ko pavaynio,’ 26 as
vatahen nio anti, ‘Yamen o nararayay mo a koman as kano
yamen o nangay do nakapananawo mo do rararahan no
kavahayan namen.’ 27 Amna vatahen na anti dinio, ‘Entero
am ara koavaynio a masinchad. Komaro kamo dia, inio
a mararahet so parinyen!’ 28 As do angayan nioaya anti
am maylangetnget kamo no pakasisian as katanyitanyis nio
anti do kavoya nio sa Abraham, Isaac, Jacob as kanira no
profeta sa no Dios a tori do paypatolan no Dios. 29 As mian
sa anti o tawo a yapo do matatarek a logar do mondo aya a
machisalap do lamisa aya do paypatolan no Dios, 30 as tiban
nio ta mian sa anti o manawdi a mayvadiw a manoma as alit
na pa ta mian sa anti o manoma a mayvadiw a manawdi.”

No addaw ni Jesus no Jerusalem
(Mateo 23:37-39)

31 Do katori na mananawo am nawara sa o mayhahaw a
Fariseo a makavata sia di Jesus, “Komaro ka dia ta ichakey
naymo ni Herodes a ipadiman,” 32 amna vinata ni Jesus,
“Iyangay nio vatahen do masolib aya a mangotap ta tayto
pa sa aro o tovatovahen ko kano pakaroan ko so marahet
a espirito as do ichatdo narana anti a karaw o kakavos
ko. 33 Amna komaro akoava sicharaw ta mayanong ava o
kadiman no asa ka profeta do tarek a kavahayan an dia do
Jerusalem.

34 “Inio a tawotawo do Jerusalem a omdiman sira so
profeta as ombato dira do tovoyen dinio no Dios! Ay
so kasanib no kachita ko sia o kapavawa ko dinio do
kararayawan nio a akma so parinyen no asa ka inaan do

siwsiw na sira amna makey kamoava. 35 Kapanmohen nio
ta kanonolay dana no Dios o kavahayan nio. As vatahen ko
pa dinio o kadi nio na mirwan a makavoya diaken a manda
do kapachivayat nio a makavata sia, ‘Dadayen ta o mawara
aya do ngaran no Apo ta a Dios.’ ”

14

No nakapanovatova ni Jesus do araw no kapaynaynehah

1 Do naypisa do araw no kapaynaynehah do nakainbita
da di Jesus a koman do vahay no asa do mato a Fariseo am
oyod da sia pinakapia observan, 2 ta mian dawri kanaw o
asa ka tawo a mian so ganit ta maychalatelatek o tanoro
na kano kokod na. 3 Vatan sia ni Jesus dira do mananawo
saya do onotan kanira no Fariseo saya, “Mayanong paro do
onotan taya o kapanovatova do araw no kapaynaynehah?”
4 Amna tominbay sava asna hapan na sia o maganit aya
as katovatova na sia as kapasavat narana sia. 5 Vatan sia
dira ni Jesus, “Sino paro dinio o mian so manganak anmana
vinyay a nagagtos do vito do araw no kapaynaynehah a dia
nyeng a mangay a omlibri sia.” 6 Do akmaya sia a vinata na
dira am arava o nakapayliliak.

No nanawo do kapamahbo

7 Pinawnonong na pa dira do bisita saya o akmaya sia
a parabola do nakavoya na so nakapidi da so maato a
paydisnan do nakasdep daw. 8 “An inbitan kamo do
ponsion am mangay kamoava do maato dana disnan, ta
tarek a mian pa o mawara a manawdi a matoato kaninio,
9 as kangay no naninbita aya a makavata sia dinio, ‘Itoroh
mo pa o disnan moaya do tawo aya,’ as kaimo no masnek
as katoyo mo do mahohbo sa a disnan. 10 Asna an inbitan
kamo am mangay kamo do mahohbo a disnan tapian
an mawara o mininbita aya dimo am vatahen na dimo,
‘Kayvan, maypato ka,’ a nia anti so ipakarawat mo so onor
dira do rarayay mo saya. 11 Ta an sino o mapamato so
karakohan na am pamahbohen anti asna no mapamahbo
so karakohan na am pamatohen anti sia.”

12 Vinata na pa do tawo a mininbita sia, “An mian o
kapayhanda mo am nawri sava o inbitan mo o kaychayvan
mo anmana no kakakteh mo anmana sira o lipolipos kano
maynakem sa a katokatohong mo, ta masonong daymo a
kavahsan do kainbita da dimo a mangay dira. 13 Asna
an mayhanda ka am inbitan mo sa o mavota, sira o di
makayam, sira o makasiasi kanira no mapiday. 14 Ta an
nia o parinyen mo am kavahsan davaymo nia do tana aya

as do ito a araw do kapayvangon da no manamonamo am
mapalak ka, ta oyod anti a rakoh o marawat mo a vahes.”

No parabola no rakoh a handaan
(Mateo 22:1-10)

15 Do nakadngey sia ya no asa dira do bisita do lamisa
aya am vinata na di Jesus, “Mapalak sa o koman anti do
paypatolan no Dios,” 16 amna vinata sia ni Jesus, “Mian o
asa ka tawo a naninbita so aro a tawo do rakoh a handaan
na. 17 Do nakahanda narana no atavo am napaytovoy o
naninbita aya so mangay a tomawag dana dira do niinbitan
na saya. 18 Amna naytavo saya mayraradin as kapanita da
so rason da a di makangay. Vinata no asa dira, ‘Nanadiw
ako so takey as iyangay ko pa tiban, as an maparin am
pakaboan mo yaken do kadi koaya makangayan.’ 19 No
vinata no asa am, ‘Nakapanadiw ako so asapoho a ka baka a
pagaradohen ko as iyangay ko pa sa proyban asna pakaboan
mo o kadi koaya makangayan.’ 20 Mian pa o nakavata
sia, ‘Nakapaychakovot ako asna paypasinsian mo o kadi ko
makangayan.’ 21 Mayvidi o natovoy aya a manawag am
nivahey na ya do naninbita aya. As do soli no nayhanda
aya am vinata na do pachirawatan naya, ‘Nyeng ka mangay
do rarahan as kainbita mo dira do makasiasi, sira o di
makayam, sira o mavota kano mapiday.’ 22 Mayvidi o
pachirawatan aya am nivahey na o nakaparin na so vinata
naya as katori pa no logar no kadwan. 23 Vatan na sia no
naninbita aya, ‘Mangay ka do rararahan sa kan dira do
mian do takey as kainbita mo dira tapian mapno o vahay
koaya. 24 As vatahen ko ta sira o nanma kori a inbitan am
entero tahaman dava anti o handa koaya.’ ”

No tanggalen no makavata so kawnot na di Jesus
(Mateo 10:37-38)

25 Do kaoyod da aro no tawotawo a omononot sia am
inidit na sa as kavata na sia, 26 “An sino omonot diaken
as kadi na tadichokoran dira do inyapoan, kamanganakan
kano kakakteh na, no kakovot na as kano mismo na
karakohan am mayanong ava sia a disipolo ko. 27 An sino
o di mayrara so natongdo a kros na as kavidin na omonot
diaken aran do kadimanan am maparin ava a disipolo ko.
28 Ta sino paro dinio o mapatnek so vahay a di manma
mapakapia sia planohen kano somahen an manawob o
igasto na dia, 29 ta tarek na pa ya pasitnanen as kabo narana
no ipatongtong na sia as no makavoya sia am chayak da 30 a
makavata sia, ‘Tod sawen mapia o tawo aya a mapasitnan
as kadi na makapakavosan so vahay naya.’ 31 Anmana
ara paro o patol a makey a omarap so asa ka patol a di

manma a komtokto nia an maparin na homisen no asapoho
a livo a sinjalo o dadwa poho a livo a sinjalo no kalaban
naya? 32 As an mavoya na o kadi na makahomisan sia ya
am mapaytovoy so machipanmo do kalaban naya an ango
ichaydamnay na tapian abo dana o gira. 33 Dawa vatahen
ko ta an sino o di makatadichokod do atavo am maparin
ava a disipolo ko.

No asin a abo so kaserbian sia
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

34 "Mapia o asin pero an mabo o payit na am mapavidi
pava o payit nawri. 35 No akmaya sia asin am arava o aran
dekey a kaserbian sia ta no kapoha dana nia. Kapiahen nio
o kapanngey nio kano kaintindi nio sia."

15

No parabola no nabo a karnero
(Mateo 18:12-14)

1 Do naypisa do kapananawo ni Jesus am mian sa o
aro a mahbo so kasincharan sira no tawo a akma sira
so mangolekta no Roma as kanira no kadwan pa sa a
makagatogatos a nangay a domngey sia. 2 Do kavoya da sia
ya no Fariseo kanira no eskriba am vinata da, "Iyavayava
kano pachasan na sa no tawo aya o makagatogatosen saya."
3 Dawa pinawnonong ni Jesus o akmaya sia a parabola.

4 "Sino paro dinio o minabo so asa do asa yatos a karnero
na as kadi na ngaroan do sasiam aya poho kano sasiam
as kangay na a komita sia do katakyan aya a manda do
kavoya na so asa aya a nabo. 5 As an mavoya na ya
am rara na as kaoyod na a masoyot, 6 as an mayvidi am
tawagan na sa o kaychayvan kano katokatohong na sa a
makavata sia, 'Machipayak kamo diaken, ta navoya ko na
o nabo aya a karnero ko!' 7 Vatahen ko ta akma pa saw
o karakorakoh no kasoyosoyotan do hanyit do kapanehseh
no asa ka makagatogatos as kan do sasiam a poho kano
sasiam a ka manamonamo a tawo a di maykaylangan so
kapanehseh da.

No parabola no nabo a plata

8 "Anmana an abohen no asa ka mavakes o asa ka pidaso
no alahas na a asapoho so ka pidaso a polak am mandeb
paroava so relaken as kapakapia na dia voyasan o tapi da
do kachita na so nabo aya a manda do kavoya na sia? 9 As
an mavoya na ya am vatahen na dira do katohong kano
kaychayvan na sa, 'Machipayak kamo diaken ta navoya ko

na o nabo koaya.’ 10 Akma pa saw ta mian o kasoyosoyotan
da no angheles no Dios an mian o asa ka tawo a manehseh.”

No parabola no anak a prodigo

11 Istorian na pa sia, “Mian o asa ka tawo a mian so dadwa
ka manganak a mahahakay. 12 Vinata no mametmetdeh
ori do ama daya, ‘Ama, itoroh mo na diaken o kanatayan
ko sia dimo,’ as pinayatay no ama aya o kaynakman
naya a ipamohon na dira do dadwa aya ka manganak na.
13 Nakarahan o pira karaw am inahap no mametmetdeh
aya o atavo a natay na as kakaro na a mangay do marayi
a kavahayan a dawri so inangayan na a mapatawotawos
so natay naya do pagostoan. 14 Nawara o nakapatawos
na atavo no kartos na am somnitnan sia mangaylangan,
ta mian o kapaychapteng kanaw do kavahayan aya a
katdan na. 15 Nangay a manta so trabaho na do tay-idi so
kavahayan aya as tinovoy na sia do takey a manghonghosag.
16 Oyod sia napteng, ta aran no kanen da no bago saya
am chinakey narana kanen as arava a aran asa ka tawo
o tomnoroh dia so kanen na. 17 Kwanasaw am nayvidi o
aktokto na as kavata na sia do karakohan na, ‘Do vahay
ni ama am bastante o kanen da no aro a pachirawatan na
as katayto ko dia a madiman no kapteng. 18 Mayvidi ako
sawen di ama as kavata ko anti sia dia, “Ama, nakagatos ako
do Dios as kan dimo, 19 as mayanong ako pava sincharan
so manganak mo, as pavidangen mo na yaken dira do
katangdanan sa a pachirawatan mo.” ’ 20 Dawa komnaro do
yanan naya as kasavat na do ama nawri. Do katori na pa
marayi do vahay da am navoya sia no ama naya. Natodo
o ama naya as nanyeng a mayayo a omvayat so manganak
naya as kakepkep na kano karek na dia. 21 Vatan sia no
anak aya, ‘Ama, nakagatos ako do Dios as kan dimo as
mayanong ako pava abnekan so manganak mo.’ 22 Amna
vinata no ama naya dira do pachirawatan na sawri, ‘Nyeng
kamo mapatwaw so kaaviran dana no lamit a pawnayen
nio sia as kapangay nio dia so gadang kano sapatos, 23 as
kangay nio a omahap sia o pinaytavatava tawri a baka, ta
dimanen ta a pamistan, 24 ta no anak koaya nividang ko
na nadiman am tayto akmay minirwa a maviay. Nabo sia
amna tayto ko na sia navoya!’ As somnitnan sa mamista.

25 “Amna no matonetoneng aya a kakteh na a yapo
do takey am nadngey na o togtog aya do pamistan aya
do kapaypasngen na do vahay daya. 26 Tawagan na dia
o asa do pachirawatan da sawri a ahsan nia an ango
inmonmoan no pariparinyen dawri. 27 Vatan na sia no
pachirawatan aya, ‘Somnavat o kakteh mori as do soyot ni

ama nio do nakapayvidi na a mapia am tayto na pinadiman
o pinaytavatava ori a baka.’ 28 Oyod na chinakohat o
nadngey naya as nakey ava a somdep. As nangay o ama
daya a omahoahok sia, 29 amna vinata na do ama naya,
‘Do pira danaya a ka kawan a kapayserbi ko dimo a di
machisobna dimo am tinorohan mo pava yaken so aran
kadekey na kaddin a iyavayava ko nira o kaychayvan ko.
30 As kawara no manganak moaya a iya so napatawotawos
so kaviayan mo do malalapos a pagostoan am nyeng mo
a ipadiman no pinaytavatava a baka.’ 31 Amna vinata no
ama naya, ‘Manganak, fermi ka a machichasa diaken as
no atavo a miniminyan ko am dira mo, 32 asna mayanong
o kapaysoyosoyot ta kano kapamista ta takwan no kakteh
moaya a nividang ko na nadiman am tayto akmay minirwa
a maviay. Nabo sia amna tayto dana sia nayvidi!’ ”

16

No masolib a pachirawatan

1 Vinata na pa ya ni Jesus dira do disipolos na sawri.
Kwana am, “Mian o asa ka maynakem a tawo a mian so
tinongdo a mamondan do miniminyan na. As nawara o va-
hevahey do maynakem aya do kadi na mayanongan no pari-
parinyen no tinongdo naya do trabaho naya. 2 Patawagan
na nia o pachirawatan naya as kavata na sia dia, ‘Tayto
o madngedngey ko a komapet dimo, dawa kapiahen mo a
areglohen o komwan do tinongdoan koaya dimo a trabaho,
ta pakarohen ko naymo do anongen moaya.’ 3 As do
kaktokto na nia no tawo aya o andelak na am vinata na
do karakohan na, ‘Makagwanta akoava do marahmet a
trabaho, ta makaha o karakohan ko as an machilimos ako
na so ichaviay ko am rakoh ya a pakasnekan ko, 4 dawa
no parinyen ko sawen tapian risibien ako pa no tawo do
vahavahay da an napakaro ako na do pwesto koaya am
niaya.’ 5 Dawa do nakapakaktokto na am nia o pinarin
na. Tinayitayisa na sa ipatawag o mian pa so pamagan
do apohen naya as kahes na nira an pira pa o logar da
pagan. 6 No asa am vinata na o kaasa na pa yatos a ka
angang no haneng no pagan na pa. Vinata no mapakaro
aya do pwesto na o kapatolas na so singkwenta dana ka
angang. 7 No asa am vinata na o kayan pa no asa yatos a ka
bayon no trigo no pagan na. Vinata na sia o kapatolas na so
ochenta dana. 8 Do akmaya sia a pinarin no pachirawatan
aya am pinachimasolivan sia no apohen naya a komtokto
no andelak na.

“As vatahen ko,” kwana ni Jesus, “ta no tawotawo
sa a omonot do paparinyen no mondo aya am mapipia
sa a mayprepara do andelak da as kanira no tawo a
chinasehdangan no kakawyoran aya! 9 Vatahen ko dinio
o kaserbi nio so kaynakman nio do mondo aya a ipangho
nio so mian so inmonmoan, ta anti no mabo dana o serbi
no kartos am rawaten kamo anti do hanyit.
10 “No maparin a ichasaray do dekey am maparin a
ichasaray do rakoh, ta no mangotangotap do dekey am
mangotangotap pa do rakoh. 11 As an di kamo a chinasaray
do kaynakman do tana aya am maypango o kasaray ninio
do somnivog aya a kaynakman. 12 As an di kamo chinasaray
do pinapondan dinio a dira no kadwan am maypango o
katoroh da dinio so pakatanyan nio.
13 “Arava o makapayrayay sia payserbian o dadwa ka
apohen, ta ichaddaw na o asa as kakontra na so asa, anmana
anohdan na o asa as sobnahen na o asa. Maparin ava o
kapayrayay nio sia payserbian o Dios as kano kaynakman
no tana aya.”
14 As sira o Fariseo a oyod a malakam no kartos am
chinayak da o nadngey daya. 15 Amna vinata dira ni Jesus,
“Masonong nio a panganohdan o tawo do kaakma nioy
mapia so kaparin pero no Dios o makalir sia o mian do
tawol nio as an ango o pakamapiahen dinio no tawo am
nawri o ipsok no Dios. 16 Manda do nakawara ni Juan
Bawtista am no pinatolas da Moises kanira no profeta o
onotan nio asna sichangoriaw am no paypatolan no Dios
o tayto a pawnonongen dinio as tayto sa aro o ompospos
a somdep do paypatolan aya no Dios. 17 Amna vatahen ko
o kasonosonong na mabo no tohos kano tana aya as kano
kapaynyoha no nakatolas aya a onotan.
18 “No atavo a mapasiay so kakovot na a mavakes as
kapaychakovot na so matarek am mangadwan. As no
omkakovot so mavakes a nachisiay do kakovot na am
mangadwan pa.

No istoria no asa ka maynakem kani Lazaro

19 “Mian o asa ka maynakem a tawo. Maavid o onayen
na as kapia no kanen na do kararaw, 20 as do ayeran
no vahay naya am mian o asa ka makasiasi a manoka a
mayngaran so Lazaro. 21 Si Lazaro aya am katnayan na
o kapakakan na do panda no maynakem aya. Do kayan
naya daw am iyangay da taposan no chito o noka na sawri.
22 Kwanasaw am madiman si Lazaro aya as inangay da sia
hapen no angheles a pasahen di Abraham do yanan nawri.
Alit no nakadiman no maynakem aya as nivovon da sia.

23 As do katori narana no maynakem aya do logar ori no
pandidiwan am tomnangay as kavoya na si Abraham as
kani Lazaro a tori machichasa sia. 24 Vatan na sia, ‘Ama
mo Abraham, ichasi mo pa yaken as tovoyen mo pa si
Lazaro a mapatodo so tanoro na do danom as pangayen
na do rida koaya, ta tayto ako a mahara so pandidiwan
do apoy aya.’ 25 Amna vinata sia ni Abraham, ‘Manganak,
naknakmen mo ta do kaviay mo pa am pinagostoan mo o
karakohan mo asna si Lazaro am oyod a nakasiasi. Asna
sichangoriaw am tayto sia do kaydamnayan pero imo am
tayto ka do pakasisian, 26 as asa pa daw am maparin ava
o mian do yanan namen aya a mangwan dinio as kadi na
parinyan no mian do yanan nioaya a mangwan diamen,
takwan tayto o ipaytaywawa a dia parin a payatovangan.’
27 Tominbay o maynakem aya as kavata na sia, ‘An niaya
maparin mo ama Abraham am tovoyen mo pa si Lazaro do
vahay namen, 28 ta ari pa sa o dadima sa a kakakteh ko as
ichakey ko an iyangay na sa patanggalen tapian di dana sa
mangay do yanan koaya a pandidiwan.’ 29 Amna vinata ni
Abraham, ‘Tori o pinatolas da Moises kanira no profeta sa
a logar a mapatanggal sira,’ 30 amna vinata na, ‘Manawob
ava ya mo ama Abraham, asna an mian o yapo do yanan
nioaya a mayvidi a mapatanggal sira am manehseh sawri.’
31 Vatan sia ni Abraham, ‘An di da panganohdan o vinata
da Moises kanira no profeta sira am nawri pa sava anti o
panganohdan da o nangay dira a yapo dia.’ ”

17

No rakoh a kastigo no mapakagatos so kadwan
(Mateo 18:6-7,21-22; Marcos 9:42)

1 Vinata ni Jesus do disipolos na saya, “Omhamo ava o
kayan no pakayapoan no kadodog kano kapakagatos no
tawo pero nawri o mangananawa so pamandan o tawo a
pakayapoan da nia. 2 As no akmaya sia tawo am mapipia an
paypongan o lagaw na so rakoh a bato as kapagagtos sia do
taaw as kano kapamarin na so kadodogan da no mametdeh
pa saya. 3 Makapatak kamo do parinyen nio. An somnada
o kakteh nio am pasonongen nio sia as kapakabo nio sia an
masolib a manehseh. 4 An pangayen ta ta do asa karaw as
naypipito kayan no pasolian na dimo am pakaboan mo so
maypipito an nawri o iyahes na dimo o kapakabo mo dia
do kapanehseh na.”

No ipakapamarin no kasaray no Dios

5 Vatan da sia no apostoles saya di Jesus, “Payparakohen
mo pa mo Apo o saray namen.” 6 Vatan sia dira ni Jesus, “An

mian o saray nio a akma so dekey aya votoh am maparin
nio a paydisen do mando nio o kayo aya a masapwat as
kangay na a mamoha do taaw.

No kaparin no mapia a pachirawatan

7 “An mian o pachirawatan nio a nawara a yapo a mag-
arado anmana yapo a manidib do vinyay am payserbian
nio paro sia a makavata sia, ‘Nyeng ka na mangay a
koman’? 8 Omba, ta no vatahen nio sia am, ‘Mananadi ka
as kapayhanda mo niaken so oyaven ko tapian machitadi
ka na anti an tayoka ako.’ 9 Anmana yosad na paro
pa pamahmahsan o pachirawatan naya do kaparin na so
niyokoyokoran naya sia? Omba. 10 Akma pa sia o kaparin
nio, ta an napatongtong nio anti o atavo a niyokoyokoran
ninio no Dios am no vatahen nio pa anti am, ‘Tod kami
a pachirawatan as tod namen a pinarin o niyokoyokoran
niamen.’ ”

No masolib a mamahemahes

11 Do kapaypakwan ni Jesus do Jerusalem am nanahan
do payawan no Samaria kano Galilea, 12 as do kasdep na
do asa ka dekey a kavahayan am mian sa o minvayat sia a
asapoho a ka madipad a makavawa sia, 13 as katawatawag
da a makavata sia, “Jesus a Apohen, ichasi mo pa yamen.”
14 Do nakavoya na so kaparin daya am vinata na dira,
“Iyangay nio a ipavoya o nakatova nio na dira do papali
a sira so tay-anongen sia o komwan do ganit nioaya.” As
do nakangay darana am napia sa atavo. 15 Asna no asa aya
dira do nakadidiw na so nakapia narana am nayvidi di Jesus
a mapamato so boses na a omdaday so Dios, 16 as kangay
na domogod a komheb do kokod ni Jesus a mamahemahes
sia. As no machitatarek do naparin aya am no tawo aya am
asa ka Samaritano. 17 Vatan sia ni Jesus do tawotawo sawri,
“Asapoho paro sava a natova? Asna ara sa dino o sasiam
sawri. 18 Moyvoh paro o matarek aya so idi o mayvidi
as masolib a mamahemahes do Dios?” 19 Vatan na sia do
natova aya a tayto pa domogod do salapan na, “Mayvangon
ka as kangay mo na, ta makayamot do saray mo am tayto
ka natova.”

No kapakaparin no kapayvidi ni Jesus
(Mateo 24:23-28,37-41)

20 Do nakahes da nia no Fariseo si Jesus an mango
dana o kawara no paypatolan no Dios am vinata na, “No
kasitnan no kapaypatol no Dios am pachirayayan ava no
mapaparin a kavoyan sia. 21 Anmana mavata ava o katayto
na daw anmana diaya takwan no paypatolan aya no Dios
am machipanghovok dinio.”

22 Vatan na sia dira do disipolos na sawri, “Mawara anti o
tiempo a kaoyod nio a mahoho a makavoya so Naytawo aya
so aran asa a karaw amna mavoya nioava anti ya. 23 Mian sa
anti o makavata sia dinio, ‘Tayto sia dawri,’ anmana ‘Tayto
sia dongoriaw,’ amna onotan nio sava ya. 24 Ta an kawara
na anti am akma anti ya so kapaychichidat na a mayrayay
so kavoyan sia do valogan kan do kadpidan. 25 Amna no
Naytawo aya am manma pa a mayparahan do pandidiwan
as kano kaskeh da nia no tawotawo sichangoriaw. 26 As
no kaparin anti no tawo do kapayvidi no Naytawo aya am
akma do tiempo ni Noe, 27 ta nawri o nisanga da o adan
da sa pariparinyen a akma so kakan da, kapaychaynoynom
da as kano kapaychakovot da a abo so kapananggal do
manam ori a delobio a manda do nakasdep ni Noe do
arka ori as kawara no delobio awri a chinadimanan da.
28 Akma pa anti ya do tiempo ni Lot, ta no tawotawo sa
am parinyen da o sivog da sa pariparinyen a akma so
kakan da, kapaychaynoynom da, kapanadiw, kapaydakaw,
kapaymohamoha as kano kapayvahay da. 29 Pero mawara
dana o kakaro darana da Lot do Sodoma am natimoy
no apoy kano makohat a bato a nia so chinadiman da
atavo. 30 Akma anti sia o kaparin no kadi makatanggalan
so kapayvidi no Naytawo aya.
31 “As do araw awri anti am no kadi darana somavatan pa
do vahay da no tori abo do vahay da anmana tori do takey
do kaktokto da pa nia librien o kadwan do warawara da,
32 as ari nio manakem o naparin do kakovot ori ni Lot. 33 An
sino o komita sia o tanyan na pakamian am payrarayawan
na o viay na asna no ombo so viay na do ngaran no Dios am
iya anti o makarawat so somnivog aya viay. 34 Do ahep ori
anti a kapayvidi no Naytawo aya am mian sa anti o dadwa
a makaycheh as no asa am mahap anti as mavidin o asa.
35 Mian sa anti o dadwa ka mavavakes a mangagiling as
mahap anti o asa as mavidin anti o asa. [36 Mian pa sa
anti o dadwa ka mahahakay do takey. Mahap anti o asa
as mavidin anti o asa.]” 37 Ahsan da nia di Jesus, “Dino
anti o kaparinyan na nia, mo Apo.” “Matalamad anti ya a
akma so katalamad no kapanmo nio sia ta an dino yanan no
nadiman a vinyay am dawri o kakpehan da no manomanok
a koman sia,” kwana no tinbay sira ni Jesus.

18

No parabola a komapet do kapachahoahok

1 Pinawnonong ni Jesus dira do disipolos naya o asa aya
a ka parabola a inanawo sira a masolib a machahoahok as

kadi da dispresioan. 2 Vinata na, “Do asa ka kavahayan am
mian o asa ka hoyis a di ninchad kano diamo no Dios kano
tawo. 3 Mian pa o asa ka makasiasi a bioda a di minhemhes
a mangay do hoyis aya a makavata sia, ‘Torohan mo
pa yaken so hostisia dira do omtetek aya diaken.’ 4 Do
kavayo nawri a mangangay sia no bioda aya am nisikaso
nava o iyahes naya a sidong. Amna do kwanasaw am
vinata na do aktokto na, ‘Aran abo o kamoamo ko no Dios
anmana tawo, 5 am makayamot do kafermi no bioda aya
a omsaloval diaken am parinyen ko anti o iyahes naya, ta
tarek a maypahara pa o kasaloval ko niaya an fermi paya
mangay a machisiasi diaken.’ ” 6 Vatan sia ni Jesus, “Tori nio
nadngey o pinarin no hoyis aya a di ninchad kano diamo
no Dios. 7 Asna no Dios paro pava o di somidong sira so
tawotawo na a tomawag dia do kararaw, as kano iya paro
o mapasadisadit so kapanidong na? 8 Vatahen ko ta makalo
naynio a adngeyen as kagom na ninio. Asna an mawara anti
o Naytawo aya am adasan na paro anti o tawo a masaray
nia?”

No dasal a adngeyen no Dios

9 Pinawnonong na pa o parabola aya dira do makamia
nia o tanyan da mapaparin as kaparo da so kadwan.
10 “Mian sa o dadwa ka tawo a nangay do templo a
machahoahok. No asa aya am Fariseo as no asa aya
am asa ka makagatogatosen as maparo a mangolekta no
Roma. 11 Naytetnek o Fariseo a maydasal a makavata sia,
‘Mamahemahes ako do Dios, ta akma akoava so kadwan
a tawo a mangotangotap, makagatogatosen as mangadwan
a akma so tawo aya daw. 12 May-ayono ako pa so
kadomidominggo as katoroh ko so kasapoho no kaynakman
ko.’ 13 Pero no maparo aya a mangolekta no Roma am
naytetnek do mandichod na as katod na komheb a tomogtog
so kalangangan na as kavata na sia, ‘Dios, ichasi mo yaken
ta makagatogatosen ako.’ ” 14 Vatan sia ni Jesus, “Vatahen
ko dinio ta somnavat ya a chinapakaboan a dia akma so
Fariseo ori, takwan an sino o mapamato so karakohan na
am pamahbohen asna no mapamahbo so karakohan na am
iya o pamatohen.”

No addaw ni Jesus no kametdehan
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Do naypisa am aro sa o dedekey a kametdehan a
inangay da di Jesus tapian palapawan na sa so tanoro na
as kabendision na dira. Pero do nakavoya da sia ya no
disipolos na sawri am nipenpen da sa a maypasngen di
Jesus. 16 Amna tinawagan saya ni Jesus as kavata na sia dira,

“Inolay nio sa a mangay diaken o kametdehan siraya asna
vadawen nio sava, ta sira o tawotawo a akma so kaparin
no kametdehan o machangay do paypatolan no Dios. 17 As
no kakawyoran na sia am katadkan na an risibien nio o
kapaypatol no Dios a akma so kaparin no saray no asa ka
metdeh am machangay kamoava anti dia.”

No ipakarawat so viay a abo so pandan
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Mian o asa ka masolib do ononotan da no Judeo
a minahes nia di Jesus, “Mapanmo ko o kapia mo a
mananawo, as ivahey mo pa diaken an ango logar ko a
parinyen tapian marawat ko o viay a abo so pandan.”
19 Vatan sia ni Jesus, “Ango vatan mo diaken so mapia.
No machimavoyvoh a mapia am no Dios. 20 Ari mo sa
mapanmo o pidipidit sa: ‘Mangadwan kava; mandiman
kava; manakaw kava; maydaday kava; torohan mo so anib
kano onor o inyapoan mo.’ ” 21 Vatan sia no tawo aya,
“Pinasada ko pa sava ya a nakayapo do kametdeh ko.” 22 Do
nakadngey sia ya ni Jesus am vinata na sia, “Tayto pa o asa
a kolang dimo. Iyangay mo idakaw o atavo a miniminyan
mo as kapayatay mo sia o sadiw na dira do makasiasi
tapian mian o kaynakman mo do hanyit as kawnot mo
na diaken.” 23 Pero do nakadngey sia ya no tawo aya am
oyod a nangsah takwan oyod a maynakem. 24 Tiban dia ni
Jesus as kavata na sia, “Oyod a masadit o kawnot da no
maynakem do paypatolan aya no Dios. 25 As masonosonong
o kapayhawos no kamelyo do dodoyan no dayem kano
kawnot no maynakem do paypatolan no Dios.”
26 Vatan da sia no nakadngey so akmaya sia a vinata
ni Jesus, “An ara masadit am sango paro maparin a
makarawat so viay a abo so pandan.” 27 Amna vinata
ni Jesus, “No dia parin do ayet no tawo am maparin do
ipakapamarin no Dios.” 28 Vatan sia ni Pedro, “Tayto
mo mapanmo ta chinaroan namen sa o familia namen
as kawnot namen dana dimo.” 29 Amna vinata na dira,
“Vatahen ko dinio so kakawyoran ta arava o komnaro do
vahay na, do kakovot na, no kakakteh na sa, no inyapoan
na sa anmana sira o kamanganakan na a makayamot do
kawnot na do paypatolan no Dios 30 a di anti makarawat do
viay na sichangoriaw so manghavas pa kano tinoroh naya
as kapakarawat na pa so viay a abo so pandan.”

No ipamitdo no kapapanmo na nia ni Jesus o manam a kadiman na
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Pinataywawa na sa o dose saya as kavata na sia dira,
“Tayto ta mangay do Jerusalem as tiban nio ta no atavo
a nakatolas a komapet do Naytawo aya am makatongtong
anti. 32 Ta itoroh anti sia dira do Hentil a atetekan,
asnesneken as kan titipan. 33 Iplotan da anti sia as kadiman
da sia amna do ichatdo na a karaw am mirwa anti a
maviay.” 34 Pero arava o chinaintindian da so vinata na
saya, ta natayo dira o inmonmoan na.

No nakatovatova sia ni Jesus o mavota a machilimos
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 Do kapaypasngen da do kavahayan no Jerico am mian
o asa ka tawo a mavota as mapalimos do payis no rarahan,
36 as do nakadngey na sa o aro ori a omhavas a tawo am
inahes na an ango o mapaparin awri. 37 Vinata da sia,
“Si Jesus a iNazareth am tayto maypahavas dia.” 38 Do
nakadngey na sia ya am nangyangyaw a makavata sia,
“Jesus a tayabo ni David, ichasi mo pa yaken!” 39 As sira
o tawo do masngen ori sia am chinahoya da sia as kavata
da so kapakadomi na amna pinaypaliak pa no katawatawag
na a makavata so, “Jesus a tayabo ni David am ichasi mo pa
yaken!” 40 Minhes si Jesus as kavata na sia o kapawnot da
sia a iyasngen sia. Vatan sia ni Jesus, 41 “Ango ichakey mo
a parinyen ko dimo.” Tominbay o mavota aya as kavata na
sia, “Apo, no kapirwa ko a makavoya.” 42 Vatan sia ni Jesus,
“Risibien mo o iyahes moaya a kapakavoya mo, ta no saray
mo o tayto a tomnovatova dimo.” 43 As nanyeng a makavoya
as kawnot na di Jesus a omdaday kano mapakagloria so
Dios. As sira o tawotawo saya do nakavoya da so naparin
aya am pinakagloria da pa o Dios.

19

No vayo a viay ni Zakeus

1 Mian dana si Jesus do Jerico as tod dana maypahavas
do plano na. 2 Amna mian o asa ka tawo a makey a
makavoya sia. No ngaran na nia am si Zakeus a asa ka
maynakem a tawo as asa dira do apopohen da no maparo
saya a mangolekta no Roma. 3 Si Zakeus aya am oyod na
chinakey o kavoya na si Jesus do kapanahan nawri amna
do kaaro no tawotawo am makavoya ava takwan oyod
a mavodis. 4 Dawa nayayo a manma do anaman ori ni
Jesus as kakayat na do asa ka kayo. 5 Mawara o kasinmo
sia ni Jesus o yanan naya am tomnangay as kavata na
sia, “Zakeus, nyeng ka a gomtin daw ta do sicharaw am
mangay ako dimo do vahay mo.” 6 Dawa nanyeng a gomtin
si Zakeus as kaoyod na masoyot a omyavayava ni Jesus.

7 Do nakavoya da sia ya no tawotawo sawri am pinaro
da si Jesus as kavata da sia, “Makey sawen ya a mangay
a bisita no asa ka makagatogatos a tawo.” 8 Vatan sia ni
Zakeus, “Apo, tiban mo, ta kara anti no miniminyan ko am
ipanoroh ko do makasiasi as an ara o pinangolektan ko so
manghavas do sivog ko a hapen dira am tadian ko anti
ya dira so maypipat.” 9 Vatan sia ni Jesus di Zakeus, “No
kalibrian am tayto nawara do vahay moaya do sicharaw
aya, takwan imo am tayabo ka pa ni Abraham. 10 Takwan
no Naytawo aya am nawara a komita as kano omlibri sira
so makagatogatos.”

No parabola no asapoho a ka pachirawatan
(Mateo 25:14-30)

11 Do katori da mapia so kadngey si Jesus am
pinawnonong na o akmaya sia a parabola do katori na
masngen do Jerusalem as kan do kapanmo na sia o katnaya
darana dia o kanyeng narana somitnan no kapaypatol no
Dios. 12 Vinata na, “Mian o asa ka mato a tawo a mangay
do matarek a kavahayan a romawat so payanongan na
a maypatol as do kwanasaw am mayvidi. 13 Manam a
komaro am pinatawag na sa o asapoho do pachirawatan
na sa as katoroh na dira so malit so kantidad a kartos
as kavata na sia dira, ‘Ipaynegosio nio ya a manda do
kapayvidi ko.’ 14 Amna chinakey dava no kaydian na sa
o kapaypatol na dira as napaytovoy sa so omrepresenta
nira a makavata sia, ‘Ichakey namen ava o niaya a tawo
a apohen namen.’ 15 Mayvidi dana do nakatayoka narana
a romawat so kapaypatol na am pinirwa na sa ipatawag
o tinorohan na sawri so kartos a ipaynegosio da tapian
mapanmo na o naganansia da. 16 Vinata no nanoma
ori a mawara, ‘Apo, no kartos moaya diaken am tayto
nayganansia so maypisapoho.’ 17 Vatan sia no apohen aya,
‘Tayto ka mapia a pachirawatan as makayamot do kaparin
mo a ichasaray do dekey a pinapondan dimo am torohan
koymo so ipakapamarin kano anongen a manyokoyokod do
asapoho a ka siodad.’ 18 Mawara o asa am vinata na, ‘Apo,
no kartos moaya diaken am nayganansia so maypidima.’
19 Vatan sia no apohen aya sia, ‘Manyokoyokod ka anti do
dadima a ka siodad.’ 20 No asa am nawara a makavata
sia, ‘Apo, tiya o kartos moaya a dia nabdibdis, ta nia am
tod ko konokonen, 21 ta ichamo koymo do kapanmo ko so
kaistrikto mo as kapangdaw mo do naganansia no kadwan
kano mapanmo ko am panghapan mo so natay o natrabaho
no kadwan.’ 22 Vatan sia no apohen aya sia, ‘No mismo
moaya vinata o hapen ko a ihosga dimo a asa ka marahet a

pachirawatan, ta ari mo mapanmo o kasivog ko a masadit a
pakamiahen as kapangahes ko so natay ko do natrabaho no
kadwan. 23 Manngo paro an nibangko mo tapian mian pa
o nakarapa dia.’ 24 Vatan sia no apohen aya do tawo sawri
a masngen dia, ‘Hapen nio o kartos aya sia as katoroh nio
nia do naypisapoho aya so ganansia.’ 25 As vinata da do
apohen aya, ‘Tayto dana o asapoho sia.’ 26 Vatan na sia
dira, ‘Vatahen ko ta sira o mian so nahap am karapan pa
anti o itoroh dira asna dira do abo so nahap am pakarohen
pa anti o mian dira.’ 27 Vatan pa sia no apohen aya, ‘Sira
o minkontra as naskeh aya niaken a manyokoyokod da am
hapen nio sa as kadiman nio sira do salapan ko.’ ”

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Tayoka a mangononong si Jesus am pinatongtong na o
kapangwan naya do Jerusalem. 29 Do kasngen da somdep
do kavahayan no Betpage ka do Betania do katori da do
tokon no Olivo am tinovoy na sa o dadwa do disipolos
naya manma, 30 as kavata na sia dira, “Mangay kamo do
kavahayan aya as kahap nio so dekey a kabayo a di pa
pinangabayoan do viay na a tori mawal do asdepan do
kavahayan aya. 31 An mian o omahes nia an ango ahapan
nio sia am vatahen nio, ‘Ipahap ya no Apohen a serbien.’ ”
32 Dawa nangay sa o dadwa aya as kavoya da so kabayo
aya do vata ori ni Jesus a yanan na. 33 Do katori da
omovay so itan naya am vinata da no taydira aya sia, “Ango
ovayan nio do kabayo aya.” 34 Vinata da, “Ipahap ya no
Apohen a serbien.” 35 Inahap da o kabayo aya as karasay
da dia no mankantad a lamit da as kapasakay da si Jesus.
36 As do kayam da do rarahan ori am pinangayan da no
tawotawo sawri so lamit o panahanan naya. 37 Do kasngen
darana do Jerusalem do kawsok da do tokon aya no Olivo
am naytavo sa o aro aya a tawotawo na sa a omdaday
kano mapakagloria so Dios do makakniknin sa a navoya
da a pinarin na. Oyod saya maliak kano masoyot. 38 No
pavatahen da am, “Mabendito o Patol aya a mawara do
ngaran no Dios. Tayto o karadinepan kano kasoyosoyotan
a yapo do hanyit!”

39 Amna mian sa o Fariseo a nakavata sia di Jesus,
“Penpenen mo sa o tawotawo mo saya do vatavatahen
daya.” 40 Vatan sia ni Jesus, “An di sa mayliliak ya am
vatahen ko ta aran no batobato saya am mayliliak sa ya
a omdaday diaken.”

No tanyis ni Jesus do Jerusalem

41 Do kasngen darana do Jerusalem aya do kavoyan
narana sia ni Jesus am pinaytanyitanyisan na 42 a makavata
sia, “Pakasi nio ta no karadinepan a logar nio a marawat
sichangoriaw am arava o kapanmoan nio sia, 43 as do
masngen a tiempo am adivovongen da anti nio no kalaban
nio as kadi nio makalibrian, 44 ta lalasen da anti nio a
pachirapasan da no kametdehan nio sa as kabo anti no
mavidin do vahavahay nio do kaloyo da a makayamot do
nakadi nio sincharan dia o kalibrian aya a tinoroh dinio no
Dios.”

No nakapakaro na sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Mian dana do Jerusalem aya am nangay do templo
as kasitnan na mapakaro sira so maydakaw do sahad no
templo aya, 46 as kavata na sia dira, “No vatahen no
nakatolas am, ‘Vahay a pachahoahokan o vahay ko,’ amna
tayto nio pinarin a kakpekpehan no manakanakaw.”
47 As do kararaw am nangay a mananawo do templo aya
as sira o maato a papali kano eskriba sira kanira no maato
a tawotawo do kavahayan am chinita da o kahapan da sia a
rarayawan, 48 amna arava o mapaparin da takwan naytavo
sa o tawotawo a domngey so pawnonongen naya.

20

No nakahes da nia no Fariseo o anohed ni Jesus
(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Asa karaw do katori ni Jesus a mananawo kano
mapawnonong so Evanghelio aya dira do aro a tawotawo
do templo ori am nawara sa o maato a papali, sira o
eskriba as kano adngedngeyen da no Judeo, 2 as kavata
da sia dia, “Ivahey mo pa diamen an ango anohed mo a
omparin sira so aro a pariparinyen mo as kano yapo dino o
ipakapamarin moaya.” 3 Tinbay sa ni Jesus, “Tayto o iyahes
ko dinio as atbayen nio yaken. 4 Niaya o iyahes koaya. Sino
pinakayapoan no anohed ni Juan a manbawtismo. Yapo do
Dios anmana do tawo.”
5 Nakadngey da sia ya am somitnan sa a maychakavahey
a makavata sia, “An vatahen ta o nakayapo na do Dios
am iyahes na diaten daw an ango pakayapoan no kadi ta
nanganohdan di Juan. 6 Asna an vatahen ta o nakayapo
na do tawo am batoan da yaten no tawotawo saya takwan
sincharan da si Juan a asa ka profeta.” 7 Dawa no tinbay da
di Jesus am no kadi da makapanmoan so itbay da so iyahes
naya. 8 Vatan sia dira ni Jesus, “Dawa ivahey koava dinio
an dino o pakayapoan no anohed kano ipakapamarin ko.”

No parabola no mararahet a taohan
(Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

9 Pinawnonong na pa ni Jesus o omonot aya a parabola.
Vinata na, “Mian o asa ka tawo a mian so takey a nimohan
na so obas as do kanam na a mangay do matarek a
kavahayan so mayendes a tiempo am pinawnong na ya.
10 Mawara dana o kalogar na makahap so natay na am
napaytovoy so pachirawatan na dira do pinawnongan naya
tapian itoroh da o kanatayan sia no takey naya. Amna no
pinarin da do tinovoy naya am tinaho da as kapavidi da sia
a abo so todango a nahap dira. 11 Minirwa pa mapaytovoy
o taytakey aya am alit pa no kaoyod na naraway no pinarin
da sia as kabo no nahap na dira. 12 Paytovoy na so ichatdo
na am nirawarawa da ya as kapakaro da sia do takey
aya. 13 Kwanasaw am vatahen no taytakey aya, ‘Tovoyen
ko sawen o ichaddaw koaya manganak, ta sigorohen ko
am aniven da anti sia.’ 14 Amna do nakavoya da sia no
maytaketakey saya am vinata da, ‘Niaya o manganak naya
a omamohon so takey aya as dimanen ta tapian yaten dana
anti o taydira so takey aya.’ 15 Dawa pinakaro da sia do
takey aya as kadiman da sia. Do hahawen nio am ango anti
do vata nio o parinyen no taytakey aya dira do akma saya
sia a maytaketakey na. 16 Iyangay na paro sava ya dimanen
as kapanoroh na so takey naya do kadwan?” Amna vinata
da no nakadngey aya sia, “Pavawahen pa no Dios o kaparin
na nia!” 17 Amna tiniban sa ni Jesus so oyod a matarem as
kavata na sia, “Ango do vata nio o ichakey na vatahen no
akmaya sia nakatolas,

‘No Bato aya a chinaskeh da serbien no mapatnek so vahay am nayvadiw a maimportánte dana ta nia o soyid na.’

18 An sino o madodog do Bato aya am makararayaw as an
sino kagagtosan na am madpid.”

No nanawo ni Jesus a komapet do pamagan do gobierno
(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

19 Do kahahaw da sia no eskriba kanira no maato sawri
a papali o kasira no tongdohen no istoria aya ni Jesus am
chinakey da ahapen a kolongen amna naparin dava ya do
kamo da no aro saya tawotawo. 20 Oyod da sia pinakapia
ononotan as kapaytovoy da so ispiya a toman domngey
sia amna no kachita da sia o kapayrahtan no chirin na
tapian maparin da sia hapen a isalap do makapamarin
a manyokoyokod. 21 Vinata da sia, “Imo am mapanmo
namen o kapia mo a mananawo as kahosto no vatahen mo
as kadi mo mangatatadkan as an maparin am nanawhen

mo pa yamen do sivog aya kakawyoran a komwan do
Dios. 22 Mayanong paro o kapamaga namen so bienes do
Emperador do Roma?” 23 Amna tori na mapanmo ni Jesus
o mian do aktokto da as vinata na dira, 24 “Torohan nio pa
yaken so plata,” as kahes na nia dira, “Sino o taylitrato kano
tayngaran sia o mian do plata aya.” “No Emperador,” kon
da. 25 Vatan na sia dira, “Itoroh nio do Emperador o logar
nio a itoroh sia as itoroh nio do Dios o logar a itoroh sia.”
26 Do akmaya sia a vinata na am nakatbay sava kano arava o
chinahapan da sia do yanan daya no aro a tawotawo, dawa
tod dana sa makadomi a maychaknin no kasolivan no atbay
naya.

No nanawo a komapet do kapirwa a maviay no nadiman (Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Mian sa o nangay sia a gropo no tawo a di manganohed
do kapirwa pa anti a maviay no tawo anchowa. Tawagan
saya so Saduceo. 28 Vinata da di Jesus, “Maistro, no vatahen
no onotan ta a pinatolas ni Moises am an mian o asa
ka mavakes a nadiman so kakovot as abo so manganak
am hapen na ya a kakovot no kakteh no nadiman aya
tapian mian o manganak da a pangaranen do nadiman
ori. 29 As mian sa o papito a ka mahahakay a makakakteh.
No matoneng aya dira am naychakovot amna nadiman
ya a abo so manganak, 30 as ahapan sia no wari naya
a kakovoten amna nadiman pa ya a abo so manganak,
31 as nikakovot no ichatdo dira do makakakteh saya amna
tomnahisa sa madiman a manda do ichapapito daya as kabo
no manganak da. 32 Do kwanasaw am nadiman o mavakes
aya. 33 No iyahes namen aya dimo am niaya. Sino paro anti
dira do papito saya o mabnek a kakovot no mavakes aya do
manam a tiempo a kapirwa a maviay no nadiman.”

34 Vinata dira ni Jesus, “No tawotawo sichangoriaw am
maychakovot sa, 35 pero sira o payvangonen anti no Dios
do manam a araw am maychakovot pa sava, 36 takwan ara
pava o kadimanan da daw, ta machalit sa anti do angheles
no Dios, as makayamot ta pinayvangon sira no Dios am
kamanganakan na sira ya. 37 As si Moises do pinatolas na a
komapet do nakapachisisirin na sia no Dios do omnininyas
a kayo am nibnekan na o Dios a Dios ni Abraham, ni Isaac
kani Jacob, 38 as iya am Dios ava no nadiman, ta iya o Dios
da no maviay as do salapan na am maviay o atavo.” 39 Vatan
da sia no kadwan do eskriba sawri, “Maistro, tayto hosto o
vinata moaya,” 40 takwan vinata da ya do nakapakabo da
so iyahes sia.

No Apohen ni David a no Mesias
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Vatan sia ni Jesus dira, “Ango vatan da sia o kapay-
tayabo sia ni Patol a David o Mesias aya. 42 As si David am
nia pa o vatahen na do Salmo na:

‘Vinata no Dios do Apohen koaya, “Maydisna ka do
kawananan ko sia 43 a manda do kapangay ko sira so
omlaban dimo do panayahboan no kokod mo.” ’

44 Tinawagan sia ni Patol a David so Apohen na asna
maypango o kapaytayabo na sia.”

No mananawo sa a logar a paydidichanan
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

45 Do kadngey da sia no tawotawo sawri am vinata na
dira do disipolos na, 46 “Makatanggal kamo dira do eskriba
saya a sira so oyod a makey a mayvividividi a mangonay so
mayid a laylay as kakey da torohan so onor do angayan
da a kaaroan no tawo a akma so kakpekpehan da sa kano
pamistan sa. 47 Amna sira mismo o mapakasiasi sira so
bioda as katavotavon da sia o akma saya sia marahet a
pariparinyen da no maanaro a kapaydasal da. Vatahen ko
ta tayto ompanaya sira a mahara a kastigo.”

21

No tinoroh a rakoh so sinmo do Dios
(Marcos 12:41-44)

1 Do kayan ni Jesus do templo am navoya na sira o
maynakem a tawo a tomoroh so regalo da. 2 As navoya
na pa o asa ka makasiasi a bioda a tomoroh so dadwa ka
sentimos. 3 Vatan na sia, “Vatahen ko dinio so kakawyoran
ta rakorakoh o tinoroh no makasiasi aya a bioda as kano
katavoan no tinoroh da no kadwan aya, 4 takwan tomnoroh
sa ya do sobra da asna no bioda aya am tinoroh na o voyvoh
na a kartos do tori na panghovokan a kapakasiasi na.”

No mapaparin sa a manam so kavosan no mondo aya
(Mateo 24:1-2; 10:17-18; 24:3-14; Marcos 13:1-13)

5 Do katori da machimavid dia no tawotawo saya o
sinerbi a ipatnek so templo aya kano labor sa a tinoroh no
tawotawo am vinata ni Jesus, 6 “No tayto nio saya mavoya
am maytavo anti a mararayaw as arava o mavidin a magen
do gadagada naya.” 7 Ahsan da nia, “Maistro, an mango o
kaparin na nia as kan ango anti o kapanmoan namen sia.”

8 Vinata ni Jesus, “Makapatak kamo tapian abo mapay-
chawaw dinio, ta aro sa anti o mawara a omserbi so ngaran
ko as kavata da sia, ‘Yaken o panayahen nioaya,’ as ‘Nawara

dana o tawsan no mondo.’ Vatahen ko dinio o kadi nio
manganohdan dira. 9 An madngey nio anti o mahara sa
arap am mamo kamoava, ta kaylangan o kaparin da nia
amna nyeng pava anti o kavosan no mondo aya.
10 “Mian sa anti o matatarek a kavahayan kano nasiones
a mangay do arap, 11 as kayan anti no mahara a nini do
matatarek a logar. Mian anti o pesti as kano kapaychapteng
so mahara. Mian sa anti o mapaparin do tohos aya a oyod
a mangamomo. 12 As do manam so kaparin da nia am
manoma pa anti o kapakasiasi da dinio. Akosahen da anti
nio do salapan da no manyokoyokod as kan do sinagoga as
kakalaboso da dinio a makayamot do ngaran ko, 13 amna
nia anti o yanan no oportonidad nio a mapawnonong so
Evanghelio aya. 14 Ichavakel nioava an ango vatahen nio
dira, 15 ta torohan koynio so kasolivan a di da anti matbay
kano masobna no komontra sa dinio. 16 No mismo sa anti a
mapararayaw ninio am kaynyapoanan nio, sira o kakakteh
nio, kaliposan nio kano kaychayvan nio sa. As mian sa
anti dinio o dimanen da. 17 As makayamot do kawnot nio
diaken am kontrahen kamo anti no atavo, 18 amna no Dios
anti o machonong dinio. 19 Dawa mabdibdis kamoava, ta
makarawat kamo anti so kakawyoran aya a viay.

No manam a kararayaw no Jerusalem
(Mateo 24:15-21; Marcos 13:14-19)

20 “Kapanmohen nio ta an mawara o kadivovong da sia
o Jerusalem no sinjalo a enimigo nio am katanggalen nio
ta no kararayawan am mahay pava. 21 As an maparin sa
anti ya am nyeng sa mayayo a tomayo do katokotokonan o
tawotawo no Judea as sira o mian do takey am omodi pa
sava, 22 ta niaya anti o kawara no mahara a kastigo no Dios
a akma so vatahen no nakatolas a Chirin na. 23 Oyod sa
anti makasi o mangovot so metdeh as kanira no mian so
pasosohen da, ta mian anti o mahara a pakasisian da no
Judeo. 24 Dimanen da anti sira as kahap da sira ipriso do
matatarek a nasiones. As no Jerusalem am labanan da anti
no Hentil a manda do kapabhes na sira no Dios a maynolay
dira.

No manam anti a kawara no Naytawo aya
(Mateo 24:29-31; Marcos 13:24-27)

25 “Mian sa anti o machitatarek a mapaparin do tohos,
do araw, vohan kano vitohen as do tana aya am mahara
a pakasisian as aran no taaw am mian anti o mapaparin
daw. 26 As no tawotawo sa anti am mabo o ayet kano
angdet da a somalap so mapaparin saya ta aran no tohos
aya am mabdibdis anti, 27 as kavoya darana anti sia o

Naytawo aya do kademdeman a gomtin a oyod a rakoh kano
makakniknin so ipakapamarin. 28 An maparin sa anti ya am
makasoyot kamo na as kapanapanaya nio na sia o kalibrian
nio ta masngen dana.”

No sinyal no kasitnan no kapaypatol no Dios
(Mateo 24:32-35; Marcos 13:28-31)

29 Pinawnonong na o akmaya sia parabola. Kwana am,
“Tiban nio pa kono o kayo aya as kano kadwan a kayo, 30 ta
an kavoya nio so katool da am mapanmo nio o kasngen
dana no rayon. 31 Akma pa saw ta an mavoya nio sa
anti o vinata ko saya a mapaparin am kapanmohen nio o
kasngen dana somitnan no kapaypatol no Dios. 32 Vatahen
ko dinio ta no tawotawo sichangoriaw am maviay pa anti
a makavoya so vinata ko saya a mapaparin. 33 Mabo anti o
tohos kano tana amna no chirin ko am maynyoha ava.

No nanawo do kafermi ta a mananggal

34 “Amna makarakoh kamo so tanggal tapian dia nawri
o parinyen nio o kapaylalakam nio do komwan do mondo
aya anmana no kapagosto nio do karakohan nio tapian di
kamo anti akmay kawtapan, 35 ta no kawara naya anti am
akmay tolo a abo so makatanggal sia do atavo a parte no
mondo aya. 36 Dawa fermi kamo a mananggal as kadi nio
omhemhesan a machahoahok tapian mian anti o ayet nio a
somalap so atavo saya mapaparin tapian magsal kamo anti
a machivayat do Naytawo aya.”

37 Do kararaw am nananawo si Jesus do templo ori as an
kamahep narana am mangay do tokon no Olivo. 38 As do
mavekhas pa am machivayat dana sa o aro a tawotawo do
templo aya a mangay a domngey sia.

22

No nakapachitoneng ni Judas a omtraydor si Jesus
(Mateo 26:1-5,14-16; Marcos 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53)

1 Masngen dana kanaw o fiesta da no Judeo a abnekan da
so Paskwa, as do niaya a fiesta o kanan da so tinapay ori a
abo so libadora. 2 As sira o maato a papali kanira no eskriba
am chitachitahen da o kahapan da si Jesus a dimanen so
matayo takwan ichamo da sa o aro aya tawotawo.

3 As si Satanas am somindep di Judas Iscariote a iya so asa
dira do dose sawri a ka disipolos. 4 As nangay si Judas aya
dira do maato saya a papali as kanira no maato so anongen
dira do gwardia no templo as kapaychakasikasisirin da dia
o plano nawri a kahapan na si Jesus a parawaten dira. 5 No
akmaya sia a plano ni Judas am chinakey da as nipromisa da

o katoroh da sia so kartos. 6 Pinachitonngan na ya ni Judas
as kasitnan na komita so kahapan na si Jesus do kaboan no
aro a tawotawo.

No preparasion da do nanawdi a kasa da omoyab
(Mateo 26:17-20; Marcos 14:12-16)

7 Mawara dana o mismo aya araw no kaselebra da so
Paskwa aya a nia so kadiman da so dedekey sa karnero
a kanen da as kakan da pa so tinapay a abo so libadora,
8 am tinovoy sa ni Jesus sa Pedro kani Juan a mayprepara so
oyavan da do fiesta aya. 9 Vinata da Juan kani Pedro, "Dino
o ichakey mo a angayan namen a mayprepara." 10 Vatan
sia ni Jesus, "An mawara kamo anti do kavahayan aya am
makavayat kamo anti so mahakay a modanom no banga
as onotan nio anti sia do angayan na vahay, 11 as vatahen
nio anti do tayvahay ori, 'Tayto na iyahes no Maistro ori
an no siyo o kwarto a angayan na kano disipolos na saya
a omoyab do fiesta aya,' 12 as ipavoya na anti dinio o asa
ka rakoh a kwarto do tohos a yanan dana no serserbien ta
as mayprepara kamo daw." 13 Nangay sa as kavoya da so
atavo a akma so vinata ori dira ni Jesus as nayhanda sa daw
do fiesta daya.

No nanawdi a nakasa da omoyab da Jesus kanira no disipolos na
(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-26)

14 Mawara dana o oras aya no kakan da am nasa sa
do lamisa sa Jesus kanira no dose saya a apostoles na.
15 Vatan sia ni Jesus dira, "Nayendes ko na panayahen o
kapachichasa ko dinio a koman do akmaya sia a Paskwa
manam so kapayparahan ko do mahara a pandidiwan,
16 ta no kakawyoran na sia am pirwahen ko pava anti
ya a selebrahen a manda do kapakatongtong na atavo no
somnivog a inmonmoan na nia do paypatolan no Dios."

17 Nanghap so kopa a yanan no vino as tayoka a mama-
hemahes am vinata na dira, "Hapen nio ya a payatayen
dinio, 18 ta vatahen ko dinio am mirwa ako pava anti a
ominom do inomen aya a manda do kasitnan no kapaypatol
no Dios." 19 Panghap ni Jesus so tinapay as tayoka a
mamahemahes do Dios am nikchikchid na as katoroh na
nia dira a makavata sia, "Niaya o karakohan ko [a itoroh
a makayamot dinio. Parinyen nio ya a inakenakem nio
diaken." 20 Tayoka sa moyab am inahap na o kopa aya no
vino as kavata na sia, "No inomen aya o vayo a promisa no
Dios a pasigoradohen no raya ko a omoyog a makayamot
dinio.] 21 As tiban nio ta no mismo aya tomoroh niaken dira
do omdiman diaken am tayto ta rarayay do kanan taya, 22 ta

no Naytawo aya am napesek dana o payparahanan na as ay
so panganananawa no pamandan no tawo aya a omtraydor
sia!” 23 Naychaknin sa o disipolos saya as kasitnan da
omaheahes nia do kadwan dira an sino o vata naya a
omtraydor sia.

No nanawo ni Jesus a komapet do kapamahbo

24 Do katori da pawri daw am pinangononongan da an
sino logar a mato dana anti dira. 25 Vatan sia ni Jesus
dira, “No adan a kapanmoan nio sia am sira o rakoh so
ipakapamarin o manyokoyokod dira do maypahbo kanira
as kakey da sincharan a mapia so serbisio, 26 pero niaya ava
o logar nio a kaparin, ta no máto dana dinio o mayanong
a mapamahbo a akmay asa ka metdeh as no máto dana
so anongen dinio o mayserbi do kadwan. 27 Mapanmo nio
am matoato o payserbian aya as kano servidor na pero do
kapachichasa ko dinio am yaken o nayserbi dinio.
28 “Amna inio o navidin a omonot diaken do matatarek
saya a pinayparahanan ko, 29 as akma so nakaparawat na
diaken no Ama koaya so paypatolan am torohan ko paynio
so anohed do paypatolan aya, 30 tapian machakan kamo anti
diaken do paypatolan ko as katoroh ko anti dinio so trono
nio as kapanyokoyokod nio dira do tayatayabo sa no dose
saya a ka kamanganakan ni Israel.

No nakapatanggal nia ni Jesus o kasobna anti sia ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 “Simon, hawahawayen na anti nio ni Satanas so oyod
a mahara, 32 amna tayto koymo a ipachahoahok tapian
diabdibdis o saray mo. As an mayvidi ka na anti diaken
am sidongen mo pa sa o kakakteh mo saya.” 33 Vatan sia
ni Pedro di Jesus, “Apo, handa ako a machivan dimo a aran
do kalaboso anmana aran kadimanan pa.” 34 “Vatahen ko
dimo, mo Pedro ta manam so kawni na anti no manok
do malatiat am maypitdo mo anti a vatahen o kadi mo a
makasincharan diaken.”
35 Ahsan na nira a makavata sia, “Do nakayan no
tinovoyan ko dinio as kadi nio nanayvian so kartos anmana
todango a serserbien nio am ara o nakapaykolang nio?”
“Arava,” kon da. 36 Vatan sia ni Jesus, “Pero sichangoriaw
am manayvi kamo so kartos kano serserbien nio. No
abo dinio so espada am idakaw na o lamit na tapian
mian o ipanadiw na so espada. 37 Ta sichangoriaw o
kapakatongtong no vatahen no nakatolas a makavata sia,
‘Machividang anti sia dira do kriminal,’ ta no atavo a
nakatolas a komapet diaken am natongdo o kapakatongtong
na atavo.” 38 “Apo, tayto sa o dadwa a mian so espada

diaten," kon da no disipolos saya. "Manawob danawri,"
kwana ni Jesus.

No rakoh a rahmeten ni Jesus do kapachahoahok na
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

39 Ihbet narana ni Jesus a mangay do tokon ori no
Olivo a akma so adan na paparinyen as minonot sa o
disipolos nawri. 40 Makarapit sa daw am vinata na dira,
"Machahoahok kamo tapian di kamo a katentasionan."
41 Paypavawa na dira as kakheb na a machahoahok a
makavata sia, 42 "Ama, tayto ko akdawen dimo o kapavawa
mo pa sia diaken o kopa* aya amna yaken ava o onotan asna
no inolay mo o onotan ko." 43 As nangay o asa ka anghel
a somidong si Jesus, 44 ta do katori nawri a machahoahok
am oyod a rakoh o kapangtokto na as manayeteng o
raya na a akma nay inalengdeng do kapayparahem no
kapachahoahok nawri.
45 Kwanasaw am naytetnek as kangay na dira do disipolos
na sawri amna tori sa makaycheh do kavanah da no rakoh
ori a kaktokto da no manam ori a mapaparin. 46 Vatan
sia dira ni Jesus, "Maypango pa o kapakapakaycheh nio do
akmaya sia tiempo. Mayokay kamo as kapachahoahok nio
tapian pavawahen naynio no Dios do katentasionan dinio."

No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-12)

47 As do katori na pa mayliliak ni Jesus am mawara dana
sa o aro a tawo a pinawnot ni Judas a iya so asa dira do
dose sawri a ka disipolos na. Naypasngen si Judas di Jesus as
kangay na omarek di Jesus do pisnyi na a akmay mapakapia
sia so Dios, 48 amna vinata ni Jesus di Judas, "Idakaw mo
paro o Naytawo aya no arek mo?" 49 Do kapanmo da sia
no rarayay sawri ni Jesus o manam a mapaparin am vinata
da, "Apo, serbien namen dana sa o espada namen aya?"
50 As no asa dira do disipolos naya am binakbakan na o
pachirawatan ori no apohen da no papali as natilpas o
manwanan do tadinya na. 51 Amna vinata ni Jesus, "Ibhes
nio o kapachilaban nioaya," as katodo sia ni Jesus o tadinya
no binakbakan aya am napia as kapakavidi na.
52 Vatan sia ni Jesus dira do maato saya a papali, sira
o maato so anongen do gwardia no templo kanira no
adngedngeyen da sawri no tawotawo a nangay a omholi sia,
"Asa paro a ka kriminal o inangay nioaya holien a dawa
kamo a mian so espada kano pamahpah? 53 Do kararaw

* **22:42** 22:42 No chirin aya a kopa am serbien a mayinmonmoan so mangamomo a pandidiwan no asa ka tawo.

am nananawo ako do templo amna inangay nioava yaken
a padpeten. Amna nia o natongdo a oras nio as oras no
ipakapamarin ni Satanas." 54 Inaresto da si Jesus as kangay
da nia do vahay no mato danaya dira do papali. As si Pedro
am minonot a marayi di Jesus.

No nakapachisobna nia ni Pedro o kasinchad na si Jesus
(Mateo 26:57-58,69-75; Marcos 14:53-54,66-72; Juan 18:17,25-27)

55 Do kayan darana do hawa no vahay aya am nangatong
sa so paydangdangan da as nachidisdisna dira si Pedro.
56 Kwanasaw am nasinchad sia no asa ka pachirawatan
a mavakes do kasoliat ori sia no rial no apoy aw as
vinata na, "No mahakay aya am asa dira do rarayay ori ni
Jesus." 57 Amna pinachisobna ya ni Pedro a makavata sia,
"Masinchad koava si Jesus." 58 Dekey as kayan no otro a
nakavoya sia a nakavata sia, "Imo o asa do rarayay ori ni
Jesus," amna vinata ni Pedro, "Omba, rarayay nava yaken
nawri." 59 Makarahan o masngen a asa kawras am mian pa
o di mapahamohamo sia a vatahen o, "Mismo a imo o asa do
rarayay ori ni Jesus, ta kaydian mo sia a iGalilea." 60 Amna
vinata ni Pedro, "Arava o kapanmoan ko so vatavatahen
moaya," as do katori na pa mayliliak ni Pedro am nanyeng
a omoni o asa ka manok. 61 Inidit ni Jesus si Pedro as katidib
na sia as nanyeng na manakem ni Pedro o vinata ori ni Jesus
do kapachisobna na anti nia so maypitdo o kasinchad na sia
a manam so kawni no manok. 62 As minehbet si Pedro as
katanyis na so oyod a mahara.

No nakatek kano nakapakasiasi da si Jesus
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

63 As sira o minaresto ori si Jesus am sinitnan da sia itek
kano tahohen. 64 Tinaheb da o mata na do kataho da sia no
kadwan as kavata da sia dia, "Imo a profeta am ivahey mo
an sino o tomnaho ori dimo." 65 Aro o chirichirin da a itek
kano ipamahbo da sia.

No nakaskaskad da si Jesus
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Do kapaysehsehdang naranawri am nakpeh sa o ad-
ngedngeyen da sa. Nia sa o maato sa a papali kanira
no eskriba as inangay da isalap si Jesus do akmaya sia
konseho. Vatan da sia di Jesus, 67 "Ivahey mo diamen an
ara imo o Cristo aya," amna tominbay si Jesus a makavata
sia, "An vatahen ko dinio o kakawyoran na am anohdan
nioava yaken, 68 as an mian o iyahes ko dinio am matbay
nioava yaken. 69 Amna masngen dana anti o kapaydisna

no Naytawo aya do kawananan sia no makapamarin aya a
Dios.” 70 Vatan da sia, “Onas, no vatahen moaya am no
kapaymanganak dimo no Dios?” “Tayto nio a vatahen,”
kwana ni Jesus. 71 Vatan da sia, “Ara pava o kaylangan ta
a makarapa a testigo, ta tayto ta na nadngey o mismo naya
vinata.”

23

No nakasalap ni Jesus di Pilato as kan di Herodes
(Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Nasa sa o konseho aya a mangay ni Jesus di Pilato, 2 as
kasitnan da sia akosahen a makavata sia, “Chinaproyban
namen o kapawnot no tawo aya do icharahet no kavahayan
taya as vadawen na o katoroh so bienes do gobierno ni
Cesar as kavata na pa so kaiya no Cristo aya a patol.”
3 Ahsan nia ni Pilato si Jesus, “Imo o patol da no Judeo
saya?” “Tayto mo a vatahen,” kwana ni Jesus. 4 Vatan sia ni
Pilato dira do konseho aya kanira no tawotawo saya, “Arava
o kaproyban ko a gatos no tawo aya,” 5 amna pahamohen
dava o ichakey daya as vinata da pa, “Mapasitnan ya so golo
as kapananawo na do atavo a parte no Judea a makayapo
do Galilea a manda diaya.”
6 Kadngey na so akmaya sia a vinata da am inahes na
an iGalilea si Jesus aya. 7 Do nakapanmo na so nakayapo
na do sakop ni Herodes am pinaytovoy na sia di Herodes a
tori kanaw do Jerusalem. 8 Do nakavoya sia ni Herodes si
Jesus am chinasoyot na takwan nayendes narana ichahoho
o kavoya na sia as kano kapakavoya na so milagro ni Jesus
a akma so nadngedngey narana do nakarahan. 9 Nayendes
na sia paheahsen ni Herodes amna tominbay ava. 10 As
sira o maato a papali as kanira no eskriba saya am aro
o vatahen da a kaso ni Jesus. 11 As si Herodes kanira no
sinjalo na saya am pinasnesnek kano nitek da si Jesus, as
pinawnayan da sia so akmay onayen no patol as kapavidi
da sia di Pilato. 12 As do araw ori kanaw am somnitnan o
mapia a kapay-ivan da Pilato kani Herodes, ta do manam
kania am maykontra sa.

No nakasentensia da di Jesus a dimanen
(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:38—19:16)

13 Tinawagan sa ni Pilato o maato a papali, sira o
adngedngeyen sa as kanira no tawotawo saya, 14 as kavata
na sia dira, “Akosahen nio o tawo aya a asa ka maparahet
so komavahayan amna do katayoka ko sia imbestigan do
kadngeyan nio sia am arava o kaproyban ko do akosadoan
nioaya sia, 15 as aran si Herodes am arava o chinaproyban

na a kaso na, ta tiya na pinavidi diaken. As kapanmohen nio
ta arava o pinarin na nia a ipayanong na dimanen. 16 Dawa
ipayiplot ko sia as kapavolaw ko na sia." [17 Vinata na
o kapavolaw na sia takwan paparinyen da no gobernador
o kayan no asa ka priso a pavolawen da do akmaya sia a
fiesta da.] 18 Amna naytavotavo sa a mangyaw a makavata
sia, "Dimanen o niaya a tawo as si Barabbas o pavolawen!"
19 Si Barabbas aya am makalaboso do kaso no kapasitnan
so golo do kavahayan aw as kano nakapandiman na so
tawo. 20 Minirwa a machisisirin dira si Pilato do kakey
na omlibri si Jesus, 21 amna nangyaw sa o tawotawo saya
a makavata sia, "Papasken do kros, papasken o niaya a
tawo!" 22 Do kaoyod na makey a omlibri si Jesus am
vinata ni Pilato do ipamitdo na, "Onta, ango marahet a
pinarin na. Arava o kaproyban ko a gatos na a ipayanong
na a dimanen. Ipayiplot ko sia as kapavolaw ko na sia."
23 Amna mangyangyaw sa a di mapahamo so kapapasek
da sia. As do kwanasaw am arava o maparin ni Pilato
an dia no kapachitoneng narana do ipangyangyaw daya.
24 Dawa tinoroh ni Pilato o sentensia ori a nikdaw da sia.
25 Pinavolaw na o priso ori a nandiman so tawo kano
mapasolsol so golo a iya so inahes da no tawotawo sawri
a librien as si Jesus o pinarawat na dira a parinyan da so
ichakey da.

No nakapapasek da si Jesus do kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Do katori darana mangay ni Jesus do logar ori a
dimanan da sia am pinadpet da si Simon a iCyrene a tayto
omodi a yapo do takey as kapospos da dia a mayrara so
kros ori a omonot di Jesus. 27 Oyod sa aro a tawotawo o
omonot as kayan da pa no mavavakes a oyod a rakoh so
kangsah nia. 28 Amna inidit sa tiban ni Jesus as kavata na
sia dira, "Inio a mavavakes no Jerusalem, tanyisan nioava
yaken asna no karakohan nio kano kametdehan nio sa o
tanyisan nio, 29 ta ito araw a kavata anti sia no tawo o,
'Mapalak sa o di nakapaymanganak as abo so kametdehan,'
30 as kavata da pa anti sia dira do tokotokon o, 'Maloyo kamo
as kalaveng nio niamen.' 31 Omhamo ava o kaparin na anti
dinio niaya ta an pakasisien da o abo so gatos am chapanngo
na paro anti no mian so gatos?"*
32 Mian pa sa o dadwa ka kriminal a pinachirayay da di
Jesus a dimanen da. 33 Makarapit sa do logar ori a abnekan
so Yanga no Oho am pinapasek da si Jesus as kapayviit

* **23:31** 23:31 *Do Griego:* marayemerem a kayo kano nakolay as abo dana so serbi a kayo.

da sira so dadwa a ka kriminal. 34 Vinata ni Jesus, “Ama,
pakaboan mo sa ta ara dava mapanmo o parinyen daya.”
As pinaysosogalan da no sinjalo sawri o onayen nawri do
kapayatay da sia. 35 Naytetnek sa do omdivon o tawotawo
sawri a tomalamad sia amna sira o adngedngeyen da sawri
am nitek da si Jesus a makavata sia, “Nilibri na sa o kadwan
as libriay na pa so karakohan na an ara iya o somnivog aya
a Cristo a tinovoy no Dios!” 36 Sira o sinjalo sawri am otro
da sia nitek as kapaynom da sia so silam, 37 as kavata da
sia, “An ara imo o patol daya no Judeo am librien mo o
karakohan mo.” 38 Mian pa o karatola a mamanito kania a
katolasan no, “Niaya o Patol da no Judeo.”
39 As no asa do kriminal ori a rarayay na a nakapasek am
nitek na pa si Jesus a makavata sia, “An ara imo o Cristo
ori am librien mo o karakohan mo as kaniamen,” 40 amna
chinahoya sia no mian do viit dawri a makavata sia, “Ara
mo paroava ichamo o Dios do katayto ta malit a dimanen
da? 41 As dimanen da yaten a makayamot do sivog a gatos
ta, pero niaya a tawo am entero arava o gatos na.” 42 Vatan
na pa sia di Jesus, “Jesus, manakem mo yaken an maypatol
ka na.” 43 Vatan sia ni Jesus, “Vatahen ko dimo so masigoro
ta do sicharaw aya am machichasa ka na anti diaken do
paraiso.”

No nakadiman ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 As do masngen a alas dose no kamaraw am naysasari
do kavahayan aya a manda do ka alas tres. 45 Nawlib o
rial no araw as no kortina do templo ori am nayara. 46 As
kwanasaw am ipangyaw na vatahen ni Jesus, “Ama, tayto
ko na parawaten dimo o pahad ko.” As tayoka naya vatahen
am tawsan no kaynawa na. 47 Do nakavoya sia ya no apohen
dawri no sinjalo o napaparin saya am nidaday na o Dios as
kavata na sia, “Sivog sawen a abo o gatos no tawo aya.”
48 As sira o nakpeh aya a tomalamad so napaparin saya
am somnavat sa a makawadi a mayam a rakoh so iktokto.
49 Sira o atavo a makasinchad sia as kanira no mavavakes
sawri a minonot dia a yapo do Galilea am navidin sa
maytetnek do marayi as navoya da o napaparin saya.

No nakavovon da ni Jesus
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 Mian o asa ka mapia a tawo a si Jose a yapo do Arimatea
do provinsia no Judea a asa ka membro no konseho ori,
51 amna nitonngan nava o pinarin daya di Jesus, ta asa sia
ka tawo a ompanapanaya so kawara no Dios a maypatol.

52 Nangay di Pilato a omahes nia ivovon o karakohan ori ni
Jesus. 53 Inangay na pagtinyen as kahpet na sia no vayo a
lamit as kangay na sia a ivovon do rakoh a bato a pinarin a
akmay achip a kaboan pa no nivovon. 54 As masngen dana
mahep do araw aw a kapayprepara da do omonot dana
araw no kapaynaynehah. 55 Do nakangay na sia ivovon
ni Jose am inonotan da sia no mavavakes saya a yapo do
Galilea as navoya da o vovon aya a pinangayan sia. 56 As
omodi dana sa am nayprepara sa so haneng kano pabango
a pangayen da do nivovon daya.

As do araw ori no kapaynaynehah am naynehah sa a
akma so mian do onotan da.

24

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Do kamalatiat no araw ori no Dominggo am nangay
sa o mavavakes aya do vovon aya a nanayvi so niprepara
daya haneng kano pabango, 2 as mawara sa am tori dana
navadede o bato ori a aneb no vovon aya. 3 As do nakasdep
da do vovon aya am arava o karakohan aw ni Jesus. 4 Do
katori da daw a maychaknin as kadi da makaintindian so
napaparin aw am chinaknin da o kayan da no dadwa ka
nakamaydak so oyod a marelak. 5 Oyod sa namo as kadogod
da a komheb amna vinata da no dadwa saya, “Ango chitan
nio so maviay do yanan da no nadiman. 6 Ara pava dia
ta minirwa dana maviay as chinawayakan nio na paro o
vinata na dinio do Galilea, 7 do kalogar no Naytawo aya a
papasken kano dimanen no makagatogatos a tawo as do
ichatdo na a karaw am mirwa a maviay?”

8 Do nakadngey da sia ya am nanyeng da manakem
o vinata ori ni Jesus kanaw, 9 as nanyeng sa mayvidi a
omvahevahey nia dira do onse pa sawri a ka apostoles
kanira no rarayay da sawri a kadwan. 10 No nangay saya
mamahevahey am sa Maria Magdalena, si Juana, si Maria
a ina ni Santiago as kanira no kadwan pa sa mavavakes.
11 Amna pinanganohdan dava no apostoles saya o akmaya
sia a nadngey da, ta akma say nakadngey so tod a kabata. [
12 Amna si Pedro am nayayo a mangay a tomidib do vovon
aya as do nakavoya na so kabo no mimian no pinahpet aya
lamit am nayvidi a rakoh so kapaychaknin.]

No nakapavoya ni Jesus dira do disipolos na
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:12-18; Juan 20:19-23; No Apostoles 1:6-8)

13 Do araw awri am mian sa o dadwa dira do minonot ori
di Jesus a tori maypakwan dana do kavahayan no Emmaus a
masngen a onse so ka kilometro so kavavawa do Jerusalem,
14 as do rarahan am nawri o payvahvahyan da o napaparin
ori kanaw. 15 As do katori dawri mayam am nangay a
machirayay dira si Jesus, 16 amna nasinchad dava sia no
dadwa aya. 17 Ahsan sia ni Jesus dira, “Ango payvahvahyan
nioaya do kayam nioaya.” Naynehah sa a oyod a mangsah.
18 Vatan sia no asa ori dira a mayngaran so Cleopas,
“Imo sigoro o nangay do Jerusalem a di makapanmo so
napaparin sawri daw.” 19 Vatan sia ni Jesus, “Ango sa
o vata moaya napaparin.” Itbay da a makavata sia, “No
komapet aya di Jesus a iNazareth a asa ka profeta a rakoh
so ipakapamarin as mapia a mananawo as sincharan no
tawo kano Dios, 20 amna pinadiman da sia no maato a
papali kanira no adngedngeyen ta sa do nakatoroh da so
sentensia no kadimanan as kapapasek da sia. 21 Iya o
chinasaray namen a omlibri so Israel, as do sicharaw am
ichatdo narana karaw no nakarahan. 22 As tayto sa o
mavavakes a rarayay namen a naybalita diamen so oyod
namen a paychaknin, ta minhep sa ya sichamavekhas a
mangay do vovon ori, 23 amna ara pava o karakohan nawri
daw. As nayvidi sa a makavata sia diamen o nakayan da
no angheles a makavata sia dira o nakapirwa na maviay,
24 as sira o kadwan do rarayay namen sawri am inangay da
tiban o vovon naya as kaproyba da dia o kaoyod no vinata
da no mavavakes sawri. Pero ara dava navoya si Jesus.”
25 Vatan sia ni Jesus dira, “Tayto rakoh o nakapaychawaw
nio as katayto nio masadit a manganohed do vinata da sa
no profeta kaychowa. 26 Nakatolas paroava o kalogar na
manma a mandidiw no Cristo aya a manam so karawat na
so gloria na?” 27 As pinawnonong dira ni Jesus o atavo a
nakatolas a nakayapo do libro sa ni Moises a manda do
pinatolas da sa no profeta a komapet sia.

28 Do kasngen darana do kavahayan aya a ngayan da am
akmay machisiay dana si Jesus, 29 amna pinahamo dava o
kapayvan da sia a makavata sia dia, “Misan ka na diamen
ta tiya dana mahep.” 30 Do kawyab darana am nanghap
so tinapay as kapamahemahes na as kakchikchid na sia
as kapayatay na sia dira, 31 as chinaywangan o mata da
as kanyeng da a makasinchad sia amna nachirayay o kadi
darana makavoyan sia. 32 Vatan da sia do asa dira, “Nawri
sawen o ipanognogtog no tawol ta as oyod tawri masoyot
do katori nawri mapawnonong sia diaten do rarahan ori o
nakatolas aya a Chirin no Dios!”

33 As do oras ori am nanyeng sa mayvidi do Jerusalem
as kangay da dira do onse sawri kanira no rarayay da a
navayavayat do asa ka vahay, 34 as vinata da dira do dadwa
aya, “Oyod sawen o nakapayvangon ni Jesus ta navoya
narana sia ni Simon.” 35 As nivahey da no dadwa aya o
naparin ori dira do kayan da maypakwan do Emmaus as
kasinchad da sia do kawyab dawri.
36 As do katori da pa omononong dia am chinaknin da o
katori narana ni Jesus a maytetnek a machipanghovok dira
a makavata sia, “Torohan kamo pa no Dios so maydamnay a
aktokto.” 37 As namo sa ta do vata da as anito o mavoya da,
38 amna vinata dira ni Jesus, “Ango ichavakel nio as kano
ango icharakoh no kapaykamadamadanan nio. 39 Tiban
nio o tanoro kano kokod ko as katodo nio diaken tapian
mapanmo nio o kasivog na yaken, ta arava o karakohan
no anito,” [40 as kapavoya narana dira o narawarawa ori
a tanoro kano kokod na.] 41 Do kaoyod dawri masosoyot
am akmay makapanganohed sava as vatan sia ni Jesus dira,
“Ara o maparin a makan dia?” 42 As tinorohan da sia so
pinaso a among, 43 as kominan do kavoyan da sia atavo.
44 Vatan na sia dira, “Nia o inmonmoan no vinata ko sawri
a manam so kadiman ko, ta no atavo a pinatolas da Moises
kanira no profeta kano nakatolas do Salmo sira a komapet
diaken am maytavo sa a makatongtong.” 45 As tinorohan
na sa so masehdang a kaintindian da so nakatolas a Chirin
no Dios, 46 as kavata na sia, “Akma so nakatolas am no
Cristo aya am mayparahan do pandidiwan kano kadimanan
asna do ichatdo na karaw am mirwa a maviay. 47 As do
ngaran na am pawnonongen o kapakabo do gatogatos no
manehseh a nawri so logar a pawnonongen do atavo a
nasiones a makayapo do Jerusalem, 48 as inio o makatestigo
dira do atavo saya a napaparin. 49 As tiban nio ta tovoyen
ko anti dinio o nipromisa aya dinio no Dios a Ama ko. Asna
sichangoriaw am mavidin kamo pa do siodad aya a manda
do kapakarawat nio so ipakapamarin a yapo do hanyit.”

No nakapayvidi ni Jesus do hanyit
(Marcos 16:19-20; No Apostoles 1:9-11)

50 Kwanasaw am pinawnot na sa a iyangay do Betania
as kapato na so tanoro na a ombendision dira. 51 Do
katori na pa maparawat so bendision dira am somnitnan
a maypatohos as kakaro narana dira do kapayvidi na do
hanyit. 52 Nidaday da sia as kapayvidi darana do Jerusalem
a oyod a rakoh so kasoyosoyotan, 53 as kafermi da mangay
do templo a mamahemahes kano omdaday so Dios.

No Evanghelio ni San Juan

Introduction

Si Juan do Evanghelio naya am ipavoya na si Jesus a iya so abo so pandan a Chirin no Dios a iya so "naytawo as kapachipanghovok na diaten" akma so vatahen no akmaya sia libro as pinatolas o Evanghelio aya tapian sira o omlir sia am panganohdan da si Jesus a iya so nipromisa a Manlibri as Anak no Dios as makayamot anti do kapanganohed da sia am mian o viay da a abo so pandan (20:31).

No manoma a parte no Evanghelio aya ni Juan am malir sa o matatarek a milagro a mapavoya nia o ka si Jesus no nipromisa a Manlibri a Anak no Dios. Omonot sa dia o diskorso a mapawnonong so inmonmoan da no milagro sa ni Jesus. Malir dia o kayan no kadwan a nanganohed kano minonot di Jesus, amna aro sa o minsobna sia as maskeh a manganohed sia. Do chapters 13-17 am malir dia o nakapaychakasa da Jesus kanira no disipolos na sawri do ahep awri a nakaaresto da sia. Niprepara na sa o disipolos na as kapangdengdet na sira ya a manam so kapapasek da sia do kros. No manawdi sa a chapters am komapet do nakaaresto kano nakaimbestiga da si Jesus a mangay dana do nakadiman na as kapirwa na mayvangon as do kwanasaw am napavoya dira do disipolos na sawri.

No istoria ori no mavakes a nangadwan (8:1-11) am pinangay do brackets, ta mian sa o di mapasa sia ya do libro aya. Sira o kadwan am pangayen da ya do matarek dana a logar do libro aya. Ipatalamad ni Juan o regalo aya viay a abo so pandan a makayamot di Cristo dira do omsinchad sia a iya so panahanan a mangwan do Ama na as kano kakawyoran takwan iya o tomoroh so somnivog a viay (14:6). Aro sa o serbien ni Juan a ipasehdang sia o komwan do relasion no Dios kano tawo a akma so danom, tinapay, sehdang, pastor kano karnero na as kano asa ka atngeh no mohamoha kano asi na.

Outline

Introduction 1:1-18

Si Juan Bawtista as kanira no nanoma a disipolos ni Jesus 1:19-51

No ministerio ni Jesus do pobliko 2:1–12:50

No nanawdi sa araw ni Jesus do Jerusalem kan do omdivon aw 13:1–19:42

No nakapirwa na maviay ni Jesus kano nakapavoya na 20:1-31

Asa pa ka istoria a nakapavoya ni Jesus do Galilea 21:1-25

1 Manam so kayan no inamaog am mian dana a machasa
do Dios o tawagan aya so Chirin as iya am Dios a mismo.
2 Do kabo pa no aran ango a inamaog am mian dana o Chirin
aya a machichasa do Dios, 3 as yamot sia am inamaog o
atavo, as an abo sia am arava o inamaog. 4 Iya o pakayapoan
no viay as an sino o torohan na so viay am kasehdangan.
5 Iya o sehdang aya a romial do kasarisarian as homisen ava
no kasarisarian o sehdang aya.
6 Mian o tawo a mayngaran so Juan a tinovoy no Dios.
7 Pinawnonong na nia o komapet do mawara aya a sehdang
tapian manganohed o atavo do manam aya a mawara. 8 Si
Juan ava o sehdang aya, ta tod sia natovoy a mapawnonong
so komapet do sehdang aya. 9 As no somnivog aya a sehdang
am nawara dana do tana aya a mapasehdang so tawotawo.
10 Mawara sia do tana aya a nia so inamaog na amna
sinincharan dava sia no tawotawo. 11 Nangay do mismo na
a kavahayan amna chinakey dava rawaten. 12 Amna sira o
minrawat sia kano nanganohed sia am tinorohan na sa so
anohed a mayvadiw a kamanganakan no Dios. 13 Nayvadiw
sava ya a kamanganakan no Dios a makayamot dira do
inyapoan da anmana do inolay no tawo an dia voken a
pinarin sa ya no Dios a kamanganakan na.
14 As no tawagan aya so Chirin am naytawo as ka-
pachipanghovok na diaten as kavoya namen sia o kayan
sia no grasia kano kakawyoran. As navoya namen pa o
makakniknin a kaparin na a asa ka Manganak no Dios.
15 Nia o pinawnonong aya ni Juan do nakavata na sia,
“Niaya o tawo ori a vata ko dinio a manawnawdi a mawara
kaniaken as matoato kaniaken, ta mian dana a manam
kano nakawara ko a tawo.” 16 As makayamot do akmaya
sia a makakniknin a kaparin na am itoroh na o grasia na
diaten as kafermi na a omrapa dia so maypaypangay pa.
17 Di Moises am nawri o narawat ta o panyokoyokoran kano
onotan ta sa pero di Jesu Cristo am nawri o narawat ta o
grasia as kano kakawyoran a komapet do Dios. 18 Tayto pa
abo o nakavoya so Dios. Amna no mavoyvoh a Manganak
aya o mapapanmo nia diaten o komapet do Dios takwan
Dios sia a akma so Ama naya.

No mensahe ni Juan Bawtista
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)

19 As sira o adngedngeyen sa no Judeo do Jerusalem am
nanovoy sa so papali kano Levita a omahes nia di Juan
Bawtista an sino sia. 20 Vinata ni Juan o kakawyoran do
nakavata na sia, “Yaken ava o Mesias aya.” 21 Ahsan da
nia di Juan, “Sino ka. Imo si Elias?” Amna vinata ni

Juan, “Omba. Si Elias akoava.” Vatan da sia ya, “Imo
paro o panayahen namen aya a tovoyen no Dios?” Alit no
nakasobna na sia ya. 22 Vatan darana sia dia, “Ivahey mo
pa diamen an sino ka tapian mian o parapiten namen dira
do tomnovoy aya diamen. Ango vatahen namen a komapet
dimo.” 23 Vatan sia ni Juan, “Yaken o vata awri kaychowa ni
profeta Isaias a asa ka mangononong do desierto a makaliak
a makavata sia, ‘Mayprepara kamo do kawara no Apo
taya.’ ”
24 Niaya sa am tinovoy da no Fariseo di Juan. 25 Vinata da
pa sia dia, “An ara dia imo o Mesias anmana si Elias anmana
no yapo aya do Dios a panayahen namen amna ango o
anohed mo a manbawtismo.” 26 Amna vinata ni Juan,
“Manbawtismo ako no danom, pero tayto dana o nawara
do panghovokan nio a di nio a sinchad. 27 Nanawnawdi
ya kaniaken a mawara pero matoato kaniaken, ta aran no
kawvay ko so itan no sandalyas na am mayanong akoava.”
28 Napaparin sa ya atavo do Betania do viit no Rio Jordan a
dawri so panbawtismoan ni Juan.

No tawagan aya so Karnero no Dios

29 Do omonot danawri araw do nakavoya sia ni Juan si
Jesus a mangay sia am vinata ni Juan, “Niaya o Dekey
a Karnero no Dios a mapakaro so gatos no mondo aya.
30 Niaya o vata kori a manawnawdi kaniaken amna matoato
sia kaniaken, ta di pa ako wara a tawo am mian dana
sia. 31 Yaken a mismo am nasinchad koava o kaiya no
tinovoy no Dios aran no kapanbawtismo koaya o asa a ka
preparasion do kapasinchad ko nia do Israel.” 32 Vinata pa
ni Juan, “Masigoro ko na sichangoriaw o kaiya no tinovoy
aya no Dios takwan navoya ko o Masanto a Espirito a
akmay voyit a gomtin a yapo do hanyit as kangay na di
Jesus. 33 Adan koava sia masinchad pero no tomnovoy aya
diaken a manbawtismo am vinata na diaken, ‘No angayan
na anti no Masanto a Espirito am iya o manbawtismo aya
no Masanto a Espirito.’ 34 As makayamot do nakavoya ko
sia mismo o vinata naya am tayto ko vatahen dinio o kaiya
no Manganak aya no Dios.”

Sira o nanoma sa a omonot di Jesus

35 Do omonot danawri araw am mian sa a masa sa Juan
kanira no dadwa do disipolos na do kahavas ni Jesus. 36 As
do katidib dia ni Juan si Jesus am vinata na, “Niaya o
Dekey aya Karnero no Dios.” 37 Do nakadngey da sia ya
no dadwa saya a ka disipolos am inonotan darana si Jesus.
38 Minidit si Jesus dira as do nakavoya na so kawnonot

daya am inahes na dira an ango ichakey da as vinata da,
“Rabbi, dino o katdan mo.” (No inmonmoan no Rabbi
am Maistro.) 39 Vatan sia ni Jesus dira, “Machivan kamo
diaken tapian mavoya nio.” Nachivan sa dia as kavoya da so
katdan naw as kaysan darana daw ta makoyab dana kanaw.
40 No asa dira do dadwa saya a nakadngey so vinata aya ni
Juan a minonot di Jesus am si Andres a kakteh ni Simon
Pedro. 41 No pinarin ni Andres am nanyeng na chitahen o
kakteh naya a si Simon as kavata na sia dia, “Navoya namen
dana o Mesias aya.” (No inmonmoan no Mesias am Cristo.)
42 Inangay ni Andres si Simon di Jesus as mavoya ni Jesus si
Simon am vinata na sia, “Si Simon ka a manganak ni Juan.
Sichangoriaw am tawagan ka na so Cefas.” (No inmonmoan
no ngaran aya a Cefas am Pedro anmana bato.)

No nakapanganohed da Felipe kani Natanael

43 Do omonot ori a araw am niktokto ni Jesus o kangay
na do Galilea. Navoya na si Felipe as vinata sia ni Jesus
o kapachivan na sia. 44 Si Felipe aya am taga-Betsaida
as kaydian da Andres kani Pedro. 45 Nangay si Felipe
di Natanael as kavata na sia, “Navoya namen dana o
pinangononongan awri da Moises kanira no profeta sa do
pinatolas da. Niaya si Jesus a iNazareth a anak ni Jose.”
46 Amna vinata ni Natanael, “Ta maparin paro kayan no
mapia a yapo do Nazareth?” Vatan sia ni Felipe, “Machivan
ka diaken tapian mavoya mo.” 47 Mavoya ni Jesus si
Natanael a mangay sia am vinata na, “Somnivog ya a asa
ka Israelita a abo so kaparoan.” 48 Ahsan nia ni Natanael
di Jesus, “Ango kasincharan mo diaken.” “Manam kano
nakatawag dimo ni Felipe do kayan mo do inavongan ori
no asa ka kayo am navoya ko naymo,” kwana ni Jesus.
49 Vatan sia ni Natanael, “Maistro, imo sawen o Manganak
aya no Dios as Patol no Israel!” 50 Vatan sia ni Jesus,
“Tayto ka manganohed takwan vinata ko o nakavoya ko
dimo a mian do inavongan ori no kayo amna vatahen
ko dimo o kapakavoya mo pa anti so rakorakoh pa sa so
kapakakniknin kania!” 51 As kwana pa ni Jesus, “Vatahen
ko dimo ta mavoya mo anti a maywang o hanyit as kavoya
mo so kagtigtin da no angheles no Dios do Naytawo aya
kano kapiropirwa da a tomohos do hanyit.”

2

No milagro ni Jesus do ponsion do Cana

1 Do ichatdo na karaw am mian o ponsion do Cana do
provinsia awri do Galilea. Mian dawri o ina ni Jesus. 2 Mian

pa sa daw sa Jesus as kanira no disipolos na sawri. 3 Do
nakapatawos dana no vino ori am nivahey na ya di Jesus
no ina naya. 4 Vatan sia ni Jesus sia, “Ina, ango ipangahes
mo diaken so sidong. Tayto pa abo do tiempo ko.” 5 Vatan
sia no ina naya do pachirawatan sirawri, “An ango vatahen
na dinio am parinyen nio.”
6 Mian dawri o anem a ka angang as maday do asa aya
ka angang am pakakayanan no dadima ka taro. No angang
saya am serbien do akma so mian do onotan da no Judeo
a kapaynamonamo a abnekan so purifikasion. 7 Vinata ni
Jesus dira do pachirawatan saya o kapno da so angang saya
no danom. 8 As tayoka da ya parinyen am vinata dira ni
Jesus, “Manghap kamo na do angang aya so iyangay nio do
mayordomo no ponsion aya.” 9 Tinahaman no mayordomo
aya o danom aya a nayvadiw dana a vino amna chinapatak
nava o pinakayapoan na nia. (Amna sira o pachirawatan
sawri am tori da ichapatak.) Tawagan dia no mayordomo
aya o mahakay aya a naychakovot, 10 as kavata na sia, “No
adan ta pariparinyen am no mapia vino o panmahen a
iserbi as an tayoka ya iserbi do atavo am nawri dana o
kaserbi so mahbohbo a vino amna tiya kapantad nio pa so
mapia aya a vino sichangoriaw!”
11 No pinarin aya ni Jesus do kavahayan aya do Cana
do Galilea o nanoma a pinavoyan na no makakniknin a
ipakapamarin na as pinanganohdan da sia no disipolos na
sawri.
12 Nakarahan ya am nangay sa Jesus kani ina na as kanira
no kakakteh na kanira no disipolos na sawri do kavahayan
do Capernaum as kavidin da daw so papere a karaw.

No nakapakaro sira ni Jesus o maynegosio do templo
(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Do kasngen dana no kaselebra da sia no Judeo o fiesta
no Paskwa am nangay si Jesus do Jerusalem. 14 Mawara
do templo ori am navoya na sa o tawo sawri a maydakaw
so baka, karnero kano voyit kanira no manwad so kartos.
15 Nanghap so pinospos as kaparin na sia a panyiplot as
kapakaro na sira so maydakaw saya daw a pachangayan
dana no karnero kano baka saw. Pinawakdit na sa o kartos
da no manwad saya so kartos as kavalantwag na so lamisa
da sa. 16 Vatan na sia dira do maydakaw sawri so voyit,
“Pakarohen nio sira ya dia. Parinyen nioava a palengke o
vahay aya no Ama ko.” 17 Do akmaya sia am nanakem da no
disipolos na saya o nakatolas a makavata so, “Pakayapoan
anti no ichararayaw ko o kaoyod koaya makey no kavidin
na a aniven no vahay mo.”

18 Do akmaya sia a pinarin ni Jesus am vinata da sia
no Judeo, “Ango anohed mo a omparin sia ya. Pavoyan
mo pa yamen so kapanmoan namen sia o othoridad mo
a omparin sia.” 19 Vatan sia ni Jesus dira, “Rarayawen
nio o templo aya, ta pirwahen ko patneken do sinahad no
tatdo a karaw.” 20 Nitbay da sia no Judeo saya, “Apat a
poho kano anem a ka kawan o nakaparin so templo aya as
maparin mo paro a patneken do tatdo a karaw?” 21 Amna
no ichakey nawri a vatahen ni Jesus a templo am no mismo
na a karakohan. 22 As dawa mirwa dana maviay si Jesus
do nakadiman na am nanakem da no disipolos na saya o
vinata naya a komapet do karakohan na. As nanganohed
dana sa do vatahen no nakatolas a Chirin no Dios as kano
vinata naya ni Jesus.
23 As do kayan naya ni Jesus do Jerusalem do kaselebra
daya so Paskwa am aro sa o nanganohed sia do kavoya
da so makakniknin sa a parinyen na. 24 Amna chinasaray
ava ni Jesus o kapanganohed da no aro saya a tawo, 25 ta
ichapatak na o somnivog a kaparin no tawo as nesisita nava
o kayan pa no omvahevahey nia dia, ta ichapatak na o mian
do aktokto da.

3

No bisita ni Nicodemo di Jesus

1 Mian o asa ka Fariseo a adngedngeyen da no Judeo a
mayngaran so Nicodemo. 2 As do asa ka mahep am nangay
di Jesus as kavata na sia, “Maistro, tayto namen a mapanmo
o kaasa mo a ka mananawo a yapo do Dios, ta arava o
makaparin so akma so makakniknin saya a parinyen mo an
di sia pachirayayan no Dios.” 3 Vinata sia ni Jesus, “Vatahen
ko dimo so kakawyoran ta arava o makapachangay do
paypatolan no Dios a makarawat so somnivog aya a viay
a yapo do Dios a katadkan na an mirwa a mawara a tawo.”
4 Ahsan sia ni Nicodemo, “Maypaypango o kaparin na
mirwa a mawara no asa ka tawo an matoneng dana.
Maparin paro sia mirwa a somdep do vodek no ina na as
kapirwa na mehbet?” 5 Amna tinbay sia ni Jesus, “Vatahen
ko dimo so kakawyoran ta katadkan na an mirwa a mawara
o asa ka tawo a makayamot do danom kano Espirito am
makapachangay ava do paypatolan no Dios a makarawat
so somnivog aya a viay a yapo do Dios. 6 Ta no nawara a
asa ka tawo am akma ya so kaparin no inyapoan na a tawo
asna no mawara do Espirito no Dios am iya o manganak no
Dios. 7 Dawa ipaychaknin moava o kavata koaya sia dimo
o kapayanong no kapirwa mo a mawara. 8 No kapirwa aya

a mawara a parinyen no Espirito no Dios am maparin ta
pakomparahen do salawsaw a di ta voya so pakayapoan
kano pangwanan pero masigoro ta o kayan na do kadidiw
ta sia a maypahavas.”
9 Ahsan sia ni Nicodemo, “Maypaypango o kapirwa aya
a mawara.” 10 No tinbay sia ni Jesus am, “Asa ka a
ka mananawo do Israel asna ichapatak mo paroava ya?
11 Vatahen ko dimo so kakawyoran ta no pawnonongen
namen am no navoya namen kano mapanmo namen so
hosto amna ara nioava panganohdan. 12 As an di nio
panganohdan o vatahen ko dinio a komapet do tana aya
am nawri paro pa anti o panganohdan nio o komapet do
hanyit? 13 Tayto pa abo o tomnohos do hanyit an dia voyvoh
a no Naytawo a iya pa so yapo do hanyit. 14 As akma so
nakapapasek sia as kapatohos na sia ni Moises o boday
a swal kaychowa do desierto ori am papasken da anti o
Naytawo aya, 15 tapian an sino o manganohed sia am mian o
marawat na a viay a abo so pandan. 16 Takwan makayamot
do oyod a rakoh a addaw no Dios no tawotawo do mondo
aya am tinoroh na o mavoyvoh naya a Manganak tapian
an sino o manganohed sia am ara pava o abo so pandan
a kadimanan na asna makarawat so viay a abo so pandan.
17 Ta tinovoy ava no Dios o Manganak naya do mondo aya
a mapagtin so kastigo an dia voken a no nakawara na a
omlibri so tawo. 18 As an sino o manganohed sia am ara
pava o marawat na a kastigo. Asna sira o di manganohed sia
am tayto dana sa machividang do kakastigoan a makayamot
do kadi da manganohdan do mavoyvoh aya Manganak no
Dios. 19 No pakayapoan no ikastigo aya anti dira am yamot
do sivog a kaskeh da omonot do nawara do mondo aya a
tomoroh so sehdang asna no onotan da am no komwan
do kasarisarian. 20 Ta ichaskeh no mamarin so marahet
o sehdang, ta tarek a mavoya o karahet no pariparinyen
na, 21 asna an sino omonot do mapia am maypasngen do
sehdang tapian mavoya o ka no Dios no tomoroh dia so
sidong do viay na.”

No kasincharan dia ni Juan si Jesus

22 Nakarahan ya am nangay sa Jesus kanira no disipolos
na do provinsia no Judea as kavidividin da daw a man-
bawtismo. 23 As si Juan Bawtista am mian do Enon a
masngen do Salim a manbawtismo takwan rakoh o danom
daw. As nangay sa sia o tawotawo a mapabawtismo.
24 Naparin ya a manam dana so kakalaboso da si Juan.
25 Mian o asa ka Judeo a nachidiskosion dira do disipolos
sa ni Juan a komapet do kapabawtismo. 26 Dawa nangay sa

di Juan as kavata da sia, “Maistro, no tawo ori a rarayay mo
kano pangononongan mo do kayan mo pa do viit nawri do
Jordan am tayto manbawtismo as maytavo sa o tawotawo
a mangay sia.” 27 Amna tinbay sira ni Juan, “Mapia ya,
ta arava o anongen no tawo a di na tinoroh no Dios,
28 as katestigoan nio o nakavata ko sia o kadi na yaken
no Cristo aya asna no nakatod ko a tovoyan a manma
a mayvahevahey no komapet sia. 29 Yaken am tod ako
a akmay kayvan no maychakovot a mahakay a mangay
a mayprepara no kapaychakovot na. As an madngey
ko na o nakawara no maychakovot aya a mahakay am
machipasoyot ako sia. Dawa sichangoriaw am tayto ako
masoyot. 30 Iya o mayanong a pamatohen as kayaken no
maypahbo. 31 Ta no yapo aya do hanyit am mamanito kano
atavo asna no yapo do tana aya am voyvoh o komapet
do tana aya o ichapatak na kano pangononongan na. No
yapo aya do hanyit o máto dana. 32 No navoya na kano
nadngey na o pawnononongen na amna kayan pa no kadi
da manganohdan sia. 33 Amna an sino o manganohed do
pangononongan naya am sincharan na o kaoyod no vatahen
no Dios. 34 Ta no pangononongan no tinovoy aya no Dios
am yapo do Dios, ta iya o tinorohan no Dios so atavo a
ipakapamarin no Espirito na. 35 Makayamot do oyod a
rakoh a addaw nia no Dios Ama o Manganak naya am
tinoroh na sia o atavo a ipakapamarin. 36 Dawa an sino
o manganohed do Manganak aya no Dios am torohan na
so viay a abo so pandan. Asna an sino o di manganohed
do Manganak aya no Dios am arava anti o viay na abo so
pandan as no kastigo no Dios o marawat na.”

4

No iSamaria a nanganohed di Jesus

1 Nadngey da no Fariseo o kaaroaro da no omonot di Jesus
kano bawtismoan na kani Juan, 2 amna sira o disipolos ori ni
Jesus o manbawtismo asna iya ava mismo. 3 Do nakapanmo
na sia ni Jesus o kayan dana no nadngey da no Fariseo am
komnaro sa kano disipolos na do provinsia aya no Judea as
kapayvidi darana do Galilea. 4 As nanahan sa do provinsia
no Samaria. 5 Kwanasaw am nakarapit sa do Sicar a asa
ka kavahayan do Samaria. Masngen ya do takey ni Jacob a
tinoroh na kaychowa di Jose a natay na. 6 Mian dawri o vito
ni Jacob as do kavanah narana ni Jesus am naydisna daw
as masngen dana kanaw o alas dose do kamaraw.

7 Do katori naw a maydisna ni Jesus am nawara o asa ka
iSamaria mavakes a manayid so danom. As nangahes dia

si Jesus so inomen na. 8 Naychatani daw si Jesus takwan
nangay sa o disipolos ori a manadiw so kanen da. 9 Vinata
no mavakes aya di Jesus, “Asa ka a ka Judeo as iSamaria
ako, as ango pangahes mo diaken so inomen.” Vinata ya
no mavakes aya takwan ichapatak na am sira o Judeo am
ichakey da sava o iSamaria a aran no kapachisisirin da dira.
10 No tinbay ni Jesus am, “An mapanmo mo o maparin
a itoroh dimo no Dios as kano an masinchad mo sigoro
an sino o mangahes aya dimo so inomen am nangahes ka
dia daw so danom a makatoroh so viay a abo so pandan.”
11 Vatan sia no mavakes aya, “Arava o manayid mo as kano
marahem o vito aya asna dino panghapan mo so vata moaya
danom a tomoroh so viay a abo so pandan. 12 Matoato ka
paro kano apo namen a si Jacob? Iya o tomnoroh diamen so
vito aya as diaya kaychowa o pangenghapan na so inomen
na as kano inomen da no kamanganakan na kano baka na
sa.” 13 Amna tinbay sia ni Jesus, “An sino o minom do
danom aya dia am mirwa pa a mawaw. 14 Pero an sino
o minom so danom a itoroh ko sia am mirwa pava mawaw.
Ta no danom aya a itoroh ko am akmay asa ka atboran a dia
yati do tawo aya a nakarawat sia.” 15 Vatan sia no mavakes
aya, “Apo, torohan mo pa yaken do danom aya tapian di
ako na mirwa a mawaw as kadi ko na mirwan a mangay a
manayid so danom diaya.”

16 Tinbay sia ni Jesus, “Iyangay mo tawagan o kakovot mo
as kapayvidi nio dia.” 17 “Arava o kakovot ko,” kwana no
mavakes aya. Vatan sia ni Jesus, “Oyod ori, 18 ta naypidima
ka na maychakovot as no kavahay moaya sichangoriaw am
sivog moava kakovot. Oyod o vinata moaya.” 19 Vatan sia
no mavakes aya di Jesus, “Profeta ka sawen,” 20 as kwana pa
am, “No apoapo namen sa am do tokon aya o angangayan
da a omanianib so Dios asna inio a Judeo aya am ango
vatan nio sia o kavoyvoh na do Jerusalem no mayanong
a anianivan so Dios.” 21 Vatan sia ni Jesus, “Vatahen ko
dimo ta masngen dana o tiempo a kadi dana do tokon aya
anmana do Jerusalem o dadayan so Ama taya. 22 Inio a
iSamaria am anianiven nio o di nio a sinchad asna yamen
am masinchad namen o anianiven namen ta makayamot
diamen a Judeo o iyan no kalibrian no tawo. 23 Amna
tiempo dana no kapasivog kano kapawyod so kadaday so
Dios. Ta niaya o ichakey no Dios a kaparin no kadaday sia.
24 No Dios am espirito, dawa mayanong o kapasivog sia kano
kapawyod sia do aktokto no tawo o kanianib sia.” 25 Vinata
no mavakes aya, “Mian anti o tovoyen no Dios a tawagan
da so Cristo as an mawara dana anti sia am ipapanmo na

anti diaten o atavo.” 26 Vatan sia ni Jesus sia, “No tayto aya
mayliliak o vata moaya.”
27 Ichawara da no disipolos na saya as oyod da pinay-
chaknin o kapachisisirin naya do mavakes aya. Amna
inahes dava do mavakes aya an ango ichakey na anmana
inahes dava di Jesus an ango sisirinyan na sia o mavakes
aya. 28 Nividin no mavakes aya o ipodanom naw as
kapayvidi na do idi a makavata sia dira do tawotawo sawri
daw o, 29 “Machivan kamo diaken a tomidib do tawo ori a
minvahey nia diaken o atavo dana a pinarin ko, ta tarek a
niaya dana o vata daya a Cristo!” 30 Do akmaya sia nadngey
da am nangay sa di Jesus o tawotawo saw do kavahayan
awri.
31 Do kabo dana no mavakes ori am vinata da no disipolos
aya di Jesus, “Maistro, koman ka na.” 32 Amna no tinbay
na am, “Tayto o kanen ko a di nio mapanmo.” 33 Vatan
da sia do kadwan dira, “Mian dana paro o nanangay sia
so kanen na?” 34 Amna vinata ni Jesus dira, “No tomoroh
aya diaken so ayet a akma koy kanen am no kaparin ko
so inolay no tomnovoy diaken as kano kapakavos ko sia
o tinoroh na diaken a trabaho. 35 Mian o vavatahen nio,
‘Apat pa a ka vohan as katiempo narana no kapanyani.’
Amna vatahen ko dinio ta sichangoriaw dana o tiempo
no kapanyani, ta tiban nio pa kono sa o tawotawo saya a
akmay logar dana yanien do kapawnot sira diaken. 36 Dawa
mangay kamo a manyani, ta rakoh o marawat nio do Dios a
sinmo no trabaho nio a mapawnot so manganohed diaken a
makarawat aya so viay a abo so pandan as karakoh anti no
kasoyosoyotan da no nanyani as kano nanokos. 37 Akmaya
so vavatahen a, ‘Mian o maymoha as tarek o omyani sia.’
38 As tayto koynio tovoyen a tod dana manyani do natrabaho
no kadwan.”
39 Aro sa o yapo do kavahayan aya no Samaria a
nanganohed di Jesus a makayamot do nakavata awri sia no
mavakes aya o, “Vinahey na diaken o atavo a pinarin ko.”
40 As do nakawara da di Jesus am niposposan da o kavidin
na dira as navidin daw so dadwa pa karaw. 41 As aro pa
sa o nanganohed sia do nakadngey da sia. 42 As vinata
da do mavakes ori, “Manganohed kami na makayamot
ava do vinata mori asna makayamot do katayto namen
dana mismo a nakadngey sia as sichangoriaw am mapanmo
namen dana o kaiya no Manlibri so mondo aya.”

No rakoh a saray a ipakamia ni Jesus

43 Makarahan o dadwa karaw a kayan ni Jesus dawri am
nangay do Galilea, 44 ta akma so vinata na do naypisa am,

“Sincharan ava o asa ka profeta do mismo na a kavahayan.”
45 Amna kawara na do Galilea am nasoyot sa daw a omrisibi
sia ta navoya da o atavo sa a pinarin na do Jerusalem do
nakangay da dawri a omselebra so fiesta awri.
46 Nayvidi pa si Jesus do Cana do provinsia no Galilea
a dawri so pinayvadiwan nawri so danom a vino. Mian
kanawri do Capernaum o asa ka ofisial no gobierno a mian
so anak a mahakay a mahara a maganit. 47 Kadngey na
sia o nakawara ni Jesus do Galilea do nakayapo na do
Judea am nangay sia as kahes na nia o kapachivan na
a mangay do Capernaum a omtovatova so anak nawri a
kadidiman narana. 48 No vinata ni Jesus am, “Panganohdan
nio paroava yaken an di kamo a makavoya so milagro?”
49 Amna no vinata no ofisial aya, “Apo, machivan ka diaken
a manam so kadiman no anak kori.” 50 Vatan sia ni
Jesus, “Somavat ka na, ta madiman ava anti o anak mori!”
Pinanganohdan no ofisial aya o vinata aya ni Jesus as
kapayvidi narana. 51 Do kayan narana no ofisial aya do
rarahan do kapaypasavat narana am nivayat da sia no
pachirawatan na sa as kavata da sia, “Napia dana o anak
mori!” 52 Ahsan na nia dira an ango oras o nakasitnan
narana a maypapia am, “Ala ona do kamakoyab,” kon da.
53 Kanakman sia no ama no metdeh aya ta nawri o oras ori
a nakavata sia ni Jesus o kapia narana no anak nawri. As
nanganohed sia kanira no familia na di Jesus. 54 Ichadadwa
na ya no milagro ni Jesus do Galilea a nakayapo na do Judea.

5

No nakapanovatova ni Jesus do pariosan do Betesda

1 Do nakarahan na nia am nangay si Jesus do Jerusalem
ta mian o selebrahen da no Judeo daw. 2 Do Jerusalem aya
am mian o danom a pariosan a tawagan da so Betesda do
chirin no Hebreo. Niaya am masngen do panahanan da
no karnero an somdep sa do Jerusalem. Mian o dadima
ka pachisirongan a omdivon do danom aya, 3 a yanan da
no aro a tawotawo a maypeptad, mavota kano mapiday
as paralitiko pa saya. [Panayahen da nia o kakadabobo
no danom aya, 4 ta an kadwan kono am mian o anghel
no Dios a mangay do danom aya a mapaykadabobo sia,
as no manoma a mangay do danom aya do katori na pa
a komadabobo am matova a aran ango o ganit na.]
5 As mian dawri o asa ka mahakay a maganit so treinta
ocho anyos dana. 6 Mavoya sia ni Jesus a tayto a maypeptad
daw as kapanmo na sia o kayendes narana a maganit
am vinata na sia, “Makey ka matova?” 7 No tinbay no

maganit aya am, “Apo, arava o tawo a somidong diaken
a maytatbong do danom aya an komadabobo paw. As an
mayhonohonos ako a mangay do danom aya am mian sa
o malialisto pa kaniaken a manma a maytatbong.” 8 Vatan
sia ni Jesus dia, “Mayvangon ka na as kahap mo so ichehan
moaya as kayam mo na.” 9 Nanyeng a mapia o tawo aya as
kahap narana so ichehan nawri as kayam na.

No araw ori kanaw am araw no kapaynaynehah. 10 Dawa
no vinata da no adngedngeyen da no Judeo do napia
aya a tawo am, “Araw ya no kapaynaynehah as maparin
ava o kapayrara mo so ichehan moaya.” 11 Vinata no
natova aya, “No vinata no tomnova ori diaken am no kanat
ko so ichehan ko as kayam ko na.” 12 Ahsan da nia,
“Sino o nakavata aya sia.” 13 Amna nasinchad nava sia
takwan komnaro dana si Jesus do kaaro dawri no tawo.
14 Kwanasaw am navoya ni Jesus do templo as vatan na
sia dia, “Napia ka na as makagatogatos ka pava tapian
abo o maymeymetmet pa a maparin dimo.” 15 Komnaro
o tawo aya as kangay na a omvahevahey nia dira do
adngedngeyen da sawri o ka si Jesus no tomnovatova awri
sia. 16 Makayamot dawri am sinitnan da kontrahen si
Jesus no Judeo sirawri takwan nanovatova do araw no
kapaynehah. 17 Amna no vinata ni Jesus dira am, “Arava
o kapaynehah na a maytrabaho no Ama ko a Dios as akma
ako pa saw.” 18 Pinaypangay ya no kaket da nia no Judeo
saya as kano kakey da nia a dimanen, ta voyvoh ava no
kapanovatova na do araw awri no kapaynaynehah o vata
da a rahet na asna no kapachalit na pa so karakohan na do
Dios, ta vatahen na o kapay-ama na so Dios.

No ipakapamarin no Manganak no Dios

19 No vinata ni Jesus dira am, “Vatahen ko dinio ta arava
o parinyen ko a tanitanyan ko, ta no parinyen ko am no
mavoya ko a parinyen no Ama, ta no parinyen no Ama
am nawri o parinyen no Manganak na. 20 No Ama am
ichaddaw na yaken a Manganak na as ipavoya na diaken
o atavo a parinyen na. As mian pa sa anti o makakniknin
pa kano pinarin ko na saya a oyod nio anti a ipaychaknin.
21 Ta akma so kapayvangon na so nadiman no Ama aya as
katoroh na dira so viay a abo so pandan am akma pa saw o
Manganak aya dira do pidien na sa. 22 No Dios Ama ava o
tomoroh so hosga do tawo, ta tinoroh narana ya a anongen
no Manganak naya, 23 tapian dayen no atavo o Manganak
naya akma so kadaday da so Ama. As an sino di sominchad
do Manganak aya no Dios am ara nava aniven o Ama a
Dios a tomnovoy so Manganak na. 24 Vatahen ko dinio so

kakawyoran ta an sino o manganohed do vatahen ko as
kapanganohed na do tomnovoy aya diaken am mian dana o
viay na a abo so pandan as ara pava o panayahen na kastigo,
ta ara pava o kadimanan na a abo so pandan, ta mian dana
o tinoroh sia no Dios a viay.
25 “Vatahen ko dinio ta nawara dana o tiempo a kaparin
da domngey sia no abo pa so viay o chirin no Manganak aya
no Dios as kapakarawat da so viay a abo so pandan. 26 No
Dios Ama o pakayapoan no viay as akma pa saw ta tinongdo
na pa o Manganak naya a pakayapoan no viay. 27 As
tinorohan na pa sia so ipakapamarin a tomoroh so hosga
do tawotawo takwan iya o Naytawo aya. 28 Maychaknin
kamoava ta mawara anti o tiempo a kadngey da so liak na
no atavo a mian do vovon da, 29 as kapayvangon da. Sira
o mapia a tawo am mayvangon sa a mangay a machasa
do Dios as sira o marahet so kaparin am mayvangon sa a
mangay do di machipanda a pandidiwan da.

No proyba do kaDios ni Jesus

30 “Arava o parinyen ko do tanitanyan ko a ipakapamarin
as an tomoroh ako so hosga am yapo ya do Ama ko. Mahosto
o atavo a itoroh ko a hosga takwan no inolay koava o onotan
ko, ta no inolay no Ama ko a tomnovoy diaken. 31 An akmay
yaken o pakayapoan no chirin a komapet do karakohan ko
am maparin o kadi nio a manganohdan. 32 Amna no Ama ko
o mismo a testigo ko as ichapatak ko o kaoyod no vatahen
na a komapet diaken. 33 Napaytovoy kamo pa di Juan
Bawtista so omahes no komapet diaken as vinata na dinio
o kakawyoran, 34 amna kaylangan ava o kayan no tawo a
mapavata sia dinio o komapet diaken. Asna nanakem ko o
nakapangononong awri ni Juan dinio so komapet diaken
ta an nawri pa as ipanganohed nio as kapakarawat nio
so kalibrian no pahad nio. 35 Si Juan am akmay asa ka
relaken a tomoroh dinio so sehdang as chinasoyot nio do
dekey a tiempo o pinawnonong na sawri dinio. 36 Amna
tayto pa o mapipia pa kano pinawnonong ori ni Juan a
testigo sa a komapet diaken. Nia sa o makakniknin saya a
milagro a tinongdo no Ama a parinyen ko a nia so kavoyan
so nakatovoy na diaken. 37 No Ama ko a iya so tomnovoy
diaken o mapasinchad niaken amna nadngey nio pava sia
kano navoya nio pava sia. 38 As ara nioava panganohdan
o vinata aya no Ama, ta ara nioava yaken a panganohdan
a tinovoy na. 39 Pachinanawan nio so mapia o nakatolas a
Chirin no Dios, ta do vata nio as niaya o ipakarawat nio so
viay a abo so pandan. No nakatolas aya mismo o yanan no
kapanmoan so komapet diaken, 40 amna kayan no kaskeh

nio a manganohed diaken a yaken so makatoroh dinio so
viay a abo so pandan. 41 Chitachitahen koava o kapamato
diaken no tawotawo, 42 takwan ichapatak ko o kabo no
somnivog a addaw nio no Dios. 43 Nawara ako a tinovoy
no Dios Ama amna panganohdan nioava yaken asna an
mian sa o mawara do tanitanyan da am sira o risibien nio.
44 Maypango o kapanganohed nio diaken an no voyvoh a
mian do aktokto nio am no kachita nio so kadaay dinio no
kapalit nio a tawo asna kadi nio chitan sia o kapakamia
ninio no Dios. 45 Pangayen nioava do aktokto nio o kayaken
no mapaytotwaw so rahet nio do salapan no Dios, ta no
mismo aya pinatolas ni Moises a onotan nio o omproyba
do rahet nio as nia pa so hahawen nio a tomoroh dinio so
viay. 46 An oyod o kapanganohed nio di Moises am logar nio
yaken a panganohdan, ta no pinatolas na sa am komapet
diaken. 47 As an di nio panganohdan o pinatolas na sawri
ni Moises am maypango pa o kapanganohed nio do vatahen
ko.”

6

No milagro a kapakan sira ni Jesus o 5,000
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

1 Nakarahan ya am nangay si Jesus do viit no taaw aya
no Galilea. Ngaranan da pa ya so taaw no Tiberias. 2 Oyod
sa aro o minononot dia do nakavoya da so makakniknin
sawri a milagro na dira do magaganit. 3 Nangay si Jesus as
kanira no disipolos na do asa ka tokon as kapaydisna da
daw. 4 Masngen dana kanaw o kaselebra da sia no Judeo o
Paskwa. 5 Do nakavoya sira ni Jesus o oyod aya aro a tawo a
maypasngen sia am vinata na di Felipe, “Dino o panadiwan
ta so tinapay tapian mapakan ta sa o aro aya a tawo.”
6 Vinata na ya sia ni Jesus do kakey na omhawahaway si
Felipe, ta tori narana ichapatak ni Jesus an ango parinyen
na. 7 No tinbay ni Felipe am, “Aran yatoyatosen pa o
ipanadiw ta am manawob ava ori a ipanadiw so makaday
dira aran taydedekey sa.” 8 Vatan sia no asa do disipolos na
a mayngaran so Andres a kakteh ni Simon Pedro, 9 “Tayto
o metdeh dia a mian so dadima ka tinapay kano dadwa ka
among, amna manawob ava ya do karoaro taya.” 10 Vatan
sia ni Jesus o kapaydisna da sira do kadibobotan ori. Aro
sa ya ta dadima sa livo (5,000) a mahahakay.* 11 Ahapan
sia ni Jesus o dadima aya ka tinapay as kapamahemahes
na do Dios as kapayatay da sia do tori saw a maydisna do

* **6:10** 6:10 Mian pa sa o mavavakes kano kametdehan a dia nachividang.

kadibobotan. Akma sia o pinarin na pa do dadwaw a ka among. As sira o tawotawo ori am komnan sa manda do kabsoy da. 12 Tayoka sa koman am vatahen ni Jesus dira do disipolos na saw, “Akpehen nio o panda, ta mangbayo.” 13 Nakpeh da o panda dawri am napno pa o dose so ka alat no tinapay. 14 Do nakavoya da sia no tawotawo aya o makakniknin aya a pinarin na am vinata da, “Oyod sawen o kaniaya no nanayahen taya a yapo do Dios a mangay do mondo aya.”

15 Do kavoya sia ni Jesus o kakey da no tawo saya a omahap sia a posposan a patol da am komnaro daw as kangay na a maychatani do katokotokonan.

No nakayam ni Jesus do abkas
(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

16 Mahep dana am minosok sa o disipolos na sawri as kangay da do kanayan. 17 Somnakay sa do falowa as kapangwan da do Capernaum a sirasira takwan abo pa si Jesus. 18 Kwanasaw am naysasalawsaw as kapaybebkas na. 19 Do kaanem dana a ka kilometro no ipachivawa da do kanayan ori am navoya da si Jesus a tayto omayam do hapot no abkas aya a mangwan dira as oyod sa namo. 20 Amna vinata dira ni Jesus, “Mamo kamoava ta yaken ya.” 21 Oyod sa masoyot as pinasakay da sia do falowa aya as kasakay ni Jesus am nyeng sa makarapit do angayan daw.

No minadpon sa a minchita si Jesus

22 Do omonot danawri a araw am mian pa sa o tawotawo do kanayan ori a chinaroan da dira no disipolos sawri a nakafalowa. As napanmo da no tawotawo saya o kadi na nachisakayan dira ni Jesus as kano kabo no kadwan a kasakayan na. 23 Mian pa sa do logar awri a chinanan da so tinapay do katayoka no kapamahemahes ni Jesus. As kwanasaw do kayan da no nawara a kadwan a falowa a yapo do Tiberias, 24 am nasigoro da o kabo narana daw ni Jesus kanira no disipolos na saw as somnakay sa do falowa saya a mangwan do Capernaum a komita si Jesus.

No tinapay a tomoroh so somnivog a viay

25 Mavoya da si Jesus do viit no taaw aya am vinata da sia, “Maistro, kango pa o nakangay mo dia.” 26 Amna no tinbay ni Jesus dira am, “Vatahen ko dinio ta ara nioava yaken a chitahen a makayamot do makakniknin sawri a pinarin ko asna makayamot do nakakan nio so tinapay as nakabsoy nio. 27 Nawri ava o ipaylilijat nio o kanen nio a mararayaw asna nawri o chitachitahen nio o somnivog aya kanen a dia rarayaw a tomoroh dinio so viay a abo so pandan a nia

so itoroh dinio no Naytawo aya, ta iya o tinovoy no Dios a
yanan no ipakapamarin na." 28 Ahsan da sia di Jesus, "Ango
o pariparinyen namen a ipakamia namen so Dios." 29 No
tinbay sira ni Jesus am, "No parinyen nio a ipakamia no
Dios am no kapanganohed nio do tinovoy naya." 30 Vatan
da sia dia, "Ango makakniknin a parinyen mo a ipavoya mo
diamen tapian manganohed kami dimo. Ango mapaparin
mo. 31 Pinakan sa ni Moises kaychowa o apoapo namen sa
so yapo do hanyit a tawagan so manna do kayan da pa do
desierto, ta no vatahen no nakatolas am, 'Tinorohan na sa
so tinapay a yapo do hanyit a kanen da.' " 32 Vatan sia ni
Jesus dira, "Vatahen ko dinio so kakawyoran ta si Moises
ava o tomnoroh so tinapay ori a yapo do hanyit, ta no Ama
ko as iya pa o tomoroh so somnivog a kanen a yapo do
hanyit. 33 Ta no itoroh aya no Dios a yapo do hanyit am
tomoroh so viay do tawo do mondo aya." 34 Vatan da sia di
Jesus, "Apo, itoroh mo diamen a fermi o vata moaya kanen."

35 Vatan sia ni Jesus dira, "Yaken o tinapay aya a tomoroh
so viay as an sino o mangay diaken am mapteng pava as
an sino manganohed diaken am mirwa pava a mawaw.
36 Amna ara nioava yaken a panganohdan a aran navoya
nio o milagro ko sa. 37 Amna no atavo a manganohed
diaken am pinasngen sa diaken no Ama ko. As an sino
mangay diaken am payvidien koava ta rawaten ko sia. 38 Ta
gomintin akoava dia a yapo do hanyit a omparin so tanyan
ko a inolay, ta no mian do inolay no Ama ko a tomnovoy
diaken. 39 As no inolay naya no Ama ko a tomnovoy diaken
am no kavidin ko a omonong dira do pinarawat na saya
diaken as kapayvangon ko anti sira do manawdi dana a
araw. 40 Ta inolay no Ama ko dira do atavo a sominchad
as manganohed do Manganak naya o katoroh na dira so
viay da a abo so pandan sichangoriaw. As do manawdi anti
a araw am payvangonen ko sa."

41 Do nakavata naya sia ni Jesus o kaiya no tinapay aya a
tomoroh so viay a yapo do hanyit am naychaliliak sa o Judeo
saya, 42 a makavata sia, "Ta si Jesus paroava ya a anak ni
Jose? As masinchad ta o ama kano ina na nia asna ango
vatan na sia o kayapo na do hanyit." 43 Amna vinata ni
Jesus dira, "Ango ichaaro aya no chirichirin nio. 44 Oyod o
kabo no mangay diaken an di sia pasngenen no Ama koaya
a tomnovoy diaken. As an sino o manganohed diaken am
payvangonen ko sia do manawdi anti araw. 45 No pinatolas
da no profeta sa am, 'Nanawhen sa anti no Dios o atavo.'
As an sino o manganohed do Dios Ama am omonot diaken.
46 Amna kapanmohen nio ta ara koava vatahen o kayan

dana no nakavoya so Dios Ama, ta voyvoh o tinovoy naya
o nakavoya dana sia. 47 Vatahen ko dinio so kakawyoran
ta an sino o manganohed diaken am mian o viay na a abo
so pandan. 48 Ta yaken o tinapay aya a tomoroh so viay.
49 Kominan sa o apoapo nio sawri so manna kaychowa do
desierto ori amna nadiman pa sa. 50 Pero yaken o somnivog
a tinapay a tomoroh so viay as an sino manganohed diaken
am ara pava o abo so pandan a kadimanan na. 51 Yaken o
somnivog a tinapay a yapo do hanyit, as an sino o koman so
tinapay aya am mian o viay na abo so pandan. No tinapay
aya a itoroh ko am no mismo ko a karakohan a nia so
tomoroh so viay no tawo do mondo aya."

52 As pinaysosobnan da no Judeo saya an ango inmon-
moan no vinata aya ni Jesus. Vinata da no kadwan
dira, "Maypaypango katoroh na nia diaten no tawo aya o
karakohan na a kanen ta." 53 Amna vinata ni Jesus dira,
"Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an di nio a kanen o
karakohan no Naytawo aya as kadi nio a inoman so raya na
am arava o viay nio. 54 Ta an sino o koman so karakohan ko
kano ominom so raya ko am mian o viay na abo so pandan,
as do manawdi anti a araw am payvangonen ko sia. 55 Ta
no karakohan ko kano raya ko am nia o kakawyoran aya
kanen kano inomen a tomoroh so viay a abo so pandan.
56 As an sino o koman so karakohan ko as ominom so raya
ko am machividang diaken as kavidin ko a machasa sia.
57 No Ama koaya a tomnovoy diaken am tomoroh so viay as
akma ako pa saw a tomoroh so viay, dawa an sino koman
so karakohan ko am mian o viay na, ta torohan ko sia so
somnivog a viay. 58 Yaken o tinapay aya a vata ko a yapo
do hanyit as akmava ya so tinapay awri a chinan kaychowa
no apoapo nio, ta nadiman pa sa. As an sino o koman so
tinapay aya a vata ko am mian o viay na a abo so pandan."
59 Pinawnonong na ya ni Jesus do sinagoga da no Judeo do
kayan na a mananawo do Capernaum.

60 Do nakadngey da so vinata saya ni Jesus am aro dira
do disipolos na saya o nakavata sia, "Tayto masadit ya
panganohdan as ara paro sa anti o manganohed dia?"
61 Amna do kapanmo sia ni Jesus o tori daw a vatavatahen
sia am vinata na dira, "Ichabdibdis paro ya no kawnot
nio diaken? 62 Anmana alit nio paro ya an mavoya nio o
Naytawo aya a tomohos do kapayvidi na do pinakayapoan
na? 63 Kapanmohen nio ta no Espirito no Dios o tomoroh
no viay aya, ta arava o maparin no karakohan.† No vinata
ko saya dinio am komapet ava do karakohan, ta komapet sa

† **6:63** 6:63 *Do Griego:* flesh.

ya do Espirito aya no Dios kano viay aya a abo so pandan
a yapo do Dios. 64 Amna mian sa dinio o di manganohed.”
Vinata na ya ni Jesus do kapanmo na sia a nakayapo do
sitnanan na an sango sa o dia manganohed kano an sino o
omtraydor anti sia. 65 Vatan na pa sia, “Nia o inmonmoan
no kavata koaya sia dinio o kabo no mangay diaken an di
sia pinasngen diaken no Dios Ama.”
66 Makayamot do akma saya sia a vinata ni Jesus am aro
sa do omonot dana sia o nachisiay sia. 67 Vatan sia ni
Jesus dira do dose saya a disipolos na, “Machitaha kamo
paro dira a komaro diaken?” 68 Itbay ni Simon Pedro a
makavata sia, “Apo, ara pava o kadwan a onotan namen,
ta imo o yanan no kakawyoran a tomoroh so viay a abo so
pandan. 69 Manganohed kami dimo takwan imo o somnivog
a tinovoy no Dios.” 70 Vatan sia ni Jesus dira, “Yaken o
minpidi dinio a dose aya a ka disipolos ko pero vatahen
ko ta no asa dinio am pachirawatan ni Satanas.” 71 No vata
naya a asa dira do dose saya am si Judas a anak ni Simon
Iscariote a iya so omtraydor anti sia.

7

No nakangay ni Jesus do fiesta kano nakapananawo na daw

1 Nakarahan ya am nangay si Jesus do kavahayan sawri
do Galilea as kavidin na daw as nakey ava mangay do
Judea takwan ichakey da sia a dimanen no Judeo sawri
daw. 2 As masngen dana kanaw o fiesta da no Judeo a
abnekan so Fiesta no Tabernakolo. 3 Nangay sa di Jesus o
kakakteh na sawri as kavata da sia dia, “Komaro ka na dia
as kangay mo do Judea tapian mavoya da sa no disipolos
mo daw o makakniknin saya a pariparinyen mo, 4 ta arava
o tawo a makey a masinchad a maytrabaho do matayo a
logar. An oyod o kaparin mo sa so makakniknin saya a
vata da am mayanong o kaparin mo sira ya do kavoyan
sia no aro a tawo.” 5 Vinata da ya dia no kakakteh na
saya takwan aran sira am manganohed sava sia. 6 Amna
no vinata ni Jesus dira am, “Tayto pa dia wara o oras a
kapasinchad ko do tawotawo an sino ako, ta akma akoava
dinio a makapaynolay do ichakey nio a parinyen. 7 Arava
o omkontra dinio asna yaken am kontrahen da takwan
paytotwawen ko o marahet a pariparinyen da. 8 Inio dana
o mangay do fiesta aya, ta mangay akoava sichangoriaw, ta
tayto pa abo o tiempo a kaparin ko a mapasinchad nia do
tawotawo an sino ako.” 9 As nachivan ava dira si Jesus ta
navidin pa do Galilea.

10 Nakakaro sa o kakakteh na saya am minonot si Jesus
do fiesta ori a di da napanmo no tawo. 11 Do fiesta danaya
am chinita da sia no adngedngeyen da saya no Judeo.
12 Rakoh o kapangononong da so komapet sia. No vatahen
da no kadwan am, “Mapia ya tawo.” Asna sira o kadwan
am, “Omba, ta otapan na sira o tawotawo a pawnoten do
marahet.” 13 Amna sekreto o kapayliliak daya so komapet
sia ta ichamo da sa o adngedngeyen da saw a Judeo.

14 Do panghovokan no fiesta aya am nangay si Jesus do
templo daya no Judeo as kapananawo na dawri. 15 Madngey
da sia no adngedngeyen da saya no Judeo am naychaknin
sa as kavata da sia, “Dino paro pinakayapoan no kasolivan
naya nia. Napanmo ta pava ya a mangay a machinanawo.”
16 Vatan sia ni Jesus dira, “No ipananawo koaya am
tanitanyan koava ta yapo do Dios a iya so tomnovoy diaken.
17 As an sino somnivog a makey a omparin so inolay no
Dios am ichapatak na an yapo do Dios o pananawan koaya
anmana pinayapo ko. 18 No mangononong so yapo do
tanitanyan na am chitahen na o kadaay sia no kadwan. Pero
an sino o komita so kapamato na so tomnovoy sia am nawri
oyod so vatahen a di maydaday. 19 Mian dinio o pinatolas
sawri ni Moises a onotan ta as kapachinanawo nio diaya
amna arava o aran asa dinio a omonot dia, ta an onotan
nio am ango chitan nio so kadiman nio diaken.”

20 Vatan da sia no tawotawo saya a nakadngey sia, “Ara
mo mapanmo o vatahen moaya? Sino paro makey aya a
omdiman dimo.” 21 No tinbay ni Jesus am, “Pinakamarahet
nio o nakapanovatova kori do araw no kapaynaynehah.
22 No mian do onotan ta a komapet do kapatoli a yapo do
naypanenma pa sa kani Moises a apoapo nio am parinyen
nio ya a aran do araw no kapaynaynehah an nawri o
pachinahoan na araw. 23 Parinyen nio ya a aran do araw no
kapaynaynehah tapian di kamo a somada do pinatolas aya
ni Moises, as ango solian nio niaken an manovatova ako do
araw no kapaynaynehah. 24 Tod nioava vatahen o karahet
no asa ka tawo do tanitanyan nio a kapanmoan sia asna
pachinanawan nio so kapiahen o somnivog a kakawyoran.”

25 Vatan da sia no kadwan a tawo do Jerusalem, “Niaya
paroava o chitahen daya dimanen no adngedngeyen ta
saya? 26 As tiya mayliliak do salapan no kaaroan no
tawo am arava o vata da sia. Sigoro ahahawen da no
adngedngeyen ta saya o kaoyod no kaiya no Mesias ori.
27 Amna mapanmo ta o pinakayapoan na nia tawo pero
no mawara a Mesias am ara kono ava o makapanmo so
pinakayapoan na.”

28 Vatan sia ni Jesus so kaliaken do kapangononong
naya do templo, “Do vata nio as masinchad nio yaken
as kapatak nio no pinakayapoan ko pero nawara akoava
dia do tanitanyan ko ta mian o tomnovoy diaken. Iya o
pakayapoan no kakawyoran amna masinchad nioava sia.
29 Masinchad ko sia so hosto takwan yapo ako sia as iya o
tomnovoy diaken.”
30 Do nakavata na sia ya ni Jesus am chinakey da a
arestohen no adngedngeyen da saya no Judeo, amna arava
o nakanit dia takwan ari pa abo oras a tinodin no Dios a
kahap sia. 31 Asna aro o nanganohed sia as kavata da sia,
“Sino pa o nanayahen ta. Ara pava o tovoyen no Dios diaten
a rakorakoh pa so makakniknin a ipakapamarin.”

No nakavahey na nia ni Jesus o kaito na a komaro

32 Kadngey da sia no Fariseo saya o kafermi da man-
gononong dia no tawotawo sawri o komapet di Jesus am
nanovoy sa kanira no maato a papali so kadwan dira do
gwardia sa no templo a omaresto si Jesus. 33 Vatan sia
ni Jesus dira, “Mavidividin ako pa a machasa dinio so
dekey dana as kakaro ko na anti a mayvidi do tomnovoy
aya diaken. 34 Chitachitahen nio anti yaken amna mavoya
nioava yaken as makangay kamoava do yanan ko.” 35 Amna
vinata da no adngedngeyen saya no Judeo do kadwan
dira, “Ta dino paro ichakey na angayan no tawo aya a
di ta na makavoyan sia. Mangay paro dira do Griego a
omnanawo sira do mavavawa sa kavahayan a inangayan
da a maychawpit no kaydian ta sa Judeo? 36 As ango paro o
ichakey na vatahen no vata naya a, ‘Chitachitahen nio anti
yaken amna mavoya nioava yaken,’ as kano kavata naya so,
‘Do angayan ko am makangay kamoava.’ ”

No danom a tomoroh so viay

37 Do manawdi danawri araw no fiesta daya a niaya
so máto do araw saya no fiesta aya am minirwa a man-
gononong si Jesus. Tominek as kapayliliak na a makavata
sia, “An sino o mawaw am mangay diaken ta paynomen
ko. 38 As an sino o mangay diaken am maparin sia o akma
so vatahen no nakatolas a, ‘An sino o manganohed diaken
am mian anti o yapo do viay na a akmay asa ka atboran a
nia so tomoroh dia so viay as kawyog na pa do kadwan.’ ”
39 No pangononongan naya dia am komapet do Espirito aya
no Dios a marawat da anti no manganohed sia asna abo pa
dira kanaw takwan di pa tomnohos do hanyit si Jesus.
40 Madngey da ya no tawotawo sawri am vinata da no
kadwan dira, “Oyod o kaniaya no yapo aya do Dios a

nanayahen ta.” 41 Kon da no kadwan am, “Niaya o Cristo
aya a tinovoy no Dios.” Amna no vatahen da no kadwan
am, “Do Galilea paro o pakayapoan no nanayahen taya a
tovoyen diaten no Dios? 42 No vatahen no nakatolas a Chirin
no Dios am no Cristo aya am tayabo no patol a si David as
kayapo na do Bethlehem a kavahayan ni David.” 43 Dawa
matatarek o mian do aktokto da no tawotawo sawri. 44 Sira
o kadwan am ichakey da sia arestohen pero arava o nakanit
dia.

No mahara a kakontra da si Jesus

45 Mayvidi dana sa o gwardia sawri no templo a tinovoy
no Fariseo as kano maato sa a papali a omaresto si Jesus am
vinata da no tomnovoy aya sira, “Ango di nio a minahapan
sia.” 46 Amna no tinbay da am, “Inaresto namen ava takwan
tayto pa abo o tawo a nadngey namen a mian so kasolivan
a akma so tawo aya.” 47 Vatan da sia no Fariseo saya,
“Aran inio am maparin naynio a paychawawen? 48 Ara
dana paro o navoya nio dira do adngedngeyen saya anmana
dira diamen a Fariseo a manganohed sia? 49 Arava, ta no
voyvoh sa a manganohed sia am sira o tawotawo a mangay
do infierno a di makapanmo so onotan ta a pinatolas ni
Moises.” 50 Amna payliliak ni Nicodemo a asa dira do
Fariseo saya a nangay dana di Jesus a makavata sia dira,
51 “Ara paro do panyokoyokoran ta o kapanhosga ta so asa
ka tawo manam kano kadngey sia as kano kapanmo sia
so hosto o somnivog a kakawyoran?” 52 Vatan da sia no
rarayay na saya di Nicodemo, “Asa ka pa dira do iGalilea
saya? Pachinanawan mo so kapiahen tapian mapanmo mo
o kabo no tovoyen diaten no Dios a yapo do Galilea.”
[53 Nakarahan ya am naychasavasavat dana sa atavo.

8

No mangadwan a pinakaboan ni Jesus

1 Maychasavasavat dana sa atavo am nangay si Jesus do
tokon a tawagan da so Olivo. 2 As do omonot danawri
araw am minhep a mayvidi do templo ori as naytavo
sa o tawo a mangay a domngey sia a mananawo a tori
maydisna do templo ori. 3 As do kapananawo naya am
nawara sa o eskriba kanira no Fariseo a manangay dia so
asa ka mavakes a naholi a mangadwan. Pinangay da o
mavakes aya do panghovokan daya, 4 as kavata da sia di
Jesus, “Maistro, no mavakes aya am naholi a mangadwan.
5 Do onotan ta a pinatolas ni Moises am logar a batoan
o mavakes aya a manda do kadiman na. Ivahey mo pa
diamen an ango mayanong a parinyen sia.” 6 Vinata da ya

do kakey da omproyba di Jesus tapian mian o maparin da a
vatahen a gatos na. Tominbay ava si Jesus as no nakakheb
na a maytotolas do tana awri no kakamay na. 7 Do kadi
dawri omhesan a omaheahes si Jesus am naytetnek sia as
kavata na sia dira, “An sino o abo so gatos dinio am iya o
manoma a gomchid sia.” 8 Tayoka na a vatahen am minirwa
sia komheb a maytotolas do tana awri. 9 Madngey da ya
no nanangay aya no mavakes aya am tomnayitayisa sa a
komaro a makayapo do matoneng dira a manda do ka si
Jesus narana no navidin kano mavakes aya tori pa tomnek
do salapan nawri. 10 Kwanasaw am tomangay si Jesus as
kavata na sia dia, “Ara sa dino o omakosa aya dimo. Ara
o minbato dimo?” 11 “Arava mo Apo,” kwana. Vatan sia ni
Jesus, “Aran yaken am kastigoan koavaymo. Mangay ka na
as kabhes mo na mamarin so marahet.”]

Si Jesus a sehdang no mondo aya

12 As minirwa a mangononong si Jesus dira do tawotawo
saw a makavata sia, “Yaken o sehdang no mondo aya. An
sino o omonot diaken am makarawat so sehdang do viay na
as kadi narana akma so tawo a mayam do kasarisarian.”
13 Vatan da sia no Fariseo saya di Jesus, “Oyod ava o
vatahen mo saya a komapet dimo ta imo o minpayapo
sira ya.” 14 Amna vinata ni Jesus dira, “Aran yaken o
mapawnonong so komapet diaken am oyod ya ta ichapatak
ko an dino o pinakayapoan ko kano pangwanan ko anti
asna inio am ichapatak nioava o pinakayapoan ko anmana
dino o paypakwanan ko. 15 Manhosga kamo so kadwan do
tanitanyan nio pero ara koava manhosga so aran sino. 16 As
an mian o vatahen ko a komapet do asa ka tawo am oyod ya,
ta yaken ava o makavata sia ta no tomnovoy paya diaken.
17 No mian do onotan nio am kaproyban a oyod o vatahen
no dadwa a ka tawo. 18 Akma pa saw diaken ta dadwa kami
a maytestigo, yaken as kano Ama ko a tomnovoy diaken.”
19 Ahsan da si Jesus, “Ara dino o Ama moaya.” No tinbay ni
Jesus am, “Masinchad nioava yaken kano Ama koaya, ta an
masinchad nio yaken am masinchad nio pa o Ama koaya.”
20 Vinata sa ya ni Jesus do kapananawo na do templo do
masngen do pangayan ori so kartos no templo. Amna arava
o minaresto sia takwan ari pa abo oras a tinodin no Dios a
kahap sia.

21 Pinirwa na vatahen ni Jesus dira, “Komaro ako as
an abo ako na anti am chitahen nio yaken. Madiman
kamo anti a di pa pinakaboan no Dios. As makangay
kamoava do angayan koaya.” 22 Vatan da sia no Judeo saya,

“Maypadiman paro sia, anmana ango paro vatan naya sia
o kadi ta makangayan do angayan na.”
23 Vatan sia ni Jesus dira, “Inio am yapo kamo do tana
aya asna yaken am yapo ako do hanyit, dawa machitarek
o aktoktohen ko do aktoktohen nio. 24 Vinata ko dinio
o kadiman nio a dia chinapakaboan so gatos an di nio
panganohdan o vatahen ko saya a komapet diaken.”*
25 Ahsan da sia dia, “Sino ka.” Vatan sia ni Jesus dira,
“No vinata ko dinio a komapet diaken a nakayapo do
sitnanan na am nawri o kakawyoran. 26 Aro o maparin
ko a vatahen a komapet do marahet a kaparin nio amna
no pawnonongen ko do mondo aya am no vinata na diaken
no Ama ko. Iya o tomnovoy aya diaken as oyod o vatahen
na.” 27 Amna naintindi dava o ka no Dios Ama na no vata
naya a tomnovoy sia. 28 Dawa vinata ni Jesus dira, “Anti
no pinapasek nio na yaken a Naytawo do kros am nawri o
kapatak nio na nia o kaoyod no vatahen ko saya a komapet
diaken.† Mapanmo nio anti o kabo no parinyen ko a yapo
do tanitanyan ko, ta no pavatahen sa diaken no Ama ko
o vatahen ko dinio. 29 Fermi na yaken a pachirayayan no
tomnovoy aya diaken as karoan nava yaken, ta mayfermi
ko a parinyen o inolay na.” 30 Aro sa o nanganohed di Jesus
do nakadngey da sia ya.

Sira o somnivog a kamanganakan no Dios

31 As vinata ni Jesus dira do Judeo sawri a nanganohed
dana sia, “An mavidin kamo a omonot do vatahen ko saya
am oyod o kapaydisipolos ko dinio. 32 As mapanmo nio anti
o kakawyoran as no kakawyoran aya anti o omlibri dinio.”
33 Vatan da sia di Jesus, “Tayatayabo kami ni Abraham as
tayto pa abo o napakovot diamen asna ango vatan mo so
kayan no omlibri diamen.”
34 Vatan sia ni Jesus dira, “Vatahen ko dinio so
kakawyoran ta an sino o makagatogatos am pakovoten sia
no gatos, ta no pakagatosan o onotan na. 35 No asa ka
pakovoten a pachirawatan am maparin a pakarohen do
aran ango a oras asna no membro no asa ka familia am
maparin ava a pakarohen. 36 Dawa an librien kamo no
Manganak aya no Dios am oyod o nakalibri nio do adan
a mapakovot dinio. 37 Ichapatak ko o kapaytayatayabo
dinio ni Abraham. Amna tayto nio chitahen o kadiman nio
diaken takwan anohdan nioava o vatahen ko saya dinio.
38 Pavatahen ko sa dinio o pinavoya na diaken no Ama ko

* **8:24** 8:24 Maparin a mian o relasion na nia do ngaran no Dios do Exodo 3:14.
† **8:28** 8:28 Maparin a mian o relasion na nia do ngaran no Dios do Exodo 3:14.

a inolay na as tayto nio a parinyen o vatahen dinio no ama
nio.”
39 Vatan da sia dia, “Si Abraham o ama namen.” Amna
vinata dira ni Jesus, “An kamanganakan kamo ni Abraham
am makakma kamo sia a mamarin so mapia. 40 Amna
parinyen ava ni Abraham o kachita nioaya a omdiman
diaken a minvahevahey nia dinio o kakawyoran a nadngey
ko do Dios. 41 Tayto nio a parinyen o pariparinyen no
somnivog nio a ama.” Amna no tinbay da si Jesus am,
“Arava o matarek a ama namen an dia voken a no Dios.”
42 Vatan sia ni Jesus dira, “An no Dios o ama nio am
ichaddaw nio yaken daw, ta tinovoy na yaken a mangay
dinio. Nangay akoava dia do tanitanyan ko ta tinovoy na
yaken. 43 Maypango dino o kaintindi nio so vatahen koaya
dinio an maskeh kamo a manganohed do vatahen ko saya.
44 Akma kamo so kaparin no ama nioaya si Satanas, ta no
ichakey nio a parinyen am no pawnotan na dinio. Iya am
mandindiman a nakayapo do sitnanan no mondo aya as
ichakey nava o kakawyoran, ta inana daday o mian sia,
takwan niaya o dadakay na a iya pa so ama no kapaydaday.
45 Makayamot diaya am entero kamo a di manganohed a
aran ivahey ko dinio o kakawyoran. 46 Ara paro dinio
o makaparin sia vatahen o kayan no gatos ko? As aran
vatahen ko dinio o kakawyoran am manganohed kamoava
diaken. 47 An sino o manganak no Dios am adngeyen na o
vatahen no Dios. No di nioaya adngeyan sia amna takwan
kamanganakan navaynio.”
48 No tinbay da no Judeo saya di Jesus am, “Oyod kami
paroava do kavata namen sia o ka iSamaria mo as kayan
no marahet a espirito dimo?” 49 No vinata ni Jesus dira
am, “Arava o marahet a espirito diaken, ta torohan ko
so anib o Dios Ama asna no vatahen nio saya a komapet
diaken am marahet. 50 Chitahen koava o kapamato diaken
no tawotawo, ta no Dios o mapamato diaken takwan iya o
mahosto so kapanmoan so komapet diaken. 51 Vatahen ko
dinio so kakawyoran ta an sino o manganohed do vatahen
ko am mian dana o viay na a abo so pandan.”
52 Vatan da sia no Judeo aya, “Sichangoriaw o kapanmo
namen dana sia o kasivog na mian no marahet a espirito
dimo. Ta si Abraham am nadiman as kanira no profeta
sawri kaychowa as no vatahen moaya am, ‘An sino o
mavidin a manganohed do vatahen ko am madiman pava.’
53 Matoato ka paro pa kano ama namen awri a si Abraham?
Nadiman sia as nadiman pa sa o profeta sawri kaychowa
asna sino ka do vata mo.” 54 Amna vinata ni Jesus, “An
anianitan ko a pamatohen o karakohan ko am arava o

sinmo na. Amna no mapamato aya diaken am no Ama ko
a iya so vata nio a Dios nio. 55 Amna nasinchad nio pava
sia. Mapia o kasinchad ko sia asna an vatahen ko o kadi ko
pa makasincharan sia am maydaday ako daw a akma dinio.
Dawa maparin koavawri a vatahen, ta oyod o kasinchad ko
sia as onotan ko o vatahen na. 56 No ama niori a si Abraham
am oyod a nasoyot do nakapanmo na kano nakapanaya na
so kawara ko do tana aya." 57 Vatan da sia dia no Judeo saya,
"Tayto pa abo singkwenta anyos mo asna vatahen mo na o
nakavoya mo na si Abraham?" 58 Vatan sia ni Jesus dira,
"Vatahen ko dinio so kakawyoran ta di pa wara si Abraham
a tawo am mian ako na." 59 Makayamot dia am nanghap sa
so bato a igchid da sia do vata da amna tomnayo si Jesus as
kakaro na do templo ori.

9

No nakatovatova sia ni Jesus o tawo a mavota a nakayapo do nakawara na

1 Do kaari na mayam ni Jesus am nakavoya so asa ka
mavota. No tawo aya am mavota a nakayapo do nakawara
na. 2 Ahsan da nia no disipolos na saya, "Maistro, sino o
taygatos so nakawara naya a mavota, no tawo aya anmana
no inyapoan na sa." 3 No tinbay ni Jesus dira am, "No
nakapakagatos ava no tawo aya anmana sira o inyapoan
na o pakayapoan no ichavota naya asna naparin ya tapian
maserbi no Dios o tawo aya a pavoyan na no makakniknin
a ipakapamarin na. 4 As do kaviay ta pa am parinyen ta o
vatahen no tomnovoy aya diaken, ta an kadiman ta na am
ara pava o mapaparin ta. 5 Mintras mian ako pa do tana
aya am yaken o tomoroh so sehdang do tawotawo."

6 Tayoka na ya vatahen am nanghap so tana as kapayhota
na sia no tipa na as kapaphot na sia do mata no mavota aya,
7 as kavata na sia dia, "Mangay ka mayramon do danom
no Siloam." (No Siloam am mayinmonmoan so Tinovoy.)
Nangay o mavota aya as tayoka mayramon am makavoya
dana sia as kasavat narana.

8 Mavoya da no katokatohong na saw as kanira no
kadwan a nakavoya dana sia a mavota am vinata da, "Niaya
paroava o mavovoya tawri a maydisna a machilimos?" 9 No
vinata da no kadwan am, "Iya," asna kon da no kadwan
am, "Iya ava asna mararani sia." Vatan sia no tawo aya,
"Yaken o mavota ori a machilimos." 10 Vatan da sia dia,
"An ara sivog a imo am ango ipakavoya mo naya." 11 No
vinata na am, "No tawo ori a vata da si Jesus am namasa
so tana as kapaphot na sia do mata ko as kavata na sia

diaken, ‘Mangay ka do Siloam a mayramon,’ as kangay ko a
mayramon am nyeng ako na a makavoya.” 12 Ahsan da sia
dia an ara dino si Jesus am vinata na o kadi na makapatakan
nia.
13 Inangay da o mavota aya a natova dira do Fariseo, 14 ta
araw no kapaynaynehah o nakapamasa aya ni Jesus so tana
a itovatova na so mavota aya. 15 Ahsan da sia dia no Fariseo
saya an naypaypango o nakapakavoya narana. “Napangay
so mavasa tana do mata ko as kapayramon ko am makavoya
ako,” kwana. 16 No vinata da no kadwan aya dira do Fariseo
am, “No tawo aya a mintovatova sia am tinovoy ava no Dios,
ta maytrabaho aya do araw no kapaynaynehah.” Amna no
vinata da no kadwan am, “Maypaypango o kapamarin na
so makakniknin no asa ka tawo a makagatogatosen.” As
naychadadwa o vatahen da no Fariseo saya. 17 Pirwan da
omahes so vayo aya a makavoya a makavata sia, “Ango
mapavata mo a komapet do tawo ori a nakatova dimo.” No
tinbay no tawo aya am, “Yapo sia do Dios.”

18 Nanganohed sava o adngedngeyen da saya no Judeo do
kaoyod no nakavota no tawo aya as kapakavoya narana as
pinatawag da sa o inyapoan no tawo aya, 19 as kahes da
sira an oyod o kapaymanganak da so tawo aya a mavota a
nakayapo do nakawara na a tawo. As inahes da pa sira an
naypaypango o kapakavoya naranawri. 20 No tinbay da no
inyapoan na saya am, “Oyod o kapaymanganak namen sia
as ichapatak namen o nakawara na a mavota. 21 Asna an
naypaypango o kapakavoya naranaya am ichapatak namen
ava as kano ichapatak namen ava an sino o tomnovatova
aya sia. Iyahes nio sia ta tayto dana matoneng as maparin
narana itbay o karakohan na.” 22 Vinata da ya no inyapoan
no tawo aya do kamo da nia no adngedngeyen da saya
no Judeo, ta no vinata da am an sino o makavata sia o
ka si Jesus no Cristo am pakarohen do kakpekpehan da a
sinagoga. 23 Dawa nawri dana o vinata da o, “Iyahes nio
sia, ta tayto dana matoneng.”

24 Pinirwa da pa tawagan o tawo aya a natova as
kavata da sia dia, “Do salapan no Dios am ivahey mo
na o kakawyoran, ta ichapatak namen o kaasa na a
makagatogatosen no vata moaya a tomnovatova dimo.”
25 Amna no vinata no tawo aya am, “Ichapatak koava an
asa ka makagatogatosen o tawo awri asna no ichapatak ko
am adan ako a mavota asna sichangoriaw am makavoya ako
na.” 26 Vatan da sia, “Ango pinarin na dimo. Naypaypango
naymo a tovatovahen.” 27 No tinbay na am, “Vinahey ko na
dinio am manganohed kamoava. As ango pa o kakeyan nio

a mirwa a domngey sia. Makey kamo sigoro a disipolos na.”
28 Asnesnekan da sia do kavata da sia, “Imo dana o disipolo
na ta yamen am disipolos kami ni Moises. 29 Si Moises am
ichapatak namen o kasisirin sia no Dios, asna no tawo aya
a tawagan da so Jesus am aran no pinakayapoan na am
ichapatak namen ava.”
30 Vatan sia no natova ori, “Tayto makakniknin o kadi
nioaya makapatakan nia o pinakayapoan na as katayto na
makaparin diaken a tovatovahen. 31 Ichapatak ta o kadi
na adngeyan sira no Dios o makagatogatosen, ta sira o
somnivog a omsinchad do Dios as omparin so inolay na o
adngeyen na. 32 As tayto pa abo a nakayapo do sitnanan no
mondo aya o nadngedngey a manovatova so asa ka tawo a
nawara a mavota. 33 As an dia tinovoy no Dios o tawo aya
am arava o mapaparin na naw.”
34 Vatan da sia no Fariseo saya, “Nawara ka as kapayrako-
rakoh mo a makagatogatosen as maparin mo yamen do vata
mo a nanawhen?” Tayoka da ya vatahen am pinakaro da
do kakpekpehan da.
35 Madngey ni Jesus o nakapakaro da so tawo aya do
kakpekpehan dawri am chinita na as do nakavoya na sia
am vinata na dia, “Panganohdan mo o Dios a Naytawo aya?”
36 No tinbay no tawo aya am, “Sino sia tapian manganohed
ako sia.” 37 Vatan sia ni Jesus, “Navoya mo na sia as iya
o tayto aya a somisirin dimo.” 38 Vatan sia no tawo aya,
“Apo, manganohed ako dimo,” as nidaday no tawo aya si
Jesus. 39 Vatan sia ni Jesus, “Do nakangay ko do mondo
aya am mapaybinbin o tawotawo. Sira o di omsinchad do
kavota da am mavidin sa mavota as sira o omsinchad dia o
kavota da am parinyen sa a makavoya.” 40 Mian sa o Fariseo
do masngen daw a nakadngey so vinata naya ni Jesus as
vatan da sia dia, “Yamen o abnekan moaya so mavota?”
41 No vinata ni Jesus dira am, “An oyod o kavota nio am
ichakey nio daw o kasinchad nio so Dios asna makayamot
ta vatahen nio o kapakavoya nio am tayto kamo a mavidin
do pakagatosan nio.

10

No mapia a pastor do karnero

1 “Vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o tawo a
somdep do kolongan no karnero a di manahan do sivog a
asdepan asna manahan do matarek am manakanakaw, 2 ta
no somnivog a pastor no karnero am manahan do sivog
a asdepan. 3 As an somdep o pastor aya no karnero am
ipanyiwang sia no gwardia do ayeran. An tawagan na sa

o karnero na saya no maychakaponged a ingaran na dira
am masinchad da o liak na. Pawnoten na saya mehbet, 4 as
kapanma na kanira no karnero as makayamot ta masinchad
da sia am onotan da. 5 Onotan dava o matarek a tawo as no
kapayayo da takwan masinchad dava o liak na."

6 Tinoroh ya ni Jesus a parabola dira do Fariseo saya am
naintindi dava an ango ichakey naw a vatahen. 7 Dawa
minirwa a mangononong si Jesus dira a makavata sia,
"Vatahen ko dinio so kakawyoran ta yaken o akmay pantaw
a panahanan no karnero. 8 As sira o nanma ori kaniaken a
matarek so ipananawo am akma sawri mandindiam kano
manakanakaw amna inonotan da sava ya no karnero saya.
9 Yaken o pantaw as an sino o manahan diaken am mian o
viay na abo so pandan as pachononngan ko sia a akmay asa
ka karnero do kahbet kano kasdep na a manta so kanen na.

10 "No mandindiam am no kangay na a manakaw kano
mandiman as kano manrarayaw pero nawara ako a to-
moroh so viay as kasomnivog da anti a masoyot as kano
maydamnay no akmaya sia a viay. 11 Asa ako a ka akmay
mapia a pastor no karnero. No mapia a pastor do karnero
am itoroh na o viay na tapian maviay sa o karnero na. 12 No
dia sivog a taydira sira so karnero a tod a katangdanan a
machonong dira am an kapakavoya na so volaw a chito am
payayoan na sa o karnero a rarayawen kano paychawpiten
no chito aya. 13 Karoan na sa ya takwan baloran na sava ya
ta tod sia katangdanan a tomidib do karnero saya. 14 Yaken
o akma so mapia a pastor do karnero. Masinchad ko sa o
tawotawo ko as masinchad da yaken. 15 Akma sia o kaparin
no kapaysinchad namen kano Ama ko do hanyit. Itoroh ko
o viay ko a makayamot dira do tawotawo ko. 16 Tayto pa
sa o tawotawo ko a akmay karnero a abo pa do kolongan
koaya. Dawa iyangay ko saya tawagan tapian somdep pa sa
an madngey da o liak ko. Makpeh sa anti ya a asa dana as
kaasa dana no pastor da. 17 Ichaddaw na yaken no Ama, ta
onotan ko o mian do inolay na do katoroh ko nia o viay ko a
makayamot dira. Amna mirwa ako anti a maviay. 18 Arava
o makaparin diaken a dimanen, ta yaken o tomoroh niaya
so sivog diaken. Mian o ipakapamarin ko a tomoroh no viay
ko as mian o ipakapamarin ko a mirwa a maviay. Niaya o
ichakey no Ama ko a parinyen ko."

19 Makayamot do vinata saya ni Jesus am minirwa sa a
maysosobna o Judeo saya. 20 Aro dira o makavata sia, "Ango
adngeyan ta paya sia. Arava machipasonong o katawo na
nia ta mian o marahet a espirito sia." 21 Sira o kadwan am
vatahen da, "Niaya sava o vatan so yanan no marahet a

espirito, ta maparin paro no marahet a espirito a tovahen
o mavota?”

No soli da no Judeo ni Jesus

22 Tiempo dana no fiesta a inakenakem da so kaselebra
so nakapirwa da mapatnek so templo no Judeo. 23 Amian
dana kanaw as mayam si Jesus do katangked no templo
aya a tawagan da so Portico ni Solomon. 24 As nangay sa o
Judeo sawri a makpeh do yanan ori ni Jesus as kavata da sia,
“Manngo pa so kayeyendes o kadi mo vahyan nia diamen
an oyod o kaimo no Cristo. An ara oyod o kaimo no Cristo
aya am ivahey mo diamen so katalamaren.” 25 Vinata dira
ni Jesus, “Vinahey ko na dinio am manganohed kamoava.
No parinyen ko saya a vinata no Ama ko o mapapanmo nia
dinio an sino ako. 26 Amna manganohed kamoava takwan
karnero koavaynio. 27 Ta sira o tawotawo ko am akma say
karnero a makasinchad sia o liak ko as masinchad ko saya
as onotan da yaken. 28 Torohan ko sira so viay a abo so
pandan, dawa ara pava o abo so pandan a kadimanan da
anmana arava o makaparin sira a pakarohen do tanoro
ko. 29 No Ama ko a iya so naparawat sira ya diaken o
rákoh dana so ipakapamarin, dawa arava o makaparin sira
a pakarohen do tanoro na. 30 Ta yaken kano Dios Ama am
asaa.”
31 Nakavata na sia ya ni Jesus am nanghap sa mirwa o
Judeo saya so bato a igchid da sia do vata da. 32 Vatan sia
ni Jesus, “Aro dana o mapia a pinarin ko dinio a pinaparin
diaken no Ama ko. No siyo dia o pakayapoan no igchid
nio diaken.” 33 No vinata da no Judeo saya am, “Agchiden
namen avaymo a makayamot do mapia sa a pinarin mo
as makayamot do kapakahbo moaya so Dios. Asa ka a
ka tawo as katayto mo a mapalit so karakohan mo do
Dios.” 34 No vinata dira ni Jesus am, “Mian o nakatolas
do libro ta kaychowa a komapet dira do apopohen da do
kakma day dios. 35 Vinata no Dios kaychowa o kakma day
dios no manyokoyokod da sawri a minrawat so Chirin na,
as nia a Chirin na am maparin tava abdibdisen, 36 dawa
maparin nioava vatahen diaken o kapamahbo ko so Dios
do kavata ko so kapaykamanganakan na diaken. 37 An no
parinyen ko saya as di sa yapo do Ama ko am maparin o
kadi nio a manganohdan diaken. 38 Amna makayamot do
kawnot ko do vatahen na a parinyen ko am panganohdan
nio sa o ipaparin na saya diaken a aran di nio na yaken
a panganohdan. Ta an panganohdan nio sa o ipaparin na
saya diaken am maintindi nio o kayan na diaken no Ama

as kano kaasa namen.” 39 Do nakavata naya sia ni Jesus am
pinirwa da ichakey a arestohen am chinaroan na sa.
40 Minirwa a mayatovang si Jesus do Rio Jordan as kangay
na do logar ori a nanoma na a panbawtismoan ni Juan
Bawtista as kavidividin na pa daw. 41 As aro sa o nangay
di Jesus daw ta no vinata da am, “Arava o pinarin ni Juan
a makakniknin pero tayto sa oyod a atavo o vinata na a
komapet do tawo aya.” 42 As aro sa daw o nanganohed di
Jesus.

11

No nakadiman ni Lazaro

1 Mian o maganit do Betania a mayngaran so Lazaro.
Diaya o kavahayan da no maychakteh ori a sa Maria kani
Marta. 2 Si Maria aya o minaphot aw di Jesus no pabango as
kanyisnyis na do kokod ni Jesus no book na. As no maganit
aya a si Lazaro am kakteh da Maria. 3 Pinanoyotoyon da no
maychakteh aya a mavakes si Jesus do katori na maganit
no ichaddaw ori ni Jesus a kakteh da. 4 Do nakadngey sia
ya ni Jesus am vinata na, “Ichadiman nava o ganit naya
asna naparin ya tapian mavoya o ipakapamarin no Dios as
kapamato sia o Manganak aya no Dios.”
5 Oyod na sa ichaddaw ni Jesus o makakakteh aya a sa
Marta, Maria kani Lazaro. 6 Pinarahan na pa ni Jesus o
dadwa a karaw a nakarahan no nakadngey na so kaganit
aya ni Lazaro, 7 as kavata narana sia dira do disipolos
na saya, “Mirwa ta mangay do Judea.” 8 Vatan da sia no
disipolos na saya, “Maistro, chitahen da no Judeo sawri daw
o kagchid da dimo as mirwa ka pa mangay daw?”
9 Amna vinata ni Jesus, “Dose a kawras o araw a kayan no
sehdang as an sino o mayam an maraw pa am madodog ava
takwan makavoya a makayamot do kayan pa no sehdang.
10 Asna an sino mayam an mahep am madodog takwan
masari.”*
11 Tayoka ya am vatahen na dira do disipolos na saya, “No
kayvan tawri a si Lazaro am nakaycheh as mangay ako a
omyokay sia.” 12 Vatan da sia dia no disipolos na saya, “Apo,
an ara nakapakaycheh am mapia dana anti ori.” 13 Vinata
da ya do nakadi da makaintindian sia o vinata awri ni Jesus.
Amna no vata nawri ni Jesus a kapakaycheh ni Lazaro amna
no nakadiman narana. 14 Vatan narana sia ni Jesus dira,
“Nadiman dana si Lazaro. 15 Mapia o kabo kori daw manam
kano nakadiman na tapian maypangay pa o kapanganohed

* **11:10** 11:10 Vinata ya ni Jesus takwan mapanmo na o kabo pa no tiempo a kalogar na a madiman.

nio diaken an mavoya nio anti o parinyen ko. As mangay
ta na sia." 16 Si Tomas a tawagan daw an kadwan so Panga
am vinata na dira do rarayay na saya a disipolos, "Mangay
ta, ta aran machisa ta sia a dimanen da."

No ipakapamarin ni Jesus a tomoroh so viay kano mapayvangon so nadiman

17 Mawara si Jesus do Betania am apat dana a karaw do
vovon si Lazaro. 18 Masngen o Betania aya do Jerusalem,
ta tatdo ka kilometro o pachivawa na, 19 as aro sa o Judeo
a yapo do Jerusalem a nangay do panahmetan di Lazaro a
mapayayak sa Marta kani Maria. 20 Do nakadngey sia ni
Marta o kanam ni Jesus am inangay na vayaten as si Maria
am navidin do vahay daw. 21 Do nakavayat sia ni Marta si
Jesus am vinata na, "Apo, an minyan ka daw am nadiman
ava daw si Lazaro. 22 Amna aran nadiman dana am mian
pa o maparin mo, ta aran ango iyahes mo do Dios am
ichapatak ko o katoroh na nia dimo." 23 No vinata ni Jesus
sia am, "Mirwa anti maviay o kakteh moaya." 24 Vatan sia
ni Marta, "Oon, ichapatak ko o kapirwa na maviay anti an
mirwa dana sa maviay o nadiman do manawdi dana araw."
25 Amna vinata sia ni Jesus, "Yaken o mirwa a omviay sira so
nadiman kano tomoroh so viay. Dawa an sino manganohed
diaken am aran madiman am mirwa pa anti a maviay. 26 As
an sino o manganohed diaken am ara pava o abo so pandan
a kadimanan na takwan tinorohan ko na sia so viay a abo
so pandan! Anohdan mo ya?" 27 No tinbay ni Marta am,
"Oon, mo Apo. Panganohdan ko o kaimo na no Cristo aya a
Manganak no Dios a tinovoy na diamen."

28 Tayoka na ya vatahen ni Marta am inangay na tawagan
si Maria. Nakadomi na vatahen di Maria, "Tayto dia si
Jesus as tawagan naymo." 29 Kadngey na sia ya ni Maria
am nyeng a mangay. 30 Si Jesus am di pa makarapit do
kavahayan aw ta tori pa do chinavayatan ori sia ni Marta.
31 As sira o Judeo ori a mian do vahay dawri a nangay a
omalogaw nira no maychakteh aya am navoya da o kakaro
awri ni Maria as nyeng sa omonot, ta do vata da as mangay
do vovon aw ni Lazaro a tomanyis. 32 As si Maria do
nakawara na do yanan ori ni Jesus am nanyeng a domogod
do salapan na as kavata na sia, "Apo, an minyan ka dia
daw am nadiman ava daw si Lazaro." 33 Mavoya ni Jesus o
katanyis naya as katanyis da no nachivan saya sia a Judeo
am oyod na a chinatodo. 34 Ahsan nia ni Jesus, "Dino
nivovonan nio nia." "Iyangay ta tiban mo Apo," kon da.
35 As tomnanyis si Jesus. 36 Kavoya daya sia ya no Judeo saya
am vinata da, "Tiban nio pa kono o kaoyod na maddaw nia!"

37 Amna kon da no kadwan am, “An naparin na a tovahen o
mavotaw am naparin na paroava a pavawahen o kadiman
no tawo aya?”

38 Mawara dana do vovon aya si Jesus am minirwa a oyod
a rakoh o kangsah na. No vovon aya am akmay achip
as maseseng ya no asa ka rakoh a bato. 39 Vatan sia ni
Jesus, “Vadedehen nio o seseng naya bato.” Amna vinata ni
Marta a kakteh no nadiman aya, “Apo, apat dana a karaw
o nakadiman na as ari dana a mavoyok ori.” 40 Vatan sia
ni Jesus dia, “Ari ko vinata dimo ta an manganohed ka
am mavoya mo o makakniknin a ipakapamarin no Dios.”
41 Pakaroan darana so bato aya. As tomnangay si Jesus a
machahoahok a makavata sia, “Mamahemahes ako dimo
mo Ama do nakadngey mo diaken. 42 Mapanmo ko o
kafermi mo a domngey diaken amna vatahen ko ya tapian
manganohed sa o aro aya a tawo dia do nakatovoy mo
diaken.” 43 Tayoka na ya vatahen am tomnawag so maliak
a makavata sia, “Lazaro, mehbet ka.” 44 Ihbet no nadiman
aya a tawo a ari pa makehkeh so padang kano tanoro kano
oho no lamit. Vatan sia ni Jesus dira, “Pakarohen nio o
kehkeh naya tapian makayam.”

No nakapaypapanmo da no Judeo a omdiman si Jesus
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

45 Nakavoya da sia ya am aro sa do nachivan awri di
Maria a Judeo o nanganohed dana di Jesus. 46 Amna sira
o kadwan dira am inangay da ivahey ya dira do Fariseo
o pinarin aya ni Jesus. 47 Dawa tinawagan da no maato
a papali kanira no Fariseo o adngedngeyen da no Judeo as
kapaychakavahey da a makavata sia, “Paypapanmoan ta an
ango mayanong ta parinyen, ta tayto aro o pariparinyen no
tawo aya a makakniknin. 48 An paynolayen ta a omparin
so parinyen na saya am arava anti o di manganohed sia as
kaparin da sia a patol da. As tarek sa a mangay dia o iRoma
aya a omrarayaw so templo taya kano kavahayan taya.”

49 Vatan sia no mato awri dira a pali do awan aw a
mayngaran so Caifas, “Masolib kamoava. 50 Mapanmo nio
paroava o kapipia na an mian o asa ka tawo a madiman
tapian di ta a maytavo a Judeo a dimanen?” 51 Amna yapo
ava ya do sivog na a aktokto o vinata naya asna do kaiya no
máto danawri dira do papali do awan aw am iya o pinarin
no Dios a makavata so kadiman ni Jesus tapian malibri
sa o Judeo ori. 52 Amna voyvoh sava o Judeo a librien ni
Jesus as pachangayan da pa no atavo a kamanganakan no
Dios do kadwan pa sa a kavahayan tapian masa dana sa.

53 Dawa nakayapo dana daw am pinaychakavahyan da an
maypaypango o kahapan da si Jesus a dimanen.
54 As nakayapo dana daw am napavoya pava si Jesus do
kaaroan da no Judeo asna nangay do asa ka kavahayan a
tawagan da so Efraim. Masngen ya do katokotokonan as
navidin sa daw kanira no disipolos na sawri.
55 Masngen dana kanaw o fiesta dawri no Judeo a Paskwa
as aro sa o mangwan do Jerusalem a omparin so paparinyen
da a purifikasion. 56 Aro sa o komita si Jesus as kon da do
kayan da do templo am, "Ango do hahawen nio. Mangay
paro anti si Jesus do fiesta aya?" 57 Vinata da ya takwan
pinanyokoyokod da do atavo no maato sawri a papali kanira
no Fariseo ta an sino makapanmo sia o yanan ni Jesus am
iyangay a ivahey dira tapian arestohen da sia.

12

No regalo a minprepara si Jesus do kadiman na
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

1 Anem a karaw a manam kano Paskwa aya am nangay
si Jesus do Betania. Diaya o kavahayan ni Lazaro a
pinayvangon do nakadiman narana. 2 Pinayhanda da si
Jesus. Nayserbi dira si Marta as nachipaydisna si Lazaro
di Jesus a koman. 3 As nanghap si Maria so pabango a
oyod a maynyen as kapaphot na sia do kokod ori ni Jesus
as kanyisnyis na dia ya no book na. As napno o vahay awri
no angot na. 4 Amna si Judas Iscariote a asa do disipolos
saya ni Jesus a niaya anti so omtraydor si Jesus am vinata
na, 5 "Ango di mindakawan nia o pabango aya as katoroh so
sadiw na dira do makasiasi. Makatatdo yatos (300) o sadiw
na naw." 6 Vinata na ya makayamot ava do kaoyod no kasi
na nira no makasiasi asna takwan malakam sia no kartos.
As do kaiya no omonong do kartos daw no disipolos sawri
am mangotangotap dawri so gastohen na. 7 Do nakavata aya
sia ni Judas am vinata ni Jesus, "Nolay nio sia do parinyen
naya, ta niaya o itoroh na do kavovon anti niaken. 8 Mavidin
pa sa anti o makasiasi do yanan nio as ito o kabo ko na do
panghovokan nio."
9 Madngey da no aro saya a Judeo o katori dawri ni Jesus
am nangay sa daw ta ichakey da sia a mavoya as kani
Lazaro a iya so pinirwa na a viayen. 10 As sira o maato
a pali am pati dana si Lazaro a ichakey da ipapadiman,
11 takwan makayamot sia am aro sa o Judeo a omonot kano
manganohed dana di Jesus.

No nakarisibi da si Jesus do Jerusalem a akmay patol
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

12 Omonot dana araw am nadngey da no oyod a aro a
nangay do fiesta aya o kangay anti ni Jesus do Jerusalem.
13 Nanghap sa ya so vohong no palma as kangay da a
omvayat sia as kapangyangyaw da nia o, “Dadayen ta
o Dios! Mabendito o nawara aya do ngaran no Apo ta
Dios! Mabendito o Patol aya no Israel!” 14 As si Jesus am
somnakay do pinahap na a dekey a kabayo a mangwan
do Jerusalem. Do niaya am nakatongtong o nakatolas a
makavata so:

15 “Mamo kamoava a tawo do Jerusalem. Ta mawara
dana o patol nio a mangabayo do dekey a kabayo.”

16 As sira o disipolos saya ni Jesus am naintindi dava so
nanyeng kanaw an ango inmonmoan na nia asna mirwa
dana maviay si Jesus as nakatohos narana do hanyit am
nanakem da o nakatolas aya do Chirin no Dios a komapet
sia as kanakem da so nakapakatongtong na nia di Jesus.
17 Sira o aro sawri a tawo a nakavoya si Jesus do
nakapayvangon na si Lazaro do mando no liak na am
pinawpit da o akmaya sia a makakniknin a pinarin ni Jesus.
18 Dawa no chinaaro da no nangay a omvayat si Jesus am no
nakadngey da so pinarin nawri. 19 Vatan da sia no Fariseo
saya do kadwan dira, “Tiban nio o kabo no mapaparin ta.
Ta matalamad o kapaytavotavo no tawo a omonot sia.”

No Griego sa a komnita si Jesus

20 Mian dira do nangay saya do fiesta a omdaday so Dios
o Griego. 21 Nangay sa ya di Felipe a iGalilea ta yapo sia
do Betsaida. Vinata da sia o kakey da makavoya si Jesus.
22 Nangay si Felipe a omvahey nia ya di Andres as kapay-
ivan da a mangay a omvahey sia di Jesus. 23 As no vinata ni
Jesus dira am, “Nawara dana o tinongdo no Dios a kadiman
no Naytawo aya. 24 Vatahen ko so kakawyoran dinio ta an di
ilaveng do tana o asa ka votoh am tod a vidin a asa ka votoh
a di omsi. Asna an ilaveng ya am mian anti o aro a asi na.
25 An sino o komita sia librien o karakohan na am abohen na
anti ya asna an sino ombo so viay na a makayamot diaken
am iya anti o somnivog a makarawat so viay. 26 An sino o
mayserbi diaken am onotan na yaken tapian do yanan ko o
angayan na a machasa diaken. As an sino mayserbi diaken
am pakamatohen sia no Dios Ama.

No nakapangononong ni Jesus so komapet do kadiman na

27 “Tayto oyod a marahmet o tawol ko sichangoriaw amna
akdawen ko paro do Ama ko o kapavawa na so oras aya no
pandidiwan ko? Omba. Ta niaya o tinovotovoyan diaken no
Ama.” 28 As nachahoahok si Jesus do Dios Ama a makavata
sia, “Ama, parinyen mo pa o kapamato so ngaran mo.”

Iyan no liak a yapo do hanyit a makavata sia, “Pinamato
ko na o ngaran ko as pirwahen ko pa anti ya parinyen.”
29 Sira o tawotawo do masngen aw am nadngey da o liak
aya as no vinata da no kadwan am nayedey as sira o
kadwan am, “Tayto o nayliliak sia a anghel.” 30 Vatan sia ni
Jesus dira, “No iyan no liak aya am makayamot dinio asna
makayamot ava diaken. 31 Ta sichangoriaw dana o kawara
no hosga no tawotawo do mondo aya as kano kahomis no
manyokoyokod no tawotawo do mondo aya a si Satanas.
32 As an pinapasek ako na anti do kros am pasngenen ko sa
anti o atavo a manganohed diaken.” 33 Vinata na ya ni Jesus
a papanmoan na nia an maypaypango o kadiman da sia.
34 Amna vinata da sia no tawotawo saya, “No mian do
pinatolas kaychowa da Moises kanira no profeta sa am
arava o kavosan no viay no Mesias ori asna ango vatan
mo sia o kapapasek sia do kros o Naytawo aya. Sino o
vata moaya a Naytawo.” 35 Vatan sia dira ni Jesus, “Yaken
o sehdang a machipanghovok dinio pero dekey dana o
tiempo a kapachichasa ko dinio. Dawa do katayto ko pa
dinio am onotan nio yaken tapian di kamo homisen no
kasarisarian, ta no mian do kasarisarian am mapanmo nava
o pangwanan na. 36 Makayamot do kayaken no tomoroh so
sehdang am onotan nio yaken tapian kasehdangan kamo as
kaparin nio so tomoroh so sehdang.” Tayoka na ya vatahen
ni Jesus am komnaro a mangay do di da makavoyan sia.

No makehnet a kaparin da no Judeo

37 Aran akma sawri o kaoyod na aro no makakniknin a
pinarin na am alit pa no kadi da manganohdan. 38 Amna nia
o pakatongtongan no pinatolas ni profeta Isaias do nakavata
na sia o,

> “Apo, ango ichabo aya no manganohed do vatahen
> namen aya. As ango ichabo no manganohed dira do
> pinavoyan aya sia no Dios o makakniknin saw a pinarin
> na.”

39 Pinatolas pa ni Isaias an ango di daya makapanganohdan.
Niaya o vinata na:

> 40 “Nivotavota sa no Dios as kapangehnet na sira tapian
> di sa makavoya kano makaintindi as kapanganohed da
> diaken as kalibri ko sira, kwana no Dios.”

41 Vinata sa ya ni Isaias takwan navoya na kaychowa o
pakaknikninan ni Jesus.
42 Amna aran akma sawri am aro sa do maato aya
a adngedngeyen no Judeo o nanganohed di Jesus amna
pinapanmo dava ya do kamo da nira no Fariseo sawri an
pakarohen da sa do kakpekpehan da a sinagoga. 43 Pinipia

da o kapakamia nira no tawo as kano kapakamia nira no
Dios.
44 Kwanasaw am nangononong si Jesus a makavata sia so
oyod a maliak, “An sino o manganohed diaken am voyvoh
akoava a panganohdan na asna no tomnovoy paya diaken.
45 As an sino o nakavoya dana diaken am navoya narana o
kaparin no tomnovoy aya diaken. 46 Nawara ako do mondo
aya a tomoroh so sehdang tapian an sino o manganohed
diaken am komaro do kasarisarian. 47 As an sino o
makadngey so vatahen ko saya as kadi na manganohdan
am torohan koava so hosga. Takwan nangay akoava do
mondo aya a tomoroh so hosga do tawo, ta nangay ako a
tomoroh so kalibrian da. 48 No maskeh niaken as kano di
manganohed do vatahen ko saya am mian anti o omhosga
sia do manawdi a araw. As no omhosga aya dinio am no
mismo a pinawnonong ko na saya dinio. 49 Ta no vinata
ko saya am yapo sava ya do tanitanyan ko, ta yapo sa ya do
Ama ko a iya so tomnovoy diaken kano iya so minyokoyokod
niaken do vatahen ko. 50 As masigoro ko ta no yapo saya do
Ama a pawnonongen ko dinio am manoroh so viay a abo
so pandan. Dawa an ango vatahen ko am niaya sa o vinata
diaken no Dios Ama a vatahen ko.”

13

No nakawyawyas sira ni Jesus o disipolos na sa

1 Masngen dana o Paskwa daya no Judeo am mapanmo
dana ni Jesus o nakawara narana no tiempo a kapirwa na a
tomohos do hanyit a mayvidi do Ama na. As do nakaoyod na
maddaw nira no tawotawo na sa do nakarahan am navidin
na sa a ichaddaw do kavosan na.
2 Do katori da moyab da Jesus kanira no disipolos na
saya am tori dana nahap ni Satanas si Judas Iscariote a
anak ni Simon a omtraydor si Jesus. 3 As aran do kapanmo
sia ni Jesus o nakatoroh na dia no Dios Ama so atavo a
ipakapamarin as kano nakatovoy na sia as kasngen narana
mayvidi sia, 4 am tominek do katayoka dawri a moyab as
kavahas na so mankantad ori a onayen na as kapanghap na
so twalia a pabedberen na do katinghan na, 5 as kapangay
na so danom do planggana as kasitnan na a omoyawyas sira
so disipolos na saya as kanyisnyis na do kokod da no twalia
aya a mian do katinghan na. 6 Makarapit di Simon Pedro
am vinata ni Pedro, “Apo, ango pa o ichaimo no omoyawyas
diaken.” 7 Amna vinata sia ni Jesus, “Maintindi moava
sichangoriaw o inmonmoan na no parinyen koaya asna
anti do kwanasaw.” 8 Vatan sia ni Pedro, “Piahen koava
o kawyawyas mo so kokod ko.” Amna vinata sia ni Jesus,

“An di mo piahen o kawyawyas ko dimo am mavidang
kava a asa ka disipolo ko.” 9 Vatan sia ni Simon Pedro,
“Apo, voyvoh ava o kokod ko asna aran no tanoro kano
oho ko paya.” 10 Amna no tinbay ni Jesus am, “Nesisita
pava o kapirwa sia namonamohen a atavo o karakohan nio
an narios kamo na asna no kokod nio na. Tayto kamo na
manamonamo a katadkan no asa dinio.” 11 Vinata ya ni
Jesus do kapanmo na sia o kaasa na dira no omtraydor anti
sia.
12 Tayoka na sa oyawyasen as kapirwa narana a omonay
so vinahas naw am nayvidi do paydisnan naw as kavata
na sia dira do disipolos na saya, “Ara nio a maintindi
o inmonmoan no pinarin koaya dinio? 13 Sincharan nio
yaken a Mananawo nio as kano Apo nio. Hosto ori takwan
oyod o kayaken no Mananawo kano Apo nio. 14 Dawa
an yaken a Apo kano Maistro nio as maparin koynio a
oyawyasen am mayanong kamo a omoyawyas so kadwan
dinio. 15 Pinarin ko ya a palialitan nio a parinyen. 16 As
vatahen ko dinio o kadi na maypatoan no pachirawatan
kano apo na anmana no tinovoy kano tomnovoy sia. 17 As
makayamot do kapanmo nio so vatahen ko saya dinio
am masoyot kamo an parinyen nio sa ya. 18 No vatahen
koaya am komapet ava dinio atavo, ta ichapatak ko sa
o pinidi ko asna asa dinio o omtraydor diaken. Amna
maparin ya tapian makatongtong o nakatolas a makavata
sia, ‘No asa do nachakan diaken o omtraydor diaken.’
19 Tayto ko ya vatahen dinio sichangoriaw a manam kano
kaparin na tapian an maparin dana anti am manganohed
kamo do kasomnivog no nakatovoy diaken no Dios. 20 As
vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino o manganohed
dira do tovoyen ko am yaken o panganohdan na as an
sino o manganohed diaken am no tomnovoy aya diaken o
panganohdan na.”

No nakavahey nia ni Jesus o omtraydor anti sia
(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Tayoka na ya vatahen ni Jesus am marahem o ka-
pangtokto na as kavata na sia, “Kakawyoran o kaasa na
dinio no omtraydor niaken dira do omdiman diaken.”
22 Naychatiditidib sa o disipolos na saya a di makapanmo
sia an sino dira o vata naya. 23 Do nakavata aya sia ni Jesus
dira am mian a machitangked sia o asa dira do disipolos
naw a oyod na ichaddaw. 24 Sinyasan dia ni Simon Pedro
o kahes na nia di Jesus an sino vata naya. 25 Paypasngen
na no disipolo aya di Jesus as kahes na nia, “Apo, sino
vata moaya.” 26 Vatan sia ni Jesus, “No torohan ko anti no

tinapay aya a pasawsawen ko am iya.” Pasawsawan sia
ni Jesus o tinapay aya a pondanan na as katoroh na nia
di Judas a anak ni Simon Iscariote. 27 Tayoka na kanen ni
Judas o tinapay aya am somindep sia si Satanas. As vatan
sia ni Jesus sia, “Nyeng mo na a parinyen o ichakey moaya
parinyen.” 28 Amna arava dira do koman aya o nakaintindi
sia an ango vinatan sia ni Jesus di Judas. 29 No vata da no
kadwan dira am no nakatovoy sia ni Jesus a manadiw so
kaylangan da do fiesta aya anmana no kangay na a manoroh
so limos dira do makasiasi do ka si Judas no tesorero da.
30 Dawa katayoka na koman sia ni Judas o tinapay ori am
nyeng dana a mehbet as mahep dana kanaw.

No nanawdi sa a vidin ni Jesus

31 Kahbet ni Judas am vatahen ni Jesus, “Sichangoriaw
dana o kasinchad sia o Naytawo aya as makayamot sia am
mavoya o ipakapamarin no Dios. 32 As an pamatohen o
Dios a makayamot sia am pamatohen anti sia no Dios. As
sichangoriaw dana o kaparin na nia. 33 Kamanganakan,
dekey dana a tiempo as kakaro ko dinio. Chitahen nio anti
yaken amna akma so nakavata ko sia dira do apopohen
nio a Judeo am vatahen ko pa ta makangay kamoava do
angayan koaya. 34 As tayto o vayo a onotan a itoroh ko dinio.
Nia am no kaddaw nio no kadwan dinio a akma so kaddaw
ko ninio. 35 Ta makayamot anti do addaw nio no kadwan
dinio o kapanmoan sia no tawotawo o kapaydisipolos ko
dinio.”

No nakapatanggal na nia o kasobna anti sia ni Pedro
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

36 Vatan sia ni Simon Pedro di Jesus, “Apo, dino angayan
moaya.” No tinbay sia ni Jesus am, “Do angayan koaya am
kangayan nioava sichangoriaw asna ito anti o kawnot nio
daw.” 37 Vatan sia ni Pedro, “Apo, ango di ko a makawnotan
dimo sichangoriaw. Maparin ko a itoroh o karakohan ko a
dimanen a makayamot dimo.” 38 Amna vinata sia ni Jesus,
“Do hahawen mo am maparin o kadiman mo a omagom
niaken amna no kakawyoran na am manam pa anti so
kawni no manok do malatiat am naypitdo mo na anti a
ipachisobna o kasinchad mo diaken.”

14

No mavoyvoh a panahanan a mangwan do Dios Ama

1 Vinata pa ni Jesus dira, “Mavakel kamoava asna
ichasaray nio o Dios as kapanganohed nio diaken. 2 Ta no
yanan no Ama ko am rakoh a nia so iyangay ko preparahen

a manma. As vatahen koava ya dinio an dia oyod ya. 3 As an
tayoka ko na anti ya preparahen am mayvidi ako a omahap
dinio tapian machichasa kamo na diaken do yanan ko. 4 As
tayto nio na ichapatak an maypaypango kapangwan nio do
angayan koaya."

5 Payliliak ni Tomas as kavata na sia, "Apo, ichapatak
namen ava an dino angayan moaya. Dawa maypaypango
kapatak namen nia o panahanan a mangay daw." 6 Vatan
sia ni Jesus, "Yaken o panahanan aya a mangwan do Ama ko
as kano kakawyoran takwan yaken o tomoroh so somnivog
a viay. As arava o makangay do Ama ko a di manahan
diaken. 7 An akmay somnivog o kasinchad nio na diaken
am masinchad nio na o Ama ko. Makayapo sichangoriaw
am masinchad kano mavoya nio na sia."

8 Vatan sia ni Felipe, "Apo, ipavoya mo diamen o Dios Ama
tapian mabo dana o kamadamadanan namen." 9 Amna
vinata ni Jesus, "Nayendes ako na a machichasa dinio as
manda paro pa sichangoriaw am tayto mo pa yaken a dia
sinchad mo Felipe? An sino o nakavoya dana diaken am
navoya narana o kaparin no Ama ko. Dawa akdawen nio
pava o kapavoya ko sia dinio o Ama ko. 10 Panganohdan
nio paroava o kaasa namen kano Ama ko? No vatahen
ko saya dinio am yapo sava ya do tanitanyan ko, ta no
Ama koaya o tomoroh nia o vatahen kano parinyen ko
sa. 11 Panganohdan nio o vata koaya dinio a kaasa namen
kano Ama ko. Amna an di nio yaken a panganohdan a
makayamot do katod ko a makavatan sia ya am mayanong
kamo a manganohed a makayamot do pinariparin ko na
saya.

12 "As vatahen ko dinio so kakawyoran ta an sino
manganohed diaken am maparin na sa o parinyen ko saya.
As karakorakoh pa no maparin na takwan mayvidi ako na
di Ama. 13 As an ango iyahes nio a makayamot diaken am
itoroh ko tapian dayen o Dios Ama. 14 As aran ango iyahes
nio diaken a makayamot do saray nio am itoroh ko.

No nakapromisa na nia ni Jesus o Masanto a Espirito a iya so katadi na do tana aya

15 "An ichaddaw nio yaken am anohdan nio sa o pa-
nyokoyokoran ko. 16 Akdawen ko anti do Ama o katoroh
na nia dinio o Masanto a Espirito a somidong dinio kano
mavidin dinio as mapawnot dinio a abo so kavosan. 17 No
Espirito aya anti o mapavoya nia dinio o kakawyoran. As
sira o di anti manganohed diaken am rawaten dava anti o
Espirito aya takwan masinchad dava kano mapanmo dava

sia. Asna inio a makasinchad dana sia am pachirayayan na
anti nio fermi.
18 “Karoan koavaynio a abo so rarayay as mayvidi ako anti
dinio. 19 Dekey dana as kadi darana makavoyan diaken no
di saya manganohed diaken. Asna inio am mirwa nio pa
anti yaken a mavoya takwan mirwa ako anti a maviay as
makayamot do kayan no viay ko am mian pa anti o viay nio.
20 As an mawara o kapakatongtong na nia am mapanmo nio
anti so mahosto o kaasa namen kano Ama as kano kayan
ko dinio a di dana ngaro. 21 An sino o mavidin a omonot do
panyokoyokoran ko am iya o maddaw niaken. As an sino o
maddaw niaken am ichaddaw no Ama ko. Ichaddaw ko pa
sia as kaparin ko sia a makasinchad diaken.”
22 As si Judas (si Iscariote ava ya) am inahes na, “Apo, ango
ichayamen na no papanmoan mo no kaparin mo asna dia
do atavo a mondo aya.” 23 No tinbay sia ni Jesus am, “No
mavidin a omonot do vatahen ko saya am iya o maddaw
niaken as iya o ichaddaw no Ama ko as iya o pachirayayan
namen. 24 Sira o diaddaw niaken am sira o di omonot do
vatahen ko sa, as no vatahen ko saya dinio am yapo sava
diaken ta yapo sa ya do Ama ko a tomnovoy aya diaken.
25 “Vatahen ko sa ya dinio do kayan ko paya machasa
dinio. 26 Asna an abo ako na anti am tovoyen anti
no Ama o Masanto a Espirito a iya so somidong dinio
kano machichasa dinio tapian nanawhen naynio anti as
kapanakenakem na sia dinio o atavo a vinata ko na sa
dinio. 27 Mavakel kamoava,” kwana pa ni Jesus, “as mamo
kamoava, ta torohan koynio so kaydamnayan nio a diaparin
a itoroh dinio no mondo aya. 28 Vinata ko na dinio o
kakaro ko amna mayvidi ako anti dinio, as an ichaddaw
nio yaken am masoyot kamo do kapayvidi ko na do Ama a
iya so matoato kaniaken. 29 Tayto ko saya vatahen dinio
a manam so kaparin da nia tapian an makatohod dana
sa anti am manganohed kamo diaken. 30 Mayendes ako
pava mangononong dinio, ta ito dana o apohen da no di
manganohed diaken a si Satanas. Amna arava o maparin
na nia a homisan diaken, 31 ta no niyokoyokoran niaken
no Ama o parinyen ko tapian ichapatak no mondo aya o
kaddaw ko no Ama. As sichangoriaw am mangay ta na.”

15

Si Jesus do litrato no asa ka mohamoha

1 Vinata dira ni Jesus, “Yaken am akma ko so mismo
a atngeh no mohamoha as no Ama ko o tomidib do
mohamoha aya. 2 No atavo a sanga a di omsi am pakarohen

na as atavo a sanga a omsi am totoan na tapian omlak
as kapaypaaro no asi na. 3 Akma kamo so chinatotoan
dana a mohamoha makayamot do kapanganohed nio do
vinata ko sa dinio. 4 Mavidin kamo a omonot diaken
tapian mavidin ako dinio. Ta akma so kadi na makasian
no sanga a pinasiay do atngeh na am nawri o kaparin nio
an machisiay kamo diaken. 5 Yaken o atngeh as inio am
yangaw kamo. No di machisiay diaken am iya o aro so asi,
ta an machisiay kamo diaken am arava o mapaparin nio.
6 No machisiay diaken am akmay nakolay a sanga a ipoha
as kano sosohan. 7 An mavidin kamo a manganohed diaken
kano omonot do vinata ko sa dinio am itoroh no Dios o
atavo a akdawen nio sia. 8 An akma kamo so mohamoha
a aro so asi am pamatohen o Ama ko as kavoya sia o
kaoyod no kapaydisipolos ko dinio. 9 Kawayakan nioava
ta no addaw ko ninio am akma so addaw niaken no Ama
ko. 10 Mavidin nio sa anohdan o yokoyokoran ko ninio
tapian manakem nio o addaw ko ninio, ta nia am akma so
nakavidin ko a omanohed do panyokoyokoran no Ama as
kavidin ko a makanakem so addaw na. 11 Vinata ko sa ya
dinio tapian machipasoyot kamo diaken as kapaypangay pa
no kasoyosoyotan nio.
12 “Niaya o panyokoyokoran ko: ichaddaw nio o kadwan
dinio akma so nakaddaw ko ninio. 13 Arava o addaw a may-
parakoh pa kano addaw no asa ka tawo a tomoroh nia o viay
na a makayamot do kaychayvan na. 14 Kaychayvan koynio
an parinyen nio o panyokoyokoran ko saya. 15 Tawagan ko
pavaynio so pachirawatan ko ta no asa ka pachirawatan am
ichapatak nava o parinyen no apohen na. Asna tawagan ko
naynio so kaychayvan ko takwan pinapanmo ko na dinio o
atavo a pinapanmo diaken no Ama ko. 16 Inio ava o minpidi
diaken a apohen nio, ta pinidi koynio as katongdo ko dinio
a omsi so di mararayaw. As an ango iyahes nio do Ama
ko a makayamot do kapanganohed nio diaken am itoroh na
dinio. 17 As no yokoyokoran koaya ninio am no kaddaw nio
no kadwan dinio.

No pakayapoan no ikontra sira o omonot dana di Jesus

18 “As ipaychaknin nioava an ipsok daynio no di
manganohed diaken ta nanmanma da pa yaken a ipsok as
kaninio. 19 An akma kamo sira a di manganohed diaken
am ichaddaw daynio daw, ta sira o kapalit da so dadakay
no tawo do mondo aya o ichaddaw da. Asna makayamot
do nakapidi ko dinio am ipsok daynio. 20 Ari nio pa
sigoro manakem o nakavata ko sia dinio ta no asa ka
pachirawatan am matoato ava kano apohen na. As an
yaken a Apo nio as pinakasiasi no tawo do mondo aya am

inio pava anti o di da pakasisien. As an pinanganohdan da
o vinata ko sa am anohdan da paynio daw. 21 Pakasisien
da anti nio a makayamot do kawnot nio diaken as kadi da
makasincharan sia o tomnovoy aya diaken. 22 An akmay
di ako a nangay a omvahevahey nia dira o kakawyoran
am pagatosen sava. Asna sichangoriaw am ara pava o
iraradin da a di manganohed diaken. 23 As an sino maskeh
niaken am ichaskeh na pa o Ama ko. 24 As an akmay abo
sa o makakniknin saw a pinarin ko a di pa naparin no
kadwan am pagatosen sava do kadi da manganohdan, asna
makayamot do nakavoya da sa so pinarin kori as kayan
na pa no kapsok da niaken kano Ama am rakoh o gatos
da. 25 Amna sivog ya akma so pinatolas da no profeta a
makavata sia, ‘Tod da yaken a ipsok a abo so gatos.’ 26 Amna
an mawara anti dinio o Masanto a Espirito a tovoyen ko
a yapo do Dios Ama a mapawnot dinio am iya anti o
mapapanmo nia dinio o kakawyoran a komapet diaken.
27 As aran inio am mayanong o kangay nio a mapapanmo no
komapet diaken takwan nachasa kamo diaken a nakayapo
do sitnanan no kapananawo ko.

16

1 “Vinata ko saya dinio atavo tapian di kamo dispresio a
omonot diaken. 2 Pakarohen daynio do kakpekpehan nio sa
a sinagoga as mawara pa anti o tiempo no kaktokto da nia o
kapayserbi da do Dios an dimanen daynio. 3 Parinyen da sa
ya takwan masinchad dava o Dios Ama as kaniaken. 4 Asna
tayto ko sa vatahen dinio tapian an mawara o tiempo aya
am manakem nio o nakapatanggal ko nira ya dinio.

No anongen no Masanto a Espirito do tana aya

“Vinahey koava ya dinio do nakasitnan no nakawnot
nio diaken takwan mian ako pa a machasa dinio. 5 Asna
sichangoriaw am mayvidi ako na do tomnovoy aya diaken
amna ango di nio mapaspaspangan sia diaken an dino
angayan ko. 6 Tayto ko mavoya o kaoyod nio a mangsah a
makayamot do vinata ko saya dinio, 7 amna no kakawyoran
na am ichapia nio o kakaro ko na tapian tovoyen ko na dinio
o Masanto aya a Espirito a somidong dinio kano mapawnot
dinio, ta an di ako komaro am mawara ava. 8 As an mawara
anti sia am pasehdangen na do tawotawo o nakapakagatos
da as kano logar anti a kastigo no gatos as kapasehdang na
pa sia o somnivog a mapia a kaparin no Dios. 9 Pasehdangen
na pa anti no Masanto aya Espirito o nakapakagatos da no
tawotawo do kadi da nanganohdan diaken. 10 Pasehdangen
na pa anti dira o somnivog a kaparin ko a nia so mayanong

a onotan. Ipapanmo na sa anti ya ta mayvidi ako na di Ama
ko as kadi nio na makavoyan diaken. 11 Pasehdangen na pa
anti o kadi na maynyohan no kapangastigo no Dios, ta si
Satanas a iya so onotan da no tawotawo do mondo aya am
chinasentensian dana.
12 “Tayto pa aro o ichakey ko a vatahen dinio amna
maintindi nio sava ya sichangoriaw. 13 Asna an mawara
dana anti o Masanto aya Espirito am iya dana anti o
mapapanmo nia dinio o atavo a kakawyoran. Arava o
ipapanmo na dinio a yapo do tanitanyan na ta yapo do Dios.
As ipapanmo na pa anti dinio o manam sa a mapaparin.
14 Pamatohen na anti yaken no Espirito aya, ta adngeyen na
o vatahen ko sia as kavahey na sia dinio. 15 As no vatahen
ko am nawri o vatahen no Ama ko a nia so ipapanmo na
dinio no Espirito aya akma so vinata ko.
16 “Masngen dana o kadi nio na makavoyan diaken, amna
ichangsah nioava ya ta dekey as kapirwa nio a makavoya
diaken.” 17 Vatan da sia do kadwan dira no disipolos
saya, “Ango paro ichakey naya a vatahen no vata naya a
masngen dana o kadi ta makavoyan sia as kano dekey as
kapirwa ta makavoya sia, as kano kavata naya so kangay
na do Ama na. 18 Ango paro ichakey na vatahen no vata
naya a ‘dekey dana’. Ara tava maintindi o vatahen na
saya.” 19 Amna do kapatak nia ni Jesus o kakey daya
omahes no inmonmoan no vinata na sawri am vatan na
sia dira, “Iyahes nio do kadwan dinio an ango ichakey ko
a vatahen do nakavata koaw so, ‘Masngen dana o kadi nio
na makavoyan diaken as dekey as kapirwa nio a makavoya
diaken’? 20 Vatahen ko dinio so kakawyoran ta mangsah
kamo anti as kapaytanyitanyis nio pero sira o tawotawo a
omsok niaken am masaray sa. Amna no pakayapoan no
kangsangsahan nioaya am mayvadiw anti a pakayapoan no
kasoyosoyotan nio. 21 Akma ya so asa ka mavakes a rakoh
so didiwen an makawara dana pero an mawara dana o
metdeh aya am kawayakan narana o pinandidiwan na a
makayamot do rakoh a soyot na no metdeh aya. 22 Akma
kamo saw a rakoh so kangsah sichangoriaw pero an mirwa
ta anti a mayvovoya am rakoh o kasoyosoyotan ta as kabo
dana no makaparin sia pakarohen do tawol nio o soyot
nio. 23 As makayapo anti daw am yaken pava o pangahsan
nio, ta no Ama ko na anti o pangahsan nio as kakawyoran
o vatahen ko ta marawat nio o aran ango a iyahes nio a
makayamot do kapanganohed nio diaken. 24 Do nakarahan
am arava o inahes nio do Dios a makayamot do kasaray nio
niaken, pero sichangoriaw am mangdaw kamo dia tapian
makarisibi kamo as kaoyod nio a rakoh so kasoyosoyotan.

25 “Tayto ako a nanerbi so parabola do pawnonongen ko
saya dinio pero ito o kapangononong ko dinio so komapet
do Ama a masonong nio a maintindi a dia akma so masadit
a intindien a parabola. 26 An mawara dana o araw aya
am no Ama dana o pachipangdawan nio a makayamot do
kasinchad nio na diaken. As yaken pava anti o mangdaw
ninio, 27 ta ichaddaw naynio no Dios Ama a makayamot
do kaddaw nio niaken as kano nakapanganohed nio do
nakatovoy na diaken. 28 Yapo ako do Dios Ama as nangay
ako do mondo aya amna karoan ko na anti o mondo aya as
kapirwa ko na a mayvidi do Ama ko.”
29 Vatan da sia no disipolos saya, “Tayto dana masehdang
o pavatahen mo saya, ta ara ka pava manerbi so parabola.
30 As sichangoriaw o kapanmo namen sia o kapanmo mo so
atavo as kaylangan pava o kapavata namen so ichakey sa a
iyahes dimo. Makayamot dia am manganohed kami na do
kayapo mo do Dios.”
31 Vinata ni Jesus dira, “Somnivog dana o kapanganohed
nio diaken? 32 Vatahen ko ta ito oras a kasisiay nio a soma-
vat as kapaychatani ko a nikaroan nio. Amna maychatani
akoava ta machirayay diaken o Ama ko. 33 Pinapanmo ko
sa ya dinio tapian abo ichavakel nio do kawnot nio diaken.
Ta mian anti o pakasisian nio amna makangdet kamo, ta
nanghomis ako na do marahet do mondo aya.”

17

No dasal ni Jesus dira do disipolos na

1 Tayoka na sa ya vatahen ni Jesus am tomnangay do
hanyit as kavata na sia, “Ama, nawara dana o natongdo
aya oras ko. Ipasinchad mo o Manganak moaya tapian
ipasinchad na paymo tapian pamatohen naymo. 2 Ta iya
o tinorohan mo no ipakapamarin a tomoroh so viay a abo
so pandan do atavo a parawatan mo sia. 3 No iyan no
viay a abo so pandan no asa ka tawo am no kapanganohed
dimo a kakawyoran a Dios as kano nakatovoy mo si Jesu
Cristo. 4 Pinavoya ko o makakniknin a ipakapamarin mo
do nakaparin ko sira so pinaparin mo sa diaken. 5 As
sichangoriaw mo Ama am ahapen mo na yaken do yanan
mo as kapavidi mo na sia diaken o mato a anongen a
payasan ta a manam pa kano nakamaog so mondo aya.
6 “Pinapanmo ko na o somnivog mo a kaparin dira do
pinarawat mo saya diaken. Dira mo sa ya as pinarawat
mo sa diaken as tayto sa navidin a manganohed do chirin
mo. 7 As sichangoriaw am mapanmo darana ta no atavo
sa a pinarin ko kano pinawnonong ko am yapo dimo.

8 Ninanawo ko sa do vinata mo a inanawo ko sira as
tayto sa nanganohed. Dawa sichangoriaw am tayto darana
sincharan o kapaymanganak mo diaken as kapanganohed
da do nakatovoy mo diaken. 9 Tayto ko saya ipachahoahok
asna sira ava o tawotawo do mondo aya a di manganohed.
Ipachahoahok ko sa o pinarawat mo saya diaken takwan
dira mo sa ya. 10 Atavo sa o diaken am dira mo sa as
atavo dira mo am diaken. As sira o mapakagloria diaken.
11 As sichangoriaw am mayvidi ako na dimo as karoan ko
na sa do tana aya. Dawa Masanto a Ama, pachonongan
mo sa do rakoh a ipakapamarin mo tapian mavidin sa a
masa akma so kaparin ta. 12 Do kayan ko pa a machichasa
dira am navidin ko sa onongan o pinarawat mo saya
diaken a makayamot do ipakapamarin a tinoroh mo diaken.
Pinakapia ko saya pachonongan as arava o nabo dira a
katadkan no asa ori a nanma ta na a mapanmo a mabo
a niaya so pinakatongtong no nakatolas a Chirin mo.
13 "As sichangoriaw do kapayvidi ko naya dimo am
pavatahen ko sa ya do kayan ko pa do mondo aya tapian
mian o kasoyosoyotan da a makayamot diaken. 14 Vinahey
ko na dira o ichakey mo a ipapanmo dira as tayto sa
kontrahen no tawotawo do mondo aya takwan akma saya
diaken a machitarek do kaparin no mondo aya. 15 Akdawen
koava o kapakaro mo na sira do mondo aya asna no
kapavawa mo sira do kahapan sira ni Satanas. 16 Akma
saya diaken a machitarek so kaparin dira do tawotawo do
mondo aya a di manganohed dimo. 17 Parinyen mo pa o
chirin mo a mapavawa sira do pakagatosan, ta no chirin
mo o voyvoh a kakawyoran. 18 As akma so nakatovoy mo
diaken do mondo aya am tovoyen ko pa sa do tawotawo
do mondo aya, 19 as tapian mayvadiw sa ya a somnivog a
tawotawo mo am itoroh ko o viay ko a makayamot dira,"
kwana ni Jesus.

No dasal ni Jesus do atavo a manganohed kano omonot sia

20 "Voyvoh sava ya a ipachahoahok ko, ta sira pa o atavo
a manganohed anti diaken a makayamot do kapananawo
da niaken. 21 Ipachahoahok ko sa mo Ama tapian masa
sa so anod kano aktokto akma so kaparin ta as kavidin da
a omonot do kahohoan ta nira, tapian manganohed sa o
tawotawo do mondo aya do nakatovoy mo diaken. 22 Akma
so nakatoroh mo diaken so ipakapamarin am tayto ko na sa
tinorohan so ipakapamarin tapian masa sa akma so kaparin
ta. 23 Mavidin ako dira akma so kayan mo diaken tapian
oyod a mapia o kasa da tapian manganohed o mondo aya

do nakatovoy mo diaken as kapanmo da sia o kaddaw mo
nira akma so kaddaw mo niaken. 24 Ama, ichahoho ko o
kapachasa da anti diaken no tinoroh mo saya diaken tapian
mavoya da o makakniknin a kaparin ko a nia so pinarawat
mo kaychowa diaken manam pa kano nakamaog so mondo
aya a makayamot do addaw mo niaken. 25 Ama a mahosto
do atavo, masinchad davaymo no tawotawo do mondo aya
pero masinchad koymo as sira o tawotawo ko saya am
sincharan da o nakatovoy mo diaken. 26 Pinapanmo ko na
dira o kaparin mo as kavidin ko pa anti a mapapanmo niaya
dira tapian no addaw da no kadwan dira am akma so addaw
mo niaken as kapachahoahok ko pa nia o kavidin ko dira."

18

No nakaaresto da si Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

1 Nakarahan o kapachahoahok aya ni Jesus am nayato-
vang sa kanira no disipolos na saya do ahsong no Kidron
as kangay da do asa ka hardin a nimohan so kayokayo.
2 Mapanmo ni Judas a iya so omtraydor anti sia o logar aya
ta nasanib dana sa Jesus kanira no disipolos na a mangay
daw. 3 Dawa mian sa daw am mawara sa Judas kano aro a
sinjalo as kano gwardia sa do templo a mian so armas kano
soho a tinovoy da no maato sa a papali kanira no Fariseo.
4 As do kapanmo narana sia ni Jesus o maparin aya anti am
nachivayat dira a makavata sia, "Sino o chitahen nio." 5 "Si
Jesus a iNazareth," kon da. As mian si Judas a omtraydor sia
a machipanghovok dira do nangay saya a komita si Jesus.
Vatan sia ni Jesus, "Yaken o chitahen nioaya." 6 Kavata
na sia ya ni Jesus am nanyeng sa maypayso o komita aya
sia as kapaychapodipodid da. 7 Pirwan na omahes nia ni
Jesus, "Sino chitahen nioaya." As pinirwa da vatahen o, "Si
Jesus a iNazareth." 8 Vatan sia ni Jesus, "Ari ko na vinata
dinio o kayaken na. As an ara yaken o chitahen nio am
inolay nio na sa o rarayay ko saya." 9 Vinata na ya tapian
makatongtong o nakavata na sia, "Arava o aran asa dira do
pinawnot mo sa diaken o mabo."

10 Si Simon Pedro am mian o espada na kanaw as nikoyot
na ya as kabakbak na do pachirawatan no apohen da no
papali a chinatilpas no tadinya no tawo aya. No ngaran no
pachirawatan aya am si Malkus. 11 Vatan sia ni Jesus di
Pedro, "Pavidien mo o espada moaya do sohot na takwan
kaylangan o kawnot ko do inolay no Ama ko."

12 As inahap si Jesus no sinjalo saya as kano kapitan da as
kanira no gwardia saya do templo as kavahod da so tanoro

na. 13 Inangay da sia manma di Anas a ama no kakovot no
mato dana dira do papali do awan aw a si Caifas. 14 As si
Caifas aya o nakavata awri sia dira do Judeo o kapipia na
no kadiman no asa ka tawo as kano kadiman da atavo.

No nanoma a kapachisobna na ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

15 Minonot pa di Jesus do nakahap daya sia si Simon Pedro
kano asa pa a ka disipolo. No disipolo aya am masinchad
no apohen da no papali as nakasdep do vahay naya a
nisdepan da ni Jesus. 16 Asna si Pedro am nakasdep ava.
Minehbet o disipolo aya a machisisirin nia do mavakes aya
a maytayayan do ayeran o kapasdep na si Pedro. As nipia
na. 17 Vatan sia no mavakes aya di Pedro, “Asa ka dira
do disipolos no inaresto daya?” Amna no tinbay ni Pedro
am, “Omba.” 18 As do kahanebneb na am nangatong sa
so apoy o sinjalo sa kanira no pachirawatan saya no mato
a pali tapian paydangdangan da. As si Pedro am mian a
machipaydangdang dira.

No nakasalap ni Jesus a imbestigan no mato a pali
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

19 Pinaheahes no apohen da no papali si Jesus do komapet
dira do disipolos na sawri as kano pananawan na. 20 No
vinata ni Jesus am, “Nayfermi ako a mananawo do sinagoga
sa as kan do templo a kakpekpehan no atavo a Judeo as
arava o pinananawo ko so matayo. 21 Dawa yaken ava o
ahsen nio asna sira o nakadngey diaken, ta mapanmo da
sa o pinananawo ko.” 22 Nakavata na sia ya am chinaket
no asa ori do sinjalo a tori a maytetnek do masngen aw di
Jesus as pinitpit na si Jesus a makavata so, “Nawri do vata
mo o mayanong a itbay mo so máto dana a pali?” 23 Vatan
sia ni Jesus dia, “An mian o vinata ko a marahet am ivahey
mo an ango. Asna an abo o vinata ko a marahet am logar
moava yaken a pitpiten.” 24 Nakarahan ya am pinaytovoy
ni Anas si Jesus a tori pa mavahod di Caifas a iya so máto
dana dira do papali.

No pidwa no kapachisobna nia ni Pedro si Jesus
(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

25 As do katori nawri a machipaydangdang ni Simon
Pedro am vinata da sia, “Asa ka dira do disipolos naw?”
Amna pinachisobna na ya. 26 Vatan sia no asaw do
pachirawatan no apohen da no papali a lipos no tawo ori
a nitilpas ni Pedro so tadinya o, “Navoya koymo kaytiyaw
a rarayay na do hardin awri.” 27 Amna pinirwa ya a
ipachisobna ni Pedro as nanyeng a omoni o asa ka manok.

No nakapachisalap ni Jesus di Pilato kano nakasentensia da sia a dimanen
(Mateo 27:1-2,11-31; Marcos 15:1-20; Lucas 23:1-5,13-25)

28 Nikaro da si Jesus do katdan aya ni Caifas do kapay-
sehsehdang a iyangay do pangofisinan no gobernador a
iRoma do katdan na. Amna somindep sava o Judeo awri
takwan no mian do onotan da am no kadi da parinyan a
somdep do vahay no asa ka Hentil a manam so kaselebra
da so Paskwa. 29 Dawa minehbet dira si Gobernador Pilato
as kahes na nia, "Ango sinadan no tawo aya." 30 No tinbay
da sia am, "An abo o sinadan no tawo aya am iyangay
namen ava dimo." 31 Vatan sia ni Pilato dira, "Ahapen nio
sia as kainio no tomoroh dia so sentensia an ango mian
do panyokoyokoran nio." Amna vatan da sia no Judeo
saya, "Arava o anohed namen a tomoroh so sentensia no
kadimanan no asa ka tawo." 32 Niaya o pinakatongtong no
vinata ni Jesus a kaparin no kadimanan na.

33 Minirwa a somdep si Pilato do pangofisinan naw as
katawag na di Jesus as kavata na sia, "Imo o patol da no
Judeo saya?" 34 Amna no tinbay sia ni Jesus am, "Inahes mo
ya do sivog dimo anmana vinata mori a komapet diaken a
makayamot do nakayan no makavata sia ya dimo." 35 Vatan
sia ni Pilato, "Judeo akoava asna tinoroh daymo diaken no
kaydian mo sa kanira no maato sa a papali a sentensian
ko. Ango pinarin moaya." 36 Vatan sia ni Jesus, "Maypatol
akoava do tana aya. Ta an do tana aya o paypatolan ko
am nachidiman sa o disipolos ko sa dira do nangay aw a
omahap diaken a Judeo tapian di da yaken a maaresto."
37 Vatan sia ni Pilato dia, "Tayto mo itoneng o kapatol mo?"
"Tayto mo vatahen," kwana ni Jesus, "ta no pinaytawo
ko do mondo aya am no kakey ko a mapapanmo nia o
kakawyoran. As sira o makey no kakawyoran am adngeyen
da yaken." 38 Vatan sia ni Pilato, "Ango o kakawyoran."

As tayoka na ya vatahen am mirwa mehbet as kavata
na sia dira do Judeo sawri, "Arava o mavoya ko a sinadan
na. 39 Asna mian o paparinyen nio a kapavolaw so asa ka
priso an fiesta nioaya. Ichakey nio an pavolawen ko o patol
nioaya a Judeo?" 40 Amna no pinangyaw da am, "Niaya ava
o pavolawen mo as si Barabbas!" Si Barabbas aya am asa
ka bandido.

19

1 Pinaymando pa ni Pilato o kayiplot di Jesus. 2 As
namarin sa o sinjalo awri so korona a kamanolok as
kapangay da sia do oho nawri as kalaylay da sia so akmay
laylay no patol, 3 as kangay da dia a omtek nia as kavata

da so, “Aniven a patol da no Judeo!” as kapaypitpit da sia.
4 Tayoka ya am mirwa mehbet si Pilato as kavata na sia
dira do Judeo saya, “Ihbet ko na sia as kapanmohen nio ta
arava o kaproyban ko a gatos na.” 5 Kwanasaw am ihbet da
si Jesus a tori omonay so korona naya a kamanolok kano
pinawnay daw dia a akmay laylay no patol. As vatan sia ni
Pilato dira, “Tiya o tawo aya.” 6 Kavoya da sia no maato sa a
papali kanira no sinjalo aya no templo am pinangyangyaw
da o, “Papasken nio do kros! Papasken nio do kros!”
Vatan sia ni Pilato dira, “Inio o omahap sia a papasken do
kros, ta arava o mavoya ko a sinadan na.” 7 Vatan da sia
dia no Judeo saya, “Mayanong sia madiman takwan nia o
mayanong do asa ka tawo a mapasada so mian do onotan
namen, ta vinata na o kapaykamanganakan sia no Dios.”
8 Do nakadngey sia ya ni Pilato am naypamo, 9 as pirwa na
somdep do pangofisinan naw as kahes na sia di Jesus, “Dino
pinakayapoan mo.” Amna tinbay ava ni Jesus. 10 Vatan sia
ni Pilato dia, “Ango di mo atbayan diaken. Mapanmo mo
paroava o kayan no ipakapamarin ko a mapavolaw dimo
anmana mapapasek dimo do kros?” 11 No tinbay sia ni Jesus
am, “Arava o mapaparin mo diaken an di na piahen no Dios.
Dawa rakorakoh o gatos no tomnoroh aya niaken dimo as
kanimo.”
12 Nakadngey sia ya ni Pilato am chinita na o kapakavolaw
na sia pero no vinata da no Judeo saw am, “An pavolawen
mo o tawo aya am kayvan kava no Emperador a si Cesar,
ta an sino makavata so kapatol na am machikontra di
Cesar.” 13 Do nakadngey sia ya ni Pilato am pinahbet na
si Jesus as kapaydisna narana do disnan naw an manoroh
so sentensia. Do chirin a Hebreo am tawagan da ya
so Gabbatha. 14 Niaya dana o dispiras no fiesta daya a
kapayprepara da. Payarawnen do nakahbet aya nia ni
Pilato si Jesus as kavata na sia dira do Judeo saya, “Tiya o
patol nioaya.” 15 Amna no kapangyangyaw da a makavata
sia o, “Ikaro nio na. Papasken nio na do kros!” Vatan
sia ni Pilato dira o, “Papasken ko paro do kros o patol
nioaya?” Amna no tinbay da sia no maato a papali am,
“Arava o kadwan a patol namen an dia voyvoh a si Cesar!”
16 Torohan narana nia ni Pilato si Jesus dira a papasken da.

No nakapapasek da si Jesus do kros
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

17 Inahap da si Jesus as kaparara da sia dia o kros ori
a papaskan da sia as kangay da do logar a tawagan da so
Logar no Yanga no Oho. Do chirin no Hebreo am tawagan
da ya so Golgota. 18 Dawri o pinapaskan da si Jesus as kano

dadwa pa sa ka tawo a mayviit sia. 19 As no nakatolas
do kros aya ni Jesus a pinatolas ni Pilato am, “Si Jesus
a iNazareth a Patol da no Judeo.” 20 As aro sa o Judeo
a nakalir so pinatolas aya ni Pilato takwan masngen do
kavahayan o logar aya a pinapaskan da si Jesus as kano
pinatolas pa ni Pilato do chirin no Hebreo kano Latin kano
Griego. 21 As nangay sa o maato a papali di Pilato as kavata
da sia, “Tadian mo o pinatolas moaya a ‘Patol da no Judeo’.
Pangayen mo o, ‘Vinata no tawo aya o, Yaken o Patol da no
Judeo.’ ” 22 Amna no vinata ni Pilato am, “No pinatolas ko
am maparin pava tadian.”
23 As tayoka da papasken do kros si Jesus no sinjalo
sawri am inahap da sa o laylay naw as kapaychapat da
sia a payponged dira. No manyirahem awri a laylay na
am pinarin a madinong a abo so karaytan. 24 As vinata
da, “Piripiriten ta pava asna paysoswertian ta na an sino o
taydira sia.” Do pinarin daya am nakatongtong o nakatolas
a makavata so,

“Piniripirit da a payatayen o onayen ko as no asa am
pinaysoswertian da.”

25 Niaya o pinarin da no sinjalo saw. As mian sa
maytetnek do masngen aw do kros o ina ni Jesus kano
kakteh na a mavakes no ina naya as kani Maria a kakovot
ni Cleopas as kani Maria Magdalena. 26 Mavoya ni Jesus
o ina naya as kano disipolo aw a ichaddaw na a mian do
masngen awri am vinata na, “Inyapoan, sincharan mo na
a manganak mo,” 27 as kavata na sia do disipolo naya o,
“Titiban mo o inyapoan moaya.” As nakayapo dana daw am
inahap narana no disipolo aya si Maria a matda do vahay
da.

No nakadiman ni Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

28 Tayoka ya am do katori na makapanmo so nakapaka-
tongtong dana no trabaho na am vinata ni Jesus, “Tayto ko
mawaw.” Nakavata na sia ya am nakatongtong o nakatolas
do Chirin no Dios. 29 Mian do masngen aw o asa ka
madokong no silam as nanghap sa so pinatneb da do silam
aya a espongha as kabedbed da sia do kayo as kaniaya no
pinatodo da do vivi ni Jesus. 30 Nakarahan ya am vatahen
ni Jesus, “Komnavos dana,” as kakheb na a madiman.

No nakavono da so siri ni Jesus

31 No nakaparin na nia am makoyab no araw a ka-
payprepara da no Judeo do fiesta daya as chinakey dava o
kavidin da no nadiman saya do kros a manda do omonot
aya araw no kapaynaynehah, ta nia am oyod a mato a

araw. Dawa inahes da di Pilato o kapotot so tohang no
padang da tapian makalo sa madiman as kaparin darana
igtin. 32 Pototan da no sinjalo so padang da no mayviit aw di
Jesus, 33 asna tiban da si Jesus am nadiman dana as pinotot
da pava o padang na. 34 Asna no asa awri do sinjalo am
nivono na o siri ni Jesus as nyeng a omoyog o raya kano
danom. 35 No makavata aya sia ya am no mismo a nakavoya
sia, dawa oyod o vatahen naya as masigoro na o kania no
kakawyoran tapian manganohed kamo. 36 No naparin aya
am pinakatongtong no nakatolas a makavata sia,
"Arava o mapotot a tohang na."
37 As mian pa o nakatongtong a nakatolas a makavata so,
"Tiban da anti o nivono daya."

No nakavovon da ni Jesus
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

38 Mian o asa ka tomayotayo nia o kadisipolo sia ni
Jesus do kamo na nira no adngedngeyen daya no Judeo a
mayngaran so Jose a yapo do Arimatea. Nangay di Pilato a
omahes nia o kahap na si Jesus a ivovon. Nipia ya ni Pilato
as inangay na hapen. 39 As si Nicodemo a iya so nangay
di Jesus do asa ka mahep am nangay pa do kavovon aya
nia as nanayvi so paphoten do nadiman a abnekan so mira
kano alo a singkwenta kilos. 40 Nigtin da o karakohan aya
ni Jesus as kaphot da dia as kahpet da sia no lamit a akma
so paparinyen da no Judeo an preparahen da o nadiman a
ivovon. 41 Do masngen ori do logar aya a pinapaskan da si
Jesus am mian o hardin as dawri am mian o asa ka vayo a
pinarin a vovon a kaboan pa no nivovon. 42 As makayamot
do kadispiras narana no fiesta daya no Judeo am nivovon
da daw si Jesus takwan dawri o masngen.

20

No nakapirwa na maviay ni Jesus
(Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Do kasari na pa do araw awri no Dominggo am nangay
si Maria Magdalena do vovon aw ni Jesus. Mawara daw
am navoya na o nakavadede no bato awri a aneb no vovon
aya. 2 Nayayo sia as kangay na di Simon Pedro as kano
disipolo awri a ichaddaw ni Jesus as kavata na sia dira,
"Inahap da o Apo tawri as dino paro inangayan da nia."
3 Nangay sa Pedro kano asa awri do disipolos do vovon ori.
4 Nayayo sa dadwa amna nanmanma a makarapit o asa aya
kani Pedro. 5 Naychalokoy as kapalid na so irahem aya no
nivovonan aya ni Jesus am no mavoyvoh a mavoya na am

no lamit aw a nihpet sia do nakavovon nia amna somindep
ava. 6 Asna kawara ni Simon Pedro am nyeng a somdep as
kavoya na so lamit ori a pinanghepet, 7 as kano valongot ori
a nibedbed so oho na. Amna no valongot aya am machisa
ava do lamit aw a nihpet so karakohan na ta matopid a
matarek so yanan. 8 Minonot a somdep o asaw do disipolo
a nanmanma do vovon aya as do nakavoya na sia ya am
nyeng a manganohed do nakapirwa narana a maviay ni
Jesus. 9 Manam kania am di da pa maintindi no disipolos
saya ni Jesus o ichakey na vatahen no nakatolas a Chirin
no Dios a komapet do kapirwa na a maviay ni Jesus. 10 As
isavat darana.

No nakavoya sia ni Maria Magdalena si Jesus
(Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)

11 As si Maria Magdalena am navidin do masngen do
vovon aya a tomanyis. Do katanyis naya am naychalokoy as
kapalid na so irahem no vovon aya, 12 as nakavoya so dadwa
ka angheles a maylaylay so maydak a tori a maydisna do
logar aw a nayanan ni Jesus. No asa am mian do ohoan na
as no asa am do tokaran na. 13 Vatan da sia, “Ango itanyis
moaya.” Vatan sia ni Maria, “Takwan inahap da o Apo
ko as ichapatak koava an dino pinangayan da sia.” 14 Do
katayto naya mayliliak am nayweswes as kavoya na si Jesus
a tori a maytetnek amna nasinchad nava. 15 Vatan sia ni
Jesus, “Ango itanyis moaya as kano sino o chitahen moaya.”
Do vata ni Maria as hardinero awri daw o somisirin aw
sia as vatan na sia dia o, “An ara imo o minpakaro sia
dia am ivahey mo diaken an dino pinangayan mo sia ta
ahapen ko.” 16 Abnekan sia ni Jesus o ngaran na. “Maria,”
kwana. Minidit si Maria as kavata na sia do chirin a Hebreo,
“Rabboni!” No ichakey na nia vatahen am Maistro. 17 Vatan
sia ni Jesus dia, “Pondanan moava yaken ta tayto ako pa
di tomohos a mangay do Ama ko, asna mangay ka dira do
kakakteh ko saw as kavata mo sia dira o katohos ko na a
mangay do Ama ko as kano Ama nio. Iya am Dios ko as Dios
nio pa.” 18 As nangay si Maria Magdalena dira do disipolos
saw ni Jesus as kavahevahey na no nakavoya naranawri si
Jesus as kano vinata na saw dia.

No nakapavoya ni Jesus do disipolos na
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

19 Mahep dana no araw aya no Dominggo am mian sira o
disipolos aya do asa ka vahay. Nangnengneb sa do kamo
da nira no adngedngeyen saw no Judeo. As kwanasaw
am ichaknin da o kayan ni Jesus a manghovok dira as
kavata na sia, “Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan

no aktokto.” [20] Tayoka na ya a vatahen am pinavoya na
dira o tanoro na sa as kano siri nawri. Nasoyot sa o
disipolos saya do nakavoya daranaw so Apo daya. [21] Pirwa
na makavata sia ni Jesus dira, “Torohan kamo pa no Dios so
kaydamnayan na as akma so nakatovoy diaken no Ama ko
am tovoyen ko paynio.” [22] Tayoka na ya vatahen am inah-
ahan na sa as kavata na sia dira, “Rawaten nio o Masanto a
Espirito. [23] An sino o pakaboan nio so gatos am pakaboan
sa no Dios as an sino di nio a pakaboan am pakaboan sava
no Dios.”

No nakapanganohed ni Tomas di Jesus

[24] Do nakangay aya dira ni Jesus am abo si Tomas a
tawagan da an kadwan so Panga a asa do dose saya. [25] Dawa
sira o kadwan aya do disipolos am vinahevahey da dia o
nakavoya darana so Apo dawri a si Jesus. Amna vinata ni
Tomas, “Manganohed akoava a katadkan na an mavoya ko
as kano todohen ko o raharahan aw no pasek do tanoro na
as kano nivonoan ori sia do siri na.”
[26] Nakarahan o wawaho a karaw am minirwa sa a
mavayavayat o disipolos awri a chinawaran dira ni Jesus.
As si Tomas am mian kanaw as do katori maneb no vahay
aya am tod dana wara si Jesus do panghonghovokan da a
makavata sia, “Torohan kamo pa no Dios so kaydamnayan
no aktokto.” [27] Vatan sia ni Jesus di Tomas, “Todohen mo
o tanoro koaya kano siri koaya as katidib mo dia tapian
manganohed ka a di maykamadamadanan.” [28] Amna vinata
ni Tomas, “Apo ko as kano Dios ko!” [29] Vatan sia ni Jesus
dia, “Nanganohed ka takwan navoya mo yaken. Mapalak
sa o manganohed aran di da pa yaken a navoya.”
[30] Aro pa sa o makakniknin a pinarin ni Jesus do kavoyan
da sia no disipolos na sa a dia nakatolas do libro aya. [31] Pero
nakatolas sa ya tapian manganohed kamo do ka si Jesus no
Cristo aya as Manganak no Dios as do kapanganohed nio sia
am mian o viay nio a abo so pandan.

21

No nakapavoya ni Jesus dira do papito sa a ka disipolos na

[1] Nakarahan ya am minirwa pa a mapavoya si Jesus dira
do disipolos na do kayan da do kanayan do taaw no Tiberias.
Niaya o naparin. [2] Mian sa masa sa Simon Pedro kani Tomas
a tawagan da an kadwan so Panga, kani Natanael a yapo do
Galilea do kavahayan na do Cana kanira no anak ni Zebedeo
as kano mian pa sa o dadwa do disipolos ni Jesus. [3] Vinata
ni Simon Pedro, “Mangay ako a mangamong.” Vinata da

no kadwan aya, “Machivan kami dimo,” as somnakay sa do
tataya as kangay da amna do mayramway aw amna arava
o nahap da.
4 Maysesehdang am mian si Jesus do kanayan aw
as navoya da no disipolos naya amna nasinchad dava.
5 Tomnawatawag si Jesus dira a makavata sia, “Kaman-
ganakan, ara o nahap nio?” “Omba,” kon da. 6 Vatan na
sia dira ni Jesus, “Pangayen nio o sagap nio do kawananan
aya sia no tataya nio tapian mian o mahap nio.” Pagtinyan
da sia as nyeng da di matayid do karahmet na no aro awri a
nahap da. 7 Vatan sia no disipolo awri a ichaddaw ni Jesus
di Pedro, “Si Apo ta ya!” Kadngey sia ya ni Pedro o ka si
Jesus na am nyeng na pawnayen o laylay na ta nayvavahas
do kapaytrabaho naw as kapayjogtos na do taaw awri a
makaraya. 8 As sira o kadwan do disipolos aw am sira
dana o mintayid so sagap daw a ipakaraya takwan masngen
dana sa do kanayan aw ta asa yatos dana so ka metro o
pachivawa da.
9 Makaraya dana sa am mian o natong dana a apoy a
yanan no pinaso a among as kayan pa no tinapay. 10 Vinata
ni Jesus dira, “Manangay kamo dia so dayay no among aya
a nahap nio.” 11 Nangay si Simon Pedro do tatayaw as
kagorogod na so sagap awri a napno no rarakoh a among a
ipakaraya. Asa yatos kano dadima poho kano tatdo o among
aw amna aran do karahmet da am napirit ava o sagap daw.
12 Vatan sia ni Jesus dira o, “Kamo dia a romiag.” Sira
o disipolos aya am ari da a ichapatak o ka si Jesus na as
chinanitan dava iyahes dia an sino sia. 13 Nangay si Jesus
a tomoroh dira so tinapay aw kano pinaso awri a among.
14 Ichatdo narana ya no nakavoya da si Jesus no disipolos
na saya a nakayapo do nakapirwa na a maviay.

No vidin ni Jesus di Pedro

15 Tayoka sa romiag am vatahen ni Jesus di Simon Pedro,
“Imo mo Simon a anak ni Juan, ara mo paro yaken a
ichadaddaw so rakorakoh pa kano kaddaw da niaken no
kadwan saya?” Vinata ni Pedro, “Oon, mo Apo. Ichapatak
mo o kaddaw ko nimo.” Vatan sia ni Jesus sia, “Pakanen
mo sa o dedekey a karnero ko.” 16 Pirwahen na iyahes dia
ni Jesus a makavata sia, “Imo mo Simon a anak ni Juan,
ara mo yaken a somnivog a ichaddaw?” Vatan sia ni Pedro,
“Oon, mo Apo. Ichapatak mo o kaddaw ko nimo.” Vatan sia
ni Jesus dia, “Pachonongan mo sa o karnero ko.” 17 Do pitdo
na am vinata ni Jesus, “Imo mo Simon a anak ni Juan, ara
mo yaken a somnivog a ichaddaw?” Chinatodo ni Pedro
ya takwan pamitdo narana ya no kaheahes sia ni Jesus

an ara na sia somnivog a ichaddaw. Vatan sia ni Pedro,
“Apo, mapanmo mo atavo as mapanmo mo o kasivog ko a
maddaw nimo.” Vatan sia ni Jesus dia, “Damen mo sa o
karnero ko. 18 As vatahen ko dimo so kakawyoran na ta do
kakanakan mo pa am libri ka mapawnay so ayoayob mo as
kangay mo do ichakey mo a angayan. Asna anti no malkem
ka na am maparin mo pava ya, ta padpahen da anti mo as
kavahod da dimo as kangay da dimo do logar a kaskehan
mo a mangay.” 19 Vinata ya ni Jesus a papanmoan na nia
an maypaypango o kadiman na anti a nia so ipakagloria na
sia ni Pedro o Dios. Tayoka ya am vatahen na di Pedro,
“Onotan mo yaken.”
20 Minidit si Pedro as kavoya na so disipolo awri a
ichaddaw ni Jesus a omonot dira. No disipolo aya am iya o
mian do katangked ori ni Jesus do kawyab daw a minahes
nia sia an sino anti o omtraydor sia. 21 Do kavoya naya sia
ni Pedro am vinata na di Jesus, “Apo, ango anti o maparin
do tawo aya.” 22 No tinbay sia ni Jesus am, “An akmay mian
do inolay ko o kavidin na pa maviay a manda do kapirwa
ko a mawara am angori dimo. Tod ka na omonot diaken.”
23 As niaya a chirin am navahey dira do manganohed ori di
Jesus, ta do vata da as madiman pava o disipolo aya. Amna
vinata ava sia ni Jesus o kadi na dimanan, ta no voyvoh na
vinata am, “An mian do inolay ko o kavidin na pa maviay
a manda do kapirwa ko a mawara am angori dimo.”

No tawsan na

24 Yaken* o disipolo ori a pinangononongan na. Yaken† pa
o napatolas so akmaya sia testimonio as mapanmo namen
o kaoyod no akmaya sia a nakatolas.
25 Aro pa sa o pinarin ni Jesus a di ko a pinatolas. Ta an
patolasen ya atavo am makakayan ava sigoro do mondo aya
o libro a katolasan da nia.

---

* **21:24** 21:24 *Do Griego:* Niaya o disipolo ori. † **21:24** 21:24 *Do Griego:* Niaya o disipolo ori.

No Libro da no Apostoles

Introduction

NO LIBRO DA NO APOSTOLES am katapang no sinitnan na pawnonongen ni San Lucas do Evanghelio nawri. Niaya o kavoyan sia an naypango o nakapaychawpit no komapet di Jesus "do Jerusalem, do Judea, do Samaria as kano atavo a parte no mondo aya" (1:8). Niaya am do sidong no Masanto a Espirito dira do disipolos ni Jesus. Komapet ya do Cristianismo a somnitnan dira do Judeo as karapit na pa so atavo do mondo aya. Matalamad do libro aya o kadi na asan a ka politika a ipakapamarin no Cristianismo aya asna asa ka onotan a somnitnan do anohdan da no Judeo.

Maychatatdo o kakpehan no libro aya a komapet do kapawnonong so Evanghelio aya as kayan no timban a somitnan: (1) no sitnanan no Cristianismo do Jerusalem do nakarahan no nakapayvangon ni Jesus; (2) no nakapaychawpit no Evanghelio aya do kadwan sa a logar do Palestina; (3) no nakapakarapit na do atavo a logar no Evanghelio aya a pachangayan na pa do Roma.

Asa ka maimportante a persona do akmaya sia a libro am no Masanto a Espirito a iya so nawara a oyod a makapamarin dira do nanganohed sa do Jerusalem do araw no Pentecoste. Mavoya pa o giya na kano sidong na do timban aya do atavo a nakatolas do libro aya a pinariparin da. Makpeh o mensahe da no Cristiano saya do papere a ka sermon do libro aya as no akmaya sia mensahe am matalamad do kaparin no viay da no nanganohed saya kan do kapaychakasa da do timban no Apo taya.

Outline

No preparasion da no mensahero sa 1:1-26
- a. No nanawdi a mando as kano promisa ni Jesus 1:1-14
- b. No katadi ni Judas 1:15-26

No nakaevanghelio so Jerusalem 2:1–8:3

No nakaevanghelio so Judea kan Samaria 8:4–12:25

No ministerio ni San Pablo 13:1–28:31
- a. No nanoma a biahe ni San Pablo a asa ka misionero 13:1–14:28
- b. No conferensia do Jerusalem 15:1-35
- c. No ichadadwa a biahe ni San Pablo 15:36–18:22
- d. No ichatatdo a biahe ni San Pablo 18:23–21:16
- e. No nakapriso ni San Pablo do Jerusalem, Cesarea kan do Roma 21:17–28:31

1 Ichaddaw a kakteh a Teofilo, do nanoma kori a libro am
vinahey ko dimo o pinariparin kano pinananawan ni Jesus

2 a manda do nakatohos narana do hanyit do nakatayoka
na a omyokoyokod nira do ipakapamarin no Masanto a
Espirito o pinidi na sa a apostoles na. 3 Sira pa do apat
a poho a karaw do nakarahan no nakadiman na o nasanib
ni Jesus a pavoyan nia o matatarek a proyba do nakapirwa
na maviay as kapananawo na do komapet do kapaypatol no
Dios. 4 As do kaari da masa am vinata ni Jesus dira o kavidin
da do Jerusalem as kananaya da so nipromisa no Dios Ama
a vinahey na dira do nakarahan a komapet do Espirito no
Dios. 5 Nia o vatahen na, “Nibawtismoan kamo ni Juan no
danom amna do masngen a tiempo am bawtismoan kamo
anti no Masanto a Espirito.”

No nakatohos ni Jesus do hanyit

6 Do nakapirwa da a masa da Jesus kano apostoles na
saya am inahes da sia, “Apo, niaya dana paro o kapirwa
mo a mapaytetnek so paypatolan no Israel?” 7 Itbay ni
Jesus, “Inioava o mayanong a makapanmo sia o manam a
maparin, ta mavoyvoh o Dios a makapanmo so maparin as
kano an mango o kaparin na. 8 Asna makarawat kamo anti
so ipakapamarin an mawara dinio o Masanto aya Espirito
as kainio na anti no mapawnonong so komapet diaken do
Jerusalem, do Judea, do Samaria as kano atavo a parte no
mondo aya.” 9 Katayoka na makavata sia ya am tomnohos
do hanyit do kavoyan da sia as kawlib dana sia no demdem.
10 Do katori da pa a tomangay am mian sa o dadwa ka
tawo a maydak so laylay a nangay do katangked da as
kavata da sia dira, 11 “Inio a iGalilea, ango ichavidin nioaya
a tomidib do tohos. Si Jesus aya a komnaro a mangay dana
do hanyit am ito a mayvidi akma so kaparin no katohos
nawri.”
12 Tayoka ya am komnaro dana sa do tokon aya no
Olivo as kapayvidi darana do Jerusalem, mararani a asa
ka kilometro so kararayi. 13 Mawara sa daw am nangay
sa do tohos no vahay ori a katdan da. No mian sa daw am
sa Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome,
Mateo, Santiago a anak ni Alfeo, Simon a asa ka Zelotes as
kani Judas a anak ni Santiago. 14 Fermi sa ya a mavayavayat
a maydasal ka da Maria a ina ni Jesus as kano kadwan pa
sa a mavavakes as kano kakakteh ni Jesus.

No katadi ni Judas a apostol

15 Asa karaw am sira o nanganohed dana di Jesus, manga
asa yatos as kano dadwa poho am naypapanmo sa as itnek
ni Pedro as kavata na sia, 16 “Inio a kakakteh, mayanong o
kapatongtong so vinata no Masanto a Espirito a pinanahan

na di Patol David kaychowa a komapet di Judas a napawnot
sira so minaresto si Jesus. 17 Rarayay namen as nachichasa
diamen a maytrabaho," kwana ni Pedro.
18 (No kartos ori a pinaga da di Judas am pinanadiw
na so takey as dawri o chinadimanan na. Naypeseh as
kagagtos na as kavotdak no vodek na as kapaytotwaw no
tinayi na. 19 Napanmo da atavo no tawotawo do Jerusalem
aya o naparin aw as ningaranan da o takey aw so Akeldama
anmana Takey no Raya.)
20 Vinata pa ni Pedro, "Mian pa o nakatolas do libro no
Salmo a komapet di Judas as niaya o vatahen na,

'Payvadiway no katdan na a kaboan no aran asa ka
makey a matda a aran sino,'

as

'No trabaho na am tarek anti o marin sia.'

21-22 "Dawa mamidi ta so asa ka tawo a katadi na a
nachichasa diaten do kayan na pa ni Jesus do tana aya a
nakayapo do nakarios sia ni Juan. Iya anti o rarayay ta a
mapawnonong so chinatestigoan tawri a nakapirwa na a
mayvangon ni Jesus." 23 Nibnek da o ngaran da Jose as kani
Matias a sira so pamidian da so katadi ni Judas. Si Jose am
ningaranan pa so Barsabas as kano Justo. 24 Naydasal sa as
kavata da sia, "Apo namen a tayto a makapanmo so aktokto
no atavo a tawotawo am ipapanmo mo pa diamen an sino
o pinidi mo dira do dadwa aya 25 a tadi ni Judas a nangay
do mayanong a ngayan na." 26 Naysoswerte sa am napidi si
Matias as pachirapa na dira do onse saw a ka apostoles.

2

No nakawara dira no Masanto a Espirito

1 As do nakawara no fiesta no Pentecoste am navayavayat
sa atavo o manganohed di Jesus do asa ka logar. 2 Do
kakpehan daya am naychehat da madngey o akmay oyod
a mayet a salawsaw a yapo do hanyit as kapno na so vahay
aya a yanan da, 3 as kapakavoya da so akmay rida a ninyas
no apoy do oho no maday do asa do tawo do sahad aw. 4 As
nawara dira atavo o Masanto a Espirito as kasitnan da a
mayliliak so matatarek a chirin a itoroh no Espirito dira.
5 Mian pa sa o aro a Judeo do Jerusalem kanaw a
madiodiosen a yapo do matatarek sa a kavahayan do mondo
aya. 6 As do nakadngey da sia o mayet aya a salawsaw
am naychakpekpeh sa o aro a tawotawo as kaoyod da
maychaknin nia o kapaychakaponged da a makadngey so
chirin da dira do manganohed saya di Jesus, 7 as vatan da
sia, "IGalilea paro sava ya atavo o mayliliak aya? 8 Ango
paro ichadngey taya so maychakaponged a chirin ta!"

kon da. 9 Sira o nakadngey am iPartia, iMedia, iElam,
iMesopotamia kano iJudea, iCappadocia, iPonto as kan yapo
do Asia, 10 iFrigia, iPamfilia, iEgipto. No kadwan dira am
yapo do kavahayan sa do Libya a masngen do Cyrene.
Mian pa sa o yapo do Roma a Judeo sa kano Hentil a
manganohed do panganohdan da no Judeo. 11 Mian sa o
iCreta as kano iArabia am alit no kadngey da sira o iGalilea
saya a mapayserbi so matatarek a chirin da a omvahevahey
nia dira o makakniknin sa a pinarin no Dios. 12 "Ango paro
ya!" kon da ta naychaknin sa. 13 "Navook sa ya," kon da no
kadwan a omtek nira.

No manoma a mensahe ni Pedro

14 As si Pedro kano onse sawri a ka rarayay na am tominek
sa as kasitnan ni Pedro a mangononong. "Adngeyen nio pa
yaken, inio a kakakteh namen a Judeo as kaninio atavo a
mian do Jerusalem aya ta ipapanmo ko dinio o naparin aya.
15 Do vata nio as navook kami amna ara kamiava navook,
ta ka alas nueve na pa do mavekhas! 16 Asna no naparin
aya diamen am akma ya so vinata kaychowa no profeta a
si Joel a,

> 17 'Do manam sa a araw am itoroh ko anti o Espirito
> ko dira do atavo a tawotawo, kwana no Dios, as no ka-
> manganakan nio sa am masolib sa anti a mangononong,
> as sira o mahahakay am mian sa anti o ipavoya ko dira a
> vision. Sira o mangalkem a mahahakay am maytayenep
> sa so ipatayenep ko dira. 18 Aran sira o pachirawatan ko
> am itoroh ko anti o Espirito ko dira as kapawnonong da
> so nanawo ko. 19 Mamarin ako anti so makakniknin do
> tohos as kan do tana aya as mian anti o rakoh a raya,
> apoy kano ahob. 20 No araw am omhes anti a romial as
> no vohan am mayvadiw a mavaya akmay raya. Nawri
> anti o kawara ko as makakniknin anti ya a araw a abo so
> kapalit. 21 As an sino o tomawatawag diaken am malibri.'

22 "Dawa inio a kaydian a Israelita," kwana ni Pedro,
"am adngeyen nio pa yaken. Si Jesus a iNazareth am aro
o pinarin na a makakniknin a kavoyan so ipakapamarin
na as kano nakatovoy sia no Dios. Mapanmo nio na ta
napaparin sa ya do panghovokan nio! 23 Si Jesus a iya so
nadiman a akma so mian do mato a plano no Dios Ama
am pinapasek kano nidiman nio do tanoro no mararahet a
tawotawo. 24 Pero pinayvangon na sia no Dios as nihomis
na o kadimanan takwan arava o ipakapamarin sia no
kadimanan. 25 Niaya o pinatolas kaychowa ni David a
vinata ni Jesus,

‘Tayto ko mapanmo o kafermi na diaken no Dios.
Mian do kawananan ko sia as dawa arava o ichamo ko.
26 Makayamot dia am magsal ako as dadayen ko sia as
masigorado ko, 27 ta piahen nava no Dios o kavidin no
pahad ko do Hades* as kano piahen nava o kahta no
karakohan ko. 28 Pinapanmo narana diaken o kapirwa ko
a maviay a abo so pandan as masoyot ako ta machirayay
diaken.’
29 “Kakakteh, ichakey ko a ivahey dinio ta no pinatolas
aya ni David am komapet ava do karakohan na, ta no apo
tawri a si David am nadiman pa kaychowa. Nivovon da
as tayto pa diaten o vovon na manda sichangoriaw. 30 Do
kaasa na profeta no Patol aya a si David am napanmo na
o nipromisa no Dios sia a kapaypatol no asa do tayatayabo
na. 31 Napanmo na pa o kapirwa na a maviay ni Cristo aya,
ta nia o vinata na do nakavahey na nia o kadi na mahtan no
karakohan na as kadi na mavidinyan no pahad na do Hades.
32 Vinata na ya a komapet di Jesus a pinirwa narana a viayen
no Dios. Ichapatak namen ya takwan navoya namen dana si
Jesus do nakapirwa na a maviay as niaya o ipamahevahey
namen aya. 33 Do katayto narana ni Jesus do kawananan
na sia no Dios as nakarisibi ta so nipromisa aya sia no Dios
Ama a Masanto a Espirito am niaya o tayto nioaya mavoya
kano madngey diamen. 34 Si David ava o pinamato aya do
hanyit takwan vinata na mismo ni David kaychowa o:
‘Vinata no Dios do Apohen koaya, Maydisna ka dia do
kawananan ko sia, 35 a manda do kapangay ko sira so
omlaban aya dimo do panayahboan no kokod mo.’
36 “Kapanmohen nio atavo a kaydian ko a Israelita, ta si
Jesus a pinapasek nio do kros am iya o pinamato no Dios a
Apo as kano Cristo,” kwana ni Pedro.
37 Do nakadngey da sia no tawotawo sawri am oyod
da chinalijat as ahsan da nia da Pedro, “Kakakteh, ango
mayanong a parinyen namen.” 38 Tinbay ni Pedro,
“Manehseh kamo do gatos nio as kapabawtismo nio do
ngaran ni Jesu Cristo tapian pakaboan naynio no Dios as
tapian marisibi nio o Masanto a Espirito. 39 Ta no promisa
aya no Dios am itoroh na dinio kan dira do kamanganakan
nio sa as kan dira do atavo sa a pinidi na a pachangayan da
no mian sa do mararayi.”
40 Nayendes pa a mangononong si Pedro. Vinata na pa
dira, “Machisiay kamo do makagatogatosen a tawotawo
tapian di kamo machirapas dira a kastigoan no Dios.”
41 Dawa sira o nanganohed do pinawnonong aya ni Pedro

* **2:27** 2:27 Yanan da no nadiman.

am nibawtismoan da sa. As do araw aw am mian sa o
manga tatdo livo a nakarapa dira do adan dana sawri a
manganohed di Jesus. 42 Fermi sa a masa a makpekpeh a
machahoahok as kan manngey so nanawo da no apostoles
aya as kavidin da a mapatongtong so kakan da so tinapay a
naknakman da so nakadiman ni Jesus.

No kaparin no viay da no nanganohed sa di Jesus

43 Aro o pinarin da no apostoles saya a makakniknin
a kavoyan no ipakapamarin no Dios as naychaknin sa o
tawotawo. 44 Sira o manganohed aya di Jesus am oyod
a mapia o anod da as kasa da atavo do serserbien da.
45 Nidakaw da o miniminyan da sa as kano warawara da
as kapayatay da so sadiw na. As an sino o mavoya da
a maykaylangan dira am torohan da so sidong. 46 As do
kararaw am nangay sa a masa do templo a omdaday so Dios
as kasa no kakan da do vahavahay da sa. Oyod sa masoyot
kano madadam do kadwan dira. 47 Fermi da a dadayen o
Dios as oyod sa ipakamia no tawotawo. As kararaw am
mian sa o nanganohed aya di Jesus a machirapa dira.

3

No milagro do asa ka mapiday

1 Asa karaw do alas tres do kamakoyab am nangay sa
Pedro kani Juan do templo, ta nawri o oras no kapaydasal.
2 As mian do oyod awri a mavid a ayeran o asa ka mahakay a
mapiday a nakayapo do nakawara na as kararaw da iyangay
a paydisnahen daw tapian machilimos dira do mangay do
templo. 3 As do nakavoya na sa Pedro kani Juan a mangay
do templo am nangahes so limos dira. 4 Sinahsahan da
Pedro kani Juan as kavata da sia dia, “Tiban mo pa yamen!”
5 Nitiban na sa no mapiday aya as kananaya na so itoroh
da, 6 amna vinata sia ni Pedro, “Arava o ichaytoroh ko
dimo a vohawan anmana polak pero niaya o ichaytoroh
namen dimo. Do ipakapamarin ni Jesu Cristo a iNazareth
am mayvangon ka as kayam mo na.” 7 As nipondanan ni
Pedro o tanoro na as kasidong na sia a tomnek. Nanyeng
a mian o ayet no kokod na kano padang na, 8 as katnek
na as kasitnan narana a mayam. Nachivan dira a somdep
do templo a homokhokso a omdaday so Dios. 9 Navoya
da sia no tawotawo a mayam a omdaday so Dios, 10 as
kasinchad da o kaiya no machilimos do ayeran aw as oyod
sa naychaknin do nakapakayam naranawri.

No mensahe ni Pedro do templo

11 As do katayto na machikaday no mapiday aya da Pedro
kani Juan do kaari daw do rakoh a pachisirongan a tawagan
da so Portico ni Solomon a machitangked do rakoh aw a
templo am nayayo sa o tawotawo saw as kadivon da sira.
12 As do nakavoya na sia ni Pedro o tawotawo saw am
vinata na dira, “Inio a kaydian a Israelita, ango ipaychaknin
nio niaya. Ango sahsahan nio diamen. Vata nio paro as
nakayam o mapiday aya a makayamot do kapepsek namen
anmana do ipakapamarin namen? 13 No Dios ni Abraham,
ni Isaac as kani Jacob, Dios da no apoapo ta am iya o
mintova sia tapian dadayen o pachirawatan na a si Jesus a
iya so chinaskeh nio as pinaynolay nio sira a somkaskad sia
a aran ichakey narana ni Pilato a pakavolawen. 14 Chinakey
nioava sia a iya so oyod a mapia as kano pinidi no Dios
as no nakahes nio nia o kapavolaw na sia ni Pilato o
mandindiman awri so tawo, 15 as kadiman nio si Jesus a
iya so pakayapoan no viay. Amna pinirwa na a viayen no
Dios si Jesus. Navoya namen ya as dawa namen a vatahen o
kaoyod na nia. 16 As do ipakapamarin ni Jesus o ipakayam
dana no adan nioaya a mapanmo a mapiday. Naparin ya
makayamot do kasaray namen ni Jesus as tayto nio na a
mavoya o kaparin naranaya mayam.

17 “Kakakteh, pinadiman nio si Jesus amna chinapatak
nioava o nakatovoy sia no Dios as aran sira o apopohen
nio am napanmo dava. 18 Dawa nakatongtong o vinata
kaychowa no profeta sa no Dios a kapayanong no kadiman
no Cristo aya. 19 Dawa manehseh kamo na as kawnot nio
na do Dios tapian pakaboan na o gatogatos nio as kayavayo
narana so viay nio. 20 Ta tovoyen na anti dinio o Cristo
aya a si Jesus a pinidi na a somidong dinio. 21 Amna
mavidin pa do hanyit si Jesus a manda do kapirwa na sia
a payavayohen o atavo do mondo aya. Niaya o vinata no
profeta sa no Dios kaychowa. 22 Ta vinata kaychowa ni
Moises, ‘Mian anti o tovoyen no Apo ta Dios a kaydian ta a
Israelita a mapapanmo nia diaten o komapet do Dios a akma
so nakatovoy na diaken do kaydian ta sa. As mayanong
o kapanganohed nio atavo do ipapanmo na dinio, 23 ta an
mian o di manganohed do vatahen na sa am kastigoan no
Dios.’ Nawri o chirin ni Moises,” kwana ni Pedro. 24 Vinata
na pa ni Pedro, “Aran si Samuel as aran sira o atavo a
profeta a minonot sia am pinawnonong da o komapet do
mapaparin aya sichangoriaw. 25 No promisa saya no Dios do
apoapo ta sawri a pinanahan na do profeta saya am promisa
na sawri diaten. Machangay ta daw ta no promisa no Dios
di Abraham am do tayatayabo na o pakayapoan no sidong

kano kasisien do atavo a tawo do mondo aya. 26 Dawa yaten
diaya o nanoma a makarawat so kasisien na di Jesus tapian
pawnoten na yaten a manehseh no gatogatos ta," kwana ni
Pedro.

4

No nakaaresto da Apostol Pedro kani Apostol Juan

1 Do kaari da pa a mayliliak da Pedro kani Juan am
nawara sa o papali, no kapitan da no gwardia do templo
as kanira no Saduceo do yanan daya. 2 Oyod da sinoli
o nanawo da dira do tawotawo sawri a kavata da so
nakapirwa na maviay ni Jesus a nia so proyba do kapirwa
da maviay no nadiman dana sa a tawo. 3 Inahap da sa a
kalabosohen sa Pedro kani Juan a manda do ichadadwa
na karaw takwan mahep dana kanaw. 4 Amna aro sa o
nakadngey so vinata da Pedro as kapanganohed da. Mian
dana sa kanaw o manga dadima livo a ka mahahakay a
nanganohed di Jesus.

5 Do mavekhas danawri am navayavayat sa do Jerusalem
aya o apopohen da as kanira no adngedngeyen da no Judeo
as kanira no eskriba. 6 Mian dawri si Anas a apohen da
no papali, sa Caifas, Juan, Alejandro as kano lipolipos sa
ni Anas a mahahakay. 7 Pinatnek da sa Pedro kani Juan
do salapan da as kahes da nia an naypango o nakatova da
so mapiday aya a tayto do yanan daya. "Sino tomnoroh
dinio so ipakapamarin nio," kon da. 8 As si Pedro do
ipakapamarin kano sidong sia no Masanto a Espirito am
vinata na, "Inio a apopohen as kano adngedngeyen namen,
9 ango askaskaran nio diamen do mapia aya a pinarin
namen do mapiday aya. An ichakey nio a mapanmo an
ango ichayet naranaya, 10 am adngeyen nio yaken tapian
mapanmo nio as tapian mapanmo da atavo no tawotawo
do Israel. No chinapia naya as kaparin narana a tomnek do
salapan nio am no ipakapamarin ni Jesu Cristo a iNazareth
a iya so nidiman nio amna pinirwa a viayen no Dios. 11 Iya o
mismo aya a Bato a chinaskeh da no mapatnek so vahay as
iya pa o nayvadiw a pinakamaimportánte a parte no vahay
aya ta iya o soyid na. 12 Arava o kalibrian a tinoroh no
Dios an dia mavoyvoh a di Jesus takwan arava o kadwan a
tinoroh no Dios a makalibri diaten."

13 Chinaknin da no apopohen o kangdet da Pedro kani
Juan aran mahbo sa tawo as kano dekey o pinachinanawan
da. Dawa nasinchad da o nakapayrarayay sira ni Jesus.
14 As do nakavoya da so tawo aya a napia a tayto dana
a tomnek do salapan da am ara pava o navavata da.

15 Pinahbet da sa Pedro do kavayavayatan daya as kasitnan
da a maypapanmo dia an ango parinyen da dira. 16 “Ango
paro parinyen ta dira. Tayto darana mapanmo no atavo
a tawotawo do Jerusalem aya o makakniknin aya pinarin
da as maparin tava vatahen o kadi na naparinyan. 17 As
tapian di dana maychawpit ya am patanggalen ta sa do kadi
darana mangononongan so komapet di Jesus do aran sino.”
18 Dawa pinasdep da sa as kavata da so kabhes darana a
mangononong anmana mananawo no komapet di Jesus.

19 Amna tinbay da Pedro kani Juan, “Iktokto nio an no
siyo o mayanong, no kasobna so piahen no Dios anmana
kainio no onotan namen, 20 takwan maparin namen ava a
di pawnononongen o navoya namen as kano nadngey namen
di Jesus.” 21 Pirwan da sira patanggalen no apopohen saya
do kadi da mirwan so pinarin daw as kapavolaw darana
sira abo so kastigo, ta haman da an maket sa o tawotawo
an kastigoan da sa, ta nidaday da no tawotawo o Dios a
yamot do naparin aw. 22 Naychaknin sa o tawotawo, ta no
mahakay aya a napia am maypangay dana kano kwarenta
anyos.

No dasal da no nanganohed sa di Jesus do Jerusalem

23 Kapavolaw da sira am nangay sa do rarayay da sawri
as kavahey da nia atavo o vinata daw no maato a papali as
kano adngedngeyen da sawri. 24 As do nakadngey da sia no
rarayay da saya am nasa sa a omdaday so Dios as kavata
da sia, “Apo namen, imo o minamaog so tohos, tana, taaw
kano atavo. 25 Si David a asa do apoapo namen am oyod a
manoanohden do panyokoyokoran mo mo Apo as pinavata
na dia no Masanto a Espirito o,

> ‘Ango solian da no Dios no Hentil saya. Ango paro
> aro o planohen da a abo so kayayawan. 26 Nayprepara
> sa o patopatol no mondo aya as kano naychakasa sa o
> manyokoyokod sira a omarap so Dios kano Mesias aya.’

27 Oyod o nakatohod na nia do Jerusalem aya ta
navayavayat sa Patol Herodes kani Poncio Pilato kanira no
Hentil as kanira no Israelita a maypapanmo dia o kadiman
da so Manganak mo a si Jesus a iya so pinidi mo a tovoyen
do mondo aya, 28 a akma so tinongdo mo a mapaparin do
niplanoan mo sia. 29 Sichangoriaw mo Apo am ichapatak
mo o katayto darana a omamomo so pachirawatan mo sa.
Sidongen mo pa yamen a makangdet a ompawnonong so
chirin moaya. 30 Itoroh mo pa o katova da no magaganit as
kayan no maparin a makakniknin do ipakapamarin ni Jesus

a Anak* mo a tinovoy mo diamen." 31 As do katayoka da a
machahoahok am nalidlid o yanan dawri as kawara dira no
Masanto a Espirito as oyod sa mangdet a mapapanmo nia o
chirin no Dios, ta namo pa sava.

No mapia anod da no nanganohed saya

32 As sira o atavo a nanganohed danaya am oyod a mapia
o anod da as arava o warawara a tanyan no asa, ta kasan
da ya. 33 As do ipakapamarin no Espirito no Dios am nan-
gononong sira o apostoles saya so komapet do nakapirwa
na a maviay ni Jesus a matalamad o kapachirayay dira no
Dios. 34 As arava o maykolang dira, ta sira o mian so takey
kano vahay am nidakaw da sa, 35 as no sadiw da nia am
inangay da dira do apostoles a payatayen da so machinaho
do matatarek a pangaylanganan da.

36 Nawri o pinarin ni Jose a iCipro a tayabo ni Levi. Si
Jose o ngaran na amna sira o apostoles am ningaranan da so
Bernabe a nia so mayinmonmoan so mapangdet so aktokto.
37 Nidakaw na o asa do takey na as kangay na no kartos dira
do apostoles.

5

No kastigo da Ananias kani Safira do nakapaydaday da

1 Pero mian o asa vahay a sa Ananias kani Safira a
mindakaw no takey da, 2 as kapaypanmo da dia asa vahay
o kangay nia ni Ananias o dayay no sadiw na dira do
apostoles. 3 Amna chinapatak ni Pedro o kapaydaday naya
ni Ananias as vatan na sia, "Ango onotan mo di Satanas
as kapaydaday mo do Masanto aya Espirito do kavidin mo
so dayay no kartos ori. 4 Manam kano nakapaydakaw
mo no takey moaya am imo o maynolay daw. As do
nakapaydakaw mo nia am dira mo o kartos as kaposposan
kava a tomoroh nia. Asna ango o ipaydaday moaya. No
tawo ava o pinaydadayan mo ta no Dios a mismo," kwana
ni Pedro. 5 Do nakadngey sia ya ni Ananias am nalba as
kadiman na. As atavo sa o nakadngey aya sia am oyod sa
namo. 6 As sira o kahenakan a mahahakay a mian daw am
inahap da o karakohan naya. Nibonbonan da no lamit as
kangay da a omvovon nia.

7 Nakarahan o masngen a tatdo a kawras am nawara si
Safira. Di na pa ichapatak o naparin do kakovot nawri.
8 Vatan sia ni Pedro, "Ivahey mo pa diaken an niaya o
atavo a kartos ori a sadiw no takey nioawri." "Oon, nawri
o katavoan na," kwana ni Safira. 9 Vatan sia ni Pedro,

* **4:30** 4:30 *Do Griego:* masanto a pachirawatan.

“Ango paypanmoan nio dia asa vahay o kapaydaday nio do
Espirito no Dios. Tayto sa do pantaw o nangay a omvovon
no kakovot mori as ahapen daranaymo sichangoriaw.” 10 As
nyeng a malba si Safira as kadiman na. As do nakavoya
da sia no namovon saya o nakadiman na am inangay
da a ivovon do katangked no kakovot nawri. 11 Dawa
sira o nanganohed dana di Jesus as kano atavo a tawo a
nakadngey so naparin aw am oyod sa namo.

No aro sa milagro da no apostoles

12 Aro o pinariparin da no apostoles a makakniknin a
navoya da no tawotawo. As sira o nanganohed di Jesus
am fermi sa mavayavayat a omdaday so Dios do tawagan
aya so Portico ni Solomon. 13 As mamo sa a machangay
dira o kadwan amna kayan no karakoh no anib da dira.
14 Amna oyod sa aro o mahahakay kano mavavakes a
nachirapa dira do nanganohed dana saya as naypaypaaro
sa o manganohed di Jesus. 15 Makayamot do makakniknin
saya a pariparinyen da no apostoles sawri am inangay
da dira no tawotawo sawri o magaganit da sira. Ninat
da sira as kapangay da sira do ichehan da do payis no
rarahan tapian an manahan si Pedro am mapia sira aran
no anino na pa o machisinmo dira. 16 Nawara pa sa do
Jerusalem o tawotawo a yapo do omdivon sa a kavahayan
a manangay no magaganit da as kanira no sindepan no
marahet a espirito as napia sa atavo.

No kasitnan no kapakasiasi da sira so apostoles

17 Oyod a maket o apohen da no papali as kano rarayay na
sawri a Saduceo, ta ichaynanahet da sa o apostoles sawri.
18 Inaresto da sa as kakalaboso da sira. 19 As do mahep
nawri am nawara o asa ka anghel no Dios a omiwang do
pantaw no kalaboso as kapawnot na sira a mehbet as kavata
na sia, 20 “Mangay kamo do templo as kapawnonong nio so
komapet do vayo aya a viay,” kwana. 21 Nanganohed sa as
do malatiat dana am nangay sa do templo as kasitnan da a
mananawo.

Kwanasaw am nivayavayat no apohen da no papali kano
rarayay na sa o apopohen da no Judeo as kapatawag da nira
no apostoles sawri a mian do kalaboso. 22 Amna mawara sa
do kalaboso o polis ori a omahap sira so apostoles sawri
am mavoya da o kabo da as ipayvidi da a omvahey nia.
23 “Mawara kami daw am ari matahtah as ari sa o gwardia
do pantaw amna paywangen namen o pantaw ori am arava
o tawo!” kon da. 24 As do nakadngey na sia no kapitan no
gwardia do templo kanira no maato sa a papali am navakel
sa ta tarek da mapanmo ya no tawotawo as kasira dana no

panganohdan da. 25 Ichawara no asa ka tawo a makavata
sia, “Sira o nikalaboso nio sawri am tayto sa do templo a
mananawo!” 26 Iyangay da no ofisialis aya a omahap sira.
Pinakatanotanoroan da sava ta haman da an agchiden da
sa no tawotawo.
27 Pinasdep da sa a paytetneken do salapan da no
apopohen da as kaskaskad na sira no apohen da no papali.
28 “Tayto namen dana a vinata o kadi nio na a mananawan
so komapet do tawo aya asna ango di nio a omhesan.
Pinaytavo nio o Jerusalem a pawnononngan as kavata nio
pa sia o kayamen no napadiman ni Jesus!”

29 Amna vinata da Pedro kanira no apostoles saya, “No
Dios o mayanong a anohdan namen as inioava. 30 Pinapasek
nio si Jesus do kros so chinadiman na am pinirwa no Dios
a viayen. 31 Tayto dana sia do hanyit do kawananan na
sia a iya dana so Apo kano Mangahwad ta. Makayamot
dia am maparin ta a Israelita a kapakaboan so gatogatos an
manehseh ta. 32 Katestigoan namen o kaoyod na nia as aran
no Masanto a Espirito a iya so tinoroh no Dios do omonot
aya sia.”

33 Do nakadngey da sia no apopohen saya am oyod da sa
chinaket as chinakey da sa a dimanen. 34 Pero mian dawri o
asa ka Fariseo a mayngaran so Gamaliel a asa ka mananawo
do onotan da no Judeo as oyod da ipakamia no tawotawo.
Tominek ya as kapakaro na sira so apostoles do yanan
daya, 35 as kavata na sia, “Inio a kaydian ko a Israelita,
makapatak kamo do parinyen nio dira. 36 Do nakarahan
am naytotwaw si Teudas a makavata sia o kaiya no mato a
tawo as mian sa o manga apat a yatos so ka mahahakay a
minonot dia. Amna nidiman da sia no sinjalo as naychawpit
sa o tawotawo na sa as kadi na makatongtongan no plano
da. 37 Kwanasaw am naytotwaw pa si Judas a iGalilea do
tiempo no kahap da so sensos. Aro sa o minonot sia amna
nadiman pa ya as kapaychawpit da no tawotawo na sa.
38 Dawa sichangoriaw am mamarin kamoava so marahet
dira as paynolayen ta sa, ta an no parinyen daya as dia yapo
do Dios am machipanda anti ori, 39 asna an yapo do Dios o
parinyen daya am maparin nioava a homisen as tarek kamo
a maytotwaw a machisobna do Dios!” kwana.

40 As inanohdan da o vinata aya ni Gamaliel. Tinawagan
da sira o apostoles saya as kapayiplot da nira as kavata da
sia dira o kadi darana mananawan no komapet di Jesus as
kapavolaw da sira. 41 Komnaro dana sa daw o apostoles
aya a masoyot do katori da nakarawat so pandidiwan a
makayamot do kapanganohed da di Jesus. 42 As kararaw

sa a mangay do templo kan do vahavahay a mananawo do
ka si Jesus no Cristo aya.

6

No nanoma sa a pidien a mayserbi do timban

1 Kwanasaw do kapaypaaro darana no nanganohed saya
di Jesus am mian o reklamo da no Judeo saya a maychirin
so Griego dira do Judeo saya a maychirin so Hebreo do kadi
napian no kapayatay no sidong aya ta dekey o marisibi da
no bioda sa a maychirin so Griego. 2 Dawa tinawagan da
no dose sawri so ka apostoles o atavo sa a nanganohed
dana di Jesus daw as kavata da sia dira, “Mayanong
ava o kasanga namen pa nia o kapayatay aya so sidong,
ta no kapawnonong namen so chirin no Dios o trabaho
namen. 3 Dawa kakakteh, mamidi kamo so papito dinio
a pawnoten no Masanto a Espirito, mapia so dadakay as
masolib tapian sira dana o tongdohen do akmaya sia a
trabaho, 4 tapian yamen am no kapachahoahok namen as
kano kapawnonong namen so chirin aya no Dios,” kon
da. 5 Chinakey da ya no tawotawo sawri o vinata daya
no apostoles saya as no pinidi da sa am asa si Esteban
a oyod a mahni so saray as pawnoten no Masanto a
Espirito. No kadwan sa am sa Felipe, Procoro, Nicanor,
Timon, Parmenas kani Nicolas a asa ka dia Judeo ta iAntioc
ya a minonot do panganohdan daya no Judeo manam so
nakapanganohed na di Jesus. 6 As nipresenta da sira o
napidi daw do apostoles aya as kapalapaw da so tanoro
da no apostoles aya do kapachahoahok da nira no papito
saya a pinidi da. 7 As naypangay o kapawnonong da so
chirin no Dios as kapaypaaro da no manganohed di Jesus
do Jerusalem as aran dira do papali da no Judeo am aro sa
o nanganohed.

No nakaaresto da si Esteban

8 As si Esteban a makayamot do sidong kano ipaka-
pamarin no Dios am aro o makakniknin a parinyen na
a navoya da no tawo. 9 Amna mian o asa ka gropo a
abnekan so Nakalibri as kanira no iCyrene, iAlejandria,
iCilicia kano iAsia a nachisobna as kadibati da si Esteban.
10 Amna tinorohan no Espirito no Dios si Esteban so rakoh
a kasolivan as nasobna dava o vinata na siraya. 11 Dawa
namaga sa so tawo a maydaday a makavata sia, “Nadngey
namen o tawo aya a makachirichirin so machikontra di
Moises as kan do Dios!” 12 Do diaya am pinakakey da sa
o tawotawo a somoli ni Esteban as naytavo sa a somoli
nia a aran sira o adngedngeyen da kanira no eskriba.

Dawa inahap da si Esteban a iyangay a pasalapen dira do
apopohen da sa. 13 Pinaytestigo da sa o pinagan saya a
maydaday a makavata so, “No tawo aya am omhes ava a
mapawnonong so machikontra do templo no Dios as kano
panyokoyokoran ni Moises. 14 Nadngey namen a makavata
sia o kararayaw sia anti no iNazareth aw a si Jesus o templo
aya as katadi na dia o pinanyokoyokoran ni Moises,” kon
da no maydaday saya. 15 As do katidib da di Esteban no
apopohen da saya am nabdis o katitiban no dangoy na
akmay dangoy no anghel.

7

No defensa kano mensahe ni Esteban

1 “Oyod sa o vatahen daya a komapet dimo?” kwana no
apohen da no papali di Esteban.
2 Vatan sia ni Esteban, “Inyapoan kano kakakteh, ad-
ngeyen nio o vatahen koaya dinio. Kaychowa am napavoya
o oyod a mato a Dios di Abraham a ama ta do kayan na
pa do Mesopotamia manam kano nakatda na do Haran,
3 as nia o vinata na sia, ‘Komaro ka dia a machisiay dira
do lipolipos mo sa as kangay mo do logar a pawnotan ko
anti dimo.’ 4 Komnaro si Abraham do kavahayan daya no
iCaldeo as kangay na a matda do Haran. Madiman si ama na
am pirwahen na a paydisen no Dios a mangay a matda do
logar aya a tayto nio na a katdan. 5 Arava o tinoroh no Dios
di Abraham a tana a aran dekey do logar aya a nipromisa
no Dios dia a dira na kanira no tayatayabo na as abo pa
kanaw o manganak ni Abraham. 6 Vinata pa no Dios dia ta
no tayatayabo na sa am matda sa anti so apat a yatos so ka
kawan do asa ka logar a di da kavahayan. As sira o taylogar
so katdan daya am pakasisien da sira anti as kapakovot da
sira. 7 ‘Amna sira o tawotawo aya a maysarasaray dira
am kastigoan ko sa,’ kwana no Dios. ‘An tayoka ya am
makakaro sa anti o tayatayabo moaya dawri as kangay da
dia a omdaday dana diaken.’ 8 As tapian di da a kawayakan
da Abraham kanira no tayatayabo na o promisa aya no Dios
am vinata no Dios di Abraham o kapatoli na kanira anti no
tayatayabo na sa. Mawara o anak ni Abraham a si Isaac
am pinatoli da do chawaho na a karaw. Si Isaac aya o ama
anti ni Jacob as si Jacob aya o ama da anti no dose sawri a
mahahakay a yaten so tayatayabo da.
9 “As sira o onse saya a kamanganakan ni Jacob am
chinaynanahet da o kakteh da a si Jose as nidakaw da do
Egipto. Pero no Dios am navidin a machichasa sia, 10 as
kalibri na sia do atavo a pinayparahanan na pandidiwan

as katoroh na dia so kasolivan a pinakamia ni Faro a iya
so Patol no Egipto. Dawa tinongdo na si Jose a gobernador
do Egipto as kan apohen do palasio na. 11 Kwanasaw am
maychapteng do atavo a kavahayan sa do Egipto as kan do
Canaan as kaoyod na rakoh no kapakasiasi no tawotawo.
As sira o apoapo tawri do Canaan am arava o mavoya da
a kanen. 12 As do nakadngey sia ni Jacob o kayan pa no
mayis do Egipto am tinovoy na sa o kamanganakan na saya
a apoapo ta a nia so nanoma a kangay da daw. 13 Do pidwa
no nakangay da a manadiw am napasinchad si Jose dira
do kakakteh na saya a nia so chinapanmoan sia ni Faro o
familia ni Jose. 14 Paytovoyan narana nia ni Jose si ama na
as kanira no lipolipos na sa. Papito poho kano dadima sa o
nangay a matda do Egipto. 15 Nawri o kaparin no nakangay
ni Jacob do Egipto a dawri so chinadimanan na as kanira
no kamanganakan na sawri a sira so apoapo ta. 16 Amna
nivovon sa atavo do logar do Sikem a sinadiw pa kaychowa
no apo ni Jacob a si Abraham dira do kamanganakan ni
Hamor.

17 “As do kapaypasngen no tiempo a kapatongtong sia
no Dios o promisa na di Abraham a kalibri na sira so
tayatayabo na saya am naypaaro sa o tayatayabo naya do
Egipto, 18 as kayan no nachitadi a patol a di makasinchad si
Jose. 19 Marahet o pinariparin no patol aya dira do apoapo
ta saw. Niloko na sira as kapospos na so inyapoan saw a
omvidin so kametdehan do katakyan a madiman. 20 Do
niaya a tiempo o nakawara ni Moises as oyod ya a mavid
a metdeh as tinayo da sia no inyapoan na do vahay da
so tatdo a ka vohan, 21 amna do kwanasaw am ichaytayo
da pava as navoya sia no mavakes aya a anak ni Faro
as inahap na as kaparin na sia akmay romanes na anak.
22 Do kapayparakoh ni Moises am ninanawo ya do atavo a
pananawan kano kasolivan da no iEgipto. As do atavo a
vatahen kano parinyen na am mavoya o kaoyod na a rakoh
kano mapia no pinangtoktoan na.

23 “Do kakwarenta anyos ni Moises am nawara do aktokto
na o kangay na a tomidib dira do kaydian na sawri a
Israelita. 24 Amna mawara dira am navoya na o asa
dira do kaydian na a tayto pakasisien no asa ka iEgipto.
Nyeng na ipachidiman o kaydian naya as kadiman na so
iEgipto awri. 25 Do vata ni Moises as sira o Israelita aya
am ari da maintindi o kaiya no tinongdo aya no Dios
a somidong sira a komaro do pandidiwan daya amna
chinapatak dava ya. 26 Omonot a araw am mirwa a mangay
dira. Mawara am tori sa o dadwa do kaydian na a Israelita

a maydiman. Ichakey na sa paysondohen as dawa vinata
na dira, ‘Kakakteh, maykaydian kamo asna ango ipaydiman
nio.’ 27 Amna no tawo aya a marahet so pariparinyen am
pinawadin na si Moises as kavata na sia, ‘Ta sino ka a
omyokoyokod niamen as kano sino ka a mangay a omhosga
diamen. 28 Ichakey mo paro yaken a dimanen akma so
nakadiman mo so iEgipto aw kakoyab?’ 29 Do niaya aya
a tinbay no tawo aya am nayayo si Moises as kangay na
do marayi a logar a tawagan da so Midian. Navidin daw
a matda as kapaychakovot na as dawri o chinawaran no
dadwa a ka anak na a mahahakay.

30 “Do nakarahan no apat a poho a ka kawan am nangay
si Moises do desierto do asa ka tokon a tawagan da so Sinai.
As do kayan naya daw am mian o nangay sia a asa ka
anghel a mian do asa ka omnininyas a kayo. 31 Do nakavoya
sia ya ni Moises am oyod a naychaknin. Naypasngen as
do kapaypasngen nawri am nadngey na o liak no Dios
a makavata sia, 32 ‘Yaken o Dios no apoapo mo sa, Dios
ni Abraham, ni Isaac kani Jacob.’ Namo si Moises as
kapaychalayilayin na as katiban na pava o omnininyas aw a
kayo. 33 ‘Pakarohen mo o sandalyas mo, ta no tayto moaya
a paytetnekan am masanto,’ kwana no Dios. 34 ‘Navoya
ko na o pakasisian da no tawo ko do Egipto as nadngey
ko na o tanyis da. Dawa gomintin ako a omlibri sira as
sichangoriaw am tovoyen koymo do Egipto,’ kwana no Dios.

35 “Si Moises aya,” kwana ni Esteban, “a chinaskeh da
no kaydian na sa a vatan da sia kaychowa so ‘Sino ka a
omyokoyokod niamen as kano sino ka a mangay a omhosga
diamen,’ am tinovoy no Dios a manyokoyokod da kano
omlibri sira do sidong no anghel awri do omnininyas ori
a kayo. 36 As si Moises o napawnot sira do kakaro da do
Egipto do aro a pinarin na a makakniknin do kayan da pa
do Egipto as kan do kayan da do logar a abnekan so Red
Sea as kan do desierto awri a chintaktasan da so apat a
poho a ka kawan. 37 Si Moises a mismo o nakavata sia
dira do apoapo ta sawri a Israelita o, ‘Mian anti o asa do
tayatayabo nio a tovoyen no Dios a mapawnonong sia dinio
o chirin na akma so nakatovoy na diaken a kaydian nio a
Israelita.’ 38 Iya pa o pinachisisirinyan no anghel do kayan
da kanira no apoapo ta saw do tokon no Sinai as kaiya no
minrawat so panyokoyokoran a tinoroh no Dios diaten.

39 “Amna chinakey dava anohdan no apoapo ta sawri si
Moises, asna nawri o mian do aktokto da o kaparin no viay
do Egipto. 40 Dawa nangay sa di Aaron a kakteh ni Moises
as kavata da sia, ‘Ipamarin mo yamen so kwinta dios a

machirayay diamen, ta si Moises aya a napawnot diamen a
komaro do Egipto am ichapatak namen pava an ango dana
o naparin sia.’ 41 As namarin sa so akmay dekey a baka
as kapamista da as kapanangay da pa diaya so isakrifisio
da sia. Oyod da nidaay kano ichakonswelo o pinarin aya
no tanoro da. 42 Dawa pinaynolay na sa no Dios aran do
kanianib da so vitohen kano vohan kano araw do kasoli na
nira. No naparin aya am akma so vinata kaychowa no asa
ka profeta:

> ‘Inio a tawo no Israel, nandiman kamo so vinyay a
> itoroh nio do anianiven nio do kayan nio do desierto so
> apat a poho a ka kawan amna yaken ava o tinorohan nio
> nia. 43 Ta nawri o inonot nio a angayan nio a manganianib
> o tolda ni Moloc as kano vitohen ni Refan a nia sa so
> pinarin no tanoro nio. Dawa paypavawahen koynio do
> angayan nioaya, ta do viit na paw anti no Babilonia.’

44 “No kabo ava no mapanakenakem sia dira do apoapo
ta sirawri o Apo ta a Dios ta inononot da an dino angayan
da do desierto awri o tolda a dadayan da so Dios a nia so
pinarin do niyokoyokoran na nia ni Moises. 45 Madiman si
Moises am tinadian ya ni Joshua a mapawnot sira so apoapo
ta saw a manda do nakarapit darana so nipromisa awri a
tana da. Nihomis da sa o tawotawo a adan a mian daw
no apoapo ta sawri do sidong no Dios. As sinerbi da pa
o tolda ori a manda do tiempo ni David. 46 Pinakamia no
Dios si David as chinahoho na an akmay iya o mamarin
so vahay a angangayan da no apoapo ta saw a omdaday
so Dios. 47 Amna si David ava o pinaparinyan sia no Dios,
ta no anak na a si Solomon. 48 Amna no mato a Dios am
matda ava do vahay a pinarin no tawo, ta no vinata no Dios
a pinatolas na no profeta kaychowa am:

> 49 ‘No hanyit o trono ko as no tana am patakaran ko so
> kokod ko as ara paro maparin nio a patneken a yanan ko
> anmana paywayaman ko? 50 Arava o minarin so atavo do
> tana kan do tohos an dia voken a yaken.’

51 “Inio,” kwana ni Esteban dira do Judeo saya, “am
makehnet o pangtoktoan nio kano panenngey nio so chirin
no Dios a akma sira so abo so Dios. As akma kamo pa so
kaparin da no apoapo nio sirawri a maskeh a pawnoten
no Masanto a Espirito. 52 Sino dira do profeta o di
da pinakasiasi no apoapo nio sawri. Nidiman da sa o
napapanmo no manam a kawara no tinovoy no Dios a iya
so tayoka nio a otapan kano dimanen. 53 Inio o tinorohan
da nia no angheles o panyokoyokoran no Dios am kayan pa
no kadi nio a omonotan dia,” kwana ni Esteban.

No nakadiman da si Esteban

54 Nakadngey da sia ya no apopohen saya am oyod
sa somnoli as kapaylangetnget da do soli da ni Esteban.
55 Amna si Esteban am do ipakapamarin no Masanto a
Espirito am tomnangay as kavoya na so gloria no Dios as
kano Naytawo a maytetnek do kawananan na sia. 56 Vatan
sia ni Esteban, “Tiban nio. Tayto ko mavoya o hanyit a
maywang. As si Jesus am tayto a tomnek do kawananan sia
no Dios.” 57 Ipangyaw da no tawotawo aya as kaseseng da
so tadinya da as kapayayo da a omdivon si Esteban as kahap
da sia. 58 Chinaro da do kavahayan ori as kagchid da sia no
bato a manda do nakadiman na. As vinidin da o ayoayob
da no naparaherahet aw si Esteban do asa ka mahakay a
mayngaran so Saulo. 59 Do katayto da paya a gomchid sia
am tomnawatawag si Esteban so, “Apo mo Jesus,” kwana,
“rawaten mo na yaken.” 60 Domnogod as kapangyaw na
nia a vatahen, “Apo, kastigoan mo sava do tayto daya a
parinyen diaken.” Tayoka na ya vatahen am nadiman.

8

No nakapakasiasi sira ni Saulo o nanganohed

1 As si Saulo am niaproban na o nakadiman daya si
Esteban, as do araw aw kanaw am somnitnan o kapakasiasi
da sira so manganohed di Jesus do Jerusalem as naychawpit
sa atavo do kavahayan no Judea kano Samaria as voyvoh
dana sa o apostoles aya a navidin do Jerusalem. 2 Nivovon
da si Esteban no kadwan sa a nanganohed a rakoh so
kangsah kano katanyis. 3 Asna si Saulo am oyod a mahara
o kapakasiasi na sira so omonot di Jesus as somindep do
vahavahay as kahap na sira a mayalit mahahakay kano
mavavakes a gorogoren a iyangay do kalaboso.

No nakapananawo so chirin no Dios do Samaria

4 As sira o naychawpit aya do matatarek a kavahayan am
inangay da pawnonongen o komapet di Jesus. 5 Si Felipe
a rarayay da am nangay do asa ka kavahayan do Samaria
a mananawo nia o ka si Jesus no Cristo aya. 6 Aro sa o
nanganohed di Jesus do nakadngey da so vinata naya as kan
do nakavoya da so makakniknin sa a pinarin na. 7 Aran
sira o mararahet a espirito a somindep do tawotawo am
nangyangyaw sa as kakaro da. As natova sa o aro a mapiday
as kano paralitiko. 8 Dawa mian o rakoh a kasoyosoyotan
do kavahayan awri.

9 As mian daw si Simon a asa ka masolib a machanito a
iya so pinaychaknin da no tawotawo sa do Samaria as do
akmaya sia am nahap na sa a manganohed do kaasa na a

mato a tawo 10 o atavo a kaparin no tawo, ta do vata da
as mian sia o ipakapamarin no Dios. 11 As do nayendes a
tiempo am pinawnot na sa o tawotawo saya makayamot do
pariparinyen na sa. 12 Pero do nakapananawo ni Felipe so
Evanghelio aya a komapet di Jesu Cristo kano paypatolan
no Dios am aro sa o nanganohed di Jesus as kapabawtismo
da. 13 Aran si Simon am nanganohed. As do nakatayoka da
sia bawtismoan am nachivan di Felipe as do kavoya na so
makakniknin sa a pariparinyen ni Felipe am naychaknin.
14 As do nakadngey da sia no apostoles do Jerusalem
o nakapanganohed da no tawotawo sa do Samaria am
tinovoy da sa Pedro kani Juan daw. 15 Mawara sa daw am
pinachahoahok da sa o nanganohed di Jesus tapian marisibi
da o Masanto a Espirito. 16 Nabawtismo dana sa do ngaran
ni Jesus o nanganohed saya pero di da pa risibi o Masanto
aya Espirito. 17 As do nakapalapaw da so tanoro da dira no
apostoles sawri am narawat da o Masanto a Espirito.
18 As do nakavoya sia ni Simon o kawara dira no Espirito
no Dios do pinalapawan da so tanoro da no apostoles
saya am chinakey na sa torohan so kartos, 19 as kavata
na sia, "Torohan nio pa yaken so ipakapamarin aya tapian
an sino o palapawan ko so tanoro am marisibi na o
Masanto a Espirito." 20 Vatan sia ni Pedro, "Machirapas
dimo a matemtem o kartos mo ta mian do aktokto mo o
kaparin mo sia sadiwen o regalo aya no Dios. 21 Arava
o parte mo do akmaya sia trabaho takwan marayi o
tawol mo do Dios. 22 Ipanehseh mo na o marahet aya
a niktokto mo as kapachahoahok mo do Dios, ta tarek
na paymo a kapakaboan. 23 Ta tayto ko a mapanmo o
kaynanahten mo kano nakavahod mo no gatos," kwana
ni Pedro. 24 "Ipachahoahok nio pa yaken tapian dia parin
diaken o vinata moaya," kwana ni Simon.
25 Tayoka da Pedro kani Juan a mananawo so komapet di
Jesus am nayvidi sa do Jerusalem as nananawo sa do aro sa
kavahayan do Samaria do kapanahan da daw.

No taga-Ethiopia a pinawnot ni Felipe di Jesus

26 As nangay di Felipe o asa ka anghel no Dios as kavata
na sia, "Mangay ka do rarahan awri a yapo do Jerusalem
a mangwan do Gaza." Niaya am rarahan do desierto.
27-28 Nangay si Felipe. Do rarahan aya am mian o asa
ka mato a ofisial no Ethiopia a tesorero ya ni Candace
a reyna no Ethiopia. Yapo o ofisial aya do Jerusalem a
omanianib so Dios as mayvidi dana do kavahayan da. As
do katayto na do kalesa naw am ari a maylir do libro
ni profeta Isaias. 29 Vinata no Espirito no Dios di Felipe,

"Maypasngen ka do kalesa aya as kararayay mo so tawo
aya." 30 Nayayo si Felipe as kapaypasngen na do ofisial
aya. Nadngey na o liren naya do libro no profeta Isaias as
ahsan na sia, "Ara mo a maintindi o liren moaya?" kwana
ni Felipe. 31 "Omba, ta arava o omnanawo diaken," kwana
no ofisial aya. Pinasakay na si Felipe as kapaydisna na sia
do katangked naw. 32 As niaya o nakatolas aya a liren no
tawo aya,

"Akma so karnero a machinolay do kadiman sia an-
mana no dekey a karnero a di maybaba an pakarohen
o boboh na am nawri o kaparin na a di machisobna.
33 Pinamahbo da sia as arava o sinincharan da a anohed
na, as ara paro makaparin sia pawnononongen o oyod aya
marahet a dadakay da no tawotawo saya? Aran abo gatos
na am nidiman da sia."

34 Vatan sia no ofisial aya, "Ivahey mo pa diaken an sino
o pangononongan naya no profeta aya. No karakohan na
anmana matarek." 35 Ninanawo ni Felipe o ofisial aya do
nilir naya a Evanghelio no profeta aya a komapet di Jesus.
36 Kwanasaw do kapanahan da do masngen do danom am
vinata sia no ofisial aya, "Tiya o danom as maparin paroava
an bawtismoan mo na yaken?" *

38 Pinaynehah no ofisial o sakayan naya as kangay da
dadwa do danom awri as kabawtismo na di Felipe. 39 As do
nakakaro da do danom awri am inahap no Espirito no Dios
si Felipe as katod narana abo as kadi narana nakavoyan sia
no ofisial aya. As oyod a masoyot do kasavat naranawri.
40 As si Felipe am nawara dana do kavahayan no Asoto as
kapananawo na so Evanghelio aya do atavo sa a kavahayan
a pinanahanan na nanda do nakapakarapit na do Cesarea.

9

No nakatawag dia no Dios si Saulo

1 As si Saulo a nawri so chitahen o kapakasiasi kano
kadiman na sira so omonot sa di Jesus am nangay do apohen
da no papali, 2 a mangahes so tolas a iyangay na do ofisialis
sa do sinagoga sa do Damasco a nia so ayet na a omaresto so
aran sino a tawo a manganohed di Jesus, mahakay anmana
mavakes, a iyangay a ipakalaboso do Jerusalem.

3 As do kayan na do rarahan a masngen dana do Damasco
am naychehat o kayan no rial a yapo do hanyit do yanan
naya. 4 Nyeng a maysasakeb si Saulo as kapakadngey na so

* **8:36** 8:36 *Do kadwan sa a manuscript am mian pa o* 37. Tinbay ni Felipe, "Maparin an oyod o kapanganohed mo na di Jesus." "Manganohed ako na do ka si Jesu Cristo na no Manganak no Dios," kwana.

liak a makavata sia, “Saulo, Saulo, ango pakasisian moaya
diaken.” 5 “Sino ka, mo Apo,” kwana ni Saulo. “Yaken
si Jesus,” kwana no liak aya. “Yaken o tayto moaya a
pakasisien. 6 Asna tomnek ka as kangay mo do kavahayan
aya, ta ipapanmo anti dimo daw o ichakey ko a ipaparin
dimo,” kwana no liak awri. 7 As no rarayay na sa ni Saulo
am oyod sa namo. Nakapayliliak sava ta nadngey da o liak
awri am navoya dava an sino o nayliliak aw. 8 Tominek si
Saulo as kapangolirat na am arava o navoya na ta navota.
As nikaday darana sia a iyangay do Damasco. 9 Nakavoya
ava as kominan ava kano mininom ava so tatdo a karaw.
10 Mian do Damasco aya o tawo a nanganohed dana
di Jesus a si Ananias. As do asa ka vision am nasisirin
sia ni Jesus. “Ananias,” kwana. “Ango ichahoho mo
diaken mo Apo,” kwana ni Ananias. 11 “Mangay ka do
vatan daya so Matalineng a Rarahan as kachita mo so
asa a ka iTarso a si Saulo a tayto a maydasal do vahay
ni Judas. 12 Pinapanmo ko na sia do asa ka vision o
kawara mo a mapalapaw so tanoro mo sia tapian makavoya
dana,” kwana ni Jesus. 13 “Oon, amna nadngey ko na o
kapanghavas no pariparinyen na dira do tawotawo mo sa
do Jerusalem, 14 as mian o permiso na a yapo do maato sa
a papali do kaparin na diamen a arestohen a atavo a tawo
a nanganohed dimo do Damasco aya.” 15 Amna vinata ni
Jesus, “Mangay ka as kaparin mo so vatahen koaya dimo, ta
si Saulo aya am pinidi ko a mayserbi diaken a mapapanmo
no chirin ko dira do Hentil kan dira do patol sa kan dinio
a tayatayabo ni Israel. 16 As ipapanmo ko sia o kaaro no
pakasisian na anti a makayamot do kawnot na diaken,”
kwana ni Jesus.
17 Dawa nangay si Ananias do vahay ni Judas as kapala-
paw na so tanoro na di Saulo as kavata na sia, “Kakteh mo
Saulo, tinovoy ako no Apo ta a si Jesus a iya so navayat mo
do rarahan ori do kapangwan mo dia. Tinovoy na yaken
tapian mirwa ka na makavoya as karisibi mo so Masanto a
Espirito a iya so maynolay dimo,” kwana ni Ananias. 18 As
nanyeng a manalasal o akmay isis a yapo do mata ni Saulo
as kapakavoya narana. Karahan na naw am nibawtismoan
da sia. 19 Kominan as naypayet o karakohan na.

No nanoma a kapananawo ni Saulo

Navidividin pa si Saulo do Damasco dira do manganohed
sa di Jesus. 20 As nyeng a somitnan a mangangay do
sinagoga da no Judeo a mapawnonong sia o ka si Jesus no
Manganak no Dios. 21 Naychaknin sa do nakadngey da sia
as kavata da sia, “Niaya paroava o napakasiasi so tawotawo

sa ni Jesus do Jerusalem? As nangay paroava ya dia a
mangaresto so iyangay na dira do maato sa a papali?”
22 As naypangdet si Saulo a mananawo as kapaypangay
no kasolivan na a mapawnonong sia o ka si Jesus no Cristo
as arava dira do Judeo sawri do Damasco o nakatbay sia.
23 Makarahan o pira karaw am chinakey da dimanen si
Saulo no Judeo sawri as pinaypapanmoan da an maypango
o kadiman da sia. 24 As nayfermi da sia a tayayanan do
ahbetan aw no kavahayan ori do Damasco tapian dimanen
da amna natanggal ya ni Saulo. 25 Dawa do asa ka mahep
am pinangay da sia no rarayay na do rakoh a alat as
kawlot da sia a pagtinyen do dichod no makarang a atoy
no kavahayan ori.

No nakangay ni Saulo dira do nanganohed sa di Jesus do Jerusalem

26 Nangay si Saulo do Jerusalem as kakey na a machisasa
dira do manganohed di Jesus amna chinamo da sia, ta
do vata da as ari pa di manganohed di Jesus. 27 Amna
pinachivan na sia ni Bernabe as kapasinchad na sia dira
do apostoles sirawri. Vinahey na o nakapavoya ni Jesus
di Saulo do rarahan as kano nakasisirin na sia ni Jesus.
Vinahey na pa o angdet ni Saulo do nakapananawo na
so komapet di Jesus do Damasco. 28 As navidin pa si
Saulo do Jerusalem a machasa do pariparinyen da no
manganohed sawri daw. 29 Oyod a mangdet a mananawo
as kapachidibati na dira do Judeo sawri daw a maychirin so
Griego. As makayamot dia am chinakey da sia a dimanen
no pinachidibatian na saya. 30 As do nakapanmo da sia ya
no kakakteh na sawri di Jesus am inangay da sia do Cesarea
as katovoy da sia do kavahayan na do Tarso.
31 As do tiempo kanaw am ara pava o pinayparahanan
da a pakasisian no nanganohed dana sa di Jesus do Judea,
Galilea kan do Samaria as naypahni o kapanganohed da as
kapaypaaro da a makayamot do sidong dira no Masanto a
Espirito as mavoya do kaparin no viay da o kawnot da do
Dios.

No milagro ni Pedro do Lida kan do Jopa

32 As si Pedro am nangay a ombisita sira so nanganohed sa
di Jesus do aro sa a kavahayan as asa karaw am nangay dira
do tawotawo sa no Dios do Lida. 33 Navoya na daw si Eneas
a asa ka mahakay a paralitiko as di pa nakapayvangon so
wawaho dana a ka kawan. 34 “Eneas,” kwana ni Pedro,
“mayvangon ka na as kahon mo so apin mo ta nitova ka
na ni Jesu Cristo.” As nanyeng a mayvangon. 35 Navoya da

atavo no tawotawo do Lida kan do Saron o nakapakayam
naranaya as nanganohed sa di Jesus.
36 As do Jopa am mian o asa ka mavakes a mayngaran so
Tabita as do chirin no Griego am Dorcas a mayinmonmoan
pa so agsa. Aro o mapia a pariparinyen na as kano
rakoh o kasisien na. 37 As do kayan ni Pedro do Lida
am naganit si Tabita as kadiman na. Ninamonamo da
o karakohan naya as kangay da nia do tohos do asa ka
kwarto no vahay na. 38 As do kasngen no Lida do Jopa
am pinanoyotoyonan da si Pedro. “Mangay ka pa kono an
maparin do Jopa so makalo,” kon da no tinovoy da saw.
39 Nachivan dira si Pedro a mangay do Jopa as mawara
sa daw am inangay da sia do yanan no nadiman ori as
sira o bioda ori am maychatanyitanyis sa as kadivon da
si Pedro a mapavoya nia sia o laylay dawri a nihneb ni
Tabita do kaviay na pa. 40 Pinahbet na sa atavo ni Pedro
as kadogod na a machahoahok. Tayoka ya am tominek
as kasalap na so karakohan ori ni Tabita as kavata na
sia, “Tabita, mayvangon ka.” Nayvotideng si Tabita as do
nakavoya na si Pedro am nayvangon as kapaydisna na.
41 As nipondanan ni Pedro o tanoro na as kasidong na sia a
maytetnek as katawag na dira do bioda sawri kano kadwan
pa sa a manganohed di Jesus as navoya da o nakapirwa
na a maviay ni Tabita. 42 As nadngey da no tawotawo
do Jopa o naparin aya as aro sa o nanganohed di Jesus.
43 Navidin pa daw si Pedro as natda do vahay ni Simon a
asa ka maychodikodit.

10

No vision sa dira da Pedro kani Cornelio

1 Mian do Cesarea o asa ka sentorio no Roma a mayngaran
so Cornelio a apohen no asa yatos a ka sinjalo no Italia.
2 Si Cornelio aya kanira atavo do vahay na am madiodiosen
sa as kano oyod a masisien si Cornelio as kafermi na a
maydasal do Dios. 3 Asa ka makoyab am nawara o anghel no
Dios di Cornelio do asa ka vision. “Cornelio,” kwana. 4 Tod
a mangolirat si Cornelio do kamo na as kavata na sia, “Ango
ichakey mo mo Apo.” Vatan sia no anghel aya, “Fermi na
a manakem no Dios o kasisien mo as kadngey na so dasal
mo. 5 Ipahap mo sichangoriaw si Simon a mayngaran pa so
Pedro a tayto do Jopa, 6 a matda do vahay ni Simon a asa
ka maychodikodit. No vahay na am masngen do kanayan.”
7 Nawri o vinata no anghel aya as kakaro narana. Kakaro
na am tinawagan ni Cornelio o dadwa dira do pachirawatan
na as kano asa do sinjalo na a madiodiosen. 8 As tayoka na

a ivahey dira o atavo awri a vinata no anghel am tinovoy
na sa do Jopa.
9 Do maraw do omonot danawri araw do kasngen darana
makarapit am nangay si Pedro do pasalawsawan do tohos
no katdan na a machahoahok. 10 Kwanasaw am napteng
si Pedro as do katayto da paya a manotong am mian o
pinavoya na dia no Dios a asa ka vision. 11 Navoya na
o hanyit a maywang as kayan no akmay rakoh a ayob
a makedked do apat a aroywan a maypagtin. 12 No
minyan no ayob aya am matatarek sa a vinyay, boday kano
manomanok. 13 As nadngey ni Pedro o liak a makavata
sia, “Mayvangon ka na mo Pedro as kapandiman mo as
kakan mo.” 14 Amna no tinbay ni Pedro am, “Omba mo
Apo, ta komnan ako pava so akmaya sia, ta dagen sa ya do
onotan namen,” kwana. 15 Pirwa no liak awri a makavata
sia, “Vatahen moava o kadi na mayanongan no kakan sia
an vatahen no Dios o kaparin na a kanen.” 16 Naypitdo a
maparin ya as kapayvidi narana do hanyit no ayob ori.
17 Do kaktokto pa nia ni Pedro an ango inmonmoan na
nia am nawara sa o tawo sawri a tinovoy ni Cornelio do
vahay aya a katdan ni Pedro. 18 Tomnawag sa, “Diaya paro
o katdan ni Simon a tawagan so Pedro?” 19-20 Machirayay
do katayto na paya a komtokto no inmonmoan no vision ori
am vinata dia no Espirito no Dios, “Gomtin ka na ta tayto sa
o komita dimo a tatdo a ka tawo. Mamo kava a machivan
dira ta yaken o tomnovoy aya sira,” kwana. 21 Igtin ni Pedro
as kavata na sia, “Yaken o chitahen nioaya. Ango ichakey
nio.” 22 “Tinovoy na yamen ni Sentorio Cornelio,” kon da,
“ta nangay sia o anghel no Dios a makavata sia o kapatawag
nimo a mangay sia tapian madngey na pa o vatahen mo.
Si Cornelio aya am madiodiosen as kapia no dadakay na
as ipakamia sia no kapayengay mo sa a Judeo,” kon da.
23 Pinasdep na sa ni Pedro as kaysan darana dawri.
Do omonot aw araw am nachivan dana dira si Pedro as
kanira no kadwan a kakakteh di Jesus do Jopa. 24 Nawara
sa do Cesarea do omonot danaw araw. Mian dana sa a
mananaya sa Cornelio kano lipolipos na sa kano kaychay-
van na sa a niinbitan na. 25 Somdep si Pedro am vinayat
ni Cornelio as kadogod na do salapan na. 26 Nyeng na a
patneken ni Pedro as kavata na sia, “Tomnek ka ta kapalit
mo yaken a tawo.” 27 As do kapaysisirin da Pedro kani
Cornelio do kasdep dawri do vahay aw am navoya ni Pedro
o kaaro da no tawotawo do sahad aw. 28 No vinata ni
Pedro am, “Mapanmo nio am piahen ava no onotan namen
a Judeo o kangay namen dinio a dia Judeo a maybisita amna
pinapanmo diaken no Dios kakoyab do asa ka vision o kadi

ko a mangatatadkan so tawo. 29 Dawa do nakapatawag nio
niaken am nangay ako dia a abo so kapasadisadit sia as
ichakey ko ichapatak an ango pinatawagan moaya niaken,”
kwana.
30 Vinata ni Cornelio, “Apat dana a karaw o nakarahan do
akmaya sia a oras do kayan ko a maydasal o nakapaychehat
na a mawara no asa ka tawo a maknyay so laylay.
Naytetnek do salapan ko, 31 as kavata na sia, ‘Cornelio,
nadngey no Dios o dasal mo as kanakem na so kasisien mo.
32 Sichangoriaw am ipatawag mo do Jopa o asa ka tawo a
mayngaran so Simon a tawagan so Pedro a tayto matda da
Simon a asa ka maychodikodit do vahay da a masngen do
kanayan,’ kwana no anghel aw. 33 Dawa nanyeng koymo a
ipatawag as mapia ta tayto ka nakangay dia. Tayto ta dia
do salapan no Dios a domngey so vatahen mo a maypakwan
do Dios,” kwana ni Cornelio di Pedro.

No mensahe ni Pedro dira da Cornelio

34 Ipayliliak ni Pedro. “Makayamot do vision kori am
tayto ko mapanmo o kadi na mangatatadkan no Dios so
tawotawo, 35 ta ichaddaw na o atavo a tawotawo a somin-
chad sia as napia so pariparinyen aran dino o pinakayapoan
da a kavahayan. 36 Mapanmo nio o pinapanmo no Dios
diamen a Israelita a Evanghelio no kapavidi diaten no Dios
a makayamot di Jesu Cristo, ta si Cristo o Apo no atavo a
tawotawo. 37-38 Mapanmo nio na sigoro o pinariparin ni
Jesus a iNazareth do provinsia no Galilea kan do Judea do
nakarahan no nakapanbawtismo ni Juan so tawotawo. As
mapanmo nio na ta tinoroh no Dios di Jesus o Masanto a
Espirito as kano ipakapamarin na as kangay na do aran
dino a mamarin so mapia as katova na sira so pakasisien ni
Satanas takwan mian sia o ipakapamarin no Dios. 39 Navoya
namen a apostoles o pinarin na sawri do Jerusalem as kan
do atavo sa kavahayan do Judea amna alit na no nakadiman
da sia do nakapapasek da sia do kros. 40 Amna do ichatdo
na karaw am pinirwa na sia viayen no Dios as kapavoya
na sia diamen. 41 Naytavo ava o tawo a makavoya sia ta
moyvoh kami a pinidi no Dios a mapapanmo nia takwan
nasa kami a koman kano ominon do nakarahan dana no
nakapirwa na a maviay. 42 As yamen o niyokoyokod na
a mangay a mapapanmo nia do tawotawo o ka si Jesus no
tinongdo no Dios a omhosga do maviay kano nadiman dana.
43 Atavo sa o profeta kaychowa am napatolas sa so komapet
di Jesus a mapapanmo nia ta an sino o manganohed di Jesus
am pakaboan na o atavo a gatogatos na a makayamot do
ipakapamarin ni Jesus,” kwana ni Pedro da Cornelio.

No nanoma a karawat da sia no Hentil o Masanto a Espirito

44 Do katori na paw a mangononong ni Pedro am nawara
o Masanto a Espirito dira do nakadngey aw sia, 45 as
chinaknin da no rarayay sa ni Pedro a Judeo a yapo do Jopa
o nakatoroh aya no Dios no Masanto a Espirito a aran dira
do Hentil. 46 Nadngey da sa a maychirin so matatarek a
chirin as kadaday da so Dios. As vinata ni Pedro, 47 "Tayto
dana dira o Masanto a Espirito a akma so katayto narana
diaten, dawa maparin tava a vadawen o kabawtismo sira."
48 Vatan narana sia ni Pedro o kabawtismo sira do ngaran
ni Jesu Cristo. Tayoka ya am niinbitan da si Pedro a
mavidividin pa dira.

11

No testimonio ni Pedro do Jerusalem a komapet dira da Cornelio

1 As sira o apostoles kanira no kadwan a kakakteh di Jesus
do Judea am nadngey da o nakarisibi darana sia no Hentil o
chirin no Dios as kapanganohed da. 2 Dawa do nakawara ni
Pedro do Jerusalem am sira o Judeo a manganohed di Jesus
a oyod a maistrikto do kawnot do onotan sa am nisobna da
si Pedro as kavata da sia dia, 3 "Ango iyangay mo dira do dia
Judeo as ango pachakan moaya dira." 4 Amna pinakapia ni
Pedro a ivahey dira an ango o naparin ori a makayapo do
sitnanan na. 5 Vinata na, "Mian ako do Jopa a machahoahok
do kayan no naparin. Mian o pinavoya diaken no Dios
a vision. Nakavoya ako so akmay rakoh a ayob a akmay
mian so mapadpet sia do apat aw a aroywan na a maypagtin
diaken a yapo do hanyit. 6 Tiban ko so kapiahen am mian sa
do ayob aya o matatarek a vinyay, boday kano manomanok.
7 As kadngey ko so liak a makavata sia, 'Mayvangon ka
na mo Pedro as kapandiman mo so kanen mo.' 8 Amna
no tinbay ko am, 'Omba mo Apo, ta kominan ako pava so
akmaya sia, ta dagen ya do onotan namen,' kon ko. 9 Pirwa
no liak aw a makavata sia, 'Vatahen moava o kadi na a
mayanongan no kakan sia an vatahen no Dios o kaparin
na a kanen.' 10 Naypitdo a maparin ya as kapayvidi narana
do hanyit no ayob aw. 11 Tomohos o ayob aw am nachirayay
o nakawara da no tatdo a ka tawo a tinovoy da sa diaken
a yapo do Cesarea. 12 As vinata diaken no Espirito no Dios
o kadi ko hamoan a machivan dira. Nachivan sa diamen o
anem saya a rarayay ta dia as kangay namen do vahay naya
ni Cornelio. 13 Vinahey na diamen o nakangay sia no asa
ka anghel do vahay na a omyokoyokod nia do kapatawag

na niaken do Jopa, 14 ta yaken o mapapanmo nia dira o
komapet do kalibrian da atavo do familia na. 15 Kasitnan
ko a mangononong am nawara dira o Masanto a Espirito
a akma so nakawara na diaten kaychowa do nanoma awri
a nakarawat ta sia. 16 As nanakem ko o nakavata na sia
no Apo ta a si Jesus kaychowa, 'Nibawtismoan naynio no
danom ni Juan as bawtismoan kamo anti no Masanto a
Espirito.' 17 As makayamot do nakatoroh no Dios so Espirito
na dira do di aya Judeo akma so nakatoroh naya sia diaten
kaychowa do nakapanganohed ta do Apo ta a si Jesu Cristo
am sino ako paro a somobna so Dios." 18 Kadngey da sia ya
am ara pava o mavavata da. Nidaday da o Dios as kavata
da sia, "Aran sira sawen o Hentil am tinorohan sa no Dios
so privilihio a manehseh no gatos da tapian marawat da o
viay a abo so pandan."

No nanoma sa a tawagan so Cristiano

19 Naychawpit sa o omonot sawri di Jesus a makayamot do
kapakasiasi dira do nakarahan no nakadiman da si Esteban.
Nakarapit sa o kadwan do Fenecia as kan do tana no Cipro
kan do kavahayan a Antioc do provinsia do Syria. Amna
voyvoh sa o kapayengay da a Judeo o pinawnononongan da
so komapet aya di Jesus. 20 Asna no kadwan sa a omonot di
Jesus a iCipro kan iCyrene am nangay sa do Antioc. As sira
pa o Hentil o pinawnononongan da so komapet do Apo ta a si
Jesus. 21 Makayamot do kayan na dira no ipakapamarin no
Dios am aro sa o nanganohed di Jesus do nakadngey da so
komapet aya sia as kawnot da dia. 22 Do nakadngey da sia ya
no mian do timban do Jerusalem am tinovoy da si Bernabe
do Antioc. 23 Mawara daw am oyod a masoyot si Bernabe do
kavoya na so ipakapamarin no Dios do viay da no iAntioc
saya. Vinata na dira o kapakahni da so kapanganohed da
di Jesus aran ango o maparin. 24 Si Bernabe aya am oyod a
mapia o dadakay na as no Masanto a Espirito o maynolay
do viay na. Mahni o saray na as do kayan naya daw am aro
sa o nakarapa dira do manganohed aya.

25 Kwanasaw am nangay si Bernabe do Tarso a komita si
Saulo. 26 Kavoya na sia am pinachivan na do Antioc. As do
sinahad no asa ka kawan am mian sa dira do manganohed
dana saya as kaaro no ninanawo da. As sira o nanganohed
saya di Jesus do Antioc am sira o nanoma a tawagan so
Cristiano.

27 As do kayan da pa da Bernabe kani Saulo do Antioc am
nawara sa o profeta a yapo do Jerusalem. 28 Asa dira am
si Agabo as naypisa do kavayavayat da am tominek as do
ipakapamarin no Espirito no Dios am vinahey na o kawara

anti no kapaychapteng no atavo. Tomnohod ya do ka si
Claudio no emperador do Roma. 29 Dawa pinaypapanmoan
da no manganohed sa di Jesus do Antioc o kaparara da so
sidong dira do kakakteh da sa do Judea. Tomnoroh sa so
maparin da a itoroh. 30 As pinarara da da Bernabe kani
Saulo o kartos aya a itoroh dira do adngedngeyen daw no
timban do Jerusalem.

12

No nakapavolaw sia no anghel si Pedro do kalaboso

1 Do niaya a tiempo am somnitnan si Patol Herodes a
mapakasiasi kano omtetek so kadwan sa a membro no
timban* do Jerusalem aya. 2 Pinadiman na no espada
si Santiago a kakteh ni Juan. 3 As do nakavoya na sia
ni Herodes o nakakonswelo da nia no Judeo saya am
pinaaresto na pa si Pedro. Maparin ya am tiempo no fiesta
no kakan so tinapay a abo so libadora. 4 Pinakalaboso na si
Pedro as kapagwardia na nia do apat a ka gropo no gwardia
a minted a tayepat so tawo a mavoavohod a maygwardia.
Chinakey ni Herodes o kasentensia na sia a dimanen do
kavoyan da sia no tawotawo an makarahan dana o fiesta
daya no Paskwa. 5 As do kayan ni Pedro do kalaboso am
pinawyod da sia a ipachahoahok no timban aya.
6 Do mahep aw a manam kano kahbet nia ni Herodes
si Pedro a hosgan kano dimanen do kavoyan da sia no
tawotawo am nakaycheh si Pedro a payvitan da no dadwa
a ka gwardia. Makedked no dadwa a ka kadena as kayan
da no maygwardia do ahbetan aw do priso. 7 Amna
naychehat a mawara o anghel no Dios a tomnek do yanan
naya as kayan no sehdang do priso aya. Hojihojian sia
no anghel o pakoh aya ni Pedro as kayokay na sia a
makavata sia, “Makalisto ka a mayvangon.” As nanyeng
a gomtos o kadena saya a mian do tanoro ni Pedro. 8 Vatan
sia no anghel aya, “Maylaylay ka na as kapangay mo na
so sandalyas mo.” Pinarin ya ni Pedro. Tayoka ya am
vinata no anghel aya, “Maytangbali ka as kapachivan mo
na diaken.” 9 Minonot si Pedro sia as kahbet da do priso
aya amna chinapatak nava ni Pedro an oyod o parinyen aw
no anghel aya ta vata na as asa ya ka vision. 10 Nihavasan da
o manomaw a istasion da no gwardia as kano ichadadwaw
no istasion. Makarahan ya am makarapit sa do pantaw aya
no priso a machimangket do kavahayan. Tod a maywang
o pantaw aya as kahbet da a mangwan dana do rarahan.

* **12:1** 12:1 No chirin aya dia timban am asa ava a ka vahay asna tawotawo sa ya ni Jesus.

Do kayan daranaya do rarahan aya am naychehat a mabo o
anghel aya. 11 As kapatakan narana nia ni Pedro o naparin
aw. Vatan na sia, “Sichangoriaw am ichapatak ko na o
kaoyod na! Tinovoy no Dios o anghel aya a omlibri diaken
di Herodes as kan do atavo a ichakey da a parinyen diaken
no Judeo saya.”

12 Kapatak na nia o kaoyod no nakapakavolaw naya am
nangay do vahay ni Maria a ina ni Juan Marcos. Mian sa
o aro a tawotawo a navayavayat daw a machahoahok nia,
13 as do nakapanogtog ni Pedro am nangay do pantaw si
Roda a asa ka pachirawatan da. 14 Nasinchad na o liak
ni Pedro asna do nakasoyot na am arava do aktokto na
o kapanyiwang na nia asna no nakapayayo na a mayvidi
do sahad a omvahey nia o katori ni Pedro do gagan.
15 “Naychawaw ka!” kon da. Amna pirwahen a vatahen no
mavakes aya o kaoyod na. As vatan da sia, “Anghel nawri
sigoro.” 16 Navidin a manogtog si Pedro as manyiwang sa
am oyod sa naychaknin do nakavoya da sia! 17 Nisinyasan
na sa do kapakadomi da as kavahey na nia o nakapavolaw
sia no Dios do kalaboso. “Ivahey nio pa da Santiago as kano
kadwan a kakakteh ta,” kwana as kakaro narana.

18 Mavekhas dana am oyod sa mavakel o gwardia saya ta
ichapatak dava an dino yanan ni Pedro. 19 Vatan na sia ni
Herodes o kachita da sia amna mavoya dava. Paskaskaran
na nira o gwardia saya as kavata na so kadiman sira.
Makarahan dana ya am nangay si Herodes do Cesarea ta
mian kanaw do Judea as kavidin na daw.

No nakadiman ni Patol a Herodes

20 Si Herodes aya am oyod na sa a ichaket o tawotawo
do Tiro as kan do Sidon. Makayamot dia am nikaykayvan
da no tawotawo saya si Blasto a mayordomo ni Herodes
tapian sidongen na sira as kangay darana a maytavo do
patol a mapakakabo takwan no pakayapoan no kanen no
kavahayan daya am do kavahayan ni Herodes. 21 Do asa
ka napesek a araw am inonay ni Herodes o laylay na do
kapatol na as kapaydisna na do trono na as kapaydiskorso
na dira do tawotawo sawri. 22 “Tawo ava o mayliliak aya
ta asa ya ka dios!” kwana no ipangyangyaw da no tawo do
kadngey da sia. 23 Nanyeng a kastigoan no anghel no Dios
si Herodes takwan inahap na o logar a kadaday so Dios no
tawotawo. Nawhed o karakohan na manda do kadiman na.

24 Naypaaro o narapit no chirin no Dios as kapaypaaro da
no manganohed.

25 Tayoka da Bernabe kani Saulo o trabaho da am nayvidi
sa a yapo do Jerusalem† as pinachivan da si Juan Marcos.

13

*No nakapidi da Bernabe kani Saulo a tovoyen a ma-
pawnonong so chirin no Dios do matatarek sa a kavahayan*

1 As do timban do Antioc am mian sa o profeta kano
mananawo a sa Bernabe kani Simeon a tawagan da so
Negro as kani Lucio a iCyrene kani Saulo as kani Manaen
a kaktehen no manyokoyokod a si Herodes. 2 Asa karaw
do kadaday da so Dios as kano kapay-ayono da am vinata
dira no Masanto a Espirito o kapidi da sa Bernabe kani
Saulo a omparin so trabaho a tinawatawagan nawri dira.
3 Nakarahan o kapay-ayono kano kapachahoahok da am
pinalapaw da o tanoro da dira da Bernabe kani Saulo as
kapadinaw darana sira.

No kavoyan so ipakapamarin no chirin no Dios do Cipro

4 Tinovoy sa no Masanto a Espirito sa Bernabe kani Saulo
do Seleucia as kasakay da daw do bapor a mangay do tana
no Cipro. 5 Mawara sa do Salamis am pinawnonong da o
chirin no Dios do sinagoga da sa no Judeo. Nachivan dira si
Juan Marcos a kasidong da.
6 Nidivon da o kavahayan sawri do Cipro a manda do
Pafos a diaya so chinasincharan da so asa ka Judeo a si
Bar-Jesus a kadakadaday a profeta as machanito. 7 Kayvan
ya no gobernador da do Cipro aya a si Sergio Paulo a
asa ka masolib a tawo. Tinawagan na sa Bernabe kani
Saulo ta ichakey na a adngeyen o chirin no Dios, 8 amna
nidistorbo na sa no machanito aya a ngaranan pa so Elimas
do chirin da no Griego, ta ichakey nava o kapanganohed no
gobernador aya. 9 As si Saulo a tawagan pa so Pablo am do
ipakapamarin no Masanto a Espirito am nisahsahan na o
machanito aya, 10 as kavata na sia, “Imo a anak ni Satanas,
kontra ka no atavo a mapia! Mangotap ka as karahet no
pariparinyen mo. Omhes ka paroava a mapayvadichid so
nanawo no Dios? 11 Sichangoriaw am parinyen naymo no
Dios a mavota. Makavoya kava anti so mayendes a tiempo.”
Nyeng a masari o kapakavoya na as kavota narana. Panita
narana so komaday sia. 12 Nanganohed o gobernador aya
do nakavoya na so naparin aya as kaoyod na a naychaknin
do ipakapamarin aya no nanawo no Dios.

Do Antioc do provinsia no Pisidia

† **12:25** 12:25 Do kadwan sa a manuscript am: nayvidi sa do Jerusalem.

13 Somnakay sa Pablo kano rarayay na saya do bapor
do Pafos as kangay da do Perga do provinsia no Pamfilia.
Makarapit sa daw am chinaroan sa ni Juan as kapayvidi na
do Jerusalem. 14 Nangay pa sa Bernabe kani Pablo do Antioc
do provinsia no Pisidia. Do araw no kapaynaynehah am
nangay sa do sinagoga as kapaydisna da. 15 Kapakarahan
no kalir da so pinatolas da Moises kanira no profeta sa am
pinatawag da sa Pablo no apopohen no kakpekpehan aya
as kavata da sia dira, “Kakakteh, an mian o ichakey nio a
inanawo diamen am ipapanmo nio diamen,” kon da.

16 Tominek si Pablo as kasinyas na dira do tawotawo aya
do kapaysilensio da as kavata na sia, “Inio a kaydian a
Israelita kaninio atavo a omanianib so Dios, adngeyen nio
yaken,” kwana. 17 “No Dios ta a tayatayabo ni Israel am
pinidi na sa o apoapo ta sawri a tawotawo na as do kayan
da pa do di da a kavahayan a Egipto am pinaypaaro na sa
as kwanasaw am makayamot do rakoh a ipakapamarin na
am pinawnot na sa a komaro daw. 18 As do apat a poho a
ka kawan am pinaypasinsian sa no Dios do kayan daya do
desierto. 19 Mawara dana sa do Canaan am nahomis da sa
do ipakapamarin no Dios o papito so ka nasiones a matda
daw as nawri o nakatoroh nia no Dios do apoapo ta sa o
nipromisa naya a tana do nakarahan no apat a yatos kano
dadima poho (450) a ka kawan. 20 Nakarahan na naw am
tinorohan sa no Dios so natatadi a manyokoyokod a manda
do tiempo ni Samuel a asa ka profeta. 21 Do tiempo naya ni
Samuel am nangahes sa o tawotawo aya so patol da as no
tinoroh no Dios a patol da am si Saulo a manganak ni Kis a
tayabo ni Benjamin. Naypatol si Saulo so apat a poho a ka
kawan. 22 As do kwanasaw am pinatadi no Dios si David a
patol a niaya so vatan na so, ‘Si David aya a anak ni Jesse o
ipakamia ko a tawo ta onotan na o inolay ko.’ 23 As yapo do
tayatayabo ni David o Mangahwad ta a si Jesus a tinoroh aya
no Dios diaten a Israelita akma so nipromisa na. 24 Manam
so nakasitnan ni Jesus do ministerio na am nawara si Juan
a mangay a mapawnonong do atavo a Israel so kapanehseh
da nia o gatogatos da as kapabawtismo da. 25 Masngen dana
a komavos o trabaho aya ni Juan am vinata na, ‘Sino ako do
vata nio. Yaken ava o nayendes nio naya a panapanayahen,
ta ito pa o manam a mawara a matoato pa kaniaken, ta
aran no kawvay ko so itan no sandalyas na am mayanong
akoava.’ Nawri o vinata ni Juan,” kwana ni Pablo.

26 “Dawa inio a kakakteh, tayatayabo ni Abraham as
kaninio atavo a omanianib so Dios am yaten o pinarawatan
so mensahe aya no kalibrian. 27 No tawotawo sa do

Jerusalem kano apopohen da am nasinchad dava si Jesus.
Naintindi dava o pinatolas da no profeta sa a madngey
da a maday so araw no kapaynaynehah. As sira mismo o
minpatongtong so nakatolas aya a kadiman si Jesus. 28 Aran
abo o gatos na a kastigoan dia so kadiman am kayan na
pa o kavata da so kapadiman nia ni Pilato. 29 Tayoka da
a parinyen di Jesus o atavo a pinatolas da no profeta aya
a komapet sia am pinagtin da sia do kros as kavovon da
nia. 30 Amna pinirwa sia a viayen no Dios. 31 As do apat a
poho so karaw am masanib o kavoya da sia no tawotawo sa
a nachivan sia do Jerusalem a yapo do Galilea a sira dana
sichangoriaw o tayto aya a mapawnonong sia o komapet
di Jesus do atavo," kwana ni Pablo. 32 "As tayto kami dia a
maparawat sia dinio o Evanghelio aya, ta no promisa aya no
Dios do apoapo ta, 33 am tayto makatongtong sichangoriaw
do nakapirwa na sia a viayen o Manganak naya a si Jesus
akma so nakatolas do ichadadwa no Salmo:

'Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako
a Ama mo.'

34 As no vinata pa no Dios do komapet do kapirwa na sia a
viayen as kadi narana a mirwan a madiman am,

'Itoroh ko anti dinio o mapia aya kano masigorado a
bendision a nipromisa ko di David.'

35 As no vatahen pa ni David do asa ka Salmo am no kadi na
sia piahen no Dios a mahta o karakohan no Masanto aya.
36 Niaya am komapet ava di David, ta do nakakavos ni David
a omparin so pinaparin sia no Dios am nadiman as kavovon
da nia do katangked no apoapo na sa as kahta no karakohan
na. 37 Asna no pinirwa aya a viayen no Dios am nahta
ava. 38 Dawa kapanmohen nio a kakakteh, ta mapakabo
no Dios o gatogatos nio a makayamot di Jesus, 39 ta arava
o malibri do gatos na do kawnot do panyokoyokoran ni
Moises amna an sino o manganohed di Jesus am malibri
do atavo a gatogatos na. 40 Dawa makahawa kamo tapian
di maparin dinio o pinapanmo no Dios do asa ka profeta
kaychowa:

41 'Inio a omtek no kakawyoran, tiban nio as ka-
paychaknin nio no mapaparin saya do tiempo nioaya
amna manganohed kamoava. Dawa machisiay kamo anti
diaken.' "

42 Tayoka a mayliliak si Pablo am minehbet sa kani
Bernabe. Niinbitan da sa no tawotawo sawri a mirwa pa
mananawo do omonot awri araw no kapaynaynehah so
komapet pa do tayoka daya a pawnonongen. 43 As do kakaro
da Pablo kani Bernabe am aro sa o minonot dira a Judeo
kanira no Hentil a tayto dana omonot do panganohdan

da no Judeo. Pinidipidit da sa da Pablo a makavata sia o
kavidin da a omonot do kakawyoran aya no grasia no Dios.
44 Do minonot aw araw no kapaynaynehah am toneng
a maytavo o tawotawo do kavahayan ori a navayavayat a
domngey so chirin no Dios. 45 Amna do nakavoya da sia no
apopohen da sa no Judeo o kaaro daya am chinaynanahet
da sa Pablo. Nikontra da o vinata ni Pablo as karahet
no vatavatahen da sia. 46 Amna namo sava sa Pablo
a mananawo as kavata da sia, "Mayanong o kainio no
manoma a makadngey so chirin no Dios. Amna do kaskeh
nio nia as kapakamahbo nio so inmonmoan no viay aya
a abo so pandan am sira dana o Hentil o pawnonongan
namen sia. 47 Ta no vinata diamen no Apo ta a Dios am,

> 'Tovoyen koynio a mapasehdang niaken dira do Hentil
> do atavo a parte no mondo aya tapian marisibi da o
> makakniknin a kapanlibri no Dios,' "

kwana ni Pablo.
48 As do nakadngey da sia ya no Hentil saya am oyod da
chinasoyot as kapamahemahes da do chirin aya no Dios. As
sira o pinidi no Dios a omrisibi so viay a abo so pandan am
nanganohed sa. 49 As nakarapit o chirin no Dios do atavo sa
kavahayan do omdivon aw. 50 Amna no maynanahet saya
a apopohen da no Judeo am pinasolsol da sa o kadwan a
marelihioso kano maato a mavavakes as kano kadwan pa
sa a maato a tawotawo do kavahayan aw a mapasitnan no
kapakasiasi da sa Pablo kani Bernabe as kapakaro da sira
do kavahayan dawri. 51 Pinapaspas da o ahbek do kokod
da da Pablo kani Bernabe a pavoyan da no kadi darana
mayanongan a mayvidi dira. As nangwan dana sa do Iconio.
52 As oyod sa masoyot o nanganohed saya di Jesus do Antioc
as kayan dira no Masanto a Espirito a maynolay do viay da.

14

No marahet a karisibi da sira do Iconio

1 Mawara sa Pablo kani Bernabe do Iconio am nangay
sa do sinagoga da no Judeo as aro sa o nanganohed di Jesus
dira do Griego kanira no Judeo do katayoka da a mananawo.
2 Amna sira o Judeo a naskeh a manganohed am pinasolsol
da sa o kadwan a Hentil tapian kontrahen da sa o omonot
saya di Jesus. 3 Amna nayendes pa sa daw sa Pablo ta namo
sava a mananawo so komapet di Jesus. As pinavoya no Dios
o kaoyod no ipananawo daya a grasia na do katoroh na so
ipakapamarin da a maymilagro. 4 Amna sira o tawotawo
am malit ava o pinangtoktoan da. Sira o kadwan dira
am minonot sa do vatahen da no Judeo sawri as sira o
kadwan am nanganohed sa do ipananawo da no apostoles

saya. 5 As naypapanmo sa o di aya a manganohed a Judeo
kanira no Hentil as kano apopohen da do kapakatanotanoro
kano kagchid da sira so apostoles saya a dimanen. 6 Amna
nadngey da Pablo o plano daya as komnaro sa a mangay
do kavahayan sa do Listra kan do Derbe do Liconia as
kan do kadwan pa a omdivon a kavahayan 7 a diaya so
pinawnonongan da so Evanghelio aya.

No napaparin sa do kayan da Pablo do Listra kan do Derbe

8 Do Listra am mian o mahakay a di makayam a
nakayapo do nakawara na a tawo, 9 a tori a manngey do
kapangononong aya ni Pablo. As do kavoya sia ni Pablo
o kayan no saray na no Dios a matova am tiniban na sia,
10 as kavata na sia so maliak, “Tomnek ka so matalineng.”
Nanyeng a tomnek as kayam na! 11 As do nakavoya da sia
no tawotawo o pinarin aya ni Pablo am pinangyangyaw da
do chirin da a di da maintindi da Pablo a makavata so,
“Tiya sa a gomintin diaten o dios ta a akmay tawo!” kon
da. 12 Do vata da as si Bernabe am no dios da a si Zeus
as si Pablo am no dios da a si Hermes, ta iya o mayliliak
nira a dadwa. 13 As no pali da do dadayan so diosdiosan
da do masngen do kavahayan am nangaday so baka sa a
inohayan da so savosavong as kangay da nia do asdepan
do kavahayan aya. Nia o isakrifisio da no tawotawo aya do
kadaday da sa Pablo. 14 Kapanmo da sia da Bernabe kani
Pablo o ichakey daya a parinyen am oyod da ya chinaskeh
as nayayo sa a mangwan do hovok daya no tawotawo saya
as kapangyaw da nia a vatahen, 15 “Ango parinyan nioaya
siay! Tod kami a tawo akma dinio! Nangay kami diaya a
mananawo so komapet di Jesus tapian karoan nio o dios
nio saya a abo so sinmo as kapanganohed nio na do Dios a
tayto a maviay a iya so minamaog so hanyit, tana, taaw as
kano atavo. 16 Kaychowa am pinaynolay naynio a Hentil a
omparin so ichakey nio, 17 amna kayan na pa no katoroh no
Dios dinio so kapanmoan nio sia do mapia a pariparinyen
na do katoroh na so timoy a yapo do hanyit kano yanien nio
tapian mian o kanen nio as kapia no inaynawan nio.” 18 As
aran nadngey da no tawotawo o vinata aya ni Pablo amna
oyod a masadit o kapabhes da sira a tomoroh nia o idaday
dawri sira.

19 Amna nawara sa o kadwan a Judeo a yapo do Antioc
do Pisidia kanira no yapo do Iconio a mapasolsol sira so
tawotawo a machikontra da Pablo. Dawa nibatoan da si
Pablo as kagorogod da sia ihbet do kavahayan aw, ta do
vata da as nadiman dana. 20 As do kadivon daya sia no
manganohed saya di Jesus am nayvangon as kawdi na do

kavahayan ori. Omonot a araw am nangay sa Pablo kani
Bernabe do asa ka kavahayan a tawagan so Derbe.

No nakapayvidi da Pablo do Antioc do Syria

21 Nananawo sa daw sa Pablo kani Bernabe so Evanghelio
as kaaro no nanganohed daw. Tayoka ya am nayvidi sa
do Listra as kan do Iconio, as kan do Antioc do Pisidia.
22 Pinaypahni da o saray da no manganohed saya di Jesus
as kavata da so kavidin da a masaray nia do aran ango a
maparin. Vinata da pa o karakoh no pandidiwan da no
manganohed di Jesus a manam kano kahap narana sira no
Dios do paypatolan na. 23 As do maday so timban am namidi
sa so adngedngeyen da no omonot saya di Jesus. As tayoka
ya am nay-ayono sa as kapachahoahok da nira do Apo taya
a iya so pinanganohdan da.
24-25 Nanahan sa do Pisidia as kangay da do Perga a mian
do provinsia no Pamfilia. Tayoka da a pawnonongen o
chirin aya no Dios daw am nangay sa do asa a ka kavahayan
a tawagan so Atalia. 26 Somnakay sa do bapor do kapayvidi
da do Antioc do Syria a dia so pinarawatan da sira do
Dios a pachononngan na do nakasitnan da do trabaho daya
a tayto da pinakavos. 27 Mawara sa daw am nivayavayat
da sa o kakakteh saya di Jesus do timban aya daw as
kavahevahey da nia o atavo a pinariparin da do sidong dira
no Dios. Nivahey da pa o nakaparin sira no Dios o Hentil
a machichasa do anohdan taya. 28 As nayendes sa daw do
yanan da no omonot saya di Jesus.

15

No pinaypapanmoan a komapet dira do Hentil a nanganohed dana

1 As mian sa o nawara do Antioc a yapo do Judea a
makavata sia, “An di nio onotan o pananawan ni Moises
a kapatoli am malibri kamoava do gatogatos nio.” 2 Rakoh
o nakasobna da sia ya da Pablo kani Bernabe, dawa tinovoy
sa kanira no kadwan pa a natongdo dira a mangay do
Jerusalem a machipanmo dira do apostoles kano adnged-
ngeyen sa daw.
3 Pinadinaw da sa no kakakteh sa do timban do Antioc as
do biahe dawri am somnali sa do Fenicia kan do Samaria
a mapapanmo nia o nakatadichokod darana no Hentil do
adan da panganohdan as kawnot darana do Dios, as oyod
da ya a chinasoyot. 4 Mawara sa do Jerusalem am napia
o karisibi da sira no kakakteh do timban awri daw kanira
no apostoles as kanira no adngedngeyen da sa. Nivahey da
o atavo a pinariparin da do sidong no Dios. 5 Amna mian

pa sa daw o kadwan a Fariseo a nanganohed dana di Jesus
a tominek as kavata da sia, “Kaylangan o kapatoli da no
Hentil as kawnot da do panyokoyokoran ni Moises.”

6 As navayavayat sa o apostoles kanira no adngedngeyen
da sa a maypapanmo do problema aya. 7 Nayendes sa a
maydidibati as kwanasaw am tomnek si Pedro as kavata
na sia, “Kakakteh, mapanmo nio ta pinidi ako no Dios
diaten kaychowa a mapawnonong sia o Evanghelio aya
dira do Hentil tapian manganohed sa di Jesus. 8 As no
Dios a makapanmo so aktokto da no atavo a tawotawo am
pinavoya na o karawat na sira so Hentil do nakatoroh na
dira so Masanto a Espirito a akma so pinarin na diaten.
9 Nitatarek nava yaten no Dios, ta malit ta a pinakaboan
na so gatogatos do nakapanganohed ta sia. 10 Dawa ango
paro ipachisobna ta do vinata no Dios do kahes ta no
kawnot da no manganohed dana saya a Hentil do atavo sa a
panyokoyokoran ni Moises a di da chinawnotan no apoapo
ta sa kaniaten pa. 11 Mapanmo ta ta makayamot do grasia
ni Jesus o chinalibri ta a akma so nakalibri na sira,” kwana
ni Pedro.

12 Nayliliak sava o tawotawo aya as kavidin da domngey
sa Bernabe kani Pablo do kavahey da nia o makakniknin
saya a pinariparin no Dios do nakangay da a mananawo
dira do Hentil. 13 Tayoka ya am nachitadi a mayliliak si
Santiago. “Kakakteh, adngeyen nio pa yaken. 14 Tiya tayoka
na a pawnonongen diaten ni Simon Pedro o pinavoya aya no
Dios a rakoh a kasisien na do kapamidi na dira so tawotawo
na. 15 No pinawnonong naya am akma so pinapanmo pa no
profeta sa kaychowa do nakavata da sia,

> 16 ‘An tayoka anti ya am mayvidi ako, kwana no Dios.
> Pirwahen ko anti a patneken o paypatolan ni David. 17 As
> sira o atavo a kadwan a tawo am chitahen da pa anti o
> Dios, sira o Hentil a tawotawo ko sa. 18 Niaya o vatahen
> no Dios, as niaya o pinapanmo na kaychowa pa.’

19 “Dawa paytetnekan ko o kadi ta na mapasadisadit sira o
manganohed aya do Dios a Hentil. 20 Asna paytolasan ta sa
do kadi da a komanan so kanen a pinarawat do diosdiosan
sa as kadi da mangadwanan as kadi da nganan so raya kano
nipseh a vinyay a nia so adan ta onotan a Judeo. 21 Ta
mapanmo ya no atavo a kapayengay ta a Judeo o onotan
ta saya a nakayapo pa kaychowa as nia pa so liren do
atavo a kavahayan a maday so araw no kapaynaynehah do
sinagoga,” kwana ni Santiago.

No niyokoyokoran da nira no manganohed dana a Hentil

22 Tayoka na ya a vatahen am pinaypapanmoan da no
apostoles kanira no adngedngeyen saya as kanira no atavo
do timban aya o kapamidi da so rarayay da Pablo kani
Bernabe a mangay do Antioc. No pinidi da sa am sa Judas
a tawagan da so Barsabas as kani Silas a sira so dadwa a
ka adngedngeyen da. 23 As niaya o tolas a pinarara da dira,
"Ichaddaw a kakakteh a Hentil a mian do Antioc, Syria kan
do Cilicia. Maytolas kami dinio, yamen a kakakteh nio a
apostoles as kano adngedngeyen do timban do Jerusalem.
24 Nadngey namen o kayan da no nangay dinio a mananawo
so chinadistorbo no aktokto nio. Amna ipapanmo namen
dinio ta yamen ava o tomnovoy sira. 25 Dawa navayavayat
kami as kaktokto namen nia o kapamidi namen so dadwa
diamen a tovoyen namen dinio. Machivan sa dira do
ichaddaw ta saya rarayay a sa Pablo kani Bernabe, 26 dadwa
a ka pachirawatan no Apo ta a si Jesu Cristo as mayserbi
sa ya aran do pangananawan no viay da. 27 Dawa tayto
namen sa a tovoyen dinio sa Judas kani Silas a romanes a
mapavata sia dinio o pinatolas namen aya. 28 Do sidong
diamen no Masanto a Espirito am naktokto namen o kadi
namen a tomorohan dinio so aro a onotan nio an dia no
akma saya sia: 29 koman kamoava so kanen a pinarawat do
diosdiosan sa; koman kamoava so raya; koman kamoava so
nipseh a vinyay; mangadwan kamoava. Rakoh o kapia nio
nia o kanohed nio dia. Dios dana o mavidin."
30 Nangay sa do Antioc o tinovoy da saya as makarapit sa
daw am nivayavayat da sa o kakakteh ori daw as katoroh
da nia dira o tolas aw. 31 As do nakalir da sia ya am oyod
da a chinasoyot o nakapagsagsal da sira do tolas aw. 32 As
sa Judas kani Silas a masolib a mapawnonong so chirin no
Dios am ninanawo da sa o kakakteh saya so pinaypahni
no saray da. 33 Nakarahan o kayan da daw da Judas kani
Silas am pinadinaw da sira no kakakteh saya a mayvidi do
Jerusalem. [34 Amna navidin si Silas do Antioc.]
35 Navidin pa sa Pablo kani Bernabe do Antioc a man-
anawo kano mapawnonong kanira no aro pa saw a rarayay
da so komapet aya di Jesus.

No nakapaysiay da Pablo kani Bernabe

36 Kwanasaw am vatahen ni Pablo di Bernabe, "Mayvidi ta
a omalogaw nira no kakakteh ta sa do atavo sa a kavahayan
a pinawnononngan ta so komapet di Jesus, ta tiban ta sa an
ara sa mangoango." 37 Do akmaya sia biahe am chinakey
ni Bernabe o kapachivan dira ni Juan a tawagan da pa
so Marcos. 38 Amna chinakey ava ni Pablo a payvanen
takwan chinaroan sa ni Marcos do nakarahan do kayan da

do provinsia do Pamfilia as kadi narana mapatongtongan
so trabaho na. 39 Naysobna sa so mahara as kapaysiay da.
Inahap ni Bernabe si Marcos a rarayay as kasakay da do
bapor a mangwan do Cipro. 40 Asna si Pablo am inahap na
a rarayay si Silas. As pinadinaw da sa a parawaten do Dios
a iya so machonong dira. 41 As nangay sa do provinsia do
Syria kano Cilicia a mapaypahni sira so kakakteh do timban
sa do matatarek a logar.

16

No nakapayvan da si Timoteo da Pablo kani Silas

1 Nangay pa sa do Derbe kan do Listra. As do Listra
am mian o asa ka tawo a manganohed dana di Jesus a
mayngaran so Timoteo. No ina na am Judeo as manganohed
dana ya di Jesus amna no ama na am Griego. 2 Pinakamia
da si Timoteo aya no atavo sa a kakakteh do Listra as
kan do Iconio. 3 As chinakey sia ni Pablo a payvanen
dira as makayamot do kapanmo da sia no Judeo o kadi na
Judeoan no ama na am pinatoli sia ni Pablo, ta tarek da
sa a ichaskeh a risibien no Judeo do pangwanan da anti.
4 As nangay sa do aro a kavahayan a mapapanmo nia o
mayhahaw sa a mayanong a onotan a pinaychakavahyan
dawri no apostoles as kano adngedngeyen sawri do timban
do Jerusalem. 5 As naypahni o saray da no Dios as
kapaypaaro da a kararaw no manganohed.

No nakatawag dira no Dios sa Pablo do Macedonia

6 Nangay sa Pablo do provinsia do Frigia as kan do
provinsia do Galacia, ta nipia nava no Masanto a Espirito
o kangay da a mapawnonong so chirin aya no Dios do Asia.
7 As do kasngen darana do provinsia do Misia am nakey sa
a mangay do provinsia do Bitinia amna pinya na sava no
Masanto a Espirito. 8 Dawa nanahan sa do Misia a mangay
do Troas.
9 Do ahep aw am navoya ni Pablo do asa ka vision o asa
ka mahakay a iMacedonia a makavata sia o, “Mangay kamo
dia as kasidong nio diamen.” 10 Dawa nyeng kami a manita
so sakayan namen a mangay do Macedonia ta mapanmo
namen o katovoy na diamen no Dios a mapawnonong dawri
so Evanghelio.

No nakapanganohed ni Lydia di Jesus

11 Somnakay kami do bapor ka da Pablo do Troas
as kapangwan namen do Samotracia. Yapo kami daw
am nangay kami do Neapolis do minonot aw a araw.
12 Gomintin kami daw as kangay namen do kavahayan

do Filipos a niaya so rákoh a kavahayan do provinsia
do Macedonia. No kavahayan aya no Filipos am sakop
no Roma. Navidividin kami pa daw. 13 As do araw no
kapaynaynehah am nangay kami do kanayan, ta nadngey
namen o kayan daw no paydasalan da no Judeo. Naydisna
kami daw as kapachisisirin namen dira do mavavakes saw
a nakpeh daw. 14 Asa dira am yapo do Tiatira a mayngaran
so Lydia a asa ka maydakaw so lamit a maykolor so violeta.
Judeo ava ya amna adan dana a omanianib so Dios. As
sinidong pa sia no Dios a manganohed do pinawnonong
ori ni Pablo. 15 Katayoka na kanira atavo no familia na a
bawtismoan am niinbitan na yamen a matda do vahay na
ta kwana am, "Matda kamo na diamen an ara nio yaken
a pavidangen a manganohed di Jesus." As pinahamohamo
nava o kangay namen dira.

No nakakalaboso da sa Pablo do Filipos

16 Do naypisa do kangay namen do paydasalan ori am
nivayat kami no asa ka mavakes a pachirawatan. Machan-
ito ya as maparin na a ivahey o manam a mapaparin
as kano palak da no tawotawo do sidong no marahet a
espirito as rakoh o mapasdep da a kartos no apohen na
saw. 17 Minonot diamen kani Pablo as kapangyangyaw na
a makavata sia, "Niaya sa a tawotawo am pachirawatan sa
no oyod aya a mato a Dios as nangay sa dia a omvahey nia
an maypango o kalibri nio." 18 Kararaw na ya a parinyen as
dawa chinaket na do kwanasaw ni Pablo. Inidit sia ni Pablo
as kavata na sia do espirito awri a mian sia, "Do ngaran ni
Jesu Cristo am komaro ka sia." As nanyeng a komaro sia o
marahet awri a espirito.

19 Mavoya da ya no apohen saw no mavakes aya o
kadi narana a makapasdepan so kartos a makayamot do
nakakaro dana sia no marahet awri a espirito am inahap da
sa Pablo kani Silas a gorogoren a iyangay do manyokoyokod
da sa, 20 as kavata da sia, "Judeo sa o tawo aya as
distorbohen da o kavahayan taya, 21 ta mananawo sa so
onotan a dia mayanong diaten a iRoma," kon da. 22 Chinaket
da sa no tawotawo as nipiripirit da o laylay da Pablo no
ofisialis saw do kavahas da dira as kapayiplot da nira.
23 Tayoka da sa a iplotan so oyod a mahara am nikalaboso da
sa as kavata da sia do gwardia o kapakapia sira a tayayanan.
24 Dawa inangay da sa do manasked aya no kalaboso ori as
kasopit da so kokod da tapian di sa makavolaw.

25 Amna do mavak no ahep am nakakanta sa Pablo
kani Silas as kapachahoahok da do Dios do kadngeyan
da sira no rarayay da saya do kalaboso. 26 As naychehat

o kayan no mayet a nini a minlidlid so kalaboso aya as
kaywang na atavo no pantaw. As kavahas no vahod dawri
a kadena kano pinasopitan dawri so padang da. 27 Mayokay
o gwardia aya as kavoya na so kaywang da no pantaw
saya am do vata na as nakavolaw dana sa o priso saya.
As hapan na so espada na ta maypadiman dana do vata
na. 28 Amna itawatawag ni Pablo, “Maypadiman kava ta
tayto kami pa dia atavo,” kwana. 29 Napahap so soho
na o gwardia aya as kapangalisto na a mangay dira da
Pablo kani Silas as kadogod na do salapan da a omlayin
do kamo na. 30 Pinahbet na sa as kahes na sia dira, “Ango
parinyen ko tapian malibri ako!” 31 Vinata da sia da Pablo,
“Manganohed ka do Apo ta a si Jesus tapian malibri ka, imo
kano familia mo.” 32 As ninanawo da sa da Pablo o gwardia
aya as kano familia na do komapet di Jesus. 33 Do mahep
naw am inahap na no gwardia aya sa Pablo as kanamonamo
na so rawarawa da sa. As nibawtismoan da sa da Pablo o
gwardia aya kano atavo a familia na. 34 Niinbitan na sa
Pablo kani Silas a mangay a koman do vahay na as oyod da
a chinasoyot o kapanganohed daranaya do Dios.

35 Mavekhas dana am napaytovoy sa o manyokoyokod aya
so polis a mangay do kalaboso a mapavolaw sira. 36 Vatan
sia no gwardia aya da Pablo, “Pavolawen daranaynio
sichangoriaw as maparin nio na kono a mangay.” 37 Vatan
sia ni Pablo dira do polis saya, “Niplotan da yamen do
kavoyan da diamen no aro a tawotawo as kakalaboso
da diamen aran abo gatos namen asna sichangoriaw am
pakavolawen da yamen so matayo? Maparin ava! Tawo
kami no Roma. Mangay sa dia a mismo o ofisialis aya no
Roma a mapavolaw diamen!” kwana ni Pablo. 38 Nayvidi sa
o polis aya as kavahey da nia o vinata ni Pablo. As madngey
da o kaRomano da Pablo am oyod sa namo. 39 As inangay
da sa a pidipiditen as kapavolaw da sira as kahes da nia
o kakaro darana do kavahayan aya. 40 Dawa komnaro sa
Pablo kani Silas do kalaboso aya as kangay da do vahay da
Lydia. Mavoya da sa o kakakteh awri daw am ninanawo da
sa as kapangdengdet da sira as kakaro darana.

17

No kayan da Pablo do Tesalonica

1 As do nakapanahan darana do kavahayan sa do Ampipo-
lis kan do Apolonia am nakarapit sa do Tesalonica. Mian
dawri o sinagoga da no Judeo. 2 Nangay do sinagoga aya
si Pablo a akma so adan na parinyen as do tatdo a ka
araw no kapaynaynehah a kayan da daw am nangay a

machidibadibati dira as no vatahen na sa am yapo do
nakatolas a Chirin no Dios. 3 Pinapanmo na dira o mian do
Chirin no Dios a kalogar no kapandidiw as kano kadiman
no Cristo aya a tinovoy no Dios as kapirwa na a maviay. No
vinata ni Pablo am, “Si Jesus o pinapanmo da no profeta
a iya so Cristo a tinovoy narana no Dios as nia o tayto
ko a pawnonongen dinio,” kwana. 4 Mian sa o Judeo a
nanganohed as kawnot da da Pablo kani Silas. Aro pa sa
o Griego a adan a omanianib so Dios kano aro sa maato a
mavavakes o nanganohed.

5 Amna chinaynanahet da sa Pablo no apopohen da saya
no Judeo as dawa nikpeh da sa o mahahakay a abo so
trabaho as kanira no mararahet so dadakay as kano aro
pa a tawotawo as kapasolsol da sira a komontra sa Pablo
as kafwersa da sia asdepen o vahay awri ni Jason a katdan
da Pablo kani Silas tapian ahapen da sa a iyangay dira do
aro saw a nakpeh a tawotawo. 6-7 As do kabo da daw da
Pablo am inahap da si Jason kano kadwan sa a kakakteh a
gorogoren as kangay da nira do apopohen sa no kavahayan
aw as kavata da sia, “Niaya sa o napasdep sira so chitahen ta
saya a man-golo so tawotawo do atavo a kavahayan as tayto
dana sa nawara dia. Manganohed sava do panyokoyokoran
ni Emperador Cesar, ta no vatahen da am mian o matarek
a patol a mayngaran so Jesus.” 8 Navakel sira o tawotawo
kanira no manyokoyokod do kavahayan aya do nakadngey
da sia o kayan no matarek a patol. 9 Nipiansan da sa Jason
as kapavolaw darana sira.

No kayan da Pablo do Berea

10 Mahep dana am tinovoy da sa no kakakteh sawri sa
Pablo kani Silas a mangay do Berea. Do nakawara da daw
am nangay sa do sinagoga da no Judeo. 11 No tawo sawri
daw am mapipia sa kano iTesalonica, ta oyod da sa chinakey
o kadngey da so pinawnonong da Pablo as kapachinanawo
da a kararaw do nakatolas a Chirin no Dios tapian mavoya
da an ara oyod o pananawan aya ni Pablo. 12 Aro sa dira
o nanganohed as kayan da pa no aro dira do maato a
mavavakes a Griego kano aro pa sa a mahahakay a Griego.
13 Amna do nakapanmo da sia no Judeo do Tesalonica o
kapananawo aya ni Pablo do Berea am nangay sa daw a
mapasitnan so golo. 14 Amna sira o kakakteh am nyeng da
a iyangay si Pablo do kanayan do sakayan na bapor. As
navidin pa sa Silas kani Timoteo. 15 Mian sa o nachivan di
Pablo a manda do kavahayan do Atenas. As komaro sa daw
a mayvidi dana do Tesalonica am tinoyotoyon sa ni Pablo

do kavata da sia da Silas kani Timoteo o kapangalisto da a
omonot sia.

No nakapawnonong ni Pablo do Atenas

16 Do kayan ni Pablo do Atenas a omnanaya sa Silas kani
Timoteo am navoya na o kaaro no diosdiosan daw a nia so
oyod na chinalijat no nakem na. 17 Dawa nachidibadibati si
Pablo do sinagoga da dira do Judeo kan dira do madiodiosen
sa a Hentil as kararaw a machidibadibati do plasa dira do
tawo sa a mian daw. 18 Mian sa o mananawo so filosofia
a Epicureo kano Estoico a nangay di Pablo a machidibati.
Vinata da no kadwan dira, “Ango ichakey naya a vatahen
no makadab aya.” As no vinata no kadwan, “Pawnonongen
na sigoro o matatarek a dios.” Nia o vinata da takwan
no ipananawo aya ni Pablo am komapet di Jesus kano
nakapirwa na a maviay. 19 Ahapan da si Pablo as kangay
da nia do salapan no apopohen do kakpekpehan daya a
abnekan so Areopago as kavata da sia, “Pawnonongen mo
pa diamen o vayo aya a nanawo mo, 20 ta ichaknin namen
o vatahen moaya. Pawnonongen mo pa tapian mapanmo
namen an ango o anmonmoan na,” kon da, 21 takwan
atavo sa a tawotawo a iAtenas kano tawotawo sa daw a
yapo do matatarek sa a kavahayan am oyod da ichakey o
kapaychakavahey da do komapet do aran ango a vayo a
nanawo.

22 Tominek si Pablo do salapan da no apopohen sawri do
Areopago as kavata na sia, “Inio a iAtenas am tayto ko a
mapanmo o kaoyod nio a marelihioso, 23 ta do nakapay-
vidividi ko am navoya ko sa o angayan nio a manganianib.
As navoya ko o asa ka altar a paysakrifisoan a yanan no
nakatolas a, ‘Altar no dios a dia sinchad.’ Amna ivahey
ko dinio sichangoriaw o komapet do anianiven nioaya a di
nio a masinchad. 24 No Dios a minamaog so mondo kano
atavo am matda ava do pinarin no tawotawo, ta Apo sia no
mian do hanyit kano mian do tana. 25 Kaylangan nava o
sidong no tawotawo, ta iya o tomoroh so viay kano atavo.
26 Iya o minamaog so asa ka tawo a pinakayapoan no atavo
a tawo do tana aya. Iya o minpesek sia an dino o katdan
da no tawotawo do tana aya as kano tiempo a kayan da.
27 Pinarin nawri no Dios ta ichakey na an chitachitahen
sia no tawotawo as kanakenakem da sia kano kasinchad
da sia. Ta marayi ava o Dios diaten, 28 ta makayamot sia am
naytawo ta as yapo sia o viay ta. Akma so vatahen da no
masosolib a kaydian nio, ‘Oyod o kapaykamanganakan na
diaten,’ kon da.

29 “Dawa makayamot do kaoyod no kapaykamanganakan
na diaten no Dios am vatahen tava o kaasa na a ka rebolto

a pinarin do polak anmana do plata anmana do bato a
pinarin no tanoro as yapo do kasolivan no tawo takwan
no Dios am maviay. 30 As aran akmay pinaynolay no Dios
do nakarahan o kadi makasincharan sia am tayto narana
akdawen o kapanehseh no atavo, 31 takwan do tinongdo na
a tiempo am tovoyen na anti o pinidi naya a omhosga do
atavo a tawo do mondo aya as niaya am masigorado takwan
pinirwa na viayen o pinidi naya a manhosga so hosto."
32 As do nakadngey da so komapet do kapirwa a maviay
no nadiman am nitek da sia no kadwan. Sira o kadwan
am vinata da, "Ichakey namen pa mirwa a madngey o
pinawnonong moaya diamen." 33 Komnaro si Pablo do
paychakavahyan daw. 34 As mian sa o nachangay di Pablo
a manganohed. Asa dira am si Dionisio a asa ka apohen
do Areopago aya as kano asa ka mavakes a mayngaran so
Damaris kano kadwan pa sa.

18

No ministerio ni Pablo do Corinto

1 Nakarahan na naw am komnaro si Pablo do Atenas as
kangay na do Corinto. 2 Dia o nanoma a chinavayatan na sa
Aquila kano kakovot na a si Priscilla. Judeo sa ya a iPonto
a vayo a nawara a yapo do Italia, ta pinakaro na sa atavo
o Judeo do Roma no Emperador Claudio. Nangay si Pablo
dira, 3 as katda na dira ta mayalit sa a mamarin so tolda.
4 Maday do araw no kapaynaynehah am mangononong si
Pablo do kakpekpehan no Judeo do kakey na mapawnot sira
so Judeo kano Griego a manganohed di Jesus.
5 Do nakawara da Silas kani Timoteo a yapo do Mace-
donia am arava o nakabhes ni Pablo a mananawo as
kapawnonong na sia dira do Judeo o ka si Jesus na no Cristo.
6 Amna do nakapachikontra kano kapamarahet da sia am
minhes a mangononong dira as kavata na sia, "Gatos nio na
an kastigoan kamo anti no Dios makayamot do kadi nioaya
manganohdan sia. As no Hentil dana sa o angayan ko,"
kwana. 7 Komnaro dira as kangay na do vahay no asa ka
Hentil a si Titius Justo. Madiodiosen ya as no vahay naya
am machitangked do kakpekpehan daya a sinagoga. 8 As
no apohen do kakpekpehan aya a si Crispus kano familia
na am nanganohed sa di Jesu Cristo as kano aro pa sa a
tawotawo do Corinto do nakadngey da so pinananawo ni
Pablo as kapabawtismo da.
9 Asa ka mahep am mian o vinata ni Jesus di Pablo do
asa ka vision, "Ichamo mo sava as omhes kava a man-
anawo," kwana. 10 "Pakasisien davaymo ta fermi koymo
a rarayayan, ta tayto pa aro a ichakey ko a manganohed

diaken do kavahayan aya,” kwana ni Jesus. 11 Navidin daw
si Pablo so asa ka kawan kano kara a mananawo no chirin
no Dios.
12 Do kagobernador ni Galio do provinsia do Acaya* am
naypapanmo sa o Judeo a omaresto si Pablo. Inangay da
sia do logar a pankaskaran, 13 as kavata da sia, “Niaya
a tawo am mananawo so kaparin no kadaday so Dios a
machikontra do onotan ta.”
14 Mayliliak do vata na si Pablo am vinata ni Galio do
Judeo saya, “Inio a Judeo, an akmay mian o sinadan na am
adngeyen koynio, 15 asna makayamot do kapaysosobna nio
do komwan do onotan kano anohdan nio am inio dana a
maynolay, ta yaken ava o omkaskad so akmaya sia,” kwana,
16 as kapakaro na sira do ofisina nawri. 17 As inahap da si
Sostenes a asa ka apohen da do sinagoga as kataho da sia
do salapan no pankaskaran awri. Amna nisanga na sava ni
Galio.

No nakapirwa ni Pablo do Antioc

18 Nayendes pa daw si Pablo as kwanasaw am
namidimidin dana dira do kakakteh saw do kakaro narana
daw. Nachivan pa sa Aquila kani Priscilla dia a maybapor
a mangwan do Syria. Do nakawara da do kavahayan
no Cencrea am napachichis si Pablo a pavoyan na no
nakapakatongtong dana no asa ka pinayavayan na do Dios.
19 Do nakawara da do Efeso am nachisiay dira si Pablo as
kangay na do sinagoga a machipangononong dira do Judeo.
20 Inahes da o kayendes na pa daw ni Pablo amna makalo
dana a komaro, 21 asna vinata na dira do nakakaro na,
“Mayvidi ako anti dinio an nawri o mian do inolay no Dios.”
Isakay narana do bapor a komaro do Efeso.
22 As do nakawara na do Cesarea do provinsia no Syria
am nangay do timban do Jerusalem a tomidib dira dawri as
kangay narana do Antioc. 23 Kwanasaw am komnaro daw
as kapanahan na do matatarek sa kavahayan no provinsia
do Galacia as kan do Frigia a mapaypahni so saray da no
manganohed sa di Jesus.

No pinawnonong ni Apollos do Efeso kan do Corinto

24 As mian o Judeo a taga-Alejandria a nangay do Efeso a
mayngaran so Apollos. Oyod sia a mapia a mangononong
as karakoh no kapanmoan na so nakatolas a Chirin no Dios.
25 Pinaynananawo sia do komapet do Apo taya as kapia no
kapangononong na so komapet di Jesus pero no pamandan
no mapanmo na am no komapet do pinananawo ni Juan
Bawtista. 26 Oyod a mangdet a mananawo do sinagoga as

* **18:12** 18:12 *Anmana:* Greece.

do nakadngey da sia ya da Priscilla kani Aquila am nirara
da iyodi do vahay da as kapapanmo da nia dia o di na
pa sa a chinapatak a komapet di Jesus. 27 Do kakey na a
mangay do Acaya† am sinidong da sia no kakakteh do Efeso.
Naytolas sa dira do kakakteh da saw do Acaya do kavayat
da sia daw. Mawara daw am oyod a rakoh o sidong na dira
do nanganohed dana sa di Jesus makayamot do grasia no
Dios. 28 Ta do kapia na a mangononong am nihomis na sa o
Judeo aw do kapaydidibati da do pobliko a pavoyan na sia
do vatahen no nakatolas a Chirin no Dios o ka si Jesus no
Cristo aya.

19

No nakapananawo ni Pablo do Efeso

1 Do kayan ni Apollos do Corinto am nawara si Pablo do
Efeso a nanahan do katokotokonan do provinsia do Frigia.
Do nakawara na daw am navoya na sa o nanganohed dana
sa di Jesus, 2 as inahes na dira, “Do nakapanganohed nio
di Jesus am narisibi nio o Masanto a Espirito?” “Omba,”
kon da, “ta nadngey namen pava o kayan no Masanto
aya Espirito.” 3 Ahsan nira ni Pablo, “Onas na ango sa
o inonotan nio do nakabawtismo dinio.” “No akma so
pinananawan ni Juan,” kon da. 4 Vatan sia dira ni Pablo,
“No kapanbawtismo awri ni Juan am an nakarahan o
nakapanehseh da no tawotawo no gatogatos da. Amna
vinata pa ni Juan o kapanganohed da di Jesus a iya so
manam pa a mawara kanaw,” kwana. 5 Do nakadngey da
sia am nibawtismoan sira do ngaran no Apo taya a si Jesus.
6 Pinalapaw ni Pablo o tanoro na dira as nawara dira o
Masanto a Espirito as kapayliliak da do matatarek a chirin
as kapawnonong da pa sia o chinakey no Dios a vatahen da.
7 Dose o katavoan da nia.

8 As do sinahad no tatdo ka vohan am nananawo si
Pablo do sinagoga do Efeso aya. Mangdet a mangononong
dira do Judeo so komapet do kapaypatol no Dios, 9 tapian
manganohed pa sa di Jesus. Amna mian sa o makehnet
so oho a dia nanganohed as nitek da sia do kakpekpehan
daya a makavata so karahet no pananawan nawri. Dawa
nikaroan sa ni Pablo as kanira no nanganohed dana sawri
di Jesus as kangay da do logar a pananawan no maistro
a si Tirano as kadawri dana no pinananawan ni Pablo a
kararaw. 10 Nawri o pinarin na do dadwa ka kawan as atavo
sa o tawotawo do provinsia do Asia mayalit o Judeo kano
Griego am nadngey da o nanawo aya a komapet di Jesus.

† **18:27** 18:27 *Anmana:* Greece.

No kamanganakan sa ni Sceva a nihomis no marahet a espirito

11 As makakniknin o napaparin aya, 12 ta aran no valongot
kano lamit sa a nitodo ni Pablo am nakatova an iyangay
sa dira do magaganit as kano sindepan no mararahet
sa espirito ta nyeng sa a mapia atavo as kakaro dira
no mararahet sawri a espirito. 13 Mian sa o Judeo a
komtas a mapakaro so mararahet sa espirito a somindep
do tawotawo. Chinakey da a serbien o ngaran ni Jesus do
kapanovatova daya as dawa vatahen da, "Komaro kamo
na, inio a espirito, ta si Jesus a pawnonongen ni Pablo o
mapakaro dinio," kon da. 14 Papito sa ka kamanganakan ni
Sceva a asa ka mato a pali no Judeo o somerbi so ngaran
aya ni Jesus aran di sa nanganohed di Jesus. 15 No tinbay
no espirito aya am, "Masinchad ko si Jesus as kani Pablo
asna sango kamo." 16 As pachidiman dira no mahakay aya
a yanan no marahet a espirito as kahomis na sira. Payayo da
komaro do vahay aw a narawarawa as kano chinapakaroan
so laylay. 17 Navahey ya dira do Judeo kano Griego do Efeso
aya as madngey da am naychaknin sa as kapamato da so
Apo ta a si Jesus. 18 Aro sa do manganohed dana sa di Jesus o
naykonfisal no kapanovatova da adan do kasinchad darana
sia o kapachikontra na nia di Jesus. 19 Inahap da sa atavo o
lilibro da sa as katemtem da sira do kavoyan da sia no atavo
a tawotawo. No balor no nitemtem daw am singkwenta
mil (50,000) do kartos da. 20 As naychawpit pa o nanawo
a komapet di Jesus as kapaypaaro da no manganohed di
Jesus.

No golo do Efeso

21 Karahan na nia am niktokto ni Pablo o kangay na do
provinsia no Macedonia kano Acaya* manam kano kangay
na do Jerusalem. As vinata na o kangay na pa anti do
Roma. 22 Pinanma na sa Timoteo kani Erastus a mangay
do Macedonia as navidividin pa sia do Efeso do provinsia
no Asia.
23 As do kayan na pa do Efeso am somnitnan o mahara a
paysosobnan a komapet do kawnot aya di Jesus, 24 ta mian
o asa ka tawo a mayngaran so Demetrius a mapia a manipo
so plata. Aro sa o trabahador na as rakoh o mapasdep da
do kapamarin daya so tetemplo no dios da a si Artemis.
25 Nivayavayat na sa ni Demetrius o rarayay na saya a
manipo so plata as kavata na sia, "Kaychayvan, mapanmo
nio o karakoh no kartos a mapasdep ta do trabaho taya.
26 As navoya ta na kano nadngey ta na o kaaro darana no

* **19:21** 19:21 Anmana: Greece.

nanganohed do pananawan aya ni Pablo do Efeso as kan do
provinsia do Asia. Vatahen na o kadi da diosan no parinyen
no tawotawo as aro sa o manganohed dia, 27 as tarek da anti
a ichaskeh o parinyen taya as katarek na anti a mabo no
sinmo no templo no aniven ta a dios a si Artemis. Aniven
da pava anti o tayto aya anianiven do provinsia do Asia as
kan do atavo do mondo aya," kwana ni Demetrius.

28 Do nakadngey da sia ya am oyod sa naket as ka-
pangyangyaw da a makavata so, "Aniven ta si Artemis a
dios do Efeso." 29 As nagolo sa o atavo a tawotawo do
kavahayan awri. Inahap da sa Gaius kani Aristarco a
rarayay sa ni Pablo a iMacedonia as kagorogod da sira a
iyangay do kakpekpehan no tawo a manalamad. 30 Nakey
si Pablo a mangay do yanan da no aro aw a tawotawo am
nipia dava no kakakteh sawri. 31 Aran sira o apopohen do
provinsia aya a kayvan sa ni Pablo am nanoyotoyon sa do
kadi na a mapavoyan daw ni Pablo. 32 Nangyangyaw sa
o tawotawo a navayavayat a matatarek so vatahen takwan
aro dira a di makapatak nia an ango o chinavayavayat daw.
33 Sira o kadwan am no vata da as si Alejandro o ichaket aw
ta iya o pinatnek da no Judeo a mangononong. Nisinyasan
na sa ni Alejandro a pabhesen tapian makapayliliak a
omdefende no karakohan na, 34 amna masinchad da o
kaJudeo ni Alejandro am navidin sa a mangyangyaw so
dadwa kawras a omdaday so diosdiosan daya no taga-Efeso
a si Artemis.

35 Mapabhes sa a mangyangyaw no adngedngeyen daya
do kavahayan am vinata na dira, "Inio a kaydian ko a taga-
Efeso, sino o di makapanmo sia o kayaten na a taga-Efeso
no machonong do templo aya no mato taya a dios a si
Artemis as kayaten na no omonong so aniven aya bato ni
Artemis a gomintos a yapo do hanyit. 36 Arava o makavata
so kadi na oyoran nia as dawa mayanong o kapanganohed
nio as kadi nio a mangalistoan a mamariparin so marahet.
Manma kamo pa a mangtokto. 37 Sira o inangay nioaya
dia a tawo am arava o tinakaw da do templo taya as kano
pinamarahet dava o dios taya. 38 As dawa an ara o sinadan
da di Demetrius kanira no rarayay na sa a manipo am
ipahosgado da sa tapian maysasalap sa daw, ta tayto sa o
ofisialis ta do hosgado. 39 As an akmay mian pa sa o kadwan
a ichakey nio am paychakavahyan ta na do sivog a miting
ta, 40 ta tarek da yaten a idemanda no apopohen ta sa do
Roma do pinariparin taya a golo a abo do logar." 41 Tayoka
na ya a vatahen am pinasavat na sa o navayavayat aw a
tawotawo.

20

No bisita ni Pablo do Macedonia kan do Acaya

1 Omhes dana o golo a pinasitnan da no manipo saya am
nivayavayat sa ni Pablo o kakakteh sawri daw as kananawo
na sira as kapangdengdet na sira as kapamidimidin narana
so Dios dira do kakaro narana a mangay do Macedonia.
2 Nangay si Pablo do atavo sawri a kavahayan a mapaypahni
so saray da no kakakteh sa daw as kangay narana do Acaya.
3 Navidin daw so tatdo a ka vohan as omyanat dana a
somakay do bapor a mangwan do provinsia do Syria am
nadngey na o kakey da omdiman sia no Judeo sa. Dawa
nayvidi do Macedonia. 4 Mian sa o rarayay ni Pablo a sa
Sopater a iBerea a anak ni Piros, si Aristarco kani Segundo
a iTesalonica, si Gaius a iDerbe, si Tychicus as kani Trofimus
a yapo do Asia kani Timoteo. 5 Mian kami na do Macedonia
am nanma dana sa o papito aya as kananaya darana diamen
do Troas. 6 Navidividin kami pa do Filipos as makarahan o
fiesta da no Judeo a kakan da so tinapay a abo so libadora
am somnakay kami do bapor as makarahan o dadima a
karaw am nawara kami do Troas as kapachivayat namen
dana dira. Navidin kami daw so asa ka dominggo.

No bisita ni Pablo do Troas kan do Mileto

7 Do Dominggo ori am navayavayat kami kanira no
kakakteh sawri daw a koman so tinapay do kanakenakem
namen so nakadiman ni Jesus. Nangononong si Pablo a
manda do kamavak, ta komaro dana do vata na do omonot
aw araw. 8 Aro o relaken do kavayavayatan namen a
matohos a parte no vahay aya. 9 As do kapangononong
naya ni Pablo am mian o asa ka kanakan a mahakay a si
Euticus a maydisna do bintana. As do kayendes narana
ni Pablo a mayliliak am nadoho si Euticus as pakaycheh
na so maynepdep. Kapakaycheh naya am nagagtos a yapo
do matohos ori a yanan na. Iyangay da sia a ahapen am
nadiman dana. 10 Amna gomintin si Pablo as kakepkep na
sia as kavata na sia, “Ichavakel nioava ta tayto dana mirwa
a maviay.” 11 Mirwa a somdep si Pablo am nikchikchid na o
tinapay awri as kakan na as kapangononong na a manda do
kapaysesehdang narana as ikaro narana. 12 As no kanakan
aw a nagagtos a minirwa a maviay am sinavat da as kaoyod
da a masoyot.

13 Somnakay kami do bapor a mangwan do Asos asna si
Pablo am nanahan do tana, ta vinata na o kasali namen
sia do Asos. 14 Nivayat na yamen do Asos as pinasakay
namen sia as kakaro namen dana a mangay do Mitilene.
15 Do omonot awri araw am nawara kami do masngen

do Chio. Do ichatdo na a karaw am somnali kami do
Samos as do ichapat na a karaw am nakarapit kami do
Mileto. 16 Pinarin namen ya takwan chinakey ni Pablo o
katod namen dana a havasan do Efeso, ta makey pava a
mavidividin pa do kavahayan sa do Asia, ta maychinalo a
makarapit do Jerusalem do fiesta no Pentecoste.

No nakapamidimidin dana ni Pablo dira do adngedngeyen sa do Efeso

17 Do kayan ni Pablo do Mileto am nanoyotoyon dira do
adngedngeyen saw no timban do Efeso do kavayat da sia.
18 Mawara sa di Pablo am vinata na dira, “Mapanmo nio o
kaparin no viay ko do nakayapo do nanoma a nakawara ko
dia do provinsia do Asia a machasa dinio. 19 Aro o hoo ko
do kapayserbi ko do Dios a mapamahbo do panghovokan
no masadit a payparahanan ko kano kapakasiasi da diaken
kano kakey da a omdiman diaken no Judeo. 20 Mapanmo
nio ta arava o mapia a di ko a pinapanmo dinio do
nakapangononong ko kano nakapananawo ko do pobliko
anmana do vahavahay nio sa. 21 Pinayalit ko sira o kaydian
ta sa a Judeo kano Griego a pangononongan so kapanehseh
da no gatogatos da as kapanganohed da di Jesu Cristo a
Apo ta. 22 As sichangoriaw am komaro ako na a mangay
do Jerusalem, ta onotan ko o giya no Masanto a Espirito.
As mapanmo koava an ango anti o maparin diaken daw,
23 katadkan no pinapanmo na diaken no Masanto a Espirito
do atavo sa a kavahayan a pinanahanan ko o kakalaboso
da anti diaken do Jerusalem as kapakasiasi da anti diaken.
24 Amna baloran koava o viay ko tapian mapatongtong ko o
trabaho koaya a tinongdoan diaken no Apo taya a si Jesus
a nia so kapawnonong sia o Evanghelio aya a komapet do
grasia no Dios.

25 “Tayto ko mapanmo o kadi ta na anti a mirwan
a mayvovoya, inio a inangayan ko a mapawnonong so
komapet do kapaypatol no Dios, 26 as vatahen ko dinio o
kabo dana no atbayen ko dinio a atavo an ara sa dinio a
di pa manganohed, 27 ta nayraradin akoava a mapapanmo
nia dinio o atavo a ichakey no Dios a ipapanmo dinio.
28 Makapatak kamo as katidib nio dira do kakakteh nio
saya a tinongdo no Masanto a Espirito a pachononngan
nio a sira pa so inadidi no Dios no raya no mismo naya
Manganak. 29 Ichapatak ko ta an kakaro ko anti am mian
sa o mawara a makey a omrarayaw so kawnot nio di Jesus,
30 as mian sa anti do mismo nio a rarayay o mananawo so
dia kakawyoran tapian mapaychawaw da sa o manganohed
danaya di Jesus. 31 Dawa makayhawa kamo as naknakmen

nio o ninanawo ko dinio do tatdo a ka kawan a kapachasa ko
dinio. Minhes akoava a omnanawo dinio do mahep anmana
maraw as kapachirayay no hoo ko yamot do addaw ko ninio.
32 Dawa parawaten koynio do Dios a iya so tomidib dinio
as kakdaw ko so kawnot nio do mensahe aya no grasia a
nia so makapaynananawo dinio as do kapanganohed nio
am marawat nio anti o promisa no Dios dira do atavo a
tawotawo na.
33 "Nangahes akoava dinio so kartos anmana onayen ko,
34 ta ichapatak nio o nakaanit ko a maychitachita so nesisita
ko kanira no rarayay ko sa. 35 Niaya o fermi kori a vatahen
dinio, ta mapia o kapaytrabaho ta, tapian masidong ta sa o
makasiasi do kanakem ta sia o vinata no Apo ta a si Jesus,
'Rakorakoh o kasoyot no tomoroh kano manrawat.' "
36 Tayoka na ya vatahen ni Pablo am nachidogod dira
atavo as kapachahoahok da. 37 Tomnanyis sa as kakepkep
da sia adkan do kapaveavek daranaw sia. 38 Oyod da
ichangsah o nakavata nawri sia o kadi darana anti a
mirwan a mayvovoya. Tayoka ya am inangay da padinawen
do sakayan nawri a bapor.

21

No biahe ni Pablo a mangay dana do Jerusalem

1 Namidimidin kami so Dios daw as kasakay namen dana
do bapor a mangay do tana no Cos. Do omonot awri
araw am nakarapit kami do tana no Rodas. As do ichatdo
naw a karaw am nakarapit kami do kavahayan no Patara.
2 Napanmo namen o kayan no bapor a mangay do Fenicia
as somnakay kami a mangay daw. 3 Nihavasan namen
o Cipro do kaholian namen sia as kapanophos namen do
provinsia do Syria. Nangedked kami do kavahayan do Tiro
takwan dawri o pinaydiskargan no bapor aya. 4 Chinita
namen sa o kakakteh di Jesus daw as kavidin namen pa
daw so asa ka dominggo. Vinata da di Pablo o kadi na
mangayan do Jerusalem ta pinapanmo na dira no Masanto a
Espirito o kapakasiasi anti ni Pablo daw. 5 As komaro kami
na am nachivan sa diamen o atavo sawri a kakakteh daw
a pachangayan da no kakovot da sa kano kamanganakan
da sa a manda do pandan no kavahayan ori. Domnogod
kami atavo do kanayan aw as kapachahoahok namen. 6 As
namidimidin kami so Dios dira do nakapadinaw dawri
diamen do kasakay namen do bapor ori as kapaychawdiodi
darana.
7 Yapo kami do Tiro am komnatovo kami do Tolemais a
dawri so chinavoyan namen sira so kakakteh di Jesus as
navidin kami dira so asa karaw. 8 Do omonot awri araw

am nangay kami do kavahayan no Cesarea. Natda kami do
vahay ni Felipe a asa ya dira do papito a pinidi kaychowa a
mapayatay so sidong dira do Jerusalem. Asa ya ka mapia a
mapawnonong so chirin no Dios. 9 Mian sa o apat a anak na
mavavakes a kahenakan sa as mapawnonong so chinakey
no Dios a vatahen da. 10 Makarahan o pira karaw a kayan
namen daw am nawara o asa ka profeta a si Agabo a yapo do
Judea. 11 Inahap na o tahed ni Pablo as kaanit na omvahod
so padang na kano tanoro na as kavata na sia o, “Niaya
o ichakey no Masanto a Espirito a vatahen ko dinio, ta si
Pablo am vahoren da no Judeo do Jerusalem as katoroh da
nia dira do Hentil a askaskaren,” kwana. 12 Do nakadngey
namen sia kanira no kadwan sa tawotawo am nachisiasi
kami di Pablo do kadi na mangayan do Jerusalem. 13 Amna
no tinbay na am, “Ango itanyis nioaya a mapayparahmet
so kangsah ko. Disidido ako a vahoren do Jerusalem aran
madiman ako a makayamot do ngaran no Apo ta a si Jesus.”
14 Do kadi namen a makapenpenan sia am pinaynolay
namen dana as kavata namen sia, “No ichakey namen am
no kapatongtong no inolay no Dios.”
15 Karahan na naw am nayprepara kami as kakaro namen
a mangay dana do Jerusalem. 16 Nachivan sa diamen o
kadwan a kakakteh do Cesarea a sira so minangay niamen
di Mason a matda. Si Mason aya am iCipro a nayendes dana
manganohed di Jesus.

No bisita da Pablo di Santiago

17 Oyod sa masoyot a omyavayava niamen o kakakteh
saya do Jerusalem. 18 Do omonot awri araw am pinachivan
na yamen ni Pablo a mangay a omalogaw ni Santiago
as mian sa daw atavo o adngedngeyen do timban do
Jerusalem. 19 Pinakapian sa so Dios ni Pablo as kavahey
na nia atavo o pinariparin no Dios dira do Hentil do
kapananawo dira ni Pablo. 20 Do nakadngey da sia ya am
nidaday da o Dios amna vinata da di Pablo, “Mapanmo mo
mo kakteh am mian o livolivohen a Judeo a manganohed
di Jesus as omonot pa sa do panyokoyokoran sa ni Moises.
21 Amna nadngey darana o kapananawo mo kono dira
do kaydian ta a Judeo a mian do kavahayan da no
Hentil so kabhes darana omonot do panyokoyokoran ni
Moises. Vinata mo kono o kadi darana a mapatolian no
kamanganakan da as kadi darana a omonotan do adan ta
sa paparinyen. 22 As dawa ango parinyen ta, ta sigorado o
kapatak da anti nia o kayan mo naya dia. 23 An maparin
am niaya o parinyen mo tapian vatahen da anti o kadi
na oyoran no nadngedngey da saya. Mian sa o apat a ka

mahahakay dia a mian so pinayavayan do Dios. 24 Machivan
ka dira," kon da di Pablo, "as kaparin nio so mian do onotan
ta a Judeo. Pagan mo o gasto da tapian makapachichis sa
do pali a kavoyan da no tawotawo so kabo no kakawyoran
do vatavatahen daya dimo. 25 Asna sira o Hentil a tayto
dana a nanganohed di Jesus am naytolas kami na dira a
vatan namen sia o kadi da komanan so kanen a pinarawat
do diosdiosan sa anmana raya, anmana nipseh a vinyay, as
kano kadi da a mangadwanan."

26 Do omonot awri araw am inivanan sa ni Pablo o apat
sawri a ka mahahakay a mian so pinayavayan do Dios do
kapatongtong da so mian do panyokoyokoran da no Judeo
as kangay na do templo a mapatanggal sira so papali do
araw a kaparin darana a manangay so maychaponged a
sakrifisio da.

No nakaaresto da si Pablo do templo

27 Masngen dana a komavos o papito ori karaw am navoya
da no Judeo saw a yapo do Asia si Pablo do templo as
pinasolsol da sa o tawotawo a somoli nia as kapadpet da
sia, 28 as kapangyaw da, "Inio a kaydian a Judeo, sidongen
nio yamen ta niaya o tawo aya a komtaktas a mananawo
so machikontra diaten a Judeo kano onotan ta as kano
templo ta. As nawri pava ta napasdep do templo aya so
Griego sa a nia so mapanmo ta rakoh a sadan do onotan ta."
29 Vinata da ya takwan do matarek a araw am navoya da sa
Pablo kani Trofimus a taga-Efeso a mayrayay do Jerusalem
as do vata da as pinasdep na si Trofimus do templo aya.
30 Kadngey da sia ya no tawotawo aw do Jerusalem am naket
sa as nangay sa do templo a omahap si Pablo a gorogoren a
ihbet as kakandado da dia o pantaw nawri. 31 Dimanen da
do vata da amna nadngey no apohen no sinjalo no Roma o
golo da no tawotawo aya do Jerusalem. 32 Nyeng a manghap
so sinjalo sa as kano sentorio da sa as kapangalisto da
a mangay do yanan aya no golo. Kavoya da sia kanira
no sinjalo saya am ibhes da no Judeo saya a tahohen si
Pablo. 33 Nangay di Pablo o apohen daya as kaaresto na
sia as kavahod na sia no dadwa a ka kadena. Inahes na
an sino sia as kan ango o pinarin naya. 34 Matatarek o
vinata da no tawotawo saya a mangyangyaw do karovel
da as naintindi ava no apohen aya o kaoyod no naparin
awri. Dawa vinata na o kangay da ni Pablo do baraks da no
sinjalo. 35 Kawara da do eskalera no baraks aya am nihagnat
darana a pavawahen dira do makey ori a makatanotanoro
dia. 36 Aro sa o minonot dira a mangyaw so, "Dimanen ta
na!"

No defensa ni Pablo

37 Somdep dana sa am inahes ni Pablo do apohen aya
no sinjalo an maparin o kapayliliak na. Chinaknin na o
kasolib ni Pablo a mayliliak so chirin a Griego. 38 Vatan na
sia o, “Vadia imo o iEgipto aw a napasolsol so rebelion as
napawnot so apat a livo a rebelde do desierto.” 39 Vatan
sia ni Pablo, “Judeo ako a iTarso, no rákoh a kavahayan no
Cilicia. Tayto o ichakey ko a vatahen dira do tawotawo saya
dia,” kwana. 40 Pinya na sia no apohen aya a tomnek do
eskalera ori as pabhesan na sira ni Pablo so tawotawo aya
a mayliliak. Naychirin so Hebreo si Pablo ta nawri o chirin
da no Judeo do kavata na sia o,

22

1 “Aniven a inyapoan kano kakakteh, adngeyen nio pa
o pawnonongen koaya dinio.” 2 Do nakadngey da sia o
kapayliliak na do Hebreo am naypadomi sa do kadngeyan
da sia.
3 “Asa ako a ka Judeo a iTarso do provinsia do Cili-
cia. Nayrakorakoh ako do Jerusalem aya a eskwela ni
Gamaliel as ninanawo na yaken do atavo sa onotan da no
inaynyapoan ta a Judeo. As pinawyod ko o kawnot ko do
Dios akma dinio sichangoriaw, 4 ta pinakasiasi ko sa so
mahara o omonot di Jesus. Mian sa o pinadiman ko as
mian sa o pinavahod ko as kapakalaboso ko nira, mayalit o
mahakay anmana mavakes. 5 Katestigoan ya no apohen da
no papali as kanira atavo no adngedngeyen ta sa a Judeo, ta
yapo dira o tolas sawri a inangay ko dira do kaydian ta sawri
a Judeo do Damasco. Tomnoroh o tolas saya so anohed ko a
mapavahod nira o atavo a nanganohed di Jesus as kangay
ko nira do Jerusalem aya tapian dia o kastigoan dira.”
6 “Amna masngen ako na do Damasco do kamarraw na
sia am naychehat o kayan no oyod a marial a sehdang
a yapo do hanyit do omdivon diaken, 7 as kanyeng ko a
maysasakeb. Kadngeyan ko sia o liak a makavata so, ‘Saulo,
Saulo, ango pakasisian moaya diaken.’ 8 Vatan ko sia o,
‘Sino ka mo Apo.’ ‘Si Jesus ako a iNazareth a tayto mo a
pakasisien,’ kwana no tinbay na diaken. 9 Sira o rarayay
ko saya am navoya da o mamoyat aya a sehdang amna
nadngey dava o liak awri a somisirin diaken. 10 As vatan
ko sia, ‘Ango ichakey mo a parinyen ko mo Apo.’ No vinata
na am, ‘Tomnek ka as kangay mo do Damasco, ta dawri
dana o papanmoan ko nia dimo an ango o ichakey ko a
parinyen mo.’ 11 Do nakapoyat koaya am nakavoya akoava
as nikaday darana yaken no rarayay ko saya manda dana
do nakawara namen do Damasco.

12 “Mian o asa ka tawo do Damasco a mayngaran so
Ananias. Oyod da sia ipakamia no Judeo as asa ka ma-
pawyod so kawnot do panyokoyokoran ni Moises. 13 Nangay
ya diaken as kavata na sia, ‘Kakteh mo Saulo, mirwa ka
na a makavoya.’ As nanyeng ako na mirwa a makavoya.
14 Vatan na sia ni Ananias diaken, ‘Pinidi ka no Dios no
apoapo ta sa a makapanmo so inolay na as kano makavoya
so Manganak na a abo so gatos as kano makadngey sia a
mismo o liak na. 15 Pinidi naymo a mapapanmo nia dira do
atavo a tawotawo o navoya as kano nadngey mo,’ kwana ni
Ananias. 16 ‘Sichangoriaw,’ kwana ni Ananias, ‘am ango pa
o nanayahen mo. Mayvangon ka na as kapabawtismo mo
do kahes mo sia o kapakabo na so gatogatos mo.’
17 “Mayvidi ako na do Jerusalem,” kwana ni Pablo, “am
nangay ako do templo a machahoahok. As do asa ka
vision, 18 am napavoya diaken si Jesus as kavata na sia,
‘Nyeng ka na a komaro do Jerusalem aya ta panganohdan
dava anti o vatahen mo a komapet diaken.’ 19 Vatan
ko sia, ‘Apo, ahahawen ko o kapanganohed da diaken ta
ichasoyot da anti o nakapaytarek dana no kaparin ko.*
Sira mismo o makapanmo sia o nakangay ko do maday
do sinagoga tapian ahapen ko sa a prisohen kano tahohen
o manganohed sa dimo. 20 As aran do nakadiman da
si Esteban a asa ka mapawnonong so komapet dimo am
niaproban ko ya ta mian ako daw a tomalamad sia as
kayaken pa no nachonong do lamit da no tori awri a
omdiman sia.’ 21 Amna no tinbay diaken ni Jesus am,
‘Komaro ka na ta tovoyen koymo do mararayi a logar a
yanan da no Hentil.’ ”
22 Nidngey da a manda do nakavata na sia o kangay
na dira do Hentil. Kadngey da sia ya am somnitnan
sa a mangyangyaw as kavata da sia, “Dimanen ta na,
ta mayanong ava ya a maviay!” 23 Nangyangyaw sa as
kapapaypaypay da so tangbali da sa as kapagchigchid da
so tana do tohos do kaoyod darana a maket. 24 Pinasdep no
apohen aya no sinjalo si Pablo do baraks awri as kavata na
so kayiplot da sia tapian ivahey na an ango o solian daya
nia no tawotawo. 25 As do nakapakedked dana sia tapian
iplotan da am inahes ni Pablo do sentorio aya a masngen
sia, “Mayanong paro o kayiplot do tawo a Romano an di
pa a chinasentensian?” 26 Kadngey na sia no sentorio aya
am nyeng a mangay do apohen aya no sinjalo as kavata
na sia, “Ango parinyen ta ta Romano sawen o tawo aya!”

* **22:19** 22:19 Nakatolas ava ya do Griego a texto amna niaya o mismo na inmonmoan.

27 Nangay o apohen aya di Pablo as kahes na nia, “Ivahey
mo diaken. Tawo ka no Roma?” “Oon,” kwana ni Pablo.
28 “Aran yaken ta oyod a rakoh a kartos o pinagan ko tapian
mavidang ako a Romano,” kwana. Amna vinata ni Pablo,
“Oon amna yaken am arava o pinagan ko ta nawara ako a
Romano.” 29 Nakadngey da sia ya no sinjalo saya a omiplot
dia do vata da am nyeng sa a mayparayi as no apohen daw
am oyod a mavakel do nakavahod daya si Pablo a asa ka
Romano.

No nakapachisalap ni Pablo do pankaskaran

30 Do omonot awri araw am pinakaro no apohen aya si
Pablo do kavahoran naw ta chinakey na madngey an ango
o vata daya no Judeo a gatos ni Pablo dira. Patawagan na
pa sa so maato a papali as kanira atavo no apopohen da
no Judeo as kahap na si Pablo a mayliliak do kasalasalapan
dawri.

23

1 Nisahsahan na sa so kapiahen ni Pablo o apopohen
saya as kavata na sia, “Inio a kakakteh, do salapan no
Dios am arava o ichadistorbo no konsinsia ko a manda
sichangoriaw.” 2 Vatan sia no mato danawri do pali a si
Ananias o kapitpit da si Pablo do vivi na no machitangked
awri sia. 3 Vatan sia ni Pablo, “Imo o kastigoan anti no Dios,
ta toman mapia ka. Imo a asa ka hoyis do panyokoyokoran
taya o manoma a mapasada so mian do onotan ta do
kapapitpit mo niaken,” kwana ni Pablo. 4 Vatan da sia no
masngen aya di Pablo, “Ango atekan mo no máto dana a pali
no Dios.” 5 Vatan sia ni Pablo, “An napanmo ko o kaiya no
máto dana a pali am vinata koavawri, ta nakatolas do Chirin
no Dios o kadi ta makachirichirin so marahet do apopohen
ta sa,” kwana ni Pablo.

6 Kapanmo sia ni Pablo o kayan da do gropo aya no
Saduceo as kanira no Fariseo am vinata na so maliak,
“Kakakteh, asa ako a ka Fariseo as anak ako no Fariseo.
No askaskaran nioaya diaken am yamot do kapanganohed
ko do kapirwa da a maviay no nadiman dana.” 7 Do
nakadngey da sia ya am somnitnan sa o Fariseo aya kanira
no Saduceo aya a maysosobna as kadi da maypapanmoan.
8 Ta sira o Saduceo aya am manganohed sava do kapirwa pa
a maviay no nadiman dana sa as kano manganohed sava do
kayan da no angheles anmana espirito. Asna niaya sa am
panganohdan da sa no Fariseo. 9 As somnitnan o maliak
a kapaysosobna da. Tominek sa o kadwan do Fariseo a
eskriba as kavata da sia, “Arava o mapanmo ta a gatos no
tawo aya. Pangayen ta na ta nakadngey so anghel anmana

espirito am ara paro o rahet na nia?” 10 Naypangay pa o
kapaysosobna da as do kahama narana nia no apohen aya
do kapaypapalang da di Pablo am vinata na o kangay da a
omahap sia no sinjalo saya as kavidi da nia do baraks.
11 Mahep dana am nangay di Pablo o Apo ta a si Jesus as
kavata na sia, “Mamo kava mo Pablo, ta makarapit ka pa
anti do Roma a mapapanmo niaken akma so pinarin mo do
Jerusalem aya.”

No nakapaypapanmo da a omdiman si Pablo

12-13 Mavekhas dana am mian sa o navayavayat a Judeo
a maypangay sa a kwarenta a mayplano an maypango o
kadiman da si Pablo. Nayavay sa do kadi da a nganan
anmana minoman a manda do kadiman da sia. 14 Nangay
sa ya dira do maato sa a papali kanira no apopohen sa
as kavahey da sia o kayan no pinayavayan da a kadi da
komanan a manda do kadiman ni Pablo, 15 as kavata da sia,
“Dawa inio a apopohen namen am vatahen nio do apohen
aya no sinjalo o kangay da ni Pablo dinio a akmay kapiahen
nio a askaskaren. As tomayo kami anti as katayayan namen
dia, ta dimanen namen sia a manam kano kawara na dia,”
kon da.
16 Amna no anak no kakteh ni Pablo am nadngey na o
kayan aya no plano da as nangay di Pablo do baraks a
omvahey nia. 17 Tinawagan ni Pablo o asa ka sentorio as
kavata na sia, “Iyangay mo pa o kanakan aya do apohen nio,
ta tayto o vatahen na sia.” 18 Angayan na sia do apohen daya
as kavata na sia, “Tinawagan na yaken no asa do priso a si
Pablo as kavata na so kangay ko niaya dimo, ta tayto kono
o vatahen na dimo.” 19 Nikaday no apohen aya o kanakan
aya as kapayparayi da do sinjalo aya as kavata na so, “Ango
vatahen moaya diaken.” 20 Vatan na sia, “Naypapanmo sa o
apopohen no Judeo a omahes nia anti dimo o kangay mo ni
Pablo dira ta askaskaren da so kapiahen, 21 amna parinyen
moava ya, ta tayto sa o maypangay pa kano kwarenta dira
a omtayayan dia a dimanen. Pinayavayan da o kadi da
nganan anmana minoman a manda do kadiman da sia as
tayto da a nanayahen o parinyen mo.” 22 Tayoka na ya a
vatahen am pinasavat na o kanakan aya no apohen aya as
kavata na sia dia o kadi na a mayvahvahyan nia do aran
sino.

No nakatovoy si Pablo di Gobernador Felix

23 Tinawagan no apohen aya o dadwa sa a ka sentorio as
kavata na sia, “Preparahen nio o dadwa yatos a ka sinjalo
kano papito poho so ka sinjalo a mangabayo kano dadwa
yatos so ka sinjalo a maypanvono. Ta komaro kamo an alas

nueve a mangay ni Pablo do Cesarea. 24 Torohan nio pa si
Pablo so kabayoan na as tiban nio o kasigoro no kapakarapit
nio nia di Gobernador Felix." 25 As naytolas di Gobernador
Felix so akma sia:
26 "Si Claudio Lisias ako. Maytolas ako dimo a aniven a
Gobernador Felix. 27 No tawo aya a tovoyen ko dimo am
inahap da no Judeo as toneng da a dimanen. Nadngey ko o
kaRomano na dawa inangay namen kanira no sinjalo ko a
ahapen dira do omdiman awri sia. 28 As do nakakey ko
a makapanmo sia an ango akosan daya sia am inangay
ko do konseho da no Judeo. 29 No vata da a marahet
a pinarin na am komapet do onotan da asna arava o
ichapatak ko a sinadan na a ipayanong na a dimanen
anmana kalabosohen. 30 Asna do nakadngey ko so kayan no
plano da a omdiman sia am tayto ko a tovoyen dimo. Vinata
ko pa o kangay da dimo no omakosa aya sia a omvahevahey
nia dimo an ango pinarin naya."
31 Dawa do mahep aw am inangay da si Pablo no sinjalo
a manda do Antipatris. 32 Mavekhas dana am sira dana o
mangabayo awri o nachivan di Pablo as nayvidi dana sa do
Jerusalem o kaaroan da no sinjalo sawri. 33 Makarapit sa
do Cesarea am nipresenta da o tolas do gobernador aw as
katoroh da pa si Pablo dia. 34 Do nakalir sia no gobernador
o tolas aya am inahes na di Pablo an ango provinsia o
pinakayapoan na. "Cilicia," kwana ni Pablo. 35 Vatan sia
ni gobernador aya o, "Imbestigan ko anti mo an mawara sa
o omakosa aya dimo." Pinagwardia na si Pablo do vahay no
napatol a si Herodes.

24

No nakaakosa da si Pablo no Judeo sa

1 Makarahan o dadima a karaw am nawara sa do Cesarea
o máto dana a pali a si Ananias kanira no apopohen sa as
kano asa ka abogado a si Tertulo. Nangay sa di Gobernador
Felix as kavahey da nia an ango akosadoan daya si Pablo.
2 Kasdep ni Pablo am sinitnan ni Tertulo a ivahey an ango
akosadoan daya sia. No vinata na am:
"Makayamot dimo mo aniven a Felix am mapia o
kaviayan namen, ta aro o pinarin mo a pinaypapian no
provinsia ta. 3 Maytavo kami do maday so kavahayan
a masoyot niaya as mamahemahes kami dimo. 4 Amna
rakoh pava o kasaloval namen dimo as iyahes namen o
kapaypasinsia mo pa a domngey diamen, 5 ta napanmo
namen o kaoyod na nia a marahet a tawo, ta oyod a makey
a mapasitnan so golo. Oyod na so kakey a mapasolsol

so kasoli da no Judeo sa do aran dino do mondo aya as
iya pa o apohen da no tawo a naychawaw so nanawo a
manganohed do asa ka iNazareth. 6 Niaya ava ta chinakey
na pa pamahbohen o templo namen as dawa inaresto
namen sia [as kastigoan namen do vata namen akma so
mian do panyokoyokoran namen, 7 amna no apohen da no
sinjalo a si Lisias am nawara as kapospos na sia ahapen,
8 as kavata na sia o kangay namen dana dimo a omakosa so
tawo aya.] As maparin mo sia a ahahsen tapian ichapatak
mo o kaoyod no atavo aya a vatahen namen dimo," kwana
ni Tertulo. 9 As sira o Judeo a rarayay aya ni Tertulo am
vinata da o kaoyod no vinata na saya.

No defensa ni Pablo di Felix

10 Tayoka ya am pinayliliak ni Gobernador Felix si Pablo.
Niaya o vinata ni Pablo, "Mapanmo ko o nakayendes mo
na a gobernador dia dawa masaray ako a omdefende
no karakohan ko do salapan mo. 11 Maparin mo a
ipangaheahes am maypangay pava kano dose so karaw o
nakangay ko do Jerusalem a omanianib so Dios, 12 as navoya
dava yaken no Judeo saya a machidibati do aran sino a tawo
do templo. Navoya dava yaken a mapasolsol so tawotawo
a magolo do sinagoga sa anmana aran dino. 13 As masigoro
ko o kadi da makaproyban do vatahen daya a sinadan ko.
14 Asna oyod o vata daya a kapachangay ko na dira do
omonot sa di Jesus a vatan so pinaychawawan a nanawo
amna anianiven ko o Dios no apoapo ta as kanohed ko pa
dira do atavo a pinatolas da Moises kanira no profeta. 15 As
akma ko pa dira dia a manganohed do kapirwa da a maviay
no atavo a tawotawo a nadiman dana a mayalit o mapia
anmana marahet so pinarin. 16 Makayamot do akmaya sia
panganohdan ko am chitahen ko o kabo no sadan ko do
salapan no Dios kano tawotawo.

17 "As do nakarahan no mayendes a tiempo a kabo ko do
Jerusalem am nangay ako daw a tomoroh so sidong dira
do kaydian ko a makasiasi as kangay ko pa do templo a
manoroh so sakrifisio. 18 Nangay ako do templo a mapavoya
do pali as navoya dava yaken do kaaroan no tawo asna
do nakawara da no Judeo a yapo do Asia am nawri dana
o kayan da no aro a tawo daw. 19 Sira o yapo saya do
provinsia no Asia o mayanong a mangay do salapan mo
a omakosa diaken an mian o sinadan ko. 20 Anmana sira
dana o tayto danaya dia a apopohen namen o omvahey
nia an mian o gatos ko a nadngey da do nakapayliliak ko
do salapan da do Jerusalem. 21 No voyvoh a mapanmo
ko a maparin da akosan diaken am no nakavata ko sia

so maliak o, ‘No askaskaran nioaya diaken am yamot do
kapanganohed ko do kapirwa da a maviay no nadiman
dana.’ ” Nawri o vinata ni Pablo do gobernador.
22 Si Gobernador Felix aya a adan dana makapatak so
kaparin da no omonot saya di Jesus am pinabhes na o
kapangkaskad naya a manda do kawara ni Lisias a apohen
no sinjalo. 23 Vinata ni Gobernador Felix do sentorio o
kagwardia da di Pablo asna katoroh da dia so kalibri na do
ichakey na as kapia da sira so kaychayvan na a omalogaw
nia.

No nakapawnonong ni Pablo dira da Felix kani Drusilla

24 Nakarahan o pira karaw am pinatawag da si Pablo
da Gobernador Felix kano kakovot na a si Drusilla a asa
ka Judeo ta chinakey da a madngey an ango vatahen
ni Pablo do komapet do saray ni Jesu Cristo. 25 As do
nakapawnonong sia ni Pablo o komapet do manamonamo
a kaparin no viay kano manam a kaskaskad no Dios so
tawotawo am navakel si Gobernador Felix as vatan na sia
o, “Maparin mo na o mangay, ta pirwahen ko naymo a
ipatawag an mian o tiempo ko.” 26 No vinata na sia ya no
gobernador aya am chinakey na o katoroh na dia ni Pablo so
kartos tapian librien na sia. Dawa masanib na sia a tawagan
a sisirinyen amna tomnoroh ava si Pablo.
27 Makarahan o dadwa a ka kawan am si Porcio Festo o
tomnadi di Gobernador Felix. Amna makayamot do kakey
ni Felix aya a mapakamia sira so Judeo am nividin na si
Pablo do priso.

25

No nakapachisalap ni Pablo di Festo

1 Nakarahan o tatdo a karaw a nakawara ni Gobernador
Festo do Cesarea am nangay do Jerusalem. 2 As sira o
maato sa a papali kano adngedngeyen da no Judeo am
nangononong sa so daday a komapet di Pablo, 3 as kahes
da sia o kangay da ni Pablo do Jerusalem. Vinata da ya
takwan mian o plano da a kawtap da di Pablo do rarahan a
dimanen. 4 Amna vinata ni Festo o katayto na pa a mapriso
do Cesarea ni Pablo as kakalo narana a mayvidi daw ni
Festo. 5 “Dawa machivan dana sa diaken o apopohen nio
sa a mapapresenta no kaso da a machikontra do tawo aya,”
kwana ni Gobernador Festo.
6 Makarahan o wawaho anmana asapoho a karaw am
nayvidi do Cesarea si Festo as do omonot aw araw am
pinahap na si Pablo a askaskaren. 7 Mawara si Pablo am sira
o Judeo awri a yapo do Jerusalem am nidivon da as kasitnan
da omakosa sia no mararahmet a gatos amna kaproyban

dava o kakawyoran no akosadoan daya sia. 8 As nidefende
ni Pablo o karakohan na a makavata sia, “Pinasada koava
o panyokoyokoran namen a Judeo anmana arava o pinarin
ko a machikontra do templo anmana di Emperador Cesar.”
9 Amna makayamot do kakey ni Festo a mapakamia sira
so Judeo saya am vinata na di Pablo, “Makey ka mangay
do Jerusalem tapian dawri dana o askaskaran ko dimo?”
10 Vatan sia ni Pablo, “Tayto ako na tomnek do salapan
mo, imo a asa ka hoyis no Roma. Asna arava o gatos ko
dira do Judeo saya a akma so sivog mo a mapanmo. 11 An
somnada ako do panyokoyokoran nio anmana an mian o
pinarin ko a marahet a ichasentensia diaken a dimanen
am iyahes koava o kapavolaw diaken, asna an ara abo o
kakawyoran no inakosan daya diaken no Judeo saya am
maparin ava no aran sino a vatahen o kasira dana no
omsentensia diaken. Dawa ichakey ko an no Emperador
Cesar dana o omsentensia diaken,” kwana ni Pablo.
12 Do nakadngey sia ya ni Gobernador Festo am nisisirin
na sira o abogado sa as kavata na sia di Pablo, “An ara no
Emperador Cesar o ichakey mo a omkaskad dimo am iya
dana o angayan mo.”

No nakavahey sia ni Festo di Agrippa o kaso ni Pablo

13 Nakarahan o pira karaw am nawara do Cesarea si Patol
Agrippa kani Bernice, ta chinakey da a torohan so onor
o vayo aya a gobernador a si Festo. 14 As do kayendes
darana daw am vinahey ni Festo do patol aya o komapet
di Pablo. “Tayto dia o asa ka tawo a nividin ni Felix do
priso. 15 As do nakangay ko do Jerusalem am vinahey da
diaken no maato sa a papali kanira no adngedngeyen da
sa no Judeo an ango akosadoan daya sia as chinakey da
yaken a omsentensia sia, 16 amna vinata ko o kadi namen a
parinyan sia a Romano o kasentensia namen do asa ka tawo
an di sa maysasalap o naakosado aya as kano omakosa aya
sia tapian maparin na defendien o karakohan na. 17 Dawa
do nakangay da do Cesarea aya no omakosa so tawo aya
am nangalisto ako a mapahap ni Pablo do omonot awri
araw tapian askaskaren ko sia. 18 Amna arava o navoya
ko a gatos no tawo aya a kaproyban da no omakosa aya sia.
19 Asna no paysosobnan da am komapet do panganohdan
da no Judeo as kano komapet do asa ka tawo a si Jesus.
Nadiman dana ya amna pawnonongen ni Pablo o katayto
na kono a minirwa a maviay. 20 As do kadi ko mapasinmoan
sia so sinadan na do akma saya sia a onotan am inahes ko
di Pablo an makey a mangay do Jerusalem ta dawri dana
o askaskaran so kaso naya as kasentensia dana sia daw.

21 Amna nawri ava o ichakey na ta si Cesar dana kono o
angayan na somalap. Dawa tayto ko nividin a ipagwardia
a manda do katovoy ko sia di Emperador Cesar,” kwana ni
Gobernador Festo di Patol Agrippa. 22 Vatan sia ni Agrippa,
“Ichakey ko adngeyen o tawo aya.” “Oon, andelak am
adngeyen mo sia,” kwana ni Festo.
23 Do omonot awri araw am nawara sa Agrippa kani
Bernice a oyod a mabihis kano magrande as kasdep da do
panimbestigan daya. As mian sa o aro a maato a apopohen
no sinjalo as kano maato a tawotawo do kavahayan ori a
nachivan dira. Vatan narana sia ni Gobernador Festo o
kapasdep darana si Pablo. 24 Vinata ni Festo, “Patol Agrippa
kaninio atavo a tayto a navayavayat dia sicharaw, tiya o
tawo aya a ichakey da no atavo a Judeo do Jerusalem as
kan do kavahayan taya dia do Cesarea a dimanen. 25 Amna
arava o navoya ko a gatos na a mayanong a dimanan sia,
dawa do nakahes na nia o ka si Cesar no ichakey na angayan
a somalap am tovoyen ko sia anti dia. 26 Amna arava o
mapanmo ko a patolasen do kaso no tawo aya di Emperador
Cesar. Dawa inangay ko dia do salapan nio as kanatonan do
salapan mo mo Patol Agrippa, tapian mian anti o patolasen
ko di Cesar an makarahan anti o kaskaskad ta sia. 27 Ta
akmay mayanong ava o katovoy so asa aya ka ipapriso
di Emperador Cesar a abo so matodin a gatos,” kwana ni
Gobernador Festo.

26

No defensa ni Pablo do salapan ni Agrippa

1 Vinata ni Agrippa di Pablo o kaparin narana so mayli-
liak. Sinyasan dira ni Pablo do kapaypadomi da as kasitnan
na no defensa na.
2 “Tayto ako a masoyot mo Patol Agrippa do kaimo no
domngey aya so defensa ko do atavo sa a akosan da diaken
no Judeo, 3 takwan mapanmo mo sa o atavo a onotan kano
paparinyen no Judeo. Dawa akdawen ko o pasinsia mo a
domngey diaken,” kwana ni Pablo.
4 “No viay ko a nakayapo do kadekey ko pa am mapanmo
da no Judeo, ta nayrakorakoh ako do somnivog ko a
kavahayan as kan do Jerusalem. 5 As an makey sa a sira
so mismo a testigo ko am kaproyban da o kaasa ko a oyod
a maistrikto do komwan do onotan kano paparinyen sa
no Judeo takwan asa ako a ka Fariseo. 6 As sichangoriaw
am tayto ako tomnek dia a machisalap dinio a makayamot
do kapanganohed ko do kapatongtong sia anti no Dios o
nipromisa na dira do apoapo ta sa do kapirwa na omviay
so nadiman, 7 a niaya so panapanayahen ta a tayatayabo no

dose sa a apoapo ta. Dawa dadayen ta o Dios do mahep kano
maraw. As makayamot dia a aniven a Patol am akosadoan
da yaken. 8 Rakoh paro a sadan o kapanganohed do kaparin
sia no Dios a pirwahen a viayen o nadiman dana a tawo?”
kwana ni Pablo.
9 “Aran yaken kaychowa am parinyen ko atavo a irarayaw
kano ikontra so nanawo aya a komapet di Jesus a iNazareth.
10 Aro sa dira do tawotawo na sa o nipriso ko do Jerusalem
as mian o permiso ko a omparin sia ya a yapo dira do maato
sa a papali. As an mian sa o sentensian sa a madiman am
niaproban ko ya. 11 Nasanib ko sa a pakasisien do atavo a
sinagoga tapian tadichokoran da si Jesus. Oyod ko sa ipsok,
ta mangangay ako do marayi sa kavahayan a ompakasiasi
sira.
12 “Niaya o pinangwan ko do Damasco a mian so othori-
dad a yapo dira do maato sa a papali. 13 As do alas dose no
maraw do kayan namen do rarahan, mo Patol am mian o
oyod a mamoyat a rial a yapo do hanyit a mariarial pa kano
araw. No maknyay aya rial am chinapoyat ko as kanira no
rarayay ko sawri. 14 Nyeng kami a maysasakeb. Kadngeyan
ko sia o liak do chirin a Hebreo a makavata sia diaken,
‘Saulo, Saulo, ango pakasisian moaya diaken. Maparin
moava homisen o mapakapamarin kanimo.’ 15 Ahsan ko
nia, ‘Sino ka mo Apo.’ Vatan sia no liak aya, ‘Yaken si
Jesus a tayto mo a pakasisien. 16 Maytetnek ka ta mian o
ipatrabaho ko dimo. Tovoyen koymo a mapapanmo nia dira
do tawotawo o nakavoya moaya diaken sicharaw as kano
kadwan pa a ipapanmo ko anti dimo. 17 Tovoyen koymo dira
do Judeo as kano Hentil a mapapanmo niaken. An mian sa o
makey a maysarasaray dimo am yaken o machonong dimo.
18 Mangay ka dira a omnanawo sira tapian kasehdangan sa
as kapakavolaw da do ipakapamarin ni Satanas as no Dios
dana o onotan da. Ta no mavoyvoh a ipakabo ko so gatos
da am no kapanganohed da diaken a nia pa so ichaparin da
machividang dira do napidi a tawotawo ko,’ kwana ni Jesus
diaken.
19 “Dawa mo Patol Agrippa, nachisobna akoava do
niyokoyokoran niaken a yapo do hanyit. 20 Nangay ako
do Damasco as kan do Jerusalem as kwanasaw do atavo
a kavahayan no Judeo as aran do yanan sa no Hentil a
mapawnonong so kapanehseh da do gatogatos da as kawnot
darana do Dios a chinatadian so kaparin no viay a kavoyan
so kasomnivog da nanehseh. 21 Makayamot dia a pinarin ko
am inahap da yaken no Judeo sa do kayan ko do templo as
kakey da a omdiman diaken. 22 As do sidong diaken no Dios
a manda sichangoriaw am tayto ako pa a mangononong

so komapet aya di Jesus dira do mato kano mahbo sa a
tawotawo. Arava o kadwan a pawnonongen ko an dia
voyvoh a no vinata da no profeta sa kani Moises, 23 as niaya
o vinata da: Mandidiw si Cristo as kadiman na as kaiya no
manoma a mirwa a maviay as kapapanmo na nia o kaiya
no pakayapoan no kalibrian da no Judeo kano Hentil."

No disision da Gobernador Festo kani Patol Agrippa

24 Do katayto na pa mangononong ni Pablo am nangyaw
si Festo a makavata sia, "Ara kava machipasonong mo
Pablo! Pinaymahamaha mo o taywara a pinachinanawan
mo!" 25 No tinbay ni Pablo am, "Maha akoava, mo aniven
a Gobernador asna tayto ko pawnonongen o kakawyoran.
26 As ichapatak sa ya ni Patol Agrippa, ta matayo ava o
nakaparin da nia. Dawa mangdet ako a mapawnonong
sira ya. 27 Patol Agrippa," kwana ni Pablo, "manganohed
ka paroava do vinata daya no profeta? Ichapatak ko o
kapanganohed mo dira!" 28 Vatan sia ni Agrippa, "Do vata
mo as maparin mo yaken a payvadiwen a Cristiano do
maynyed a tiempo?" 29 Vatan sia ni Pablo, "Aran do dekey
aya a vinata ko as anohdan mo anmana kaylangan pa o
rakoh a tiempo a kapawnonong ko sia dimo am moyvoh a
ipachahoahok ko do Dios am no kapayvadiw nio a akma
diaken a katadkan no katayto koaya do priso, imo kanira
atavo a nakadngey sia o vinata koaya."
30 Itnek darana no patol kano gobernador kani Bernice
as kanira atavo a komaro. 31 Mian dana sa do gagan am
vinata da do kadwan dira, "Arava o pinarin no tawo aya
a kastigoan dia no kadiman sia anmana kakalaboso sia."
32 Vinata ni Agrippa di Festo, "Maparin ta ya a pakavolawen
an di na inahes o kangay na di Cesar a askaskaren."

27

No nanawdi dana a biahe ni Pablo a mangwan do Roma

1 Mapesek dana o kangay ni Pablo do Italia am pinag-
wardia da sia as kano kadwan pa sa a priso di Julio a asa
ka sentorio da no Romano a sinjalo. 2 Somnakay kami
do bapor a yapo do Adramito a mangay ya do kadwan
do kavahayan do Asia. Nachirayay diamen do nakakaro
namen o asa ka kakteh ta a iTesalonica a yapo do Macedonia
a mayngaran so Aristarco. 3 Nangedked kami do Sidon do
omonot naw araw. Mapsek o sentorio daya no sinjalo a si
Julio, ta nipia na si Pablo a makaraya a mangay dira do
kaychayvan na daw. 4 Komaro kami do Sidon am nanahan
kami do viit naw no tana do Cipro do kahtengan na, ta

an dia dawri o panahanan namen am machivayat kami
do mayet a salawsaw. 5 Havasan namen o kavahayan do
Cilicia kan do Pamfilia am nakarapit kami do kavahayan
do Licia a tawagan da so Mira. 6 Dawri o pinakavoyan ni
Julio so bapor a yapo do Alejandria a mangay do Italia as
payadisan na diamen daw. 7 Mawadi o kayam no sakayan
namen aya as dawa nahay kami a makarapit do Nidus, ta
vayaten namen o salawsaw. Do kawadi no kayam namen
aya am namdis kami do panahanan as naypakwan kami do
Creta, ta an dawri pa as kahtengan na. Nihavasan namen o
kanayan nawri do Salmon. 8 Nanditdit kami do payis aw no
kavahayan, ta an dawri pa as kawlivan namen am kayan
pa no kawadi no kayam namen. Kwanasaw am mawara
kami do asa ka logar a tawagan da so Mapia a Pangedkeran
a masngen do kavahayan da do Lasea.
9 Mawara kami daw am tiempo dana no kapangananawa
no kapaybiahe do taaw, ta kararahten dana no kawan
daw as dawa vinata ni Pablo, 10 “Ahahawen ko am man-
gananawa an maypangay ta pa as tarek a mararayaw o
bapor aya as kabo no aro a warawara as kano kadiman
ta.” 11 Amna manganohed ava o sentorio aya di Pablo, ta
no nidngey na am no piloto ori kano taydira aya so bapor
aw. 12 Takwan oyod ava mapia a pangedkeran daw an akma
dana saw o kawan am vinata da no kadwan dira o kadi
da mavidinyan daw as kapaypangay da ta inahahaw da o
kapakarapit da do Fenice a asa ka pangedkeran do Creta, ta
midit ava ya do pakayapoan no salawsaw an kabkabkasen
dana daw.

No mayet a anyin do taaw

13 Kapaypahteng na so dekey am komaro kami a may-
pakwan do vata da do Fenice as kapakasngen namen do
Creta. 14 Dekey as kapamdis no kawan as kaoyod na
a masalawsaw do panahanan namen aya. 15 Naparin
namen pava o mayam a machisalangat do salawsaw ori
as pinaynolay namen dana sia an dino paviotan diamen
no mayet aya a salawsaw. 16 Kwanasaw am nakapachipel
kami do dekey a tana a tawagan da so Cauda as dawri o
chinaparinyan namen sia a pasakayen o lancha no bapor
aya a sakayan namen. 17 Tayoka da pasakayen o lancha
aya am ahnihnien da o bapor aw. Do kamo da nia an
padindinen sa no salawsaw do kalawangan a katokpohan
no anay do Syrtis* am pinagtin da o vidad as kapaynolay
darana do pangwanan na diamen no salawsaw. 18 Omonot
a araw am koyokoyonen kami no mayet aya anyin as

* **27:17** 27:17 *Anmana:* Libya.

somnitnan sa maypoha so kargamento aya no bapor, ta
tarek kami omned. 19 Ichatdo na karaw am ipoha da sa
o pinospos kano ango pa sira a serbien do kapaykarga
anmana kapagtin so kargamento. 20 Makarahan o pira
karaw a kadi namen pa a nakavoyan so araw anmana
vitohen do kadi na omhesan no anyin aya am inahahaw
namen pava o kapakalibri namen pa.

21 Do kayendes darana di nganan am tominek si Pablo as
kavata na sia, “An nanganohed kamo diaken a di komaro do
Creta am arava o pandidiwan ta daw as arava o nararayaw
daw. 22 Amna mamo kamoava as makangdet kamo, ta
arava anti o madiman diaten. Voyvoh anti a mararayaw
am no bapor taya. 23 Kamahep am nangay diaken o asa ka
anghel no Dios. Niaya o dadayen koaya a Dios as maynolay
diaken. 24 No vinata no anghel aya am, ‘Mamo kava mo
Pablo, ta makarapit ka anti di Cesar. Arava o madiman
dinio ta nidngey no Dios o dasal mo,’ kwana. 25 Dawa mamo
kamoava, ta manganohed ako do Dios do kapatohod na so
vinata naya diaken. 26 Asna madindin anti o bapor taya do
asa ka dekey a tana,” kwana ni Pablo.

27 Do mavak dana do nakarahan no katorse a karaw
do biahe namen aya do katori namen a pasoysoyen no
salawsaw do taaw a tawagan da so Adria† am vatahen da
no gormiti, “Akmay tayto ta masngen do tana.” 28 Pagtinan
da so pinospos a tiban da dia o kararahem no taaw am
beinte a kadpa o kararahem na. Ipaypangay da pa as
kapirwa da sia tokden o kararahem no taaw am kinse
dana so kadpa. 29 Do kamo namen an machisbat kami
do kakawan am nangedked kami na do mahawod paya as
kananaya namen dana sia o kapaysehsehdang na. 30 Masari
pa am mayprepara dana sa a komaro o gormiti sirawri as
no pinarin da am toman mapagtin sa so angkla no bapor
do morong naya. Amna no pagtinen daya am no lancha
aya no bapor, ta pakarayan da. 31 Amna vinata ni Pablo do
sentorio aya as kano sinjalo na siraya, “An di sa mavidin
do bapor aya o gormiti saya am madiman ta atavo dia.”
32 Aktevan da sia no sinjalo sawri o kedked aya no lancha
aya as kapaynolay darana sia a mayparayi do bapor ori.

33 Malatiat dana am vatahen ni Pablo o kakan da. “Dadwa
dana a ka dominggo o kadi nioaya a nganan do kavakel
nio,” kwana. 34 “Dawa koman kamo tapian mian o ayet
nio. Mamo kamoava ta arava o madiman diaten as kano
arava o makararayaw diaten.” 35 Tayoka na ya a vatahen
am nanghap so tinapay as kapamahemahes na do Dios do

† **27:27** 27:27 *Anmana:* Mediterranian.

yanan da atavo. Nikchid na o tinapay aya as kasitnan na
koman. 36 Pinaypagsal da ya no tawo saya as isitnan da
atavo a koman. 37 Dadwa yatos kano pito poho kan anem o
katavoan namen.‡ 38 Tayoka sa koman am nipoha darana o
natda paya trigo tapian maypapaw o bapor aya.

No nakapakararayaw da Pablo so sakayan

39 Maraw dana am ichapatak dava no gormiti saya an
ango katana no chinawaran namen aya. Navoya da o kayan
no kanayan a akmay maparin a pakarayan so bapor aya as
aktoktoan da nia o kapakaraya da so bapor aya. 40 Dawa
nikteb da o itan no angkla awri no bapor as kawvay da so
pinospos a kedked no agosan as kapangay da so vidad do
panman no bapor aw as kapakaraya namen dana. 41 Amna
sominbat kami do kalawangan as kapachihet no morong
aya no bapor do anay aw as kadi narana a makahojian
as kararayaw no mawdi no bapor namen aw do kapamka
dia no abkas. 42 Nakaparin naya nia am niplano da no
sinjalo saya o kadiman da sira atavo so priso saya ta tarek sa
makawtap a mayayo, 43 amna nipenpen sa no sentorio daya
ta ichakey nava o kadiman ni Pablo. Vinata na diamen ta
an sino o masolib a mayawat am makaraya, 44 as sira o dia
solib a mayawat am mapayserbi sa so tapi anmana ango
mahap da do nararayaw danaya a bapor a payawatan da a
makaraya. Pinarin namen ya a niaya so chinalibri namen
atavo.

28

No kayan da Pablo do Malta

1 Makaraya kami am nawri o nakapanmo namen sia
o ka do Malta na no tana aya a pinakarayan namen.
2 Matimotimoy kanaw as kahanebneb na amna oyod sa
mapia diamen o tawotawo saya daw ta pinangatong da
yamen so apoy a paydangdangan namen. 3 Nangay si Pablo
a mangpeh so kayo as kapangay na sia do paydangdangan
daya. Pagtosen ni Pablo o kayo do apoy aya am mian o
naytotwaw a binino a boday do nakakohat dia as kasonyit
na si Pablo as kavidin na malojit do tanoro naw. 4 Mavoya
da ya no iMalta saya am kon da, “Mandindiman sawen ya
so tawo. Ta tiya aran di nadiman do taaw am makalibri
ava ta tiya sonyiten no binino a boday.” 5 Amna tod na
palinlinen ni Pablo o tanoro naya as kanyeng na magagtos
no boday aya do apoy aw as kabo no naparin sia. 6 Nanayan
da sia no tawo aya o kalatek no sinonyitan aya sia no boday

‡ **27:37** 27:37 *Do kadwan sa a manuscript am:* pito poho kan anem.

aw anmana no kalba ni Pablo a madiman amna mayendes
dana sa a mananaya am arava o mavoya da a naparin di
Pablo. As chinatadian o mian do aktokto da as kavata da so
kaasa na a dios ni Pablo.
7 No takey do masngen do yanan namen aya am dira no
manyokoyokod da do logar awri a mayngaran so Publio.
Oyod ya napia diamen ta natda kami dira so tatdo a karaw.
8 No ama ni Publio aya am maganit kanawri. Mayongohat as
kano maydisenteria. Nangay dia si Pablo as kapalapaw na
so tanoro na sia do kapaydasal na nia. Nanyeng a mapia o
maganit aya. 9 Nakaparin na niaya am nangay sa di Pablo o
atavo sa a mian so daktat do logar awri as natova sa. 10 Aro
o tinoroh da no tawotawo saya diamen as komaro kami na
am tinorohan da yamen so atavo a kaylangan namen do
biahe namen aw.

No nakapakarapit ni Pablo do Roma

11 Tatdo ka vohan o nakavidin namen aw daw as komaro
kami na am somnakay kami do matarek dana a bapor a
nachisirong dawri do tiempo awri no kararahten no kawan.
Yapo ya do Alejandria as mian do morong na nia o tatawo
no diosdiosan da a panga. 12 Nangay kami do Siracusa as
kavidin namen daw so tatdo karaw. 13 Yapo kami daw
am nandivon kami a mangay do Regio tapian di kami a
machivayat do salawsaw. Nakasa kami a karaw daw ta
namdis o kawan as omonot na araw am nawara kami do
Puteoli. 14 Mian sa daw o kakakteh di Jesus as inahes da
o katda namen dira so asa ka dominggo. Nakarahan na
nia am minayam kami na a mangay do Roma. 15 Mian sa
o kakakteh ta daw as madngey da o katayto namen aya
a mananam am nachivayat sa diamen. Mamanpanda sa
o kadwan do Plasa do Apio as no kadwan do logar aw a
tawagan da so Tatdo Ka Paydakawan. Mavoya sa ni Pablo
o machivayat aya diamen am namahemahes do Dios as
kapaypagsal no aktokto na.
16 Mawara kami do Roma am nipia da si Pablo a matda
do asa ka vahay a nirarayan no gwardia na.

No kayan ni Pablo do Roma

17 Nakarahan o tatdo a karaw am tinawagan sa ni Pablo o
maato sa a tawo dira do Judeo a matda do kavahayan aya.
Makpeh sa am vatahen ni Pablo dira, “Kakakteh, arava o
sinadan ko do onotan no apoapo ta sa as arava o pinarin ko
a marahet dira do kaydian ta sa a Judeo. Amna kayan na
pa no nakapapriso da niaken do Jerusalem as katoroh da
niaken dira do tawo aya do Roma a priso da. 18 Tayoka
da yaken a askaskaren no iRoma saya am chinakey da

yaken a pavolawen dana ta arava o mavoya da a gatos
ko a mayanong a dimanan diaken. 19 Amna nipia dava
ya no kaydian ta saw a Judeo. As dawa ako a mangay do
emperador aya dia tapian iya dana o somentensia diaken.
Amna kapeseken ko dinio ta arava o akosan ko sira so
kaydian ta saw a Judeo. 20 Niaya o kakeyan koaw a
makavoya dinio as kano somisirin dinio. Ta tarek ava o
ichavahod koaya an dia no kapanganohed ko do tawo awri a
nayendes dana a panapanayahen no Israel." 21 Vatan da sia
dia no rarayay na saya a Judeo, "Tayto pa abo o nakarapit
diamen a tolas a yapo do Judea a komapet dimo as arava o
kaydian ta a Judeo a omraherahet dimo do nawara dana sa
dia. 22 Ichakey namen a madngey dimo o mavavata mo do
pananawan aya a pakayapoan no kaket da no tawotawo do
aran dino."
23 Nipesek da o araw a kangay da a domngey sia as
mawara dana o araw aya am oyod sa aro o nawara do
katdan ori ni Pablo. As sinitnan na sa a pawnonongan
a makayapo do kamavekhas a manda dana do kamahep.
Pinawnonong na o komapet do paypatolan no Dios as
kachita na sia o kaintindi da so komapet di Jesus do
kapachinanawo da do pinatolas da Moises kanira no profeta
a komapet sia. 24 Dira do nakadngey aya sia ya am mian
sa o nanganohed as mian sa o dia nanganohed. 25 Do
kapaysosobna dawri do kakaro darana am vinata dira ni
Pablo, "Oyod o Masanto a Espirito do nakavata na sia dira
do apoapo ta sawri a mian ya do pinatolas ni profeta Isaias:

26 'Mangay ka dira do tawotawo as kavata mo sia dira,
Oyod o kadngey nio sia am maintindi nioava. Mavoya nio
am masinchad nioava. 27 Ta sira o tawo aya am makehnet
o oho da. Mapia ava o kapanngey da as mapia ava o
kapanidib da. Ta ichakey dava yaken a mavoya as ichakey
dava yaken a adngeyen. Ta ichakey dava mapanmo o
kakawyoran, ta tarek sa manganohed as kalibri ko sira.'

28 As dawa sichangoriaw am ipapanmo ko dinio ta sira dana
o Hentil o ichakey no Dios a makapanmo so komapet aya di
Jesus, ta sira o manganohed." [29 Tayoka na ya a vatahen
am komnaro sa o Judeo a maysosobna.]
30 Navidin pa si Pablo do inarkilan naya a vahay so dadwa
a ka kawan as niyavayava na sira atavo o nangay sia, 31 as
kapawnonong na dira so komapet do kapaypatol no Dios as
kano komapet do Apo ta a si Jesu Cristo a abo so kamoamo
kano minsaloval sia.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Roma

Introduction

Tolas ya ni Apostol Pablo dira do taga-Roma a patanggalan na sira do plano na a kabisita na sira, ta plano na o kapayministerio na dira as kangay na pa anti do España do sidong da sia. Mian do tolas aya o explanasion ni San Pablo do inmonmoan no panganohdan aya Cristianismo as kano kaparin pa no viay a onotan no asa ka Cristiano. Niaya o asa ka libro a kakompletoan no mensahe a pinananawo ni San Pablo.

Makarahan o kapakapia na dira so Dios ni San Pablo as kanakem na so kapaydasal na nira am pavatahen na o kakpehan no mensahe no libro aya. Niaya o tema naya: "No Evanghelio aya o kapanmoan ta sia ta sincharan no Dios a mahosto do salapan na o tawo a manganohed as masaray ni Jesus" (1:17).

Niaya sa o topiko a omexplika no tema no libro aya: (1) Atavo a tawo, Judeo kano Hentil am maykaylangan a mahosto do salapan no Dios a makayamot do kapaytavotavo no tawo a makagatogatos. (2) No voyvoh a ichaparin a mahosto do salapan na am do saray ni Jesu Cristo. (3) Mian o vayo a viay di Cristo a resolta no relasion do Dios. (4) Mian dana o kaydamnayan no aktokto no manganohed do kabo dana no kastigo as kasidong dana diaten no Masanto a Espirito a manghomis do marahet. (5) Do chapters 5-8 am explika pa ni San Pablo o serbi no pidipidit sa no Dios as kano vayo a relasion no Espirito Santo do asa ka manganohed. (6) No explanasion no plano no Dios do Hentil kano Judeo. No kaskeh da manganohed no Judeo di Jesus am parte ya no plano no Dios do kalibrian da no Hentil amna fermi sava anti a di manganohed o Judeo. (7) Do kavosan na am no explanasion no kaparin aya no viay a kanatonan no relasion do kadwan. Sakopen na nia o addaw no kadwan, serbisio do Dios, anongen no asa ka Cristiano do gobierno, anongen do kapayengay as kano komapet do manamonamo a konsinsia. (8) Personal a toyotoyon kano vidin sa ni San Pablo as kano kadaday na so Dios.

Outline

Introduction kano tema 1:1-17
No kapangaylangan no tawo so kalibrian 1:18–3:20
An maypaypango o kalibrian do Dios 3:21–4:25
No vayo a viay di Cristo 5:1–8:39

No plano no Dios do Israel 9:1–11:36
No dadakay no asa ka Cristiano 12:1–15:13
Conclusion kano kapakapia so Dios 15:14–16:27

1 Si Pablo ako a asa ka pachirawatan ni Jesu Cristo as
tinawagan kano tinongdo a mapawnonong so Evanghelio
aya no Dios, 2 a niaya so pinapanmo no Dios do Chirin
na a pinatolas da no profeta na sa kaychowa 3 a komapet
do Manganak naya a si Jesu Cristo a asa ka tayabo no
Patol David do katawo na, 4 as sincharan pa a Manganak
no Dios a makayamot do makakniknin a ipakapamarin na
a pinavoya na do nakapirwa na a mayvangon as kano
kayan sia no kanamonamoan aya a voyvoh a no Dios so
yanan na. 5 Makayamot do rakoh a grasia no Apo taya
a si Jesu Cristo am tayto kami a nakarawat so mato a
privilihio a apostoles a mapawnot so tawotawo do atavo
a nasiones a manganohed as masaray nia 6 a nia so tayto
nio pachividangan a makayamot do nakapanganohed nio
di Jesu Cristo a iya so tomnawag dinio.
7 Tolas ko ya dinio a ichaddaw a kakakteh as tawotawo no
Dios do Roma. Bendisionan kamo pa no Dios Ama as kano
Apo taya a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia
kano kaydamnayan no aktokto.
8 No manoma am pamahmahsan ko o Dios a makayamot
di Jesu Cristo do saray nioaya a nia so tayto a mavahey do
atavo a kavahayan. 9 No Dios a iya so tayto ko a payserbian
as pawnonongen so Evanghelio a komapet do Manganak
naya o makapanmo sia o kadi ko abhebhesan a makanakem
dinio a ipachahoahok, 10 as kafermi ko pa komdaw sia
do Dios o kaparin ko pa a makarapit dinio a kakakteh.
11 Oyod a rakoh diaken o kakey ko a makavoya dinio as
kano kaparin ko a mapagsagsal kano mapaypahni dinio
do saray taya no Dios 12 a nia so makatoroh pa diaken so
rakoh a kasoyosoyotan do kapaychakasa ta a mapagsagsal
so kadwan diaten.
13 Kakakteh, tayto pa abo o nakapakarapit ko dinio, pero
ichakey ko o kapanmo nio sia o nakasanib ko na a mayplano
so kapangwan ko dinio tapian maparin ako pa a mananawo
as kapawnot ko so tawotawo do Dios a akma so naparin ko
do kadwan a kavahayan da no Hentil. 14 Ta rakoh o atbayen
kano anongen ko a mapawnonong do atavo a tawo, dira do
Griego kano dia Griego, sira o masosolib anmana sira a abo
so pinachinanawan, 15 dawa makayamot diaya am tayto ako
mahoho a makarapit a mananawo dinio do Roma.

No ipakapamarin no Evanghelio ni Cristo

16 Ipachisnek koava o Evanghelio aya, takwan niaya o
yanan no ipakapamarin no Dios a omlibri sira so atavo a
manganohed sia. Pinawnonong ya dira do Israel a manoma
as kwanasaw am do atavo a tawotawo. 17 As do Evanghelio
paya o kapanmoan ta sia ta sincharan no Dios a mahosto
do salapan na o tawo a manganohed as masaray ni Jesus a
akma so vatahen no nakatolas a Chirin na, “No tawo aya a
sincharan no Dios a mahosto do salapan na am mian o viay
na a makayamot do saray na.”

No nakapakagatos no atavo a tawo

18 Amna oyod a matalamad o soli no Dios aya a
mian do hanyit do atavo a tawo a mamarin so marahet
kano machikontra sia as omsaloval so kapanmoan so
kakawyoran aya. Matalamad o kapayanong no kastigo no
Dios dira atavo, 19 takwan no mayanong da mapanmo a
komapet do Dios am masehdang dira, ta no Dios a mismo
o omparin so tawo a makapanmo sia. 20 Nakayapo do
sitnanan na am matalamad o ipakapamarin kano kaparin
na do inamaog na sa, dawa arava o rason da a di
makasinchad sia, 21 takwan do nakapanmo da so Dios am
sinincharan dava sia as tinorohan dava sia so onor, as
kano pinamahmahsan dava sia as no nakapangtokto da pa
so onotan da a yapo do tanitanyan da a nia so mismo a
minvota kano napaychawaw sira. 22 Vatahen da o kayan
no rakoh a kasolivan da pero no kakawyoran na am arava
o machipasonong a pangtoktoan da. 23 As embes a no
kanianib da sia o makapamarin as maviay aya a Dios am
no nakapamarin da so diosdiosan kano rebolto no inamaog
sa akma so tawo kano vinyay sira. 24 Dawa pinaynolay
narana sa no Dios a omonot do mararahet kano malalapos
a ichakey no karakohan da a nia so pinaytavo da mamarin
so akma saya sia a makasnek a pariparinyen. 25 Makayamot
do kabo no machipasonong a pangtoktoan da am nawri
pinanganohdan da o daday as kanianib da sia o inamaog
as dia no Nangamaog aya a iya so voyvoh a mayanong a
dadayen a abo so pandan. Amen.

26 Makayamot pa dia am pinaynolay sa no Dios a omonot
do makasnek sa pariparinyen. Sira o mavavakes am nawri
sa o chitahen da o kapachikavahay da do kapalit da a
mavavakes. 27 Sira o mahahakay am tinadichokoran da
o sivog da relasion do mavavakes as no nakachita da so
kapachikavahay da do kapalit da mahahakay a nia so oyod
a makasnek as marahmet so kastigo do mismo a viay
da. 28 Do nakatadichokod daya dia o kakawyoran aya a

komapet do Dios am pinaynolay na sa a omonot do di aya
machipasonong a pangtoktoan da.
29 Dawa napnopno o viay da no matatarek a gatos a akma
so agom, mararahet a chintokto, inanahet, kapandiman, ka-
panloko, kapaysesepang, kaparahet so kadwan, kapayday-
daday, 30 kapanrarayaw so onor no kadwan, kapachisobna
do Dios, maysarasaray, madaay as mapamato so karakohan,
masosolib a mapasitnan so marahet, machisobna dira do
inyapoan, 31 di machipasonong so kasolivan, dia parin
a ichasaray, abo so kasisien kano abo so konsiderasion.
32 Aran akma sawri o kapanmo da sia o kapayanong da a
kastigoan no Dios so kadimanan am kayan pa no nakaparin
da sira ya as kakey da pa nia o kaaro da pa no omparin so
akma saya sia.

2

No mahosto a hosga a itoroh no Dios

1 Dawa imo a omahahaw so kapipia mo kano kadwan
am ara paro o anohed mo a manhosga so kadwan? Arava,
ta an manhosga ka am machirapas ka a kahosgan dira do
hosgan moaya do kapachalit no kaparin mo dira. 2 Pero an
no Dios o manhosga am mapanmo ta o kahosto na kano
kapachinaho no itoroh na hosga do pariparinyen no tawo.
3 Dawa an hosgan paro sa no Dios o kadwan do marahet
a pariparinyen da am pahavasan na paro imo a abo so
kastigo do ahahawen mo an machalit ka dira so kaparin?
4 Ipaysarasaray mo paro o katayto na mapia as masisien
dimo no Dios? Kapanmohen mo ta no kasisien aya no Dios
am serbien na a itawatawag dimo a manehseh as mayvidi
sia. 5 Pero nakapaypangay pa no kapangehnet mo so tawol
mo a nia so tayto a ipayiras no pakarawatan mo so kahosga
do ito aya araw a kapanhosga no mahosto aya a Dios, 6 a
iya so tomoroh anti so machinaho do atavo a pinariparin
no tawo. 7 Sira o nasaray nia as katayto da mavidin a
diabdibdis a omonot as komitachita so ipakamia no Dios
kano kalibrian da do kadimanan am makarawat sa anti so
viay a abo so pandan kano onor. 8 Pero sira o nachisobna
do kakawyoran as tayto a marahet so pariparinyen am
sigorado o kapakarawat da anti so kastigo. 9 No atavo a
makagatogatos am kalijatan no aktokto kano pandidiwan o
panahanan da. 10 Pero kaydamnayan no aktokto, onor kano
bendision a yapo do Dios o marawat no atavo a mamarin as
komitachita so mapia kanatonan da pa no Judeo, 11 takwan
no Dios am mangatatarek ava.

12 No kaparin na am sira o di makapanmo so nakatolas
a pidipidit no Dios am kakastigoan sa anti takwan mian o
tinoroh dira no Dios a kapanmoan da sia o mayanong kano
marahet. As sira o makapanmo so nakatolas a pidipidit no
Dios am kahosgan sa anti do pinasada da a pidipidit na
a tori da mapanmo. 13 As kapanmohen ta ta nawri sava
o ipakamia no Dios kano mahosto do salapan na o tod a
makapanmo so pidipidit na saya, ta sira o manganohed as
kano mapatongtong sira. 14 Sira o tawo a di makapanmo
so nakatolas a pidipidit no Dios am mian o kawnot da do
pidipidit saya a nia so kavoyan so kayan no mapapanmo
nia dira o mayanong, dawa niaya sa o mismo a mayvadiw
a pidipidit dira. 15 As no mismo a kaparin no viay da am
asa ka proyba do kayan no kapanmoan da so mayanong,
ta no konsinsia da kano aktokto da o omvahey nia dira an
mayanong anmana marahet o pariparinyen daya, 16 as do
ito aya araw a tinongdo no Dios am hosgan anti ni Jesu
Cristo o atavo a tayotayohen kano minyan do aktokto no
tawo. Niaya o tayto koaya a pawnonongen do atavo do
kapapanmo ko so Evanghelio aya.

No relasion no Judeo do pidipidit sa ni Moises

17 Makayamot do kaasa mo a Judeo am maparin mo
paro a ipaysarasaray o kasinchad mo so kakawyoran aya
a Dios as kapanmo mo so pidipidit na sa? 18 Tori mo
mapanmo o ipakamia no Dios as kano mayanong mo a
parinyen takwan inhepan mo a pachinanawan o pidididit
na sa. 19 Tori mo mapanmo o kaparin mo a mapawnot
sira so mavota do kakawyoran as kapasehdang mo sira
so mian pa do kasarisarian. 20 Maparin mo o mapawnot
kano mapaynananawo so kadwan do kaoyod na rakoh no
kapanmoan mo so pidipidit sa no Dios. 21 Amna imo a asa
ka mananawo as mapawnot so kadwan am ara paroava
mayanong o kapanma mo a mapaynananawo so karakohan
mo? Nanawhen mo paro sa o kadwan a di manakaw as
kangay mo a manakaw? 22 Vadawen mo paro sa o kadwan
a mangadwan as kaimo no mangadwan? An isoli mo sa
o dia omanianib so Dios do kapanganib da so diosdiosan
am vatahen mo paro o kanianib mo so Dios do kapanakaw
mo dia? 23 Imo a tayto a mapamato so karakohan mo do
kapanmo mo sia o pidipidit no Dios am ara paro mayanong
o kaimo no manoma a tomoroh so pakasnekan do ngaran
no Dios do kapasada mo so pidipidit na sa? 24 Adpang
na vatahen no Chirin no Dios o akmaya sia, “Makayamot
dinio a makasinchad so Dios am tayto a makarawat so

pakasnekan as kano tayto da itek o ngaran naya no Dios
no di pa nakasinchad sia.”
25 Do kapanmo mo so panyokoyokoran no Dios am oyod
a mapia an onotan mo sa, pero an pasadahen mo sa am
akma ka sira so bokalot. 26 Dawa no tawo paroava aya a
makapatongtong so pidipidit no Dios o ipakamia na, aran
di sia asa ka Judeo a mian so tayongkad do karakohan na?*
27 As sira anti mismo a testigo a kontra dinio a Judeo a tayto
a makapanmo so pidipidit no Dios as tayto a mapasada
sira. 28 Nawri sava o sincharan no Dios a somnivog na a
tawotawo o nawara a tawo a Judeo as mian so tayongkad
do karakohan da a asa ka Judeo an dia voken a sira o
manganohed sia. 29 Sira o sivog a Judeo am no chinatadian
so viay as katayto da mapawyod sia do aktokto da o kawnot
da do Dios as sira ya o voyvoh a ipakamia kano sincharan
na.

3

1 Ara paroava o inakyan nia no asa ka tawo o nakawara
na a asa ka Judeo anmana ara paroava o sinmo no kayan
no tayongkad na do karakohan na do kaasa na a ka Judeo?
2 Mian. No manoma am do kasira no pinarawatan sia no
Dios o pidipidit kano promisa na sa. 3 Amna makayamot do
kayan da no naskeh a manganohed do vinata saya no Dios
am maparin ta paro a vatahen o kabdibdis no kapatongtong
sia no Dios o promisa na sa? 4 Omba, ta aran maytavo dana
o tawotawo do mondo aya a omsobna so vatahen no Dios
am kayan pa no kavidin na a diabdibdis, akma so vatahen
no Salmo a komapet sia,

> “Mabdibdis ava as kano maparin ava maynyoha o
> chirin mo a makatongtong, aran ango o parinyen no aran
> sino a tawo.”

5 Anmana maparin ta paro a vatahen o kadi na mayanon-
gan no kakastigo dia no Dios o tawotawo a makagatogatos
an maparin na serbien o kapakagatogatos da a pavoyan
nia o karakoh no kasisien na a makapakabo? (Niaya o
rason as mian do aktokto no kadwan.) 6 Amna maparin
ava ya! Ta an abo itoroh no Dios a kastigo no gatos
am maparin ava vatahen o kaasa na mahosto a Dios a
manhosga as tomoroh no mayanong a vahes no pinarin
no tawo. 7 Anmana maparin ta paro a vatahen o karakoh
no serbi no kapaydaday kano kapakagatos ta do kaniaya

* **2:26** 2:26 No tayongkad aya do karakohan am no kapatoli da ta nia o niyokoyokoran nia no Dios si Abraham do nakatongdo na sia a ama no nasion aya no Israel. Mian ya do Genesis 17. No kapatoli aya am oyod da kaistriktoan a onotan no atavo a Judeo.

no makaproyba dia o kaoyod na manamonamo as kadi
na mabdibdisan no Dios? 8 Anmana mavata ta paro o
kapayanong no kapaypaypangay no kapakagatos ta tapian
maypangay pa o pavoyan nia no Dios o kasisien kano
kapichapian na diaten? Omba, ta no atavo a akma sia so
rason am matalamad o kapayanong da a makarawat so
kastigo. As niaya o tayto a payrahtan da diaken no kadwan
a tawo a tayto a makavata sia o kaniaya no ipananawo ko.

No proyba do kabo no mahosto a tawo

9 Sichangoriaw am maparin ta paro a vatahen o kayan no
ichapipia ta a Judeo do salapan no Dios kanira no kadwan
a tawotawo? Omba! Ta tayto ta navoya o katayto ta malit
atavo a mayanong a makarawat so kastigo do nakalit ta a
makagatos, 10 akma so nakatolas a Chirin na a makavata
sia,

"Arava o aran asa a abo so sinadan.
11 Arava o sivog a komitachita as omonot do komwan
do Dios.
12 Tinadichokoran no atavo o Dios as kawnot da dia
o tanyan da a ichahoho as dawa arava o aran asa a
mayanong so atavo a parinyen.
13 Akma so kaywang no vovon a omrisibi so nadiman
am nawri o kaparin no tehnan da a mayhanda a om-
rarayaw so kadwan. Mapno no daday o rida da, as no
ivavata da am akmay binino no boday.
14 Mapno o vivi da no kapangavay as kano chirin a
iparahet so kadwan.
15 Nawri o kakaloan da o kapangatetek da kano ka-
pandiman da,
16 as do pangwanan da am mavahey o rarayawen da
kano pakasisien da.
17 Arava o kapanmoan da sia o mapia anod kano
karadinepan,
18 as kadi da sincharan do Dios a iya so mayanong a
torohan so anib."

19 Mapanmo ta o kayan no atbayen da no Judeo a tayto
do panayahboan no panyokoyokoran as kabo no rason da
no mian so sinadan do salapan no Dios takwan machalit sa
do atavo a tawo do mondo aya a mayanong a makarawat so
kastigo. 20 Dawa matalamad o kabo no mayvadiw a mahosto
do salapan no Dios do kawnot do pidipidit, takwan no serbi
no pidipidit saya am no kapasinchad na nia do tawotawo o
gatogatos da.

No voyvoh a ichaparin no tawo a mahosto do salapan no Dios

21-22 Pero sichangoriaw am kapakaboan no Dios o aran
sino a masaray ni Jesu Cristo akma so pinapanmo no Dios
do nakatolas a Chirin na. Makayamot ava ya do kayan no
pinarin ta mapia, 23 takwan naytavo o tawo a nakagatos as
kadi da makatongtongan do salapan no Dios. 24 Pero do
rakoh a grasia no Dios am tayto na yaten a pinayvadiw a
mahosto do salapan na a makayamot do Mangahwad taya
a si Jesu Cristo. 25 Takwan si Cristo o minadidi diaten do
nakasaray ta nia o pinarin naya diaten a iya so sincharan
no Dios Ama a tominbay sia o logar aya kastigo ta no mismo
na raya. As do diaya am nihosgan na sava o nasaray nia do
nakarahan a tiempo a manam so nakawara ni Cristo a nia
so kavoyan so kahosto kano karakoh no pasinsia no Dios,
26 asna sichangoriaw am sincharan pa sa no Dios a mahosto
do salapan na o atavo a masaray ni Cristo a nia so mismo a
kavoyan sia o kapakabo dira no Dios o atavo a manganohed
as masaray ni Jesus.
27 Dawa ara paro o pinarin ta a maparin ta ipamato so
karakohan ta? Arava, takwan makayamot ava do aran
ango a pinarin ta o pinakabo no Dios diaten an dia voken
a makayamot do nakasaray ta ni Cristo. 28 Dawa tayto
matalamad o kanawri no ichalibri ta o kasaray ta no pinarin
aya ni Cristo as dia no tanitanyan ta maparin. 29 As
kapanmohen nio ta moyvoh sava o Judeo o maparin a
malibri, takwan iya o Dios no atavo a manganohed sia
a mayalit o Judeo anmana Hentil. 30 Amna makayamot
do kaiya no Dios a omparin sira a hosto o Judeo kanira
no Hentil, 31 am vatahen ta na paro o kabo no sinmo no
tinoroh aya no Dios do Judeo a pidipidit na? Omba, ta do
kapanganohed taya di Cristo am nia o mismo a mapaytetnek
so pidipidit saya.

4

Si Abraham o ehemplo do kapayvadiw no asa ka tawo a mahosto

1 Hapen ta na si Abraham a asa ka ehemplo a iya so
apoapo ta atavo a Judeo. 2 An iya sigoro as nayvadiw
a mahosto do salapan no Dios do nakapia no pinarin na
am mian sigoro o maparin na ipamato so karakohan na
do salapan no tawo. Pero do salapan no Dios am arava.
3 Vatahen no nakatolas a Chirin no Dios ta si Abraham am
sinincharan a mahosto do salapan no Dios do nakasaray
na no Dios a mapatongtong so promisa na. 4 Vatan ava so
regalo o rawaten no asa ka tawo a machitangdan takwan
rawaten na o naho na. 5 Pero ahohen ava no asa ka

makagatogatos o kapayvadiw a mahosto do salapan no
Dios, ta marawat ya a libri a makayamot do kasaray nia.
6 Niaya o chinakey na vatahen ni David do kavata na sia o
karakoh no pakamian kano kasisien a marawat no tawo a
chinapakaboan so gatos as sincharan no Dios a mahosto do
salapan na as niaya am makayamot ava do aran ango pa a
pinarin na. 7 Niaya mismo a vinata na,

"Mapalak sa o chinapakaboan do sinadasadan da as
niwayak kano nawpas so gatos.
8 Mapalak sa o abo dana so atbayen da gatos do salapan
no Apo taya."

9 As no akmaya sia am tayto maparin a marawat no
atavo, mayalit sa o Judeo anmana Hentil a makayamot do
saray da a akma so nakasinchad sia no Dios si Abraham
a asa ka mahosto do salapan na do nakasaray na no
promisa sa no Dios. 10 Sinincharan paro sia no Dios a
manamonamo do salapan na do nakapatongtong na so asa
ka panyokoyokoran sia no Dios a akma so kapatoli? Omba.
11 Takwan nirisibi na o akmaya sia a sinyal no asa ka
sinincharan a manamonamo do salapan no Dios tapian
maparin sia tawagan a ama no atavo a masaray no Dios as
sinincharan a manamonamo do salapan na a makayamot
do kasaray da no vinata no Dios asna dia sira so masaray
no tanyan da maparin do kawnot da do panyokoyokoran
a akma so kapatoli. 12 As si Abraham a sinincharan a
manamonamo a manam so nakapatongtong na so asa aya
a ka panyokoyokoran am maparin ta vatahen a ama no
Judeo a moyvoh ava do kalit no onotan da pidipidit asna
makayamot pa do kapachalit da di Abraham a masaray no
Dios a mapatongtong so promisa na sa.

No saray o icharisibi so promisa sa no Dios

13 As makayamot ava do aran ango pa a pinariparin ni
Abraham o pinakayapoan no pinaypromisa sia no Dios a
kasigorado na kanira no tayatayabo na sa a makarawat
so promisa aya no Dios a omamohon so tana aya, ta
makayamot do nakasinchad sia no Dios a mahosto do
nakasaray na nia o Dios a mapatongtong sia o promisa na sa.
14 Dawa an vatahen ta o kanawri no ipakarawat so promisa
sa no Dios o kawnot ta do panyokoyokoran am pabohen
ta o sinmo no kasaray aya as kapayvadiw pa no promisa
na saya a abo so inakyan ta nia. 15 No pidipidit aya am
ichaytoroh na o kastigo do mapasada sia, ta an abo ya am
arava o pasadahen kano arava o pakayapoan no ipakarawat
no asa ka tawo so kastigo.

16 Dawa no promisa naya am marawat do kasaray nia
tapian sincharan ya a asa ka regalo do atavo a tayatayabo ni
Abraham. Ta voyvoh sava o mapatongtong so panyokoyoko-
ran asna sira pa o masaray no Dios a akma si Abraham a iya
so ama no atavo a masaray no Dios. 17 Nia o inmonmoan
no nakatolas a kavata sia no Dios di Abraham, “Parinyen
koymo a ama no aro a nasiones.” As nakatongtong ya a
makayamot do nakapanganohed ni Abraham do kayan no
ipakapamarin no Dios a makapangamaog as kano tomoroh
so viay do nadiman dana. 18 As aran abo dana o kavoyan
sia ni Abraham o kaparin na pa maymanganak am kayan pa
no nakasaray na nia o Dios a makapatongtong so nipromisa
naya sia do nakavata na sia, “Oyod anti a aro o tayatayabo
mo.” 19 As do kaoyod na mahni no saray nia ni Abraham o
Dios am inidit nava o kadi narana makapaymanganakan ni
Sarah a kakovot na as kano kaakma naranay nadiman no
mismo na karakohan do kaasa narana yatos no awan na.
20 Arava o nakapaykamadamadanan ni Abraham asna no
nakapaypangay no nakasaray na as kano nakadaday na so
Dios. 21 Nabdibdis ava sia manganohed do kasigorado no
kapatongtong sia no Dios o nipromisa nawri sia. 22 Dawa
do akmaya sia a nakasaray ni Abraham am sinincharan
sia no Dios a mahosto do salapan na. 23 Amna voyvoh
ava si Abraham a pinatapatakan nia o nakatolas aya a
nakavidang nia no Dios si Abraham a mahosto do salapan
na a makayamot do saray na, 24 ta pinatapatak pa ya
diaten atavo a sinincharan no Dios a mahosto do salapan
na a makayamot do nakapanganohed ta do Dios a iya so
napayvangon so Apo ta a si Jesus, 25 a iya so nadiman a
omadidi diaten do gatogatos ta as kapirwa na maviay tapian
sincharan na yaten no Dios a mahosto do salapan na.

5

No resolta no nakapabo sia no Dios o kastigo no tawo

1 Dawa makayamot do katayto naranaya napayvadiw
diaten no Dios a mahosto do salapan na a makayamot do
nakasaray ta no Apo taya a si Jesu Cristo a iya so minadidi
diaten am tayto na pa pinabo o kastigo aya a mayanong
ta rawaten as karisibi narana diaten. 2 Makayamot do
nakasaray ta no pinarin aya ni Jesu Cristo am tayto ta
narawat o grasia aya no Dios a nia so tayto ta ichasoyot
do katayto taya ompanapanaya so oyod saya makakniknin
a manam na pa parawaten diaten. 3 Moyvoh sava ya ta
aran no pakasisian ta pa sa, takwan itoroh na pa sa ya no
Dios a ipaynananawo diaten a maypasinsia, 4 takwan do

karakoh no pasinsia no asa ka tawo o kavoyan so proyba do
kahni no saray na a nia pa so omvidin sia a ompanapanaya
so promisa sa no Dios. 5 As mapanmo ta o kasigorado na
maparawat sia diaten o nipromisa na takwan tayto ta na
chinaproyban o oyod aya rakoh a addaw na a makayamot
do Masanto a Espirito a tayto dana diaten.

6 Do nakarahan a tiempo do kabo pa no mapaparin ta am
nadiman si Cristo do tinongdo no Dios a tiempo a omadidi
so makagatogatos. 7 Oyod a mawayid o madngedngey a
tomoroh no viay da a omlibri so kadwan a aran oyod a
mapia o ichakey daya librien. 8 Pero makayamot do oyod
a rakoh a addaw niaten no Dios am nadiman si Cristo a
omadidi diaten do kayan ta pa do pakagatogatosan ta. 9 As
an inadidi na yaten no raya na do kaari ta pa makagatogatos
as kapayvadiw na diaten a mahosto do salapan no Dios am
chapanngo no kaparin na sia pabohen o kastigo aya a logar
ta marawat anchowa? 10 As an do adan a kaparin ta as
chinapakaboan na yaten no Dios as kapayvidi na diaten
sia a makayamot do nakadiman ni Cristo am chapanngo
paro no kaparin na sia a pasigoradohen o kalibrian taya
makayamot do katayto na maviay ni Jesus? 11 Moyvoh sava
ya a ichasoyot ta, ta rakoh pa o kapamahemahes ta do Dios
do katayto na romawat diaten a makayamot do nakadiman
ni Jesu Cristo.

No paytadkan da Adan kani Cristo so parawaten diaten

12 Do nakapakagatos ni Adan am somindep o kadimanan
a kastigo no gatos do mondo aya dawa atavo a tawo am
madiman a makayamot do kapaytavo no tawo a makagatos.
13 As aran manam pa so kayan no pinagtin a pidipidit am
mian dana o sinadan as gatos no tawo. Amna patbayen
ava o aran sino do sinadan na an abo pa o pinagtin a
pidipidit. 14 Pero madiman dana o tawo a manam so kayan
no pinagtin a pidipidit aran abo pa o pinasada da a pidipidit
a akma so nakapasada sia ni Adan o pidipidit sia no Dios,
takwan nia o resolta no nakapakagatos awri ni Adan.

Dawa mian o maparin a pachikomparan ni Adan do
manam ori a mawara a si Cristo do kapayalit da a mian
so ipamohon do tawo. 15 Amna rakoh o paytadkan no
ichaytoroh da no dadwa aya. Si Adan am napasitnan so
kadimanan a makayamot do gatos na, pero si Jesu Cristo
am iya o tomnoroh so viay as kapakabo na pa do gatos a
makayamot do grasia no Dios. 16 Makayamot do sinadan ni
Adan am kakastigoan no kadimanan o tawo, pero di Cristo
am makarawat o tawo so regalo no viay as kapakabo dia o
nadpon a gatos na. 17 An mian o ayet no pinarin ni Adan a

tomoroh so kadimanan am rakorakoh o ayet no pinarin aya
ni Jesu Cristo a makapayvadiw diaten a mahosto do salapan
no Dios as kaparin na diaten a makapanghomis do marahet
a makayamot do makakniknin aya a grasia no Dios.
18 Akma so kapakarawat no atavo a tawo so kadimanan
a makayamot do sinadan no asa aya a ka tawo a si Adan
am makarawat pa anti so viay o atavo a manganohed a
makayamot do asa aya a pinarin ni Cristo a omadidi so
tawo. 19 Akma so nakapawnot ni Adan so aro a machisobna
as makagatos am mapawnot pa anti si Cristo so aro a
manganohed as mayvadiw a mahosto do salapan no Dios.
20 Pinagtin no Dios o pidipidit na sa di Moises tapian
maypatalamad o sinadan aya no tawo. Pero do chinaharan
no sinadan no tawo am dawri a mismo o chinavoyan sia
o karakorakoh no grasia no Dios a makapakabo. 21 Dawa
an matalamad o ipakapamarin no gatos a tomoroh so
kadimanan am matalatalamad pa o rakoh aya a grasia no
Dios a omparin diaten a manamonamo do salapan na as
tomoroh so viay a abo so pandan a makayamot do pinarin
aya no Apo ta a si Jesu Cristo.

6

No nakapachasa ta di Cristo a machipasek

1 Vatahen ta paro sichangoriaw o kaparin ta a maypangay
so kapakagatos tapian maypangay o kapavoya nia no Dios
o rakoh a grasia na? 2 Omba, maparin ava ya! No
kakawyoran na am akma ta nay nadiman do komwan do
kapakagatos as mapanmo ta o kadi dana makagatosan no
nadiman dana. 3 Ari nio mapanmo ta do nakabawtismo
diaten am chinabawtismoan ta a machichasa di Jesu Cristo
do nakadiman na. 4 Dawa nachasa ta sia do nakadiman na
as do nakapayvangon na a makayamot do makakniknin a
ipakapamarin no Dios Ama am nachasa ta pa sia tapian
maviay ta na a vayo so kaparin no viay. 5 Takwan an
nachichasa ta di Cristo do nakadiman na am mian pa o vayo
a viay ta a akma so vayo a viay na do nakapayvangon na.
6 Kapanmohen ta, ta do nakadiman ni Cristo am
nachichasa ta sia a machipasek kano madiman dawa
malibri ta do adan ori a kaparin no viay ta, 7 akma
so kabo dana no ayet no nadiman a tawo a makagatos
takwan nakavolaw dana do ipakapamarin no gatos. 8 Dawa
akma so nakapachichasa ta di Cristo do nakadiman na am
masigorado ta o kapachichasa ta pa sia a mian so vayo
a viay. 9 As makayamot do nakahomis sia ni Cristo o
kadimanan as kadi narana mirwan a madiman am ara pava

o ipakapamarin sia no kadimanan. 10 Nadiman a maypisa si
Jesus a omrarayaw so ipakapamarin no gatos as kapirwa na
maviay a machichasa do Dios Ama. 11 Dawa pavidangen nio
o karakohan nio a nadiman do pakagatogatosan as kanawri
no chitachitahen nio do viay nio o mapakamia so Dios a
makayamot do pinarin dinio ni Jesu Cristo.

12 Parinyen nioava o marahet a ichakey nio a nawri
so onotan asna no katadichokod nio do aran ango a
pakagatosan. 13 Piahen nioava o aran ango a parte no
karakohan nio a serbien a mamarin so marahet an dia
voken a no katoroh nio do Dios so anohed a maynolay
dinio a komitachita so kanamonamoan a nia so mayanong
do tinorohan so vayo a viay, 14 takwan no marahet pava
a ichakey no karakohan ta o tayto a mapakovot diaten do
katayto ta na nilibri no grasia no Dios do panayahboan no
panyokoyokoran.

No nakalibri ta do minpakovot diaten a pakagatosan

15 Vatahen ta paro o kaparin ta na mapasada sira so
pidipidit a makayamot do kayan no grasia no Dios a
makalibri diaten? Omba! 16 Ta ari nio sigoro mapanmo ta
no apohen no asa ka pachirawatan o mian so ipakapamarin
do pachirawatan naya as oyod a matalamad o paytadkan
no tawo a tomoroh no karakohan na a pakovoten no
pakagatogatosan a nia so mayresolta do kadimanan as kano
tawo aya a nanganohed dana as mian dana so vayo a
viay. 17 Amna pamahmahsan ta o Dios takwan aran adan
kamo a pakovoten no pakagatogatosan am tayto kamo na
a napasivog so kapanganohed nio do kakawyoran aya a
nanawo a pinarawat dinio as katayto dana no kanamon-
amoan no onotan nio. 18 As do katayto nio naya nalibri do
napakovot aya dinio a pakagatogatosan am matarek dana
o chitachitahen nio takwan si Jesus dana o Apohen nio.
19 Akma so nakawnot nio dia o marahet do nakarahan a
tiempo am akma pa saw o kawnot nio as kano kachitachita
nio sia o mapia as mayanong do vayo aya a Apohen nio.
Tayto ko serbien o apohen kano pachirawatan a pavoyan
nia dinio o ichakey koaya vatahen.

20 Do nakarahan a tiempo do nakapakovot pa dinio no
pakagatogatosan am arava o akey nio a omonot do mapia.
21 No adan aya a pachikovotan nio am ipachisnek nio
na as arava o inakyan nio nia ta kadimanan o aspangan
na. 22 Pero sichangoriaw am nilibri naynio no Dios do
pakovotan aya dinio no pakagatogatosan as kaiya dana no
tayto nio a panganohdan a iya so omparin dinio a komita-
chita so mapia as tomoroh dinio so viay a abo so pandan.

23 Takwan no aspangan no gatos am kadimanan, pero viay
a abo so pandan o regalo aya no Dios a makayamot do ka
si Jesu Cristo dana no Apohen ta.

7

No inmonmoan no nakalibri ta do panayahboan no adan sa onotan

1 Ari nio sigoro a napanmo a kakakteh ta no abtas am
mian o ayet na do asa ka tawo do kaviay na pa as an
kadiman narana am sakopen pava sia no abtas. 2 Dawa
no asa ka mavakes a mian so kakovot am maparin nava
tadichokoran o abtas do kaviay pa no kakovot naya. Pero
an madiman o kakovot na am ara pava o omsakop sia a
abtas. 3 Dawa no asa ka mavakes a maychakovot so matarek
a mahakay do kaviay pa no kakovot na am mangadwan.
Pero an madiman dana o kakovot na am arava o abtas a
pasadahen na an mirwa a maychakovot.

4 Kakakteh, niaya mismo o adan nio a kaparin. Mian
o ayet dinio no panyokoyokoran aya a manda do naka-
pachichasa nio di Cristo a madiman a nia so chinabo no ayet
no panyokoyokoran dinio tapian makapachikovot kamo do
nayvangon aya a si Cristo as kaparin nio a mapakamia so
Dios. 5 Do nakarahan a kaparin ta am no marahet a ichakey
no karakohan o chinitachita ta as katogod ta mapasada so
pidipidit sa a nia so mayanong a pakarawatan ta so kastigo
no Dios. 6 Pero sichangoriaw do kayan no vayo a viay ta am
ara pava nawri o ompospos diaten a mamarin so mapia o
nakatolas a panyokoyokoran an dia voken a no Espirito no
Dios o tayto tomoroh diaten so ayet kano akey a omonot do
mayanong.

No relasion no kapakagatos kano pidipidit sa

7 Vatahen ta paro o ka no pidipidit naya no mapakagatos
diaten? Omba! Niaya ava o pakayapoan no ipakagatos
ta asna niaya o mapatalamad nia o kayan no gatos ta.
Mapanmo ta o kayan no sadan ta a akma so kapayagom
do kayan no pidipidit a kavoyan ta so karahet na nia. 8 As
no akey aya no tawo a makagatos am nayokay do kayan
no nakatolas a pidipidit, takwan do kaboan no pidipidit
am arava o pasadahen. 9 Dawa do kaboan no pidipidit am
arava o pasadahen ko, pero do nakawara no pidipidit am
naytotwaw o sinadasadan ko sa. 10 As no pidipidit a nia so
logar a mapavoya nia diaken o ipakarisibi so viay am nia pa
mismo o nakapatalamad nia o kapayanong ko a makarawat
so kadimanan do nakapasada ko sira. 11 As makayamot do
nakavota ko no marahet sa a ichakey no karakohan ko am

pinasada ko o pidipidit aya a nia pa mismo so pakarawatan
ko so kastigo.
12 Dawa tayto a matalamad o kapawnot na do kana-
monamoan as kano kasivog na mapia no pidipidit saya.
13 Maparin ta paro a vatahen o ka no pidipidit saya no
pakayapoan no kastigo? Omba, ta no gatos aya no tawo
a omonot do marahet aya a ichakey na o pakayapoan no
kastigo. As no pidipidit aya o mapatalamad no sinadan no
tawo aya.

No maysobna a kaparin kano ichahoho no asa ka tawo

14 Tayto matalamad o kapia no pidipidit saya, pero yaken
o marahet aya do kawnot ko do marahet a ichakey ko.
15 Maintindi koava o kaparin ko. No mapanmo ko sa a
mayanong a parinyen am ara ko sava parinyen as kanawri
sa no parinyen ko o mapanmo ko sa a di mayanong. 16 Dawa
do kasinchad ko so kayaken no marahet an parinyen ko na
o mapanmo ko sa a di mayanong am niaya o kavoyan sia
o kapia no pidipidit aya. 17 As an makagatos ako am niaya
ava o sivog a ichakey ko asna makayamot do kakahan no
karakohan koaya a nawri so ichakey a onotan o marahet.
18 Tayto ko mapanmo o kabo no mapia do karakohan koaya
ta aran mian diaken o akey a mamarin so mapia am arava
o ayet ko a omparin sia. 19 As no mapia a ichakey ko a
parinyen am maparin ko sava as kanawri sa no parinyen
ko o mapanmo ko sa a di ko logar a parinyen. 20 Dawa an
nawri sa o parinyen ko o mismo ko sa ichaskeh a parinyen
am no kakahan no karakohan ko o tayto a mapawnot diaken
a makagatos, 21 as an mahoho ako a mamarin so mapia am
fermi a mian o omsalosaloval diaken, 22 amna no somnivog
ko a ichahoho am no kawnot ko do ichakey diaken no Dios.
23 Pero no kakahan ko saya o omsobna as makey a omhomis
so mapia aya a somnivog ko a ichahoho.
24 Do tanyan ko ayet am arava o mapaparin ko. Sino paro
o maparin a omlibri as mapanghomis diaken do karakohan
koaya a mapawnot diaken do kadimanan. 25 Pamahmahsan
ko o Dios ta tayto o Apo taya a si Jesu Cristo a maka-
panghomis diaken. Dawa do somnivog diaken am nawri
o chitahen ko o kawnot ko do ipakamia no Dios, pero
no makaha aya a kaparin no karakohan ko am nawri o
chitahen na o marahet.

8

No vayo aya a viay a pawnoten no Masanto a Espirito
(Galacia 5:16-18)

1 Dawa sichangoriaw am kahosgan pava o aran sino a
mian so viay di Jesu Cristo. 2 Takwan no Espirito aya no
Dios a tomnoroh so vayo aya a kaparin no viay ta a mian di
Jesu Cristo o minlibri kano napanghomis diaten do adan aya
a kaparin no viay ta kano kadimanan. 3 Makapanghomis
tava do ipakapamarin no gatos do kapanmo ta so pidipidit
sa. Dawa tinovoy no Dios o Manganak naya a maytawo
akma diaten tapian adidien na yaten do ipakapamarin no
gatos, 4 tapian nawri o onotan ta o pidipidit sa do kapawnot
na diaten no Espirito no Dios as katadichokod ta do adan
aya a marahet a kaparin no viay ta, 5 takwan sira o omonot
do adan a kaparin no viay da am nawri o parinyen da o
marahet sa a ichakey da, pero sira o paynolayan no Espirito
no Dios so viay am nawri o parinyen da o ipakamia no
Dios. 6 Takwan no kawnot aya do marahet aya a ichakey
am kadimanan o aspangan na, pero mian o viay kano
kaydamnayan no aktokto da no omonot do inolay no Dios.
7 Takwan no adan aya a kaparin no viay ta am machisobna
do inolay no Dios as kadi na parinyan a omonot do ipakamia
no Dios. 8 Dawa sira atavo a omonot do adan a kaparin no
viay da am maparin dava pakamiahen o Dios.

9 Pero tayto dana o vayo a viay nio as kayan narana dinio
no Espirito no Dios a dia akma sira so abo paya so viay as
kaboan no Espirito ni Cristo. Ta an sino o kaboan no Espirito
aya ni Cristo am tayto pa abo o viay na a abo so pandan.
10 As an ara dana si Cristo dinio am nawri pava o onotan nio
o adan a marahet a ichakey nio takwan tayto dana o vayo
a kaparin no viay nio a nia so omonot do kanamonamoan
a makayamot do sidong no Espirito dinio. 11 As makayamot
do katayto na dinio no Espirito aya a napayvangon si Jesu
Cristo am do ito araw do kapayvangon na dinio am tadian
na pa anti o karakohan nioaya no vayo a karakohan.

12 Dawa kakakteh, mayanong o kadi ta na omonotan dia
o marahet aya a ichakey no adan a kaparin no viay ta,
13 takwan kadimanan o aspangan na, pero mian o viay nio
a abo so pandan a tayto dana napabhes as tomnadichokod
do marahet sa pariparinyen a makayamot do sidong no
Espirito no Dios. 14 Ta no atavo a omonot do kakeyan nira
no Espirito no Dios am kamanganakan sa no Dios. 15 As
no Espirito aya a minpayvadiw diaten a kamanganakan
no Dios am tayto diaten a nia so iyan no anohed ta a
maypasngen do Dios a asa ka Ama, dawa somalap ta pava
sia a akmay asa ka pachirawatan a mamo no manam a
kastigo. 16 As no Espirito paya o mapasigoro so aktokto
ta do kapaykamanganakan narana diaten no Dios, 17 as

makayamot ta kamanganakan narana yaten am mian anti
o marawat ta a akma so kayan no marawat no Manganak
naya a si Cristo. Dawa an ara ta panapanayahen o
makakniknin saya a marawat ta anti am makakma ta pa
si Cristo a makarakoh so pasinsia do pandidiwan.

No manam a kasoyosoyotan da no kamanganakan sa no Dios

18 As no pandidiwan ta saya sichangoriaw am maparin
sava a makapachikompara do parawaten na saya anti
diaten. 19 Dawa tayto o panapanayahen no atavo a inamaog
no Dios o tiempo aya a kapavoya nia o makakniknin
aya a payvadiwan na anti diaten a kamanganakan na.
20 Takwan do ito araw am pabohen anti no Dios o avay aya
a minpakovot so atavo a inamaog. No avay do inamaog
am pinagtin dira a manda sichangoriaw. 21 Amna tayto
panapanayahen no atavo a inamaog o kapachipasoyot da
anti dira do kamanganakan saya no Dios a makalibri do
avay aya. 22 As do kapanaya daya sia ya am mapanmo ta
o katayto na rakoh no pandidiwan no atavo a inamaog a
akmay asa ka mavakes a ompanapanaya so kapakawara na.
23 Voyvoh sava o inamaog, ta aran yaten a nakarawat so
Espirito no Dios a nia so ichasigorado no kalibrian ta am
tayto a rakoh o kapanapanaya ta sia o kapatongtong sia no
Dios o promisa na saya diaten a kamanganakan na a nawri
so asa o kapakarawat ta anti so vayo a karakohan. 24 As
do kapanganohed ta do promisa saya no Dios am nilibri
na yaten takwan niaya mismo o inmonmoan no kasaray
aya no Dios a mapatongtong so promisa na saya a tayto
ta a panapanayahen. 25 Dawa an ara ta pa dia rawat o
parawaten na saya diaten am mayanong o kapakarakoh ta
so pasinsia a ompanapanaya sira.

26 As no Espirito aya no Dios am tayto na pa yaten a
sidongen as aran do kapachahoahok ta am pavatahen na
sa o di ta sa mapavata takwan mapanmo tava o mayanong
ta iyahes. 27 As no Dios a makapanmo so mian do aktokto no
tawo am maintindi na so hosto o pavatahen aya no Espirito
takwan nawri sa mismo o inolay no Dios do tawotawo na.
28 Dawa mapanmo ta o kapayvadiw no atavo a mapaparin
a ichapia da no maddaw no Dios as tinawagan a omonot
do kakeyan na nira no Dios. 29 As sira o pinidi na saya
am tinongdo na pa sa a omonot do kaparin no viay no
Manganak na a iya so mato dana as Apohen da no atavo.
30 As sira o pinidi na saya am tinawagan na sa a mayvidi sia,
as kapayvadiw na sira a mahosto do salapan na as katayto
na pa a tomoroh dira so vayo a viay.

No abo aya so pandan a addaw no Dios a makayamot di Jesu Cristo

31 Do akmaya sia a matalamad a ipakapamarin kano
plano no Dios am arava o maparin a omrarayaw so plano no
Dios diaten. 32 Ta an di na nibayoan o voyvoh naya Man-
ganak a omadidi diaten am chapanngo no kasonosonong
no katoroh na pa no kadwan sa a promisa na sa diaten?
33 Ara paro pa o makaparin sia vatahen o kapayanong
da a makarawat so kastigo no pinidi sa no Dios? Arava,
ta no Dios a mismo o tayto a nakavata sia o kabo dana
no kastigo ta do nakapakabo na diaten as kasinchad na
diaten a mahosto do salapan na. 34 Anmana ara paro o
makaproyba do kapayanong ta kakastigoan? Arava, takwan
si Jesu Cristo o nadiman a omadidi diaten as katayto na
maviay do kawananan na sia no Dios a machitbay niaten.
35 Ara paro pa o maparin a mapasiay diaten do addaw
aya ni Cristo? Arava a aran kagologoloan, pandidiwan
do viay, kaparoparoan, pakasisian, kapteng, kapakasiasi,
kadelikadoan no viay anmana kadimanan. 36 Niaya am
akma so nakatolas a naparin kaychowa a makavata so,

> "Makayamot dimo am mian do pangananawan o viay
> namen a maychamahepan. Ividang kami a akma sira so
> karnero a logar dana dimanen."

37 Amna do aro saya pakasisian am maypatalamad o addaw
aya ni Cristo a omparin diaten a manghomis as mapia
nira no atavo saya mapaparin. 38 Tayto ko masigorado o
kabo no makapasiay diaten do addaw aya ni Cristo. Arava
do viay taya sichangoriaw anmana anti do kadiman ta,
aran sira o angheles anmana demonio kano marahet sa a
ipakapamarin am arava o maparin da. 39 Aran sira o mian
do tohos anmana do tana aya anmana aran ango a inamaog
am arava o ayet da mapasiay diaten do addaw aya no Dios
a mian do Apo taya a si Jesu Cristo.

9

No pinidi sa no Dios a tawotawo na a Israelita

1 Tayto pa o ichakey ko a pavatahen dinio do ngaran ni
Cristo a nia so mapanmo ko a katestigoan no Espirito no
Dios a kakawyoran. 2-3 Tayto a oyod a rakoh o kangsah
ko kano karahmet ko sia o kaparin da no kaydian ko saya
a Israel as makey ako a kakastigoan a abo so pandan an
nawri o ichaparin da a malibri. 4 Sira o Israelita saya am
pinidi no Dios a tawotawo na, sira o pinarawatan na so
promisa na sa, trato kano pidipidit as kasira no tinongdo
na a mayserbi do ngaran na. 5 Sira o pinakayapoan da no

mapipia dana a tawo do tana aya as aran si Cristo am yapo
dira do nakapaytawo na a iya so Apohen kano mato dana a
Dios. Amen.
6 Ara koava vatahen o nakapaynyoha no promisa sa no
Dios do kadi daya maytavoan no Israelita a machividang
do somnivog a tawotawo a pinidi no Dios. 7 As maytavo
ava o tayatayabo ni Abraham a ividang a anak ni Abraham.
Vinata sia no Dios, “Moyvoh sa o tayatayabo ni Isaac o
ividang a tayatayabo mo.” 8 No inmonmoan na nia am
maytavo ava o tayatayabo ni Abraham a ividang a kaman-
ganakan no Dios, ta moyvoh sa o nawara a makayamot
do promisa na. 9 Ta nipromisa no Dios o kayan anti no
manganak ni Sarah a mahakay do tinongdo na tiempo. 10 As
aran dira do dadwa ka manganak no apoapo ta a si Isaac
kano kakovot na a si Rebecca am navoya pa o mato a plano
no Dios. 11 Ta do manam so nakawara da no metdeh saya
as kabo pa no pinarin da a mapia anmana marahet am
pinapanmo dana no Dios o plano na tapian mapanmo o
kaiya no maynolay as omparin so atavo a mian do plano
na. 12 Vinata no Dios di Rebecca a manam so kawara da no
manganak naya o kapayserbi dia no matonetoneng aya o
mametmetdeh aya. 13 As niaya o nakatolas a kavoyan ta sia
ya,

“Si Jacob o pinidi ko a bendisionan as si Esau ava.”

14 Maparin ta paro a vatahen o kapangatatarek no Dios
do akmaya sia a pinarin na? Maparin ava ya. 15 Ta nia o
akma so vinata no Dios di Moises, “Mian diaken o kapamidi
ko so parawatan ko so kasisien ko.” 16 Dawa arava o
makarawat so kasisien no Dios a makayamot do kapia na
a tawo anmana do kayan no pinarin na asna sira o pidien
na a torohan so kasisien. 17 Mavoya pa ya do vatahen no
nakatolas a Chirin na a komapet di Faro no Egipto, “Pinarin
koymo a patol tapian dimo o pavoyan ko nia o makakniknin
a ipakapamarin ko do atavo a tawo do mondo aya.” 18 Dawa
mian dia o kapamidi na an sino o parawatan na so kasisien
na as kano an sino o paynolayen na a mangehnet.

No soli kano kasisien no Dios

19 Amna tarek a mian dinio o makavata sia ya, “Pagatosen
ako pa paro no Dios do pinarin ko an ara iya o maynolay
do atavo a maparin?” 20 Mayanong ava vatahen ya no asa
ka tawo do Dios ta arava o pinarin a mayanong a makavata
sia do minparin sia o, “Ango parinyen mo diaken a akma
sia.” 21 Sira o mamarin so banga am mian o anohed da
a mapayvadiw so apha a asa ka banga a mato anmana
mahbo so kaserbian. 22 Anmana ara paro maskeh sia o

katayto naya matanoy no Dios dira do tayto a mayanong
a kakastigoan? 23 Amna do diaya a kaparin na am nia pa o
mismo a kavoyan sia o rakoh aya as makakniknin a kasisien
na niaten a pinidi na a makasdep do paypatolan na no mato
aya a Dios, 24 yaten a atavo a tinawagan na, Judeo anmana
Hentil. 25 Akma ya sia o vinata na di Hosea,

> "No di ko saya adan a kamanganakan am tawagan ko
> sa anti a kamanganakan ko. No kavahayan a di ko adan
> a ichaddaw am oyod ko na anti a ichaddaw."
>
> 26 "Do mismo anti a logar da no tawotawo a vinatan
> so, 'Tawotawo koavaynio,' am tawagan sa anti so kaman-
> ganakan no maviay aya a Dios."

27 Vatahen pa ni Isaias a komapet dira do Israel, "Aran akma
anti so anay do kanayan o karoaro no tawotawo a Israelita
am papere sa anti o malibri dira, 28 ta oyod anti a mahosto
kano malisto o hosga no Dios do mondo aya."
29 Si Isaias pa o nakavata sia,

> "An di na pinasivog no Apo taya a makapamarin so
> atavo o kapamidin na do tawotawo no Israel amna
> akma ta sira so tawotawo do Sodoma kano Gomorrah a
> nadiman atavo."

No pinaychawawan da no Judeo do komwan di Cristo

30 Dawa nia o paytavoan no tayto koaya vatahen. Sira
o Hentil a dia sivog a komitachita so komwan do Dios
am tayto na sa pinakaboan as kapayvadiw na sira a
mahosto do salapan na a makayamot do saray da. 31 Pero
sira o Israelita a tori a machidepende do kawnot da do
pidipidit am ara sava pinayvadiw a mahosto do salapan
na. 32 No pakayapoan na nia am chinasaray da o mapia
a pariparinyen da as kadi da nasarayan ni Jesu Cristo,
dawa mayvadiw si Cristo dira do di aya saray nia a asa
ka kadodogan a akmay bato. 33 Akma ya so nakatolas a
makavata sia,

> "Mapangay ako so Bato do kavahayan no Sion a katicha-
> ran as kadodogan da amna an sino anti o manganohed
> dia am mahni o paytetnekan na takwan maynyoha ava o
> chinasaray naya."

10

1 Kakakteh, no tayto a rakoh a rahmet no tawol ko kano
akdawen ko do Dios am no kalibri da pa no kaydian ko
saya a Israelita. 2 Masigorado ko o kasivog da makey a
mapakamia so Dios pero tayto sa mavota do kakawyoran
aya. 3 Ara dava panganohdan o pinarin aya no Dios tapian
kapakaboan sa as kapayvadiw da a mahosto do salapan

na, ta nawri o onotan da o tanyan da kapanmoan sia o
ichalibri da. 4 Ara dava maintindi o kapakabo dira no Dios o
atavo a masaray ni Cristo a iya so nawara a omparin diaten
a manamonamo takwan no somnivog a serbi no pidipidit
saya am no kapatongdo da diaten di Cristo.

No kalibrian am marawat no atavo a manganohed

5 No vinata ni Moises am voyvoh sa abo so aran asa ka
pasadahen a pidipidit a manda do kadiman da o maparin
a sincharan no Dios a manamonamo. 6 Pero no kalibrian
do kasaray ni Cristo am niaya o kaparin na: ara pava o
iyahes no Dios a parinyen ta a masadit, takwan si Cristo o
gomintin aya a yapo do hanyit a komita diaten a librien.
7 Anmana ara paro pa o maparapa ta do nakadiman kano
nakapayvangon ni Cristo? 8 No mensahe aya no Dios am
tayto a masngen dinio as niaya pa o mian do aktokto nio.
9 As an vatahen mo o kasinchad mo di Jesus a Apohen as
kapanganohed mo dia do tawol mo o nakapayvangon sia no
Dios si Jesus am malibri ka. 10 Takwan do kapanganohed no
asa ka tawo di Jesus o ipayvadiw na a mahosto do salapan
na, as do kapavata na sia o nakapanganohed narana am
kasincharan so nakalibri narana. 11 As akma so nakatolas
a Chirin no Dios am, “An sino o manganohed di Cristo
am mahni o paytetnekan na.” 12 Do salapan no Dios am
arava o paytadkan no asa ka Judeo anmana Hentil. Takwan
asa o Apohen taya a oyod a rakoh so kasisien do atavo a
maypasngen sia. 13 Dawa “aran sino o tomawatawag do
Apo taya am librien na,” a nia so nakatolas a Chirin na.

14 Amna maypango o katawag dia no asa ka tawo o di na
panganohdan. As maypango o kapanganohed da an abo pa
o kapanmoan da so komapet aya di Jesus. Anmana maparin
da paro mapanmo as kapanganohed da an abo mangay a
mapawnonong dira? 15 Dawa kaylangan o kayan no mangay
a mapawnonong dira. Akma pa ya so vatahen no Chirin
no Dios, “Japia da no mangay a mapapanmo no mapia a
nanawo a makatoroh so kasoyosoyotan!”

16 Pero maytavo sava o makadngey aya a manganohed a
akma so vinata ni Isaias, “Ara dava panganohdan o inangay
namen aya pawnonongen.” 17 No saray aya a ichalibri am
resolta no kadngey so komapet di Cristo.

18 Amna vatahen ko, ta sira o di aya manganohed
am nadngey darana o kakawyoran aya takwan akma so
nakatolas am,

“Tayto dana ya pinawnonong do atavo a parte no
mondo aya.”

19 Vatahen paro o nakadi da makaintindian sia no Israel o
pinawnonong aya dira? Omba, asna akma ya so vinata no
Dios a pinatolas ni Moises a makavata sia,

> “Parinyen koynio anti a somoli kano maynanahet no
> parawaten ko a kasisien dira do kadwan a tawotawo, ta
> rawaten da anti o logar nio a rawaten a Israel.”

20 Mian angdet ni Isaias a makavata sia o kapanganohed da
no Hentil,

> “Nasali da yaken no di omchitachita diaken, as napas-
> inchad ako dira do di omaheahes niaken.”

21 Amna vatahen na paya no Dios dira do Israel, “Minhes
akoava tomawatawag dira do tawo ko saya a machisobna
as maskeh a manganohed.”

11

No kasisien no Dios do Israel

1 Vatahen ta paro o nakatadichokod dira no Dios o
tawotawo na sa? Omba, takwan Israelita ako a tayabo ni
Abraham a yapo do familia ni Benjamin. 2 Ara na sava
kawayakan no Dios o pinidi na saya a sivog na tawotawo.
Akma ya so naparin kaychowa a nakatolas do Chirin na a
reklamo ni Elias, 3 “Apo, nidiman da sa atavo o profeta mo
sa as kararayaw da so dadayan namen dimo. Maychatani
ako na a navidin a masaray nimo amna tayto da yaken a
ichakey a dimanen.” 4 Amna nia o tinbay sia no Dios si
Elias, “Tayto pa sa o pito a livo (7,000) a mavidin a omonot
diaken as di pa minanianib so diosdiosan aya a si Baal.”
5 Niaya o mismo a tayto a maparin do Israel sichangoriaw
do katayto da no mayhahaw a manganohed do Mangahwad
aya a makayamot do grasia no Dios. 6 As an ara no grasia
no Dios o chinalibri da no mayhahaw aya am makayamot
ava do nakaho da sia takwan an ango parawaten no Dios a
libri am iyahes nava ahohen.

7 Dawa sira o Israelita aya a pinidi no Dios o sinincharan a
mahosto do salapan na as sirava o Israelita a tayto a maskeh
a manganohed as kano mavota do kakawyoran aya a aran
nia o tayto da mismo a chitahen no Israelita saya. 8 Niaya
pa o nakatolas a kavoyan ta sia,

> “Tinorohan sa no Dios so mata a di makavoya
> kano tadinya a di makadngey tapian di da intindi o
> kakawyoran aya,”

a nia pa so mismo a kaparin da no Israelita saya a manda
sichangoriaw.

9 Si Patol a David am mian pa o vinata na akma sia,

"Nayvadiw o logar daya pakahapan so ichapia da a
mismo a pakayapoan no kastigo kano kararayawan da.
10 Kavidinay da mavota do kakawyoran aya as ka-
payrara da so marahmet a pandidiwan!"
11 Amna vatahen ta paro o kapaychanoanolay dana sira
no Dios o Israelita saya? Omba, asna parinyen ya no Dios
tapian malibri sa o Hentil as kaynanahet da nira no Israelita
saya. 12 As an makayamot do nakapachisiay no Israel do
Dios o tayto a ipakarisibi so rakoh a kasisien kano bendision
no aran sino a tawo am chapanngo na paro no karakorakoh
no inakyan kano kapian da nia an mawara anti o kapayvidi
da do Dios no Israelita saya?

No kalibrian da no Hentil

13 Pavatahen ko pa ya dinio a Hentil do ka asa ko apostol a
pinidi no Dios a mananawo dinio a nia pa so sincharan ko a
mato as rakoh a privilihio, 14 ta an do diaya as ichaynanahet
da no kaydian ko saya a Israel o kasisien aya dinio no Dios
as kalibri da. 15 As an do nakatadichokod da dia no Israelita
o Dios as niaya o chinaparin da no Hentil a mian so anohed
a maypasngen do Dios am chapanngo na paro anti no kaaro
no makarawat so vayo a viay a abo so pandan an mayvidi
sa anti ya do Dios? 16 Tawotawo sa no Dios o apoapo
da no Israelita aya as dawa tawo pa sa no Dios o tawo a
tayatayabo da. Akma ya so kapachalit no yangaw aya do
pinakayapoan na anmana akma pa so kalit no tinapay a
asa so pinakayapoan.
17 As an sira o sivog aya yangaw no kayo a olivo as
niposdin sa as kaimo na a asa ka yangaw no matarek a
kayo no pasdiaten tapian maviay ka, 18 am mayanong kava
mapamato so karakohan mo, ta arava o anohed mo do katod
moaya asa ka yangaw a manghap so viay do kayo aya no
olivo, a nia so maparin a maviay an abo ka. 19 Anmana
mayanong paro o kavata mo sia o, "Tayto na sa nikteb o
yangaw saya tapian patadien na yaken"? 20 Oyod ya, pero
kapanmohen nio ta no pakayapoan na nia am no nakaskeh
da manganohed as kainio no chinasi no Dios do nakasaray
nio nia. Mapamahbo kamo as kapayvavakel nio a nawri
so chitahen o mayanong nio a parinyen. 21 Ta an naparin
sa no Dios a posdinyen o sivog aya yangaw am chapanngo
nio a dia somnivog a yangaw no kayo aya? 22 Matalamad o
mahosto aya a kaparin no Dios do katoroh na so mayanong
a kastigo dira do omsobna aya sia, as katayto na pa tomoroh
so oyod a rakoh a kasisien dira do nanganohed sia, dawa
mayanong o kavidin nio a manganohed sia do atavo tapian
abo o pakarawatan nio so kastigo. 23 As sira o tayto aya di

manganohed as manehseh sa kano mayvidi sa do Dios am
maparin na sa pavidien do kayo aya a pinachitngehan da.
24 Takwan an inio a matarek so pakayapoan as nasonong o
kapangay na dinio do kayo amna sira paro pa o sivog aya
yangaw no kayo aya o masadit a pavidien na?

No kasisien no Dios do atavo a tawo

25 Pavatahen ko pa dinio o di paya pinapanmo do nakara-
han tapian abo o pakayapoan no ipamato nio so karakohan
nio. Kakawyoran o katayto da navota no kadwan dira do
Israelita as kapachisobna da do inolay no Dios amna manda
ya do tiempo no kapaytavo da a manehseh no pinidi saya
no Dios dira do Hentil. 26 As an nakarahan ya am maytavo
sa anti o Israelita a malibri a akma pa so vatahen no Chirin
no Dios,

"Mian anti o Manlibri a yapo do Sion a iya anti so
mapayvidi sira so Israelita do Dios,

27 a nia anti so ipakabo ko do atavo a gatogatos da a
niaya so trato ko dira."

28 Tinadichokoran sa no Dios o Israelita a makayamot do
kaskeh da manganohed do Evanghelio aya a nia pa so
tayto nio a ipakarawat so kalibrian. Pero ichaddaw na sa
a makayamot do kasira no sivog a pinidi na a tawotawo
na a nakayapo dira do apoapo da sa, 29 takwan maparin
ava mabdibdis o Dios dira do pinidi na as pinaytratoan na.
30 Amna inio a Hentil kano adan a di makasinchad as dia
manganohed do Dios am tayto naynio a chinasi no Dios do
kaskeh daya manganohed no Israelita sichangoriaw, 31 as
akma pa anti sia o kapakarawat da so kasisien do manam
a tiempo a aran tayto sa machisobna do Dios sichangoriaw.
32 Tayto na sincharan o atavo a malit a nakagatos tapian
maparin na ipavoya o kasisien na do atavo.

No pakaknikninan no kasisien kano kasolivan no Dios

33 So pakakniknin no kasolivan kano plano naya as arava
o tawo a maparin a makaintindi sia o oyod aya mato a plano
na. 34 Nia pa o nakatolas a komapet sia,

"Ara paro makatodah so pangtoktoan no Dios anmana
maparin a makavata so kayan no papirwan na so plano
na?

35 Anmana ara paro mian so ichaytoroh do Dios a nia
so ichaparin na a mian so amamawren sia?"

36 Arava, ta no Dios o pakayapoan as maynolay do atavo, a
nia so mayanong a dadayan sia a abo so pandan! Amen.

12

No kaparin no viay no asa ka Cristiano

1 Kakakteh, makayamot do rakoh aya a kasisien no Dios
diaten am tayto koynio a pachisiasian do katoroh nio no
viay nio a manamonamo a mayserbi do Dios a nia so
mayanong kano ichahoho dinio no Dios a somnivog a
kanianib nio sia. 2 Machalit kamoava do marahet a kaparin
no mondo aya asna no kapasivog nio na sia do aktokto nio
o kachitachita nio so mapia kano mayanong a nia so inolay
no Dios dinio.
3 Vatahen ko paya dinio do kaasa ko a ka pinidi no Dios
a pachirawatan na a makayamot do grasia na. Mayanong
ava o kaktokto nio no kato nio a tawo as nawri o logar nio
a kapanmohen an ango o tinoroh dinio no Dios a ichaparin
nio a mayserbi dia, 4 takwan akma ta so asa ka karakohan a
aro so parte a matatarek so kaserbian. 5 Dawa yaten a tayto
aro a maychakasa di Cristo am tayto a matatarek o anongen
ta. 6 As dawa do nakapaychaponged ta a makarawat so
grasia am patongtongen ta o matatarek aya a anongen
ta do kapayserbi ta do Dios. Sira o mapawnonong so
Chirin no Dios am mayanong o kapawyod da sia serbien
o kasolivan daya a tinoroh dira no Dios. 7 Alit da pa no
tay-anongen sia o kapayserbi do kadwan, anmana sira o
mananawo. 8 Sira pa o mapaynananawo am chitachitay da
sia o kapaypahni da so saray no kadwan, sira o mian so
ichaytoroh am mayanong o kasoyot da a tomoroh, sira o
manyokoyokod am pakapiay da so kapanyokoyokod da as
sira o makapanidong am makasoyot sa kano makasonong
sa a mapavoya so kasisien.

9 Ipavoya nio o kayan no sivog a addaw nio no atavo.
Maypavawa kamo do marahet as kanawri no chitachitahen
nio o mapia. 10 Makarakoh kamo so addaw kano anib do
kadwan dinio a makakakteh. 11 Mangolangolay kamoava
asna no kapakapangto nio do trabaho nio a nia so ipayserbi
nio do Apo taya. 12 Do katayto no panapanayahen nio
do Dios am makasoyot kamo kano makarakoh kamo so
pasinsia a aran mian o pandidiwan nio as kafermi nio
pa a machahoahok. 13 Sidongen nio sa o kakakteh nio a
maykaylangan as kayavayava nio nira no estranghero.

14 An mian sa o mapakasiasi dinio am nawri ava o
akdawen nio o kakastigo dira asna no kapachahoahok nio
do kabendision dira no Dios. 15 Machipasoyot kamo do
mian so ichasoyot as machipandidiw kamo do mian so
kangsangsahan. 16 Chitahen nioava o kapachitarek nio do
ichakey no kadwan anmana kaktokto nio nia o kaoyod nio
a masolib. Nawri sava o chitahen nio a pachirayayan o
maato a tawo asna sira pa o makasiasi. 17 Chitahen nioava

vahsan o marahet a pinarin da dinio as nawri o parinyen
nio o mapia do salapan no atavo. 18 Pavawahen nio o
kapachidimadiman nio.
19 Ichaddaw a kaychayvan, an mian o namarin dinio so
marahet am chitachitahen nioava o kapamahes nio, asna
parawaten nio do Dios ta iya o mamahes ninio. Akma
so vatahen no Chirin na, “No kapamahes am mian diaken
dawa tomoroh ako anti so kastigo, kwana no Apo ta.” 20 As,
“An no komontra aya dimo as mapteng anmana mawaw am
torohan mo sia so kanen kano inomen na. Ta do kaparin
mo sia ya am ipavoya mo sia o mayanong a parinyen,” a nia
pa so nakatolas a Chirin no Dios. 21 Mapahomis kamoava
do marahet as homisen nio o marahet no mapia.

13

No anongen ta manganohed do panyokoyokoran no gobierno

1 Anohdan nio sa o mian so anongen do gobierno,
takwan tinongdo sira kano tinorohan sa ya no Dios so
ipakapamarin. 2 An sino o somobna so panyokoyokoran no
gobierno am machisobna do Dios as mayanong a kastigoan.
3 Mangamomo sava o manyokoyokod dira do mapia so
parinyen asna sira o mian so sadan. Dawa mamarin kamo
so mapia tapian ipakamia daynio as kabo no ichamo nio.
4 Tinovoy sa o manyokoyokod a ichapia no tawo pero
an mian o pinarin nio a marahet am mayanong o kamo
nio takwan kastigoan daynio a nia so anongen a tinoroh
dira no Dios. 5 Amna moyvoh ava o kamo nio a nawri
so pakayapoan no kapanganohed nio asna makayamot
do kania no mapanmo nio a mayanong a parinyen nio.
6 Mamaga kamo do logar nio a pagan do gobierno a nia
so hapan so itangdan dira do tayto aya maytrabaho do
gobierno a nia so mayanong nio a parinyen. 7 Itoroh nio
dira o atavo a mayanong da marawat a akma so anohed
kano anib.

No anongen ta do kapayengay ta a tawo

8 Pagan mo o amamawren dimo pero nawri o vidinen
mo a maparin a amamawren dimo o addaw mo takwan
no makatoroh nia o addaw na do kapayengay na am
mapatongtong na o yokoyokoran sia no Dios. 9 Takwan an
onotan ta o panyokoyokoran a makavata so, “Ichaddaw mo
o kapayengay mo a tawo a akma so kaddaw mo no romanes
a karakohan mo,” am tayto ta na mapatongtong o atavo a
panyokoyokoran a akma so, “Mangadwan kava, mandiman
kava so tawo, manakaw kava, maynanahet kava,” kano

kadwan pa sa. 10 Takwan an ichaddaw ta o kapayengay
ta am mamarin tava sia so marahet as kadi ta mapasadan
so panyokoyokoran aya no Dios.

11 Do kapanmo ta so tiempo aya as kapaypasngen dana no
kalibri na diaten no Apo taya am mayanong o kapayvangon
ta na. 12 Maysehsehdang dana as dawa karoan ta na sa
o paparinyen do kasarisarian as kanawri no pawnayen ta
o serbien do kasobna ta so marahet. 13 Onotan ta o viay
aya no mian do kasehdangan as kadi ta mayrarayawan so
tiempo a maychaynoynom kano mapaynolay do mararahet
a pariparinyen, kapaydidiman as kano kaynanahet. 14 As
kanawri dana no chitachitahen nio a onotan o Apo taya a si
Jesu Cristo as kadi nio na palogaran do marahet a ichakey
nio a mapawnot dinio a makagatos.

14

No nanawo a komapet do kadi ta manhosgan so kadwan
(1 Corinto 8:1-10,13)

1 An mian dinio o dekey pa so kapanmoan so
panganohdan ta saya am paroparohen nioava kano diba-
tien nioava as rawaten nio a asa ka kakteh di Jesus. 2 Mian
sa o manganohed dia o kaparin da so koman so aran ango
a kanen pero mian pa sa o kadwan a di makanit a koman
so aran ango. 3 Mayanong ava o kaparoparo sia no koman
aya so aran ango o mian aya so dia parin na kanen as alit
na pa no kadi na mayanongan a mamaroparo no mian aya
so ichaskeh a kanen, takwan mayalit sa sincharan no Dios
a kamanganakan na. 4 Arava o mian so anohed a omhosga
do di na pachirawatan as an ara si Cristo o Apohen na am
iya o mayanong a ompesek sia an mapia anmana marahet
o pachirawatan naya.

5 Mian o omsinchad do asa karaw a matoato kano kadwan
sa araw do dominggo as mian sa o omalit sira. Payponged
nio na iktokto an no siyo mayanong. 6 Sira o mian aya so
pidien a araw am parinyen da ya a iyanianib da so Apo
taya as sira o mian aya so ichaskeh a kanen am onotan
da ya do kakey da mapakamia so Dios. As alit da pa no
makakan so aran ango ta onotan da ya a mamahemahes
kano omdaday so Dios. 7 Arava o anohed no asa ka tawo a
maynolay do viay na, 8 takwan no Apo taya o pakayapoan
no viay ta as mayanong a maynolay diaten a mayalit do
kaviay ta pa anmana do kadiman ta, 9 takwan nadiman as
nayvangon si Cristo tapian iya o Apohen as maynolay do
atavo a maviay kano nadiman dana sa.

10 Dawa arava o anohed mo a omhosga do kakteh mo
takwan ipaychaponged ta anti a isalap o karakohan ta do
panhosgan no Dios. 11 Nia pa o vatahen no Chirin na,

> “Masigorado ko, kwana no Apo taya, o kapaytavo anti
> no tawo a omsinchad dia o kayaken no Dios as kadogod
> da do salapan ko.”

12 Makayamot do kapaychaponged ta anti a omsalap no
karakohan ta do Dios, 13 am mayanong pava o kanawri
no chitahen ta o kahosga ta so kadwan an dia voken a no
kachitachita ta so kapavawa ta so kayan no parinyen kano
pavatahen ta a ichadodog no kakteh ta.

14 An do diaken dana a makayamot do katayto ko na
omonot di Cristo am mapanmo ko o kabo no rahet no
kakan so matatarek a kanen, pero no asa ka tawo a
manganohed pa do kadi na mayanongan no kadwan a
kanen am makagatos an kanen na o mapanmo na a di
mayanong. 15 As an no kanen mo as pakayapoan no
kadodogan no kakteh mo am tayto mo ipavoya o kabo no
addaw mo nia o kakteh moaya. Amna mayanong ava o
kadodog mo so kakteh mo a makayamot do kanen takwan
nadiman si Cristo a omadidi sia ya. 16 Dawa makapatak
kamo tapian di mayvadiw a marahet kano kadodogan o
parinyen nio a aran mapanmo nio a abo so rahet, 17 takwan
no kanen ava anmana no inomen ava o maimportante dana
do komwan do paypatolan no Dios asna nawri o mayanong
o kachitachita ta so manamonamo a kaparin no viay as
kapaypangay no kapia no anod kano kasoyosoyotan ta a
makayamot do sidong no Espirito no Dios, 18 as an nia o
onotan ta am payserbian ta si Cristo as kapakamia ta so
Dios kano kadwan as kabo no adodogen ta.

19 Dawa nawri sa o parinyen kano chitachitahen ta o
ipaypapia no kapaychakasa ta as ipaypahni no saray no
kadwan diaten. 20 Mayanong ava o kararayaw no pinarin
no Dios do viay no asa ka tawo a makayamot do kanen;
as aran mapanmo ta o kabo no somnivog a di mayanong a
kanen am rakoh o sadan ta an pakayapoan no kadodog no
kakteh ta o parinyen ta. 21 Dawa mayanong ava o kakan ta
so karne kano kaynom ta so vino anmana kayan no aran
ango pa a pariparinyen ta a ichadodog kano ipakagatos
no kakteh ta. 22 An ango anohdan mo do akma saya sia
am onotan mo do tanyan mo a omsalap so Dios takwan
mapia as masoyot o abo so parinyen a machisobna do
mapanmo na a mayanong. 23 Dawa no tawo a koman a
maykamadamadanan am makagatos, takwan gatos no asa
ka tawo o kaparin na so paykamadamadanan na.

15

No anongen ta a komita so ichapia no kadwan

1 Dawa yaten a mahni dana do panganohdan taya am
mayanong o kasidong ta sira so kakakteh ta a makakaha pa
so saray as kadi na moyvoh no karakohan ta no pakamiahen
ta. 2 Chitahen ta o kapakamia ta so kadwan diaten a
nia so ipaypahni ta so kakakteh ta sa do panganohdan
taya. 3 Takwan aran si Cristo am nawri ava o chinita
na o kapakamia na so karakohan na, dawa maparin
na vatahen o akma so nakatolas aya, “Nakarawat ako
so kaparoparoan kano soli no tawo do Dios.” 4 As no
atavo sa ya a nakatolas kaychowa a Chirin no Dios am
pinatolas sa a ipaynananawo diaten tapian maypasinsia
kano masoyosoyot ta do kapanapanaya ta so promisa na
sa. 5 As tayto ko akdawen do Dios a iya so tomoroh dinio so
pasinsia kano kasoyosoyotan o kapia no kapaychakasa nio
a omonot di Jesu Cristo, 6 tapian makasa kamo a omdaday
so Dios a Ama no Apo taya a si Jesu Cristo.

No ipakapamarin no Evanghelio aya do atavo a tawo

7 Dawa rawaten nio o kadwan dinio a akma so naka-
sonong no karawat dinio ni Cristo a nia so ichapamato nio
so ngaran no Dios. 8 Kapanmohen nio ta nawara si Cristo a
somidong sira so Israelita a mapavoya nia o kapatongtong
sia no Dios o promisa na sa dira do Israel, 9 as kano tapian
ipavoya na o kasisien no Dios dira do Hentil a nia so
pakayapoan no rakoh a dadayan so ngaran na a akma pa
ya so vatahen no Chirin na,

“Pamahmahsan koymo as kapakakanta ko anti sia o
kadaday ko dimo do panghovokan da no Hentil,”

10 as vatahen na pa,

“Machipasoyot kamo a Hentil dira do tawotawo saya no
Dios a Israel,”

11 kano vatahen na pa ya,

“Dadayen nio o Dios, inio a Hentil; pamatohen sia no
atavo a tawo.”

12 Niaya pa o vinata ni Isaias,

“Mian anti o tayabo ni Jesse a maypatol dira do Hentil
a iya pa anti so yanan no kalibrian da.”

13 Dawa tayto ko akdawen do Dios do sidong dinio no
Espirito na o katoroh na dinio so kasoyosoyotan kano
kaydamnayan no aktokto a makayamot do saray nio do
katayto taya a ompanapanaya so Mangahwad taya.

No rason ni Pablo a mapatolas sia ya

14 Kakakteh, mapanmo ko o katayto nio na makapanmo
so mayanong as kasosolib nio do nanawo a komapet do
Dios as kaparin nio na mananawo so kadwan. 15 Amna
mian pa o angdet ko a maytolas as mapanakenakem sia
dinio o matatarek a nanawo a makayamot do nakapidi
diaken no Dios a mananawo dinio a Hentil. 16 Tinoroh na
diaken o privilihio aya a maparapit so Evanghelio no Apo
taya a si Jesu Cristo dira do Hentil tapian rawaten sa no
Dios a makayamot do nakapayvadiw sira no Espirito na a
manamonamo do salapan na. 17 Dawa mian o anohed ko a
makayamot do sidong ni Jesu Cristo a mapamato so trabaho
koaya a tinongdoan diaken no Dios. 18 Moyvoh a maparin
ko a pangononongan am no pinarin ni Cristo a makayamot
do trabaho ko kano kapananawo ko a nia so pinanganohed
da no Hentil. 19 Nanganohed sa ya a makayamot do navoya
da a makakniknin a ipakapamarin no Espirito no Dios,
as tayto ko na pinawnonong o Evanghelio aya a komapet
di Cristo a makayapo do Jerusalem a manda do mavawa
Illyricum, 20 as tayto ko pa mavidin a nawri so chitachitahen
o kapakangay ko pa do logar sa a di pa nakadngey so ngaran
aya ni Cristo takwan ichahoho koava an nawri sa ngayan ko
o ari dana sa narapit no kadwan a mananawo. 21 Akma ya
so nakavata sia,

> “Sira o adan a di makasinchad kano di pa nakadngey
> am makaintindi sa anti as kaywang no mata da do
> kakawyoran,”

22 a niaya o tayto a pakayapoan no chinasaloval ko a
mangwan dinio.

No kahoho ni Pablo a makavoya sira do Roma

23 Do katayto ko na naparin a omrapit so matatarek
sa a kavahayan do mangket naya diamen dia as kano
nakayendes ko na mahoho a mangwan dinio, 24 am an
mangwan ako anti do España am somali ako anti dinio
as kainio anti no mapadinadinaw diaken an nakarahan o
mapia a kapaychakasa ta. 25 Asna sichangoriaw am tayto
ako pa mangwan do Jerusalem a maparapit so sidong dira
do kakakteh ta sawri daw, 26 takwan tayto sa nasoyosoyot
o kakakteh ta saya do provinsia no Macedonia kano Acaya*
a mapayvayavayat so sidong dira do mangaylangan sa a
kakakteh ta do Jerusalem. 27 Sira o kakakteh taya do Acaya†
kan do Macedonia a Hentil am tayto da ya ichasoyot a
parinyen as kasinchad da pa dia a anongen da do kadi da
makavahsan dira takwan sira mismo o yapo do Jerusalem a

---

* **15:26** 15:26 *Anmana:* Greece. † **15:27** 15:27 *Anmana:* Greece.

Israelita a naparapit sia dira o Evanghelio aya a chinalibri
da. 28 Dawa an maparapit anti o sidong daya am mangay
ako dinio a manam so kapangwan ko do España, 29 as
tayto ko a masigorado o karakoh anti no bendision kano
kasoyosoyotan ta a makayamot di Cristo.
30 Kakakteh, makayamot do kapaychakasa ta do Apo taya
a si Jesu Cristo as kano addaw nio a yapo do Espirito no Dios
am tayto ko akdawen dinio o kapachahoahok nio niaken,
31 tapian malibri ako pa do marahet a plano da no di pa saya
manganohed do Judea as kano tapian mapia o karisibi da
sia no kakakteh ta saya do Jerusalem o iyangay koaya dira.
32 As do inolay no Dios am makarapit ako dinio a masoyot
as kaparin ta anti a maychakasa a maysoyosoyot. 33 Tayto
ko akdawen do Dios a iya so pakayapoan no kaydamnayan
no aktokto do kaiya no mavidin a machichasa dinio. Amen.

16

No kapakapia so Dios ni Pablo kano vidin na dira

1 Tayto ko ichahoho a ipasinchad dinio si Phoebe a asa ka
kakteh ta a mayserbi do timban do Cencrea. 2 Iyavayava
nio sia do ngaran no Apo taya a nia so mayanong diaten a
makakakteh. Sidongen nio sia do aran ango a kasidongan
nio sia takwan oyod dana aro o nasidong na a kanatonan
ko.
3 Ipakapia nio pa yaken so Dios dira da Priscilla kani
Aquila a sira so rakoh so sidong do trabaho koaya di Jesu
Cristo, 4 as sira pa o nanngannga so viay a makayamot
diaken. Yaken ava o mamahemahes dira as sira pa o
kakakteh ta sa a Hentil. 5 Akma pa saw o kapakapia nio
niaken so Dios dira do kakakteh ta sa a tayto a mavayavayat
do vahay da as kano ichaddaw taya kakteh a si Epaenetus
a iya so nanoma a manganohed di Cristo do provinsia no
Asia, 6 as kan di Maria pa a oyod a rakoh so trabaho a
makayamot dinio. 7 Kapian pa sa no Dios o kaydian ko
sa a sa Andronico kani Junias a sira so nanma kaniaken
a manganohed. Nararayay ko sa ya do kalaboso as mapia o
kasinchad da sira ya no apostoles.
8 Ipakapia nio pa yaken so Dios di Amplias a oyod ko
a ichaddaw a makayamot do Apo taya, 9 kani Urbanus a
rarayay ta a maytrabaho di Cristo, as kani Estaquis a mapia
ko a kayvan, 10 as kani Apelles a chinaproyban dana so saray
ni Cristo. Parapiten nio pa o kapakapia koaya so Dios do
familia ni Aristobulus, 11 kan do kaydian kori a si Herodion,
kan do kakakteh ta sa do Apo taya a mian do vahay da
Narciso.

12 Ipakapia nio pa yaken so Dios da Trifena kani Trifosa
a sira so tayto a mayserbi do Apo taya, kano ichaddaw
taya a si Persida a rakoh so natrabaho do Apo taya, 13 kan
di Rufus, asa ka mapangto a pachirawatan no Apo taya,
as kan di ina na a iya so akma ko nay romanes a ina.
14 Kapian sa no Dios sa Asincritus, Flegon, Hermes, Patroba,
Hermas kanira no kakakteh ta sa a rarayay da. 15 Aran
sa Filologus, Julia, Nereus, kano kakteh naw a mavakes as
kan di Olimpas kano atavo sa a kamanganakan no Dios a
rarayay da. 16 Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio a
makakakteh. Tayto sa mapakapia dinio so Dios o atavo sa a
mavayavayat dia a kakakteh ta.

17 Kakakteh, tayto ko akdawen dinio o katovid nio dira do
mapasitnan so kapaychokontra as mananawo so matarek
do tayto nioaya onotan. Nyeng nio sa pachivawan o akma
saya sia a tawo, 18 takwan sira am mayserbi sava di Cristo
ta nawri o chitahen da o kapamato da so karakohan da as
do maavid a vahevahey am otapan da sa o masonong a
mabdibdis so aktokto. 19 Pero tayto a mavahey o kasivog
nio na a mahni do panganohdan taya a nia so oyod ko a
ichasoyot. Ichahoho ko an no komwan do mapia o yanan
no kasolivan nio as dia no komwan do marahet. 20 No Dios
a mapaychakasa diaten o tayto ko a ichasaray a omhomis
so trabaho ni Satanas so makalo. Bendisionan kamo pa no
Apo ta a si Jesu Cristo as katoroh na pa dinio so grasia na.

21 Mapakapia dinio so Dios si Timoteo a rarayay ko a
mapawnonong so Chirin no Dios as kanira no kaydian ko
sa a sa Lucio, Jason kani Sosipater. 22 Aran yaken a si
Tertius a tayto na pachirawatan ni Pablo a maytolas nia
am mapakapia ako dinio so Dios do ngaran no Apo taya.
23 Mapakapia pa so Dios dinio si Gaius a iya so tayvahay so
katdan koaya, as kanira pa no atavo a membro no timban
aya dia a mavayavayat do vahay naya. Mapakapia pa so
Dios si Erastus a tesorero no kavahayan aya as kano kakteh
ta a si Quartus. [24 Sidongen kamo pa atavo no Apo ta a si
Jesu Cristo as katoroh na pa dinio so grasia na. Amen.]

25 Dadayen ta o Dios a iya so makaparin dinio a mahni
so kapaytetnek do Evanghelio aya a nia so tayto ko a
pawnonongen. Niaya am pinapanmo ava do nakarahan
a tiempo, 26 pero sichangoriaw a akma so nakatolas kano
pinavata da no profeta kaychowa am tayto dana a pina-
panmo do atavo a tawo takwan mian do plano as inolay
no Dios o kayan da no manganohed do atavo a kavahayan.
27 Dawa no Dios aya a iya so mavoyvoh a makapanmo

so atavo o dadayen kano pamatohen a abo so pandan a makayamot di Jesu Cristo! Amen.

No Manoma a Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Corinto

Introduction

NO MANOMA A TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-CORINTO am tomoroh so atbay kano solosion do matatarek sa problema no timban do Corinto a komwan do panganohdan kano viay no asa ka Cristiano. Si San Pablo o napasitnan so timban aya do Corinto a asa ka rakoh a siodad as sentro no komersio do Acaya a asa ka provinsia no Roma. Oyod sa a maynakem as mato so pinachinanawan o tawo do akmaya sia a siodad as aro pa dia o malalapos a pariparinyen.

No ichakey saya ni San Pablo a somahen a problema am no kapaysosobna kano malalapos a pariparinyen da no kadwan dira. Mian pa sa o kwestion a komapet do kapaychakovot, no konsinsia, no paparinyen do sinahad no timban, no marawat sa do Masanto a Espirito kano komapet do ito a kapayvangon no nadiman. Do mapia a kapanmoan na sia am pawnonongen ni San Pablo o Evanghelio aya a tombay so kwestion da saya.

No chapter 13 o asa ka oyod a mapia a explanasion no somnivog a inmonmoan no addaw. Oyod ya a popular a parte no libro aya.

Outline

Introduction 1:1-9
No kapaysosobna da do Corinto 1:10–4:21
No kapaychakovot kano familia 5:1–7:40
No Cristiano kano bokalot 8:1–11:1
No onotan do sinahad no timban 11:2–14:40
No kapirwa a maviay 15:1-58
No sidong dira do Cristiano do Judea 16:1-4
Personal a vidin kano toyotoyon ni San Pablo 16:5-24

1 Si Pablo ako a tinawagan no Dios a asa ka apostol ni
Jesu Cristo a makayamot do inolay na as kani Sostenes a
kakteh ta. 2 Tayto kami a maytolas dinio do timban aya
no Dios do Corinto, dinio a pinayvadiw na a manamonamo
a makayamot di Jesu Cristo as tinawagan na a tawotawo
na a akma sira so kadwan do matatarek a logar a tayto a
omanianib so Apo taya a si Jesu Cristo a iya so Apohen ta
atavo. 3 Bendisionan kamo pa no Dios Ama as kano Apo
taya a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.

No bendision sa a makayamot di Cristo
(Efeso 1:3-14)

4 Fermi ako a mamahemahes do Dios do tayto na a
pinarawat dinio a makayamot do grasia na do nakasaray
nio ni Jesu Cristo, 5 as katayto na pa tomnoroh dinio so
matatarek a kasolivan a akma so kapia nio a mangononong
as kano karakoh no kapakaintindian nio, 6 as kayan pa no
kavoyan so katayto nio na a manganohed do kakawyoran
aya a pinawnonong namen a komapet di Cristo. 7 Dawa ara
pava o di na tinoroh dinio no Dios do komwan do saray
nioaya do katayto nio a ompanapanaya so kapayvidi no
Apo taya a si Jesu Cristo, 8 a iya so tayto a somidong dinio
a manda do kavosan na tapian abo o kaparoan nio kano
pinaykolangan nio anti an somalap ta do Apo taya a si Jesu
Cristo. 9 As ari nio mapanmo ta maynyoha ava o Dios aya
a tomnawag dinio a machasa do Manganak naya a si Jesu
Cristo a Apohen ta.

No kapaysosobna da do Corinto

10 Kakakteh, tayto ko akdawen dinio do ngaran no Apo
taya a si Jesu Cristo o kapakapia nio so anod as kapakasa
nio so aktokto as kadi nio maysosobnan, 11 ta tayto o
nadngey ko a yapo do vahay ni Chloe a komapet dinio
a kakakteh do katayto no maychagrogropo dinio. 12 No
ichakey koaya vatahen am no kayan aya no nadngedngey
ko a kavata sia no kadwan o, “Yaken am si Pablo o onotan
ko.” No kadwan am si Apollos o vata da a onotan da.
“Yaken am onotan ko si Cefas,”* “Si Cristo o voyvoh ko
a adngeyen,” kon da pa no kadwan. 13 Maparin paro
o timban naya ni Cristo a abnekan so karakohan na a
paychasisiayen? Anmana maysosobna paro o pawnotan
ni Cristo? Si Pablo paro o pinapasek a omadidi dinio?
Anmana chinabawtismoan kamo paro do ngaran aya Pablo?
14 Mamahemahes ako do kabo da no nibawtismoan ko dinio
a katadkan da Crispus kani Gaius, 15 ta tarek a mian dinio
o maychawaw a makavata so nakabawtismo sia do ngaran
ko. 16 (Nibawtismoan ko pa sawen si Estefanas kano familia
na. Katadkan da nia am ara pa sava o manakem ko a
nibawtismoan ko daw.) 17 Ta tinovoy akoava ni Cristo a
manbawtismo, ta no kapawnonong ko so Evanghelio naya a
di manerbi so tanyan ko a kasolivan, ta tarek a nia o mapabo
so ipakapamarin kano inmonmoan no nakadiman aya ni
Cristo do kros.

No ipakapamarin no Dios a mavoya di Cristo

---

* **1:12** 1:12 Tawagan pa sia so Pedro.

18 No kakawnonongan do kros aya am arava o inmon-
moan na dira do tayto pa do panayahboan no kadimanan,
asna diaten a torohan na so kalibrian am niaya o ipakapa-
marin no Dios. 19 Akma ya so vatahen no nakatolas a Chirin
no Dios,

> “Rarayawen ko anti o kasolivan da no rakoh so pinachi-
> nanawan as kapabo ko so inmonmoan no kasolivan da no
> masosolib.”

20 Sichangoriaw am ango paro pa o kapahapan sira no
Dios o masosolib kano maato so pinachinanawan do tana
aya kanira no mapia saya do dibati. Arava, ta tayto na
pinayvadiw a abo so sinmo o kasolivan no mondo aya.
21 Dawa no Dios a makayamot do makakniknin a kasolivan
na am tayto na niplano o kadi na parinyan no tawo a
makasinchad so Dios do tanyan na a kasolivan as kanawri
no tayto na sincharan a ichalibri no tawo o kapanganohed
da do ipapanmo namen aya a nia so vatan no mondo aya
a abo so inmonmoan. 22 Ta sira o Judeo saya am nawri
o kakey da manganohed an mian sa o milagro as sira o
Griego am nawri o ichakey da panganohdan o maato a
kasolivan no tawo do mondo aya. 23 Pero no pawnonongen
namen am si Cristo a pinapasek do kros a nia so asa ka
kadodogan dira do Judeo as abo so sinmo dira do rakoh
saya so pinachinanawan a Hentil, 24 amna dira do atavo a
tominbay so tawag aya no Dios a mayalit o Judeo anmana
Hentil am si Cristo o yanan no ipakapamarin no Dios as
pakatongtongan no mato a kasolivan na. 25 Ta no mato
dana a kasolivan a maparin a matodah no tawo am marayi
pa do vatahen daya a kaboan no kasolivan no Dios an
kwintas mian o maparin a abnekan so kaboan no kasolivan
na as no rákoh dana a ipakapamarin no tawo am dodaw
ava maparin a pakomparahen do vatahen da a kaboan no
ipakapamarin no Dios.

26 Iktokto nio pa kono a kakakteh o kaparin nio do
nakatawag dinio no Dios. Aro sava dinio o mavahey a
mato so pinachinanawan kano maato so anongen anmana
yapo do maato a familia. 27 Pero namidi o Dios so vatan
sa so abo so kasolivan a mapasnek nira no maato so
pinachinanawan as kanira no maahbo a mapahbo sira so
maato a tawo do tana aya. 28 Pinidi sa no Dios o makasiasi
kano mahohbo kanira no maparoparo do mondo aya a
mapabo so sinmo da no tayto aya omahahaw so kaoyod
da mato, 29 tapian abo o tawo a mapamato so karakohan
na do salapan no Dios. 30 No Dios o pinakayapoan no
viay nioaya a makayamot di Jesu Cristo takwan si Cristo o

pinarin na a pakayapoan no kasolivan ta, kanamonamoan
ta kano kalibrian ta as kasinchad na diaten a mahosto do
salapan na. 31 Dawa akma so nakatolas am, “An sino makey
a mian so pamatohen am no Apo taya o pamatohen na.”

2

No pinananawo ni Pablo

1 Kakakteh, do nakangay ko dinio a mapapanmo so
nanawo aya a yapo do Dios am nanerbi akoava so maato
kano maavid a vahevahey. 2 Nidisidido ko o kabo no
pawnonongen ko an dia voken a si Jesu Cristo a iya so
pinapasek. 3 As nawara ako dinio a mahbo kano omlayin,
4 as kadi ko nanerbian so maavid kano makakeakey a
vahevahey do komwan do kasolivan no mondo aya asna
nananawo ako a pachirayayan no ipakapamarin no Espirito
no Dios, 5 tapian di maytetnek o saray nioaya do kasolivan
no tawo an dia voken a do ipakapamarin no Dios.

No makakniknin a kasolivan no Dios

6 Amna dira do matotoneng dana do saray taya am ma-
parin kami a manerbi dira so maarahem a kakawnonongan
amna niaya ava o maynyoha a kasolivan no tawotawo
sichangoriaw kanira no maato so anongen do mondo aya,
7 ta niaya o mato aya a kasolivan no Dios do plano na a
kapachichasa ta sia a abo so pandan a nia so adan dana
a plano na a manam so nakasitnan no mondo aya. 8 No
akmaya sia a mato a plano no Dios am naintindi dava no
maato so anongen do mondo aya, ta an naintindi da ya am
pinapasek dava sigoro o mato aya a Apo ta. 9 Amna akma
so vatahen no nakatolas a Chirin no Dios am,

> “Tayto pa dia voya kano diadngey no tawo as kano tayto
> pa dia todah no aktokto no tawo o niprepara no Dios dira
> do maddaw nia,”

10 amna ipaintindi sa ya diaten no Espirito naya takwan
voyvoh o Espirito aya o makapanmo so plano kano kaso-
livan no Dios. 11 As akma so kabo no tawo a makapanmo so
aktokto no asa ka tawo an dia no mismo a karakohan na am
nawri o kaparin no kabo no makapanmo so plano no Dios
an dia voyvoh a no Espirito naya. 12 As yaten sichangoriaw
am nawri ava o narawat ta o kasolivan kano pangtoktoan
no mondo aya an dia voken a no Espirito aya a yapo do Dios
a iya so mapapanmo nia diaten o tayto na sa parawaten
diaten no Dios.

13 Dawa do katayto namen a mapawnonong so
kakawyoran aya am ara kamiava machidepende do
kasolivan no tawo an dia voken a do sidong diamen

no Espirito no Dios do kapawdi namen so kakawyoran aya
dira do tayto dana yanan no Espirito aya. 14 No tawo a
kaboan no Espirito no Dios am mapasdep nava do aktokto
na o kakawyoran aya a ipananawo no Espirito, takwan
arava o inmonmoan no kakawyoran aya do akmaya sia a
tawo. Takwan voyvoh sa a makaintindi so kakawyoran aya
am sira o tayto dana yanan no Espirito aya no Dios. 15 Asna
no tawo a pawnoten no Espirito no Dios am mapaybinbin
na o mapia kano marahet. Asna no tawo a kaboan no
Espirito no Dios am maintindi nava o kaparin no akmaya
sia tawo. 16 Niaya am akma so nakatolas a makavata sia,

"Ara dana paro nakapanmo so mian do aktokto no Apo
taya anmana ara paro o makapanmanma do Dios?"

Arava. Amna tayto na ipapanmo no Espirito diaten o
pangtoktoan kano ichahoho ni Cristo.

3

No somnivog sa a mayserbi do Dios

1 Amna kakakteh, tayto ko paynio dia parin a konsideran
so pawnoten no Espirito no Dios do katayto nio pa nawri so
onotan o marahet a ichakey nio as katayto nio pa makaha
do saray taya ni Cristo. 2 Pinakakma koynio so kametdehan
kanaw a di pa naposin a nawri so ipakan dinio o gatas
do kadi nio pa makakanan so mahoto. Amna manda
sichangoriaw am tayto kamo pa dia parin do pawnotan
koaya dinio, 3 ta tayto pa nawri onotan nio o marahet sa a
ichakey nio a akma so kaynanahet kano kapaysosobna nio
a nia so ichabo no ipachitarek nio do kaparin no kaaroan
no tawo. 4 No pakayapoan no vatan ko sia ya am tayto sa
dinio o makavata so ka si Apostol Pablo no onotan da. No
kadwan sa dinio am si Apollos kono o onotan da. Ara kamo
paroava pawnoten no tanyan nio sa ichakey?

5 Sino paro si Apollos anmana si Pablo an di sa tod
a pachirawatan a pinaytaysa so anongen no Apo taya a
mapawnot dinio a manganohed. 6 Yaken o nanokos as si
Apollos o naydilig pero voyvoh o Dios o makapatovo so
tinokos aya. 7 Dawa makapachikompara ava o trabaho aya
no manokos anmana no maydilig do Dios a iya so tomoroh
so viay do tinokos aya. 8 Amna mayalit sa o manokos
kano maydilig a pachirawatan a sira anti so maytaysa
a makarawat so vahes da a omononot do natrabaho da,
9 takwan pasidongen na yamen no Dios do trabaho naya
as inio o takey aya kano patneken no Dios a vahay na.

10 Do sidong kano mando no Dios diaken am tayto
ako a makasolib a mapangay so soyid no vahay aya no

Dios a nia so tayto a patongtongen no kadwan amna
mayanong o kapakapatak no mapawnot do pinangay aya
soyid, 11 takwan arava o kadwan a soyid an dia si Jesu
Cristo a iya so tayto dana pinatnek. 12 Amna mian sa do
mapatongtong sia o pinatnek aya o manerbi so vohawan,
polak anmana mapresioso a bato. Mian pa sa o manerbi
so kayo, bochid anmana pakey no trigo, 13 amna do ito
araw a kapaysekasekad am maytotwaw anti o kaparin no
trabaho no kada tawo takwan mian anti o apoy a proyban
do natrabaho no atavo. 14 An sino anti o dia temtem so
natrabaho am makarawat anti so primio, 15 as an sino
o matemtem so natrabaho am mabo o primio na amna
malibri sa ya pero akma sa anti yay nakalibri do namay
a abo so nahap.

16 Chinawayakan nio na paro o kainio na no yanan aya no
Dios as katayto na dinio no Espirito naya? 17 Kapanmohen
nio ta an sino omlapolapos so yanan no Dios am makarawat
so kastigo takwan no logar a katdan no Dios am manamon-
amo, as no tongdohen naya a yanan na am inio.

18 Kaboay no omloko so mismo na karakohan do kavata
na so kayan no rakoh a kasolivan na, ta an sino makey no
somnivog a kasolivan am mayanong o katadichokod na do
tanyan na a kasolivan. 19 Takwan no kasolivan no tawo
do mondo aya am arava o inmonmoan na nia do Dios
as nakatolas pa, “Paspangen sa no Dios no mismo daya
kasolivan o makavata so kasosolib da,” 20 as nakatolas pa,
“Mapanmo no Apo taya o kabo no sinmo no pangtoktoan da
no makavata sia o kasolib da.” 21 Dawa mayanong o kabo no
mapamato kano mapangay so saray na do tawo. Ta tinoroh
dana dinio no Dios o atavo: 22 si Pablo, si Apollos, si Cefas, no
tana aya, viay, kadimanan, no marawat nio sichangoriaw
as kan do manam pa a tiempo, 23 takwan tayto kamo a
machichasa di Cristo a iya so tayto a machichasa do Dios
Ama.

4

No kaparin da no apostoles ni Cristo

1 No mayanong a kasincharan diamen am pachirawatan
ni Cristo a tayto a pinainkargadoan na so nanawo no Dios
a dia pinapanmo kaychowa. 2 As no tayto a pinarawatan
no Dios so anongen am mayanong o kapatongtong na sia
so kapiahen o anongen naya. 3 As an do diaken dana am
paybaloren koava o vatavatahen kano paysoysovolan sia no
kadwan a tawo o trabaho ko, ta aran yaken am maparin
koava ya pangononongan. 4 As aran abo o mapanmo

ko a pinayrahtan ko am kayan no kadi ko parinyan a
makavata so kapia ko takwan no Apo taya o makapanmo
kano omhosga so atavo. 5 Dawa mayanong ava o kayan
no manmanma a manhosga, ta ito o Apo taya a iya anti
so mapaytotwaw so atavo a tayotayohen kano chintokto no
tawo, as kanawri na anti no tiempo a kapaychaponged ta a
makarawat so pakamian niaten no Dios.
6 Tayto ko yamen a inahap kani Apollos a pavoyan no
ichakey koaya vatahen tapian maintindi nio kano mapanmo
nio o mayanong a akma so nakatolas do Chirin no Dios, ta
mayanong ava o katatarek nio sira so pachirawatan no Dios.
7 Inio a tayto a mapamato so kaparin no kapayserbi nio do
Dios am ara paro kasolivan a tinoroh dinio a ipachitarek
nio do kadwan a tawo anmana ara paro dira nio a dia
tinoroh dinio? Dawa an ara nio narisibi o atavo a mian
dinio am mayanong o kaakma nioy pinalaw a mapamahbo
so karakohan nio.
8 Ara pa sawen ava o paykolangan nio as nanawob dana
sawen o kasolivan nio as katayto nio na makapaypatol!
Mapia an ara dana niaya o kaparin nio tapian machahap
kami pa dinio a maypatol. 9 Do kaktokto ko nia am yamen
sigoro a apostoles o máhbo dana a tawo a akmay asa ka
chinasentensian a madiman a maparoparo do mondo aya a
lawngan no angheles kano tawotawo. 10 Maparoparo kami
so kasolivan a makayamot di Cristo pero tayto a mawvong
o kasolivan nio. Arava o mapaparin namen pero rakoh o
mapaparin nio. Aniven kamo no tawo pero maparoparo
kami. 11 Manda sichangoriaw am masanib kami a mapteng
kano mawaw as kabo pa no mahosto a onayen namen.
Atetekan kami as arava o matodin kano tanyan namen a
vahay. 12 Maytrabaho kami a mangho so ichaviay namen.
Paysarasarayan da yamen pero akdawen namen o kasisien
no Dios dira do omparoparo saya diamen as kapayagwanta
namen do pakasisian da diamen. 13 Pamarahten da yamen
am nawri o ipavoya namen o katanoy namen dira. Akma
kami mararahet no tawo do mondo aya a makababababa.
14 Ara koava maytolas dinio do kakey ko a mapalijat dinio
asna tayto ako maytolas do kakey ko a mapaynananawo
dinio a ichaddaw ko a kamanganakan. 15 Ta aran di sa
kavidangan o omnanawo dinio do komwan di Cristo am asa
o amahen nio. Yaken o nayvadiw a ama nio do komwan
di Jesu Cristo do nakayaken no napayvotideng dinio do
Evanghelio aya. 16 Dawa tayto koynio a rarahen a makakma
diaken. 17 As tinovoy ko pa dinio si Timoteo a iya so asa
ka ichasaray kano ichaddaw ko a kamanganakan do Apo
taya a mapanakenakem nia dinio o mayanong aya a kaparin

no viay ko di Cristo a tayto ko onotan kano ipananawo do
atavo a timban do matatarek a logar, 18 amna tayto sa o
mavahey a maysarasaray do kahahaw da so kadi ko ngayan
dinio. 19 Amna ito ako a mangay dinio so makalo an mian do
inolay no Apo taya, as nawri ava anti o sincharan ko o aro a
vahevahey, ta sira o mian so kavoyan so ipakapamarin no
Dios do viay da, 20 takwan no kawnot aya do komwan do
paypatolan no Dios am tod ava vahevahey an dia voken a
ipakapamarin no Dios. 21 Panayahen nio paro anti yaken a
mangay a tomoroh so disiplina dinio anmana no kawara ko
a makatanoy as rakoh so addaw dinio. Inio o mapaypidipidi
sia o ichakey nio a kaparin no kawara ko dinio.

5

No disiplina do kakteh a malapos so kaparin

1 Tayto a mavahey o kayan no oyod a malapos a
pariparinyen no asa dinio. Nadngey ko o katayto no
machikavahay do vayo na kakovot no ama na a nia so
paparinyen a di da parinyen no aran di sa makasinchad
so Dios. 2 Asna katayto nio mapaynolay so akmaya sia a
naparin, ta tayto nio pa iktokto o kabo no rahet nio an
tori kamo na logar a masnek kano mangsah no naparin
aya. Nyeng nio a pakarohen do panghovokan nio o
nakagatos aya! 3-4 Ara koava dinio dawri pero tori ko naya
pinarawatan so hosga do ngaran no Apo taya si Jesus a akma
so katori ko dinio daw. Dawa an mavayavayat kamo am
do ngaran no Apo taya as kano kapanmo nio so kania no
parinyen ko an mian ako dinio daw, 5 am pakarohen nio o
nakagatos aya dinio tapian si Satanas o maynolay do viay
na a nia so pakarawatan na so kararayawan no karakohan
na tapian maparin pa sia manehseh as kapakalibri na anti
do panhosgan do ito aya a araw a tinongdo no Apo taya a
si Jesus.

6 Arava o anohed nio a mian so pamatoan nio so
karakohan nio. Ara nio paroava mapanmo o kaakma
nay dekey a libadora no naparin aya a makapaimoay so
atavo a arina a pachisaglan na? 7 Dawa pakarohen nio o
gatos aya dinio a akmay libadora tapian omyavayo kamo a
manamonamo do katayto nio na a nalinis do gatogatos nio
sa do nakangay ni Cristo a madiman a akmay asa ka karnero
a isakrifisio da kaychowa do fiesta da a Paskwa, 8 as kavidin
ta omnakenakem so nakadiman naya do kapakaro ta so
gatos kano marahet a kaparin no viay a akmay libadora do
viay ta as kanawri no patadien ta o manamonamo a viay a
omonot do kakawyoran.

9 Naytolas ako dinio a omyokoyokod ninio do kapay-
didichan nio dira do malalapos so pariparinyen. 10 No
ichakey koava vatahen am no kapachitaywawa nio do
tawo sa do mondo aya a malapos so pariparinyen, sira
o manakanakaw kano malakam no ganansia, anmana
sira o manganohed do diosdiosan, ta akma kamo dawri
dia tawo do tana aya an di kamo manisirin. 11 Asna
niyokoyokod koynio a machivawa do asa ka tawo a
makavata so kapayrarayay ta sia do panganohdan asna
malapos so parinyen, malakam no ganansia, mangani-
anib so diosdiosan, marahet so ichichirin, madidinyaten,
manakanakaw. Pachirayayan nio sava ya. Aran no
kapachihanghang nio dira am pavawahen nio. 12 Anongen
tava o kapanadasadag ta do viay da no di pa nanganohed,
ta nawri o anongen ta o kadisiplina ta sira so membro
ta sa do timban, 13 as no Dios o omhosga dira do di pa
nanganohed. Dawa akma so vatahen no nakatolas a Chirin
no Dios, “Pakarohen nio o makagatos aya do panghovokan
nio.”

6

No rahet na no kapahosgado no asa ka kakteh

1 An mian o reklamo no asa dinio do kakteh na am
mayanong ava o kangay na do hosgado no di makasinchad
so Dios asna mangay sia machahes dira do kakakteh ta
sa. 2 Ta ara nio paroava mapanmo o kayaten anti a
tawotawo no Dios no omhosga do tawotawo no mondo
aya? Mayanong o kaparin ta makasoma so tomaydedekey a
paysosobnan ta, 3 as ara nio paroava mapanmo o kayaten pa
no omhosga dira do angheles? Dawa mayanong paroava o
kaparin ta a ichasaray do komwan do viay ta do tana aya?
4 Dawa ara paro mayanong o kangay nio a mangahes so
konseho dira do sincharan nio saya a abo so kasolivan kano
di makasinchad so Dios? 5 Tayto ko ya pavatahen tapian
mangtokto kamo, ta akmay entero abo aran asa dinio a
mian so kasolivan a makaparin sia somahen o problema
nio a makakakteh, 6 do kangay nio a somalap do hosgado
a omlaban so mismo nio a kakteh do salapan da no di
makasinchad so Dios.

7 No katayto nioaya mangay do hosgado am ividang
dana a nakahomis nio so mahara do kadi nio parinyan a
mayagwanta kano kaskeh nio a maagrabiado, 8 as katayto
nio a nawri so chitahen o marahet kano paybentahan nio
do kadwan a aran mismo nio a kakteh. 9 Ara nio paro
pa dia panmo o kadi da makasdepan do paypatolan no

Dios no tawo a makagatogatosen? Maychawaw kamoava
ta no malapos so parinyen, manganohed do diosdiosan,
mangadwan, sira o komita so kapachikavahay da do kapalit
da mahakay anmana mavakes, 10 sira o manakanakaw, sira
o mayagom, madidinyaten, marahet so ichichirin as kanira
no manlonloko am maparin sava makasdep do paypatolan
no Dios. 11 Akma sa sia o kadwan dinio do nakarahan a
tiempo amna chinapakaboan kamo as kapayvadiw nio a
manamonamo kano mahosto a makayamot do Apo taya a
si Jesu Cristo as kano Espirito aya no Dios.

Dira dana no Dios o karakohan ta

12 Mian o anohed ko a omparin so atavo a ichakey ko a
parinyen a mapanmo ko a abo so rahet pero maytavo sava
ya a ichapia ko as kano mayanong ava o kayan no parinyen
ko a di ko ichayibhes an mawara o kakey ko a tomadichokod
dia. 13 Oyod, ta no kanen am sivog a mangay do vodek as
no vodek am inamaog a ngayan no kanen a nia sa anti so
mararayaw, pero mavata tava o nakamaog sia no Dios o
karakohan taya a pamarinyan so malapos, ta inolay no Apo
taya a iya so taydira diaten o katoroh ta so karakohan ta
a ipayserbi dia, 14 as do ito araw am payvangonen na anti
yaten no Dios a iya so napayvangon so Apo taya do rakoh a
ipakapamarin na.

15 An ara nio na mapanmo o kapaydira sia ni Cristo o
karakohan nio am ara paro mayanong o kapachisiay nio
di Cristo as kangay nio a machichasa do asa ka malapos a
mavakes? Pavawahen pa ya no Dios! 16 Ara nio paro pa
dia panmo ta no machikovot do akmaya sia a mavakes am
mayvadiw a parte no karakohan na? Akma ya so nakatolas
a makavata sia, “Asa dana ka karakohan o naychakovot.”
17 Akma pa saw ta an sino o tayto dana masaray no Apo
taya am tayto dana sia a ividang a machichasa di Cristo.

18 Dawa machivawa kamo do gatos a parinyen no
mavakes kano mahakay takwan no akmaya sia gatos am
parapasen na o karakohan a lapolaposen kano rarayawen
a dia akma so kadwan a gatos. 19 Ara nio paro pa dia
panmo o ka no karakohan nioaya no yanan no Masanto
aya a Espirito a iya so yapo do Dios? Arava o anohed nio
a maynolay do karakohan nioaya, 20 takwan dira narana
yaten no minsadiw aya diaten no manyina a raya na. Dawa
itoroh nio o karakohan nioaya a mayserbi a ipamato nio so
Dios!

7

No nanawo a komapet do kapaychakovot

1 Niaya o itbay ko so inahes nio do tolas niori diaken. Ar-
ava o rahet na an di maychakovot o asa ka mahakay, 2 asna
tapian abo masday do gatos am mayanong o kapaychakovot
no asa ka mahakay anmana mavakes, 3 as katoroh da nia o
anohed do asa dira, 4 takwan no mavakes pava o mian so
anohed do karakohan na ta no kakovot narana, as alit pa no
mahakay am no kakovot narana a mavakes o maynolay do
karakohan na. 5 Paombahen nioava o ichakey no kakovot
nio a katadkan na an pinasivog nio a paypanmoan o kabhes
nio nia do dekey a tiempo do kakey nio a machahoahok
asna an karahan na nia am mirwa kamo do adan nio a
kaparin tapian abo hapan dinio ni Satanas a tentasion. 6 Ara
koava ya pagtinyen a reglamento dinio asna itoroh ko ya
a asa ka konsiderasion dinio. 7 Mapia sigoro an makakma
kamo diaken a di maychakovot amna malit ava o parawaten
diaten no Dios a mapia diaten a kaparin ta.

8 Asna dinio a abo pa so kakovot kano bioda am no
mavavata ko dinio am no kapia na an makakma kamo
diaken. 9 Amna sira o di makapenpen so karakohan da am
mayanong o kapaychakovot da, ta mapipia o kapaychakovot
da as kano kavidin da a nawri so iktokto o kakontrolado da
so karakohan da.
10 Dira do mian dana so kakovot am tayto ko patoyohen
o mando no Apo taya a yaken ava o pakayapoan na nia
do kadi na mayanongan no kapachisiay no asa ka mavakes
do kakovot na. 11 Amna an machisiay o mavakes do
kakovot na am no kadi na mirwan a maychakovot anmana
no kapayvidi na do kakovot nawri. Alit pa no kadi na
mayanongan no kapasiay sia no mahakay o kakovot na.

12 Dira do kadwan am niaya o mavavata ko do tanyan
ko. An mian dinio o mahakay a di pa nanganohed di Jesus
so kakovot am pasiayen nava o kakovot naya an makey
pa machichasa sia. 13 Alit pa no kadi na mapasiayan sia
no mavakes o kakovot na a di pa nanganohed di Jesus
an makey pa a machichasa sia o mahakay aya, 14 takwan
no manganohed danaya a mahakay o makapayvadiw sia o
kakovot na a pavidangen a mapia as alit na ta no kakovot a
mavakes o pakayapoan no isinchad dia a mapia o kakovot
na a mahakay as makayamot dia am sincharan pa sa a
bendision o kametdehan da sa. 15 Pero an no di paya
nanganohed a kakovot o mahoho a machisiay am pachisi-
ayay na, ta do akmaya sia am arava o matodin a anongen
no asa ka kakteh ta do kanawri no ichahoho diaten no Dios
o karadinep a mayasa no asa vahay. 16 As masigoro tava an
maparin o mavakes aya a pakayapoan no ipanganohed no
kakovot na as alit pa no kadi ta makasigoroan so kaparin no

kakovot a mahakay a mapawnot so kakovot na a mavakes
a manganohed.
17 Amna no mapía dana am no kapaychaponged nio a
omonot do kakeyan ninio no Apo taya as kavidin nio do
sivog a anongen nio do nakatawag dinio no Dios. Niaya sa
o tayto ko a ipananawo do atavo sa a timban. 18 An no asa ka
nanganohed as Judeo am katadian pava o kaJudeo na as alit
pa no Hentil am kaylangan pava a omonot do onoonotan no
asa ka Judeo do kapanganohed narana, 19 takwan nawri ava
o mian so sinmo o kayan no tayongkad do karakohan a asa
ka Judeo anmana kabo na nia, ta no kawnot do inolay no
Dios o rakoh dana so sinmo. 20 Dawa mavidin kamo do adan
nioaya anongen do nakatawag dinio no Dios. 21 An asa ka ka
pachirawatan do nakalibri mo am chitahen moava o kabdis
mo do anongen moaya a katadkan na an torohan daymo so
oportonidad a komaro do pachapoan moaya. 22 Takwan no
asa ka tawo a pakovoten as tinawagan no Apo taya am mian
o kalibrian na. Akma pa saw ta no adan a abo so apohen
am mayvadiw a pachirawatan ni Cristo do kapanganohed
na. 23 Makayamot ta oyod a manyina o sinadiwan dinio no
Dios am iya dana o Apohen nio as no tawo ava. 24 Dawa
kakakteh, do aran ango a anongen nio do nakatawag dinio
no Dios am karoan nioava asna no kapatongtong nio sia a
mavidin a komita so kapakamia nio so Dios.

No yokoyokoran nira no abo pa so kakovot as kanira no bioda

25 Do komapet dira do di pa naychakovot a mavakes am
arava o ichaytoroh ko a madirecho a yapo do Apo taya asna
do sidong no Apo taya a iya so nasaray niaken do anongen
koaya am itoroh ko o tanyan a mavavata ko a komapet
aya dia. 26 Makayamot do katayto ta machipanghovok do
pakasisian da diaten am mapia o kadi na maychakovotan
no asa ka kanakan. 27 Pero an ara dana o kakovot mo
am chitahen moava o kapirwa mo a malibri as an ara abo
o kakovot mo am chitahen moava o kapaychakovot mo.
28 Asna an maychakovot o kanakan a mahakay anmana
mavakes am arava o rahet na nia, pero no kayan anti no
pandidiwan da do tana aya a nia so tayto ko a ichahoho
a pavawan dinio. 29 No ichakey koaya vatahen, kakakteh
am no kaynyed dana no tiempo ta a mayserbi do Dios.
Dawa sira o mahahakay a mian dana so kakovot am
mapia o kaakma da pay libri do anongen da do familia
da tapian makapayserbi sa do Apo taya. 30 As kaboay
dana no omraradin nia o kayan no kangsangsahan anmana
kasoyosoyotan na anmana negosio na a nia so ichasaloval

na a mayserbi do Dios. 31 Alit da no atavo a mian so
sikasohen do komwan do viay do tana aya. Takwan no
atavo a mian do mondo aya am maypahavas as mian so
kavosan.
32 Tayto koynio a paytolasan do kadi nawri mayanongan
no kaaro no isanga nio a omsaloval dinio a mayserbi do
Apo taya. Akma ya so asa ka mahakay a abo pa so kakovot
a maparin a makatoroh no atavo a tiempo na a mayserbi
do Apo taya. 33 Pero no mahakay a mian dana so kakovot
am nawri o sikasohen na o komwan do viayan na so
familia na do tana aya kano pakamian na so kakovot na,
34 as kapaychakaaro no serbian na so tiempo na. Pero no
mavakes a abo pa so kakovot am maparin na paytavohen a
itoroh o tiempo na do kapayserbi na a makatoroh no atavo
a aktokto na kano ayet na do Dios. Asna no mavakes a mian
dana so kakovot am nawri o sikasohen na o trabaho na do
komwan do tana aya as kano kapakamia na so kakovot na.
35 Tayto koynio a paytolasan a makayamot do kakey ko a
mapawnot dinio asna no kakey koava a omistrikto dinio do
parinyen nio, ta nawri o ichahoho ko dinio o kawnot nio do
mayanong as kano paypaypangayan no kapayserbi nio do
Apo taya.
36 No asa ka inyapoan a mian so anak a kanakan a
mavakes a tori dana nakarapit so awan a kalogar na
maychakovot am mayanong o katoroh na so konsente na
do manganak naya a maychakovot, ta niaya am arava o
rahet na nia. 37 Pero no inyapoan a makasigoro so kanawri
no mapia as mayanong o kadi na mapaychakovotan so
manganak naya a mavakes as kaparin no inyapoan aya a
manohed kano kawnotan so maydamnay do ichahoho naya
am oyod a mapia ya. 38 Dawa no inyapoan a tomoroh
no manganak na a mavakes a maychakovot am tayto a
mayanong o parinyen na pero mapipia o makaparin sia di
paychakovoten o manganak na.*
39 Maparin ava mirwa a maychakovot o asa ka mavakes a
katadkan na an nadiman o kakovot na, as an maychakovot
sia am nawri logar na kakovoten o ichahoho sia no Apo
taya. 40 Amna do tanyan ko a kaintindian sia am rakorakoh
o kapian nia no bioda an di dana mirwa a maychakovot.

---

* **7:38** 7:38 *Anmana:* 36-37 An mian sa o naypanmo a di mapatohod so kapaychakovot da asna diabobo do aktokto no mahakay ori o kakey na a maychakovot am arava o rahet na an maychakovot sa. Pero an maparin na penpenen no asa ka mahakay o ichakey no karakohan na as kapasivog na sia do aktokto na o kadi na maychakovotan am mapipia ya. 38 Dawa mapia o maychakovot aya pero mapipia pa o di aya maychakovot a mahakay.

Vatahen ko ya do kapanmo ko so katoroh diaken no Espirito
no Dios so kasolivan.

8

No nanawo a komapet do kanen a sinerbi do kanianib so diosdiosan
(Roma 14:1-23)

1 Do komwan do inahes niori a komapet do kanekanen
sa a pinarawat dira do diosdiosan am niaya o atbay ko
dinio. Mapanmo ta o kayan no mapia a kaintindian ta so
komapet aya dia amna vatahen ko pa ta no kayan no rakoh
a kasolivan am pakayapoan no ipamato no asa ka tawo so
karakohan na, pero no kayan no addaw no asa ka tawo am
pakayapoan no ichita na so ichapia no kadwan. 2 As an sino
omahahaw so karakoh no kasolivan na am tayto na pa dia
todah o mayanong na sa kapanmohen. 3 Pero no tawo a
sivog a maddaw no Dios am iya o sincharan no Dios a dira
na.
4 Dawa do komapet do kakan so pinarawat saya do
diosdiosan am tori ta na mapanmo o kadi da kakawyoran
a dios niaya takwan asa o kakawyoran aya a Dios, 5 as aran
aro sa a abnekan so dios kano apohen do tohos kan do
tana aya, 6 amna manganohed ta do kaasa no Dios a iya
so Ama ta. Iya o pinakayapoan no atavo as mayanong ta
a payserbian. Asa o Apo ta a si Jesu Cristo a iya so mismo
a minamaog so atavo as tayto a mapatongtong so kalibrian
no pahad ta.
7 Amna mian pa sa diaten o di makaintindi so akma sa so
mapanmo taya kakawyoran, ta do kaadan da manganohed
dira do diosdiosan am akmay ari pa mavidin do aktokto
da o kayan no mapaparin da no diosdiosan saya, dawa an
mawara o kakan da so pinarawat saya do diosdiosan am
makagatos sa do kapaykamadamadanan da. 8 Kapanmohen
ta ta no kanen ava o rakoh so sinmo do salapan no Dios,
takwan nawri ava o pakayapoan no kapakamia niaten no
Dios an di ta koman as alit pa o kabo no inakyan nia no
asa ka tawo o kakan so akma saya sia, 9 as nawri katiban
nio o kadi na mayvadiwan no narawat nioaya a kalibrian
a asa ka anohed nio a mangadodog sira so dekey pa so
kapanmoan so anohdan taya. 10 Ta do kayan no kapanmoan
mo so akmaya sia as mavoya naymo no asa ka kakteh mo a
koman do templo no diosdiosan am ara mo paroava akmay
pakeakeyen a mamarin so tori na paykamadamadanan a
akma so kakan so pinarawat saya do diosdiosan? 11 Dawa
no mapia aya kapanmoan mo so kakawyoran am serbien
mo a irarayaw so makaha aya a kakteh mo a iya so inangay

a adidien ni Cristo. 12 As do katayto mo a makagatos do
kakteh moaya kano omrawarawa so konsinsia na am tayto
a si Cristo mismo o pakagatosan mo. 13 Dawa an nawri o
ichadodog no kakteh ko o kakan ko am chitahen ko o kadi
ko mirwan a koman so akmaya sia tapian abo o parinyen
ko a pakayapoan no ipakagatos no kakteh ko.

9

No anohed kano anongen no asa ka apostol

1 Asa ako a apostol a nakavoya so Apo taya a si Jesus.
Dawa ara paroava o anohed ko a asa ka apostol? As inio
paroava o kavoyan so kapayserbi ko do Apo taya? 2 An
di da panmo do kadwan a logar o kaasa ko a apostol am
inio o mayanong a makapanmo sia takwan inio o resolta
no nakatovoy diaken no Apo taya a mananawo.
3 Niaya o tayto a atbay ko dira do mian saya so vatavata-
hen diaken. 4 Ara paroava o anohed namen a makarawat so
kanen kano inomen namen? 5 Ara paroava o anohed namen
a maychakovot so payvanen namen do pangwanan namen
do kapayserbi namen do Dios a akma so katayto da mapay-
ivan no kadwan a apostoles a akma sira sa Pedro kanira no
kakakteh sa no Apo taya? 6 Anmana machitarek kami paro
kani Bernabe a yamen pa so omanit dia ahohen o kaylangan
namen? 7 Ara paro o asa ka sinjalo a omanit dia gastoan
o karakohan na? Anmana ara paro maymohamoha a di
manghap do nimoha na? Anmana ara paro sa o mangonong
do karnero a di taham do gatas no vinyay na sa?
8 Tayto ko ya a vatahen do kania no sivog a paparinyen
no tawo as kano niaya paroava o mian do panyokoyokoran?
9 Ta nakatolas do libro ni Moises o akmaya sia, “Bosalan
moava o pangaradohen mo a vinyay do takey mo.” Amna
voyvoh paro sa o vinyay a ichakey no Dios a torohan so
kaylangan da? 10 Vinata na ya no Dios do kanakem na
diamen, ta akma so kapayanong da no maytaketakey a
ompanapanaya no mahap da do mohamoha da am alit
no kapayanong no kayan no anohed namen a mian so
panapanayahen. 11 Anmana marahet paro a vahes no
narawat nio a bendision no Dios o kapangatay nio so dekey
do napakayan nio? 12 An kapiahen nio naknakmen am
rakorakoh paroava o anohed namen dinio as kanira no
kadwan? Amna serbien namen ava o anohed namen asna
no kapayagwanta namen tapian abo maparin a parahtan
kano ichasaloval no Evanghelio aya ni Cristo. 13 As ari
nio mapanmo ta sira o maytrabaho do templo am nawri
o hapan da sia o serserbien da o tinoroh saya no tawotawo

do templo as alit da pa no natongdo sawri a manemtem
so sakrifisio a vinyay. 14 Akma ya so mismo a pinagtin no
Apo taya a onotan do komwan dira do tayto a mayserbi
do Dios do kapawnonong da so Evanghelio do kalogar da
makarawat so sinsinmo no trabaho daya a nia so serbien
da do pangaylanganan da sa.

15 Amna serbien ko sava o akmaya sia a anohed ko
anmana ara koava maytolas dinio a mapahahaw do paykay-
langanan ko. Ta pipiahen ko o kadiman ko as kano kapabo
sia no tawotawo o sinmo no tayto aya yanan no angdet
ko a omdaay. 16 Ta maparin koava idaay o kapawnonong
ko so Evanghelio aya do kaniaya no sivog a anongen ko a
tinongdoan diaken no Dios. Dawa an ibhes ko o akmaya
sia a trabaho ko am mapawnonong koava o marahet a
mawara do viay ko. 17 An nachirara ako do akmaya sia a
trabaho am mayanong ako a makarawat so paga amna tayto
ko ya parinyen do katayto ko do panayahboan no mando
no Dios a mapatongtong so pinarawat naya a anongen
ko. 18 Pero tayto o mahap ko a vahes do akmaya sia
trabaho ko. No kayan aya no kasoyosoyotan ko a maparin
a makapawnonong so Evanghelio aya a abo so akdawen
do tawotawo as kano kaparin ko a di serbi so anohed ko
a makarawat so paga a asa ka pachirawatan no Dios.

19 Arava o pachapoan ko anmana omtangdan diaken pero
parinyen ko o karakohan ko a pachirawatan no atavo a
tawo tapian aroaro pa sa o maparin ko a pawnoten do
Mangahwad taya. 20 An machichasa ako dira do Judeo
am makakma akoy asa ka Judeo. An sira o pachisaglan
ko o omonot do panyokoyokoran ni Moises am makakma
ako sira a aran tayto ako na nalibri do panayahboan no
panyokoyokoran aya. Parinyen ko ya tapian maparin ko
pawnoten o akma saya sia a tawo. 21 An machasa ako
dira do Hentil a di manganohed do panyokoyokoran ni
Moises am makakma ako sira amna no kapachitaha koava
dira a di onot do panyokoyokoran saya takwan tayto ko a
onotan si Cristo asna parinyen ko ya tapian mapawnot ko
sa do Apo taya. 22 Makarakoh ako so konsiderasion dira do
makakaha so saray tapian mapawnot ko sa. Nawri o fermi
ko a chitahen o kapachahap ko do atavo a tawo tapian mian
pa dira o mapawnot ko do Apo taya as kalibri da. 23 Tayto
ko saya parinyen a makayamot do Evanghelio aya tapian
mian pa o kasoyosoyotan ko a makarawat so ichaytoroh a
bendision no Evanghelio aya.

24 Mapanmo nio ta do asa ka pariha am aro sa o
machangay pero asa o makarawat so primio. Dawa

machangay kamo do pariha as kaparin nio so pandan no
maparin nio tapian makapanghomis kamo. 25 Atavo a
machangay do yayam am kaylangan o kapia no disiplina
na do atavo tapian maparin na manghomis as kapakarawat
na so primio. No primio naya nia am makalo a mangopas
pero no primio ta a omonot di Jesus am mararayaw ava.
26 Dawa mayayo ako a matodin so katodahen a dia akma so
asa ka boksinero a no salawsaw so nahohen. 27 Disiplinahen
ko o karakohan ko as kapenpen ko so ichakey na tapian
dia yaken a asa ka mapawnot so kadwan o manoma a di
makarawat so primio.

10

No nanawo a komapet do kapanganianib so diosdiosan

1 Kanakmen nio a kakakteh ta naytavo sa o apoapo ta
sawri a minonot do asa awri a ka demdem as nakalit
da nakapayatovang do asa awri a ka taaw. 2 Naytavo sa
a manganohed kano omonot di Moises do panayahboan
ori no demdem as kano nakapayatovang da so taaw ori,
3 as kalit da koman so yapo ori do hanyit a manna, 4 as
kapaytavo da ominom do tinoroh ori no Dios dira a danom.
No danom aya am yapo do Rakoh awri a Bato a mian do
panghovokan da. As no Rakoh aya a Bato am si Cristo.
5 Amna aran nalit sa so pinayparahanan am haven dira o
di na pinakamia no Dios a sira so nadiman do logar awri a
niktaktasan da.

6 No akma saya sia a napaparin dira am patanggalen da
yaten do kadi ta onotan do marahet sawri a pinariparin
da. 7 Manganohed kamoava dira do diosdiosan a akma
so kadwan dira a akma so nakatolas a komapet dira
a makavata sia o, “Naychadisdisna sa as kakan da as
kapaychaynoynom da kano kapaychatatada da” so idaday
da so bolto dawri. 8 Pachivawan ta o malalapos a parinyen
no mahakay kano mavakes a nia so gatos a chinasdayan da
kaychowa a pinakayapoan no chinadiman da no beinte tres
mil (23,000) do asa karaw. 9 Chitahen nioava o kapamarin
nio so ihawahaway nio so pasinsia no Apo taya a akma
so pinarin da no kadwan dira a nia so chinadiman da no
kadwan dira no sonyit no boday. 10 Anmana mayreklamo
kamoava dira do tinongdo no Dios a mapawnot dinio a
akma so pinarin da no kadwan dira a sira so nidiman no
Anghel aya no Kadimanan.

11 No atavo saya a napaparin dira am kavoyan ta so
mapaparin do akma sa sia so kaparin as nakatolas sa ya
a mapatanggal diaten a tayto a maviay do manawdi dana

saya a tiempo. 12 Dawa an sino o omahahaw so kadi narana
mabdibdisan so saray am makapatak, ta tarek sia masday
do pakagatosan. 13 Arava o tentasion a mawara dinio a dia
sivog kano adan a mawara do tawo. Amna no Dios aya
a iya so naypromisa a manidong am piahen nava anti nio
a katentasionan so manghavas pa kano magwanta nio, ta
torohan naynio so ayet a ichaparin nio a makapayagwanta
as manghomis do tentasion aya.

14 Dawa ichaddaw a kakakteh, pachivawan nio o ka-
panganianib so diosdiosan. 15 Mapanmo ko o karakoh no
kaintindian nio so atavo. Dawa akdawen ko o kaktokto nio
pa nia so kapiahen o vatahen koaya dinio. 16 Do kaynom ta
do kopa aya a ipamahemahes ta do Dios am machiparte ta
do raya ni Cristo as do kakan ta so nikchikchid aya a tinapay
do kapaykomonion ta am machiparte ta dia do karakohan
ni Cristo a tinoroh na a iyadidi diaten. 17 Takwan asa o
tinapay aya as yaten am asa ta a ka karakohan di Cristo do
kapaychakasa ta a omrawat so tinapay aya. 18 Akma ya so
kaparin da no Israel. Sincharan sa a maychakasa do Dios
do kapachakan da do itoroh da saya a sakrifisio do altar
no Dios. 19 No ichakey paro a vatahen no akmaya sia a
vinata ko am no kayan no ipakapamarin da no diosdiosan
saya anmana kayan no mapaparin no kakan so kanen a
pinarawat dira do diosdiosan saya? 20 Omba! Asna tayto
ko vatahen ta sira o di makasinchad so Dios am tayto da
parawaten o sakrifisio daya dira do demonio sa mismo as
an ara dia no Dios o payserbian da niaya am logar kamoava
machahap dira do mayserbi saya do demonio. 21 Maparin
kamoava ominom do kopa aya ni Cristo as kaynom nio
pa do payserbian aya dira do demonio. Alit na no kadi
nio maparinyan a machiparte do lamisa no Apo taya as
kapachiparte nio pa dira do demonio. 22 Hawahawayen nio
paro o pamandan no pasinsia no Apo taya? Naknakmen nio
o kabo no makavolaw do makapamarin aya a Apo ta.

23 Mian o anohed no asa ka tawo a mamarin so ichakey
na parinyen, pero atavo ava parinyen no asa ka tawo am
ichapia no kadwan as kano makapanidong do komwan do
saray taya. 24 Dawa mayanong ava do asa ka tawo o kanawri
no chitahen na o tanyan na ichapia asna no kachita na so
ichapia no kapayengay na. 25 Tod nio na kanen o sinadiw
nio as kadi nio na yosadan a aro so iyaheahes a pakayapoan
no ipaykamadamadanan nio. 26 Takwan “No tana aya am
dira no Apo taya as kano atavo a miniminyan na.”

27 An inbitan kamo no di pa nanganohed di Jesus a koman
do vahay da amna tod nio na kanen o pinantad dinio as

aro pava o iyahes nio tapian maydamnay o aktokto nio
a koman sia. 28 Pero an mian o mapapanmo nia dimo
o nakasakrifisio nia do diosdiosan o kanen aya am do
kakonsidera mo do kakteh moaya 29 am kanen moava.
Parinyen mo ya a ipaydamnay so aktokto no kakteh moaya
asna no mismo moava konsinsia. Makakma kamoava sira
so makavata sia o, “Sadasadagan paro no pangtoktoan no
kadwan o anohed ko?” 30 Anmana vatahen nioava o, “Mian
o anohed ko a koman so atavo a rawaten ko a mian so
kapamahemahes.”
31 Takwan mayanong diaten an mian o kakan ta anmana
kaynom ta anmana do aran ango a parinyen ta o kaparin
ta so atavo a mapakamia as kano tomoroh so onor do
Dios. 32 Makapatak kamo tapian abo dinio o pakayapoan
no ipakagatos anmana ipaypakaha no saray da no Judeo
anmana Griego kano aran sino a mian do timban no Dios
33 a akma so kachita ko so ichapia no atavo do atavo a
parinyen ko as dia no tanyan ko a ichapia tapian mapawnot
ko pa sa do kalibrian aya di Cristo.

11

1 Onotan nio o parinyen koaya takwan si Cristo o tayto ko
a onotan.

No paparinyen sa do sinahad no timban

2 Tayto koynio a ipakamia do kafermi nio a makanakem
diaken as kano katayto nio a omonot dira do nanawo kano
paparinyen sawri a pinatoyo ko dinio a nia sa so anohdan
a yapo do sitnanan na. 3 Amna ichakey ko pa o kaintindi
nio sia ta si Cristo o oho no kada mahakay as no adngeyen
no mavakes am no kakovot na a mahakay as no Dios
Ama o inonotan ni Cristo do nakangay na do tana aya.
4 Dawa no asa ka mahakay a nakatavahos do kapaydasal
na kano kapananawo na am ara nava torohan so anib o
Apohen naya a si Cristo. 5 Pero no mavakes a maydasal
kano mananawo a abo so sakong a akma so paparinyen
ta am ipavoya na o kabo no anib na do kakovot na, ta
no kabo no pasakongen na am ichaakma nay napachichis.
6 Amna an maskeh o asa ka mavakes a maysakong am
logar a mapachichis, pero do kapakasnek no kapachichis no
mavakes am manerbi sa so sakong. 7 No mahakay am logar
ava maysakong takwan akma sia so Dios a mian so anohed
a adngeyen. No mahakay am adngeyen as kano matoato
anongen na kano mavakes, 8 takwan no mahakay am
inamaog ava a yapo do mavakes as no mavakes aya am yapo
do mahakay, 9 anmana inamaog ava no Dios o mahakay a
mayserbi do mavakes, ta no mavakes aya o pinayras no Dios

a amawgen a ivayat so kaylangan no mahakay. [10] No asa
pa pakayapoan no ipayanong da maysakong no mavavakes
a pavoyan da no kayan anib da am machipanghovok sa
diaten o angheles a makavoya so kaparin ta. [11] Amna do
kawnot ta do Apo taya am mayalit a rakoh so sinmo o
mahakay kano mavakes do asa dira, [12] ta akma so nakayapo
no nanoma a mavakes do mahakay am mawara o mahakay
do mavakes. As no Dios o pakayapoan no atavo. [13] Maparin
nio na sigoro a mapasinmo an ara mayanong o kabo no
sakong no asa ka mavakes a maydasal do kakpekpehan.
[14] Mapanmo nio o kasomnivog na makasnek no kanaro no
book no mahahakay, [15] pero mavid o manaro aya book do
mavakes takwan sivog ya tinoroh dira no Dios a asa ka
olib. [16] An mian sa o omsobna so akmaya sia a vinata
ko am kapanmohen na ta tayto sia machitarek do tayto
namen a onotan as kano parinyen da no atavo a tayto dana
machangay do timban saya no Dios.

No parinyen a inakenakem so nakadiman ni Jesus
(Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20)

[17] Do komapet do omonot aya a manakem ko dinio am ara
koavaynio a ipakamia. Ta rakorakoh o marahet a maparin
an mavayavayat kamo do timban. [18] No manoma am no
kayan no nadngey ko do kapaychagrogropo nio a nia so
maparin ko a panganohdan, [19] amna yosad kamo paro pa
maychagrogropo tapian mapaybinbin sa o marahet kano
mapia so onotan? [20] Amna an mawara o kalogar nio a
makpekpeh a maykomonion am matarek o mian do aktokto
nio. [21] Manmanma sa o kadwan dinio a koman so oyaven
na. Mapteng o kadwan dinio as manghavas o naynom da no
kadwan. [22] Ara paroava o vahay nio a oyavan nio? Anmana
ara paro mayanong o kaparin nio sia a maparo o vahay no
Dios do parinyen nioaya? Tayto nio sa ipasnek o makasiasi
sa a rarayay nio. Do akmaya sia a pariparinyen nio am
maparin koavaynio a ipakamia!

[23] Pinatoyo ko dinio o nanawo a narawat ko do Apo taya
do komapet do akmaya sia. No Apo taya a si Jesus do mahep
ori a nakatraydor da sia am nanghap so tinapay, [24] as do
nakatayoka na mamahemahes dia am nikchikchid na as
kavata na sia, “Niaya o karakohan ko a itoroh a makayamot
dinio. Parinyen nio ya a inakenakem nio diaken.” [25] Akma
pa saw o nakahap na so kopa ori do katayoka da koman
as kavata na sia, “No inomen aya o vayo a promisa no
Dios a pasigoradohen no raya ko a omoyog a makayamot
dinio. Parinyen nio ya so kasanisanib na a inakenakem nio
diaken.” [26] Ta no kasanisanib nio a koman so tinapay aya

as kaynom nio do kopa aya am ipavoya nio o nakadiman
no Apo taya a manda do kaito na a mayvidi.
27 Dawa an sino o tod a kakakey a koman so tinapay aya
kano ominom do kopa aya no Apo taya as di nakenakem
so inmonmoan na nia am makagatos do kapamahbo na
so karakohan kano raya no Apo taya. 28 Dawa mayanong
o kapanma na sia askaskaren o karakohan na no manam
a ominom as kano koman do tinapay aya, 29 ta an sino
ominom kano koman do tinapay aya a di mayanong kano
dia intindi so sivog na nia inmonmoan am ominom as kano
koman so hosga do karakohan na. 30 Nia o pakayapoan
no ichaaro da no maganit kano makakaha dinio as katayto
darana no nadiman. 31 Amna an panmahen ta askaskaren
o karakohan ta am arava o kahosgan diaten. 32 As an
hosgan na yaten no Apo taya am disiplinahen na yaten
so ipaynananawo na diaten tapian di ta na machirapas do
hosga no Dios dira do di pa manganohed sia.
33 Dawa kakakteh, an mian o kakpeh nio a maykomonion
am maychapanapanaya kamo. 34 As sira o mapteng am
koman sa manma do vahay da tapian di kamo makpekpeh
a omrawat so hosga dinio. Atbayen ko na sa anti o kadwan
do inahes nio saya an mawara ako dinio dawri.

12

No matatarek a kasolivan a yapo do Espirito no Dios
(Efeso 4:7-16)

1 Kakakteh, no komapet do matatarek a itoroh no Espirito
no Dios a kasolivan a ichaparin ta a mayserbi am ipapanmo
ko pa dinio, ta ichakey koava o kayan no di makapanmo sira
ya so mapia. 2 Ari nio pa sigoro dia wayaki, ta do kadi nio pa
makasincharan so Dios am pinaychawaw kamo ni Satanas
a iya so napawnot dinio as kanawri na no pinanganohdan
nio o di saya a makapayliliak a diosdiosan. 3 Dawa ichakey
ko o kapanmo nio sia o kabo no aran sino a pawnoten no
Espirito no Dios a maparin a omavay si Jesus, ta arava o
makaparin a omsinchad di Jesus a Apohen a katadkan na
an pawnoten sia no Masanto aya a Espirito.
4 Amna vatahen ko pa dinio o kaaro no matatarek a
kasolivan a ichapayserbi ta do Dios, pero kapanmohen
nio ta asa o Espirito a tomoroh nira ya. 5 Matatarek o
kaparinyan ta a mayserbi pero asa o Apohen ta. 6 Matatarek
pa o kasolivan do kaparin so trabaho pero asa o Dios a
tomoroh so kasolivan kan ichaparin so trabaho no atavo
a mayserbi dia. 7 Maychaponged diaten o parawaten aya
no Espirito tapian makapamarin ta so ichapia no kadwan

diaten. 8 Mian o torohan no Espirito so kasolivan a
makaintindi so atavo a nanawo a yapo do Dios. As mian sa o
makarawat so kasolivan a yapo do Espirito a makaparin sia
pawdien kano ipananawo o kakawnonongan aya. 9 Mian sa
o torohan no Espirito aya so machitatarek a rakoh so saray
as mian sa o makarawat so ipakapamarin a manovatova.
10 No Espirito pa o tomoroh do kadwan so ipakapamarin
a mamarin so milagro, do kadwan am no kasolivan da a
mapawnonong so Chirin no Dios. Mian pa sa o makarawat
so kasolivan a makapaytadintin so mapia kano marahet a
nanawo. Mian sa o makarawat so kaparin da manerbi so
matarek a chirin a yapo do Espirito aya as do kadwan am
tomoroh o Espirito aya so kasolivan a mapawdi so matarek
saya a chirin. 11 Pero niaya sa atavo am asa o makatoroh
nira ya. Iya o Espirito aya a iya pa so tayto a mapayponged
diaten a torohan a omononot do ichakey na a parawaten
diaten.

No matatarek a anongen ta a parte no karakohan ni Cristo

12 Ta akma so kaaro no parte no asa ka karakohan am
nawri o kaparin ta a tayto a aro a maychakasa di Cristo a
akmay asa a ka karakohan. 13 Asa ta a ka karakohan takwan
asa o Espirito aya a napaychakasa diaten do nakabawtismo
na diaten a iya so tayto dana diaten atavo, do asa ka Judeo
anmana Griego, dira do mian anmana abo so apohen.
14 No asa ka karakohan am aro o parte na asna asa ava.
15 As an vatahen paro no kokod o, “Tanoro akoava asna
parte akoava no karakohan,” am ichabdibdis na paro no
kasivog na parte no karakohan aya? 16 Anmana an vatahen
paro no tadinya o, “Mata akoava asna parte akoava no
karakohan,” amna ichabdibdis paro no kapayparte sia no
karakohan? 17 Amna an maynana sigoro a mata o asa
ka karakohan am ango ipanngey na, anmana an maynana
tadinya o karakohan am maypango kapakangot na. 18 Pero
do inamawgan diaten no Dios am pinidi na o atavo a parte
no karakohan do kakeyan na kano pinanmonmoan na sia.
19 As an asa ka parte o inamaog na am mabnek ava ori a
karakohan. 20 Dawa nangamaog so aro a matatarek a parte
a maychakasa do asa ka karakohan.
21 Dawa maparin nava vatahen no mata do tanoro o,
“Kaylangan koavaymo!” Aran no oho am maparin nava
ya vatahen do kokod. 22 As no pakaknikninan na kano
kakawyoran na am no parte saya a vatan so makakaha
am nawri pa sa o oyod a kaylangan. 23 As no parte sa no
karakohan a vatan ta so mahbo kano dekey so kaserbian
am nawri sa o atindien ta so kapiahen do kapaylaylay ta.

24 As no parte no karakohan ta a vatan ta so ipakanit a
ipachisalap am lamitan ta sava akma so dangoy. Pero no
Dios a minamaog diaten am torohan na so rakorakoh a
sinmo o vata ta saya a maahbo a parte ta, 25 tapian mapia o
kapaychakasa da as kasa da a komita so ichapia no kadwan
dira. 26 As an asa dira do parte saya o mian so didiwen am
maychakasa sa mandidiw as an mian dira o torohan so onor
am maychakasa sa a omrisibi so onor aya.
27 Inio o tayto koaya pangononongan a matatarek a parte
no karakohan aya ni Cristo. 28 As no Dios am tayto a
tomnoroh do timban aya so apostoles a manoma, kangay
da no profeta, kangay da no mananawo, kawnot da no
makapaymilagro, kawnot darana no makapanovatova, sira
o makapanidong, sira o makapanyokoyokod, as kanira pa
no makapanerbi so matarek a chirin a yapo do Masanto a
Espirito. 29 Maytavo paro sa ya apostoles anmana profeta?
Makapananawo paro o atavo anmana maytavo paro sa
makapaymilagro? 30 Naytavo paro sa ya a torohan no
Espirito so ipakapamarin a manovatova as kano manerbi
so matarek a chirin anmana mian so kasolivan a mapawdi
so matarek aya a chirin? 31 Kapanmohen nio ta malit ava o
parawaten no Espirito aya pero nawri o mapía dana dinio
o kanawri no katodahen nio o kasolivan saya a rakoh so
ichaytoroh a mapia do kadwan.
Do diaya am tayto o ichakey ko a pawnotan dinio a oyod
a mapia kano rakoh so sinmo.

13

No somnivog a addaw

1 Aran mian o kasolivan ko a makapanerbi so maato dana
kano maavid dana a chirin no tawo kano angheles as abo o
addaw ko no kadwan am akma koy komalinyitin a lata a abo
so serbi as tod a manido. 2 Anmana aran mian o kasolivan
ko a mangononong as kaparin ko a makaintindi so atavo a
maarahem a nanawo as kayan no saray ko a makapayadis
so tokon asna abo addaw ko no kadwan am arava o sinmo
ko. 3 Aran ichapanoroh ko o atavo a miniminyan ko do
makasiasi as kaparin ko pa nia itoroh o karakohan ko a
balbalen asna abo o addaw ko no kadwan am arava o
inakyan ko nia ya.
4 No mian so addaw am rakoh o pasinsia na kano matanoy
do kadwan. Arava o inanahet na do kadwan as pamatohen
nava o karakohan na. 5 Panmanmahen nava o karakohan
na anmana marahet ava o pariparinyen na. Paposposen
nava o ichakey na, masosolien ava anmana manovitovid
ava. 6 Ichakonswelo nava o marahet as nawri o ichasoyot

na o mapia. 7 Makapayagwanta as kadi na dispresioan no
tawo aya a mian so addaw. Rakoh o saray na as kadi na
abhebhesan no kapanapanaya na do kayan no mawara a
mapia.
8 No addaw am arava o kavosan na a dia akma so
kasolivan a mangononong a mian so kavosan, anmana no
kaparin a manerbi so matarek a chirin a yapo do Masanto a
Espirito a nia anti so omhes anmana no pinachinanawan a
ito a omhes so serbi. 9 Ta no kapakaintindi ta am matodah
nava o atavo asna alit pa no kasolivan ta a mapawnonong
so Chirin aya no Dios. 10 Pero do ito a araw am parinyen
no Dios a matodah o atavo as kabo narana anti no dia
kompleto.
11 Akma ya so kaparin ko. Do kametdeh ko pa am no
ichichirin ko, no pangtoktoan kano kapakaintindi ko am
no somnivog do asa ka metdeh, pero do nakapaypatoneng
ko am chinaroan ko sa ya. 12 No kapakaintindi taya
sichangoriaw am aro pa o di na todah a akma so kadi na
masehdangan no kavoyan ta so karakohan ta do masari
a espiho pero ito araw o kapakarawat ta so mahosto a
kapakaintindi a nia so ichasehdang anti no atavo diaten a
akma so kasehdang no kapanmo diaten no Dios.
13 Dawa kapanmohen nio ta voyvoh sa o tatdo aya a abo so
kavosan: no saray, no kapanapanaya a diabdibdis do Dios
as kano addaw. Amna no máto dana dira do tatdo aya am
addaw.

14

No mapia a kaserbian so itoroh sa no Masanto a Espirito a kasolivan

1 Dawa nawri o manoma o kachita nio so kayan no addaw
nio as kahoho nio nia o kasolivan saya a itoroh no Espirito
no Dios a kanatonan no kaparin nio a mapawnonong so
Chirin no Dios. 2 No tawo a mayliliak do matarek a chirin
am arava o makaintindi sia an dia voyvoh a no Dios, ta no
vatavatahen na saya am maarahem sa a mimian no pahad
na. 3 Pero no tawo a maintindi no kadwan so kapawnonong
na so Chirin no Dios am iya o makaparin a makapanidong
kano makapaypahni so saray no kadwan as kapakatoroh
na pa so mapia a nanawo. 4 No tawo aya a manerbi so
matarek a chirin am voyvoh o karakohan na o masidong
na pero no maintindi aya so kapangononong am masidong
na sa do komwan do saray da o rarayay na sa do timban.
5 Ichahoho ko an makapaytavo kamo a makapanerbi so
matarek a chirin, pero pipiahen ko an nawri kapaytavoan
nio o kaparin nio a mananawo, ta rakorakoh o sinmo

no kapawnonong so Chirin no Dios as kano kapanerbi so
matarek a chirin a katadkan na an mian o makapawdi
so matarek aya a chirin do kapachahapan dia no atavo a
makadngey sia do timban.

6 Dawa kakakteh, an mawara ako anti dinio dawri as
manerbi ako so diaintindi a chirin am maypango o kayan
no sinmo no kabisita ko dinio. Pero an mangononong ako
do maintindi nio a chirin so mensahe a yapo do Dios kano
kadwan pa a nanawo a makapaypahni dinio do saray taya
am nawri o kayan no sinmo no kangay ko dinio as kano
kayan no kasidongan ko dinio. 7 Akma ya so kaparin no
plawta kano arpa. An abo sa do tono am mapanmo ava an
ango kanta a patogtogen da. 8 No trompeta a diaintindi so
liak am makapanawag ava so sinjalo a mayhanda do arap.
9 Nia o mismo a kaparin nio a manerbi so matarek a chirin
do kabo no makaintindi dinio as kaakma nioy machisisirin
do salawsaw. 10 Aro o matatarek a chirin do tana aya a nia
so mian so inmonmoan dira do taychirin sia. 11 As an di
ko intindi o vatahen no kasisirin ko am akma ako dawri
estranghero a matarek so chirin as alit na pa no kaniaya no
kavoyan ko so mayliliak aya. 12 Do kasivog nioaya makey
no itoroh saya no Espirito a kasolivan am chitahen nio o
kasolivan nio a ichaparin nio a makapanidong so saray no
atavo sa a rarayay nio do timban.

13 Dawa no manerbi aya so matarek a chirin am
mayanong na akdawen pa do Dios o kapakarawat na pa
so kapakaintindi a ichapawdi na so vatavatahen na sa.
14 An machahoahok ako a manerbi so matarek a chirin am
machahoahok ako do espirito ko a nia so dia ko intindi as
abo pa so inmonmoan do makadngey diaken. 15 Dawa ango
mayanong ko a parinyen. An machahoahok ako am voyvoh
ava do espirito ko asna machahoahok ako a makapanmo
sia o vatahen ko. Alit na pa do kapakanta o kapayanong no
kaintindi so kantahen ko as voyvoh ava do espirito ko. 16 Ta
an dadayen mo o Dios do matarek a chirin am maypango o
kapachichasa na dimo a omdaday so Dios no asa ka tawo a
di makaintindi so vatavatahen mo sa. 17 Maparin o nakapia
no nakapamahemahes mo do Dios, pero arava o sinmo na
nia do di awri makaintindi dimo. 18 Pamahmahsan ko o Dios
ta tinorohan na yaken so kasolivan a manerbi so matarek
a chirin a maypangay pa kano narawat no aran sino dinio.
19 Pero pipiahen ko o kapavata ko so aran dadima a ka voko
no chirin do sinahad no timban a maintindi no atavo as
kano makasapoho a livo a ka chirin a diaintindi.

20 Kakakteh, makapia kamo so kapangtokto kano ka-
solivan do vatahen ko saya dinio asna makakma kamoy

kavayahen do komwan do marahet. 21 Mian o nakatolas
do Chirin no Dios a makavata sia,
"Mapaytovoy ako anti so matarek sa so idi a tawo as
kapanerbi da anti so matarek a chirin am alit na anti no
kadi da adngeyan diaken, kwana no Apo taya."
22 Dawa pinatapatak ava dira do manganohed dana do
Dios o kapanerbi aya so matarek a chirin, ta dira do
di pa makasinchad so Dios asna nawri pinatapatak do
omonot dana do Apo taya o maintindi a kapawnonong so
kakawyoran aya. 23 As an mangay kamo do timban as
maytavo kamo a manerbi so matarek a chirin am vatahen
da paroava anti no bisita nio sa o kaakma nioy nangbo so
nakem? 24 Pero an mapawnonong kamo so Chirin no Dios
do kaintindian da sia no domngey dinio as mawara dinio
o di pa nanganoned di Jesus anmana di pa makapanmo
so nanawo saya am masinchad na anti o nakapakagatos
na yamot do nadngey naya dinio. 25 Kasehdangan anti o
aktokto na as kapanehseh na no gatos na as kadaday na so
Dios as kapanganohed na do kasivog no kapachasa no Dios
dinio.
26 Dawa kakakteh, no mayanong a parinyen nio am an
mavayavayat kamo am yanay da no makanta, mananawo,
mapawnonong so Chirin no Dios, as do kayan da no
manerbi so matarek a chirin a yapo do Masanto a Espirito
am mayanong o kayan no mapawdi sia tapian mian o
kapian nia no kadwan o vatavatahen na sawri. 27 An mian
sa do sinahad no timban o manerbi so matarek a chirin am
manawob dana o dadwa anmana tatdo do kaaroan na a sira
so mapia so katatadi a mayliliak as kayan no mapawdi sia.
28 Asna an abo o makapawdi sia o ichakey da a vatahen
am kadi darana mayliliakan do sinahad no timban asna do
tanitanyan darana o kapachisisirin da do Dios. 29 Manawob
dana o dadwa anmana tatdo a mayliliak a mapia so katatadi
as no kaaroan am manngey dana sa as kapaysovosovol da
sia o pawnonongen daya. 30 Asna an mian dira do tori awri
a manngey o mian so ichakey a pavatahen a yapo do Dios
am torohay na dia no tori awri a mayliliak so tiempo na
a mayliliak. 31 Ta an nia o parinyen na am makapaytavo
sa makapangononong o mian aya so narawat do Dios a
mensahe a nia so ichapia kano pakahapan so nanawo no
atavo as kapaytavo nio a maypahni do saray taya. 32 Sira
o mian aya so tinoroh dira no Dios a pawnonongen am
logar da kapanmohen o kapia no kavoavohod da mayliliak,
33 takwan no Dios aya a tomnoroh dira so pawnonongen da
am asa ka Dios a mapia so kawnonot na so atavo a parinyen
na as kasolib na a omparin so atavo do payanongan na.

Akma do atavo sa timtimban no kamanganakan sa no
Dios 34 am mayanong sa makadomi do sinahad no timban o
mavavakes. Mayanong sava mangononong do kakpekpe-
han nio takwan akma so vatahen no Chirin no Dios am
mayanong o kapanngey da no mavavakes. 35 As an mian o
ichahoho da iyahes kano mapanmo am panayahen darana
o kasavat da as kadawri dana no ahsan da nia o kakovot
da a mahakay. Takwan mayanong ava o kapangononong
no mavakes do sinahad no timban. 36 Kaboay na dinio
no mapangay sia do aktokto na o kavoyvoh na inio no
makapanmo so atavo a komwan do Dios.

37 As an sino dinio o makavata so kayan no narawat na
a pawnononngen anmana kasolivan a yapo do Espirito no
Dios am mayanong o kasinchad na dia o yokoyokoran koaya
ninio a yapo do Apo taya. 38 An sino diadngey so akma saya
sia am mayanong ava sia sincharan kano adngeyen.

39 Dawa kakakteh, nawri o chitahen nio o kasolib nio
a mapawnonong so nanawo a yapo do Dios amna yosad
nio sava penpenen o manerbi so matarek a chirin. 40 Pero
mayanong o kaparin nio sia o atavo a makasolib a tomidib
do kapian na kano payanongan na.

15

No nakapayvangon ni Cristo

1 Kakakteh, ichahoho ko pa ipanakem dinio o Evanghelio
aya a nia so pinawnonong ko na dinio as nia pa so tayto nio
a panganohdan kano paytetnekan. 2 Nia o pinakarawat nio
so kalibrian an ara kamo somnivog a nanganohed as kadi
nio a maykamadamadanan.

3 Pinawnonong ko dinio o mato danaya a nanawo a
narawat ko. Niaya o komapet aya di Cristo a nadiman
a omadidi diaten do gatogatos ta a akma so vatahen no
nakatolas a Chirin no Dios. 4 Nivovon sia as nakapirwa na
maviay do ichatdo na karaw a akma so vinata no Skriptura,
5 as nakapavoya na di Pedro as kwanasaw dira do gropo da
no dose saya a apostoles. 6 Kapavoya na pa dira do nakpeh
sawri a maypangay a dadima yatos (500) a kakakteh a sira
so tayto pa maviay so kaaroan da a aran mian dana dira o
nadiman. 7 Napavoya pa sia mirwa di Santiago as kanira
no atavo sawri a apostoles, 8 as do kwanasaw am napavoya
diaken a asa ako a nayvadiw a apostol a dia inahahaw do
panganohdan taya, 9 takwan yaken o máhbo dana a apostol
as di mayanong a tawagan so apostol do nakaoyod na
nahara no kasobna kano kakey ko a omrarayaw so timban
aya no Dios. 10 Pero makayamot do grasia na diaken no

Dios am tayto ako a mayserbi sia. Arava nabo o sinmo
no grasia aya no Dios diaken ta no kakawyoran na am
tayto a rakorakoh o natrabaho ko kano kadwan amna do
tanyan koava ya ta makayamot ya a atavo do grasia no Dios
a marawat ko. 11 Amna mayalit o kasira na anmana no
kayaken no napawnonong so Evanghelio aya amna nawri o
tayto a rakoh so sinmo o nakatayto nio na a manganohed.

No kapayvangon da anti no nadiman dana a mian di Jesus

12 An ara nayvangon si Cristo a akma so pawnonongen
namen am ango paro iyan da dinio no makavata pa sia
o kabo no mayvangon a yapo do kadimanan. 13 As an
abo mirwa a maviay am akma ya so kavata so nakadi
na pa mayvangonan ni Cristo, 14 as an di pa minirwa
a maviay si Cristo am arava o sinmo no kapawnonong
namen as kabo pa no inakyan nio nia o saray nioaya, 15 as
katayto namen a maydaydaday dinio takwan tayto namen
a pawnonongen o nakapayvangon sia no Dios si Cristo a nia
so dia parin an vatahen ta o kabo no nadiman a mirwa pa
maviay. 16 Takwan an abo makapayvangon a nadiman am
nayvangon ava si Cristo. 17 An oyod o nakadi na minirwan a
maviay ni Cristo am arava o sinmo no nakapanganohed nio
as katayto pa dia pinakaboan no gatogatos nio, 18 as kabo
no viay da a abo so pandan no atavo dana sawri a nadiman.
19 As an no yanan no panapanayahen ta di Cristo as voyvoh
do viay ta do tana aya am arava o maypakasi pa kaniaten
do atavo a tawo.

20 Amna no kakawyoran na am nayvangon si Cristo a
iya so nanoma kano sitnanan no mayvangon a nadiman
dana. 21 Akma so kadiman no atavo a makayamot do asa
ka tawo am mian pa anti o kapirwa a maviay a makayamot
do asa ka tawo, 22 takwan no atavo a tayatayabo ni Adan
am makarawat so kadimanan a akma so kapirwa a maviay
no atavo a mian di Cristo. 23 Amna mapia o kawnonot
no kapirwa a maviay. Nanoma si Cristo a mayvangon as
do ito a kapayvidi na am mayvangon sa anti o mian dana
sia, 24 as kawara dana anti no kavosan na do katayoka
narana anti sia parawaten ni Cristo o paypatolan na do
Dios Ama do karahan no kapabo na sia o ipakapamarin
sa a machisobna sia. 25 Takwan si Cristo am mavidin anti
a maypatol a manda do kapangay sira no Dios o omlaban
aya sia do panayahboan no kokod na. 26 As no manawdi
anti a rarayawen kano pabohen am no kadimanan. 27 As
mapanmo ta o kapakapanghomis ni Cristo do atavo a aran
do kadimanan a akma so nakatolas a Chirin no Dios,
“Tinongdo sia no Dios a mamanito do atavo.” Amna

machangay ava o Dios Ama do vatan aya so atavo takwan
iya o tomnoroh di Cristo so akmaya sia a ipakapamarin na.
28 As an napaytavo dana anti ni Cristo a homisen o kalaban
na as kapamanito narana do atavo am parinyen na anti o
karakohan na a mian do panayahboan no Dios Ama tapian
iya o maynolay as kano pamatohen no atavo.

29 An di sa mirwa a maviay o nadiman dana sa am ango
sinmo na dira do nadiman dana saya o nakapabawtismo
da no maviay pa a makayamot dira. 30 Anmana makey
kami paro a pakasisien kano mian do pangananawan no
viay an abo viay an nakarahan o viay do tana aya? 31 Oyod
o vatahen koaya a kafermi no viay ko do kadelikadoan a
akma so kaoyod no kavata ko sia o kainio no kasoyosoyotan
ko do kapayserbi ko do Apo taya a si Jesu Cristo. 32 Anmana
ara paro inakyan ko nia o kapasalap ko so viay ko
do pangananawan do Efeso a akma so kaparin da no
machilaban do mangamomo sa vinyay an di mayvangon o
nadiman? An nawri sigoro o kaparin na am, “Koman ta as
kapaychaynoynom as kakonswelo ta, ta do omonot a araw
am madiman ta as kanawri no tawsan no atavo.” 33 Amna
maychawaw tava a akma sira so makavata aya sia ya, ta
rarayawen no mararahet a kaychayvan o mapia a dadakay.
34 Makapia kamo so kapangtokto as katadichokod nio na dia
o tayto nioaya pinaychawawan, ta tayto sa dinio o nayrahet
so kaintindian da do komwan do Dios. Tayto ko ya vatahen
dinio tapian ipachisnek nio o akmaya sia a kaparin nio.

35 Mapanmo ko o katayto da no kadwan a makavata sia
o, “An ara mirwa a maviay o nadiman am maypango o
kaparin na nia as kano ango anti o kaparin no karakohan
da.” 36 Amna ara paroava o aran dekey a kapanmoan nio sia
ya do mismo ta eksperiensia? Mapanmo ta o kadi na tovoan
no asa ka tinokos a votoh an di pa diman o karakohan
nawri, as an nahta o votoh aya am nawri dana o kapachitadi
no vayo a tovo kano viay na. 37 As no vayo a tovo na am
machitarek do nanoma ori a votoh no trigo anmana no
kadwan a tinokos mo, 38 ta torohan sa no Dios so vayo a
karakohan da a nawri so machinaho dira.

39 As mapanmo ta pa o kadi na alitan no itoroh aya no
Dios a karakohan. Matatarek o karakohan da no tawo,
vinyay, manomanok kano among. 40 Akma pa sawri o
kayan no karakohan a sivog do ato no tana aya as kayan
pa no machitarek a karakohan da no mian do tohos. Asna
maytarek o avid da niaya. 41 Ta aran no avid no araw
am machitarek pa do avid no vohan kano vitohen sira as
kapachitarek da pa no vitohen do kadwan dira.

42 Do akmaya sia a sinerbi ko a pakomparan so kaparin
no kapirwa a maviay am maintindi ta o kakawyoran aya a
tayto ko pawnonongen dinio. No ivovon aya a karakohan
am katadian so vayo as dia rarayaw a karakohan. 43 No
nivovon aya am arava o mapaparin na as kano mahta, pero
payvangonen anti ya a oyod a mavid as abo so kakahan.
44 No karakohan aya a nivovon am voyvoh o komwan
do tana aya a pinatapatakan nia pero katadian anti ya
no vayo a karakohan a makawnot do kaparin no viay do
hanyit. An ara o pinatapatak a karakohan do tana aya am
akma pa sawri o kayan no karakohan a pinatapatak do
hanyit. 45 Niaya o akma so nakatolas a makavata sia, “Si
Adan am inamaog a asa ka tawo,” pero si Cristo a iya so
abnekan so nanawdi a Adan am tod ava tawo, ta asa sia
a ka makapamarin a makatoroh so viay a abo so pandan.
46 As no karakohan aya a pinatapatak do viay do tana aya
am manma as do kwanasaw am marawat o vayo aya a
karakohan a mato as makawnot do kaparin no viay do
hanyit. 47 No nanoma aya a tawo a si Adan am inamaog
a yapo do tana asna no nanawdi a Adan a si Cristo am yapo
do hanyit. 48 Sira o mian do tana aya am mian o karakohan
da a akma so inamaog a yapo do tana asna sira o mian
do hanyit am akma so karakohan ni Jesus o karakohan da.
49 As akma pa so nakayapo ta do tana a akma si Adan am
makarawat ta pa anti so karakohan a yapo do hanyit a akma
si Cristo.

50 No tayto a paytavoan no vatahen koaya dinio a
kakakteh am niaya. No karakohan ta sichangoriaw a yapo
do tana am permanente ava ya, dawa maparin ava ya a
makasdep do paypatolan aya no Dios do hanyit a matarek
so kaparin akma so kadi na parinyan a makarawat so viay
a abo so pandan no makalo aya a mararayaw a karakohan
ta.

51 Vatahen ko pa dinio o akmaya sia a makakniknin a
kakawyoran a pinapanmo diaken no Dios. Do ito a araw
am maytavo ta anti a katadian so karakohan amna maytavo
tava anti a madiman. 52 Maparin anti ya do asa ka momento
a akma so kachimit no mata do kapanglop no manawdi
aya trompeta. Ta do kapanglop anti no trompeta aya am
payvangonen sa anti o nadiman a mian so vayo a karakohan
a di dana parin a mararayaw as yaten a tori pa maviay
am katadian pa anti o karakohan ta no karakohan a akma
so tinoroh dira do pinayvangon saya. 53 Takwan no plano
no Dios am kaylangan o katadi dia o karakohan taya a
mararayaw kano madiman no dia parin a mararayaw as
abo so kavosan. 54 As an nakatongtong anti ya am nawri

dana o kabo dana kano nakahomis no kadimanan a akma
so kavata sia no nakatolas a Chirin no Dios o,
“No kadimanan am nahomis as kapabo dana anti sia.”
55 “Dino paro yanan no ipakapamarin kano ayet na a
tomoroh so pakasisian no kadimanan.”
56 No iyan aya no ipakapamarin no kadimanan am
makayamot do gatos as no gatos am mian o ayet na a
makayamot do kayan no panyokoyokoran a pasadahen.
57 Amna rakoh o kapamahemahes ta do Dios do katayto na
tomoroh diaten so panghomisan ta a makayamot do Apo
taya a si Jesu Cristo.
58 Dawa ichaddaw ko a kakakteh, mayanong ta mahni as
kadi ta abdibdisan do tayto taya paytetnekan a kakawyoran.
As kadi ta mangolangolayan do kapayserbi ta do Apo
taya takwan masigoro ta o kayan no sinmo no atavo a
nitrabahoan ta sia.

16

No isidong sira so kakakteh

1 Do komapet do paychekepekepehen nioaya kartos a
isidong sira so kakakteh ta sa do Jerusalem am ichahoho
ko o kaparin nio sia ya a akma so niyokoyokoran ko nira
no mian do timtimban do Galacia. 2 Maday do manoma a
araw no dominggo am mayponged kamo a mapataywawa
so paychepehen nio a omononot do napakayan nio tapian
di dana anti nawri kagolpi nio sia kolektahen an mawara
ako. 3 An makarapit ako anti dinio am mamarin ako anti
so tolas a ipanaynayvi da no pinidi nio sa a manangay
no ipanidong taya dira do kakakteh ta saya do Jerusalem.
4 Amna an nawri kaylangan o kangay ko pa do Jerusalem
am machirayay dana sa anti diaken.

No plano sa ni Pablo

5 Manam so kangay ko dinio am tayto ko pa planohen o
kasali ko do Macedonia. 6 Mavidividin ako pa anti dinio
daw ta tarek ako anti a mian pa dinio do amian aya as
kanawri dana anti no kapadinaw nio diaken do biahe ko,
7 ta an ara do piahen no Dios am makey ako a makayendes
so kayan ko dinio, 8 amna mavidin ako pa do Efeso aya a
manda do araw no Pentecoste, 9 do katayto pa no maywang
a oportonidad ko a mian so rakoh a mapatongtong do
komwan do Evanghelio aya amna tayto sa aro o omsaloval
so akmaya sia trabaho.
10 An mawara anti dinio si Timoteo am iyavayava nio
so kapiahen takwan rarayay ko ya a mayserbi do Apo
taya. 11 Pakadekeyen nioava sia asna no kasoyot nio a

mapaveavek sia do kapayvidi na diaken do katayto namen
a malit kanira no kakakteh saya dia a ompanapanaya sia.
12 No komapet do kakteh taya a si Apollos am rakoh o
nakahoho ko nia o kapachirayay na dira do kakakteh ta
sawri a nangay a ombisita dinio amna vinata na o kadi na
pa makangayan dinio sichangoriaw, pero an mian anti o
kapaypasonong no oportonidad na am mangwan pa anti
dinio dawri.

No kapamidimidin ni Pablo

13 Fermi kamo a rakoh so kapananggal as kapakahni nio
a diabdibdis do saray nioaya. Makakma kamoy matotoneng
dana do atavo a parinyen nio as kapakangdet nio. 14 Tiban
nio o kayan no addaw nio a nawri so fermi a mapawnot
dinio do atavo a parinyen nio.
15 Masinchad nio sa a kakakteh o familia ni Estefanas
a sira so nachipanopanoma a manganohed di Cristo do
Acaya* as sira so tayto a napasivosivog a tomoroh nia o
karakohan da a mayserbi dira do kakakteh ta sa di Cristo.
16 Do akma saya sia so kaparin a kakakteh ta kanira no atavo
sa a pachirawatan no Dios am mayanong o katoroh nio dira
so anib as kadngey nio sira.
17 Tayto ko ichasoyot o katayto da nawara da Estefanas,
Fortunatus kani Achaicus, ta do chinaboan nio am sira o
tayto a naparapas dinio, 18 as tayto rakoh o nakapasoyosoyot
da diaken as alit pa nia sigoro dinio. Kapiahen nio o
kasinchad nio do akma saya sia so kaparin a tawo.
19 Tayto sa mapakapia so Dios dinio o atavo sa kakakteh
ta do timtimban do provinsia aya no Asia. Sa Aquila kani
Priscilla pa kanira no tayto a makpekpeh do vahay da am
alit pa no katayto da mapakapia so Dios dinio. 20 Tayto
pa sa mapakapia so Dios dinio o atavo saya kakakteh sa a
rarayay ko dia. Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio
a makakakteh.
21 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kapakapia
koaya so Dios dinio. 22 An sino diaddaw no Apo taya am
tadichokoran na sia. Apo namen, mawara ka na.†
23 Bendisionan kamo pa no Apo taya a si Jesus as katoroh
na pa dinio so grasia na. 24 Ichaddaw koynio a kakakteh a
makayamot di Cristo Jesus. Amen.

---

* **16:15** 16:15 *Anmana:* Greece. † **16:22** 16:22 *Do Griego:* Maranatha.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Corinto

Introduction

NO ICHADADWA NO TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-CORINTO am pinatolas do asa ka tiempo a kayan no problema na do relasion na dira do kadwan do timban daw. Mian dira do Corinto o omsobna si San Pablo amna chinabdibdis ava ya no addaw kano kachita na so ichapia da as kano kapayvidi na no mapia a kapaychakasa da.

No manoma a parte no tolas aya am explanasion ni San Pablo do maistrikto ori a inahes na a onotan da. Niaya am maynyen do aktokto da amna komnavos ya a makasoyosoyot do nakapanehseh da as kapayvidi no mapia a kasa da. Nangdaw pa dira so sidong da dira do makasiasi sa a kakakteh do Judea. No kavosan no tolas aya am explanasion ni San Pablo a komapet do anongen naya takwan mian sa o mayhahaw a di sinchad dia a asa ka apostol.

Outline

Introduction 1:1-11
Si Pablo as kano timban aya do Corinto 1:12–7:16
No sidong aya dira do Cristiano do Judea 8:1–9:15
No defensa ni San Pablo do anongen naya a asa ka apostol 10:1–13:10
Conclusion 13:11-14

1 Si Pablo ako a pinidi no Dios a apostol ni Jesu Cristo
a makayamot do inolay no Dios as kani Timoteo a kakteh ta.
Tayto kami a maytolas dinio do timban aya no Dios do
Corinto as kaninio atavo a tawotawo no Dios do provinsia
no Acaya.* 2 Bendisionan kamo no Dios Ama as kano Apo
taya a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.

No kapamahemahes ni Pablo do sidong no Dios do pandidiwan

3 Pamahmahsan ta kano dadayen ta o Dios as Ama no
Apo taya a si Jesu Cristo a iya so pakayapoan no atavo
a kasisien kano sidong, 4 a iya so tayto a mapangdengdet
kano mapagsagsal diamen do atavo a pandidiwan namen
a nia mismo a ichaparin namen pa a manidong kano ma-
pangdengdet sira so mian do pandidiwan do kaparin namen
a mapatoyo sia o chinaproyban namen aya a kapichapian
kano sidong na diamen no Dios do pinandidiwan namen,

* **1:1** 1:1 *Anmana:* Greece.

5 takwan do chinaharan no pinandidiwan namen a akma
so nakapandidiw ni Cristo am minonot o rakoh a tinoroh
na a sidong a nia so chinapayagwanta namen. 6 As an
mian o pandidiwan namen am makayamot ya do kachita
namen sia o kalibrian nio kano kapaypagsal namen dinio
as an mian o marawat namen a sidong kano angdet do
pandidiwan am niaya pa mismo o ichaparin namen a
somidong dinio a mayagwanta do payparahanan taya a
pakasisian. 7 Dawa tayto a rakoh o kasaray namen nia o
kaparin nio a mayagwanta a makayamot do katoroh na
dinio so sidong kano angdet a akma so nakasidong na
diamen.
8 Kakakteh, ichahoho namen pa a ipapanmo dinio o
nakaoyod namen a nanngannga kano narakoh so pinandidi-
wan do provinsia no Asia ta do vata namen as nawri dana
o tawsan no viay namen. 9 Do chinadidiwan namen sia am
nawri dana o natongdo a oras no kadiman namen amna
sinerbi na ya no Dios a inanawo diamen a di machidepende
do tanyan namen a maparin an dia voken a no kasaray
namen no Dios a iya so mirwa a omviay sira so nadiman.
10 Pinavawa na o masigorado ori a kadimanan namen
kanaw as katayto na mavidin a machonong diamen, dawa
iya o tayto namen a pinarawatan sia o viay namen a omlibri
diamen do panngannga namen. 11 Mavidin nio yamen a
ipachahoahok tapian makapachisoyot kamo pa dira do aro
saya a mamahemahes do Dios do katayto da makavoya sia
o kasisien no Dios a atbay no kapachahoahok da diamen.

No nakabdis no plano ni Pablo a mangay do Corinto

12 Magsal kami a makavata sia o kasigorado namen sia
o nakapia no kaparin no viay namen do salapan no atavo
a tawo as kanatonan dinio, ta natayo ava o viay namen
do kawnot namen do kanamonamoan a yamot do sidong
no grasia diamen no Dios asna do tanyan namen ava ya a
mapaparin. 13 As an maytolas kamiaya dinio amna pavata-
hen namen o ichakey namen a vatahen do kaintindian nio
sia. As ichahoho ko an mapia o kapayiintindi ta, 14 tapian
do kapia no kapaysisinchad ta kano kapayiintindi ta am
maparin ta a ichagsal o kadwan diaten a akma so kagsal
ko anti ninio an mawara o kapayvidi no Apo taya a si Jesus.
15 Dawa do kapanmo ko so kapia no kapaypapanmo ta
am niplano ko o kangay ko dinio so maypidwa tapian
masoyosoyot ta a maychakasa. 16 Ta niplano ko o kasali
ko dinio do kapangwan ko do Macedonia as alit na pa do
kapayvidi ko a mangwan do Judea tapian ichayangay nio
pa yaken a padinawen. 17 Amna makayamot do nakadi na

makatohoran no plano koaya amna vatahen nio na paro o
kaakma ko so kaaroan no tawo a nawri so konsideran o
tanyan da ichapia a nia so ichasonong a omdibdis so plano
da?† 18 Akma so kaparin na ichasaray no chirin no Dios
am maparin nio a ichasaray o pinawnonong namen dinio.
19 As no tayto namen aya pawnonongen dinio kanira no
rarayay ko saya sa Timoteo kani Silvanus‡ am no Manganak
aya no Dios a si Jesu Cristo a iya so diabdibdis as maparin
a ichasaray. 20 Ta iya o tayto a ipakatongtong no atavo a
promisa no Dios as pakayapoan no ipamato ta so Dios.§
21 Iya o Dios aya a tayto a omparin diaten atavo a mavidin
a mahni so saray ni Cristo a iya pa so minpidi diaten, 22 as
kapataywawa na diaten a tawotawo na a yanan no Espirito
na a nia so ipasigorado na so manam na pa sa a parawaten
diaten.
23 As no Dios taya mismo o hapen ko a testigo do kapanmo
na sia o kabo no matarek a pinakayapoan no di kori
nanyeng a mangwan dinio dawri do Corinto an dia no
kapavawa ko dinio do marahmet a disiplina. 24 Amna
pangayen nioava do aktokto nio o kahoho namen a fermi
a manmanma dinio do komwan do panganohdan taya
takwan arava o yokoyokoran ko ninio do komapet diaya
asna no tayto namen a ichahoho am no kapakatoroh namen
so kasoyosoyotan dinio.

2

1 Pinasivog ko o kadi ko mirwan a mangay a omdisiplina
dinio, 2 ta ango paro inakyan ko nia o kapakaynyenyen
ko dinio a tayto a makatoroh diaken so kasoyosoyotan.
3 No chinatarem no natolas kori dinio do nanma am no
kahoho ko nia o kapaysonosonong pa no atavo a manam
so kapayvovoya ta, ta maraway sigoro an inio a yanan no
kasoyosoyotan ko o mismo a pakayapoan no kangsah ko,
as alit na pa sigoro o kadi na nawrian no ichasoyot nio o
kayan no didiwen ko. 4 Nasonong ava o nakapaytolas kori
dinio so akma sawri so kaparin a tolas, ta no kakawyoran
na am pinachirayayan no hoo ko, dawa pangayen nioava
do aktokto nio o kakey ko a mapakaynyenyen dinio asna
no kakey ko a mapapanmo sia dinio o rakoh a addaw ko
ninio.

No kapakabo do nakagatos

5 Oyod o kayan no napayrahet diaten amna no chinarah-
metan na nia am yaken ava asna inio. 6 As no asa aya a

† **1:17** 1:17 *Do Griego:* masonong a maypayraray so oon kano omba. ‡ **1:19** 1:19 *Anmana:* Silas. § **1:20** 1:20 *Do Griego:* no kavata ta so Amen.

ka tawo a pinakayapoan na nia am tayto dana nanawob
o tinoroh nio sia a disiplina kano ipaynananawo nio sia.
7 Dawa paychakasan nio na sia pakaboan as kapia dana no
karisibi nio sia, ta tarek na ichararayaw o manghavas aya
a kapanehseh na. 8 Tayto ko akdawen dinio o karisibi nio
na sia a mapavoya dia so rakoh a addaw. 9 No pinaytolas
kori dinio am no kakey ko pawri a omdididiw sia an ara
nio anohdan o niyokoyokoran ko sawri ninio. 10 Tayto ko
ipakamia o nakapakabo nioaya do mian aya so sinadan
as an mapakabo ako am makayamot do kaniaya no mapia
dinio as kano mayanong do salapan ni Cristo. 11 Asa pa
ipayanong no kapakabo ta am tapian abo kawtapan na
diaten ni Satanas takwan mapanmo ta o kaoyod na aro no
parinyen na a ipanentasion.
12 Do nakapangwan ko do Troas a mapawnonong so
Evanghelio aya a komapet di Cristo am minyan o mapia
a oportonidad ko a mayserbi do Apo taya. 13 Amna do
kalijat ko nia o kadi kori nakavoyan so kakteh taya a si
Titus a pachinngeyan ko so komapet dinio am nakadekey
ako dawri as nakangay ko na do Macedonia.

No litrato no kapaychawpit so kakawyoran aya

14 Amna pamahmahsan ko o Dios a iya so tayto a
mapasinchad niamen a pachirawatan ni Cristo a nia so
ichaparin namen a mapapanmo no komapet sia a akma so
kasingaw no angot no pabango. 15 Takwan makayamot di
Cristo am akma tay pabango a mapia so angot do Dios a nia
so tayto a mangot no atavo, mayalit o tayto dana sa nalibri
as kanira no machisiay anti do Dios. 16 Niaya am angot no
kadimanan dira do machisiay aya anti do Dios amna angot
pa ya no viay dira do mian dana so vayo a viay a abo so
pandan. Do akmaya sia a mato a trabaho am sango paro
mayanong kano maparin a parawatan sia! 17 Do sidong
no Dios am magsal kami a makavata sia o kadi namen a
akman so kadwan a tayto a maychakartos do kapananawo
da takwan manamonamo o aktokto namen a mayserbi di
Cristo, ta no Dios o napangay diamen do akmaya sia a
anongen a iya so pachisalapan namen nia o viay namen.

3

No mato aya kaparin no kapayserbi do Dios sichangoriaw

1 Kaylangan paro pa o kapapiropirwa namen sia o kapas-
inchad namen dinio anmana kaylangan paro pa o kayan no
rekomendasion namen dinio anmana no kapaparin namen
so yapo dinio a tolas a akma so paparinyen da no kadwan

saya mananawo? 2 Omba, ta inio o mismo a kaliran sia
no tawo o kasivog namen a pachirawatan no Dios. 3 No
viay nioaya a pinayavayo ni Cristo o tayto a liren no tawo
a nia so sinerbian diamen ni Cristo a kwinta mapatolas sia.
Amna tanoro ava o minpatolas sia ya an dia voken a no
Espirito no maviay aya a Dios, as no tayto aya chinatolasan
am arava akma so chinatolasan no pidipidit sa a bato, ta
tayto a matolas as malir do tawo a chinatadian so viay.

4 Magsal kami a mapamato so trabaho namen aya a
makayamot di Cristo do kasaray namen no Dios. 5 Ta
makayamot ava ya do aran ango a maparin namen do
tanyan namen an dia voken a do kasolivan kano ipaka-
pamarin a parawaten diamen no Dios. 6 Iya o Dios aya a
minparin diamen a ministro do vayo a paypanmoan. No
vayo aya a paypanmoan am mian ava ya do nakatolas a
panyokoyokoran an dia voken a do Espirito no Dios takwan
no nakatolas aya a panyokoyokoran am nawri o ipavoya na
o kapayanong ta makarawat so kastigo, pero no Espirito aya
am tomoroh so viay a abo so pandan.

7 Do nanma aya a kaparin no kapayserbi do panayahboan
no panyokoyokoran am oyod a mato, ta do nakapagtin sia o
pidipidit saya do chinatolasan dawri a bato am katiban dava
no Israelita sawri o komnyay ori a dangoy ni Moises a aran
no nakatolas saya dia am mian o kavosan da as mapagtin
so kastigo a kadimanan dira do mapasada sia. 8 Amna do
sichangoriaw am matoato paroava o kaparin no kapayserbi
do panayahboan no makatoroh aya so viay a no Espirito
no Dios? 9 Ta an no kapayserbi aya do panayahboan no
tomoroh aya so kastigo as mato am chapanngo no katoato
no kapayserbi aya do panayahboan no tomoroh aya so
kasinchad dana dira no Dios o tawotawo a mahosto do
salapan na? 10 As no kakawyoran na am no adan aya a
mato so kavoyan sia am tayto nangopas do nakawara no
matoato aya a kaparin no kapayserbi, 11 ta an mian o avid
no mangopas am matoato paroava o di aya mangopas as
dia machipanda?

12 Dawa makayamot do akmaya sia agsal namen am
mangdet kami a omnanawo nia do kaintindian da sia no
atavo, 13 a dia akma si Moises a yosad pa omolib so dangoy
na do salapan da no Israelita sawri do kapangopas no
kominnyay ori a katitiban na, 14 as sira o Israelita am
navidin a mawlib o kaintindian da sia a nia so tayto da
kaparin a manda sichangoriaw do kalir da so pinatolas
aya ni Moises a nanma a paypanmoan. Amna no olib aya
no aktokto da am komaro a makayamot do ka si Cristo

no yanan no inmonmoan kano kaintindian so nanma saya
a nakatolas. 15 As manda sichangoriaw am mawlib o
kaintindi da so inmonmoan no liren da a pinatolas sa ni
Moises. 16 Amna an sincharan da o Apo taya am maintindi
da o kakawyoran aya. 17 As no Apo taya am no Espirito aya
a iya so tayto a tomoroh so kalibrian do atavo a kavahoran
no tawotawo a yanan na. 18 Amna yaten a tayto dana
chinaywangan so aktokto as tayto dana makasinchad kano
manganohed do mato aya a Apohen ta am iyavayohen na
yaten no Espirito aya tapian maypangay o kavoyan sia do
mismo ta viay o kaparin ni Cristo.

4

No kaserbi sira no Dios o mahohbo a pachirawatan na sa

1 Dawa do katayto namen a nakarawat so akmaya sia
trabaho a makayamot do kasisien no Dios am mavidin kami
a magsal so aktokto as dia dispresio, 2 as katayto namen a
maydidichan do atavo a matayo kano mangotap a kaparin
no kapananawo as kapapanmo namen no kakawyoran aya
so madirecho do kaintindian sia. Do akmaya sia trabaho am
magsal kami do salapan no tawo kano Dios do kanamonamo
no aktokto namen. 3 As an mian sa o di makaintindi so
pawnonongen namen aya Evanghelio am makayamot ya do
kaskeh da a manganohed no tayto dana saya mangwan do
kakastigoan. 4 Takwan tayto sa nivotavota ni Satanas a iya
so maynolay do di pa nanganohed tapian di sa kasehdangan
do Evanghelio no makakniknin aya a Mangahwad ta a si
Cristo a iya so kasincharan so Dios, 5 as tayto a voyvoh a
si Jesu Cristo o pawnonongen namen a asa ka Apohen asna
no karakohan namen ava, takwan tod kami a pachirawatan
ni Jesus a tayto a mayserbi dinio. 6 Ta no Dios aya a iya so
napasitnan so sehdang kaychowa do asa ka voko no chirin
na o tayto pa tomnoroh so sehdang do aktokto namen tapian
mapanmo namen o makakniknin aya a ipakapamarin no
Dios a mian di Jesu Cristo.

7 As yamen a tayto akmay mahaha a banga o pinanahoran
na so oyod aya a rakoh so balor a kaynakman tapian
nawri o maypatalamad o rakoh a ipakapamarin no Dios
diamen, ta arava o mapaparin namen do tanyan namen.
8 Mannganga kami amna makapayagwanta kami. Machis-
pang kami amna madispresio kamiava. 9 Atetekan kami
amna kanonolay kamiava. Mian o katoneng da diamen a
dimanen amna mawara o kalibrian namen. 10 Tayto kami
a fermi a mayrara so sentensia no kadimanan a akmay
fermi dana a logar a dimanen a akma so kaparin ni Jesus

kaychowa tapian mavoya do mismo namen aya karakohan
o katayto na sivog a maviay ni Jesus. 11 Oyod o katayto
no viay namen do pangananawan a makayamot di Cristo
tapian matalamad o ipakapamarin aya ni Cristo do karako-
han namen aya a masonong a mararayaw. 12 Kakawyoran
na sia am no tayto aya paswadan namen so viay namen a
trabaho am mayinmonmoan so kapakarawat nio so viay a
abo so pandan.
13 Mian o nakatolas a makavata sia, “Chinasaray ko o Dios
as naparin ko ya a pangononongan.” Niaya o tayto namen
a mismo a kaparin do kanawri no pawnononongen namen
o tayto namen aya a chinasaray kano pinanganohdan.
14 Makayamot do kapachividang namen di Cristo am tayto
namen a ichasaray o kapayvangon anti diamen no napay-
vangon aya so Apo taya a si Jesus do ito araw a kapachichasa
namen anti dinio a machivayat do Dios. 15 As no atavo
saya a tayto namen a pakasisian am makayamot do kachita
namen so ichapia nio. Ta do karoaro no papanmoan nia o
grasia na am karoaro no mamahemahes do Dios a nia so
ipamato so ngaran na.
16 Dawa madispresio kamiava as aran akma sawri o
kapaypakaha no karakohan namen amna fermi a omyavayo
o angdet kano soyot namen a mayserbi di Cristo. 17 Takwan
no tayto aya maynyed a pakasisian do tana aya o
pakayapoan no ipakarawat ta anti so abo so kapachikom-
paran as abo so pandan a kasoyosoyotan, 18 ta nawri ava
o paylalakaman namen o mavoya no mata do ato no tana
aya an dia voken a no komwan sa do hanyit o tayto namen
a chitachitahen. Takwan no atavo a mavoya no mata am
mangopas kano mabo sa anti pero no tayto ta pa saya dia
voya am nawri sa o abo so kavosan.

5

No kaparin no karakohan ta anti do hanyit

1 As mapanmo ta ta an mararayaw o karakohan ta do
tana aya am mian anti o karakohan ta do hanyit a di
dana rarayaw a inamaog no Dios. 2 As oyod o kasanib ta
mahoho nia o katadi dana dia o karakohan ta no yapo aya
do hanyit, 3 takwan an payvangonen na yaten am mian anti
o vayo a karakohan ta asna tod tava anti a pahad. 4 As do
kaviay ta pa do tana aya am fermi ta makey a omdichan
do pakasisian amna no katod tava keyan a komaro do viay
do tana aya asna no kahoho ta a makarawat so vayo aya a
karakohan a tadi no nanma ori a karakohan ta a makalo
a mararayaw. 5 Niaya am no Dios o minpromisa nia as

tayto na pinasigorado do nakatoroh na nia o Masanto aya a
Espirito diaten.
6 Dawa masaray ta do aran ango a maparin do viay ta
do kapanmo ta sia o kasavat ta anti do Apo taya an karoan
ta o karakohan ta do tana aya. 7 Takwan ara sava nawri
o pachidependian ta o mavoya no mata ta, ta no Dios o
ichasaray ta do atavo do viay ta. 8 As makayamot dia am
magsal ta a makavata sia o kapipia ta so kakaro ta do
karakohan ta do tana aya tapian makasavat ta na do Apo
taya. 9 Amna mayalit do kadiman ta anmana kavidin ta
pa maviay am nawri o chitahen ta o kapakamia ta so Apo
taya, 10 takwan maychaponged ta anti a machisalap nia o
karakohan ta di Cristo a iya anti so omhosga dia o atavo a
pinariparin ta as katoroh na anti so sinsinmo no natrabaho
ta.

No trabaho ni Cristo a mapasngen diaten do Dios Ama

11 Dawa makayamot do katayto namen a makatanggal
so manam aya a kapankaskad no Apo taya am omhemhes
kamiava a omkonvinyo so tawo a manganohed do vatahen
namen saya. As no Dios o makapanmo sia o kaoyod
na nia as ichahoho namen pa an ara dana mapia o
kasinchad nio so kaparin namen. 12 Ara namen ava
pirwahen a ipasinchad o karakohan namen dinio asna no
kahoho namen nia o kayan no maparin nio a ichagsal
a itbay sira so tayto aya mapamato so karakohan da a
makayamot do pinakayakayapoan da as kabo no sivog da
a kapichapian. 13 An vatahen no tawo o kapachitatarek
namen am makayamot ya do kapayserbi namen do Dios as
an vatahen da o kapia namen kano kapakakeakey namen
a adngeyen am makayamot do kachita namen so pawnotan
namen dinio do mapia, 14 takwan no addaw aya niamen
ni Cristo o mapawnot kano mapasolsol diamen do atavo a
parinyen namen do kapanmo namen sia o nakadiman ni
Cristo a makayamot diaten atavo a nia so mayinmonmoan
so nakapaytavo ta a nadiman. 15 Nadiman sia a makayamot
do atavo tapian an sino o tinorohan na so viay am itoroh
na o viay na a mayserbi di Jesus a iya so nadiman kano
nayvangon a makayamot do gatogatos ta as kadi narana
nawrian no chitahen na o tanyan a pakamian so karakohan
na.
16 Dawa no viay pava no asa ka tawo do ato no tana
aya o panovosovolan namen so kasincharan so asa ka tawo
amna itoneng namen o nakakma sia no sininchad namen di
Cristo kaychowa pero sichangoriaw am tayto dana nabdis o
kasincharan namen sia. 17 Takwan an sino o mian di Cristo
am pinayvadiw sia vayo no Dios as no atavo do viay na am

omyavayo do nakatadi dia o adan na a kaparin. 18 Niaya am
trabaho no Dios a iya pa so tayto a napayvidi diaten dia a
makayamot di Cristo as katayto na a naparawat sia diamen
o anongen aya a mapawnot so tawo a mayvidi sia. 19 No
Dios a makayamot di Cristo o tayto a omrisibi so atavo a
mayvidi sia do nakawpas na sia o atavo a chinapakaboan a
gatogatos da as tayto na pinarawat diamen o trabaho aya
a mapawnonong so karisibi sira no Dios o manganohed
sia. 20 Dawa yamen o tayto a natovoy a mayliliak ni
Cristo as katayto na yamen no serbien no Dios a machisiasi
dinio, dawa tayto namen inio a akdawen do ngaran ni
Cristo do kapayvidi nio na do Dios. 21 Takwan si Cristo
a iya so abo so gatos am chinakastigoan a makayamot do
gatogatos ta tapian do kayan ta na sia am makarawat ta so
kanamonamoan a yapo do Dios.

6

1 Dawa yamen a tayto mabenek a machahap do Dios do
akmaya sia trabaho am tayto namen inio a pachisiasian do
kadi nio pakaboan sia o sinmo no rakoh aya a grasia no Dios
dinio. 2 Ta niaya o vatahen na,

> “Mian o tinongdo ko a tiempo a kadngey ko dinio as
> katoroh ko so sidong do oras a kapangaylangan nio so
> kalibrian.”

As tiban nio ta sichangoriaw o tinongdo naya a tiempo a
katoroh na so kalibrian.

No pinanngangan sa ni Pablo

3 As an do diamen dana am pachivawan namen o
aran ango a maparin a pakayapoan no ichasaloval da
no maypasngen do Dios as kano iyan no paroan sia no
tawo o trabaho namen aya, 4 as kanawri no chitahen
namen a onotan do atavo a parinyen kano yanan namen
o kaparin no sivog a pachirawatan no Dios. Mavoya ya
do kapayagwanta namen do pakasisian diamen kan do
kasaditan as panngangan no viay namen, 5 do kataho da
diamen, kakalaboso as katetek da diamen, do kapaytrabaho
namen a mapohaw as mapteng. 6 Ipavoya namen o kasivog
namen a pachirawatan no Dios do kapakanamonamo na-
men so viay kano aktokto, kapananawo namen so kapiahen,
kapakatanoy namen do atavo a mapavoya so kasisien
kano addaw do atavo, as kano kapachidepende namen do
Masanto a Espirito do trabaho namen aya. 7 Pawnonongen
namen so mahosto o kakawyoran aya as kanawri no
matalamad o ipakapamarin no Dios a pachidependian
namen as kapakanamonamo namen so kaparin no viay a

nia so mapanghomis diamen dira do mian so vatavatahen
diamen. 8 Mabdibdis kamiava so kaparin no viay a mayalit
o kayan namen do torohan diamen so onor anmana do
pakamahboan diamen, do pakamian diamen anmana do
parahtan diamen. Mian sa o makavata sia o kapanloko
namen amna arava o kapaydaday namen. 9 Vatahen da
o kabo no kasincharan diamen no tawotawo amna arava
o di makapanmo so komapet diamen. Hahawen da no
kadwan o nakadiman namen amna tayto kami pa maviay.
Manngannga kami amna nadiman kamiava. 10 Mahara
o pandidiwan namen amna fermi kami a masoyosoyot.
Makasiasi kami amna aro sa o torohan namen so abo so
pandan a kaynakman. Arava o tanyan namen amna arava
o di namen a dira a makayamot do Dios.

11 Tayto matalineng o kavata namen so akma saya sia
dinio a kakakteh do Corinto a makayamot do karakoh no
addaw kano kaktokto namen ninio. 12 As an mian sigoro
o chinakolangan no kapaychakaddaw ta am makayamot
ava sigoro do nakapaykolang ko so addaw ninio asna
makayamot sigoro do nakapaypahanebneb no addaw nio
niamen. 13 Tayto ko ya pavatahen dinio a akma koy
romanes a kamanganakan do kahoho ko an patopdisan nio
o addaw namen aya ninio.

No rahet no kapachahap dira do di sa manganohed di Cristo

14 Machahap kamoava dira do di manganohed do
panganohdan taya, takwan arava o maparin a payahapan
no omonot do kanamonamoan as kano omonot do paka-
gatogatosan, a akma so kadi na maparinyan a mayrayay
no kasarisarian kano sehdang. 15 Ta arava o maparin
a payahapan ni Cristo as kani Satanas anmana maparin
paro a mayalit o onotan no maytarek so panganohdan?
16 Maparin paro o vahay no Dios a dadayan sira so
diosdiosan? Kapanmohen nio ta inio o mismo aya a tayto a
yanan no maviay a Dios, ta niaya o vinata na,

"Machipanghovok ako anti dira a mapawnot sira, ta
yaken anti o Dios da as sira anti o tawotawo ko."

17 "Dawa pachisiayan nio sa as kavidin nio a machitay-
wawa dira, kwana no Apo taya, as katadichokod nio na
do mararahet sawri a paparinyen da tapian hapen koynio
diaken,

18 as kayaken anti no Ama nio, ta mayvadiw kamo anti
a kamanganakan ko a mahahakay kano mavavakes,
kwana no makapamarin aya a Apo ta."

7

1 Dawa makayamot do akma saya sia a promisa diaten a
ichaddaw a kakakteh am mayanong o kapachivawa ta do
manlapolapos so aktokto as kano karakohan ta as kanawri
no mavidin ta chitachitahen o kapakanamonamo ta a mian
so kamo do salapan no Dios.

No chintokto ni Pablo dira do kakakteh do Corinto

2 Tayto namen a ichahoho o kaywang nio do tawol nio
a omrisibi diamen takwan arava o pinakagatosan namen
anmana inotapan namen as arava o pinarahrahtan namen
dinio. 3 Ara koava ya vatahen do kakey ko a mapaytotwaw
so chinakolangan nio takwan vinata ko na o kafermi namen
a makanakem as maddaw ninio a mintras maviay kami as
kaparin namen a machitangked dinio do atavo a aran do
kadimanan namen, 4 ta rakoh o saray ko ninio as kaparin
ko a omdaay no komwan do kapichapian nio as kainio no
tomoroh diaken so kasoyosoyotan kano omyavayo so angdet
ko an mian ako do pakasisian kano kangsangsahan.
5 Ta do nakawara namen do Macedonia am arava o
kapaynehah no karakohan namen do kayan da no ma-
pakasiasi diamen do atavo a ngayan namen as kapachirapa
pa no kafermi namen a malijat ninio a nakadngey dana
so Evanghelio aya. 6 Amna no Dios aya a tomoroh so
angdet am pinavayat na o kawara ni Titus a nia so oyod
namen a chinasoyot. 7 Chinasoyot namen o nakapayvovoya
namen aya as kanatonan no nadngey namen ori sia o
kaoyod na a napia no nakarisibi nio sia a nia pa so oyod na
chinasoyot, as kanakem na pa sia diamen o nakapanehseh
nio as kaari nio makanakem diamen as kahoho nio na a
makavoya diaken a nia so oyod ko a chinasoyot. 8 Oyod o
nakamidiw na marahmet no natolas kori dinio amna rakoh
ava o sehseh ko a naytolas as aran chinaynyenan kamo am
nayendes ava ya. 9 As no tayto koaya a paysoyosoyotan am
no nakatoroh koavawri dinio so lijat no aktokto asna no
nakapayvadiw na nia a pakayapoan no pinanehseh nio as
kapaypavawa nio dia o pinakagatosan niori a nia so sivog
a mayanong as kahohoan ninio no Dios. 10 Takwan no
kaskaskad so aktokto a yapo do Dios am mapawnot so tawo
a manehseh as mayvidi do Dios a nia so oyod a mapia as
tomoroh so kalibrian, amna no lijat no aktokto no tawo a
machisobna do Dios am mapawnot do kadimanan. 11 Ta
tiban nio pa kono o tayto aya naparin dinio. Oyod a napia
o nakaskaskad nio so karakohan nio as nakachita nio so
kapaysonosonong no atavo as nakalisto nio a omdisiplina
so sivog aya namarin so gatos do nakapayvavakel nio a
mapavawa so pachirapasan nio a disiplina a yapo diaken.

Amna aran mian o kamo nio niaken am chinakey nio yaken
a mavoya as nakahoho nio pa a domngey so niyokoyokoran
ko ninio do komapet do tawo awri a nakagatos. Do diaya,
kakakteh am tayto koynio a ipakamia do kaari nio minparin
so mayanong nio a parinyen.
12 As do nakapaytolas kori dinio am voyvoh ava o
kakey ko no kadisiplina nio so nakagatos awri as kano
kapaysonosonong no atavo do pinakagatosan nawri asna
naytolas ako do kahoho ko pa a omdididiw so addaw
nio niamen. Do diaya am mapanmo no Dios o atavo.
13 Makayamot do akmaya sia a pinarin nio am oyod a
rakoh o nakapayavayo no soyot kano angdet namen as
kanatonan no nakapachirapa pa no nakadngey namen sia
o nakaoyod na mapia no nakayavayava nio ni Titus a
nia so chinabo no lijat no aktokto na as kano oyod na
chinasoyot. 14 Ichakey ko pa o kapanmo nio sia ta do
manam so nakangay dinio ni Titus am nidaay koynio sia
do kaoyod nio a mapipia as karakoh no kasaray ko ninio as
do diaya am arava o pinaychawawan ko, ta chinaproyban
na kono o kaoyod no atavo saw a vinata ko a kaparin nio.
As alit na am chinaproyban nio pa o kaoyod no atavo sa a
vinata ko dinio. 15 Tayto kamo a fermi do aktokto na as
kasanib na makanakem so napia awri a kayavayava nio
nia as kanatonan no nakadngey nio sia kano nakatoroh
nio dia so anib a asa ka pachirawatan no Dios. 16 Do
kanakenakem ko so akma saya sia a naparin am oyod a
rakoh o kasoyosoyotan ko as kapaypangay no saray ko
ninio.

8

No kaparin no katoroh do Dios no asa ka Cristiano

1 Kakakteh, ichahoho namen pa o kapanmo nio sia
o napaparin no sidong no Dios dira do mian saya do
timtimban do Macedonia, 2 ta aran do panghovokan no
pakasisian da kano kapakasiasi da am minyan pa o oyod a
rakoh a kasoyosoyotan da a mapanatay kano somidong sira
so kadwan a kakakteh ta. 3 Katestigoan ko ya do nakasivog
na yapo dira no nakatoroh daya as machirapa pa daw am
tomnoroh sa so manghavas kano logar da a ichaytoroh, 4 ta
inahes da pa diamen o katoroh namen dira so privilihio a
somidong sira so kakakteh ta sawri do Jerusalem. 5 Amna
do di namen a inahahaw am voyvoh ava o sidong aya o
tinoroh da, ta nanma da itoroh o karakohan da a mayserbi
do Dios as kapasivog da sia o kadngey da diamen do kania
no mapanmo da a sivog a kakeyan nira no Dios.

6 Dawa do akmaya sia am chinahoho namen o kapirwa
dinio ni Titus tapian mapatongtong nio o pinasitnan awri
ni Titus a kapaychepeh so ichapanidong nio a nia so oyod
a mapia. 7 Tayto kamo na mahni so saray, kapipia nio na
mangononong as katayto dana rakoh no kasolivan nio as
katayto rakoh no addaw nio niamen kano kanakenakem
nio so kadwan amna ichahoho ko pa an maypaypangay pa o
kayan no kasoyosoyotan nio do komwan do katoroh as kano
kapanidong sira so kakakteh a mian do pangaylanganan.
8 Amna ara koavaynio a iyokoyokod asna no kakey ko a
mapanakem nia dinio o katayto da aro no kakakteh ta a
masoyosoyot no akmaya sia a parinyen a sira so maparin
nio a pachalitan a nia pa so kavoyan sia o kasomnivog nio
a rakoh so addaw. 9 Ta mapanmo nio o makakniknin aya a
grasia no Apo taya a si Jesu Cristo a iya so taydira so atavo
a kaynakman am naytawo a oyod a makasiasi tapian yaten
a somnivog a makasiasi am mayvadiw ta a maynakem do
nakaiya no nayvadiw a makasiasi.
10 Dawa do komapet do akmaya sia am tayto ko vatahen
o kanawri no mayanong o kapatongtong nio sia o niplano
niori kaminsawan do kaari nio makapanmo so kainio no
napasitnan so akmaya sia, 11 tapian mavoya o kasivog nio a
makey a mapatohod sia o tori niori niplano a kapanidong,
12 as an somnivog do aktokto nio o katoroh nio am ipakamia
no Dios o maparin nio a ichaytoroh, ta panapanayahen nava
a itoroh nio o abo dinio. 13 Amna ichakey koava o kainio no
karahmetan as kabo no itoroh no kadwan, 14 asna do kainio
no yanan na sichangoriaw am mayanong o kasidong nio
sira so tayto aya mangaylangan tapian an mawara o kainio
no mian so pangaylanganan so sidong am makarawat kamo
so sidong a nia so mapia a kaparin no kapaysidosidong nio.
15 Akma ya so nakatolas do Chirin no Dios a komapet dira
do taga-Israel kaychowa,

> “No nakakpeh so aro am naysobra ava as no nakapa-
> pere am naykolang ava.”

No nakatovoy da Titus do Corinto

16 Mamahemahes ako do Dios do katayto ni Titus a
makakma diaken so kanakem kano kaktokto ninio, 17 ta
voyvoh ava o nakatovoy namen sia dinio o inangangay na
asna makayamot do kasivog na mahoho a makavoya dinio.
18 Tayto pa o machivan sia a kakteh ta a iya so mapia so
kasincharan sia do mapia a kapayserbi na do komwan do
Evanghelio do atavo a timtimban, 19 as iya pa o napidi no
timtimban a rarayay namen do trabaho aya no kaparapit
so sidong a nia so tayto rakoh a pamahmahsan do Dios no

atavo as kano kavoyan pa sia o kasivog namen a mahoho
a manidong. 20 Do akmaya sia trabaho am tayto kami
a oyod a makapatak tapian abo parahtan da diamen do
katayto na rakoh no kantidad no pamondanan namen aya,
21 takwan nawri fermi namen a chitahen o kalinis no atavo
a parinyen namen do salapan no Dios as kan do kavoyan
sia no tawotawo.
22 Tayto pa o asa ka kakteh a machirayay dira do dadwa
aya a iya so chinaproyban namen a mapangto as ma-
pawyoyod do atavo a parinyen na as tayto pa nayparakoh
so soyot a mayserbi a makayamot do karakoh no saray
na ninio. 23 No mavavata ko di Titus am rarayay ko ya
a pachirawatan no Dios dinio as sira o rarayay naya a
kakakteh ta am mayserbi sa ya as natovoy sa no timtimban
a sira so tayto a pamatoan si Cristo do mapia a dadakay
da. 24 Dawa ipavoya nio dira o rakoh a addaw nio tapian
mapanmo da anti no kakakteh saya a mintovoy sira o
kaoyod no atavo saya a vinata namen a komapet dinio.

9

No anongen no Cristiano do kakakteh na a maykaylangan

1 Do komwan do katoroh aya so sidong dira do kakakteh
am taywara pava kaylangan sigoro o kapaytolas ko a
mapanakem nia dinio, 2 ta mapanmo ko o kasivog nio
a mahoho a manidong a nia so nidaay ko dira do mian
aw do Macedonia. Vinata ko o nakapakayapo nio pa
kaminsawan a nakaprepara a nia so narakoh a mapasolsol
sira a makakma dinio a mian do provinsia no Acaya,* 3 as
tayto ko sa tovoyen o kakakteh ta saya tapian makaprepara
kamo a akma so tayto ko na nanakem do kadwan a kasivog
nio a mahanda a tomoroh, 4 ta maraway sigoro an mangay
ako dawri kanira no iMacedonia saya as kasnek nio do
kadi nio pa mahandan a akma so tori kori pinasigorado
dira, 5 as dawa naktokto ko o kapayanong no kapanma ko
sira so kakakteh saya a omprepara so ipanidong nio a nia
so somnivog a ichasoyot nio a itoroh tapian di kamo anti
akmay chinaobligadoan a tomoroh.
6 Kawayakan nioava ta no mayhahaw so nimoha am
mayhahaw o yanien na as no naaro so nimoha am omonot
a aro o yanien na. 7 Dawa mayanong o kapaychaponged
no tomoroh a nawri so itoroh o pinasivog na do aktokto
na a di chinaposposan, ta ichaddaw no Dios o masoyosoyot
a tomoroh, 8 as no Dios am kabendisionan na yaten so
manghavas pa kano pangaylanganan ta tapian maparin ta

* **9:2** 9:2 *Anmana:* Greece.

pa a makapanidong so kadwan. 9 Niaya pa o nakatolas a
Chirin no Dios do komapet aya dia,
"No madadam aya am masidosidongen as no
kapichapian naya am kawayakan ava anti."
10 As no Dios aya a tomoroh no mohahen no maytaketakey
as kano kanen ta atavo am iya pa o tomoroh nia atavo
o kaylangan nio tapian mian pa o maypangay a itoroh
nio do kadwan. 11 As no Dios am bendisionan naynio do
atavo tapian mian o kasoyosoyotan nio a tomoroh a nia so
maytadiorong a ichaaro no mamahemahes dia dira do tayto
namen aya parapitan so sidong nioaya, 12 ta no akmaya sia a
pariparinyen am nawri ava o atbayen na o pangaylanganan
da no kakakteh ta saya asna pakayapoan pa ya no oyod
a mapia a kapamahemahes da do Dios. 13 Rakoh anti o
kapamahemahes kano kasoyot da no makarawat aya so
sidong amna voyvoh ava anti o marawat daya o ichasoyot
da, ta no rakoh da anti a pamahmahsan do Dios am no
kayan no kavoyan sia o katayto nio na somnivog a omonot
do kakeyan ninio no Mangahwad taya, 14 a nia so tayto
ipaypasdep no kanakem da dinio kano kapachahoahok
da ninio do akmaya sia oyod a rakoh a kapichapian a
pinawnotan dinio no Dios. 15 Dawa pamahmahsan ta
o Dios a iya so tomnoroh diaten so regalo a abo so
kapachikomparan.

10

No nakaexplika nia ni Pablo o ministerio na

1 Tayto koynio a pachisiasian a mapangay sia do aktokto
nio o matanoy kano mapia a kaparin ni Cristo amna mian
sa o makavata sia o kanawri no kaoyod ko a mangdet
an marayi ako dinio as katahaw ko do salapan nio.
2 Amna tayto ko akdawen dinio o kadi nio mamarinyan so
ichapospos diaken a makarahrahmet so vahevahey dinio
a kanatonan da no tayto aya maparahet so kasincharan
diamen a pachirawatan no Dios do kavata da so kaakma
namen so kaaroan no tawo. 3 Oyod o katod namen a
akman so kaparin no tawo do tana aya pero ara namen
ava salangaten o kalaban namen sa do tanyan namen
a ayet, 4 ta yapo ava do ayet kano kasolivan no tawo
do mondo aya o yanan no saray namen an dia voken
a no makakniknin aya a ipakapamarin no Dios a nia so
omrarayaw so atavo a machisobna do kakawyoran aya. 5 No
tayto namen saya kalaban am no mangotap saya nanawo
kano rason as kano kasolivan no tawo a machisobna kano
omsaloval so mahosto a kasinchad so Dios. Chitahen namen

o kapamahbo no aktokto no tawo tapian sincharan da o
mato aya a anohed ni Cristo. 6 As dawa sira o mavidin anti
a machisobna do kawara namen dinio am torohan namen
sa anti so disiplina.

7 Kapiahen nio pa kono a iktokto o tayto a mismo a
kaparin no tawo. No mapamarahet saya diamen am idaay
da o kavoyvoh da a sira no tayto a omonot di Cristo amna
mayanong paroava an ara sa sivog a omonot di Cristo
o kapanmo da pa sia o kapaytawo pa diamen ni Cristo?
8 Maparin nio sigoro a vatahen o kagsal namen no anongen
namen aya amna vatahen namen pa ta no trabaho namen
aya dinio a yapo do Apo taya am arava o karahtan nio
nia ta ichapia nio ya as masigoro ko o kabo no di ko
makanitan do akmaya sia. 9 Amna pangayen nioava do
aktokto nio o kakey ko a omamomo ninio no tolas koaya,
10 ta mian sa o makavata sia o, “Mangdet kano marahmet o
kaparin no tolas na pero matahaw an machisalap do tawo.”
11 Kapanmohen no makavata so akmaya sia ta an ango
chinangdet namen a vatahen do tolas namen am maparin
namen a ipachisalap a vatahen.

12 Itoneng namen o kayan no katahawan namen a akma
so kadi namen a makanitan a omparin so parinyen da no
nangay saya dinio do kanianit da dia vatahen o kaoyod
da mapia as kayosad da mapaykomkompara so karakohan
da do tanyan da kakeyan nia. Niaya paroava o sivog a
makasnek a parinyen no makavata so kasolib na? 13 Amna
an mian o kagsal no kapayliliak namen am tiban namen o
kadi namen a manghavasan do pamandan no tinoroh no
Dios a anongen namen do kapayserbi namen dinio. 14 As
an mian sigoro o kaserbi namen so anongen namen aya
do kayan no yokoyokoran namen ninio am arava sigoro
ya manapas do kaari nio makapanmo sia o kayamen no
nanoma a maparapit sia dinio o Evanghelio aya ni Cristo.
15 An mian o kapamato namen so anongen namen aya
am nawri o manakem namen o natrabaho namen asna
maparapas kamiava so natrabaho no kadwan. As no
mavidin a dasal namen am no kapaypaypahni no saray nio
as kaparin na pa maypangay pa no kaparinyan namen a
machipayserbi dinio, 16 tapian maparin pa sa marapit no
Evanghelio o mararayi sawri dinio a kavahayan a abo pa
so nakarapit dira, takwan nawri ava o ichahoho namen
o kapawnot namen do tori dana sa narapit no kadwan a
mananawo. 17 Amna an mian o makey a mapamato am
no Dios o logar na pamatohen asna no karakohan nava a
nia so nakatolas do Chirin no Dios. 18 Ta arava o sinmo

no kapangononong do tanyan a kapichapian asna nawri o
rakoh so sinmo o kapakamia niaten no Apo taya.

11

No tinbay ni Pablo do di sawri oyod a apostoles

1 Ichahoho ko an di kamo machitnga do aro aya vahe-
vahey ko, 2 takwan oyod a rakoh diaken o kapaylalakam
ko dinio a padichanen do aran ango a ichabdibdis no
aktokto nio do kawnot kano kaddaw ta no Apo taya, ta
no kaparin koaya am akmay asa ka ama a tayto dana
nachitrato no anak na kanakan a mavakes do asa ka
mahakay a kakovoten na, as no tayto koaya parawatan
dinio am si Cristo. 3 Fermi koynio a ichalijat ta haman ko
an kawtapan kamo a nia so omdibdis so mapia a kawnot
nio di Cristo a akma so nakawtap di Eva no masolib ori
a boday. 4 Ta do kayan daya no mangay a mananawo
dinio so matarek do ninanawan namen dinio am oyod
nio sa ichakey a adngeyen. Mapawnonong sa so matarek
a komapet di Jesus. Vatahen da o kayan no espirito a
makasidong dinio a katadkan pa no narisibi nio naya a
Masanto a Espirito as kavata da pa so kayan no asa pa ka
evanghelio am no kapachioon nio dira. 5 Amna an maparin
nio sa anohdan o makavata aya so kaoyod da mapipia as
tayto a mapaychawaw dinio am logar nio yaken a adngeyen,
ta do hahawen ko am arava sigoro o paypapian da niaya
kaniaken. 6 Mapia akoava maydiskorso pero mapanmo ko
so hosto o pawnononongen koaya kakawyoran as no sivog ko
a kaparin am matayo ava dinio.

7 Sigoro nawri o pakayapoan no ichavata nio so kahbo
no anongen ko o kabo ori no aran dekey a paga a inahes
ko dinio do nakangay ko a mapawnonong so Evanghelio
no Dios dinio amna kapanmohen nio ta pinamahbo ko
o karakohan ko tapian maparin kamo a maypato do
kapayvadiw nio a kamanganakan no Dios. Ara paro do
hahawen nio o rakoh a sinadan ko do akma sia? 8 Akma ko
paro savay pinanakawan o kadwan a timban do kasira no
chinarahmetan do logar a gasto ko? 9 Ta do nakangay kori
dinio as kayan no kaylangan ko am arava o pinangahsan
ko dinio asna sira o kakakteh tawri a yapo do Macedonia o
tomnoroh no kaylangan kori. Pinavawa ko o kapangdaw ko
dinio so sidong as mavidin ko anti a pavawahen o karahmet
dinio a somidong diaken. 10 As do ngaran ni Cristo am
vatahen ko ta arava sigoro o maparin ko a paswaden do
kaparin ko a magsal nia o kaparin ko a di machidepende

dinio a taga-Acaya.* 11 Mayinmonmoan paro ya so kadi ko
addawan ninio? Omba, ta mapanmo no Dios o kasivog ko a
maddaw ninio.
12 Amna no ichavidin ko a di mangahes so sidong dinio
am tapian mabo o aro aya vahevahey da no kadwan saya a
mananawo do kavata daya sia o kalit no kaparin namen a
makarawat so sidong nio, 13 ta sira o akmaya sia am oyod
sava ya apostoles, ta mangotap sa ya as toman sa ya a
apostoles ni Cristo. 14 Amna ipaychaknin ava ya ta aran
si Satanas am maparin a mayvadiw a akmay asa ka mapia
anghel, 15 dawa ichaknin tava o kakma da si Satanas no
pachirawatan saya a toman omonot do kapichapian amna
no pamandan da nia am no kakastigo dira.

No pinandidiwan ni Pablo a asa ka apostol

16 Papirwahen ko pa iyahes o kapaypasinsia nio diaken ta
aran vatahen nio o kataywara ko na am adngeyen nio pa o
aro aya a vatavatahen ko, ta pamatohen ko pa o karakohan
ko. 17 No vatahen koaya do kapamato koaya am yapo ava do
Apo taya, ta chirin ya no sivog a mangononong a mapamato
so karakohan na. 18 As do kaaro daya no mapamato so
karakohan da amna machangay ako pa a mapamato so
karakohan ko. 19 Tayto dana rakoh o kasolivan nio pero
maychaknin ako do kadngey nio pa sira so abo saya so
mapia a kasolivan. 20 Oyod daynio sonongen a iyokoyokod
as kahap da pa so kartos nio. Machinolay kamo a
paysarasarayan da as kadaay da nia o katayto da makaparin
so akma saya sia dinio. 21 Nawri sigoro o vata da a kaparin
no somnivog a apostol amna maparin koava o akma saya
sia a parinyen da dinio. Tayto sa mahengdet a mapamato
so karakohan da a nia so mapasolsol diaken a machitaha
dira a mapamato so karakohan a aran mapanmo ko o kadi
na niayan no parinyen no mapipia so aktokto a tawo. 22 An
vatahen da o kaHebreo da am Hebreo ako pa. An taga-Israel
sa am Israel ako pa. Tayatayabo sa ni Abraham? Aran yaken
am tayabo ako pa ni Abraham. 23 Vatahen da o kapayserbi
da di Cristo amna rakorakoh paroava o natrabaho ko?
Mayanong ava ya sigoro a vatahen no asa ka pachirawatan
ni Cristo amna aroaro paroava o pinayparahanan ko a
kasaditan no trabaho do Apo taya? Nasanib ako na mapriso
as kano makarawat so taho as kasanib ko na mannganga
a toneng a madiman. 24 Naypipidima darana yaken a
kastigoan no Judeo sa so tatdo ori poho kano sasiam
a ka iplot no latigo. 25 Naypitdo dana o nakapahpah
da diaken. Nibatoan darana yaken. Naypitdo ako na

* **11:10** 11:10 *Anmana:* Greece.

mararayaw so sakayan a bapor as kapayawawat namen
so asa kahep kano asa karaw. 26 Do masanib aya a
kapaybibiahe ko am matatarek a pangananawan no viay o
nawara diaken. Mian o pannganngan ko do kapayatovang
ko do rakoh a moyog a danom. Mian sa o navayat ko a
bandido kanira no Judeo kano Hentil a makey a omdiman
diaken. Mian pa o kadelikadoan no viay ko do rarakoh
saya kavahayan, do desierto a kaboan da no tawotawo,
do taaw as kan do kalaban sa a toman kakakteh ta sa.
27 Nadidiw ko na o kaoyod ko a mavanah makayamot do
oyod a rakoh a trabaho ko, kasanib ko mapohaw as kano
oyod a maymetmet a kapteng kano kawaw ko. Mian dana
o nakahen ko a kolang so payoayoben kano pachisirongan,
28 as katadkan da pa nia am machirapa pa o kadi ko abhesan
a malijat no atavo saya timtimban. 29 An mian sa o makaha
pa so saray am tagrarahen ko o kaparin daya as an mian sa
o pinawnot da a makagatos am marahmet diaken do kakey
ko a machidiman nira.
30 Do kapospos aya diaken a mangononong so ipamato ko
so karakohan ko am nawri sa logar ko a pangononongan o
pinanahanan ko saya kasaditan as pannganngan no viay
ko a nia so mapavoya nia o kadekey no mapaparin ko
do tanitanyan ko. 31 As no atavo saya vinata ko am
katestigoan saya oyod no Dios a Ama no Apo taya si Jesus
a iya so dadayen a abo so pandan. 32 Manakem ko pa
sawen a parapahen do pinayparahanan ko saya am no
nakapagwardia nia no gobernador no patol a si Aretas
o kavahayan no Damasco tapian masigorado da yaken a
maholi. 33 Amna nakapangotap ako do akma saya sia tawo
do nakawlot da diaken no rarayay ko a masahod do alat do
makarang awri a gadagada.

12

Si Cristo o yanan no atavo ayet ni Pablo

1 Arava oyod a kapian no kapangononong aya so ipamato
so karakohan amna do kapospos aya diaken am pavatahen
ko pa sa o pinavoya as pinapanmo diaken no Apo taya.
2 Mian o mapanmo ko a asa ka tawo a manganohed di Cristo
a inahap a iyangay do hanyit amna mapanmo koava ta no
Dios o makapanmo sia so hosto an no mismo na karakohan
o nangay aya do hanyit anmana no pahad na. Katorse dana
a ka kawan o nakarahan a nakayapo do nakaparin na nia.
3 Maparin a voyvoh o pahad na anmana mian o karakohan
na no nangay aya do paraiso no Dios. 4 As no tawo aya am
mian o nadngey na a nia so dia parin a patoyohen as kano

di sa parin a pavatahen no chirin no tawo. 5 No akmaya
sia tawo am maparin a mian o rason na a mangononong so
komapet do karakohan na asna do tanyan ko na am nawri
sa o mayanong a pangononongan ko o mapavoya no kabo
no mapaparin ko do tanitanyan ko. 6 An sivog a nawri o
chitahen ko o kapamato ko so karakohan ko am mapanmo
ko o logar ko a pavatahen a ipamato diaken no tawo a nia
so somnivog a mapanmo da a oyod amna paydidichanan
ko o akmaya sia takwan ichakey koava o kapamato diaken
no tawo a manghavas pa kano kasincharan da diaken do
kapananawo ko.

7 Do kaoyod na aro no maparin ko a ipamato so karakohan
ko a akma so pinapanmo saya diaken no Apo taya am
tayto na pinaynolay no Dios si Satanas a tomoroh diaken
so rakoh a didiwen no karakohan ko a nia so ichadpet
ko kano mapakaro so kakey ko a mapamato so karakohan
ko. 8 As naypitdo am nikdaw ko do Apo taya o kapakaro
na so akmaya sia a didiwen ko, 9 pero niaya o tinbay
na diaken, “Torohan koymo so grasia a ichapayagwanta
mo, ta do kaboan no mapaparin mo am nia o mismo a
mapaypangay sia o kapanmoan mo so ipakapamarin ko.”
Dawa pipiahen ko a manakem o kabo no mapaparin ko
tapian maypatalamad o ipakapamarin aya ni Cristo do
viay ko. 10 As makayamot di Cristo am ichaydamnay ko o
kakahan ko, kainsolto diaken kano atavo a kasaditan kano
pakasisian diaken takwan no mismo saya a kakahan ko o
mapayvadiw diaken a mayet as mahni so kasaray no Dios.

No rakoh a addaw ni Pablo nira no iCorinto

11 Tayto ako a nakachirichirin so mapanmo ko a di ko
logar a pangononongan amna pinasolsol nio yaken do
nakadi nio nachidimanan niaken dira do nangay saya dinio
a makavata so kaapostoles da amna no sigoro ko am arava o
kapipian da niaya kaniaken. 12 Natalamad dinio o somnivog
a kaparin no asa ka apostol do nakarakoh no kapayagwanta
ko as kayan da no makakniknin a napaparin ko a yapo
do Dios. 13 Ara koavaynio a pinatarek dira do kadwan a
timban, ta an ango mapia a pinavoya ko dira am pinarin
ko pa dinio. Voyvoh a pinachitarek nio am no nakadi ko
a nangahsan dinio so sidong. Pakaboan nio yaken an ara
niaya o yanan no inyenen nio diaken.

14 Paypitdo ko na anti ya a mangay dinio am tayto pa
abo o nakapangahes ko dinio so aran ango a sidong. Inio
o kaylangan ko as no kartos nioava. Asa pa daw am no
inyapoan o mayanong a omdam so kamanganakan na as

no kamanganakan ava o omdam so inyapoan da.* 15 Arava
sigoro o mian diaken a di ko a soyotan a itoroh dinio a aran
no mismo ko a viay do komwan do ichapia nio, amna nia
paro o ipaypahanebneb no addaw nio niaken o kaoyod na
rakoh no addaw ko ninio?
16 Tarek a ara pa sa dinio o makavata sia, “Oyod o
kabo no nahap na diaten a kartos amna mabo ava o
chinahapan na diaten do matarek.” 17 Kapiahen nio pa
kono a naknakmen an dino yanan no nibentahan ko dinio,
ta aran do nakapaytovoy kori so mangay dinio, 18 am
pinayvanan ko pa di Titus so asa pa ka kakteh as masigoro
ko o kadi nio makaproyban dia o nakawtap dinio ni Titus,
takwan mapanmo ko o kaparin na nia tawo as kapanmo ko
so kapayalit no chintokto namen.
19 Maparin nio sigoro a vatahen o katayto namen a
omdefende so karakohan namen amna no kakawyoran
na a nia so katestigoan no Dios am tayto namen sa ya
a pavatahen do ngaran ni Cristo do kakey namen nia
maypahni o saray nio a ichaddaw a kakakteh. 20 As no
kakawyoran na am ichamo ko an adasan ko anti nio a abo
do kakeyan ko ninio as kawara ko anti dinio a maparawat
dinio so disiplina do kayan da dinio no maysosobna,
maynanahet as maychokontra, mayagom, maydaydaday
as maparahet so kadwan, mapamato so karakohan kano
kadwan pa sa di mayanong a paparinyen. 21 Tayto ko
haman an makarawat ako so pakasnekan do Dios as kangay
ko pa anti a mapanalasal so hoo ko do kayan da pa anti dinio
no di pa nanehnehseh no gatos da as katori da pa mamarin
so malalapos a pariparinyen kano kapangadwan.

13

No manawdi a yokoyokoran nira ni Pablo

1 Pamitdo ko anti ya a mangay dinio as do kayan anti no
paysekasekaran a parinyen ta am kaylangan o kayan dadwa
anmana tatdo a makatestigo do tayto nio saya ireklamo
tapian maparin a kapanganohdan o reklamo nio saya.
2 Dawa tayto koynio patanggalen a akma so nakapatanggal
ko dinio do nanma ori a kangay ko dinio, ta do kangay koaya
anti dinio am pahamohen ko sava parawatan so disiplina o
tayto pa dia tomnadichokod do tori kori pinatanggalan sira
a pakagatosan da. 3 As do kapangahes nio so proyba do
kasivog ko a apostol ni Cristo am niaya anti o atbay na, ta
mavoya nio anti o ipakapamarin ni Cristo do makarawat

* **12:14** 12:14 Ividang sa ni San Pablo o manganohed sa di Jesus do Corinto a akma nay romanes a kamanganakan.

saya so disiplina. 4 Oyod o nakaakma nay makaha do
nakapachinolay na papasken do kros pero tayto sia maviay
a oyod a rakoh so ipakapamarin a yapo do Dios. As maparin
a vatahen o kakaha namen pero tayto o ipakapamarin kano
othoridad namen a yapo do Dios do akma sia trabaho do
kayan namen di Cristo.
5 As no mayanong nio a askaskaren am no mismo nio a
karakohan an ara kamo somnivog a mavidin a masaray ni
Jesu Cristo as kalogar nio a fermi a makanakem so kayan
na dinio a katadkan na an ara pa dia somnivog o nakarisibi
nio sia. 6 As do hahawen ko am an parinyen nio ya am
makonvinyo kamo pa do kasivog namen a tawo no Dios as
apostoles ni Cristo. 7 Tayto namen a akdawen do Dios o
kabo no parinyen nio a logar nio a pakarawatan so disiplina
amna no kakey namen ava makahap so onor a mapipia
a mapawnot so tawo a maypapia asna ichakey namen o
kainio no mavahey a mapipia a aran akmay mapavoya ya
so kadi namen a makaserbian so othoridad namen. 8 Ta no
anongen kano chitahen namen am no kapasolsol namen so
kawnot do mapia, as dawa an abo o yokoyokoran namen
ninio am akmay abo o othoridad namen dinio. 9 Masoyot
kami an yamen o vatan so makaha as abo so othoridad do
kabo no yokoyokoran namen ninio do kahni dana no saray
nio, ta nia o sivog namen a ichahoho a kaparin nio. 10 Tayto
koynio a paytolasan tapian an mawara ako anti dinio am
kaylangan pava o kayan no disiplinahen ko, ta no othoridad
aya a tinoroh diaken no Apo taya am no kaparin ko so atavo
a ipaypahni no saray nio asna no kapangastigo koava nia.
11 Pakavosen ko na o tolas koaya a mamidimidin dinio
so Dios. Chitachitahen nio o kapia no dadakay nio as kano
kawnot nio do yokoyokoran ko saya ninio. Makapia kamo
so anod as kapakaradinep nio so viay a nia so kavoyan so
kapachipanghovok dinio no Dios a pakayapoan no addaw
kano karadinepan.
12 Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio a makakak-
teh. 13 Tayto pa sira mapakapia so Dios dinio o kakakteh ta
saya dia.
14 Itoroh pa dinio o grasia no Apo ta a si Jesu Cristo as kano
addaw no Dios Ama as kapachasa na dinio no Masanto aya
Espirito.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Galacia

Introduction

Do kapaypaaro no manganohed do Evanghelio aya ni Jesus as karapit na sira so dia Judeo am nawara o kwestion aya a komapet do pidipidit an logar pa saya onotan tapian abnekan so somnivog a Cristiano. Pinananawo ni San Pablo o kadi narana no pidipiditan a chitahen a patongtongen takwan no saray ni Jesu Cristo o soyid no viay no asa ka Cristiano. Amna nabo sava o minsobna sia ya ta nawri o pinawnonong da o kawnot do pidipidit tapian mahosto ta do salapan no Dios.

No Galacia aya am asa ka kavahayan do provinsia do Asia Minor a sakop no Roma. No tolas aya o minpawnot sira so aro sa a nabdis so panganohdan a mayvidi do nanawo kano onotan no Cristianismo. Malir pa dia o proyba sa do kaasa na ka apostol ni San Pablo a asa ka pinidi no Dios a maparapit so Evanghelio do atavo a kanatonan da no dia Judeo. Malir pa dia o mapia a explanasion an maypango o kapayvadiw na mahosto no asa ka tawo do salapan no Dios. No kavosan no tolas aya am komapet do dadakay no asa ka Cristiano a nia so resolta no addaw kano saray na a mian di Cristo.

Outline

Introduction 1:1-10
No othoridad ni San Pablo a asa ka apostol 1:11–2:21
No Evanghelio aya no grasia no Dios 3:1–4:31
No anohed kano anongen no Cristiano 5:1–6:10
Conclusion 6:11-18

1 Si Pablo ako a asa ka apostol a pinidi no Dios. No tawo
ava o tomnovoy diaken an dia voken a si Jesu Cristo kano
Dios Ama a iya pa so minirwa a omviay si Jesus. 2 Yapo pa
ya dira do atavo a kakakteh dia a rarayay ko. Tolas namen
ya dinio atavo a tayto a makpekpeh do maychaponged a
timban do provinsia aya no Galacia. 3 Tayto namen a
akdawen o kabendision dinio kano kapakarawat nio so
grasia kano kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios Ama
kano Apo taya a si Jesu Cristo 4 a iya so tomnoroh no mismo
a karakohan na a omadidi diaten kano mapanghomis diaten
do pakagatogatosan do mondo aya a nia so somnivog a mian
do plano no Dios kano Ama taya 5 a iya so mayanong ta a
pamatohen kano dadayen a abo dana so pamandan. Amen.

No mavoyvoh a kakawyoran a nanawo

6 Tayto ako a maychaknin do kaoyod nioaya makalo a
omonot do matarek a nanawo a komwan do kalibrian as
katadichokod nio do tomnawatawag aya dinio a makayamot
do rakoh a grasia ni Cristo. 7 No matarek aya ipananawo
da am kakawyoran ava as no kakey da a mapaychawaw
dinio do katadi da do sivog aya a Evanghelio a komapet di
Cristo. 8 Amna an mian o mapawnonong so machikontra
do pinawnonong namen awri dinio, aran yapo do gropo
namen anmana aran asa ka anghel a yapo do hanyit am
kapanmohen nio ta mian sia o avay no Dios. 9 Mirwa ko pa
ipanakem dinio o vinata ko naya dinio. An mian o aran sino
a mananawo so machikontra do tayto nio na panganohdan
am kapanmohen nio ta mian sia o avay no Dios. 10 Vatahen
ko paro ya do kakey ko a ipakamia no tawo? Omba! Ta an
no tawo o makamia niaken as dia no Dios am mayanong
akoava a pachirawatan ni Cristo.

No anohed ni Pablo a asa ka apostol

11 Kapanmohen nio a kakakteh, ta no Evanghelio aya a
tayto ko pawnonongen dinio am pinayapo ava no tawo.
12 Narawat koava ya do tawo as ninanawo ava ya diaken
no aran sino, ta si Jesu Cristo o mismo a napapanmo niaya
diaken. 13 Ari nio mapanmo o nakarahan a viay ko do
kawnot ko pa do anohdan namen a Judeo am oyod a nahara
o kapakasiasi ko sira so tawotawo sa no Dios do kakey ko
a omrarayaw so akmaya sia a panganohdan. 14 As arava
sigoro dira do katovoan ko o naypaistrikto kaniaken do
kawnot dia o relihion namen aya a Judeo. Chinita ko do
pandan no maparin ko o kapatongtong ko so anohdan da
no apoapo namen sa. 15 Pero no Dios a iya so tomnongdo
diaken a manam pa so nakawara ko as kano tomnawag aya
diaken do rakoh a grasia na niaken, 16 am pinasinchad na
diaken o Manganak naya tapian ipananawo ko sia dira do
Hentil. Dawa no tawo ava o pinachipanmoan ko, 17 anmana
nangay akoava dira do mian ori do Jerusalem a apostoles,
pero nangwan ako do Arabia as do kwanasaw am nayvidi
ako do Damasco. 18 Nakarahan o tatdo a ka kawan am nawri
dana o nakangay ko do Jerusalem a ombisita si Pedro as
kapachasa ko sia so kinse dias. 19 Ara pava o kadwan a
navoya ko a apostol an dia si Santiago a kakteh no Apo taya
a si Jesus. 20 No tayto koaya a tolas dinio am nia sa o mismo
a naparin. Katestigoan no Dios o kaniaya no kakawyoran.
21 Kwanasaw am nangay ako do kavahayan sa do
provinsia no Syria kano Cilicia. 22 Di da pa yaken a
masinchad no nanganohed dana saya di Cristo do matatarek

a kakpekpehan do provinsia no Judea. 23 As no moyvoh da
mapanmo am no katayto ko na mananawo nia o mismo
aya panganohdan a chinakey ko a pabohen as kano nia so
pakayapoan no kapangatetek ko so omonot dia. 24 Dawa
oyod a rakoh o kadaday da so Dios do akmaya sia a pinarin
na do viay ko.

2

No nakapaypapanmo da Pablo kanira no kadwan pa sa apostoles

1 Nakarahan o katorse a ka kawan am nayvidi ako do
Jerusalem. Nachivan sa diaken sa Bernabe kani Titus.
2 Nangay ako daw do nakayokoyokod na niaken no Dios
a mapapanmo nia dira o pinananawo kori dira do Hentil
saya. Pinanma ko pa ya a ipanakem dira do sincharan
da sa a adngedngeyen do kakpekpehan daw tapian abo
o mapakamarahet so ipananawo ko a nia so maparin a
omrarayaw sia o nakarahan kano manam pa a kapananawo
ko. 3 Do nakadngey da so ipananawo koaya am chinakey
da dawa si Titus a asa ka Griego am niyokoyokod da pava
a omonot do panyokoyokoran aya no kapatoli. 4 Amna
mian sa o nachisagel a toman kakteh a nawri so chitahen
o kapamarahet da sia o kalibrian taya a mian di Jesu
Cristo as kakey da pa mapaychawaw so kadwan a mayvidi
do adan aya kavahoran kano onotan. 5 Amna arava o
nakabdibdis namen do kakawyoran aya no Evanghelio
a tayto ta paytetnekan tapian mavidin a maytetnek o
kakawyoran aya.

6 Sira o mismo awri a adngedngeyen da no nanganohed
sa di Jesus am arava o aran dekey a nirapan da do nanawo
ko amna ichabdibdis ava no anohdan ko o anongen da, ta
mapanmo ta o kadi na mangatatadkan no Dios so tawo.
7 As no kakawyoran na pa am sinincharan da o nakatoroh
na nia diaken no Dios a trabaho ko o kapawnonong ko sia
o Evanghelio aya dira do Hentil a akma so nakaparawat
sia no Dios di Pedro o kapawnonong na sia ya dira do
Judeo. 8 Ta no Dios aya a minparin diaken a apostol dira
do Hentil am iya pa o minparin si Pedro a apostol dira do
Judeo. 9 Dawa sa apostol Santiago, Pedro kani Juan a sira
so adngedngeyen da, do nakasinchad da dia o kayamen no
tinongdo no Dios a mananawo dira do Hentil a akma so
nakatongdo sira a mananawo dira do Judeo am nialamano
da yamen a pavoyan da nia o kalit namen a pachirawatan
no Dios. 10 No moyvoh a vinata da diamen am no kadi

namen a makawayakan dira do mian so kaylangan amna niaya o somnivog a ichasoyot ko a parinyen.

Sa Pablo kani Pedro do Antioc

11 Do kwanasaw do nakangay ni Pedro do Antioc am nisobna ko sia do kaoyod na matalamad no kadi na mayanongan no pinarin naya. 12 Ta do kadi da pa nawaran no tinovoy sawri ni Santiago a Judeo* am nakey pa a machihanghang si Pedro dira do kakakteh ta saw a Hentil. Asna mawara sa o tinovoy ori ni Santiago am nakey pava machihanghang dira, ta ihawa na an mian o mavavata da sia no Judeo sawri.† 13 As do nakavoya da so nakapachivawa ni Pedro am nyeng sa o Judeo sawri a machitaha aran mapanmo da o kabo no rahet na, as aran si Bernabe am chinaposposan a machitaha a makayamot do naparin aya. 14 Do nakavoya ko so kadi na mayanongan as kapachitarek na nia do kakawyoran aya a Evanghelio am vinata ko di Pedro do kadngeyan da sia atavo, "An imo asa ka Judeo as di mo kawnotan o panyokoyokoran nio a Judeo am paposposen mo paro sa o Hentil saya a nawri so onotan?

No saray o ichalibri no aran sino a tawo
(Roma 6:5-6)

15 "Yaten a Judeo am akma tava so kaparin da no Hentil a di omonot do pidipidit sa, 16 amna mapanmo ta o kabo no mayvadiw a mahosto do salapan no Dios do kawnot do pidipidit sa, dawa chinasaray ta si Jesu Cristo a iya so machimavoyvoh a omparin diaten a manamonamo do salapan na, takwan marawat tava ya do mapia a pariparinyen ta. 17 Pero an pasadahen o pidipidit no Dios no asa ka tawo a sincharan narana a manamonamo a makayamot do nakasaray na ni Cristo am maparin paro a vatahen o ka si Cristo no pakayapoan no kapakagatos? Omba! Ta si Jesus am sobnahen na o atavo a gatos. 18 No tawo a mayvidi do tinadichokoran na kavahoran am nawri o makagatos. 19 Dawa nawri pava o chitahen ko o kapatongtong ko sira so matatarek a paparinyen no asa ka Judeo as no tayto ko na a chitachitahen am no kapakamia ko so Dios do viay ko. 20 Tayto dana o vayo a viay ko sichangoriaw a makayamot do saray ko no Manganak aya no Dios, as dawa no adan a kaparin no viay ko am tadichokoran ko na, takwan si Cristo o mismo a yanan no viay ko as maynolay diaken a iya so naddaw as tomnoroh no viay na a makayamot diaken. 21 Ichakey koava o kapabo ko so sinmo no rakoh aya a grasia

---

* **2:12** 2:12 Sira o tinovoy aya ni Santiago a Judeo am manganohed dana sa di Jesus. † **2:12** 2:12 Mian o chinaydadakayan da sia no Judeo a kadi da machisaglan dira do Hentil an koman.

no Dios. As an vatahen ta o kaparin ta mahosto do salapan
no Dios do tanyan ta ayet do kawnot ta do pidipidit sa am
payvadiwen ta o nakadiman aya ni Cristo a abo so sinmo.”

3

No paytadkan no kasaray kano kawnot do pidipidit

1 Inio a taga-Galacia, ango paro nawara do aktokto nio
dawa naychawaw kamo as katadichokod nio do tayto nio
naya mapanmo a kakawyoran a komapet do nakadiman
ni Jesu Cristo. 2 Iyahes ko pa ya dinio: Nirawat nio paro
o Espirito no Dios do nakawnot nio do pidipidit anmana
do nakapanganohed nio do Evanghelio aya do nakadngey
nio so ninanawo koaya dinio. 3 Kapiahen nio pa kono
a iktokto ya. An somnitnan kamo a omonot di Jesus do
sidong no Espirito no Dios am tadichokoran nio na paro
sia as kaktokto nio nia o kaparin nio a mapakamia so
Dios do tanyan nio a ayet? 4 Nayagwanta kamo paro a
pakasisien da do sincharan nio a abo so sinmo? 5 Narawat
nio paro o Espirito aya no Dios as kayan no makakniknin a
pariparinyen na do panghovokan nio do nakawnot nio do
pidipidit na sa anmana do nakapanganohed nio.

6 Akma si Abraham am chinasaray na o Dios a mapa-
tongtong so nipromisa na as sinincharan sia a mahosto
do salapan no Dios. 7 Dawa tayto a matalamad o kasira
no masaray no Dios o abnekan so somnivog a tayatayabo
ni Abraham. 8 As pinapanmo pa no Dios do manam so
kayan no nakatolas a Chirin na o kaparin no aran no
Hentil a mayvadiw a mahosto do salapan na a makayamot
do saray. Niaya o vatahen na, “Makarawat sa anti o
atavo a kavahayan so bendision a makayamot do asa ka
tayabo mo.” 9 Dawa no atavo a tawo a manganohed a
akma so nakapanganohed ni Abraham am makarawat sa
so bendision a akma si Abraham.

10 No tawo a masaray nia o tanyan na mapaparin do
kawnot na do pidipidit sa am tayto sia do panayahboan
no kastigo takwan nia o vatahen no Chirin no Dios,
“Kakastigoan o atavo a di makapatongtong sia so atavo
a nakatolas a pidipidit.” 11 Tayto matalamad o kabo no
mayvadiw a mahosto do salapan no Dios do tanyan na
ayet a omonot do nakatolas a pidipidit, takwan niaya o
nakatolas, “No tawo aya a sincharan no Dios a mahosto do
salapan na am mian o viay na a makayamot do saray na.”
12 Oyod a matalamad o paytadkan no kasaray aya ni Cristo
as kano kawnot do pidipidit, ta niaya o nakatolas, “No tawo
a komtokto nia o kalibri na do kawnot na do pidipidit am

mayanong o kabo no pasadahen na, aran asa, tapian malibri
sia.”
13 Amna inadidi na yaten ni Cristo do kastigo ta do kaiya
no mismo a romnawat so mahara a kastigo ta. Ta niaya
o nakatolas, “An sino o mapasek do kros am nakarawat so
mahára dana a kastigo.” 14 Dawa sichangoriaw am maparin
dana o aran sino a sincharan a mahosto do salapan no Dios
a akma si Abraham as kapakarawat na so nipromisa naya
no Dios a Espirito na do kasaray na ni Jesu Cristo.

15 Niaya a kakakteh am maintindi ta do kapanmo ta sia o
kadi na maparinyan a abdibdisen no pinaypapanmoan an
tayoka dana ferman o katolasan na. 16 No promisa kano
trato aya am tinoroh di Abraham kano asa do tayabo na.
Aro sava do tayatayabo ni Abraham o yanan no promisa
naya ta voyvoh si Cristo. 17 Niaya o ichakey ko a vatahen.
No pidipidit aya am tinoroh di Moises do masngen a 430
so ka kawan a nakarahan no nakatoroh na so promisa
naya a komapet di Cristo, dawa maparin nava abdibdisen o
nanma aya trato. 18 As an no logar taya marawat as ahohen
ta pa do kawnot ta do pidipidit am ara tava marawat a
asa ka promisa; pero tinoroh na ya no Dios di Abraham
a makayamot do kayan no trato dia no Dios.

19 Ango paro plano no Dios a tomoroh pa nia o pidipidit
saya. Tinoroh ya tapian maypatalamad o kaaro no sinadan
no tawo a manda do kawara no tayabo aya ni Abraham a
iya so promisa no Dios, as no pidipidit saya am pinagtin da
no angheles a nanahan di Moises. 20 Pero no Dios a mismo o
tomnoroh kano napatongtong so promisa naya a dia akma
so pidipidit a kaylangan a patongtongen no tawo.

21 Machikontra paro o promisa aya do pidipidit saya?
Omba! Asna no kapaytarek no kaserbian da. Ta an
mapayvadiw na yaten a manamonamo no kawnot ta do
pidipidit am nawri dana o onotan, pero makatoroh ava
ta no kakawyoran na am ara tava makawnot dia. 22 As
makayamot do kapaytavo no tawo a nakagatos a nia so
vatahen no Chirin no Dios am no promisa aya kalibrian am
maparin a marawat no aran sino a masaray ni Jesu Cristo.

23 Do kabo pa no saray ta am mian ta do panayahboan
no pidipidit. 24 No pidipidit paya mismo o napasinchad nia
diaten o sivog a kaparin no viay ta a manda do nakawara
ni Cristo a omparin diaten a manamonamo do salapan no
Dios. 25 Do katayto narana ni Cristo am ara ta pava do
tiempo no pidipidit. 26 Ta makayamot di Jesu Cristo am
tayto kamo na pinayvadiw a kamanganakan no Dios do
nakasaray nio nia. 27 As no atavo a machividang di Cristo do

nakabawtismo dira am mian dana o vayo a kaparin no viay
da. 28 No kavoyan sira no Dios o atavo aya a manganohed
di Jesu Cristo am ara pava o ichatatarek no Judeo kano
Hentil, no mian so apohen kano abo so apohen, mavakes
anmana mahakay, takwan do ngaran ni Jesu Cristo am tayto
kamo na a maychakasa. 29 An ara kamo na di Cristo am
tayatayabo kamo ni Abraham as kapakarawat nio pa anti
so nipromisa naya no Dios dinio a akma so nakapakarawat
ni Abraham so nipromisa sa no Dios.

4

1 Mapanmo ta am no asa ka metdeh a mian so rakoh a
amohonen do ama na am arava o anohed na a maynolay do
kaynakman no ama naya, 2 as dawa mian sa o machonong
dia kano mapaynananawo sia a manda do tinongdo no ama
naya a kaparin narana a maynolay do amohonen naya.
3 Niaya mismo o kaparin ta a manam so nakasaray ta ni
Cristo. Mian ta do panayahboan no matatarek a onotan
a nia so mapakovot diaten. 4 Pero do tinongdo no Dios a
tiempo am nawara do asa ka mavakes si Cristo a asa ka
Judeo a mian do panayahboan no pidipidit. 5 Nawara sia
a omadidi so atavo a mian do panayahboan no pidipidit
as kapayvadiw na diaten a kamanganakan no Dios. 6 As
makayamot do kapaykamanganakan narana dinio no Dios
am tayto dana do tawol nio o Espirito ni Cristo a iya so
tomoroh so anohed nio a tomawag do Dios a ichaddaw a
Ama nio. 7 Dawa tayto naranaynio a pinayvadiw no Dios a
kamanganakan na a mian dana so anohed a mangamohon,
as akma kamo pavay pachirawatan.

No ichahoho ni Pablo dira do taga-Galacia

8 Do nakarahan a tiempo do kabo pa no saray nio no Dios
am matarek o chitachitahen nio a nia sa so minpakovot
dinio. 9 Pero sichangoriaw am tayto nio na napanmo o
kakawyoran aya a mian do Dios as kano tayto kamo na a
nayvadiw a kamanganakan na. Dawa payvidian nio pava o
tayoka nio naya a tadichokoran a onotan kano kaparin no
viay. 10 Do nakarahan am do vata nio as nawri o ipakamia
no Dios o pariparinyen nio sa do matatarek a fiesta kano
kadwan pa sa pidien nio a araw. 11 An payvidian nio sa ya
am arava o sinmo no rakoh a lijat ko a omnanawo dinio.
12 Tayto ko akdawen dinio o kapakakma nio diaken a
omonot do kakawyoran aya a akma so nakasonong ko
a makakma dinio. Oyod koynio a ipakamia do dadakay
nio diaken, 13 ta naganit ako do kayan ko dinio a nia so
chinavidividin ko a omnanawo dinio, 14 pero pinakayapoan

ava ya no kaskeh nio a domngey diaken. Pinansin nioava
o kakahan aya no karakohan ko an dia no nakarisibi nio
diaken a asa ka mato a pachirawatan no Dios as kano akma
so karisibi nio si Jesu Cristo. 15 Tod nio na paro kawayakan
o soyot niori kanaw? Mapanmo ko o karakoh no addaw
nio niaken, ta an maparin am tinoroh nio pa diaken o
mata nio. 16 Amna pakayapoan paro no solian nio niaken
sichangoriaw o kavahey koaya nia dinio o kakawyoran aya?
17 No tayto saya mananawo so matarek dinio am matarek
o mian do aktokto da, ta ichakey da o kararayaw no mapia
a kapaychakasa ta as kasira dana no onotan nio. 18 Mavid
o kapia no ipavoya da dinio an somnivog da ichakey o
ichapia nio, a dia moyvoh do kayan ko a makavoya sira.
19 Ichaddaw ko a kamanganakan, tayto ako a rakoh so
kapandidiw a akmay asa ka ina do kapaynananawo ko dinio
a manda do kaparin nio na omonot do kakeyan ninio ni
Cristo. 20 Tayto oyod a rakoh o kahoho ko nia o karapit
ko dinio tapian mapia o kapaychakasikasisirin ta, ta tayto
koynio a ichalijat do karayi koaya dinio.

No trato sa a irepresenta da Hagar kani Sarah

21 Inio a tayto a makavata sia o kapayvidi nio a omonot
do pidipidit sa am ara nio mapanmo o inmonmoan da
no ichakey nioaya onotan? 22 Mian o nakatolas a nia so
kaintindian ta sia. Mian o dadwa ka kamanganakan ni
Abraham. No asa am anak na do pachirawatan na, pero
no asa am anak na do sivog na a kakovot. 23 No anak
naya do pachirawatan na am nawara akma so atavo a
kametdehan pero no anak naya do kakovot na am nawara
a makayamot do nakapaypromisa nia no Dios do katoroh
na so asa ka tayabo di Abraham. 24 Niaya am tayto
ipavoya na nia diaten. No dadwa saya a ka mavavakes
o mapavoya nia o dadwa saya a kaparin no trato no
Dios do tawo. No asa aya a trato am yapo do tokon no
Sinai a nia so irepresenta ni Hagar a asa ka pachirawatan
as pachirawatan so tayatayabo. 25 Si Hagar aya a yapo
do tokon no Sinai do Arabia o omrepresenta no atavo a
tawotawo do Jerusalem a tayto do panayahboan no pidipidit
sa. 26 Pero yaten am arava o mapakovot diaten a pidipidit,
ta machangay ta do kavahayan aya do hanyit a mayngaran
so Jerusalem. 27 Takwan niaya o nakatolas,

> “Imo a mavakes a di makapayanak am makasoyot
> ka. Mayak ka do soyot mo, imo a di pa nakadidiw so
> kapaymanganak. Takwan aroaro anti o akma na say anak
> no mavakes a chinaroan no kakovot na kano mavakes
> awri a mian so kakovot.”

28 Kakakteh, yaten o kamanganakan aya no Dios a
nipromisa na a akma si Isaac. 29 Akma so nakakontra sia
no anak aya no pachirawatan aya si Isaac am kontrahen
da pa yaten a kamanganakan no Dios no tawotawo saya
a tayto pa pakovoten no matatarek a onotan da. 30 Amna
niaya o vatahen no Chirin no Dios, “Abraham, pakarohen
mo o pachirawatan aya kano manganak naya takwan arava
o natay na do amohonen no anak moaya do somnivog mo
a kakovot.” 31 Dawa kakakteh, oyod a matalamad o kadi na
maytayatayaboan diaten no pachirawatan aya a mavakes
a pakovoten an dia voken a no kapaykamanganakan na
diaten no Dios a malibri a akma so atavo a tayatayabo no
mavakes aya abo so mapakovot sia.

5

No somnivog a inmonmoan no kalibrian taya

1 Makayamot ta nilibri kamo na ni Cristo am makahni
kamo na as kadi nio na mayvidian do adan nioaya kava-
horan. 2 Katovidan nio kano kapanmohen nio ya. Nisobna
kano tinadichokoran na si Cristo no aran sino a mayvidi
a machidepende do kayan no tayongkad do karakohan
na* a asa a ka Judeo. 3 Pavatahen ko pa ta an sino
o mayvidi a omonot do akmaya sia a panyokoyokoran
am katiban na o kabo no pasadahen na a aran asa an
nawri o ichasaray na a ompayvadiw sia a mahosto do
salapan no Dios. 4 Inio a komtokto nia o kapayvadiw
nio a mahosto do salapan no Dios do tanyan nio ayet do
kawnot nio pa do matatarek a pidipidit am tayto kamo
na a nachisiay di Cristo as katadichokod nio do grasia
aya no Dios. 5 Takwan machimavoyvoh do kasaray ta ni
Cristo do sidong no Espirito no Dios o ipakarawat ta so
kanamonamoan, 6 takwan do katayto ta na di Jesu Cristo
am no nakatayongkad ava do karakohan ta o maimportánte
dana asna no kasaray ta ni Jesu Cristo a nia so mavoya do
addaw ta no Dios kanira no kakakteh ta sa.
7 Ari dana mapia o kaintindian nio so kakawyoran aya
as sango sa o napaychawaw kano minpabhes aya dinio a
omonot do kakawyoran aya. 8 No akmaya sia a tayto nio
pinaychawawan am yapo ava do Dios a iya so tomnawag
diaten. 9 Kapanmohen nio ta no dekey a kapaychawaw am

---

* **5:2** 5:2 No tayongkad aya do karakohan am no kapatoli da ta nia o niyokoyokoran nia no Dios si Abraham do nakatongdo na sia a ama no nasion aya no Israel. No akmaya sia a marka am kavoyan sia o kawnot da do pananawan da no Judeo. Mian ya do Genesis 17. No kapatoli aya am oyod da kaistriktoan a onotan no atavo a Judeo.

akmay libadora a makapaimoay so atavo a pachisaglan na
a arina. 10 Amna tayto ko ichasaray o Dios do kasehdang
na dinio tapian maychakasa ta omonot do kakawyoran aya
a makayamot do katayto ta masa di Cristo. As tayto ko
masigoro o kapakarawat na so kastigo no makey aya a
mapaychawaw dinio.
11 Kakakteh, an ara oyod o vatahen da no maparahet
aya diaken do kavata da so kapananawo ko nia o kaparin
ta machidepende do kayan aya no tayongkad do karako-
han am logar da pava yaken a sobnahen. Takwan no
pakayapoan no solian daya niaken am no kapawnonong
koaya sia o kapachimavoyvoh ni Cristo a napasek no
Manlibri. 12 No tayto ko ichakey dira do mapaychawaw aya
dinio am no katod dava tayongkaran so karakohan da as no
kanganingani na pa no parinyen da!
13 Kakakteh, tinawagan naynio no Dios as ara pava o
pachikovotan nio; dawa onotan nio pa sava o marahet
a ichahoho no karakohan nio asna no kapayserbi nio
do kadwan dinio a makayamot do addaw. 14 Ta niaya
o paytavoan no atavo a mapia a pariparinyen anmana
pidipidit, “Ichaddaw mo o kapayengay mo a tawo a akma so
kaddaw mo nia o romanes a karakohan mo.” 15 Pavawahen
nio o kapaysosobna kano kapamarahet nio so kadwan dinio
a nia so ichararayaw no mapia a kapaychakasa nio.

No viay a kontrolado no Espirito no Dios

16 Parinyen nio o Espirito no Dios a omkontrolado so atavo
a pavatahen, aktoktohen kano parinyen nio tapian katadi-
chokoran nio o atavo a kaparin no pakagatosan. 17 Takwan
no ichakey no karakohan taya am machisobna do ichakey
no Espirito. As dawa moyvoh o kawnot ta do kakeyan
niaten no Espirito o ichaparin ta a makapaypavawa do
marahet. 18 Dawa an ara no Espirito no Dios o mapawnot
dinio do pariparinyen nio sa am no pidipidit pa sava o tayto
a mapavoya nia dinio o mayanong nio a parinyen.
19 As oyod a matalamad an no ichakey no karakohan o
onotan no tawotawo, ta mavoya ya do malalapos a pang-
toktoan kano pariparinyen, pakasnekan, 20 kanianib sira
so diosdiosan, kapachanito, kapaysosobna, kapaydidiman,
kaynanahet no kadwan, kaket, kapanma so karakohan,
kapangontra so kadwan, kapaysisiay, 21 kapayagom, ka-
didinyaten kano kadwan pa sa a akma sira sia. Pirwahen
koynio a patanggalen o kabo no tawo a makasdep do
paypatolan no Dios a omparin sira sia ya.
22 Amna no tawo a kontroladohen no Espirito no Dios
am niaya o kaparin no viay na. Ichaddaw na o kadwan,

masoyosoyot, maydamnay o aktokto na, makarakoh so
pasinsia, makapichapia do kadwan, madadam, ichasaray
a omparin so vatahen na, 23 matanoy kano madisiplina.
Arava o panyokoyokoran a pasadahen no akma sia a
tawo. 24 No atavo a tawotawo ni Jesu Cristo am ara
pava paynolayan no marahet a ichakey no karakohan.
25 Makayamot ta no Espirito no Dios o tomnoroh diaten so
vayo a viay am mayanong o kaiya no maynolay do kararaw
a viay ta. 26 Dawa nawri ava o chitahen ta o kapamato ta so
karakohan ta kano kapamarahet so kadwan a makayamot
do inanahet.

6

No anongen ta do kadwan a kapaysisidong

1 Inio a kakakteh, an mian dinio o nadodog do paka-
gatosan am inio a pawnoten no Espirito no Dios o mayanong
a mangay a omsisirin sia a makatanoy kano makahbo
tapian mayvidi dana mirwa a omparin so ichakey no Dios.
Amna makapatak kamo tapian di kamo a katentasionan.
2 Maysisidong kamo a mayrara so rahmeten no kadwan
dinio, ta niaya o ichaparin nio a makapatongtong so
panyokoyokoran ni Cristo. 3 An sino makavata sia o
kabo no kakahan na am tayto na lokohen o mismo na a
karakohan. 4 Pakasigoradohen no aran sino dinio o kabo
no kaparoparoan na manam so kavata na so kapia na as
kadi narana yosadan a mapakompara so viay na do viay
no kadwan. 5 Takwan mapanmo ta o kapaychaponged ta a
tombay nia o karakohan ta.

6 Kanakmen no asa ka tawo a nanawhen o kapayanong
no kasidong na so omnanawo aya sia do matatarek a
kaylangan na.

7 Maychawaw kamoava ta maparin tava lokohen o Dios,
ta an ango o tinokos no asa a ka tawo am nawri o yanien na.
8 No tawo a nawri so chitahen o kapakamia na so karakohan
na am manyani anti so kastigo, pero no omchita sia o
kawnot na do kakeyan nia no Espirito no Dios do viay na am
manyani anti so viay a abo so pandan. 9 Dawa machitnga
tava mamarin so mapia, ta do tinongdo no Dios a tiempo
am marawat ta anti o vahes ta an di ta dispresio. 10 As do
kayan pa no oportonidad ta am chitahen ta o kapamarin
ta so mapia do atavo a kanatonan da no kakakteh ta sa di
Jesus.

No kavosan no vidin dira ni Pablo

11 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kavosan
naya as dawa tayto nio a mavoya o kararakoh no letra na.

12 Sira o makey aya a mapaychawaw dinio do komwan do
tayongkad aya do karakohan am nawri o chitahen da o
pakamian nira no tawo as kano kapavawa da sia o katetek
dira no tawotawo sa a maskeh no nanawo aya a nakadiman
ni Cristo a makayamot diaten. 13 Sira o makavata aya
sia o kapachidepende nio do kawnot nio do akma sawri
a panyokoyokoran am tayto da idaay o kayan no omonot
dira, as sira mismo am aro o pasadahen da do vata da
saya onotan. 14 Pero do diaken am pavawahen no Dios o
kayan no kadwan pa a pamatohen ko an dia voken a no
nasakrifisio no Apo ta a si Jesu Cristo a iya so napabo so
akey ko no pakamian so karakohan do mondo aya as iya
pa o tomnoroh diaken so panghomisan ko do pakagatosan.
15 No kawnot aya di Cristo am nawri o rakoh so sinmo o
kayan no vayo a viay a nia so iyavayo no dadakay ta, asna
no aran ango pava a pinariparin ta do karakohan ta.
16 Inio a omonot do kakawyoran am makarawat kamo
so kaydamnayan no aktokto kano kasisien, takwan inio o
somnivog a pinidi no Dios a kamanganakan na.
17 Tayto ko ichakey an omhes dana o aran sino a tayto
a maparahet kano omsaloval diaken, takwan no mismo
sa kolad no karakohan ko o omproyba dia o kasivog ko a
pachirawatan ni Jesu Cristo.
18 Kakakteh, bendisionan kamo pa atavo no Apo taya a si
Jesu Cristo as katoroh na pa dinio so grasia na. Amen.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Efeso

Introduction

No TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-EFESO am ipapanmo na o plano no Dios a mapanayahbo so atavo a inamaog do tohos kan do tana aya do othoridad ni Cristo. Asa pa ya ka imbitasion do atavo a kamanganakan no Dios do kawnot da do kaparin no viay a nia so maimportante a parte no kaparin no atavo a maychakasa do panayahboan ni Cristo.

Malir ta dia o parinyen no Dios Ama a mapaychakasa sira so pinidi na a tawotawo na do kapakabo do gatogatos da as kalibri da do gatogatos da a makayamot di Jesu Cristo. Makatongtong o promisa saya no Dios do ayet no Masanto a Espirito.

No dayay no tolas aya am no kaparin no viay a mayanong do asa ka Cristiano tapian makatongtong o somnivog a kapaychakasa di Jesu Cristo. Matatarek o pinalitratoan so kapaychakasa taya di Jesu Cristo a iya so soyid no saray ta. Niaya sa o pakakman aya sia: (1) no timban o karakohan as si Cristo o oho; (2) no timban o vahay as si Cristo o soyid na; (3) no timban o kakovot a mavakes as si Cristo o kakovot a mahakay.

Malir pa dia o mensahe no makakniknin aya a grasia no Dios di Cristo. No grasia aya am sakopen na o addaw ni Cristo, no sakrifisio na, no kapakabo na kano kanamonamoan na.

Outline

Introduction 1:1-2
Si Cristo kano timban na 1:3–3:21
No vayo a viay di Cristo 4:1–6:20
Conclusion 6:21-24

1 Si Pablo ako a apostol ni Jesu Cristo a makayamot do
inolay no Dios a tayto a maytolas dinio a tawotawo na a
tayto a mavidin a omonot di Jesu Cristo. 2 Bendisionan
kamo pa no Dios Ama kano Apo taya a si Jesu Cristo
as kapakarawat nio pa so grasia kano kaydamnayan no
aktokto.

No makakniknin a parawaten diaten no Dios a makayamot di Cristo

(1 Corinto 1:4-9; 1 Pedro 1:20-21)

3 Pamahmahsan ta kano dadayen ta o Dios as Ama no
Apo taya a si Jesu Cristo a iya so tomnoroh diaten so atavo

a sidong kano kasisien a yapo do hanyit a makayamot
di Cristo. 4 Makayamot pa di Cristo am pinidi na yaten
no Dios a manam kano nakamaog so mondo aya tapian
manamonamo ta a abo so kaparoparoan do salapan na,
5 as katongdo na diaten a mayvadiw a kamanganakan na
a makayamot do addaw na a nia so adan na a plano a
pinatongtong na di Jesu Cristo, 6 tapian dadayen o Dios do
rakoh aya a grasia na niaten do nakatovoy na sia do tana
aya o ichaddaw naya a Manganak, 7 a iya so minadidi diaten
no raya na as kapakabo na diaten do rakoh a grasia na 8 a
niaya so di na nibayoan a parawaten diaten, 9 as katayto
na tomoroh diaten so kasolivan kano kapanmoan ta sia
tapian mapanmo ta o plano naya a mian di Cristo 10 a niaya
so kapaychakasa na anti so atavo a mian do hanyit kano
atavo a mian do tana do tinongdo na a tiempo as kaiya no
mamanito.
11-12 Makayamot pa di Cristo a akma so mian do plano
no Dios am yaten a nanma a ompanapanaya sia am pinidi
kano tinodin na yaten tapian dadayen kano pamatohen ta o
ngaran na a iya so mapatongtong so atavo a mian do inolay
na.
13 As makayamot pa di Cristo am inio a nakadngey
so kakawyoran aya a Evanghelio a nia so nanawo no
kalibrian as tayto dana a nanganohed sia am narawat nio
o Masanto a Espirito a akma so nipromisa no Dios, 14 a nia
so ichasigorado no karawat ta so nipromisa na sa a itoroh
diaten tapian dadayen kano pamatohen o ngaran na.

No dasal ni Pablo dira do taga-Efeso
(Colosas 1:19; 2:9)

15 Dawa nakayapo do nakadngey ko sia o komapet do
saray nioaya no Apo ta a si Jesus kano addaw nioaya nira
no atavo a tawotawo no Dios, 16 am nibhebhes ko pavaynio
a pamahmahsan do Dios as kafermi ko a makanakem
dinio do kapachahoahok ko, 17 tapian no makapamarin
aya a Dios a iya so Ama no Apo ta a si Jesu Cristo
am torohan naynio so kasolivan kano maypaypangay a
kapanmoan nio so komapet sia, 18 as kapasehdang na pa
sia o aktokto nio tapian mapanmo nio an ango tayto nioaya
a panapanayahen a tinawatawagan naya dinio as kano
karakorakoh no balor no makakniknin saya a nipromisa
na a parawaten diaten a tawotawo na, 19 as kano an ango
di aya machipanda a ipakapamarin a maytrabaho diaten
a manganohed 20 a nia so pinavoya na do nakapayvangon
na si Cristo as kapamato na sia do kawananan na sia do
hanyit 21 a mamanito kano atavo a ipakapamarin, anohed,

anongen as kano ngaran a dia voyvoh sichangoriaw as do
manam pa a tiempo a abo so pandan; 22 as pinarin na pa no
Dios o atavo a mian do panayahboan no ipakapamarin ni
Cristo a iya so oho no atavo a nanganohed sia a abnekan so
timban na, 23 a nia so karakohan na a iya pa so maynolay
kano pakayapoan no atavo.

2

No litrato no vayo aya viay ta a makayamot di Cristo

1 Do nakarahan a tiempo am arava o viay nio a abo so
pandan a makayamot do gatogatos nio. 2 Inonotan nio
kanaw o marahet a pariparinyen no tawotawo a di pa
nakasinchad so Dios as mian kamo do panayahboan ni
Satanas a iya so apohen da no demonio kano maypatol
dira do tawotawo a machisobna do Dios. 3 As akma ta
sira ya do nakarahan a minonot do marahet a ichakey no
karakohan kano aktokto as dawa somnivog ta a mayanong
a kakastigoan a akma sira.
4 Pero no Dios a oyod a rakoh so kasisien as kano
makayamot do rakoh a addaw na niaten, 5 am aran akma
sawri o kaparin ta a makayamot do gatogatos ta am tinoro-
han na yaten so vayo a viay a makayamot do nakapirwa
na maviay ni Cristo. Nilibri na yaten a makayamot do
grasia na. 6 As makayamot do nakapachasa ta di Jesu
Cristo a tinorohan so viay am pinachangay na yaten no
Dios di Jesus a maypatol do hanyit, 7 tapian ipavoya na do
manam a tiempo o di aya machipanda a grasia na niaten a
makayamot di Jesu Cristo. 8 Makayamot do grasia no Dios
o nilibri na dinio do nakasaray nio ni Jesus. Niaya am yapo
ava do tinanitanyan nio, ta tinoroh dinio no Dios a libri.
9 Makayamot ava ya do mapia a pinariparin, ta tarek a mian
o mapakamato so karakohan na. 10 Tinorohan na yaten so
vayo a kaparin no viay a makayamot di Jesu Cristo tapian
chitahen ta na sichangoriaw a parinyen o sivog a ichahoho
na diaten no Dios.

No kapakarawat ta so malit a anohed do Dios a makayamot di Jesus

11 Makayamot do akma saw a adan a kaparin no viay
nio, inio a Hentil as di pavidangen a makasinchad so Dios,
12 am naknakmen nio ta marayi kamo kanaw di Cristo as
estranghero kamo dira do tawotawo sa no Israel as kadi
nio a machangayan do promisa sa no Dios as kabo no
panapanayahen nio a kalibrian. 13 Pero makayamot di
Jesu Cristo am inio a adan a marayi do Dios am pinasngen
kamo a makayamot do raya ni Cristo, 14 takwan iya o

napaychakasa diaten do nakapakaro na so pakayapoan
aya no kadi ta maychakasan, 15 ta do nakadiman na am
pinatongtong na o onoonotan sa a nia so pakayapoan no
di maychakasan no Judeo kano Hentil, 16 as malit ta na a
pinayvidi na do Dios as kapayvadiw na diaten a maychakasa
do nakapabhes na so paysosobnan taya. 17 Ta iya o nawara
a makaparin dinio a mayvidi do Dios, inio a Hentil a adan a
di makasinchad sia as kaninio pa a tawotawo no Israel. 18 As
makayamot pa di Cristo am magsal ta atavo do salapan no
Dios Ama do sidong no Espirito.

19 Dawa ara kamo pava estranghero, ta tayto kamo na a
tawotawo no Dios as membro no familia naya 20 a niaya so
pinatnek do nanawo da no apostoles kano profeta sira as
si Jesu Cristo o mismo a soyid na, 21 as iya pa o maynolay
diaten tapian mayvadiw ta a manamonamo a yanan no Apo
taya. 22 As si Jesu Cristo a makayamot do Espirito o tayto ta
pachichasan a yanan no Dios.

3

No ministerio ni Pablo dira do Hentil
(Colosas 1:24-29)

1 Dawa makayamot dia am mavidin koynio a ipacha-
hoahok aran akma sawri o katayto ko a makalaboso a
makayamot do kapayserbi ko di Jesu Cristo a nia so ichapia
nio. 2 As do ahahawen ko am ari nio na mapanmo o
nakapainkargado na nia no Dios diaken o trabaho aya a
kapawnonong so grasia naya dinio, 3 a niaya so pinapanmo
na diaken akma so tayto ko a ipapanmo dinio do maynyed
aya a tolas ko 4 a dia pa so kapanmoan nio sia o kaintin-
dian ko so nanawo aya a komapet di Cristo, 5 a nia so
dia pinapanmo dira do nanma a tawo amna tayto dana
pinapanmo no Espirito dira do apostoles kanira no profeta.
6 Niaya o nanawo no kapaychakasa no Israelita kano Hentil
a makarisibi so nipromisa sa no Dios a makayamot di Jesu
Cristo do nakadngey da so Evanghelio aya.

7 Makayamot do ipakapamarin no Dios am tinorohan na
yaken so rakoh a privilihio a pachirawatan na a makayamot
do grasia na a mapawnonong so Evanghelio aya. 8 Aran
akma sawri o kayan da no mapipia kaniaken a tawotawo na
am pinarawat na diaken o anohed a mapawnonong sia dira
do Hentil o di aya machipanda a sidong kano kasisien ni
Cristo, 9 as kapavoya ko nia do atavo a tawo o plano aya no
Nangamaog a Dios a dia pinapanmo do nakarahan a tiempo,
10 tapian no makakniknin aya a kasolivan no Dios a mavoya

dira do nanganohed* am sincharan darana sichangoriaw no
mian so ipakapamarin do tohos, 11 akma so adan na a plano
a pinatongtong na di Jesu Cristo a Apo ta 12 a iya so yanan
no anohed kano agsal ta do salapan no Dios a makayamot
do saray ta nia. 13 Dawa do kayan no pandidiwan ko a
makayamot dinio am akdawen ko o kadi nio a dispresioan.

No addaw ni Cristo

14 Dawa makayamot do makakniknin aya a plano no
kalibrian am ipachahoahok ko do mato a Dios 15 a iya so
Ama no atavo a nanganohed a mian do tana aya kan do
hanyit, 16 o kapaypahni na so saray nio kano kapaypangdet
na dinio do makakniknin a sidong no Espirito na, 17 as
ka si Cristo a iya so ichasaray nio o maynolay do viay
nio do kararaw tapian do kayan no rakoh a kaintindian
nio so addaw na 18-19 am mapanmo nio kanira no atavo
a manganohed di Cristo o karakorakoh no makakniknin
aya a addaw† ni Cristo a nia so dia parin a matodah no
pangtoktoan no tawo, as kapakarisibi nio so maypaypangay
a kasolivan kano sidong no Dios a nia so ichatodah nio so
kakeyan na ninio.

20 Dawa dadayen o Dios a iya so makaparin so manghavas
pa kano iyahes ta sia anmana ichayiktokto ta a makayamot
do ipakapamarin naya do viay ta. 21 Dadayen kano
pamatohen sia no atavo a nanganohed sia‡ a makayamot
di Jesu Cristo. Dadayen sia a abo so pandan! Amen.

4

No kapaychakasa ta a makayamot do Espirito no Dios
(Colosas 3:12-15)

1 Dawa yaken a asa ka priso a makayamot do Apo
taya am tayto ko a akdawen dinio o kachitachita nio so
kapakakma nio so kaparin no viay a kakeyan ninio no
Dios do nakatawag na dinio. 2 Mapakamahbo kamo as
kapakatanoy nio. Makarakoh kamo so pasinsia do kadwan
dinio, as an mian o machisada dinio am pakaboan nio a
makayamot do kaddaw nio no kadwan dinio. 3 As kafermi
nio omchitachita so kapakasa nio do aktokto a makayamot
do karadinepan aya a tinoroh no Espirito dinio, 4 takwan
masa ta di Jesu Cristo a akmay asa a ka karakohan. Asa
o Espirito aya a mian diaten as malit pa o tayto taya a
panapanayahen a nia so resolta no nakatawag na diaten
no Dios. 5 Asa o Apo ta kano panganohdan ta as kano malit

---

* **3:10** 3:10 *Do Griego:* timban. † **3:18-19** 3:18-19 *Do Griego:* no kawvovong, katohotohos kano kararahem no addaw. ‡ **3:21** 3:21 *Do Griego:* timban.

o pakayapoan no kapabawtismo ta. 6 Asa o Dios a Ama ta
atavo as iya o mato do atavo as maynolay diaten atavo kano
machasa diaten. 7 Pero matatarek o kasolivan a tinoroh ni
Cristo do mayponged diaten a ichaparin ta so mayserbi do
Dios. 8 Akma so nakatolas do Chirin no Dios,

"Do nakapayvidi na do hanyit am nihomis na sa o
kalaban na sa as katoroh na so matatarek a kasolivan."

9 No ichakey na vatahen no, "Nayvidi sia do hanyit," am no
nakangay na pa do irahem no tana aya. 10 No gomintin aya
am iya pa o tomnohos aya tapian mavoya o ipakapamarin
na do atavo.

11 As no tinoroh naya am apostoles kano profeta sira.
Mian pa sa o evanghelista, pastor kano maistros 12 a nia
sira so mapaynananawo sira so tawotawo sa no Dios tapian
mayserbi sa dia as kapaychakasa da a mapaypahni so
saray no kadwan dira di Cristo* 13 a manda do katodah
ta so kakeyan na niaten a maychakasa do anohdan kano
kasincharan so Manganak aya no Dios a diabdibdis so saray,
14 tapian di ta na akmay kametdehan a masonong a mabdis
so aktokto kano lokohen no masosolib saya a mangononong
so ipaychawaw da, 15 as do addaw am pavatahen ta o
kakawyoran a nia so kavoyan so kawnot ta do kaparin no
viay a ichakey ni Cristo a abnekan aya so oho, 16 a iya so
paychakasan ta atavo a abnekan aya so karakohan na a
mayponged a mapatongtong so anongen a tinoroh na diaten
a nia so pakayapoan no ipaytetnek ta so mahni do addaw.

No vayo a viay no omonot dana di Cristo
(Colosas 1:21; 3:5-9,12-15)

17 Do ngaran no Apo taya am tayto ko a vatahen dinio
o kadi nio makakman so kaparin no viay da no di aya
makasinchad so Dios, ta matarek o ichakey da do viay da.
18 Mavota sa do kakawyoran as kapachisobna no viay da do
kakeyan nira no Dios do kaskeh da a manganohed. 19 Ara
pava o asnek da as pasivosivogen darana o kapamarin
da so marahet. Ara pava o omsaloval sira a mamarin
so malalapos a pariparinyen. 20 Niaya ava o ninanawan
dinio a komapet di Cristo, 21 ta nadngey nio na o ninanawo
namen dinio as ari kamo na omonot do kakawyoran aya
a mian di Jesus. 22 Dawa karoan nio na o adan nio a
dadakay. Tadichokoran nio o adan a kaparin no viay a nia
so omonot do pakamian so karakohan. 23 Payavayohen nio
na o pangtoktoan nio 24 as kapatadi nio sia o manamonamo
kano mapia a kaparin no viay a tinoroh dinio no Dios.

---

* **4:12** 4:12 *Do Griego:* no karakohan aya ni Cristo a no timban aya.

25 Dawa pabohen nio na o kapaydaday nio as no
kakawyoran o vatahen nio do kadwan dinio, takwan
maychakasa ta na a membro no karakohan aya ni Cristo.
26 An somoli kamo am tiban nio o kadi nio makagatosan as
kawayakan nio manam kano kasdep no araw 27 tapian abo
o oportonidad ni Satanas a mapakagatos dinio.
28 Omhes dana manakanakaw o adan a manakanakaw as
no kapaytrabaho na tapian mian o iviay na so karakohan
na as kaparin na pa so makasidong sira so maykaylangan.
29 Maychirin kamoava so di mayanong an dia voken a no
ichapia awri as kano tomoroh so sidong dira do manngey.
30 Angsahen nioava o Masanto a Espirito no Dios a iya so
mian dinio a ichasigorado no kalibrian nio. 31 Pakarohen
nio na o kapaninyen, lotod, soli, kapaydidiman, kapama-
rahet so kadwan kano kaynanahet. 32 Makarakoh kamo
so kasisien kano sidong do kadwan dinio as kasonong
no kapakabo nio a akma so nakapakabo dinio no Dios a
makayamot di Cristo.

5

No kaparin no viay no mian do kasehdangan
(Colosas 3:16-17; 4:5-6)

1 Makayamot ta kamanganakan kamo na no Dios a oyod
na a ichaddaw am chitachitahen nio o kakma nio so kaparin
no viay a kakeyan na ninio. 2 Makarakoh kamo so addaw a
akma so nakaddaw niaten ni Cristo do nakatoroh na nia o
viay na a makayamot diaten a nia so oyod a pinakamia no
Dios.
3 Mayanong ava o kayan no aran ango a malalapos a
pariparinyen a mavahey dinio, aran no kaktokto nio pa sia,
as kabo no kapayagom nio, ta tawotawo kamo na no Dios.
4 As tiban nio o kabo no vatavatahen nio a malalapos as kadi
nio mayistorian so abo so sinmo kano makasnek a nia so di
mayanong do kamanganakan no Dios an dia voken a no
kapamahemahes do Dios o pavatahen nio. 5 Mapanmo nio
ta arava o panapanayahen na do paypatolan ni Cristo kano
Dios Ama no tawo a malapos so dadakay kano pangtoktoan
kano mayagom, takwan no ichalakam na saya a dira am
nia o payserbian na as no Dios ava. 6 Onotan nio sava o
manloko saya a makavata sia o kabo no rahet no akma
saya sia a parinyen, ta niaya sa mismo o pakayapoan no
soli no Dios kano kastigo na dira do dia manganohed sia.
7 Dawa pachivawan nio sa o akma saya sia a tawo. 8 Do
nakarahan am mian kamo do kasarisarian, pero tayto kamo
na a machasa do Apo taya a si Jesu Cristo do kasehdangan.
Dawa chitachitahen nio o kaparin aya no viay a mian do

kasehdangan, 9 takwan no akmaya sia a kaparin no viay
am mapia kano mayanong as kano kakawyoran o onotan
na. 10 Kapanmohen nio an ango ipakamia no Apo taya a
niaya so parinyen nio.
11 Pachivawan nio o pariparinyen da saya no mian pa do
kasarisarian, ta niaya mismo o mapavoya nia dira o karahet
na. 12 Aran no kavata sia so itayotayo da saya a parinyen
am oyod a makasnek. 13 Ta an do kavoya da so kaparin no
viay do kasehdangan kano kapanmo da so katayto da do
kasarisarian as nawri pa o ibhes da a omparin sira so adan
da paparinyen. 14 Dawa mian o vatahen a akma sia,

"Imo a makaycheh am mayokay ka na. Mayvangon
ka, imo a nadiman, tapian torohan naymo ni Cristo so
sehdang."

15 Dawa makapatak kamo an ango o kaparin no viay
nio. Makasolib kamo a dia akma sira so dia makapanmo
so mayanong. 16 Serbien nio o tiempo nio do mapia,
takwan no mondo aya am aro itoroh na a panyimotan so
oras. 17 Makasolib kamo as kapanmo nio sia o inolay no
Dios do viay nio. 18 Nawri o paynolayen nio o Espirito a
omkontrolado dinio as dia no palek a nia so omrarayaw
dinio. 19 Nawri o kawnonongan nio o mapaypahni so saray
no kadwan dinio as kapakanta nio so salmo kano kanta sa
a idaday nio so Dios a yapo do soyot no tawol nio, 20 as
kapamahemahes nio do Dios Ama do atavo do ngaran no
Apo ta a si Jesu Cristo.

No anongen da no asa vahay
(Colosas 3:18-19; 1 Pedro 3:1,7)

21 Pamahbohen nio o karakohan nio as kasinchad nio do
anohed no kadwan dinio a nia so kavoyan so kanib nio si
Cristo.
22 Inio a kakovot a mavavakes am mapamahbo kamo as
katoroh nio so anohed do kakovot nio a mahakay a akma so
katoroh nio so anohed do Apo ta a si Jesus. 23 Ta no mahakay
am mian o anohed na kano anongen na do kakovot na a
mavakes a akma so kaparin ni Cristo do karakohan naya
a nia so timban a inadidi na. 24 Dawa akma so kasinchad
dia no timban o anohed ni Cristo am inio a mavavakes am
sincharan nio o anohed no kakovot nio.
25 Inio a kakovot a mahahakay am ichaddaw nio o kakovot
nio a akma so kaddaw na nia ni Cristo o timban naya as
nakatoroh na nia o viay na a omadidi sia, 26 tapian payvadi-
wen na ya a manamonamo as kavidin na sia pavawahen do
pakagatosan a makayamot do Chirin na, 27 tapian risibien
na sia a oyod na ipakamia as manamonamo a abo so
mancha kano kaparoparoan.

28 Dawa mayanong o kaddaw nia no mahakay o kakovot
na a mavakes a akma so kawnong kano kaddaw na no
romanes na a karakohan. No asa a ka mahakay a maddaw
no kakovot na am ichaddaw na o romanes na a karakohan.
29 Arava o mapaychanoanolay sia o karakohan na an dia
voken a no kasikaso na sia a akma pa so parinyen ni
Cristo do timban na, 30 a nia so karakohan na a tayto
ta pachangayan. 31 "As do makayamot dia," akma so
nakatolas, "am karoan no asa a ka mahakay o inyapoan na
sira as kapachichasa na do kakovot na, takwan asa dana sa
vahay anmana karakohan." 32 Oyod a rakoh o inmonmoan
na nia ta ipapanmo na diaten an ango o relasion aya ni
Cristo dira do nanganohed sia. 33 Amna mayinmonmoan pa
ya so kapayanong no kaddaw nia no mahakay o kakovot na
as katoroh pa no mavakes so anib do kakovot na.

6

No anongen no inyapoan kano kamanganakan
(Colosas 3:20-21)

1 Inio a kamanganakan, anohdan nio sa o inyapoan nio
a niaya so yokoyokoran ninio no Apo taya a si Jesus.
2 "Torohan mo so anib kano onor o ama mo kano ina mo," a
nia so manoma a mando no Dios a pachirayayan no promisa
a makavata sia, 3 "tapian mayendes o viay mo a maydamnay
so aktokto."
4 Inio a inyapoan am makayhawa kamo tapian abo dinio o
pakayapoan no kapachisobna da no kamanganakan nio sa
asna no kapayrakorakoh nio sira a paynananawhen kano
disiplinahen a omonot do kakeyan nira no Dios.

No anongen no pachirawatan kano apohen
(Colosas 3:22; 4:1)

5 Inio a mian so apohen am anohdan nio sa a mian so
anib as kanawri no chitachitahen nio o kapakamia nio sira
a akma so kapayserbi nio di Cristo, 6-7 as moyvoh ava an
mian o makavoya dinio a ichakey nio a pakamiahen asna
makayamot ta si Cristo o Apohen nio am mayserbi kamo a
nia so inolay no Dios dinio. Pawyoren nio o kapatongtong
nio sira ya ta niaya o tinongdoan dinio no Dios a trabaho
nio 8 do kapanmo nio sia o ka no Dios no tomoroh so vahes
no atavo a pinarin no mian anmana abo so apohen.
9 Inio a apohen am makatanoy kamo dira do pachi-
rawatan nio sa as kapanmohen nio o kapachalit nio dira
a mian so Apohen do hanyit a dia mangatatarek.

No armas sa do kalaban ta do marahet
(Colosas 4:2-4)

10 Do pakavosan ko sia am do rakoh a sidong no Apo
taya am parinyen nio o inolay no Dios dinio a iya pa so
tomoroh so ayet a ichapatongtong nio sia. 11 Serbien nio
o armas saya a tinoroh dinio no Dios tapian maparin nio
a panghomisan o sistema kano panentasionan ni Satanas,
12 takwan ara tava machilaban do tawo asna di Satanas
kanira no rarayay na a dia voya a mian so ipakapamarin
do mondo aya a payserbian da no tawotawo a mian pa do
kasarisarian, a sira pa o ompawnot do aran ango a marahet.
13 Dawa serbien nio o armas aya a tinoroh dinio no Dios
tapian maparin kamo a manghomis do tentasion as kavidin
nio a mahni a maytetnek.
14 Fermi kamo a makahanda do kapavata nio so
kakawyoran a nia so akmay tahed a omaregla so onayen no
asa ka tawo as kayan no abo so kaparoparoan a dadakay
nio a nia so defensa no tawol nio, 15 as kapawnay nio sia o
sapatos aya a nia so mapavoya so kahanda nio a tomoroh
nia o Evanghelio aya a mapayvidi so tawo do Dios, 16 as
kayan no saray nio a mangdet a makaparin sia valaten o
omnininyas a pana ni Satanas a nia so akma so rakoh a
valat a mian do tanoro no asa ka sinjalo, 17 as kadi nio a
maykamadamadanan do nakalibri nio a nia so proteksion
no aktokto nio do panlokoan ni Satanas, as kapamondan
nio do Espada aya no Espirito a nia so Chirin no Dios. 18 Do
nakapawnay nio na sira ya am machahoahok kamo do Dios
a pawnoten no Espirito. Kapakadichayakay nio as kadi nio
mabdibdisan so kapachahoahok nira no atavo a tawotawo
na, 19-20 as kaniaken pa tapian torohan na yaken no Dios so
kasolivan kano angdet ko a mapawnonong so Evanghelio
aya a dia pinapanmo kaychowa as tayto a pinainkargado
diaken a pawnonongen ko a nia so pakayapoan no ichatayto
ko a makalaboso.

No vidin sa ni Pablo
(Colosas 4:7-8)

21 Tayto ko a tovoyen dinio o kakteh ta a si Tychicus a
iya so oyod ko a ichasaray kano ichaddaw a rarayay do
trabaho ko do Apo taya, tapian mapanmo nio o kapakaparin
ko. 22 Tovoyen ko tapian mapanmo nio o kaparin no viay
namen as tapian maypagsal kamo kano maypangdet o tawol
nio.
23 Torohan kamo pa no Dios kano Apo ta a si Jesu
Cristo so kaydamnayan no aktokto, addaw kano saray.
24 Bendisionan kamo pa no Dios a atavo a diabdibdis so
addaw no Apo taya a si Jesu Cristo as katoroh na pa dinio
so grasia na.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Filipos

Introduction

Tolas ya ni San Pablo do nanoma a timban no Cristiano do provinsia no Macedonia a sakop no Roma. Pinatolas ya do kayan ni Apostol Pablo do priso as do panghovokan no aro sa omsobna sia a rarayay na a mananawo as kanira no machitarek so pananawan do Filipos. Amna no mavoya do tolas aya am no angdet as kasoyosoyotan na a nia so kavoyan sia o mapia a saray na no Apo taya.

No nanoma a rason a patolasan sia ya am no kapamahemahes ni San Pablo do sidong da do tiempo a nakaoyod na mangaylangan. Pinasa na o kananawo na sira a magsal as diabdibdis do panghovokan no problema kano kasaditan no viay. Ninanawo na sa a mapamahbo di Jesus as kabhes darana no kapamato so karakohan do kapanmo da dia o nakayapo na do Dios no atavo a makayamot do kasaray da ni Jesus asna no kapatongtong dava so pidipidit sa. Malir pa dia o kasoyosoyotan kano kaydamnayan no aktokto da no maviay a masaray ni Cristo.

Pangononongan do tolas aya o kasoyosoyotan, kapaychakasa di Jesus, agsal ta do Dios as kano angdet do pandidiwan do viay no asa ka Cristiano. Malir pa dia o addaw ni San Pablo dira do Cristiano aya do Filipos.

Outline

Introduction 1:1-11
No situasion ni San Pablo 1:12-26
No viay di Cristo 1:27–2:18
No plano dira da Timoteo kani Epafroditus 2:19-30
Patanggal dira do matatarek a tawo kano pangananawan 3:1–4:9
Sa Pablo kano masinchad na sa do Filipos 4:10-20
Conclusion 4:21-23

1 Sa Pablo kani Timoteo kami a pachirawatan ni Jesu
Cristo a tayto a maytolas dinio atavo a kakakteh di Jesu
Cristo do Filipos kanira pa no adngedngeyen sa do timban
kaninio a tayto a machipayserbi dira.* 2 Bendisionan kamo
pa no Dios Ama kano Apo ta a si Jesu Cristo as kapakarawat
nio pa so grasia kano kaydamnayan no aktokto nio.

---

* **1:1** 1:1 *Do Griego:* obispo kano diakono.

3 Do maday so kanakem ko dinio am rakoh o kapama-
hemahes ko do Dios, 4 as kaoyod ko pa a masoyot a macha-
hoahok ninio 5 a makayamot do katayto nio a machisidong
a manda sichangoriaw do kapapanmo no Evanghelio. 6 As
tayto ko masigorado ta no Dios a iya so napasitnan dinio so
akmaya sia a mapia a pariparinyen am iya pa o tomoroh so
sidong kano ayet dinio tapian maypaypangay o kapayserbi
nio a manda do kapayvidi ni Jesu Cristo.
7 Ichaddaw a kakakteh, makakniknin ava o karakoh no
kasaray ko ninio takwan inio o tayto a machangay as
machisidong diaken do kapananawo no Evanghelio aya,
mayalit do kayan ko do priso anmana do kalibri ko a
omdefende so nanawo aya a mian di Cristo. 8 Moyvoh sigoro
o Dios a makapanmo sia so hosto o karakorakoh no addaw
ko ninio a akma so addaw ni Jesu Cristo ninio. 9 As no tayto
ko a dasal am no kapaypaypangay pa no addaw nio as kayan
no kasolivan nio a yapo do Dios a nia so makaparin dinio
a ompidi so ichakey na do atavo a parinyen nio, 10 tapian
nawri o chitachitahen nio o mian so rakoh a sinmo as kabo
no kaparoparoan nio a manda do tinongdo aya a araw ni
Cristo, 11 as kayan no kavoyan sia o vayo a viay nio a yapo
di Jesu Cristo a nia pa so pakayapoan no kadaday kano
kapamato so Dios.

No testimonio ni Pablo do kapawnonong na so Evanghelio

12 Kakakteh, kapanmohen nio ta no tayto saya a mapa-
parin do viay ko am ichasaloval ava no trabaho taya, ta nia
mismo o paypaaro daya no makadngey sia o Evanghelio
aya. 13 Dawa napanmo dana no atavo diaya, aran sira o
sinjalo sa o ka no ngaran aya ni Cristo no pakayapoan no
ichatayto ko do kalaboso, 14 as sira o kaaroan no kakakteh ta
sa am tayto dana sa mangdet as kadi darana machisnekan
nia o kapawnonong da so kakawyoran aya do kavoya da so
kaparin no viay ko.
15 Oyod o kayan da no kadwan a mapawnonong so
komapet aya di Cristo a makayamot do kaynanahet da
niaken as kakey da a mapamato so karakohan da amna
mian sa o kadwan a mapawnonong sia a makayamot do
kasivog da makey a mayserbi do Dios. 16 Sira ya am
parinyen da ya a makayamot do addaw da takwan ari da
mapanmo o nakapriso koaya a makayamot do kadefende
ko so Evanghelio aya a tayto ko a ipapanmo. 17 Asna sira
o kadwan saya a makey a mapamato am nawri o chitahen
da o karapa da dia o pandidiwan koaya. 18 Pero masoyot
ako do katayto daya mapawnonong sia o komapet aya di
Cristo aran ango pa o mian do aktokto da no mapawnonong

aya sia, 19 as kavidin ko a masoyot do kapanmo ko sia
o kapayvadiw no atavo a ichapia ko a makayamot do
kapachahoahok nio niaken as kan do sidong no Espirito
ni Jesu Cristo 20 do katayto a nawri so chitachitahen ko o
kapamato so ngaran aya ni Cristo as kadi ko machisnekan
nia o ngaran naya do aran ango a maparin diaken, mayalit
do kadimanan anmana kavidin ko pa maviay, 21 takwan
moyvoh si Cristo o tomoroh so inmonmoan do viay ko as
an madiman ako am rakoh o kapian kano inakyan ko nia.
22 Amna an no kavidin ko pa maviay o mayresolta do ichapia
no kadwan am nawri o pidien ko, pero ara koava masigoro
an no siyo o mayanong a pidien ko. 23 Oyod a rakoh o
kapaysoysovol ko sia an mavidin ako pa maviay anmana
no kadimanan as kapachasa ko na di Cristo a nia so mapia
diaken. 24 Pero no kavidin ko pa maviay am rakoh o inakyan
kano kapian nio nia. 25 Dawa makayamot do kaniaya no
ichapia nio am sigoro am dimanen dava anti yaken tapian
maparin ko paynio a paypahnien kano paynananawhen do
saray taya ni Cristo a maypangay so kasoyosoyotan, 26 as
kapayvovoya ta anti a nia so rakoh a dadayan si Jesu Cristo
a iya so minplano so atavo.
27 Pero aran ango pa o maparin, kakakteh am nawri o
chitachitahen nio o kaparin no viay a mayanong do asa
ka nanganohed do Evanghelio aya a komapet di Cristo
tapian mayalit o kapakangay ko dinio anmana kadi ko
na makavoyan dinio am nawri o madngey ko o kapia
no kapaychakasa nio a mavidin a diabdibdis so saray as
kanawri no moyvoh a chitachitahen nio o paypaypangayan
pa no kapayserbi nio do komwan do Evanghelio aya, 28 as
kabo no kamoamo nio nira no makey a omatetek dinio,
ta niaya o kavoyan so kayan no kalibrian nio a yapo do
Dios as omproyba do kasira no kakastigoan. 29 Takwan tod
navaynio a tinorohan no Dios so privilihio a manganohed
di Cristo asna no kapandidiw nio pa a makayamot do
ngaran na 30 a akma so tayto nio a mavoya kano madngey
sichangoriaw a pakasisian da diaken.

2

No ehemplo diaten ni Cristo a kaparin no kapamahbo

1 Dawa an ara o kasoyosoyotan nio di Cristo as
nakaproyba nio na do addaw na ninio, kayan no chi-
naeksperiensian nio a pinarin no Espirito no Dios do
viay nio as kayan no rakoh a addaw kano kasisien, 2 am
akdawen ko o kapaychakasa nio so aktokto as kaddaw
nio no kadwan dinio a mapia so anod, ta niaya o oyod a

rakoh a kasoyosoyotan a ichaytoroh nio diaken. [3] Nawri
ava o chitahen nio o kapamato nio so karakohan nio
an dia voken a no kapamahbo nio as kasinchad nio do
kadwan dinio a mapipia kano karakohan nio. [4] Nawri
ava o chitahen nio o tanyan nio a ichapia an dia voken
a no kapamarin nio so ichapia no kadwan dinio. [5] Niaya
o mayanong a mian do aktokto nio a nia so navoya di
Jesu Cristo [6] a iya a aran Dios am chinitachita nava o
anohed na, [7] asna no nakatadichokod na dia o anohed na
do nakapayvadiw na a tawo as kaparin na so karakohan
na akmay asa ka pachirawatan, [8] as do nakapayvadiw na
a tawo am pinamahbo na o karakohan na as kapachinolay
na a dimanen, aran do kadiman da sia do kros. [9] Dawa
tinorohan sia no Dios so onor a pinakamato dana as
ningaranan na so Apo a niaya so máto dana do atavo a
ngaran, [10] tapian no atavo a mian do hanyit kano mian do
tana aya, maviay anmana nadiman dana am domogod a
omanianib kano omdaday si Jesus, [11] as kavata da sia no
atavo a tawo o ka si Jesu Cristo aya no Apohen a niaya so
dadayan da so Dios Ama.

No viay a kavoyan so kaCristiano ta na

[12] Dawa ichaddaw a kakakteh, akma so kafermi nio a
domngey diaken do yanan ko a kanatonan na do kabo ko
dinio am tayto ko ichahoho o kapayvavakel kano kapawyod
nio sia onotan o mayanong do asa ka nalibri, [13] takwan no
Dios a mismo o tomoroh dinio so akey kano ayet a ichaparin
nio a mapatongtong so inolay na dinio.
[14] Do atavo a parinyen nio am mayreklamo kamoava an-
mana machisobna kamoava, [15] tapian inio a kamanganakan
no Dios am abo o kaparoparoan nio do kapachipanghovok
nio dira do tawotawo a makagatogatos do kainio no relaken
a makapasehdang so mondo aya, [16] as kan do kainio no
moyvoh a makaparin sia ipapanmo o chirin aya no viay,
tapian do ito a araw a tinongdo ni Cristo am mavoya o
kayan no sinmo no nakapananawo ko dinio, [17] ta an nawri
ngayan na o kadiman da diaken am machirapa o raya ko do
saray nio a asa ka sakrifisio a rawaten no Dios. Do akmaya
sia panghovokan ko am mavidin ako pa masoyot. [18] Dawa
makasoyot kamo a akma diaken.

Sa Timoteo kani Epafroditus a pachirawatan no Dios

[19] Tayto ko planohen do sidong no Apo ta a si Jesus o
katovoy ko si Timoteo dinio tapian maypagsal o tawol ko an
madngey ko o komapet dinio, [20] takwan arava o makaakma
sia a somnivog a nawri so chitahen o ichapia nio. [21] Sira

o kadwan am nawri o chitahen da o tanyan da ichapia as
dia no komwan di Jesu Cristo. 22 Pero si Timoteo am ari
nio mapanmo o kaakma nay romanes ko a manganak do
kapachipayserbi na diaken a mapawnonong so Evanghelio
aya. 23 Tovoyen ko anti sia an kapanmo ko na sia o sentensia
ko. 24 As tayto ko ichasaray o Apo taya do kaparin ko pa anti
a makangay dinio do makalo a tiempo.
25 Do sichangoriaw am tayto dana manma dinio o kakteh
taya a si Epafroditus a iya so rarayay ko a mayserbi kano
sinjalo no Apo taya a iya so tinovoy nio a tomoroh no
kaylangan ko sa. 26 Tayto naranaynio a ichakey a mavoya
a kanatonan do kapanmo na sia o nakadngey nio sia o
nakaganit na dia. 27 Oyod ta naganit as kolang dana
a madiman amna chinasi sia no Dios as kanatonan ko,
ta tarek a karapan o pandidiwan ko saya. 28 Tayto ko
kalokalohen o kangay na dinio tapian masoyot kamo do
kavoya nio sia a nia pa so ipaypapaw no rahmeten sa
didiwen no tawol ko. 29 Dawa risibien nio sia a rakoh so
kapamahemahes do Apo taya. Sincharan nio sa o akmaya
sia a kaparin no mapia a tawo, 30 takwan nanngannga sia
do kapayserbi na di Cristo as kadi na minbayoan dia o viay
na a somidong diaken do kaboan nio.

3

No kadi na masarayan ni Pablo no kapia na
(Roma 6:5-6; Galacia 2:20)

1 Kakakteh, makasoyot kamo as no Apo taya o parinyen
nio a pakayapoan no kasoyosoyotan nio. Masonong diaken
o kapirwa ko sia a manakem ya do tolas koaya takwan
ichapia nio ya. 2 Makayhawa kamo dira do mananawo
saya a nawri so chitahen o icharahet nio do kakey da
ninio a omonot do matatarek a paparinyen a akma so
kapatayongkad da do karakohan. 3 Kakakteh, yaten o
somnivog a chinatayongkaran takwan yaten o somnivog
a tayto omonot as omdaday so Dios a makayamot di Jesu
Cristo a iya so chinasaray ta a omadidi diaten do kasinchad
ta sia o kabo no maparin ta do tanyan ta ayet.
4 An mian o tawo a maparin a masaray no tanyan na
pinariparin am yaken sigoro asa. 5 Ta do ichawaho na
karaw do nakawara ko a tawo am pinarin diaken o akma so
mian do panyokoyokoran a kapatoli. Israelita ako a nawara
do familia ni Benjamin. Asa ako a ka Hebreo as maistrikto
a Fariseo. 6 As an komwan do kawnot do panyokoyokoran
saya am machipanopanoma ako ta yaken o minchitachita
sia rarayawen o aran ango a matarek a onotan akma

sira so masaray aya ni Jesus a Manlibri. 7 Pero an ango
sinincharan ko sa kaychowa a rakoh so balor diaken am
tadichokoran ko sa as kavidang ko sira abo so serbi tapian
si Cristo dana o pakayapoan kano yanan no panapanayahen
ko. 8 Kakawyoran o kabo no makapachikompara so balor
do kaparin ko a makasinchad si Jesu Cristo a Apo no
viay ko a iya pa so pakayapoan no tinadichokod ko do
atavo tapian iya o pakamiahen ko, 9 as kapachichasa ko
na sia a iya so yanan no panapanayahen ko kano iya so
makaparin diaken a mahosto do salapan no Dios, ta arava
o maparin ko do tanyan ko a ayet. Dawa pinakaboan
na yaken no Dios do nakasaray ko nia o pinarin aya ni
Cristo. 10 Dawa sichangoriaw am no moyvoh a ichahoho
ko am no kapaypaypangay pa no kasinchad ko si Cristo
as kaeksperiensia ko dia o ipakapamarin aya no kapirwa
a maviay as kataham ko dia o kaparin no pinandidiwan
na as kapakakma no pangtoktoan ko do pangtoktoan na do
nakadiman na, 11 tapian do diaya as matodah ko o oyod
aya mato as makakniknin a kaparin no pinayvangon as
tinorohan so vayo a karakohan.

12 Ara koava vatahen o nakatodah ko na so atavo pero
tayto ko pawyoren o kachitachita ko sia onotan o kaparin
aya no viay a ipakamia ni Jesu Cristo a iya so taydira as
maynolay diaken. 13 Kakakteh, tayto ko pa dia todah ya,
pero niaya o tayto ko a parinyen. Tayto ko tadichokoran
o nakarahan ko as kanawri no chitachitahen ko o maparin
ko pa a matodah do manam a tiempo, 14 as kaparin ko sia o
atavo a maparin ko tapian mahap ko o primio no mato aya
a tawag no Dios a mian di Jesu Cristo a akma so mayayo
do asa ka pariha. 15 Niaya o somnivog a kaparin no viay a
mahni so saray as kano ipakamia no Dios. Pero an mian sa
o matarek so pangtoktoan sia am sidongen pa sa no Dios
tapian kasehdangan pa sa. 16 Dawa patongtongen ta o tayto
ta naya mapanmo a mayanong as kadi ta abdibdisan.

17 Kakakteh, makakma kamo diaken so katodahen as
katovid nio dira do atavo a akma pa sia so kaparin no
viay. 18 Takwan oyod sa aro, akma so vinata ko na dinio o
mismo a somobna si Cristo a Manlibri do mismo da a viay.
Tayto a manalasal o hoo ko do kapirwa koaya mapatanggal
dinio a kakakteh. 19 No pamandan da nia am kararayawan.
Nawri o rakoh so sinmo dira o pakamian da so karakohan
da. Idaay da o mayanong sa a ipachisnek as kanawri no
mian do aktokto da o komwan do tana aya. 20 Pero yaten
am do hanyit o kavahayan ta a dia so pakayapoan no tayto
taya panapanayahen a Mangahwad ta kano Apo ta a si Jesu

Cristo 21 a iya anti so tomadi dia o karakohan ta do tana
aya no karakohan a akma so karakohan na do rakoh a
ipakapamarin na a nia pa so chinaparin na a mapanayahbo
so atavo do kokod na.

4

No manawdi a yokoyokoran ni Pablo

1 Dawa ichaddaw ko a kakakteh, inio o yanan no
kasoyosoyotan ko as kavoyan so kayan no sinmo no
nakapayserbi ko. Dawa mavidin kamo a diabdibdis so
kasaray no Apo taya. Tayto ko na ichakey an mayvovoya
ta na.
2 Tayto koynio a pachisiasian mo Eudia kani Sintique do
kapaypakabo nio na as kapia dana no kapay-ivan nio a
maychakteh di Jesus. 3 As imo a rarayay ko a mayserbi do
Dios am tiban mo pa o mapía dana dira do dadwa aya a ka
mavavakes takwan nachisidong saya diamen kani Clemente
do kapananawo namen as kanira pa no kadwan a mian so
ngaran do libro aya no viay.
4 Makasoyot kamo fermi as no Apo taya o parinyen nio a
pakayapoan no kasoyosoyotan nio. 5 Nawri o ipavoya nio
do atavo o katanoy nio as kapakanakem nio sia o katayto
na masngen diaten no Apo taya. 6 Ichavakel nioava o aran
ango asna no atavo a kaylangan nio am iyahes nio do
Dios do kapachahoahok nio as kano kapamahemahes nio.
7 Do diaya am torohan naynio no Dios so maydamnay a
aktokto a manghavas pa kano maintindi no tawo a nia so
makapavawa dinio do kavakvaklan a makayamot di Jesu
Cristo.
8 Dawa kakakteh, niaya sa o mayanong nio a iktokto
as kano chitachitahen: kakawyoran, atavo a mapia, atavo
a mayanong, atavo a komwan do kanamonamoan as
kapakamia so kadwan a makayamot do addaw nio, atavo
a mapipia a pariparinyen as mayresolta do mapia as kano
atavo a ipakamia a pariparinyen. 9 Onotan nio o atavo
a nadngey nio diaken as kano navoya nio a kaparin no
viay ko, ta an niaya o kaparin nio am marawat nio o
kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios.

No kapamahemahes ni Pablo do nakanakem da sia

10 Rakoh o kasoyot kano kapamahemahes ko do Apo
taya do katayto nio minyavayo sia o kasidong nio diaken.
Mapanmo ko o kafermi nio a makanakem diaken asna an
kadwan am arava o oportonidad nio a maparapit sia diaken.
11 Vatahen koava ya do kakey ko a mapadngedngey takwan
do atavo a kaparin no kaviayan ko am nananawo ako na a

makontento. 12 Makapachibagay ako do paykolangan as kan
do paybastantian, mayalit o kanawob anmana kakolang no
kanen ko am mapanmo ko na o mayanong ko a isalap so
atavo. 13 Do atavo a makayamot do sidong ni Cristo diaken
am mian o ayet ko a omparin so mayanong. 14 Amna tayto
rakoh o sinmo no nakasidong nioaya diaken. 15 As ari nio
mapanmo o kainio na a taga-Filipos o voyvoh a somnidong
diaken do nakakaro ko do Macedonia as kasitnan ko a
mapawnonong sia o Evanghelio aya. 16 As aran do kayan
ko na do Tesalonica am naypidwa nio yaken a pararan so
sidong. 17 Nawri ava o rakoh a ichasoyot ko o sidong nioaya
diaken asna no mapia aya a pariparinyen nio a nia so rakoh
so sinmo as kano pakarawatan nio so primio a yapo do
Dios. 18 Tayto ko narisibi o pinarara nioaya di Epafroditus
a sidong a tayto manghavas pa kano pangaylanganan ko,
as nia pa so tayto a nayvadiw a alaw nio do Dios a oyod
na ipakamia. 19 As no Dios paya anti o tomoroh so atavo a
kaylangan nio a yapo do makakniknin a kaynakman na a
makayamot di Jesu Cristo. 20 Dadayen ta o Dios as Ama taya
a abo so pandan. Amen.

21 Ipakapia nio yaken so Dios do atavo sa a tawotawo no
Dios dawri a mian di Jesu Cristo. Tayto sa mapakapia so
Dios dinio o kakakteh ta saya dia a rarayay ko. 22 Atavo
sa a tawotawo na diaya am mapakapia sa so Dios dinio a
kanatonan da no mian sa do palasio ni Emperador a si Cesar.

23 Bendisionan kamo pa atavo no Apo taya a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Colosas

Introduction

Tolas ya do asa ka timban do Asia Minor. Pinasitnan ava ya ni San Pablo pero nividang na a anongen na o kananawo na sira do nakadngey na sia o kayan da no kadakadaday sa mananawo a mapapospos so kawnot dira tapian mian kono o kalibrian da. Vatahen da pa no mananawo saya o kalogar da kono a omonot do matatarek a paparinyen a komwan do kanen kan do kadwan pa a kanatonan no kapatoli no Hentil. Dawa napaytovoy dira si San Pablo so omnanawo sira a yapo do Efeso.

Naytolas si Pablo a tombay so kadakadaday saya nanawo do kapavoya na nia o kavoyvoh na si Jesu Cristo no tomoroh so kalibrian do tawotawo do mondo aya. Malir pa dia o mayanong a kaparin no viay no asa ka nanganohed. Malir pa dia o nakamaog so mondo aya ni Cristo do inolay no Ama.

Si Tychicus o minangay no TOLAS aya NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-COLOSAS. Nirarayan sia ni Onesimus a iya so mirwa ta malir so ngaran do TOLAS NI SAN PABLO DI FILEMON.

Outline

Introduction 1:1-8
No persona kano trabaho ni Cristo 1:9–2:19
No vayo a viay di Cristo 2:20–4:6
Conclusion 4:7-18

1 Si Pablo ako a apostol ni Jesu Cristo a makayamot do
inolay no Dios as kani Timoteo a kakteh ta. 2 Tayto kami
a maytolas dinio a tawotawo no Dios a kakakteh namen
do Colosas a tayto a mavidin a mahni so saray ni Cristo.
Bendisionan kamo pa no Dios Ama as katoroh na pa dinio
so grasia kano kaydamnayan no aktokto.

No dasal kano kapamahemahes ni Pablo
(Efeso 1:7,13; 1 Tesalonica 2:13)

3 Omhes kamiava a mamahemahes do Dios a Ama no
Apo ta a si Jesu Cristo a maday so kapachahoahok namen
ninio, 4 takwan nadngey namen o komapet do saray nioaya
ni Jesu Cristo as kano addaw nio no atavo a tawotawo
no Dios. 5-6 Niaya o kaparin no viay nio sichangoriaw
takwan tayto o panapanayahen nio do hanyit a nakayapo
do nakadngey kano nakaintindi nio so kakawyoran aya
a komapet do grasia no Dios. Nia o Evanghelio aya a

nakarapit dinio as tayto maychawpit do atavo a parte no
mondo aya a mayresolta do kapanganohed no tawotawo as
katadi do dadakay da akma so naparin dinio, 7 as ninanawo
ya dinio ni Epafras a iya so ichaddaw ta kano ichasaray a
pachirawatan ni Cristo. Rarayay namen sia a mayserbi a iya
so nakarapit dinio 8 a chinapanmoan namen sia o katayto
nio a makanakem as kano maddaw niamen a makayamot
do Espirito no Dios.

9 Dawa nakayapo do nakadngey namen sia ya am nibhes
namen pavaynio a manakem a ipachahoahok tapian may-
paypangay pa o kapanmoan nio so inolay no Dios dinio do
sidong no Espirito na a tomoroh dinio so kasolivan, 10 as
kawnot nio dia o kaparin no viay a kakeyan na ninio, as
do atavo a parinyen nio am kanakmen nio o kapakamia
nio so Dios kano ichapia no kadwan as kapaypangay pa
no kapanmoan nio sia o komapet do Dios kano inolay na,
11 as kapaypahni kano kapaypangdet na dinio no Dios do
makakniknin a sidong na tapian mayparakoh o pasinsia
nio do pandidiwan as kaparin na dinio a maydamnay so
aktokto 12 kano masoyot a mamahemahes sia a iya so
tomnoroh diaten so anohed a makarawat so nipromisa na
do tawotawo na sa a tayto dana do kasehdangan. 13 Nilibri
na yaten do ipakapamarin no kasarisarian as kabdis na
diaten do paypatolan no ichaddaw naya a Manganak, 14 a
iya so minadidi diaten kano pakayapoan no nakapakabo no
Dios so gatogatos ta.

No mato a ipakapamarin ni Cristo
(Efeso 1:23; 2:12; 3:18-19)

15 Si Cristo o kavoyan so kaparin no di aya voya a Dios,
16-17 ta manam pa so kayan no inamaog am mian dana sia a
iya so mamanito kano atavo a inamaog. Iya o minamaog
so atavo a mian do tohos kan do tana aya do inolay no
Dios Ama. Atavo sa o mavoya kano diavoya a mian so
ipakapamarin, anohed kano anongen am inamaog na. Iya
pa o komontrolado so atavo a inamaog na do ipakapamarin
na tapian mapatongtong o atavo a ichahoho na. 18 Si Cristo o
oho no karakohan aya a nia so timban na. Iya o pakayapoan
no viay da a abo so pandan takwan iya o nanoma a mirwa
a maviay a yapo do kadiman a di dana mirwa a madiman
tapian do niaya am iya o pamatohen do atavo, 19 ta inolay
no Dios Ama o kasinchad si Cristo a mismo a Dios takwan
machalit sia do Dios Ama. 20 As makayamot do raya naya a
minoyog do kros am maparin na paychakasahen o atavo a
mian do tana aya anmana sira o mian do hanyit.

21 As inio a adan a marayi do Dios as machisobna
so aktokto kano marahet so pariparinyen, 22 am tayto
naranaynio a pinayvidi sia do nakadiman ni Cristo a
manamonamo kano abo so kaparoparoan. 23 Maparin ya an
di kamo a mabdibdis do anohdan taya as no kavidin nio a
mahni a ompanapanaya so promisa na sa a nia so ninanawo
ko dinio as pawnonongen do atavo a parte no mondo aya
as niaya pa mismo o pawnonongen ko.

No ministerio ni Pablo do timban
(Efeso 3:1-13)

24 Tayto ko ichasoyot o kaparin koaya a mandidiw a
makayamot dinio a nia so iyan no parte ko do katovoan
no pandidiwan ni Cristo a makayamot do timban na a nia
pa so karakohan na. 25 As makayamot do timban naya am
tinongdo ako no Dios a mapawnonong so atavo a chirin
na dinio 26 a nia so natayo do nakarahan a tiempo asna
ipapanmo dana sichangoriaw do tawotawo na sa. 27 Mian
do plano no Dios o kapapanmo na nia dira o makakniknin
aya a nanawo a katayto dana diaten ni Cristo a iya so
yanan no panapanayahen no atavo a maypasngen sia. 28 Si
Cristo o tayto namen a pawyoren a pawnonongen as kano
ipananawo do atavo as katayto namen a mapanakenakem
sia o kakawyoran aya tapian matodah da o kakeyan nira no
Dios a kaparin no viay. 29 Do niaya a trabaho do sidong ni
Cristo am tayto ko a itoroh o atavo a ayet kano maparin ko.

2

1 Ichakey ko o kapanmo nio sia o kafermi ko a
makanakem dinio as kapachahoahok ko ninio kanira no
iLaodicea as kano atavo pa sa a nanganohed di Jesus a di pa
nakavoya diaken. 2 Ipachahoahok koynio tapian maypagsal
o tawol nio as kapayparakoh no addaw nio no kadwan dinio
tapian maypangay o kaintindian nio sia o nanawo aya a
komapet di Cristo 3 a iya so yanan no atavo a kasolivan
kano kakawyoran. 4 Tayto ko ya vatahen dinio tapian abo
o omloko dinio no maavid a vahevahey. 5 Ta aran abo ako
do panghovokan nio am tayto kamo do aktokto ko a nia so
paysoyosoyotan ko do kapanmo ko sia o kapaychakasa nio
a mahni so saray ni Cristo.

No inmonmoan no saray ni Cristo
(Efeso 2:1-6,15; 3:17; 4:15-16; 1 Pedro 3:22)

6 Makayamot do nakarisibi nio si Jesu Cristo a Apohen am
mabdibdis kamoava do saray kano kasincharan nio sia, 7 as
kaiya no pachidependian nio as paytetnekan no saray nio a
akma so ninanawo dinio as kasolib nio a mamahemahes.

8 Makayhawa kamo tapian di daynio paychawawen a
manganohed do pinayapo daya a nanawo a yapo do
kasolivan do mondo aya a nia so machisobna di Cristo,
9 takwan no Dios am tayto di Cristo, ta do nakapaytawo
naya am arava o mian do Dios a abo di Cristo. 10 Dawa
di Cristo am ara pava o maparapa no aran sino takwan
machasa kamo na sia a iya so máto danaya so anongen
kano rákoh danaya so ipakapamarin. 11 Iya pa o yanan no
vayo a viay nio a makayamot do nakatadi na do tawol nio as
makayamot ava do aran ango pa a pinarin na do karakohan
nio, 12 takwan nachivovon kamo sia do nakabawtismo dinio
as kapachirayay nio sia a mayvangon a makayamot do saray
nio no Dios a iya so minpayvangon sia. 13 Inio a abo so viay
a abo so pandan as nachisiay do Dios am tinorohan naynio
so viay do nakapayvangon na si Cristo as kapakabo na dia
o atavo a sinadasadan nio. 14 Do nakadiman na do kros
am inadidi na yaten do kastigo aya a nia so mayanong ta a
didiwen. 15 Do diaya am nihomis ni Cristo o marahet sa a
ipakapamarin as kapatalamad na nia o kaiya no nanghomis
kano makapamarin.

16 Makayamot dia am adngeyen nio sava o makey a
omyokoyokod ninio do komapet do kanen sa, inomen
anmana no kaobserva nio so kadwan a araw a kadomidom-
inggo, kavohavohan anmana kawawan. 17 Niaya sa am
tod a anino no manam kanawri a mawara a si Cristo a
iya so mismo a mapatongtong kano inmonmoan da niaya.
18 Maychawaw kamoava a manganohed dira do makavata
aya sia o kapayanong no kapamahbo a omanianib sira so
angheles as kawnot do vata da sa a pinavoya dira no Dios.
Daday sa ya ta yapo sa ya do tanyan da a aktokto as kano
kakey da a mapamato so karakohan da. 19 Tinadichokoran
da o kakawyoran aya do ka si Cristo no oho no karakohan
aya a nia so paychakasan ta atavo a maychaponged a
mapatongtong so anongen ta a nia so ichapatongtong ta sia
o inolay diaten no Dios.

20 Makayamot do kayan dana no vayo a viay nio di
Cristo am mayanong kamo pava a omonot do nanawo sa
a pinayapo no tawo a akma sa sia, 21 “Pondanan moavay,”
“Tahaman moava,” anmana “Todohen moava ya.” 22 No
dagen saya am arava o sinmo da takwan tinoroh no Dios
o atavo a akma so kanen a serbien. 23 No akma saya sia a
onotan am mapia o kavoyan sira takwan parinyen no asa
ka tawo a mapahbo as mapakasiasi so karakohan na, pero
ichatadi ava ya do somnivog a kaparin no viay na.

3

No rakoh a paytadkan no adan a kaparin no viay ta kano kawnot dana di Cristo
(Efeso 2:6; 4:1-4,22-25,29,31-32; 5:5,6,19-20)

1-2 Makayamot do kayan dana no vayo a viay nio di Cristo
am tadichokoran nio na o adan nio sa a iktokto a komwan
do tana aya as kanawri dana no chitachitahen kano iktokto
nio o ipakamia ni Cristo a tayto do kawananan sia no Dios.
3 Mian dana o vayo a viay nio a abo dana do panayahboan
no gatos do katayto nio na machasa di Cristo do Dios. 4 As
an mayvidi anti si Cristo a iya so yanan no viay ta am
makarawat ta anti so vayo a karakohan as kapachichasa
ta sia a makakniknin so ipakapamarin.

5 Dawa pabohen nio na o akey aya no karakohan nio no
marahet a akma so kapangadwan, malalapos a parinyen
kano pangtoktoan, kahoho a mamarin so marahet kano
kapayagom, ta no ichalakam nio saya o payserbian nio as
no Dios ava. 6 Niaya sa a pariparinyen o pakayapoan no soli
kano kastigo no Dios, 7 a nia pa sa o kaparin no adan a viay
nio. 8 Pero sichangoriaw am pabohen nio na sa o atavo a
lotod, manghavas a kasoli kano kapangontra nio so kadwan,
as kabhes nio so kapamarahet nio so kadwan kano malapos
sirawri a vatahen. 9 Maydaday kamo pava do kadwan
dinio takwan pinabhes nio na o adan niori a dadakay
kano pariparinyen. 10 Vayo dana o kaparin nio a tawo,
dawa paypapiahen kano payavayohen no Dios o viay nio
do kapaypangay no kawnot nio do kakeyan na dinio. 11 Do
vayo aya a viay am ara pava o paytadkan da no Judeo kano
Griego, masosolib anmana dia nachinanawo, pachirawatan
anmana apohen, takwan di Cristo am maytavo ta a mian so
viay a iya pa so pakayapoan no atavo a marawat ta.

12 Makayamot do nakapidi dinio no Dios a payvadiwen
a kamanganakan na as kano karakoh no addaw na ninio
am mayanong o kaoyod nio a masisien, masisidongen, ma-
pamahbo, matanoy kano rakoh so pasinsia. 13 Makarakoh
kamo so konsideraсion do kadwan dinio as kasonong nio
a mapakabo dira do nakagatos dinio. Pakaboan nio sira
a akma so nakapakabo diaten ni Cristo. 14 Kanakmen nio
ta no soyid do kawnot nio dira ya am addaw a nia so
pinakamaimportánte dana as mapayvadiw sia a rakoh so
sinmo o pariparinyen ta. 15 Kaparin nio sia o karadinepan a
tinoroh dinio ni Cristo a nawri so komontrolado sia o tawol
nio, ta no karadinepan aya o mismo a tinawatawagan na
dinio a maychakasa. Omhes kamoava a mamahemahes do
Dios. 16 No chirin ni Cristo o onotan kano paynolayen nio

do viay nio as kaniaya no fermi nio sa a paychanakman
a nia so ipaypayet kano ipaypahni no saray no kadwan
dinio as kanawri sa no kantahen nio o salmo kano kanta
sa a ipamahemahes nio do Dios. 17 Pavatahen nio kano
parinyen nio o atavo do kakeyan nia no Apo ta a si Jesus
as kapamahemahes nio do Dios Ama do atavo a narawat
nio a makayamot di Cristo.

No mapia a kaparin no viay do sinahad no vahay
(Efeso 5:22; 6:1-4; 1 Pedro 2:18; 3:1-7)

18 Inio a kakovot a mavakes am mapamahbo kamo as
katoroh nio so anohed do kakovot nio a mahakay a niaya
so yokoyokoran ninio no Apo taya. 19 Inio a kakovot a
mahakay, ichaddaw nio o kakovot nio as kaoyod nio a
makatanoy dira. 20 Inio a kamanganakan, anohdan nio
sa do atavo o inyapoan nio a nia so ipakamia dinio no
Apo taya. 21 Inyapoan, makapatak kamo tapian dia inio o
pakayapoan no kapachisobna no kamanganakan nio sa as
kano ichadispresio da a manganohed.
22 Inio a mian so apohen, manganohed kamo dira do
atavo as moyvoh ava o kapawyod nio so trabaho nio an
mavoya daynio, asna do kasinchad nio do Apo taya a tayto
a makavoya dinio. 23 An ango o trabaho nio am pawyoren
nio a akma so kapayserbi nio di Cristo 24 do kaari nio na
makapanmo sia o katoroh nia ni Cristo o nipromisa na saya
dinio a tayto a mayserbi sia. 25 As aran no marahet aya so
pinariparin am marisibi na pa anti o machinaho sia takwan
no Dios am mahosto o kapanhosga na.

4

1 Inio a mian so pachirawatan, itoroh nio o mayanong dira
as kapia nio dira do kaari nio makapanmo sia o kayan pa
no Apohen nio a mian do hanyit.

No vidin sa ni Pablo dira do taga-Colosas
(Efeso 5:15-16; 6:18-22)

2 Kawayakan nioava o kapachahoahok nio a rakoh so
kapamahemahes do Dios as kapakasolib nio a komtokto nia
o vatahen nio. 3 Ipachahoahok nio pa yamen tapian mian
o maypasonong a oportonidad namen a mapawnonong so
nanawo aya ni Cristo a natayo do nakarahan a nia so
tayto a pakayapoan no nakakalaboso ko. 4 Ipachahoahok
nio yaken tapian pawnonongen ko do kaintindian da sia o
pinainkargado diaken.
5 Makapatak kamo do kaparin no viay nio a mavoya da no
di pa sa nanganohed. Serbien nio o atavo a tiempo nio do
mayanong as kan do mian so sinmo. 6 Katiban nio o kayan

no ichapia no kadwan as kano kayan no kapanmoan da sia
o onotan nioaya a kakawyoran do atavo a pavatahen nio.
Ta niaya o mayanong a itbay nio so aran sino.
7-8 Ipapanmo na anti dinio ni Tychicus a iya so ichaddaw
ta a kakteh kano ichasaray a rarayay ko a mayserbi do Dios
o atavo a komapet diaken. Tovoyen ko pa sia dinio tapian
paypahnien kano pagsagsalen na o tawol nio. 9 Tayto pa
machivan sia o ichaddaw ta as kano ichasaray a kakteh ta a
si Onesimus a iya so asa dinio. Ivahey da anti dinio o atavo
a napaparin diamen.
10 Tayto mapakapia so Dios dinio si Aristarco a rarayay
ko a makalaboso as kani Marcos a kataysa ni Bernabe. An
mawara dinio si Marcos am kapiahen nio o kayavayava nio
nia akma so vinata ko na dinio. 11 Mapakapia pa so Dios
dinio si Jesus a ngaranan da so Justo. Moyvoh dana sa
ya dira do Judeo diaya o navidin a rarayay ko a mayserbi
do paypatolan no Dios. Sira o tomoroh diaken so rakoh a
angdet kano kasoyosoyotan ko.
12 Si Epafras a kaydian nio as pachirawatan ni Jesu Cristo
am mapakapia pa so Dios dinio. As kawayakan navaynio a
ipachahoahok tapian di kamo a dispresio kano diabdibdis
so saray as kavidin nio a omonot do inolay dinio no Dios.
13 Yaken o mismo a makatestigo dia o kapawyod na so
kapayserbi na dinio as kanira no mian do Laodicea kan do
Hierapolis. 14 Mapakapia pa so Dios dinio o ichaddaw taya
manovatova a si Lucas as kani Demas.
15 Ipakapia nio yaken so Dios dira do kakakteh ta sa do
Laodicea, di Nimfas kanira no nanganohed dana di Jesus
a mavayavayat do vahay na. 16 An tayoka nio a liren o
tolas koaya am ipalir nio pa dira do nanganohed dana di
Jesus a mavayavayat do Laodicea as liren nio pa o tolas kori
dira. 17 Vatahen nio di Archippus o kapatongtong na sia o
pinainkargado sia no Apo ta a si Jesus.
18 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kapakapia
koaya so Dios dinio. Kawayakan nioava o katayto ko paya
do kalaboso.
Bendisionan kamo pa no Dios as katoroh na pa dinio so
grasia na.

No Manoma a Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Tesalonica

Introduction

Tolas ya ni San Pablo do Cristianos do Tesalonica, capital ya no provinsia no Macedonia. Pinasitnan ni San Pablo o timban aya dia do nakayapo na do Filipos as do naynyed a tiempo am aro sa o Judeo a naynanahet ni San Pablo do kaaro da no nanganohed, dawa nakadekey dia si San Pablo as kangay na do Berea as do kwanasaw am do Corinto a dia so chinadngeyan na sia di Timoteo o situasion no timban ori do Tesalonica.

Dawa NO MANOMA A TOLAS NI SAN PABLO DIRA DO TAGA-TESALONICA am ipagsagsal as inanawo sira so Cristiano aya dia a tomongtong do pinanganohdan daya. Pinamahmahsan na o Dios do saray as kano addaw da as kapanakenakem na sia dira o kaparin aya no viay a mayanong do asa ka Cristiano a akma so navoya da sia.

Malir pa dia o nanawo a komapet do kaito na mayvidi ni Jesus do tana aya. Matbay sa dia o kwestion a komapet do kapayvidi na as kano komapet dira do nadiman dana as kano an mango o kapayvidi ni Cristo. Machangay dia o nanawo do kalogar ta fermi a mayserbi do Dios do kapanaya ta so ito a kapayvidi ni Cristo.

Outline

Introduction 1:1
No kapamahemahes kano kadaday so Dios 1:2–3:13
No nanawo do dadakay no asa ka Cristiano 4:1-12
No nanawo a komapet do kaito na mayvidi ni Cristo 4:13–5:11
No kadwan pa a kanakmen ni Pablo a parinyen da 5:12-22
Conclusion 5:23-28

1 Sa Pablo, Silvanus* kani Timoteo kami a tayto a maytolas
dinio a tayto dana a manganohed do Dios Ama as kano
Apo taya a si Jesu Cristo do timban aya do Tesalonica.
Bendisionan kamo pa no Dios Ama as katoroh na pa dinio
so grasia kano kaydamnayan no aktokto.

No viay kano saray da ni Jesus no taga-Tesalonica

2 Pamahmahsan namen o Dios a makayamot dinio as
kafermi namen a makanakem dinio atavo a maday so
kapachahoahok namen. 3 Pamahmahsan namen o Ama
taya a Dios do mapia saya a pariparinyen nio a makayamot

* **1:1** 1:1 *Anmana:* Silas.

do saray nio kano kapangto nioaya a mayserbi a makayamot
do addaw nio as katayto nio a mavidin a ompanapanaya
so kapayvidi no Apo taya a si Jesu Cristo. 4 As tayto
namen a masigorado, kakakteh, o kaddaw na ninio no Dios
as nakapidi na dinio a tawotawo na, 5 takwan pinarapit
namen ava dinio o Evanghelio a tod a asa ka kawnonongan
asna asa ka ipakapamarin a makayamot do sidong no
Masanto a Espirito as navoya nio pa o ipakapamarin aya
do mismo a viay namen do nakayan namen a machasa
dinio. 6 Nakakma kamo so kaparin no viay namen as
kawnot nio do kakeyan ninio no Apo ta as nadispresio
kamoava a manganohed do kakawyoran aya a aran nia
mismo o pinakarawatan nio so pakasisian da dinio as
kavidin nio a masoyot a makayamot do sidong no Masanto
aya Espirito dinio. 7 Dawa nayvadiw kamo a panahatahan
da no nanganohed sa di Jesus do provinsia no Macedonia
kano Acaya.† 8 As no nanawo no Apo taya do kayapo
naranaya dinio am voyvoh ava do Macedonia kan do Acaya‡
o pinakarapitan na asna tayto naychawpit do matatarek sa
a logar as katayto na mavahey no saray nio no Dios. Do
akmaya sia am ara pava o maparapa namen. 9 As ibhes dava
manakem diamen o napia a nakarisibi nio diamen as kano
nakatadichokod nio do kapanganohed dira do diosdiosan
as katayto nio na mayserbi do somnivog aya a maviay a
Dios, 10 as katayto nio na ompanapanaya so Manganak aya
no Dios a si Jesus a yapo do hanyit a iya so pinayvangon no
Dios as kano iya so omlibri diaten do kastigo a ito a mawara.

2

No kaparin no ministerio ni Pablo do Tesalonica

1 Kakakteh, ari nio sigoro mapanmo o nakarakoh no
sinmo no nakarapit namen ori dinio, 2 ta nakarahan o
nakatetek kano nakapasnesnek da niamen do Filipos am
tinorohan kami no Dios so angdet namen a mapawnonong
sia dinio o Evanghelio naya a aran mian sa o komontra
diamen, 3 a nia so kavoyan so kabo no marahet a chintokto
namen anmana kachita namen sia o tanyan namen a
ichapia. 4 Asna makayamot ta pinainkargado diamen no
Dios a anongen am pawnonongen namen o Evanghelio
aya a no Dios so chitahen a pakamiahen takwan iya o
makapanmo so sivog a mian do aktokto namen. 5 Nanerbi
kamiava so maavid a chirin a iyahap dinio anmana arava
o nakatoman namen as mapanmo no Dios o kadi namen a

† **1:7** 1:7 *Anmana:* Greece. ‡ **1:8** 1:8 *Anmana:* Greece.

mayagoman. 6 Nawri ava o chinita namen o kapakamia
namen so aran sino a tawo kano sinerbi namen ava o
anohed namen a apostoles ni Cristo, 7 asna no kaoyod
namen a natanoy dinio a akma so asa ka ina do kametdehan
na sa. 8 Dawa makayamot do rakoh a addaw namen ninio
as kano karakoh no sinmo nio diamen am voyvoh ava
o Evanghelio aya no Dios o tinoroh namen dinio ta no
romanes pa a viay namen.

9 Ari nio pa katovidan o nakaanit namen sia ahohen o
kaylangan namen sa do kapaytrabaho namen do maraw
kano mahep tapian dia inio o paysarasarayan namen a
tomoroh nia o serbien namen do kapawnonong namen
so Evanghelio aya no Dios. 10 Katestigoan no Dios as
kano aran inio pa o nakapia na as kabo no paroan sia o
iyangangay namen do nakapachasa namen dinio a tayto
dana a manganohed. 11 Nakakma kami asa ka ama do
kapaynananawo na so manganak na do nakananawo kano
nakayokoyokod namen ninio 12 a omonot do kaparin aya
no viay a mayanong do Dios a iya so tomnawag diaten a
machangay do makakniknin aya a paypatolan na.

13 Pamahmahsan namen pa o Dios ta do nakapawnonong
namen sia dinio o Chirin naya am nirawat nioava ya a tod a
asa ka nanawo no tawo asna sinincharan nio a yapo do Dios
a nia so mian so rakoh a ipakapamarin do mismo nio a viay
a nanganohed dana. 14 As no katayto da omatetek dinio no
kaydian nio saya am akma so naparin dira do nanganohed
saya di Jesu Cristo do timban saya no Dios do Judea takwan
tayto da sa pakasisien no kaydian da sa a Judeo. 15 Sira ya o
mismo a mindiman so Apo ta a si Jesus kanira no profeta sa
as katayto da omsobna so Dios kano atavo a tawo do katayto
da mapakaro diamen do kavahayan saya a ngayan namen
a mananawo, 16 as katayto da pa omsaloval sira so Hentil
a malibri. Dawa do akmaya sia a kaparin da am tayto a
nay-iras o gatos da as katayto da makadidiw sia o mahara
a kastigo dira no Dios.

No kakey pa ni Pablo a makavoya sira mirwa

17 Kakakteh, do dekey paya tiempo a kabo namen dinio,
aran fermi kamo do aktokto namen am rakoh o kahoho
namen a makarapit dinio, 18 amna fermi na salovalen ni
Satanas o kapakangay namen dinio a kanatonan ko. 19 Ta
inio o kasoyosoyotan namen as kavoyan so nakapayserbi
namen do Dios kano pakayapoan pa no iyan anti no
marawat namen a primio do kapayvidi anti no Apo taya
a si Jesus. 20 Kapanmohen nio ta kakawyoran o kainio no

sivog a kasoyosoyotan namen as pakayapoan no kasinchad
so nakapayserbi namen do Dios.

3

No ministerio ni Timoteo do Tesalonica

1 Dawa do kaoyod namen dana mahoho no kayan no
kadngeyan namen dinio am pinipia namen o kapaychatani
namen do Atenas, 2 tapian mangay dinio o kakteh taya as
pachirawatan no Dios do Evanghelio ni Cristo a si Timoteo a
mapaypangdet kano mapaynananawo dinio do saray taya,
3 tapian di kamo a dispresio do katayto na aro no pakasisian
da dinio a nia so tayto nio na mapanmo a mawara do
asa ka nanganohed di Jesus. 4 Dawa pinatanggal namen
inio tapian mapanmo nio o kasivog na mawara diaten no
pakasisian a makayamot do nakapanganohed ta di Jesus.
5 Dawa do kaoyod ko a malijat ninio am tinovoy ko dinio
si Timoteo a omadngedngey dinio, ta tarek a ara dana sa
o chinatentasionan ni Satanas as kapayvadiw na a abo so
sinmo no nakapananawo namen aya dinio.

6 Amna do nakapayvidi danaya ni Timoteo as kadngey
namen sia o rakoh a addaw nio kano kahni no saray nio as
katayto nio a makanakem kano makey a makavoya diamen
a akma so kanakem kano kakey namen a makavoya dinio,
7 am tayto kami a rakoh so kasoyosoyotan a aran aro o
pandidiwan namen as no mismo aya a nadngey namen
a saray nio o tayto namen a ichasoyot. 8 Tayto magsal o
tawol namen a makayamot do saray nioaya no Apo ta a si
Jesus, 9 as karakoh no kapamahemahes namen do Dios do
kasoyosoyotan aya a itoroh nio diamen, 10 as katayto namen
a mavidin a machahoahok nia do Dios o kapayrarahan na
pa nia o kapirwa ta mayvovoya tapian mapaynananawo
namen paynio do panganohdan taya.

11 Dawa tayto namen a panayahen o kaparin diaten no
Dios Ama kano Apo ta a si Jesus a mayvovoya, 12 as katayto
namen pa komdaw sia do Apo taya o kapaypaypangay no
addaw nio no kadwan dinio kano atavo a tawo a akma so
kaddaw namen ninio, 13 as kafermi namen a machahoahok
ninio tapian torohan naynio so ayet a ichaparin nio a mahni
so saray a diabdibdis do onotan taya tapian abo anti o
kaparoparoan nio do salapan no Ama taya a Dios do ito
araw a kapayvidi no Apo taya a si Jesus kanira no tawotawo
na sa.

4

No viay a ipakamia no Dios

1 Kakakteh, tayto namen inio a pachisiasian do ngaran
no Apo taya a si Jesus do kadi nio tadichokoran do tayto
nio naya mapanmo a mapia a kaparin no viay asna no
kapaypangay pa no kachitachita nio so kapakamia nio so
Dios 2 do kaari nio makapanmo so ninanawo namen sa
dinio a kakeyan ninio no Apo taya a si Jesus. 3 Kapanmohen
nio ta inolay dinio no Dios o kapakanamonamo nio so viay
as kapachivawa nio do atavo a malalapos a ichakey no
karakohan nio. 4 Maytavo kamo a makasolib a omdisiplina
so karakohan nio tapian maychakovot kamo a abo so
pakasnekan, 5 as kadi nio onotan do di saya mayanong a
paparinyen da no di pa makasinchad so Dios. 6 Mayanong
ava o kayan no somada do kapayengay na a tawo do
komwan do kakovot na a nia pa so gatos a di maynyoha
so kastigo a yapo do Apo taya a nia so pinatanggal ko
dinio, 7 takwan tinawagan nava yaten no Dios a omonot
do malalapos a ichakey no karakohan, ta pinidi na yaten a
makanamonamo so viay. 8 Dawa an sino di manganohed
diaya am yamen ava o sobnahen na ta no Dios a iya so
tomnoroh nia diaten o manamonamo a Espirito na.
9 Pero an do komwan dana do addaw nio no kadwan
dinio am kaylangan ko pava o kapanakem ko dinio takwan
no Dios a mismo o minnanawo niaya dinio, 10 a nia so
tayto a matalamad do addaw nio nira no kakakteh ta sa
do Macedonia amna tayto namen pa akdawen dinio o
kapaypaypangay nio pa so addaw nioaya, 11 as kadi nio a
lakaman do ichakey nio as kano kadi nio manadasadagan
do viay no kadwan, asna no kasolib nio a somerbi so tanoro
nio a maytrabaho a akma so niyokoyokoran namen ninio,
12 tapian di kamo a machidepende do kadam dinio no
kadwan as kano tapian abo o paroan da dinio no di pa saya
nanganohed.

No kapirwa na mayvidi ni Jesus do tana aya

13 Kakakteh, ichahoho namen o kapanmo nio sia o
komapet dira do nadiman dana sa a kakakteh ta tapian di
kamo akma so kangsah da no abo aya so panapanayahen,
14 takwan panganohdan ta o nakadiman ni Jesus as kapirwa
na maviay as kasaray ta pa nia o kapachivan na sira no
Dios di Jesus o nadiman dana sa. 15 No tayto namen aya
pawnonongen dinio am nia o mismo a vinata no Apo taya.
Yaten a maviay pa anti do kapayvidi naya am maypanma
tava anti kanira no nadiman a machivayat sia. 16 Takwan
gomtin anti o Apo taya a yapo do hanyit a pachirayayan
no maliak a mando as kano tawag no mato a anghel as
kayan no liak no trompeta no Dios as manma sa anti a

payvangonen o nadiman dana sa a nasaray nia. 17 As yaten
a navidin as maviay pa do tana aya am machirayay ta
anti dira do nayvangon saya a tomohos do kademdeman
as kavayat ta so Apo taya do tohos as kapachichasa ta
anti sia a abo dana so pandan. 18 Dawa pagsagsalen
kano pangdengdeten nio o kadwan dinio no akmaya sia a
nanawo.

5

No katanggal so kawara aya anti ni Jesus

1 Pero kakakteh, an no komapet do araw kano tiempo
a kaparin da nia am kaylangan pava o kapanakem ko
nia dinio do tolas koaya, 2 takwan ari nio na mapanmo
o kadi a tanggalan so kapayvidi no Apo taya a akma so
kadi makatanggalan so kawara no manakaw an mahep.
3 Maysarasaray sa anti o tawotawo as kavata da sia o kayan
no karadinepan as kabo no mamakel amna maychehat anti
a mawara o kararayawan da as kadi da makalibrian a
akma so kadi na hamoan no kapakawara no makadidiw
a mavakes. 4 Amna inio a kakakteh am ara kamo pava do
kasarisarian dawa kawtapan kamoava anti no araw ori a
akmay chinawtapan a manakaw. 5 Takwan kamanganakan
kamo na no Dios a tayto do kasehdangan as ara kamo
pava mayam do kasarisarian anmana mahep. 6 Dawa
kaylangan o kapakadichayakay ta as kadisiplina ta so
aktokto ta a dia akma sira so kadwan a tayto a mapaynolay.
7 Mapanmo ta ta no kapaychaynoynom kano kapakaycheh
am maparin do mahep. 8 Pero makayamot do katayto ta
na do kasehdangan am mayanong o katalineng no viay ta
as akma so kapaykaylangan sia no sinjalo o defensa na
am kaylangan o kapakahni ta so saray, kapakarakoh ta
so addaw ta no kadwan diaten as kadi ta abdibdisan a
ompanapanaya so kalibrian ta, 9 takwan tinawagan nava
yaten no Dios a makarawat so kastigo an dia voken a no
kaparawat na diaten so kalibrian a makayamot do Apo taya
a si Jesu Cristo, 10 a iya so nadiman tapian machichasa ta
anti sia a abo so pandan do ito araw a kapayvidi na a
mayalit o kayan ta pa do tana aya anmana no nakadiman ta
na. 11 Makayamot diaya am pangdengdeten kano sidongen
nio o kadwan dinio a makahni so saray, akma so tayto nio
naya parinyen.

12 Kakakteh, tayto namen pa akdawen dinio o ka-
pakarakoh nio so anib dira do tayto natongdo a adnged-
ngeyen kano mapaynananawo dinio do komwan do Apo
taya. 13 Sincharan nio o anongen daya a makayamot do

kaddaw nio nira as kachita nio so kapia no anod nio do
kadwan dinio.
14 Tayto namen pa akdawen dinio a kakakteh o
kayokoyokod nio nira no matatalakak a makapangto, ka-
pangdengdet nio sira so tayto a madispresio as kapay-
nananawo nio sira so makakaha pa do panganohdan taya as
kapakatanoy nio do atavo. 15 Tiban nio o kadi nio vahsan
dia no marahet o pinarin da dinio a marahet as nawri o
chitachitahen nio o kapia nio do kadwan dinio as kano
atavo a tawo.
16 Omhes kamoava masoyosoyot, 17 as kadi nio omhemh-
esan a machahoahok 18 kano mamahemahes do atavo a
mawara do viay nio takwan niaya o ichakey dinio no Dios
do katayto nio na a manganohed di Jesu Cristo.
19 Salovalen nioava o aran ango a parinyen a pawnotan
no Espirito no Dios. 20 Parohen nioava o nanawo a komapet
do Dios 21 asna no kapachinanawo nio dia o madngey nio
sa as kawnot nio do mapia kano mayanong a onotan, 22 as
kanawri no pachivawan nio o atavo a marahet.
23 Tayto ko akdawen do Dios aya a makatoroh dinio
so maydamnay a aktokto o kaparin na dinio a mana-
monamo so espirito, pahad kano karakohan as kabo no
kaparoparoan nio a manda do kapayvidi no Apo taya a si
Jesu Cristo, 24 as kapanmohen nio ta no Dios aya a tom-
nawag diaten o makapamarin as iya pa so mapatongtong
so sinitnan na.
25 Kakakteh, tayto namen a akdawen dinio o kapacha-
hoahok nio niamen. 26 Ipakapia nio yaken so Dios dira do
atavo a kakakteh ta daw. 27 Tayto koynio a iyokoyokod do
ngaran no Apo taya do kalir nio sia o tolas koaya do atavo
a kakakteh ta sa daw.
28 Bendisionan kamo pa no Apo taya a si Jesu Cristo as
katoroh na pa dinio so grasia na.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pablo Dira do Taga-Tesalonica

Introduction

Mian pa sa o dia chinasehdangan so mapia do timban aya do Tesalonica do komwan do ito a kapayvidi ni Cristo do tana aya, ta mian sa dira o makavata so nakarahan narana no kapayvidi aya ni Cristo. Dawa niexplika ni San Pablo o kayan pa no mapaparin a manam so kapayvidi ni Jesus a akma so kaoyod na anti a mahara no pakagatogatosan as kayan anti no asa ka tawo a omlaban as omsobna ni Cristo.

Pinaytolasan na sa do kavidin da diabdibdis so saray do hovok no pakasisian da, kavidin da mamarin so mapia as kapaytrabaho da so ichaviay da a akma so kaparin ni San Pablo.

Outline

Introduction 1:1-2
No pamahmahsan na dira 1:3-12
Nanawo a komapet do ito a kapayvidi ni Cristo 2:1-17
No nanawo do kaparin no viay no asa ka Cristiano 3:1-16
Conclusion 3:17-18

1 Sa Pablo, Silvanus* kani Timoteo kami a tayto a maytolas
dinio do timban aya no Dios a Ama ta kano Apo taya a si
Jesu Cristo a tayto do Tesalonica. 2 Bendisionan kamo pa no
Dios Ama kano Apo ta a si Jesu Cristo as kapakarawat nio
pa so grasia kano kaydamnayan no aktokto.

No manam a kasalap ta atavo do Dios

3 Kakakteh, mayanong kami a fermi a mamahemahes
do Dios a makayamot do katayto nioaya a maypangay so
kapaypahni so saray no Dios as katayto nio mayparakoh so
addaw no kadwan dinio. 4 Dawa tayto namen a manakem
dira do angayan namen sa a timban no Dios taya o di
aya abdibdis a saray nio kano karakoh no agwanta nio
do pakasisian da dinio a makayamot do ngaran naya.
5 Do akmaya sia a mapaparin dinio am tayto ta mavoya o
pakaknikninan no plano no Dios diaten, ta no pakasisian
daya dinio am tayto na serbien no Dios a pavoyan nia o
kapayanong nio a machangay do paypatolan na, 6 as sira o
tayto aya mapakasiasi dinio am torohan sa anti no Dios so
vahes da pandidiwan a nia so mayanong da marawat. 7 Inio
atavo a tayto da pakasisien a akma diamen am makarawat
kamo anti so kapaynehah a akma diamen do ito a kapayvidi

* **1:1** 1:1 *Anmana:* Silas.

no Apo taya a si Jesus a yapo do hanyit a pachirayayan
no omnininyas a apoy kanira no rakoh so ipakapamarin a
angheles na, 8 as kakastigo na dira do atavo a di minsinchad
do Dios kano naskeh a manganohed do Evanghelio no Apo
taya a si Jesus. 9 Machisiay sa anti ya do mato aya kano
makapamarin aya a Apo ta as kapandidiw da anti do abo
so pandan a kastigo da. 10 Maparin sa anti ya do kawara
ni Jesus a romawat so onor kano kadaday sia no atavo a
tawotawo na sa a nasaray nia a nia so pachangayan nio
a makayamot do nakapanganohed nio do pinawnonong
namen ori dinio.
11 Dawa ibhebhes namen avaynio a ipachahoahok tapian
no mayanong do asa ka tinawagan no Dios o onotan nio do
viay nio as kaparin nio a makapatongtong so mapipia sa a
ichakey nio a parinyen a makayamot do saray nio do sidong
na. 12 As an makatongtong ya do viay nio am pamatohen
anti o Apo taya a si Jesus as kapakarawat ta so rakoh a onor
a yapo sia. Maparin sa ya atavo a makayamot do grasia no
Dios kano Apo taya a si Jesu Cristo.

2

No tawo aya a maytotwaw do tana aya manam so kapayvidi ni Jesus

1 Do komapet do kapaychakasa ta anti a machivayat do
Apo taya a si Jesu Cristo do kaito na anti a mayvidi am
tayto namen a akdawen dinio a kakakteh, 2 o kadi nio
a rovlan do katayto daya no makavata sia o kayan no
pinapanmo dira no Dios do nakawara narana no araw no
Apo taya. Makapatak kamo pa dira do makavata aya sia
o kayan no tolas namen a iproyba da do vatavatahen da
saya. 3 Anohdan nio sava o makey aya a mapaychawaw
dinio takwan mawara ava anti o araw aya an di pa manma
o kaaro da no tomadichokod do Dios kano kapaytotwaw no
tawo aya a mapawnot do kararayawan no pahad a iya pa
so natongdo a kakastigoan a abo so pandan. 4 Sobnahen
na anti o Dios as kapamato na so karakohan na do atavo
a anianiven no tawotawo as kangay na anti a maydisna do
templo no Dios a makavata sia o kaiya no Dios.
5 Ari nio sigoro a manakem o kaniaya sa mismo no
pinapanmo ko dinio, 6 as ari nio mapanmo o katayto pa
no ompenpen sia a manda do kapaytotwaw na anti do
natongdo a tiempo na. 7 Tayto dana somitnan a maytrabaho
o marahet aya a ipakapamarin amna makatongtong ava
o atavo sa marahet a mapaparin a manda do kakaro no
mamenpen aya. 8 As an kakaro narana no mamenpen aya

am maytotwaw anti o tawo aya a mapawnot so tawo do
kapakagatogatos kano kararayawan a iya anti so rarayawen
no Apo taya a si Jesus no makapamarin a inawa na do
kapayvidi na. 9 No niaya anti a tawo am mian anti o
ipakapamarin na a yapo di Satanas a makapaymilagro kano
mamarin so makakniknin a nia so ipanloko na so tawotawo,
10 as oyod na sa anti a masonong a lokohen o tawotawo
sa a nachisobna do kakawyoran aya a yanan no kalibrian.
11 Dawa makayamot do kaskeh da no kakawyoran aya
am paychanoanolayen na sa no Dios a manganohed do
daday aya, 12 tapian makarawat sa anti atavo so kastigo o
machisobna saya do kakawyoran as nawri so chitahen a
onotan o marahet.

No ichaparin ta diabdibdis so saray ni Jesus

13 Amna mayanong kami a rakoh so kapamahemahes
do Dios a makayamot dinio a kakakteh a ichaddaw no
Apo taya takwan pinidi naynio no Dios do sitnanan na
a librien as kano omonot do manamonamo a kaparin no
viay do sidong dinio no Espirito na do katayto nio na a
manganohed do kakawyoran aya, 14 as mian do sivog na
a plano dinio do nakapanganohed nio do Evanghelio aya
a pinawnonong namen dinio o kapachichasa nio anti do
Apo taya a si Jesu Cristo do paypatolan na a makarawat so
onor. 15 Dawa kakakteh, makahni kamo do pinanganohdan
nioaya as kapakapia nio sia a onongan kano onotan o
pananawan siraya, mayalit o pinawnonong namen sa kano
mian do tolas namen dinio.
16 Tayto ko akdawen do Apo taya a si Jesu Cristo kano
Dios Ama a iya so naddaw niaten as pakayapoan no di
machipanda a angdet kano kasoyosoyotan ta do katayto
dana no panapanayahen ta a makayamot do grasia na
niaten 17 o kasidong na dinio a maypahni so saray as dia
dispresio do kachita nio sia onotan o mapia a parinyen kano
mayanong a pavatahen.

3

1 Do pakavosan ko sia kakakteh am tayto namen a
akdawen dinio o kapachahoahok nio niamen tapian may-
pasonong o kapawpit namen so chirin aya no Apo taya
as kano karawat da pa sia a akma so nakarawat nio sia.
2 Ipachahoahok nio pa yamen tapian pavawahen na yamen
do tawo sa a marahet so aktokto takwan arava malit o tawo
a manganohed. 3 Amna kapachidependian ta o Apo taya a
iya so makatoroh dinio so ayet as kano makapavawa dinio
di Satanas, 4 as do sidong no Apo taya am tayto namen a
mapanmo o katayto nio a omonot do niyokoyokoran namen

aya ninio as kadi nio anti a abdibdisan do ninanawan
namen aya dinio, 5 as tayto ko pa akdawen do Apo taya
a Dios o kapaypangay no kaintindi nio so addaw naya as
kapakangdet nio a mayagwanta a akma si Cristo.

No mayanong da parinyen no matatalakak

6 Kakakteh, tayto namen paynio a iyokoyokod do ngaran
no Apo taya a si Jesu Cristo do kapachisiay nio do aran
sino a kakteh a matalakak as di omonot do ninanawan
namen dinio. 7 Mayanong o kapakakma nio diamen a di
mangolangolay a maytrabaho a akma so navoya nio do
kayan namen ori dinio. 8 Niho namen o atavo a kaylangan
namen do kapaytrabaho namen do maraw kano mahep
tapian abo dinio o karahmetan. 9 No kabo ava no anohed
namen a omrisibi so sidong nio asna no kakey namen a
mapavoya nia o kapayanong no kapaytrabaho nio, 10 as
makayamot dia am vinata namen do nakayan namen ori
dinio ta an sino di maytrabaho am mayanong o kabo no
kanen na. 11 Amna tayto namen a nadngey o katayto
da no matatalakak dinio as kanawri no parinyen da o
kapanadasadag da do viay no kadwan. 12 Dawa do ngaran
no Apo taya a si Jesu Cristo am tayto namen sa iyokoyokod
o akma saya sia so kaparin do kanawri no isanga da o
kapaytrabaho da tapian mian o ichaviay da.
13 Kakakteh, machitnga kamoava a mamarin so mapia
kano omonot do mayanong. 14 An sino o machisobna do
akmaya sia a niyokoyokoran namen ninio do tolas aya am
pachisiayan nio tapian mavoya na o kapakasnek no kaparin
na. 15 Pero pakakmahen nioavay asa ka kontra asna no
kapatanggal nio sia a asa ka kakteh.

No vidin dira ni Pablo

16 Tayto ko akdawen o kavidin nio a maydamnay so
aktokto do atavo a makayamot do Apo taya a iya so voyvoh
a makatoroh niaya dinio. Fermi na paynio a pachisan atavo
no Apo taya.
17 Yaken a si Pablo o mismo a mapatolas so kapakapia
koaya so Dios dinio. Niaya o ferma ko as fermi ko a
pangayen do atavo a tolas ko. 18 Bendisionan kamo pa atavo
no Apo ta a si Jesu Cristo as katoroh na pa dinio so grasia
na.

No Manoma a Tolas ni San Pablo di Timoteo

Introduction

Si Timoteo am asa ka Cristiano do Asia Minor a Judeo so ina amna Griego o ama na. Nachisidong sia di Pablo do trabaho na a asa ka misionero.

Maychatatdo o kakpehan no nanawo no tolas aya: (1) Patanggal dira a komapet do kadakadaday sa mananawo. Mian sa o mananawo nia a paysaglen o anohdan no Judeo kanira no dia Judeo. Anohdan da nia o kabo no mapia do atavo a mavoya a inamaog, dawa no vatahen da a ichalibri am no kapachivawa do mian do mondo aya a akma so kanen kano kapaychakovot. Vatahen da pa o kayan no logar a kapanmohen sa. (2) Nanawo a komwan do onotan do timban. Mian dia o dadakay no asa ka tawo a torohan so anongen do asa ka timban. (3) Personal a yokoyokoran nia ni San Pablo si Timoteo do komwan do responsibilidad na dira do matatarek a gropo no Cristiano do kametmetdeh ni Timoteo.

Outline

Introduction 1:1-2

No nanawo a komapet do timban kano adngedngeyen sa 1:3–3:16

No vidin di Timoteo a komapet do trabaho na 4:1–6:21

1 Si Pablo ako a asa ka apostol ni Jesu Cristo. Tinovoy ako
no Dios a Mangahwad ta as kano Apo ta a si Jesu Cristo a
iya so yanan no panapanayahen ta. 2 Tayto ako a maytolas
dimo mo Timoteo a manganak ko do komwan do tayto
taya panganohdan. Bendisionan ka pa no Dios Ama kano
Apo taya a si Jesu Cristo as kapakarawat mo pa so grasia,
kasisien kano kaydamnayan no aktokto.

No kapatanggal ni Pablo dia o komapet dira do kadakadaday sa nanawo

3 Tayto ko pirwahen a vatahen dimo o niyokoyokoran
ko nimo do nakapangwan ko do Macedonia do kalogar
mo a mavidin do Efeso a mapabhes sira so mananawo so
matarek a doktrina. 4 Pabhesen mo sa do abo so sinmo a
kakawnonongan da kano kapayistoria da so abo so inmon-
moan a akma sa so komapet do nanma sa tawo, ta niaya sa
am pakayapoan no kapaysosobna da as machikontra pa ya
do ichakey no Dios diaten a panganohdan a kakawyoran.
5 No pakayapoan no katoroh ko nia no akmaya sia a
panyokoyokoran am tapian mapanmo da o kapayanong no

kayan no addaw da a yapo do manamonamo a aktokto kano
somnivog a kapanganohed do Dios. 6 Amna tayto sa o di
omonot dia as tayto a nachisiay do mapia a kapananawo
do kanawri no kakawnononongan da o abo sa so sinmo.
7 Mahoho sa a mananawo amna ara dava maintindi o
pidipidit saya a pangononongan da as no mismo saya
anohdan da am ara dava masigoro.

8 Mapanmo ta o kapia no pidipidit aya a pinatolas ni
Moises an serbien sa do pinatapatakan nia, 9 as mapanmo
ta o nakadi na patapatakan nia dira do mapipia a tawo
an dia voken a sira o mapasada as di manganohed do
panyokoyokoran, sira o di omanib so Dios, sira o maka-
gatogatosen as mapamahbo so sinmo no komwan do Dios,
sira o mandiman so inyapoan kano kapayengay da tawo.
10 Pinatapatak pa dira do malalapos so kaparin no viay, sira
o machikavahay do kapalit da mahakay anmana mavakes,
sira o manakaw so tawo a paychakartosan da, sira o
maydaydaday as machitoneng do daday no kadwan as kano
atavo sa a mian so parinyen a machikontra do onotan taya
a kakawyoran. 11 No akmaya sia a ipananawo ko am yapo
do mato aya a Evanghelio no makakniknin aya a Dios a nia
so pinainkargado na diaken a ipananawo.

No kapamahemahes ni Pablo do rakoh a kasisien kano addaw sia ni Jesus

12 Tayto ako a rakoh so kapamahemahes do Apo taya
a si Jesu Cristo a makayamot do nakavidang na diaken
a maparin a ichasaray a nia so pakayapoan no tinongdo
na diaken a mayserbi do ngaran na as kapamahemahes
ko pa dia do kaiya no tomoroh diaken so ichaparin ko so
tinongdoan naya diaken a trabaho. 13 Pinidi na yaken a aran
akma sawri o kaadan ko a maychirichirin so machikontra
sia as kadi ko minsincharan dia as kano nakatetek ko dira
do tawotawo sa a minonot sia. Amna chinasi na yaken ni
Cristo takwan pinarin ko saya a di makapanmo so karahet
na do kadi ko pa manganohdan sia. 14 Dawa oyod a rakoh
o kapamahemahes ko do makakniknin aya a grasia no
Apo taya a si Jesu Cristo as sichangoriaw am tayto ko na
sia ichasaray as kano oyod a ichaddaw. 15 No omonot
aya vavatahen am maparin a ichasaray kano mayanong
a panganohdan a kakawyoran: “Nawara si Jesu Cristo do
tana aya a omlibri sira so makagatogatos,” as do atavo a
nakagatogatos am yaken sigoro o nahára dana. 16 Amna
chinasi na yaken ni Jesu Cristo tapian maparin na ipavoya
o karakoh no pasinsia na kano kaparin na a mapakabo as
tomoroh so viay a abo so pandan do atavo a manganohed

sia a aran do akma diaken a nahára dana so kapakagatos.
17 Dawa dadayen kano pamatohen o abo aya so pamandan
a Patol! Iya o di aya voya as machimavoyvoh a kakawyoran
a Dios. Amen.
18 Imo mo Timoteo a manganak ko am tayto koymo
a iyokoyokod a makapia so kapachilaban do tayto aya
panghovokan ta pachilalabanan do kapanmo mo sia o
nakaaro da no ompanapanaya sia o kaniaya no kaparin mo
a akma so pinapanmo dira no Dios. 19 Akdawen ko dimo
o kadi mo a mabdibdisan do akmaya sia a chinatongdoan
mo as kawnot mo do mapanmo mo sa a mayanong a dia
akma sira so kadwan a tayto a tomnadichokod do mapanmo
da mapia a nia so ichakma day bapor a nakararayaw do
komwan do saray da. 20 Niaya o tayto a mismo a naparin da
Hymenaus kani Alejandro a sira so tayto ko a pinarawat di
Satanas a paynolayan na tapian di dana sa makachirichirin
so mapamahbo so ngaran no Dios.

2

No kapachahoahok as kano onotan sa do timban

1 No manoma a ichahoho ko dinio am no kapachahoahok
nio no atavo a tawo do Dios. Machipangdaw kamo as
kasolib nio a mamahemahes. 2 Ipachahoahok nio sa o
patopatol kanira no atavo a mian so maato a payanongan
tapian maviay ta a maradinep do kawnot ta do mapia
kano mayanong do asa ka kamanganakan no Dios. 3 No
kapachahoahok am mapia as kano ipakamia no Dios aya
a Mangahwad ta, 4 a iya pa so Dios a mahoho nia o
kapanmo sia no atavo o kakawyoran as kano kalibri da.
5 Kakawyoran ya takwan asa o Dios as no mavoyvoh a
mapayahap so Dios kano tawo* am si Jesu Cristo takwan
naytawo sia, 6 a iya so tomnoroh no viay na a omadidi so
atavo a tawo. Do diaya am pinavoya no Dios do tinongdo
na a tiempo o kahoho na nia o kalibri no atavo a tawo.
7 Makayamot pa do akmaya sia a plano no Dios o tayto ko
a chinatongdo a apostol as mananawo dira do Hentil no
kakawyoran aya a mayanong da panganohdan. Tayto ko
pavatahen o mismo a kakawyoran.
8 Tayto ko ichahoho o kapachahoahok da do kakpekpehan
nio no mahahakay sa a manamonamo so viay as abo so
masoli a aktokto anmana ichichirin do kadwan. 9 As sira
o mavavakes am mayanong o kadi da mapanghavasan sia
o komwan do katitiban kano onawnayen. Maylaylay sa so
machinaho kano madmay do angayan da anmana yanan

* **2:5** 2:5 *Do Griego:* Mediador.

da as dia taywara so kalabor anmana kaynyen. Akma
pa saw am mayanong ava o kataywara na so kalabor
no isosorod da as kano mayanong ava o kapangonay da
so taywara a vohawan. 10 Asna nawri o mayanong o
kapaypavid da so dadakay da do kawnot da do mapia a
nia so mayanong do manganohed do Dios. 11 Mayanong o
kapanngey da as katoroh da so anohed do mananawo sa
a mahakay. 12 Maparin ava o kapananawo no mavakes
anmana no katoato no anongen da kano mahahakay, ta
nawri o mayanong dira o kapanngey da do kakpekpehan.
13 No pakayapoan na niaya am nanma a amawgen no Dios
si Adan as kwanasaw am si Eva. 14 As no ichadadwa na am
si Adan ava ta no mavakes aya o chinawtapan ni Satanas
a nia so pinasada sia ni Eva o mando dira no Dios, 15 a
nia so pakayapoan no ipakarawat da so pandidiwan do
kapaymanganak da amna mian o kalibrian da nia aran do
kapaymanganak da an di sa abdibdis so kapanganohed as
kavidin da a rakoh so addaw as kano manamonamo a mapia
so disiplina.

3

No kaparin da no adngedngeyen do timban

1 Kakawyoran o vavatahen aya a akma sia, “An sino
mahoho a adngedngeyen do timban* am tayto a manita so
oyod a mapia a anongen.” 2 No makey no akmaya sia a
anongen am mayanong o kabo no kaparoparoan na, kaasa
no kakovot na,† kapia no dadakay na, kapatak na do atavo
a iyangangay na, kapsek na, kayavayavahen na, kapia na
a mananawo, 3 kadi na maynoynomen, katanoy na kano
rakoh so pasinsia, kadi na machisepasepangan as kano kadi
na lakaman no kartos. 4 Mayanong sia a asa ka tawo a
masolib a tomidib do familia na a akma so kaparin na sira
so kamanganakan na a manib as kano manganohed sia. 5 Ta
an di na parin no asa ka tawo a patongtongen o anongen
na do tanyan na a familia am nawri pava o maparin
na tagrarahen o anongen no machonong do tawotawo sa
no Dios. 6 Mayanong ava do anongen aya o vayo pa a
manganohed di Jesus ta tarek na idaay o kakalo na mato no
anongen na as kakma na so kaparin ni Satanas a nadaay as
nikastigoan no Dios. 7 Maimportante pa o kayan no mapia
a kasincharan sia kano kayan no anib sia aran dira do di
omonot di Cristo, ta an mian o paroan sia o kaparin no

* **3:1** 3:1 *Do Griego:* obispo. † **3:2** 3:2 *Anmana:* naypisa a maychakovot.

viay na am tarek a nia o serbien ni Satanas a irarayaw so
kapayserbi na do Dios.

No kaparin da no diakono

8 Alit na pa dira do pidien a diakono o kapayanong no
kapia no dadakay da, ichasaray sa do vatahen da, kadi
da maynoynomen, kadi da mayagoman, 9 kahni darana
do panganohdan taya a abo so kapaykamadamadanan.
10 Mayanong o kapanma a omproyba dira as an nakarahan
o nakaproyba dira as abo o paroan sira am maparin dana
sa matongdo do anongen daya. 11 As sira o kakovot da sa
a mavavakes‡ am mayanong o kapia no dadakay da, kadi
a vahyan dira a makachirichirin so maparahet so kadwan,
kapia no disiplina da do viay da as kaparin da ichasaray do
atavo. 12 Mayanong do asa ka diakono o kaasa no kakovot
na§ as kapia na tomidib dia o kametdehan na sa as kano
atavo a komwan do familia na. 13 An mapia o asa ka diakono
do trabaho na am mahap na anti o anib no tawotawo
as kaparin na pa a mian so angdet a mapawnonong so
panganohdan taya a komapet di Jesu Cristo.

No kaynyeran no nanawo aya a onotan ta

14 Tayto ako a mayplano a mangwan dinio daw so makalo
amna tayto koymo a paytolasan, 15 tapian an di ako a nyeng
a makangay dinio am mapanmo nio na o mayanong a
kaparin no viay no asa ka membro do familia no Dios a
nia so timban no maviay aya a Dios as paytetnekan no
kakawyoran. 16 No kakawyoran aya a tayto ta panganohdan
am makakniknin as kano makapamarin. Niaya o kaynyeran
na:

Naytawo si Cristo. Pinatalamad no Espirito o kaiya no
manohed. Navoya sia no angheles. Pinawnonong sia do
atavo a nasiones. Pinanganohdan no tawo do tana aya as
nayvidi do hanyit.

4

No kaparin da no kadakadaday sira a mananawo

1 Masehdang o nakavata sia no Espirito no Dios o kayan
da anti no tomadichokod do kakawyoran aya a tayto ta
panganohdan as kanawri anti no adngeyen da o marahet
sa a espirito a nawri so parinyen o kapaychawaw kano
kapangotap da no mararahet a nanawo da. 2 No akma
saya anti sia a marahet a nanawo am ipananawo da anti
no tawo a oyod a matalineng so kapaydaday as akmay

‡ **3:11** 3:11 *Anmana:* As sira o mavavakes. § **3:12** 3:12 *Anmana:* naypisa a maychakovot.

abo so konsinsia a omsaloval sira a mamarin so marahet.
3 Ipananawo da anti o karahet no kapaychakovot as kayan
anti no vadawen da a matatarek a kanekanen. Kakawyoran
ava ya takwan inamaog no Dios o atavo a makan a
maparin a kanen a mian so kapamahemahes do Dios
no nanganohed dana di Jesus as kano tayto omonot do
kakawyoran a nanawo. 4 Asa pa am mapia atavo o inamaog
no Dios as arava o logar a ichaskeh a kanen an tayoka
ya pamahmahsan do Dios. 5 Dawa kapanmohen ta ta no
ichabo aya no dagen a kanen am arava o sincharan no
Dios a dagen a kanen as kano maparin a kanen o atavo
a pinamahmahsan do Dios.

No somnivog a pachirawatan ni Jesu Cristo

6 An ipananawo mo o mian saya do tolas koaya dimo do
kakakteh ta saya daw am mapatongtong mo o tinongdoan
aya dimo ni Jesu Cristo as kapaypaypangay pa no kapan-
moan mo so kakawyoran aya a doktrina kano komwan
do saray taya. 7 Ipaysasaloval mo sava o abo so sinmo
a kakawnonongan kano istoria sa a dia makadios asna
nawri sa o chitahen mo o ipaypapia mo do komwan do
kawnot mo do Dios, 8 takwan aran mian o kapian no
kapaypayet so karakohan am rakorakoh o inakyan mo nia
an nawri o paypangayen mo a paypapiahen o kawnot
mo do kakeyan nimo no Dios a nia so rakoh so sinmo
sichangoriaw as kan do manam pa a tiempo a abo so
pandan. 9 No akmaya sia am mapanmo ta o kaoyod na as
kano kapayanong na a panganohdan. 10 Dawa makayamot
do kapanmo ta so karakoh no sinmo no kawnot ta do Dios
am mayagwanta ta as kapawyod ta sia patongtongen o
anongen aya a tinongdoan diaten no Dios a iya so yanan
no panapanayahen ta a iya pa so Mangahwad no mondo
aya a omlibri sira so manganohed sia.

11 Pawnonongen mo o akmaya sia as kapaynananawo
mo sira a omonot do yokoyokoran koaya nimo. 12 Kaboay
no omdekedekey dimo do kametdeh mo pa do awan as
no kaparin mo sira a tomoroh so anib dimo do kapavoya
mo no viay mo a asa ka ehemplo dira do mayanong a
kaparin no viay, do kapia no ichichirin mo, kaddaw mo
no kadwan, kasaray mo no Dios as kanamonamo no viay
mo. 13 Manda so kawara ko dinio am ibhebhes moava
liren o nakatolas aya a Chirin no Dios do kakpekpehan nio
as kavidin mo a maypaynananawo kano mapaypaypahni
sira do panganohdan taya. 14 Pangolangolayan moava o
anongen aya a tinorohan dimo no Dios so kasolivan a nia so
sinincharan da no adngedngeyen saya do nakapalapaw da

so tanoro da do kapachahoahok da nimo. 15 Naknakmen mo
sa ya as kapawyod mo sia chitahen o kapatongtong mo sira
ya tapian mavoya o paypapian mo do komwan do anongen
moaya. 16 Katiban mo o kapakapatak mo do kaparin no viay
mo as kano ipananawo mo as kavidin mo a omonot do vidin
ko saya dimo, ta an onotan mo sa ya am aro o librian mo
so karakohan mo a marahet as kanira pa no domngey so
nanawo mo.*

5

No anongen ta do kakakteh ta sa

1 Ichahoya mo sava o matotoneng dana sa a mahahakay
asna no kananawo mo sira akma so kapidipidit mo so
ama mo. Paynananawhen mo sa o mametmetdeh a
mahahakay a akma so kapaynananawo mo so kakteh mo.
2 Paynananawhen mo sa o matotoneng a mavavakes a
akma so kapidipidit mo so ina mo as sira o mametmetdeh
a mavavakes am paynananawhen mo sa akma so kapay-
nananawo mo so kakteh mo a mavakes a manamonamo so
aktokto dira.
3 Sikasohen mo sa o bioda a abo so tomidib dira as katoroh
mo dira so sidong, 4 asna no bioda a mian so kamanganakan
kano kaynapoan am sira o mayanong a omatindi sia o
pangaylanganan na a nia so anongen da do salapan no
Dios. 5 Kapanmohen nio ta sira o somnivog aya a bioda
a mayanong nio sa a sidongen am sira o abo so iviay so
karakohan da as nawri so panapanayahen o kasisien dira
no Dios a iya so pachipangdawan da do kararaw kan do
kaheahep. 6 Pero no bioda a nawri so chitahen o pakamian
na so karakohan na am akma danay nadiman a aran do
kaviay na pa. 7 Ipananawo mo sa ya do atavo tapian abo
dira o mian so kaparoparoan. 8 Kapanmohen nio ta an sino
o diatindi sia o pangaylanganan no lipos na a kanatonan no
mismo na a familia am tayto na sobnahen o panganohdan
taya as kanganingani na pa kanira no di manganohed do
Dios.
9 No mayanong nio sa pavidangen dira do bioda a
mayanong a sidongen am sira o sesenta kano maypangay
pa so awan as nakapaypisa da maychakovot. 10 Logar
sia mavahey a mapia so dadakay, nakasolib na mapay-
nananawo sira so kamanganakan na, mayavayavahen,
nayserbi dira do tawotawo sa no Dios, napavoya so kasisien
dira do makasiasi, as kano nakaparin na so atavo a logar
na maparin a mapia. 11 Asna sira o makahenakan pa a

* **4:16** 4:16 *Anmana:* malibri ka as kanira no domngey dimo.

bioda am pasahen nio sava do lista takwan masonong sa a
katentasionan a tomadichokod do promisa da a mayserbi
di Cristo as kanawri dana no chitahen o kapaychakovot
da, 12 a nia so pakayapoan no ichaparoparo da do kadi
da makapatongtongan so pinachividangan daya. 13 No asa
pa pakayapoan no di na mayanongan no kapavidang sira
ya am masonong o kananawo da a matalakak as kanawri
no ivalavalay da o kaktaktas a manadasadag do kadwan
as kapakachirichirin da kano kapayistoria da so di sa
mayanong. 14 Dawa mapipia o kapaychakovot da mirwa
no makahenakan pa saya bioda as kapaymanganak da as
kanawri no isanga da o ichapia no familia da tapian abo o
mavavata dira no tawotawo a komontra diaten. 15 Vatahen
ko sa ya takwan tayto dana sa dira o tomnadichokod
do kakeyan nira ni Cristo as kanawri no onotan da o
tentasionan dira ni Satanas. 16 Sira o nanganohed dana di
Jesus a mian so lipos a bioda am anongen da o katidib da
do paykaylanganan na asna no timban pava o panayahen
da tapian nawri dana sa o torohan so sidong no timban o
abo saya so tomidib dira.

No anongen dira do adngedngeyen do timban

17 Mayanong sa torohan so rakoh a anib as katangdan
dira do adngedngeyen sa do timban* a tori a mapia so
kapatongtong so anongen da, kanatonan da no mananawo
as kano mapawnonong so Chirin no Dios, 18 takwan vatahen
no nakatolas a Chirin no Dios, “Mayanong paroava a
pakanen o paytrabahohen a vinyay?” as vatahen na pa,
“Mayanong a tangdanan o maytrabaho.”

19 Adngeyen moava o akosasion do asa ka adngedngeyen
do timban a katadkan na an mian sa o makadadwa
anmana makatatdo a testigo. 20 As an somnivog o kaari
na makagatogatos am paynananawhen mo sia do salapan
no atavo tapian mayvadiw ya a nanawo dira do kadwan
a adngedngeyen a di omonot do kaparin no makagatos
aya. 21 Do salapan no Dios Ama kani Jesu Cristo as
kanira no angheles na am tayto ko vatahen o kawnot mo
do niyokoyokoran ko saya nimo so mahosto as kadi mo
mangatatadkan.

22 Makapatak ka do kapamidi mo so machividang dira
do mayserbi aya do anongen no asa ka adngedngeyen do
timban, ta tarek ka machirapas do gatos no asa ka tawo a
tinongdo mo do anongen aya. Makayhawa ka tapian abo o
sadan mo do komapet aya dia.

---

* **5:17** 5:17 *Do Griego:* presbitero.

23 (Imo mo Timoteo am moyvoh ava o danom a inomen
mo as manerbi ka pa so vino a nia so tovatova no masanib
moaya didiwen a ganit mo do vodek.)
24 Makapatak ka takwan mian sa o matayo so kapakagatos
a dia nyeng a mapanmo a dia akma sira so matalamad
so gatos a logar da pakarawatan so hosga. 25 Akma ya so
maparin an mian o mamarin so mapia. Mian sa o nyeng
a matalamad so mapia a pinarin as mian sa o dia nyeng
a mapanmo pero no mapia aya a pinarin am mavidin ava
matayo.

6

No anongen no pachirawatan do apohen da sa

1 Sira o atavo a pachirawatan a kamanganakan dana no
Dios am mayanong o katoroh da so anib do apohen da sa
tapian abo o kaparoan no Dios taya as kano nanawo aya
a onotan ta. 2 Sira o mian so apohen a kamanganakan
dana no Dios am mayanong ava o kadi da torohan so
anib do paychapoan da do kapaykakteh darana sia o
apohen daya asna nawri o chitahen da o kapaypapia pa no
kapayserbi da dira takwan no payserbian daya am kakteh
darana do panganohdan as kano sincharan sia no Dios a
kamanganakan na.

No matarek so pananawan as kano komapet do kartos

Ipananawo mo as kapanyokoyokod mo nira o akma saya
sia a responsibilidad. 3 An sino o matarek so pananawan
as kapachisobna na do kakawyoran aya a nanawo no Apo
taya a si Jesu Cristo as kaskeh na omonot do kaparin aya
no viay a ipakamia no Dios, 4 am madaay as kano tayto
sia naychawaw as kabo no kapanmoan na so kakawyoran.
Nawri o chitahen na o kapaydidibati do abo sa so sinmo
a chirin kano kakawnonongan a niaya so pakayapoan
no kaynanahet, kapaysosobna, kasoli, kapasnesnek kano
kaparahet da so kadwan. 5 Sira ya am tinadichokoran
da o mayanong as kadi darana parinyan a makaintindi
so kakawyoran, as kanawri no voyvoh a kaintindian da
so mapia am no maparin da paychakartosan. 6 Amna
kapanmohen ta ta rakoh o inmonmoan no kawnot ta do
Dios a makontento do atavo, 7 takwan arava o pinanayvi
ta do nakawara ta as kabo pa anti no ichayononot ta an
madiman ta. 8 Dawa an mian o onayen ta kano kanen ta am
mayanong o kakontento as kapakamia ta na. 9 Amna mian
sa o tawo a mahoho a maypaynakem a nia so ichasonong
da katentasionan as matolo no matatarek a mararahet kano
mangananawa a pariparinyen a nia so mapawnot sira do

kararayawan da kano kakastigoan no pahad da. 10 Takwan
no lakam aya no kartos am pakayapoan no matatarek a
gatos. As tayto sa o tomnadichokod do panganohdan ta
kakawyoran a makayamot do lakam da no kaynakman a
nia pa so pakayapoan no aro a lijat no aktokto da.

No vidin sa ni Pablo di Timoteo

11 Pero imo a asa ka pachirawatan no Dios am
pachivawan mo sa o akmaya sia a mararahet a pariparinyen
as kanawri no chitachitahen mo a onotan o mayanong as
kano mapakamia so Dios, kapakarakoh no saray mo nia,
kaddaw mo no kadwan, kapakangdet mo a mandidiw as
kapakatanoy mo. 12 Pawyoren mo as kapakangdet mo a
maytetnek do panganohdan taya as kadi mo a abdibdisan
do tinawatawagan aya dimo no Dios a viay a abo so
pandan a nia pa so chinatestigoan da no aro a tawotawo
a paytetnekan mo a kakawyoran.
13 Do salapan no Dios a iya so tomoroh no viay no atavo a
inamaog as kani Jesu Cristo a iya so naytetnek do salapan ni
Poncio Pilato a mapavata so kakawyoran am tayto koymo a
iyokoyokod. 14 Patongtongen mo sa atavo o niyokoyokoran
ko saya nimo as kanawri no mavidin mo a chitachitahen
o mayanong tapian abo o kaparoparoan mo a manda do
kapayvidi no Apo taya a si Jesu Cristo, 15 do tinongdo
na tiempo no makakniknin aya a Dios a iya pa so Patol,
Manyokoyokod, makapamarin do atavo as Apo no atavo a
apohen. 16 Iya pa o Dios aya a abo so pamandan a tayto
do kasehdangan a abo so makatidib kano makasalap sia.
Pamatohen as kano dadayen o makapamarin aya a abo so
pandan. Amen.

No vidin ni Pablo dira do may-inakem

17 Iyokoyokod mo sa o may-inakem a dia nawri so
ipaysarasaray o kaynakman da a nia so masonong a mabo
asna nawri o mayanong da ichasaray o Dios a iya so
makatoroh no atavo a ichapia ta. 18 Iyokoyokod mo sa o
may-inakem a nawri so pay-irasen o mapia a pinariparin da,
kapanidong da do maykaylangan as kadadam da do atavo.
19 An niaya o kaparin da am makapay-iras sa so kaynakman
a mian so inakyan da nia a manda anchowa do katayto dira
no somnivog aya viay a abo so pandan.
20 Imo mo Timoteo am tayto ko akdawen dimo o ka-
pakahni mo a maytetnek do pinainkargado aya dimo no
Dios. Paydidichanan mo sa o matatarek saya a mararahet
kano abo sa so sinmo a kakawnonongan a nia so tayto
da vatahen no kadwan a kasolivan. 21 Tayto ko ya a

vatahen dimo takwan tayto sa o manganohed do vata da saya kasolivan as nakatadichokod da dia o kakawyoran aya a panganohdan ta.

Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa dinio so grasia na.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pablo di Timoteo

Introduction

No kahavnan no ICHADADWA NO TOLAS NI SAN PABLO DI TIMOTEO am personal a vidin na sia a asa ka mamet-metdeh a rarayay a mayserbi do Dios. No kakpehan no tolas aya am no kapangdengdet sia ni Pablo si Timoteo a mavidin a mapawnonong so Evanghelio aya ni Jesu Cristo as kapatongtong na so anongen na a asa ka evanghelista a diabdibdis so ipananawo do panghovokan no aro sa a omsobna sia kano pakasisian na.

Pinatanggal na pa si Timoteo a di machangay do abo sa so sinmo a kawnonongan a nia so abo so inakyan nia mapia.

Pinanakem pa sia ni San Pablo o mismo a kaparin no viay na a nia so onotan na do komwan do saray na, addaw na as kano pasinsia kano angdet na do pandidiwan kan do pakasisian.

Outline

Introduction 1:1-2
No kapamahemahes kano nanawo 1:3–2:13
No konseho kano patanggal 2:14–4:5
No viay kano situasion ni Pablo 4:6-18
Conclusion 4:19-22

1 Si Pablo ako a asa ka apostol ni Jesu Cristo a pinidi no
Dios a mapawnonong so nipromisa na a viay a mian di Jesu
Cristo. 2 Tayto ako a maytolas dimo mo Timoteo, imo a asa
ka ichaddaw ko a kamanganakan. Bendisionan ka pa no
Dios Ama kano Apo taya a si Jesu Cristo as kapakarawat mo
pa so grasia, kasisien kano kaydamnayan no aktokto.

No kapamahemahes kano kapangdengdet ni Pablo si Timoteo

3 Makayamot dimo am pamahmahsan ko o Dios a iya so
Dios da no apoapo ko sa as iya so tayto ko a payserbian
a manamonamo so konsinsia as kafermi ko a makanakem
dimo a ipachahoahok do maraw as kan do mahep. 4 An
manakem ko o hoo mo do nakakaro ko am oyod a rakoh o
kahoho ko a makavoya dimo a nia so rakoh a kasoyosoyotan
ko. 5 Manakem ko o mahni a saray mo no Dios a akma so
nakarakoh no saray da no apo mo a si Loida as kano ina mo
a si Eunice as tayto ko masigorado o kapaypaypangay pa no
saray moaya. 6 Dawa paypaypangayen mo o kachita mo so
kaserbi mo so tinoroh aya dimo no Dios a narawat mo do
nakapalapaw ko so tanoro ko dimo. 7 Takwan no marawat

taya a Espirito no Dios am tomoroh so ayet, angdet, addaw
as kano mapia a pangtoktoan.
8 Ipachisnek moava o nanawo no Apo taya anmana
yaken a asa ka priso a makayamot do ngaran na, asna
makangdet ka a romawat so pandidiwan aya a mawara do
mapawnonong so Evanghelio aya takwan sidongen naymo
no Dios, 9 a iya so tomnawag diaten a makanamonamo so
viay. Iya o minlibri aya diaten a makayamot ava do kapia
ta asna makayamot do rakoh a grasia na a nia so sivog a
plano no Dios a nakayapo do sitnanan na a mian di Jesu
Cristo. 10 No plano aya no Dios a kalibrian am tayto na
pinatongtong do nakawara no Mangahwad taya a si Jesu
Cristo a iya so minrarayaw so ipakapamarin no kadimanan
as katoroh na so viay a abo so pandan kano karakohan anti
a dia rarayaw do atavo a manganohed do Evanghelio aya.
11 As makayamot do Evanghelio aya am tayto na yaken a
pinidi no Dios a apostol as katovoy na diaken a mananawo
kano mapawnonong sia, 12 a nia so tayto a pakayapoan no
rakoh a pakasisian ko amna ipachisnek koava ya takwan
masinchad ko o pinanganohdan koaya as kasigorado ko sia
o kapachonong na do atavo a chinasarayan ko nia* a manda
do ito aya araw a tinongdo na.
13 Kanakmen mo o kakawyoran aya a nanawo a nadngey
mo diaken as onotan mo sa ya a rakoh so saray kano addaw
do kayan mo na di Jesu Cristo. 14 Do sidong dimo no
Masanto a Espirito a iya so tayto diaten am katiban mo o
kapakapatak mo a mamondan do kakawyoran aya a tayto
a chinasarayan nimo.
15 Ari mo na sigoro mapanmo o nakapaytavo da komaro
diaken no kakakteh ta saya a yapo do provinsia no
Asia as no kadwan dira am sa Figelus kani Hermogenes.
16 Bendisionan pa no Apo taya o familia ni Onesiforus a
iya so nasanib a mangay a mapasoyosoyot diaken as kadi
na machisnekan nia o katayto koaya a makalaboso, 17 ta
do nakawara na do kavahayan aya no Roma am nibhebhes
nava yaken a chitahen a manda do nakapayvoya namen.
18 Tayto ko akdawen do Apo taya o kapakarawat na pa anti
so kasisien do ito aya araw no kapaysekasekad. Ari mo
sigoro mapanmo o nakapawyod na so kapayserbi na diaken
do kayan ko pa do Efeso.

2

No litrato no asa ka mapia a mayserbi di Jesu Cristo

---

* **1:12** 1:12 *Anmana:* do atavo a pinainkargado na diaken.

1 Imo mo Timoteo a kamanganakan ko am makahni ka
do trabaho moaya ta si Jesu Cristo o somidong dimo no
grasia na. 2 As no nanawo aya a pinarawat ko dimo*
a chinatestigoan no aro a tawo am parawaten mo pa
dira do ichasaray kano masosolib a mananawo tapian
makapananawo pa sa so kadwan. 3 Makangdet ka a
mayagwanta do kaasa mo a ka sinjalo ni Jesu Cristo. 4 No
asa ka sinjalo am mayanong ava a masanga no kadwan a
trabaho, ta nawri o logar na onotan o yokoyokoran na nia
no apohen na. 5 No machangangay do pariha am makahap
ava so primio na an di na onotan o atavo sa reglamento.
6 Makakma ka so mapangto a maytaketakey a iya anti so
manoma a mapia no natay na do mohamoha na sa. 7 Iktokto
mo sa ya so kapiahen ta torohan naymo no Apo taya so
kasolivan a makaintindi sira ya.
8 Kawayakan moava ta si Jesu Cristo a tayabo ni David as
minirwa a maviay o tayto ko a pawnonongen do Evanghelio
koaya. 9 As makayamot do akmaya sia a Evanghelio am
tayto da yaken a pakasisien as katayto ko mavahod a akmay
kriminal. Amna no chirin aya no Dios am tayto a libri as
kabo no makapabhes sia. 10 Dawa tayto ako mayagwanta
do pakasisian tapian maparin pa sa malibri o pinidi na sa
no Dios as kapakatongtong no atavo a makakniknin a plano
no Dios dira anchowa a makayamot do nakasaray da ni Jesu
Cristo.
11 Kakawyoran o akmaya sia a vavatahen:
"An madiman ta a akma sia am mian anti o viay ta a
machichasa sia.
12 An mayagwanta ta a mandidiw am machichasa ta
anti sia do kapaypatol na.
An ipachisobna ta o kapanganohed ta sia am
ipachisobna na pa anti o kasinchad na diaten.
13 An mabdibdis o saray ta am mabdibdis ava sia
takwan nawri o sivog a kaparin na."

No ipakamia no Dios a pachirawatan na

14 Ipanakem mo sa o akmaya sia a nanawo dira atavo
as kayokoyokod mo nira do salapan no Dios o kadi da
maydidibatian do matatarek a kakawnonongan a abo so
sinmo as manrarayaw so saray da no makadngey sira.
15 Chitahen mo o kapakamia nimo no Dios as kapayserbi
mo a di machisnek no anongen moaya as kasolib mo
a mananawo nia so hosto o kakawyoran aya. 16 Asna
pachivawan mo sa o atavo a marahet kano abo so sinmo
a kawnonongan, ta niaya sa o mapayparayi do kakeyan

* **2:2** 2:2 *Do Griego:* no nadngey mo sa diaken.

niaten no Dios. 17 Ta no akma saya sia a kakawnonongan
am akmay manyinavan a ganit a dia tova. Niaya o tayto
a naparin dira da Hymenaus kani Filetus. 18 Tayto da
tinadichokoran o kakawyoran aya as kapananawo da nia
o nakarahan dana no kapayvangon da no nadiman a nia
so ichatayto da no mararayaw so saray. 19 Amna no
tayto aya pinatnek no Dios am mabdibdis ava as tayto o
kasincharan sia a marka a makavata so, “Masinchad sa no
Dios o somnivog a tawotawo na,” as “An sino makavata
so kapanganohed na do Apo taya am karoan na o atavo
a pakagatosan.”

20 Do asa ka rakoh a vahay am voyvoh ava o pinarin a
yapo do vohawan kano polak o serserbien, ta mian pa sa o
yapo do apha kano kayo. Mian sa o maato so kaserbian as
mian sa o maahbo so kaserbian. 21 As an no asa ka tawo as
machivawa do pakagatogatosan am manamonamo anti sia
as karakoh na kano kato no kaserbian na as kapayanong na
a serbien no Apo taya. 22 Dawa pachivawan mo sa o atavo a
marahet a ichakey no kahenakan asna nawri sa o chitahen
mo a onotan o mapaypaypangay so kawnot do mayanong,
paypaypangayan no kasaray nimo, payparakohan no addaw
mo no kadwan as kano karadinepan do kapachichasa mo
dira do tawotawo sa no Dios a manamonamo so tawol.
23 Pachivawan mo sa o abo so sinmo as kano kakakey a
kakawnonongan kano paydidibatian a nia sa so mapasitnan
so paysosobnan. 24 Ta no mayserbi aya do Apo taya am
mayanong ava a machisosobna asna no kapia na kano
katanoy na do atavo a tawo, kasolib na a mananawo,
25 as karakoh no pasinsia na a mapaynananawo sira so
mapasivosivog a omsobna so ipananawo na, ta tarek pa sa
katorohan no Dios so kapanehseh da as kawnot darana do
kakawyoran, 26 a nia so ipakavolaw da do chinawtapan aya
dira ni Satanas a nia so tayto da pa ichavahod a omonot do
kakeyan na nira.

3

No kaparin no manawdi sa a tiempo do mondo aya

1 Kapanmohen mo ta do manawdi dana anti a tiempo
am aro anti o pakasisian kano panganananawan do mondo
aya. 2 Takwan no tawotawo am voyvoh anti o karakohan
da a iktokto da a pakamiahen, kaoyod da anti a malakam
no kartos, maato o iyangangay da as kano ichichirin da,
kabo no anib da do Dios kano kapayengay da a tawo,
kapachisobna da anti dira do inyapoan da, kadi da solivan a
mamahemahes, kasobna da so mayanong, 3 abo so kasisien,

maskeh a mapakabo, maparahet so kadwan, abo so valat a
mamarin so marahet, malolotod, itek da o mapia, 4 traydor,
tod sa kalo as kadi da aktoktoan nia an mayanong o
parinyen da, oyod sa madaay, tadichokoran da o Dios as
kanawri no lakaman da o pakamian da so karakohan da,
5 toman sa a madiodiosen amna no mismo da a viay am
chinatadian pava. Pachivawan mo sa o atavo a tawo a
akma sia so kaparin. 6 No akma saya sia a tawo am
komtaktas sa a mapaychawaw sira so mavavakes a dekey
so kasolivan kanira no mavakel no gatogatos da. 7 Oyod
saya masonong a manngey as kano omonot amna maparin
dava maintindi o sivog aya kakawyoran a nanawo. 8 Akma
so nakapachisobna da Jannes kani Jambres do vinata sa ni
Moises am nawri o kaparin da no akmaya sia a mananawo,
ta sobnahen da o kakawyoran aya a nanawo. Arava o
machipasonong a pangtoktoan da no akmaya sia as kabo no
kapanmoan da so panganohdan taya a kakawyoran, 9 amna
makapayfermi sava anti ya mangotap takwan maytotwaw
anti o somnivog da a kaparin a akma so nakapaytotwaw no
somnivog a kaparin da Jannes kani Jambres.

No manawdi sa vidin ni Pablo di Timoteo

10 Pero ari mo mapanmo so mahosto o pinananawo ko,
no kaparin ko as kano chitahen ko do viay ko, no saray
ko no Dios, no pasinsia ko, no addaw ko no kadwan, no
kapayagwanta ko do pakasisian da diaken. 11 Mapanmo mo
o nakapayagwanta ko do nakatetek da diaken do Antioc,
do Iconio as kan do Listra amna no Apo taya o nachonong
diaken. 12 Kakawyoran na sia ta no tawo a komitachita
so kawnot na do Dios am makarawat so pakasisian a
makayamot do ngaran ni Jesu Cristo. 13 Asna sira o
mararahet so parinyen as kano tayto saya mapaychawaw so
kadwan am maypaypangay sa anti do pariparinyen da sa.
Mangotap sa so kadwan as aran sira am kawtapan pa sa.
14 Pero imo am mabdibdis kava do nadngey moaya as kano
mapanmo moaya a kakawyoran do kaari mo makapanmo
sira so chinadngeyan mo sia ya. 15 As ari mo mapanmo ta
do nakayapo do kametdeh mo am pinaynananawo ka do
nakatolas aya a Chirin no Dios a nia so chinaintindi mo
so komwan do kalibrian do kasaray ni Jesu Cristo. 16 No
atavo a Skriptura am yapo do Dios. Niaya o mayanong a
ipananawo, serbien a ompenpen kano omyokoyokod nira
no makagatos as kano mapaynananawo so asa ka tawo a
omonot do mayanong kano ipakamia no Dios, 17 tapian no
pachirawatan aya no Dios am handa a mapatongtong so
atavo a ipaparin sia no Dios.

4

No angdet ni Pablo a manda do tawsan na

1 Tayto koymo a iyokoyokod do salapan no Dios kani Jesu
Cristo a iya so omhosga anti do atavo a tawo a maviay
pa as kanira no nadiman dana an mayvidi do tana aya a
iya so ito a mapatnek so paypatolan na. 2 Pawnonongen
mo o chirin naya, kapreparado mo do atavo a tiempo a
mananawo, paytalitalinngen mo sa o mian so pinayrahtan,
patanggalen mo sa kano pabhesen mo sa o makagatogatos
as kapaynananawo mo sira. Makabo kava so pasinsia as
kano pangolangolayan moava o kapananawo mo, 3 takwan
mawara anti o tiempo a kaskeh no tawo a manngey so
machipasonong a nanawo as kanawri sa no chitahen da
o matatarek sa a mananawo so ichakey da adngeyen.
4 Tadichokoran da anti nia o kakawyoran aya as kanawri
no adngeyen da o abo saya so sinmo a kakawnonongan a
pinayapo no tawo. 5 Asna imo am makasolib ka as kavidin
mo a makapatak do atavo. Mayagwanta ka do pakasisian.
Parinyen mo o trabaho no asa ka ministro no Evanghelio
aya as kapatongtong mo so pinainkargado aya dimo no Dios
a responsibilidad mo.

6 Tayto dana masngen o karawat diaken no Dios as kano
kakaro ko na do mondo aya. 7 Tayoka dana o pinachisdepan
koaya a laban as niyayo ko na o tayto aya tinongdo no Dios
a asdepan ko a pariha. Tayto ko na pinatongtong o atavo a
anongen ko do komwan do panganohdan taya. 8 Dawa tayto
o naprepara a primio ko do akmaya sia a kaparin no viay ko
a nia anti so parawaten diaken no Apo taya a iya so mahosto
a Hoyis do ito araw a tinongdo na amna voyvoh ava anti a
yaken o makarawat, ta no atavo pa sa a maddaw no Apo
taya kano fermi a ompanapanaya so kaito na a mayvidi.

No napaparin sa do kayan ni Pablo do priso

9 Tiban mo pa o kadi mo hamoan a mangay diaken so
makalo, 10 ta tayto na yaken a chinaroan ni Demas do
kapipia na so ichapia na do viay na do tana aya as kangay
na do Tesalonica. Komnaro pa si Crecente a mangay do
Galacia as kani Titus a nangay do Dalmacia. 11 Voyvoh dana
si Lucas a tayto a rarayay ko. Payvanen mo pa si Marcos ta
rakoh o kasidongan na diaken. 12 Si Tychicus am tayto ko a
tinovoy do Efeso. 13 Do kapangwan mo diaya am salien mo
pa o panhanebneb kori a laylay a ari do vahay da Carpus
do Troas. Ipanayvi mo pa sa o libro ko sawri as kanatonan
da no papiles kano tolas ko sawri.

14 Oyod a narahet o pinariparin diaken ni Alejandro a
manipo. No Dios anti o omkastigo dia do pinariparin na
saya. 15 Mavidin ka a rakoh so tanggal sia ta nahara o
kakontra na so ipananawo taya. 16 Do nanoma a kangay ko
a somalap do hosgado am arava o aran asa a minrarayay
diaken ta nikaroan da yaken a maychatani. Akdawen ko do
Dios o kadi na patbayan sira do akmaya sia a pinarin da.
17 Amna nachitangked diaken o Apo taya a tomoroh diaken
so angdet a ichaparin ko sia pawnonongen o kakawyoran
aya dira atavo do mian sawri do kakpekpehan a Hentil
as kalibri na diaken do akma sawri leon a tori dana
ompanapanaya so kararayaw da diaken. 18 Tayto ko
ichasaray o kavidin na a machonong diaken no Apo taya
as kapavawa na diaken do marahet a manda do karapit ko
so mato aya a paypatolan na. Dadayen o Apo taya a abo so
pandan! Amen.

No kapamidimidin narana so Dios ni Pablo

19 Ipakapia mo pa yaken so Dios da Priscilla kani Aquila
as kano familia ni Onesiforus. 20 Tori a navidin si Erastus do
Corinto as si Trofimus am maganit as nividin ko do Mileto.
21 Tiban mo o kapakarapit mo diaya a manam so amian.
Tayto mapakapia so Dios dimo sa Eubulus, Pudens, Lino,
Claudia as kanira atavo no manganohed dana sa di Jesus.

22 Akdawen ko do Apo taya o kavidin na a machirayay
dinio. Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa
dinio so grasia na.

Tolas ni San Pablo di Titus

Introduction

Si Titus am asa ka Hentil a nayvadiw a Cristiano as asa sia do rarayay ni San Pablo do trabaho na a asa ka misionero. Tolas ya ni San Pablo di Titus a iya so mametmetdeh a rarayay na. Si Titus aya o nividin ni San Pablo do Creta a tomongtong nia o responsibilidad do timban aya dia.

Maychatatdo o kakpehan no tolas aya: (1) no dadakay da no logar a pidien a mian so responsibilidad do timban; (2) no kaparin no kananawo sira ni Titus o matatarek a gropo a sira so matotoneng a mahahakay kanira no mavavakes a sira dana so omnanawo so mavavakes sa a mametmetdeh kanira, sira o makahenakan a mahahakay as kanira no pachirawatan; (3) nanawo do kaparin no viay no asa ka Cristiano a kanatonan do kapia no anod a maradinep as kapachivawa do dibati kano kapaysosobna.

Outline

Introduction 1:1-4
No adngedngeyen sa no timban 1:5-16
No anongen no matatarek a gropo do timban 2:1-15
No mayanong a kaparin da as kano patanggal 3:1-11
Conclusion 3:12-15

1 Si Pablo ako a pachirawatan no Dios as kano asa ka
apostol ni Jesu Cristo a tinovoy a mapawnot sira so pinidi
sa no Dios a masaray ni Jesu Cristo as kano mapapanmo nia
dira o kakawyoran aya a niaya so mapawnot do kaparin no
viay a ipakamia no Dios. 2 Natovoy ako a mapawnonong
so kayan no panapanayahen a viay a abo so pandan no
masaray nia a nia so nipromisa no di aya maynyoha a
Dios do manam kano nakamaog na so mondo aya. 3 As
do tinongdo na a tiempo am tayto na pinapanmo ya as
katayto na tomnovoy kano naparawat sia diaken no Dios
aya a Mangahwad ta o anongen ko a mapawnonong sia.
4 Tolas ko ya dimo mo Titus a asa ko a kamanganakan do
panganohdan taya. Bendisionan ka pa no Dios Ama kani
Jesu Cristo a Mangahwad ta as kapakarawat mo pa so grasia
kano kaydamnayan no aktokto.

No anongen ni Titus do Creta

5 Nividin koymo do Creta tapian patongtongen mo o
sinitnan tawri a parinyen a kanatonan no kapanongdo
sira so adngedngeyen do timban* do matatarek sawri a

* **1:5** 1:5 *Do Griego:* presbitero.

kavahayan a akma so niyokoyokoran ko nimo. 6 Mamidi
ka sira so abo so kaparoparoan, sira o asa so kakovot,† sira
so napaynananawo so kamanganakan da a manganohed
do Dios, kanib da as dia vahey do marahet a dadakay
da. 7 Ta no asa aya ka adngedngeyen‡ am mayanong a
abo so kaparoparoan takwan no Dios o payserbian na.
Mayanong ava o kapapospos na so ichakey na anmana
kasosolien na. Mayanong ava o kaynoynomen na as kano
kalakam na no kartos. 8 Mayanong sia a mayavayavahen,
kanawri no chitahen na o ichapia no kadwan, masolib
a mapaysovosovol so atavo, mapia so disiplina do viay
na, mapia so dadakay, manamonamo so kaparin no viay.
9 Mayanong o kahni na do panganohdan taya a nanawo a
tayto ta ipananawo tapian maparin a mian o anohed na a
mapaynananawo so kadwan as kano maparin na sa matbay
o omsobna so kakawyoran aya, 10 takwan aro sa o maskeh
a manngey as nawri so parinyen o kapakachirichirin da
so abo so sinmo as kano ipaychawaw da so kadwan.
Havnan da nia am sira o Judeo saya§ a mapapospos pa
sia onotan o matatarek a panyokoyokoran a nia so vata
da a ichalibri no tawo. 11 Mayanong saya pabhesen a
mananawo takwan arava machipasonong o ipananawo da,
ta niaya am paychakartosan da as mian sa o familia a
mapaytavotavo da so membro a paychawawen. 12 Asa ka
rakoh so pinachinanawan dira do iCreta saya o nakavata
sia ya, “No iCreta sa am mavahey sa fermi a maydaday
as oyod sa mangananawa a tawo. Matatalakak sa ta no
kakan da o ichakey da.” 13 Mian o kakawyoran do akmaya
sia a vatahen da, dawa makaistrikto ka do kapatanggal
mo sira, 14 tapian di nawri o onotan da o aro saya a
abo so sinmo a kakawnonongan da no Judeo as kano
kadwan pa sa a panyokoyokoran da a machikontra do
kakawyoran a nanawo no Dios. 15 Do manamonamo so viay
am arava o dagen da asna dira do di pa manganohed do
kakawyoran aya as tayto pa do pakagatogatosan am aro o
sincharan da marahet kano dagen as no pangtoktoan da am
pakamarahten da o atavo a aran tori sa mapia. 16 Vatahen
da o kapanganohed da do Dios amna no mismo da viay
am machisobna do ichakey na. Isoli sa ya no Dios kano
mayanong sava a mayserbi sia.

2

† **1:6** 1:6 *Anmana:* naypisa a maychakovot. ‡ **1:7** 1:7 *Do Griego:* obispo.
§ **1:10** 1:10 Sira o Judeo saya am maparin o nakapanganohed darana di Jesus.

No mayanong a dadakay no asa ka Cristiano

1 Pero imo am nawri sa o ipananawo mo o kaparin aya
no viay a mayanong do asa ka makapanmo so kakawyoran
aya. 2 Iyokoyokod mo sa o matotoneng a mahahakay do
kapakapia da sia o disiplina da do viay da manoma as
kapakasolib da do atavo a parinyen da. Kapakahni da so
saray da no Dios as kapakarakoh da so addaw da no kadwan
kano kapakarakoh da so agwanta do pakasisian. 3 Alit pa
no kayokoyokod mo nira no matotoneng sa a mavavakes do
kapakapatak da do dadakay da a mavoya no tawo. Nawri
ava o mayanong dira o kaaro no maparahet a vahevahey
anmana no kaynoynomen da as nawri o mayanong o
kapayvadiw da a ehemplo do mapia a kaparin no viay, 4 a
nia so ichaparin da a mapawnot sira so mametmetdeh pa
sa a mavavakes a maddaw kano mapia so kapayserbi dira
do kakovot da kano kamanganakan da sa, 5 as makapanmo
so mayanong da parinyen, kapakanamonamo da so viay,
kanawri no isanga da parinyen o anongen da do sinahad no
vahay, as mapavoya nia o katanoy da do atavo a parinyen
da as katoroh da so anib kano anohed do kakovot da. Ta
niaya a kaparin no viay o mapavawa so kaparoparoan no
chirin aya no Dios.

6 Iyokoyokod mo sa o makahekahenakan pa sa a ma-
hahakay do kapakasolib da a maypavawa do marahet
as kanawri no chitahen da o mayanong. 7 Do atavo a
parinyen mo am ipavoya mo o mismo mo a viay a asa
ka ehemplo dira. Do kapananawo mo am makapatak ka
as kapakasolib mo do ipabebhes mo sia, 8 as kapananawo
mo no kakawyoran aya a abo so kaparoan sia tapian sira
o makey a omsobna dimo am mabo o paroan da dimo as
kasira no matadiorong a kasnekan.

9 Iyokoyokod mo sa o pachirawatan do kapanganohed
da a mian so anib as kachita da so kapakamia da so
apohen da as kadi da atbatbayan. 10 Iyokoyokod mo sa a
di mangotangotap dira do apohen da, asna no kapavoya da
no kaparin a masaray nira do atavo tapian mavoya dira o
kapia no nanawo no Dios aya a Mangahwad ta.

11 Onotan ta sa ya atavo takwan no kalibrian aya a
makayamot do grasia no Dios am tayto na rapiten o
atavo a klase no tawo, 12 a nia so tayto a omnanawo
diaten a tomadichokod do atavo a pakagatogatosan kano
pakamian so karakohan do mondo aya as kanawri no
pawnotan na diaten o viay a mapia so disiplina as nawri
so chitahen o mayanong as ipakamia no Dios, 13 as mavidin
a ompanapanaya so makasoyosoyot aya kano makakniknin

a kapayvidi no mato a Dios as Mangahwad taya a si Jesu
Cristo, 14 a iya so tomnoroh no viay na a omlibri diaten do
pakagatogatosan as kapawnot na diaten do kanamonamoan
tapian mayvadiw ta a tawotawo na a nawri so chitahen o
atavo a mapia a pariparinyen.
15 Ipananawo mo sa ya as kapakangdet mo a
omyokoyokod nira no somada as kapakapatak mo tapian
abo o mavavata da dimo do anongen moaya.

3

No mayanong a kaparin no Cristiano

1 Ipananawo mo o kapanganohed kano kanib sira so atavo
a mian do payanongan kano kawnot do abtas as kapachik-
opera da do ichapia no komavahayan. 2 Ipananawo mo o
kadi na mayanongan no kapakachirichirin so omrarayaw so
kadwan anmana no kapaysosobna, ta nawri o mayanong
o kapakatanoy kano katoroh so anib do atavo a tawo.
3 Takwan do nakarahan am napanmo tava o mayanong as
nisobna ta o ichakey no Dios as kanawri no inonotan ta o
tanyan ta ichakey as pakamian so karakohan ta, kapno no
viay ta no kapakagatogatos kano inanahet as kapaychokon-
tra ta. 4 Amna do rakoh a addaw kano kasisien no Dios
aya a Mangahwad ta 5 am nilibri na yaten. Makayamot
ava ya do nakayan no pinarin ta mapia asna makayamot
do kasisien na as kan do nakalinis na diaten do nakapirwa
ta a mawara as kano nakayavayo na diaten no Masanto a
Espirito. 6 Makayamot di Jesu Cristo a Mangahwad ta am
narawat ta o Masanto aya Espirito a rakoh so ipakapamarin
do viay ta, 7 tapian do nakapayvadiw ta a mahosto do
salapan no Dios a makayamot do grasia na am mian pa
o panapanayahen ta a marawat do abo aya so pandan a
viay ta. 8 No akma saya sia a chirin am kakawyoran as
rakoh so sinmo kano kapian nia no tawo, dawa ichahoho
ko o kadi mo omhemhesan nia a ipananawo tapian sira o
tayto dana manganohed do Dios am pawyoren da o kachita
da so kapamarin da so mapia. 9 Pero pachivawan mo sa
o abo so sinmo a istoria a akma so komapet do nanma
sa tawo as kano abo so inmonmoan a kakawnonongan,
aran no paysesepangan kano paysosobnan sa do komwan
do panyokoyokoran, takwan arava o sinmo da nia kano
arava o mahap mo a mapia dia. 10 As no tawo a man-
anawo so paysosobnan am pachivawan nio an nakarahan
o makapaypidwa a kapatanggal nio sia, 11 do kapanmo nio
sia o nakatadichokod na do kakawyoran as katogod na
makagatos a nia so kavoyan so kasivog na nayrahet.

No vidin ni Pablo di Titus

12 An nakarapit anti o asa dira da Artemas kani Tychicus
am tiban mo pa o kapachivayat mo diaken do Nicopolis
a dawri so yanan ko do amian aya. 13 Sidongen mo pa
sa abogado Zenas kani Apollos do paykaylanganan da do
biahe da. 14 Katiban mo o kasolib da no kakakteh ta saya
daw a komita so kapanidongan da a akma so kayan daya
no mian so pangaylanganan tapian mian o kavoyan so
kapanganohed darana do Dios.

15 Tayto sa mapakapia so Dios dinio o atavo saya a rarayay
ko. Kapian pa no Dios o kakakteh ta sa a tori a makanakem
as maddaw niaten. Bendisionan kamo pa atavo no Dios as
katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas ni San Pablo di Filemon

Introduction

Si Filemon am asa ka maynakem a Cristiano a membro sigoro no timban do Colosas. Iya pa o taydira si Onesimus a asa ka pachirawatan. No pachirawatan aya am nangotap as komnaro do apohen naya. Do kwanasaw am naysinchad sa kani San Pablo a mian kanaw do priso. Do ministerio ni San Pablo am nayvadiw a Cristiano si Onesimus. Dawa no tolas aya ni San Pablo di Filemon am asa ka pachisiasi di Filemon do kapakabo as karisibi na si Onesimus a asa ka chinapakaboan a pachirawatan a kanatonan do kaasa narana a kakteh do panganohdan.

Outline

Introduction 1-3
No kapamahemahes di Filemon 4-7
No kapachiasi a makayamot di Onesimus 8-22
Conclusion 23-25

1 Si Pablo ako a asa ka priso a makayamot do kapayserbi
ko di Jesu Cristo as kan Timoteo a kakteh ta. Tayto kami
a maytolas dimo mo Filemon a ichaddaw namen a kakteh
a machipayserbi diamen. 2 Tolas namen paya dimo mo
kakteh a Apphia as kanimo mo Archippus a asa ka mangdet
a pachirawatan no Dios as kaninio atavo a membro no
timban aya a tayto a mavayavayat do vahay moaya mo
Filemon. 3 Bendisionan kamo pa no Dios Ama kano Apo
taya a si Jesu Cristo as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto.
4 Maday so kapachahoahok ko am pamahmahsan ko o
Dios a makayamot dimo 5 do nakadngey ko so komapet do
mahni a saray mo no Apo taya a si Jesu Cristo as kano addaw
mo nira no atavo sa a tawotawo no Dios. 6 Ipachahoahok
koymo tapian do kavoya da sia no kadwan o kaparin no
viay mo am maypangay pa o kapanmoan da so marawat no
asa ka masaray ni Cristo. 7 Aran do mismo ko a viay am
rakoh o kasoyosoyotan ko a makayamot do addaw moaya a
ipavoya mo a nia pa so tayto a chinatahaman da no kadwan
sa a kakakteh ta.
8 Do akmaya sia a kaparin no viay mo am masonong
sigoro o kayokoyokod ko nimo do kaasa ko a pachirawatan
ni Cristo, 9 amna serbien koava o anohed koaya asna
makayamot do addaw am tayto ako a machisiasi dimo do
kaasa ko a ka malkem as kano priso a makayamot do
ngaran ni Jesu Cristo. 10 Tayto ako a machisiasi dimo a

makayamot do nayayo a pachirawatan mo a si Onesimus
a iya so tayto a nayvadiw a akma koy romanes a manganak
do kayan koaya do priso as tayto ako nayvadiw a ama na do
komwan do panganohdan taya. 11 Do nakarahan am arava
sigoro inakyan mo nia o nakayan na dimo ni Onesimus pero
sichangoriaw am tayto dana rakoh o kapayserbian na dimo
as kanatonan ko. 12 Tayto ko sia payvidien dimo a akmay
mismo a pachirayayan no karakohan ko a makayamot do
addaw ko nia. 13 Rakoh o kakey ko nia an di na yaken a
karoan tapian maparin na yaken a payserbian do kwinta
mo do katayto ko a makalaboso a makayamot do Evanghelio
aya. 14 Amna mapipia o kadi ko manmanman dimo tapian
payanitan mo o mapanmo mo a mayanong a parinyen.
15 No pakayapoan na sigoro no nikaro naya dimo do
dekey a tiempo amna tapian mirwa a mayvidi dimo as kadi
narana anti a machisiayan dimo, 16 do kadi narana tod a
asa ka pakovoten a pachirawatan asna asa ka ichaddaw a
kakteh as iya so rakoh so inmonmoan diaken a manoma
as kanatonan na dimo do komwan do viay ta do tana aya
as kanatonan no komwan do Apo taya. 17 Dawa an ara mo
yaken a sincharan a asa ka mapia a kayvan am akdawen
ko dimo o karisibi mo sia a akma so karisibi mo diaken.
18 As an ara pa o atbayen na dimo anmana an ara o tadian
na dimo am yaken dana o akdawan mo sia. 19 Yaken
a mismo o tayto a mapatolas sia tapian manganohed ka
do kapaga ko dimo amna ara koava yosad a ipanakem
dimo o karakorakoh no atbayen mo diaken do kayaken no
akmay niotangan mo so kalibrian no pahad mo. 20 Oon,
mo kakteh, vahsan mo pa yaken so dekey a nia so rakoh a
kasoyosoyotan ko do kapaychakteh ta do Apo taya a si Jesu
Cristo.
21 Tayto ako a maytolas dimo do kapanmo ko sia o
kadngey mo diaken as kasigoro ko so kasoyot mo a
omparin so manghavas pa kano tayto koaya akdawen dimo.
22 Mayprepara ka pa so yanan ko ta tayto ko panapanayahen
do sidong no kapachahoahok mo o kapakangay ko pa anti
dinio dawri.
23 Si Epafras a asa ka pachirawatan ni Jesu Cristo as
tayto ko rarayay a makalaboso am tayto mapakapia so Dios
dinio. 24 Mapakapia pa sa so Dios dinio sa Marcos, Aristarco,
Demas kani Lucas a rarayay namen pa sa a mayserbi do
Dios.
25 Bendisionan kamo pa atavo no Apo taya a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

Tolas Dira do Hebreo

Introduction

Tolas ya do asa ka gropo da no Cristiano a mian so rakoh a pakasisian a makayamot di Cristo. Tolas ya dira a ipagsagsal sira a dia dispresio asna no kavidin da manganohed di Jesu Cristo a iya so mavoyvoh a revelasion no Dios. Malir do tolas aya o maychatatdo a ka nanawo a komapet di Jesus: (1) Si Jesus o Manganak no Dios a iya so minonot do inolay no Ama a mangay a mandidiw. Makayamot ta Manganak sia no Dios am matoato sia kanira no profeta, sira o angheles as kano aran si Moises. (2) Si Jesus o tinongdo no Dios a Mato dana a Pali a iya so mapayahap so tawo kano Dios a abo dana so pandan. Iya o Pali a matoato kanira no nanma sa a pali. (3) Makayamot di Jesus am malibri o manganohed dia do gatos, kastigo kano hosga. Si Jesus a asa ka Pali o makatoroh so kalibrian, ta no atavo sawri a paparinyen no papali do nanma a tiempo am tod sa litrato no mismo ori a sakrifisio ni Jesu Cristo.

Malir dia o lista no aro sa a Israelita a oyod a napia so kawnot do Dios. Sira ya o mayanong a onotan, ta sira o navidin a masaray no Dios.

Do chapter 12 am nanawo do kalogar na si Jesus no titiban ta a onotan so kaparin do pakasisian a mavidin a dia dispresio. Komavos o libro aya do matatarek a kanakmen sa a parinyen kano patanggal.

Outline

Si Cristo a mavoyvoh a kasincharan so Dios 1:1-3
Si Jesus a matoato kanira no angheles 1:4–2:18
Si Jesus a matoato kanira da Moises kani Joshua 3:1–4:13
Si Jesus a Mato dana a Pali 4:14–7:28
Si Jesus a mato dana so promisa 8:1–9:28
Si Jesus a mato dana so tinoroh a sakrifisio 10:1-31
No saray a mato kano atavo 11:1–12:29
Matatarek a onotan as kano patanggal 13:1-25

No makakniknin a Persona ni Jesus

1 Do nakarahan am pinapanmo* no Dios dira do apoapo
ta sa Hebreo o ichahoho na a ipapanmo. Pinanahan na
ya dira do profeta na sa do matatarek a tiempo as kano
matatarek a kaparinyan na a mapapanmo so akmaya sia,
2 amna do sichangoriaw am no mismo naya a Manganak o
pinanahanan na sia o ipapanmo na saya diaten a iya so

* **1:1** 1:1 *Do Griego:* nayliliak o Dios.

minamaog so mondo aya do mando no Dios a iya pa so
natongdo a taydira so atavo. 3 Iya pa o yanan kano kavoyan
sia o sehdang kano makakniknin a kaparin no Dios as do
mando na am tayto na pamondanan o atavo a inamaog
as katayto narana do kawananan sia no mato a trono no
Dios a nakarahan no nakangay na a tomoroh nia o viay na
a omadidi so nakagatogatos. 4 Do diaya am matalamad o
katoato ni Jesus kanira no angheles do katayto no ngaran
na a matoato kano ngaran da.

5 Ta ara dana paro o anghel a chinavatan sia no Dios o
akmaya sia,

"Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako
a Ama mo,"

as kavata na pa sia,

"Mayvadiw ako anti a Ama na as mayvadiw anti sia a
Manganak ko."

6 As do nakapaytawo no mato aya a Manganak na do mondo
aya a iya so natongdo a taydira so atavo am vinata no Dios,

"Maytavo sa o angheles ko a omanianib sia."

7 As no vinata no Dios a komapet dira do angheles am
pachirawatan na sa as matovoy a matatarek so kaparin a
akma so apoy kano salawsaw. 8 Pero no vinata no Dios Ama
do Manganak naya am niaya,

"O Dios, no paypatolan mo am arava o pamandan na
as manamonamo kano mahosto o kapanyokoyokod mo.
9 Nawri o pamatohen mo o kanamonamoan no viay as
kapamadaw mo do atavo a sadan as dawa pinarawat
ko dimo o rakoh a kasoyosoyotan as matoato a anongen
kanira no atavo a manyokoyokod."

10 Vatahen na pa ya do Manganak naya,

"Imo a Apohen, do sitnanan na am imo o minamaog so
tana aya as aran no atavo sa a mian do tohos am pinarin
pa sa no tanoro mo. 11 Maytavo anti o inamaog saya a
mararayaw amna arava o kavosan kano kabdibdisan mo.
Omyadan sa anti ya atavo a akmay lamit, 12 as pakarohen
mo sa anti ya a akma so kapakaro mo so tadian a lamit,
pero imo am akma kava sira ya, ta maypamalkem kava
as kano mabdibdis kava a abo so pandan."

13 Anmana ara dana paro dira do angheles o chinavatan sia
no Dios o,

"Maydisna ka dia do kawananan ko sia a manda do
kapangay ko sira so omlaban aya dimo do panayahboan
no kokod mo."

14 Sira o angheles saya am niaya sa o di aya voya a
tovotovoyen as pachirawatan sa no Dios a mangay a

somidong sira so atavo a tinongdo no Dios a makarawat
so kalibrian.

2

No makakniknin aya a kalibrian ta

1 Dawa mayanong o kapakapia ta sia naknakmen kano
onotan o nadngey taya a nanawo tapian di ta sa kawayakan,
2 ta an no pinarawat daya no angheles a onotan as sincharan
do kakastigo dira do mapasada sia, 3 am maypango o
kaparin ta a makavolaw do kastigo an tadichokoran ta
o oyod aya makakniknin a kalibrian a nia so tayto a
pinapanmo a mismo no Apo taya as nia pa o tayto a
pinawnonong diaten no mismo sa a nakadngey sia kano
nakatestigo do akmaya sia. 4 As sira o napatoyo aya sia
am pinasinchad sa no Dios a sivog a pachirawatan na do
nakatoroh na dira so ipakapamarin a maymilagro as kayan
pa no narawat da a matatarek a kasolivan a mayserbi a
yapo do Masanto a Espirito a nia so omononot do pinidi no
Dios a parawaten dira.

No mamanito dana kano atavo

5 No paypatolan do manam aya tiempo am arava tinongdo
a paypatolan da no angheles, 6 asna tawotawo o pinidi no
Dios a manyokoyokod takwan niaya o nakatolas,

> “Ango paro o tawo a dawa mo a manakem kano isanga.
> 7 Pinarin mo o tawo a mahohbo kanira no angheles do
> maynyed a tiempo amna tayto mo na sa tinorohan so
> anohed kano onor 8 do nakatayto mo mapanayahbo so
> atavo a inamaog mo do ipakapamarin no tawo,”

as aran tayto pa di makapaynolay o tawo do atavo a ina-
maog am ito o araw aya a kapakatongtong no kapamanito
no tawo do atavo a inamaog. 9 No akmaya sia a kaparin
no tawo am mavoya ta a pinayparahanan ni Jesus a iya
so naytawo as nayvadiw a mahohbo kanira no angheles
do dekey a tiempo as kwanasaw am nakarawat so mato
kano makakniknin a onor takwan nangay a tomoroh no
viay na a omadidi so tawo a makayamot do grasia no
Dios. 10 Ta navoya no nangamaog kano makapamarin
a Dios, ta mayanong o kapayparahan na do mahara a
pandidiwan no Apohen aya no nalibri a si Jesus tapian aro
sa o mayvadiw a kamanganakan no Dios a mangay anti a
machasa sia do paypatolan na. 11 Dawa yaten a pinayvadiw
a manamonamo as kamanganakan no Dios as kano naytawo
aya a omadidi diaten am malit ta a tomawag do Dios a
Ama ta, dawa ipachisnek nava yaten a tawagan ni Jesus

a kakakteh na. 12 Niaya o kavoyan ta so akmaya sia do
nakavata na sia do Dios Ama o,
"Pawnonongen ko anti o ngaran moaya dira do kakak-
teh ko sa as do panghovokan da am dadayen kano
pamatohen koymo."
13 Mian pa o vatahen na a akma sa sia,
"No Dios anti o ichasaray ko,"
kan,
"Tayto ako dia a machividang dira do kamanganakan
saya no Dios a nia sa so pinawnot na a manganohed
diaken."
14 Dawa makayamot ta tawotawo o payvadiwen saya no
Dios a kamanganakan na am naytawo si Jesus a mangay a
tomoroh no viay na tapian torohan na o tawo so kalibrian
do ipakapamarin no kadimanan anmana si Satanas, 15 as
kapakaro na so kamo aya no kadimanan a nia so mapakovot
so atavo a tawo mintras maviay, 16 ta mapanmo ta o kadi
na siran no angheles no inangay na sidongen, ta yaten a
tawo a tayatayabo ni Abraham. 17 Naytawo si Jesus a akma
diaten tapian payparahanan na o atavo a payparahanan
no tawo tapian do diaya am maypapia o kaintindi kano
kapachipandidiw na niaten do kaiya no machipangdaw
as machitbay niaten do Dios do sinadasadan ta a iya so
Mato a Pali. 18 Dawa makayamot do nakapayparahan na
kano nakadidiw na so kahawahaway sia am mapanmo na
o mapía dana a sidong a itoroh do tawo a tentasionan.

3

No katoato ni Jesus kani Moises

1 Dawa inio a kakakteh a pinidi no Dios a tawotawo
na am mayanong o kanakenakem nio si Jesus, ta iya o
tinovoy no Dios do mondo aya as natongdo a Mato a Pali do
panganohdan taya. 2 Nanganohed si Jesus a mapatongtong
so inolay no Dios a akma so nakapawyod ni Moises so
anongen na do nakapayserbi na dira do tawotawo no Dios
kaychowa. 3 As si Jesus am matoato kano rakorakoh o onor
na kani Moises a akma so katoato no napatnek as kano
pinatnek. 4 Ta no atavo a pinarin* am mian o minparin
sira as no minarin aya so atavo am no Dios. 5 Napawyod si
Moises do nakapayserbi na do kaasa na a ka pachirawatan
as no natrabaho nawri am mian o tongdohen na do manam
a ipapanmo a kakawyoran. 6 Amna si Cristo am oyod a
mapia o nakapayserbi na a asa ka Manganak. As no tayto
naya a payserbian am yaten a tayto dana nanganohed an

* **3:4** 3:4 *Do Griego:* vahay.

mavidin ta a mahni a diabdibdis a omonot do chinasaray
taya a yanan no panapanayahen ta.

No paynehahan no tawo sa no Dios

7 Dawa akma so kavata sia no Masanto a Espirito o,
"An madngey nio do sicharaw o tawag dinio no Dios,
8 am pangehneten nioava o aktokto nio akma so pinarin
da no apoapo nio sa kaychowa do nakapasoli da kano
nakasobna da sia do logar ori a niktaktasan da, 9 as
kaproyba da dia o ipakapamarin ko do sinahad no apat a
poho a ka kawan, kwana no Dios. 10 Dawa vinata ko am,
'Nawara o kasoli ko nira do kafermi na mangehnet no
aktokto da as kasobna da so ichahoho ko dira, 11 as kavata
ko sia, Masigorado o kaentero da anti a di makasdep do
paynehahan aya a niprepara ko.' "
12 Kakakteh, makapatak kamo ta tarek a mian o
mangehnet as machisobna so aktokto do Dios a nia so
mapasiay so tawo do makapamarin aya a Dios, 13 as kafermi
nio a mapanakenakem so kadwan dinio do kayan pa no
tiempo ta tapian abo dinio o kawtapan as maloko a omonot
do pakagatogatosan. 14 Ta machividang ta di Cristo an
mavidin ta a omonot sia as kadi ta abdibdisan so saray. 15 As
akma so kavata na sia,
"An do sicharaw as madngey nio o katawag na dinio am
makakma kamoava sira so napangehnet awri so aktokto
da as nachisobna do Dios kaychowa,"
16 ta mapanmo ta paroava o kasira no mismo saya a
pinawnot ni Moises a librien do Egipto o nachisobna as
napangehnet so aktokto da? 17 Pinasoli da kano niproyban
da o Dios do sinahad no apat a poho a ka kawan, dawa
do nakapachisobna da am naychadidiman sa do logar awri
a niktaktasan da a desierto. 18 As mapanmo ta paroava o
kasira no vinata no Dios a entero a di makarapit do logar
awri a paynehahan o di sawri a nasaray as nanganohed do
vinata na sawri? 19 Do akmaya sia a naparin am matalamad
o nakadi daya manganohdan no pinakayapoan no kadi da
nakasdepan do logar daya ngayan.

4

1 Dawa makayamot do katayto na pa maywang diaten no
promisa aya no kapaynehah am mayanong o kapayvavakel
ta a machivawa do aran ango a ichasaloval no karawat ta so
niprepara naya no Dios. 2 Ta tayto ta na chinaevanghelioan
a akma so nakaevanghelio dira do apoapo ta sa amna
arava o nasinmo na niaya dira takwan pinanganohdan dava
ya. 3 As matalamad o kavoyvoh na yaten a manganohed

no makarawat so promisa aya no kapaynehah, ta niaya o
vatahen no Dios dira do di manganohed,
"Do soli ko am vinata ko o, 'Masigorado o kaentero da
anti a di makasdep do paynehahan aya a niprepara ko
dira,' "
a aran akma sawri o nakaadan dana nakaprepara no
asdepan aya a kapaynehah. 4 No proyba na no kayan dana
no niprepara na am mavoya do nakatolas a makavata sia,
"Naynehah o Dios do ichapito na a karaw do nakatayoka na
a mangamaog so atavo," 5 amna nachahap sava o apoapo ta
sa do akmaya sia a kapaynehah, ta vinata na pa no Dios,
"Masigorado o kaentero da anti a di makasdep do
paynehahan aya a niprepara ko dira."
6 Dawa do kasivog na mian no pinatapatak aya no Dios
a kapaynehah kano karadinepan a nia so di da narawat
no apoapo ta sa a nakadngey so Evanghelio kaychowa a
makayamot do kadi da manganohdan dia, 7 am tayto a
nanongdo o Dios so tiempo a kayan no oportonidad no
makey a makarawat so nipromisa na saya, as no tinongdo
naya am sichangoriaw. Nia am pinirwa na vatahen do
kwanasaw a pinanahan na di David,
"An madngey nio do sicharaw o tawag dinio no Dios
am pangehneten nioava o aktokto nio."
8 As kapanmohen nio ta an do nakapawnot ori sira ni Joshua
o apoapo ta sawri a somdep do kavahayan ori a nipromisa
a paynehahan da as narawat da o panapanayahen dawri
a karadinepan kano kapaynehah am pinirwa pava sigoro
no Dios o kapanongdo na so tiempo a karawat so promisa
naya. 9 Dawa tayto pa o pinatapatak as niprepara no
Dios a asdepan no tawotawo na sa a paynehahan kano
karadinepan, 10 as an sino o makarawat so paynehahan
kano karadinepan a yapo do Dios am ibhes na sa o
tanyan na sa trabaho a akma so nakapaynehah no Dios
do nakatayoka no trabaho na. 11 Dawa makapatak ta a
komitachita so kapakasdep ta tapian abo o pakayapoan no
di ta makasdepan a akma sira so di ori nanganohed kano
abo so saray no Dios.

12 No Chirin aya no Dios am makapamarin as kano
matarem a akma so mayviit so ngalab a espada a nia
so mapavoya no somnivog a kaparin no tawo as kano
mapaytotwaw so atavo a tayotayohen, plano as chintokto
no atavo. 13 Ta do salapan no Dios am arava o inamaog a
mian so maparin a tayohen as maytavo a matalamad sia o
kaparin ta a iya so pachisalapan ta no atavo a pariparinyen
ta.

Si Jesus a iya so Mato a Pali ta

14 Dawa mayanong o kadi ta abdibdisan so kapanganohed
takwan makapamarin o pinanganohdan taya a Manganak
no Dios a si Jesus a iya so Mato a Pali ta a tayto dana do
hanyit a machitbay kano machipangdaw niaten do Dios.
15 As no tayto taya pinanganohdan am asa ava a ka pali
a di machipandidiw niaten, ta iya am naytawo as maintindi
na o kakahan ta sa do nakapayparahan na do atavo a
hawahawayan sia amna entero am arava o nakasday na
do gatos. 16 Dawa makagsal ta as kapakarakoh ta so
saray a maypasngen sia a iya so yanan no atavo a grasia
tapian makarawat ta so sidong kano kasisien do oras no
kapangaylangan ta.

5

1 No pinidi sa kaychowa a mato a pali no Israel am
natongdo saya a omrepresenta no tawo do Dios. Sira o
maparawat sia do Dios o atavo a itoroh da no tawotawo
a sakrifisio a makayamot do gatogatos da, 2 as makayamot
do katawo da a mian so kakahan a akma so atavo am
masonong o kapachipangdaw da nira no makagatos, 3 asna
voyvoh ava o kadwan a ipachipangdaw da do Dios, ta
an tomoroh so temtemen a sakrifisio am parapasen da o
karakohan da a ipangahes so kapakabo dira no Dios, 4 as
asa pa a mapanmo ta am arava o maypapali a makayamot
do tanyan na kakey asna nawri sa o maparin o somnivog
sa pinidi no Dios a akma si Aaron.

5 Dawa si Cristo am pinidi nava o kaiya no Mato a Pali, ta
tinongdo sia no Dios do nakavata na sia,

"Imo o Manganak ko as do sicharaw am nayvadiw ako
a Ama mo,"

6 as kayan pa no kavatan na sia,

"Imo o natongdo a pali a machipangdaw no tawo di-
aken a abo so pandan a akma so kaparin ni Melchizedek."

7 Do nakaviay ni Jesus do tana aya am machahoahok a
manalasal so hoo na do kapangdaw na do Dios Ama a iya
so makalibri sia do kadimanan, as nadngey o dasal naya
takwan pinamahbo na o karakohan na a omonot do inolay
no Dios Ama. 8 As aran asa sia a ka Manganak no Dios am
nasolib a manganohed a aran mayinmonmoan ya so rakoh
a pandidiwan na, 9 as do nakatayoka na a omonot do inolay
sia no Ama na am tayto a iya o pakayapoan kano yanan no
kalibrian a abo so pandan dira do atavo a manganohed sia,
10 as katayto na a natongdo a Mato a Pali a machividang di
Melchizedek.

No nanawo a kavidin ta mahni so saray

11 Do komwan do akmaya sia am tayto pa aro o
makarapa a logar nio a kapanmohen amna masadit kamo
a makaintindi, 12 ta aran tayto kamo na logar a maka-
pananawo am tayto pa kaylangan o kayan no mapay-
nananawo dinio do logar sa manoma a kapanmohen do
chirin no Dios. An akmay do kakan amna tayto kamo pa
maybibiron as kadi nio pa makatdenan so makekehnet a
kanen. 13 As no tayto pa akmay maybibiron am no kolang
pa so kapanmoan so nanawo a komapet do ichakey no Dios
a kaparin no kanamonamoan. 14 Asna no makehnet a kanen
no maarahem a nanawo am marisibi da no matotoneng
dana a sira so tori dana masolib a nawri so chitahen o
ipakamia no Dios do kapaypavawa da do atavo a mapanmo
da a di mayanong.

6

1 Dawa karoan ta na o kavoyvoh na nawri no kasentroan
no aktokto ta o nanoma sawri a nanawo a nadngey ta as
nawri dana o chitachitahen ta o nanawo sa a mapaypahni
so saray ta. Voyvoh ava o komapet do kapayanong no
kapanehseh ta as kano kayan no saray ta o pavidividien
ta a pachinanawan. 2 Alit na o kadi narana nawrian no
mayanong ta sa papiropirwahen a pachinanawan o ma-
panmo ta na saya a nanawo a komapet do kapabawtismo,
kapalapaw so tanoro dira do ipachahoahok, kapayvangon
anti no nadiman as kano kaito no hosga no Dios. 3 Amna
do sidong no Dios am payparahmen ta o kapachinanawo
ta. 4 Arava o sinmo no kapapiropirwa ta sia payvividian o
komapet do panganohdan taya a adan ta mapanmo takwan
imposible o kaparin no kapavidi sia a manehseh o asa ka
tawo a somnivog dana chinasehdangan no kakawyoran aya
as nakaeksperiensia dana dia o regalo aya no viay a abo
so pandan as nakapachahap narana yanan no Masanto a
Espirito, 5 as nakaproyba narana dia o kapia no Chirin aya
no Dios kano nanawo a komapet do ipakapamarin no Dios
do manam a tiempo, 6 takwan no tawo aya a mapasivog
so katadichokod na do Dios as kano kakawyoran aya a
adan narana anohdan am ipasnek na o Manganak aya no
Dios a akma so pakasnekan a pinarin da sia no napapasek
ori sia. 7 Ta no asa ka takey a masanib a panalasalan no
timoy as pakahapan so aro a asi no taydira am maparin a
pakomparan so tawo a kabendisionan no Dios, 8 pero no
takey a voyvoh a tamek kano kamanolok so tomovo am
arava o sinmo na ta no kasosoh dia.

9 Amna ara kamoava sigoro akma sia a ichaddaw a
kakakteh do katayto dana mapia no kawnot nio do Man-
gahwad taya. 10 As kawayakan ava anti no Dios a torohan
so sinsinmo na o atavo a mapia a natrabaho nio kano
mapia a nakapayserbi nio dira do kakakteh ta sa a nia so
tayto nio patongtongen a parinyen a manda sichangoriaw
a makayamot do rakoh a addaw nio. 11 As no oyod namen
a ichahoho dinio am no kadi nio abdibdisan a mavidin a
mahni so saray a manda do kavosan na, 12 tapian di kamo
maytalatalakak an dia voken a no kapakakma nio sira so
narakoh ori so agwanta kano saray a ompanapanaya so
promisa dira no Dios.

No kasigorado no promisa no Dios

13 Tiban ta pa kono si Abraham a iya so pinaypromisan
no Dios. Nayavay o Dios do mismo na ngaran do kabo no
ngaran a matoato kano ngaran na a maparin na serbien,
14 as kavata na sia, “Ipaypromisa ko o kabendision ko dimo
as kapaypaaro ko so tayatayabo mo.” 15 Nakatongtong
o akmaya sia a promisa di Abraham do nakarahan no
nayendes a tiempo a nakapaypasinsia na a ompanapanaya
sia. 16 No tawo as mayavay am manerbi so ngaran a matoato
kania as no pinayavayan a chirin am nawri o kawnotan a
ompesek so aran ango a paysosobnan. 17 Dawa do nakakey
na mapavawa sia no Dios o kapaykamadamadanan da no
pinaypromisan naya as kano kakey na mapatalamad nia o
kadi na maynyohan no chirin na am nayavay a omserbi
so ngaran na, 18 tapian makayamot do maychadadwa aya
a sinerbi na a pavoyan no kadi na abdibdisan am yaten a
tayto a nangay a machipel sia am mian o angdet ta kano
kasigoroan ta a ompanapanaya so promisa na sa. 19 As no
akmaya sia panapanayahen ta o mahni kano masigorado a
panaptan no saray ta as iyan no anohed ta a maypasngen
do Dios, 20 takwan nanma si Jesus a somdep do adan
aya mawlib a logar a machipangdaw niaten do kaiya no
somnivog a natongdo a Mato a Pali a abo so pandan a akma
so nakaparin ni Melchizedek.

7

Si Melchizedek

1 Si Melchizedek aya a iya so patol no Salem as pali no
mato aya as makapamarin aya a Dios am nivayat na si
Abraham a bendisionan do nakarahan no nakahomis sa ni
Abraham so patopatol a kalaban na sa. 2 As makayamot dia
am pinataywawa ni Abraham o kasapoho no nahap na a
kaynakman a itoroh na a natay ni Melchizedek. No ngaran

aya Melchizedek am mayinmonmoan so Patol a Mahosto
do Atavo as iya am patol no Salem a nia so mayinmonmoan
so Patol no Karadinepan. 3 Arava o napanmo a inyapoan
na anmana pinakayakayapoan na as alit na no komapet do
nakawara na as kano tinawtawsan no viay na. As akma so
kaparin no Manganak aya no Dios am sincharan sia a abo
so pandan do anongen na a asa ka pali.
4 As tiban nio pa kono o kaoyod na mato ni Melchizedek
do kaiya no tinorohan nia ni Abraham o kasapoho no
nahap na a kaynakman as mapanmo nio ta si Abraham
am asa do mato dana dira do apoapo ta sa. 5 As sira o
papali a tayatayabo ni Levi a iya so tayabo ni Abraham
am nangolekta pa sa so kasapoho no kaynakman da no
atavo a Israelita a kakakteh da pa sa di Abraham, ta niaya
o nakatolas do panyokoyokoran a itoroh da. 6 Pero si
Melchizedek aya a di machividang do familia ni Levi am
iya o tinorohan ni Abraham so kasapoho aya as kaparawat
na so bendision na di Abraham a iya so pinaypromisan no
Dios. 7 As mapanmo ta atavo ta mahohbo o makarawat aya
so bendision as kano maparawat aya sia. 8 Si Levi as kanira
no tayatayabo na a sira so tinorohan so kasapoho aya am
nadiman sa pero si Melchizedek aya am arava o kavoyan
sia do nakatolas o nakadiman na. 9 Oyod ta tinorohan
so kasapoho aya si Levi pero mavata ta pa o nakaotro na
tomoroh so kasapoho aya di Melchizedek a nanahan di
Abraham, 10 takwan do nakatoroh ni Abraham no kasapoho
aya di Melchizedek am nachividang dana si Levi do apoapo
naya a si Abraham a aran di pa sia wara kanaw.
11 An no panyokoyokoran a tinoroh no Dios kaychowa
di Moises as kano nakapachipangdaw da no papali sawri
do familia ni Levi akma si Aaron as nanawob a tomoroh
so kalibrian am kaylangan pava o kapaytovoy no Dios so
matarek a machitbay niaten do Dios a akma so kaparin
ni Melchizedek. 12 As an katadian o kaparin aya no
machipangdaw a pali am kaylangan a katadian o pa-
nyokoyokoran a onotan. 13 As no Mato aya a Pali ta a si
Jesus am matarek o familia a pinakayapoan na a nia so
kaboan pa no aran asa ka tawo a natongdo a mayserbi
do altar do anongen no asa ka pali. 14 Ta mapanmo ta o
nakayapo no Apo taya do familia ni Juda a nia so kaboan
no pinangononongan ni Moises a komapet dira do papali.

Si Jesus a pinakompara di Melchizedek

15 Maypatalamad o tayto taya pangononongan a komapet
dira do papali as kano katadian aya panyokoyokoran a
makayamot do katayto no naytotwaw a pali a akma so

kaparin ni Melchizedek, 16 ta si Cristo aya am nayvadiw
ava a pali do kapaytayabo sia ni Levi asna makayamot do
ipakapamarin no viay na a abo so kavosan, 17 ta nia o mismo
a nakatolas a komapet sia,

> “Imo o natongdo a pali a abo so pandan a akma so
> kaparin ni Melchizedek.”

18 Dawa mayanong o kapabhes sia onotan o nanma aya a
panyokoyokoran a makayamot do kabo narana no kaser-
bian na do komwan do kalibrian, 19 as kano kadi na
makaparinyan sia a mahosto do salapan no Dios o tawo.
Dawa tomnoroh o Dios so makaparin diaten a pasngenen
sia a nia so iyan dana no panapanayahen ta.

20 As no tinoroh aya no Dios am pinachirayayan no
promisa kano kapayavay na do kapatongtong sia no tovoyen
naya o anongen na a asa ka pali, 21 a dia akma sira so
nayvadiw a pali do familia ni Levi a di dana mayavay do
anongen daya. Pero no pali taya a si Jesus am natongdo a
pali do nakapayavay no Dios a makavata sia,

> “Nayavay ako as maynyoha ava o chirin ko, ‘Imo o
> natongdo a pali a abo so pandan.’ ”

22 Dawa makayamot do akmaya sia a vinata no Dios am
masigorado ta o ka si Jesus no makapatongtong so atavo do
matoato aya a promisa no Dios.

23 No nanma sawri a papali am fermi sa katadian takwan
an kadiman da am maparin da pava o anongen dawri.
24 Pero si Jesus am kaylangan pava o katadi na takwan
maviay sia a abo dana so kavosan. 25 Dawa makayamot
do kaviay na a abo so pandan a machipangdaw niaten am
maparin na a librien o atavo a tomawatawag do Dios do
kasaray da nia.

26 Niaya o kaparin no pali a kaylangan ta a makayamot
do nakapaytawo na a manamonamo so viay as abo so aran
dekey a kaparoan a dia akma so makagatogatosen a kaparin
no tawo as iya pa so mamanito kano atavo a inamaog.
27 Akma pava sia sira o mato a papali a maykaylangan
pa so katoroh da so sakrifisio a vinyay a kararaw a nia
so temtemen da a manoma do mismo da gatos as kano
gatogatos no kadwan, ta si Jesus am tinoroh na o viay na
a asa ka sakrifisio so naypisa a nia so manawob dana a
mapakabo so gatogatos no atavo. 28 Kakawyoran na sia
ta no natongdo sawri a mato a pali do panayahboan no
panyokoyokoran am aro o kakahan kano paykolangan da,
pero no natovoy aya do panayahboan no promisa aya no
Dios a nia so nanawnawdi as pinayavayan no Dios am no

Manganak naya a abo so paykolangan as tayto maviay a abo so pandan.

8

Si Jesus o Mato a Pali ta do vayo a trato no Dios

1 No paytavoan na nia am no katayto no Mato a Pali ta
a tayto do kawananan sia no mato aya a trono no Dios do
hanyit. 2 As no logar aya a payserbian na am akmava so
tolda ori kaychowa ta tayto a asa ka templo a dia pinatnek
no tawo an dia voken a no Dios. 3 No asa ka mato a
pali a machipangdaw do Dios am kaylangan o itoroh na a
sakrifisio, dawa si Jesus am mian o tinoroh na a sakrifisio.
4 Amna an mian sia do tana aya am makatoroh ava ya so
sakrifisio takwan tayto sa o papali a natongdo a tay-anongen
sia ya. 5 As no akmaya sia a pariparinyen no pali do
panayahboan no panyokoyokoran am litrato kano ipavoya o
kaparin aya no mian aya do hanyit a logar a pachivayatan
do Dios. No proyba na nia am no nakayokoyokod nia no
Dios si Moises a mapakapia sia palialiten o parinyen naya
a tabernakolo do pinavoya awri sia no Dios do tokon ori.
6 Asna no Mato aya a Pali ta a si Jesus am matoato takwan
aroaro kano rakorakoh o maparin na ichaytoroh do tawo
do vayo aya a trato do kapayahap na so Dios kano tawo a
makayamot do kayapo na nia do mato sa a promisa no Dios.
7 As an abo o pinaykolangan no nanma ori a kaparin no
kapaypasngen no tawo do Dios am kaylangan pava sigoro
o kayan no manawnawdi a mapipia a sakrifisio, 8 as do
kavoyan sia no Dios am mian o rakoh a chinakolangan da
no tawotawo na sa, dawa vinata na o akmaya sia,

"Mawara anti o tiempo a kapagtin ko so vayo a trato
kano promisa do Israel as kano Juda. 9 Niaya a trato am
akmava anti so nanma ori a tinoroh dira do apoapo da
sa do nakapakaro ko sira do kavahoran dawri do Egipto
takwan inonotan dava o trato ori a nia so chinabo no
sinmo no trato koaya dira. 10 Dawa nia anti o vayo a
trato ko dira do Israel an nakarahan anti o akmaya sia
a tiempo. Patnetneven ko anti dira o panyokoyokoran ko,
ta yaken anti o Dios da as sira anti o tawotawo ko. 11 As
kaylangan pava anti o kapanakenakem da so kadwan dira
a makavata sia, 'Kapanmohen kano sincharan mo o Apo
taya,' ta maytavotavo sa anti a makasinchad diaken a
makayapo do dékey dana dira a manda do maato dana
so anongen. 12 Ta ichasi ko sa anti as kapakabo ko anti
so sinadan da as kadi ko na anti naknakman so gatogatos
da."

13 Do nakatoroh na no vayo aya a promisa kano trato am
mayinmonmoan so nakawpas no nanma ori, ta no mabo so
serbi as mangopas am katadian.

9

No kaparin no kapaypasngen ta do Dios

1 Do nanma ori a kaparin no trato am mian sa o pinagtin
a onotan do komwan do kanianib da so Dios as kayan no
natodin a dadayan sia. 2 No tabernakolo aya am mayara no
asa ka kortina. No mankantad aya a kwarto am nia o yanan
no kandilabra ori as kano lamisa a yanan no sakrifisio ori a
tinapay a nia pa so abnekan so manamonamo a logar. 3 No
mansahad aya a kwarto na am nia o abnekan so oyod a
manamonamo kano mato a logar. 4 Diaya a kwarto o yanan
no altar ori a vohawan a panemteman so insenso as mian
pa dia o mahpet ori no vohawan a akmay lakasan a yanan
da no vohawan a banga a yanan no manna, no sayched ni
Aaron a minirwa tomool as kano tableta no bato a yanan
no pidipidit kano promisa sa no Dios dira do Israel. 5 Do
tohong no akmayay lakasan am mian sa o dadwa ka akmay
anghel a abnekan sa so kerobim a mapayvayat so panid da
a mapavoya so kayan no Dios do logar ori a pangayan so
raya no sakrifisio a ipangahes so kasisien no Dios. Amna
yosad ko pa sava ya tihisahen a manakem dinio.

6 Nia o kaparin no logar aya a payserbian da kanaw no
papali. No mankantad aya a kwarto am dawri o ngayan
da no papali sawri a omparin so anongen da a kararaw.
7 Pero no mansahad ori a kwarto am voyvoh o mato ori
dira do papali o makasdep so maypisa do asa ka kawan do
kapanangay na so raya no vinyay a iyangay na isakrifisio
a manoma do tanyan na a gatos as kano gatos da no
tawotawo sawri. 8 Do akmaya sia am ipavoya diaten no
Masanto a Espirito, ta an ari pa sincharan o sakrifisio saya
sichangoriaw am arava o katawo na a dia pali a maparin a
maypasngen do Dios a mangdaw so kasisien. 9 Tomoroh pa
ya so kaintindian ta sia ta do sichangoriaw am maparin ava
a maperfekto o kanamonamoan no asa ka tawo a tomoroh
so sakrifisio do Dios, 10 ta no akma saya sia a sakrifisio kano
matatarek a pariparinyen a komapet do kanen kano inomen
kano kadwan pa sa onotan am iparin da ya so karakohan
da a manamonamo a manda do kawara no sivog aya a
makaparin sira a manamonamo kano mahosto do salapan
no Dios.

11 Asna do nakawara narana ni Cristo am iya o Mato aya
a Pali ta a machipangdaw niaten do tiempo no vayo aya

as mapipia a promisa do nakasdep na do asa ka matoato
as kano maperfekto a tabernakolo a dia pinarin no tawo.
12 As do nakangay naya a tomoroh so sakrifisio do Dios am
raya ava no vinyay o inangay na, ta no mismo na a raya
o pinawyog na a nia so naypisa na itoroh a mapasigoro so
kalibrian ta a abo so pandan, 13 ta an naparin sa sincharan a
manamonamo kaychowa o pinapititan so raya no baka kano
kaddin as kano avo no tinemtem a baka, 14 am chapanngo
no kaparin no raya aya ni Cristo a omlinis diaten do abo
saya so sinmo a pariparinyen ta* as kaparin na diaten a
mayserbi do maviay aya a Dios? Takwan si Cristo am
tinoroh na o karakohan na a abo so mancha a sakrifisio
do ayet no abo aya so pandan a Espirito.

15 Dawa si Jesus o mapayahap so Dios kano tawo† do vayo
aya a trato takwan do nakadiman na am iya o makatbay
sia o gatogatos do nanma ori a trato tapian no atavo sa a
tawagan no Dios am maparin sa makarawat so abo aya so
pandan a promisa na a parawaten na.

16 As mapanmo ta ta an mian o testamento no asa ka
tawo am kaylangan o proyba do nakadiman no naytesta-
mento aya, 17 ta voyvoh o kasinchad kano kayan no serbi
no testamento aya am an nakarahan no nakadiman no
naytestamento aya. 18 Dawa aran no nanma ori a trato
am mian o dimanen sa vinyay a minoyog so raya tapian
maparin a sincharan ya o trato aya, 19 as ari nio mapanmo
ta do nakapagtin sia no Dios di Moises o nanma ori a
trato am pinititan sa ni Moises o tawotawo sawri as kano
chinatolasan no trato ori a katayoka na sia a pawnonongen
o trato aya dira no Dios as no pinapitit naya am raya no
nidiman sa kaddin kano baka a pinasaglan so danom a
pinatneb do mavaya a ilo a yapo do boboh no karnero a nia
so pinabedbed do yangaw no kayo a abnekan so hisopo, 20 as
nia o pinachirayay na vatahen do kapitit nawri dira, “Niaya
o raya a minoyog do kapachitrato diaten no Dios.” 21 As alit
na pa no nakapitit na dia o tabernakolo aya as kano atavo
sawri a serserbien do sahad nawri do kadaday so Dios.
22 As mapanmo ta am no atavo a sinadan do panayahboan
no akmaya sia trato am kapakaboan do kayan no raya no
dimanen a vinyay, takwan an abo o moyog a raya am arava
o maparin a mapakabo so gatogatos.

No nakasakrifisio aya ni Jesus

23 No tabernakolo do tana aya kano serserbien sa daw
am payvadiwen sa a manamonamo do sakrifisio sa vinyay

---

* **9:14** 9:14 *Anmana:* mararahet sa so pariparinyen. † **9:15** 9:15 *Do Griego:* Mediador. *Tiban pa do 1 Tim. 2:5.*

a nia so tod a litrato no somnivog aya a tabernakolo do
hanyit. Amna no sakrifisio aya do hanyit am matoato kano
sakrifisio do tana aya takwan raya naya mismo ni Cristo.
24 Takwan arava somindep si Cristo do asa ka tabernakolo
a pinarin no tawo a nia so tod a palitratoan so sivog aya, ta
do hanyit a mismo a dia so tayto na yanan sichangoriaw
a machitbay kano machipangdaw niaten do Dios. 25 As
no tayto naya inangay a isakrifisio do Dios so naypisa am
akmava so kaparin no isakrifisio dawri no mato a pali a
nia so di da raya as kano nia so kawawan da a parinyen,
26 ta an kaylangan pa sigoro o kapiropirwa sia ni Jesus o
pinarin naya am ari dana nasanib o kalogar na madiman a
nakayapo kaychowa. Pero naypisa sia mangay a tomoroh
no viay na do natongdo a tiempo a omadidi diaten do
gatogatos ta do mismo a nakasakrifisio na no karakohan na.
27 As akma so kasigorado no kawara no natongdo a maypisa
a kadiman no tawo as kawnot no kasalap na do hosga no
Dios, 28 am masigorado o nakangay ni Cristo so maypisa a
ompaga do gatogatos no tawo as kapirwa na anti a mawara
amna no kapirwa na pava mangay a ompaga do gatogatos,
ta mawara anti a omahap sira so atavo a nasaray nia as
tayto a mavidin a ompanapanaya sia.

10

1 Matalamad ta no atavo sawri a adan a pariparinyen
da no Israelita am tod sa litrato a tomongdo so manam
sawri a marawat ta a makayamot di Cristo. No nanma
sawri a sakrifisio da a papiropirwahen da do kawawan
am ichaytoroh nava o somnivog aya kanamonamoan dira
do maypasngen do Dios, 2 ta an nanawob dana sigoro o
nanma aya a sakrifisio da am pinapiropirwa da pava o
kapaysakrifisio da as kano logar a nawpas o kavakel da
kano kalijat da no gatogatos da sa. 3 Amna do akmaya sia
a kawawan no kapaysakrifisio da am kavoyan so kavidin
da pa omsinchad do kayan pa no di pa chinapakaboan a
gatogatos da, 4 takwan makapakabo ava so gatogatos o raya
no isakrifisio a baka kano kaddin.

5 Dawa do nakawara ni Cristo do tana aya am nia o vinata
na,

> “Nawri ava o akdakdawen mo a isakrifisio o vinyay
> kano kadwan pa sa a itoroh dimo, dawa tayto mo yaken
> a tinorohan so karakohan a nia so itoroh ko a asa ka
> sakrifisio. 6 Ara mo sava pinakamia o matatarek saya
> temtemen kano sakrifisio a makayamot do gatos, 7 dawa
> itoroh ko so maydamnay o karakohan ko a mapatongtong

so atavo a mian do inolay mo, o Dios a nia so mismo a
nakatolas a komapet diaken.”
8 Do nakavata na so, “Nawri ava o akdakdawen mo a
isakrifisio o vinyay kano kadwan pa sa a itoroh dimo,”
a nia so mian do panyokoyokoran da, 9 am pinarapa na
pa a vatahen, “Itoroh ko so maydamnay o karakohan ko
a mapatongtong so atavo a mian do inolay mo,” a nia so
mayinmonmoan so nakapatadi dia ni Jesus o adan saya
a sakrifisio, 10 as makayamot ta pinakamia no Dios kano
nanawob o naypisa aya a nakatoroh ni Jesu Cristo no
karakohan na a sakrifisio am kapakaboan o gatogatos no
tawo.
11 No papali sawri am kararaw sa a mapapiropirwa so
katoroh da so vinyay a sakrifisio a nia sa so di makapakabo
so gatos. 12 Pero si Cristo am inangay na itoroh so maypisa
o karakohan na a asa ka sakrifisio a nia so nanawob
dana as nakarahan na nia am nangay dana a maydisna
do kawananan sia no Dios, 13 a dia so panapanayan na
sia o kapayvadiw da no atavo a komontra sia a mahomis
as kapanayahbo da do kokod na, 14 ta do naypisa aya a
nakatoroh na no karakohan na am naparin na kapagan
o gatogatos no atavo sa a chinapakaboan so gatogatos as
pinayvadiw na sa a manamonamo do salapan no Dios a abo
so pandan. 15 As niaya a kakawyoran am katestigoan pa no
Masanto a Espirito, ta nia o vinata na,
16 “Nia anti o vayo a trato ko dira an nakarahan anti
o akmaya sia a tiempo. Patnetneven ko anti dira o
panyokoyokoran ko,”
17 as kaparapa na pa sia vatahen,
“Pakaboan ko sa anti do sinadasadan da as kadi ko na
anti naknakman so gatogatos da.”
18 As an sino o chinapakaboan so gatos am kaylangan pava
o katoroh na pa so aran ango a sakrifisio.

No somnivog a inmonmoan no kasaray ta ni Jesus

19 Dawa kakakteh, makayamot do minoyog aya a raya ni
Jesus am mian o anohed ta a maypasngen do Dios, 20 a nia
so vayo as masigoro a ichaparin a maypasngen do Dios a
makayamot do nakapaytawo na, 21 as makayamot ta tayto si
Jesus a iya so Mato a Pali a machitbay kano machipangdaw
niaten a tawotawo na, 22 am maypasngen ta do Dios a
magsal a abo so kamadamadanan a manamonamo do atavo
a pakagatogatosan a makayamot do nakanamonamo diaten
no somnivog aya a danom a makaparin diaten a manamon-
amo do salapan na. 23 Mayanong pa o kadi ta abdibdisan
do tayto taya panganohdan takwan no naypromisa as

nachitrato aya diaten am maynyoha ava do atavo a promisa
na, 24 as kanawri no chitachitahen ta o kaparinyan ta
mapasolsol so kadwan diaten a mamarin so mapia as kano
kaddaw ta no kadwan diaten, 25 as kadi ta kanoanolayan dia
o kapachikpekpeh ta omdaday so Dios a akma so parinyen
da no kadwan as kavidin ta komita so kaparinyan ta a
somidong so kadwan diaten a paypahnien do saray taya a
kanatonan do kapanmo ta sia o kapaypasngen narana no
araw a kapayvidi ni Jesus.

No mangananawa a marawat no tomadichokod di Jesus

26 As an mian o mapasivosivog so kapakagatos na kano
katadichokod na do mapanmo naranaya a kakawyoran am
ara pava o ichaytoroh na a sakrifisio a ipakabo so gatos,
27 asna no mangamomo a hosga no Dios o marawat na do
omnininyas aya a apoy a ngayan da no machisobna sia.
28 An sira o napasada so panyokoyokoran sawri a pinagtin
di Moises as nakarawat sa so kastigo a kadimanan an
mian o dadwa anmana tatdo a makatestigo do sinadan da,
29 am chapanngo anti no kapangamomo kano karahmet no
kastigo a marawat no tawo a tomadichokod do Manganak
aya no Dios as mapakamahbo so inmonmoan no raya
naya a nia so nipromisa a mapakabo do gatogatos, as alit
na pa no mapakamahbo kano somobna so Masanto aya
Espirito a iya so maparawat sia diaten o grasia aya no Dios?
30 Makatongtong ya takwan mapanmo ta an sino o nakavata
sia o akmaya sia, “No kapamahes am mian diaken, dawa
tomoroh ako anti so kastigo,” as vatahen na pa, “Hosgan sa
anti no Dios o tawotawo na,” 31 as ay so kapangamomo no
kasday do pangastigoan no makapamarin aya a Dios!

32 Naknakmen nio pa kono ta do nakavayo nio pa a
chinasehdangan do kakawyoran aya am nakapayagwanta
kamo do nadpon a pakasisian da dinio. 33 Mian o nakatetek
kano nakasnesnek da ninio do salapan no aro a tawo as
nakapachividang nio dira do kadwan sa a pakasisien da,
34 takwan nachipandidiw kamo dira do pinakalaboso da
saya as nakaydamnay nio nia o kahap da so warawara
kano kaviayan nio do kapanmo nio sia o kayan no marawat
nio do Dios a kaynakman a rakorakoh so balor as kano di
dana rarayaw. 35 Dawa abohen nioava o angdet kano saray
nioaya a omonot do Dios a nia so oyod a rakoh so vahes,
36 takwan do kapayagwanta nio a omonot do ichahoho no
Dios dinio o icharawat nio so nipromisa na sa,

37 “Ta mayendes pava o tiempo as kawara dana no
nakavata aya sia o kawara na. 38 No tawo aya a sincharan
ko a mahosto do salapan ko am mian o viay na a

makayamot do saray na. Pero no tomadichokod diaken
am arava o pakamian ko nia.”
39 Amna akma tava sira so tomadichokod do Dios a sira anti
so kakastigoan, ta machividang ta dira do di aya abdibdis
so saray as makarawat so sigorado a kalibrian.

11

No saray a mavoya do ehemplo sa no tawo no Dios

1 No kasaray aya am no kabo no kapaykamadamadanan
as kano kapanganohed do kasigorado da no panapanaya-
hen ta sa a aran abo pa o kavoyan sia, 2 as makayamot
do akmaya sia saray am mian sa o tawotawo kaychowa
a oyod na pinakamia no Dios. 3 Makayamot pa do saray
am panganohdan ta o nakamaog sia no Dios o mondo aya
do ipakapamarin no chirin na, dawa no atavo a inamaog
a mavoya ta am arava o pinakayapoan da do aran ango a
mavoya.

4 Si Abel a makayamot do saray na am tomnoroh so vinyay
a sakrifisio na do Dios a nia so pinakamia no Dios a dia akma
so nasakrifisio ni Cain. Sinincharan sia no Dios a mahosto
do salapan na a nia so navoya do nakapia no nakarawat sia
no Dios o nasakrifisio nawri. As aran nadiman dana si Abel
am tayto pa o pawnonongen na a nanawo a makayamot do
saray nawri.

5 Si Enoc a makayamot do saray na am inahap na sia no
Dios do hanyit a di dana tomnaham dia o kadimanan, ta tod
dana abo si Enoc do tana aya takwan inahap sia no Dios as
manam so nakahap na sia am chinaproyban o nakaoyod na
mapakamia so Dios a akma so nakatolas. 6 An abo o saray
am maparin ava a pakamiahen o Dios, ta an sino o mangay
do Dios am logar na panganohdan o kasomnivog na a Dios
kano kaiya no tombay sia so komitachita sia.

7 Si Noe a makayamot do saray na a aran abo pa o
kapanmoan na so manam ori a delobio am nanganohed do
Dios a mamarin so arka do nakatayoka na mapatanggal sia
no Dios a nia so chinalibri na kanira no membro no familia
na. Do diaya am navoya o kasira no tawotawo sawri no
naychawaw as ka si Noe no sinincharan no Dios a mahosto
do salapan na.

8 Si Abraham a makayamot do saray na am nanganohed
do Dios do nakayokoyokod na nia a mangay do asa ori a ka
kavahayan a nipromisa sia no Dios a dira na. Mian o saray
na a manganohed a mangay a aran abo o kapanmoan na
so tinovoyan ori sia no Dios. 9 Makayamot pa do saray na
am natda do kavahayan aya a asa ka estranghero a voyvoh
so tolda a niyanan da kanira da Isaac kani Jacob a sira so

tayatayabo na as sira o omamohon pa so nipromisa aya no
Dios, 10 takwan nawri o ninanaya na o kapangwan na do
kavahayan aya a preparahen kano parinyen no Dios a di
dana rarayaw.

11 Si Sarah a kakovot ni Abraham a makayamot do saray
na no Dios a di maynyoha so promisa am nakapayman-
ganak pa a aran nakahavas dana o awan a kalogar na
makapaymanganak, 12 as aran do kadi narana logaran a
makapaymanganak ni Abraham am tinorohan pa sia no
Dios so tayatayabo a akma so karoaro no vitohen as dia
vidangi a akma so anay do kanayan.

13 Sira o nasaray aya no Dios am nadiman sa a dia
nakarawat sira so nipromisa dira no Dios pero sinincharan
da sa o promisa saya a sigorado a makatongtong a nia
so chinasoyot da maviay do ato no tana aya a tod a
estranghero, 14 as no chinakma na sia no chintokto da do
komwan do viay da do tana aya am makayamot do kayan
no matarek pa a kavahayan a ngayan da anchowa. 15 As
an nawri o chinahoho da o kapayvidi da do pinakayapoan
dawri a kavahayan am nasonong pa o kapayvidi da, 16 pero
nayvidi sava do kanawri no tori a mian do aktokto da a
mapipia ori a kavahayan do hanyit. Dawa makayamot do
saray daya am pinachisnek ava no Dios o kaiya no tawagan
da a Dios da a iya so mismo a nayprepara so mavid aya a
kavahayan a ngayan da.

17 Si Abraham a makayamot do saray na no Dios do
nakahawahaway sia no Dios do nakavata na so kadiman
na sia a sakrifisio o voyvoh naya a manganak a si Isaac am
nayraradin ava a aran mapanmo na o ka si Isaac no yanan
no promisa aya no Dios, 18 do nakavata na sia, “Makayapo
anti di Isaac o atavo a tayatayabo mo.” 19 Nanganohed
si Abraham a makayamot do nakasaray na nia o kaparin
sia no Dios a payvangonen o nadiman dana as do akmaya
sia am maparin a vatahen o nakapayvangon ni Isaac ta
pinamsek narana ni Abraham o kapanganohed na amna
nipenpen sia no Dios.

20 Si Isaac a makayamot do saray na am pinachipangdaw
na sa do Dios sa Jacob kani Esau do kapanmo na sia o
kabendision na dira do manam a viay da do tana aya.

21 Si Jacob a makayamot do saray na am do kasngen
narana madiman am tinawagan na sa o dadwa sawri a
kamanganakan ni Jose as kakheb na do salapan no Dios
a mananap do sayched na as kapachipangdaw na nira do
Dios.

22 Si Jose a makayamot do saray na am do kasngen narana
madiman am pinawnonong na pa o kaito da a makakaro do
Egipto as kapamidin na pa no komapet do vovonan sia do
ngayan dawri a kavahayan.
23 Makayamot pa do saray am sira o inyapoan ni Moises
am chinamo dava o mando aya no patol a kadiman sira so
metdeh as tinayo da sia so tatdo a ka vohan do nakayan no
navoya da a machitatarek do metdeh aya.
24 Si Moises a makayamot do saray na am do katoneng
narana am nakey ava a tawagan so anak no princesa a anak
ni Faro, 25 asna no nakapipia na so kapachipakasiasi na dira
do kaydian na sawri a tawotawo no Dios kano kapagosto na
do karakohan na do dekey a tiempo do palasio ori ni Faro,
26 ta nakonvinyo sia do karakorakoh no sinmo no pakasisian
a makayamot do ngaran ni Cristo kano kaynakman ori no
Egipto do kanawri no pinapanaya na o marawat na anti do
hanyit.
27 Makayamot pa do saray na am komnaro do Egipto a
abo so kamoamo no soli ni Faro as kanawri no chinasaray
na a machonong kano machirayay sia o di aya voya a
Dios. 28 Makayamot pa do saray na am nanganohed do
niyokoyokoran sia no Dios do nanoma ori a Paskwa as
kapapitit na so raya tapian paypahavasan sa anti no anghel
ori a tovoyen no Dios a omdiman sira so matoneng a anak
a mahakay do vahay da no dia nanganohed.
29 Makayamot do saray da am naparin sa o Israelita sawri
a makapayatovang do taaw ori a mayngaran so Red Sea
a nia so nakolay do nakapaysiay sia no Dios o taaw ori
pero chinamotan sa o Egipto sawri do nakawnot da dira
do Israelita saya do nakapayvidi narana no taaw do sivog
na kaparin.
30 Makayamot do saray da no Dios am nalba o makarang
ori a gadagada no Jerico a nakarahan no papito a karaw a
kadivodivon da sia no Israelita. 31 Pero makayamot do saray
am si Rahab a asa ka malapos so kaparin a mavakes am
nachirapas ava a dimanen dira do di sawri a manganohed
do Dios ta inagom na sa o espiya sawri no Israel.
32 Rapan ko paro pa sa o tayto ko na saya nanakem?
Taywara dana sigoro so kanaro an tihisahen ko pa sa man-
akem sira Gideon, Barak, Samson, Jeftha, David, Samuel
as kanira no profeta, 33 a sira a makayamot do saray da
am nihomis da sa o paypatolan do tana aya. Kaoyod na
napia no kapanyokoyokod da. Narawat da o promisa sa
dira no Dios. Inevan da o vivi da no leon. 34 Mian sa o dia
napaso do pinangayan da sira a apoy. Mian sa o nakalibri

do espada. Mian sa o makakaha a nakarawat so ayet as
kano angdet a chinapanghomis da dira do kalaban da sa.
35 Mian sa o mavavakes a pinayvidian no nadiman sa do
nakapayvangon sira no Dios. Mian sa o nayagwanta do
mahara a pakasisian a manda do kadiman da sira a dia
komnita so kapakalibri da do kahoho da a makarawat so
mato a onor do manawdi a viay. 36 Mian sa a makayamot
do saray da o naypasinsia a itek kano kastigoan do kaaroan
no tawo, as kayan da no nivahod da kano nikalaboso da sa.
37 Mian sa o nibatoan da. Mian sa o nigalagal da payarahen
so karakohan. Mian sa o nidiman da sa no espada. Mian sa
a abo so onayen as nawri so serbien o kodit no kaddin kano
karnero. Nakasiasi sa as kano pinakasiasi da sa. 38 Sira o
akmaya sia narakoh so saray no Dios am pinakaro da sa
do panghovokan da no tawotawo do mondo aya. Nangay
sa machipel do achip as kaktaktas da do desierto kano
katokotokonan amna napanmo dava no tawotawo saya a
minpakaro sira o kasivog da di mayanong a maykavahayan
sia o mondo aya no omonot saya do Dios.

39 Naytavo saya a nahni so saray as kano pinakamia no
Dios amna nanyeng dava marawat o promisas dira no Dios,
40 takwan mian do makakniknin a plano no Dios o kapanaya
da so kapachirayay da diaten a makarawat sira so maato
aya a promisa no Dios.

12

No inmonmoan no disiplina no Dios a Ama ta

1 Dawa makayamot do katayto ta a paypadivonan no
aro sa a nahni so saray am pakarohen ta o pariparinyen
kano pakagatogatosan a omsalosaloval diaten do saray ta
as kayayo ta so pariha aya a tinongdo no Dios a yayohen
ta a rakoh so kapayagwanta, 2 as kavidin ta masentro so
aktokto di Jesus a iya so pakayapoan kano chinavoyan so
mapía dana a kaparin no saray, ta makayamot do kapanmo
na sia o rakoh ori a kasoyosoyotan a marawat na anti am
nayagwanta a mandidiw so pakasisian kano pakasnekan do
nakapapasek da sia do kros, dawa tayto dana sia a maydisna
a makapamarin do kawananan sia do trono no Dios.

3 Tapian di kamo a dispresio kano mangbo so saray
am kawayakan nioava o kaparin aya ni Jesus a naka-
payagwanta do nakapasiasi da sia no makagatogatosen a
tawotawo. 4 Makangdengdet kamo ta tayto nio pa dia
rapit o kadiman da dinio do kapachilaban nio do marahet.
5 Chinawayakan nio na paro o vinata naya no Dios a

ipangdengdet dinio a kamanganakan na? Nia o mismo na
a vinata,
"Manganak, machisoli kava an torohan koymo so
pandidiwan a ipaynananawo ko dimo anmana machila
kava an torohan koymo so kastigo a idisiplina ko dimo.
6 Takwan disiplinahen ko sa o somnivog ko a ichaddaw
as kapaynananawo ko sira o atavo a sincharan ko a
kamanganakan."
7 Dawa rawaten nio so maydamnay o disiplina na dinio no
Dios a nia so somnivog a marawat no asa ka manganak do
ama na, ta arava o manganak a di na paynananawhen no
ama na, 8 ta an kanoanolay naynio a di paynananawhen
a akma so parinyen na do atavo sa a kamanganakan na
am kamanganakan navaynio, 9 as kano an nirawat nio so
maydamnay kano mian so anib o disiplina da no ama nio do
tana aya am mayanong paroava o kapipia no karawat nio so
disiplina kano kapaynananawo dinio no Ama taya do hanyit
a iya so somnivog a makatoroh diaten so viay a mapía dana?
10 No disiplina ta do inyapoan ta sa do tana aya am maynyed
a tiempo a nia so omononot do hahawen da a mapia. Pero
an disiplinahen na yaten no Dios am chitahen na o mapía
dana do kahoho na niaten a makatodah so kakeyan na
niaten a kanamonamoan. 11 Oyod ta madaynyen a didiwen
o disiplina amna an karahan na nia am mian o karadinepan
no viay do kanawri dana no onotan o kaparin no viay a
mapakamia so Dios.

12 Dawa payavayohen nio o naypakaha aya saray nio kano
naypahanebneb aya addaw nio, 13 as kapakatalineng nio
so kayam nio do onotan taya tapian maypayet o saray da
no kakakteh ta a makakaha pa saya so saray as kabo no
madodog dira.

14 Chitahen nio o karadinep nio a mapia so anod do atavo
as kanawri no onotan nio o manamonamo a kaparin no
viay, ta arava o makapachichasa do Dios a dia namonamo
so viay. 15 Katiban nio o kabo na dinio no tomadichokod
dia o grasia aya no Dios a ichaparin nio a omonot do
ichahoho naya a kaparin no viay tapian abo sitnanan no
marahet do panghovokan nio a nia so mapawnot dinio do
pakagatogatosan a akma so manyinavan a ganit. 16 Katiban
nio o kabo da dinio no malapos so kaparin no viay anmana
no mapakamadekey so sinmo no komwan do Dios a akma
so nakaparin ni Esau a napaswad sia o anohed na a
mangamohon do asa kanam, 17 as ari nio sigoro manakem
ta do kwanasaw am oyod a rakoh o nakapaypaneseh na
as kahara no katanyis na amna ara pava o naparin na a

ichapavidi na so nibo nawri a anohed.
18 Kapanmohen nio ta no tayto nio naya panganohdan
sichangoriaw am akma pava so kaparin no nanma ori
a onotan, ta kaychowa do kapaypasngen da do Dios
am nangay sa do asa ka omnininyas a apoy as kayan
no mangamomo a kasarisarian kano mayet a salawsaw.
19 Mian o kapakadngey da kanaw so maliak a trompeta
as kano boses a nia so minparin sira so nakadngey awri
sia a mamo as kapachisiasi da nia o kabhes narana, 20 do
kadi da makagwantan sia adngeyen o maistrikto saya a
panyokoyokoran, ta "aran katakad pa dia no asa ka vinyay
o tokon ori am logar dana dimanen do kabato sia." 21 Sivog
o nakaoyod na mangamomo no napaparin sawri, ta aran si
Moises am vinata na, "Nanyeng ako a omlayin do kamo ko."
22 Amna inio do nakapanganohed nio am akma kamoy
mismo a nangay do tokon a tawagan so Sion a nia so
abnekan pa so Jerusalem do hanyit a dia so kavahayan a
yanan no makapamarin aya a Dios as yanan da no oyod
a aro a angheles a omdaday sia. 23 Diaya pa o kavahayan
a tayto nio pinachitolasan so ngaran a kamanganakan no
Dios as maytavotavo a natongdo a mamohon as tayto kamo
nangay do Dios aya a iya so Hoyis no atavo as katayto nio
machividang dira do atavo a inadidi as maperfekto dana a
tayto dana nanma a machichasa sia do hanyit. 24 Tayto ta
na di Jesus a iya so mapayahap so Dios kano tawo* do vayo
aya a trato no Dios diaten do nakapakabo as nakalinis na
diaten no minoyog aya a raya na a nia so dia akma so raya
ori ni Abel a nawri so pinavoya a kayan no kapamahes.
25 Dawa makayamot dia am makayhawa kamo a di
machisobna do liak no Dios a machisisirin dinio, ta an di
sa nakavolaw do kastigo kaychowa o nachisobna dira do
natongdo do tana aya a mapatanggal sira am maypango o
kapakawtap ta a abo so kastigo an sobnahen ta o yapo aya
do hanyit a liak a tayto a mapatanggal diaten. 26 Kaychowa
do nakapayliliak no Dios am nanyeng a malidlid o tana aya
as mian o promisa na ta mian pa anti o kapirwa na omlidlid
no tana aya a pachirapasan no tohos. 27 As do nakavata
naya sia o kayan pa no kapirwa no kalidlid na no tana aya
am mayinmonmoan so kararayaw na so atavo a mian so
kavosan a inamaog tapian nawri sa o mavidin o somnivog
a abo so pandan.
28 Dawa makayamot do katayto ta machividang do paypa-
tolan naya a abo so pandan am mayanong ta mamahemahes
kano komita so kapakamia ta so Dios a rakoh so kapamahbo

* **12:24** 12:24 *Do Griego:* Mediador. Tiban pa do 1 Tim. 2:5.

kano kapayvavakel, 29 ta no Dios taya am asa ka manemtem
kano manrarayaw a akmay apoy.

13

No matatarek sa onoonotan

1 Katiban nio o kavidin nio a maddaw no kadwan dinio a
makakakteh, 2 as kadi nio makawayakan dia o kayavayava
nio nira no estranghero, ta mian dana sa o nanyavayava so
di da sa napanmo a angheles. 3 Kanakmen nio sa o mian
do priso as kadi nio kanoanolayan sira as kapachipandidiw
nio dira do atetekan da sa.
4 Baloran nio kano onongan nio o nakapaychakovot nio
as kabo no sadan nio do akmaya sia takwan kastigoan no
Dios o mangadwan kano malapos so parinyen.
5 Pachivawan nio o lakam no kartos as kakontento nio
no aran ango a napakayan nio ta nia o promisa no Dios,
"Entero am tadichokoran kano kanoanolay koava anti nio."
6 Dawa maparin ta magsal a makavata sia ta,

"No Dios o somidong diaken as dawa arava o ichamo
ko, ta ara paro o mapaparin no tawo diaken?"

7 Naknakmen nio pa kono sa as kapalialit nio dira do
adngedngeyen nio saya do timban a minnanawo dinio a
sira so navidin a mahni so saray a manda do nakadiman da.
8 Mabdibdis ava si Jesu Cristo ta mayonong sia a nakayapo
kaychowa, sichangoriaw as kano manda anchowa a abo so
pandan. 9 Mayanong o kadi nio a tod a kaloan a omonot do
matatarek saya a vatavatahen da sa a logar pa sa a onotan
takwan no ichaparin ta a maytetnek a mahni so saray am
makayamot do sidong kano ayet no Dios asna makayamot
ava do kawnot pa do matatarek a pariparinyen a akma so
komwan do kanen a nia so matalamad a abo so sinmo a
aran do mismo saya a makavata so kania no logar sa onotan.
10 Ta tayto o altar ta* a nia so di da parin a pachahapan
no tayto pa sa omonot kano manganohed do adan saya
paparinyen do tabernakolo awri. 11 No karakohan da no
vinyay sawri a isakrifisio da so raya no mato a pali do logar
dawri a pachivayatan do Dios am ihbet da do kavahayan
dawri a temtemen. 12 Dawa si Jesus a iya so minlinis
diaten do gatogatos ta no mismo na raya am nangay pa
a mandidiw kano madiman do gagan ori no kavahayan.
13 Dawa mayanong ta na mehbet as kakaro ta do adan
saya onotan ta as kapakangdet ta na a machividang di
Jesus a aran pakasisien da yaten a akma so pinarin da sia,
14 takwan do tana ava aya o sivog ta katdan, ta do hanyit o

* **13:10** 13:10 a dia so pinagan dia ni Jesus o gatogatos ta.

abo so pandan a kavahayan ta. 15 Dawa omhemhes tava
maparawat so kapamahemahes kano kadaday ta so Dios
a makayamot di Jesu Cristo a nia so akmay sakrifisio a
ichaytoroh ta sia. 16 Kawayakan nioava o kapamarin nio
so mapia as kano kapanidong nio sira so maykaylangan, ta
nia sa o ichaytoroh nio a sakrifisio a ipakamia no Dios.
17 Sincharan nio o anohed da no natongdo sa a adnged-
ngeyen nio do timban, ta anongen da o kachita da so ichapia
no pahad nio a nia so atbayen da anti do Dios. Dawa
torohan nio sa so soyot da do kapanganohed nio dira asna
no kapalijat nioava sira, ta an palijaten nio sa am arava o
inakyan nio nia.
18 Manakem nio yamen a ipachahoahok. Ichagsal namen
a vatahen dinio o kalinis no konsinsia namen as kabo
no kadwan pa a chitahen namen an dia no mayanong
do atavo a parinyen namen. 19 Mavidin ko a akdawen
o kapachahoahok nio niaken tapian maypasonong dana o
kapayvidi ko dinio.
20 Tayto ako a machipangdaw do Dios aya a pakayapoan
no karadinepan as iya so napayvangon si Jesus a Apohen
ta as natongdo a machonong diaten a karnero na kano
minlibri diaten a makayamot do minoyog a raya na a nia
so mapasigorado so abo aya so pandan a trato no kalibrian
ta, 21 as no tayto koaya akdawen am no katoroh na dinio so
ichaparin nio sia onotan o inolay na dinio tapian nawri o
parinyen nio o ipakamia na do sidong dinio ni Jesu Cristo
a iya so mayanong a pamatohen kano dadayen a abo dana
so pandan! Amen.
22 Tayto ko ichahoho a kakakteh o katoroh nio dia so
tiempo o tolas koaya do katayto na maynyed. 23 Ipapanmo
ko pa sawen dinio ta pinahbet darana o kakteh ta a si
Timoteo do kalaboso as an madas na pa yaken dia am
machivan dana anti diaken do kapangwan ko dinio.
24 Ipakapia nio pa yaken so Dios dira do adngedngeyen
nio sa do timban as kanira no atavo pa a kakakteh ta sa
dawri a tawotawo pa no Dios. Tayto pa sa mapakapia so
Dios dinio o kakakteh ta saya a yapo do Italia.
25 Bendisionan kamo pa atavo no Dios as katoroh na pa
dinio so grasia na.

Tolas ni Santiago
(St. James)

Introduction

No tolas aya ni Santiago am kakpehan no nanawo a mangay do atavo a kamanganakan no Dios do atavo a parte no mondo aya. Aro sa o praktikal a nanawo dia a pinalitrato do masimple a ekperiensia a nia sa so tomoroh so konseho do kaparin kano dadakay no asa ka Cristiano.

Malir dia o nanawo a komapet do kaynakman kano kapakasiasi, no tentasiones, mapia a dadakay, saray as kano kapamarin so mapia, no rida no tawo, no kapaysosobna, kapamato, kapanhosga, kasolivan, pasinsia, kapachahoahok as kano kadwan pa sa a praktikal a nanawo.

Malir pa dia o kaoyod na maimportante no mapia a parinyen a pachirayayen do saray do kawnot do viay no asa ka Cristiano.

Outline

Introduction 1:1
Saray kano kasolivan 1:2-8
No kapakasiasi kano kaynakem 1:9-11
Tentasion kano pandidiwan do viay 1:12-18
No kapanngey kano kaparin sia 1:19-27
Patanggal do kapangatatarek 2:1-13
Saray kano mapia a pariparinyen 2:14-26
No Cristiano kano rida na 3:1-18
No Cristiano kano mondo aya 4:1–5:6
Matatarek a nanawo 5:7-20

1 Si Santiago ako a asa ka pachirawatan no Dios as kano
Apo taya a si Jesu Cristo a tayto a maytolas dinio atavo a
kakakteh a tayto a maychawpit a yapo do Israel. Kapian
kamo pa no Dios.

No promisa no Dios dira do mangahes sia so kasolivan

2 Kakakteh, pachisobnan nioava asna ichasoyot nio a
rawaten o mawara dinio a matatarek a pakasisian, 3 ta ari
nio mapanmo ta no akma saya sia a payparahanan ta a
hawahawayan diaten am nia sa o mapayvadiw diaten a
mahni so saray kano rakoh so agwanta a diabdibdis. 4 Dawa
mayagwanta kamo tapian maypaypangay o kapaypahni no
saray nio as kabo dana no kaparoan nio do atavo a parinyen
nio.
5 An sino dinio o mahoho a maypangay pa so kapan-
moan so mayanong as kano kasolivan a yapo do Dios am

mangdaw do Dios a iya so mahanda as di mapasadisadit
sia o katoroh na dira do atavo a mangahes sia. 6 Amna
machahoahok o mangdaw aya a rakoh so kasaray no Dios
a di maykamadamadanan takwan no maykamadamadanan
aya tawo am akmay abkas a tod a machonot do salawsaw
a dia todin so pangwanan. 7 As no akmaya sia so kaparin a
tawo am mayanong ava a ompanaya so kayan no marawat
na a yapo do Apo taya, 8 ta no maychaychadadwa so
pangtoktoan am arava o matodin a plano na do atavo a
parinyen na.

No kapanmohen no makasiasi kano maynakem

9 Pachisnek nava no asa ka kakteh ta o kapakasiasi na
do tana aya takwan do salapan no Apo taya am tayto sia
mapresioso kano rakoh so sinmo. 10 As no kakteh a mian
so kaynakman do tana aya am mayanong o kapakasoyot na
kano kapayagwanta na an maypakasiasi sia a makayamot
do kawnot na do Dios do kapanmo na sia o kaakma nay
savosavong no kaynakman do tana aya a sivog a makalo a
mararayaw, 11 ta an mawara o kohat no araw am makolay
as kawlal no savosavong aya as kararayaw dana no avid na.
Nia o mismo a kaparin no maynakem aya tawo a fermi a
komita so kapaypaynakem na.

No nanawo a komapet do pakayapoan no gatos

12 Mapalak sa do karakoh anti no marawat da a ka-
soyosoyotan no atavo a nakapayagwanta do pakasisian a
mavidin a omonot do Dios, ta an katayoka na nia am
makarawat sa so korona no viay a abo so pandan a nia so
promisa no Dios do atavo a maddaw nia.

13 Mayanong ava do asa ka tawo a nasday do gatos o
kapagatos na so Dios, takwan manentasion ava o Dios kano
katentasionan ava sia. 14 Asna no tawo am katentasionan a
makayamot do kawnot na do marahet a ichakey no mismo
na karakohan, 15 ta an mavidin a onotan o ichakey aya no
karakohan am mayresolta do gatos as no gatos aya am nia
o pakayapoan no kastigo a abo so pandan.

16 Dawa ichaddaw a kakakteh, maychawaw kamoava do
akmaya sia ta entero am mapawnot ava o Dios do paka-
gatosan. 17 No atavo a mapia kano mayanong am marawat a
yapo do Dios a iya so minamaog so atavo a mian do tohos as
pakayapoan no sehdang. Iya o Dios aya a diabdibdis. 18 As
do inolay kano mato a plano na am pinayvadiw na yaten a
kamanganakan na do nakapanganohed ta do kakawyoran
aya tapian yaten o mabenek a napidi a tawotawo na.

No kadngey so Chirin no Dios kano kaparin sia

19 Ichaddaw a kakakteh, mayanong o kasolib nio a
manngey, kapakapatak nio atavo do ichichirin nio as
kapakatanoy nio, 20 ta no lotod no tawo am mayresolta ava
do kapamarin na so ipakamia no Dios. 21 Dawa machivawa
kamo do atavo a pakagatosan kano matatarek a marahet
as kapamahbo nio so karakohan nio a omonot do narawat
nioaya a kakawyoran a nia so rakoh so ipakapamarin a
tomoroh dinio so kalibrian.
22 Tod kamoava manngey asna onotan nio o kakawyoran
aya a nadngey nio ta akma nioy lokohen o karakohan nio
an di nio onotan o mapanmo nio a mayanong, 23 ta no
akma sia so kaparin am akmay asa ka tawo a nakavoya
so kaparin na do ispiho, 24 as katod na ngaroan a dia
komtokto no kapaypapia na so katitiban na. 25 Asna no tawo
a machinanawo kano fermi a omnakenakem sia a onotan
o Chirin aya no Dios a nia so somnivog a makatoroh so
kalibrian am rakoh o kasoyosoyotan na.
26 An sino o omahahaw so kapia na do salapan no
Dios asna di na mapenpen o rida na a makachirichirin so
marahet am naychawaw sia as kabo no sinmo no vata nawri
a kadiodiosen na. 27 Ta no sivog a omonot do Dios Ama am
no machivawa do marahet kano atavo a di mayanong do
mondo aya as kapavoya na no rakoh a kasisien do kasidong
na sira so makasiasi a nasbang kano bioda.

2

No nanawo a komapet do kapangatatarek so tawo

1 Kakakteh, makayamot do katayto ta na omonot do
mato aya a Apo ta a si Jesu Cristo am mayanong ava
o kapangatatarek ta so tawo. 2 An mavayavayat kamo
as mian o asa ka maynakem a bisita nio a mabihis as
mangonay so vohawan a gadang as kano asa ka makasiasi
a marahet so onayen, 3 as an nawri o kapiahen nio a
sikasohen o mabihis aya do kavata nio sia, “Mangay ka dia
a maydisna,” as kavata nio sia do makasiasi aya o, “Tomnek
ka daw anmana maydisna ka do kagtin aya,” 4 am ara kamo
paroava maypidi so tawo do tanyan nio a kakeyan nia?
5 Iktokto nio pa kono a ichaddaw a kakakteh, ta sira o
makasiasi do mondo aya o pinidi saya no Dios a parawatan
so kaynakman do paypatolan na a nia so nipromisa na
dira do masaray nia as kano maddaw nia. 6 Asna katayto
nio a mapakadekey sira so makasiasi saya, as kano ara
nio paroava mapanmo o kasira no maynakem saya no
maysarasaray dinio kano mapakasiasi dinio? 7 As masanib

paroava o kasira no maynakem no mapakamahbo so oyod
aya a mato a Apo ta?
8 Oyod ta sivog a mapia an onotan nio o oyod aya mato a
pidipidit a makavata sia, “Ichaddaw mo o kapayengay mo a
akma so kaddaw mo no mismo a karakohan mo,” 9 amna an
ipaypidi nio o pamarinyan nio so mapia am ara nio paroava
pasadahen o sivog a ichakey na vatahen no akmaya sia
pidipidit? 10 As an sino o omahahaw sia o nakawnot na do
atavo a pidipidit no Dios as mian o aran asa a pinasada na
am machalit dana sia do tawo a napaytavo sia a pasadahen
o pidipidit. 11 Ta no nakavata aya sia o, “Mangadwan kava,”
am iya pa o nanyokoyokod nia o, “Mandiman kava so tawo.”
As an abo o sadan mo do manmanma aya pidipidit asna
somada ka do ichadadwa naya am sincharan ka na a asa ka
napasada so panyokoyokoran no Dios. 12 Dawa mayanong
o kapakapatak ta do atavo a parinyen ta kano pavatahen ta
as kafermi ta a mapangay sia do aktokto ta o kapachisalap
ta no karakohan ta a hosgan a omononot do nakatolas aya
a Chirin no Dios a nia pa so makatoroh diaten so kalibrian.
13 As mapanmo ta o katoroh no Dios so kastigo do tawo a
abo so kasisien do kapayengay na amna no masisien a tawo
am arava o kamoamo na no hosga sia.

No kapayrayay no saray kano kaparin sia

14 Kakakteh, ara paro o sinmo no kavata sia no asa ka
tawo o kayan no saray na an abo kavoyan sia ya do mapia
a parinyen na as kano niaya paro o kaparin no saray a
tomoroh so kalibrian no asa ka tawo? 15 Pangayen ta na ta
mian dira do kakakteh nio o abo so manawob a kanen kano
ayoayob, 16 asna katod nio a pasavatan sira a makavata sia,
“Ichasi kamo pa no Dios as katoroh na pa dinio so kanen
kano ayoayob,” as kabo no itoroh nio dira a aran dekey am
arava o sinmo na nia. 17 Kapanmohen nio ta no tawo a
makavata so kayan no saray na as kabo no kavoyan sia ya
do pariparinyen na am arava o sinmo kano serbi no vata
naya a saray na.
18 Amna tarek a mian o makavata sia o, “Malit ava
o kaparin no tawo, ta no kadwan am mian o saray da
as no kadwan am no kapamarin da so mapia.” Amna
vatahen ko dinio ta arava o somnivog a mian so saray a
di mamarin so mapia as machirapa pa daw am no mismo
sa mapia a parinyen ko o iproyba ko dia o kasomnivog ko
a masaray no Dios. 19 An nawri o ichasaray no asa ka tawo
o kapanganohed na do kayan no Dios am manawob ava
ya takwan aran sira o demonio am panganohdan da pa ya
as kanyeng da omlayin. 20 Dawa no tawo a akma sia so

panganohdan am rakoh o pinaychawawan na as kadi na
makaintindian sia o kabo no sinmo no kavata sia o kayan
no saray na an abo o kavoyan sia a mapia a parinyen.
21 Ta tiban nio pa kono o apoapo ta si Abraham a iya so
sinincharan no Dios a mahosto do salapan na a makayamot
do nakapanganohed na do niyokoyokoran nia no Dios do
nakalogar na nia isakrifisio o voyvoh naya manganak a si
Isaac. 22 Do diaya am navoya o kasomnivog na mian no
saray ni Abraham do pinarin nawri a nakapanganohed na
do mando sia no Dios, 23 as nakatongtong o nakatolas do
Chirin no Dios a akma sia, “Nanganohed si Abraham do
Dios as makayamot dia am sinincharan sia a mahosto do
salapan no Dios,” as nibnekan pa sia so pinakamia no Dios.
24 Dawa tayto matalamad ta no tawo a sincharan no Dios a
mahosto do salapan na am no manganohed sia asna voyvoh
ava o katod a makavata so kayan no saray na.
25 Si Rahab a asa ka malapos a mavakes am mapanmo
ta ta sinincharan sia a mahosto do salapan no Dios a
makayamot do nakaparin na so mapia do nakaagom na nira
no espiya ori no Israel as kapawnot na sira do pakawtapan
da. 26 As akma so kabo no viay no asa ka karakohan a
chinaroan no pahad na am nawri o kaparin no kasaray a
abo so sinmo an abo o kavoyan sia do mapia a pariparinyen.

3

No nanawo a komapet do rida

1 Kakakteh, lakaman nioava o kaaro nio a mayvadiw a
maistros, ta mapanmo nio o karakorakoh no atbayen no
mananawo an iya o mian so sadan. 2 Arava o tawo a abo
so sadan kano kakahan, pero no tawo a makaparin sia a
kontroladohen o rida na anmana ichichirin na am maparin
a vatahen o kaiya no somnivog a mapia so kaparin a tawo as
makapadpedpet so karakohan na. 3 Akma ya so kaparin no
kabayo a pinangayan so renda a masonong a pangwanen
do kakeyan nia. 4 Aran no oyod sa rarakoh a bapor am
maparin sa weswesen no oyod a dekey a agosan do kakeyan
nia no piloto a aran mayet o sovohen da. 5 Nia o mismo a
kaparin no rida a aran oyod a dekey a parte no karakohan
am oyod a rakoh o mapaparin na. Tiban nio pa kono o
kaoyod na dekey no apoy a maparin a mapasitnan so oyod
a rakoh a namay do kakayoan. 6 As no rida aya am akmay
apoy as asa ka parte no karakohan ta a mapno no marahet
a yapo di Satanas a nia so maparapas so atavo a sentido no
tawo as kaoyod na mahara no mapaparin na marahet kano
manrarayaw so kapayengay a tawo.

7 Arava o dia parin a iwamen a vinyay a akma sira so
manomanok, sira o omhonos kano matatarek sa vinyay do
tana aya kanira no mian do taaw, 8 amna arava o tawo a
makaparin sia a iwamen o rida na. Arava o makapenpen
sia ya as akma pa yay binino. 9 No rida aya am serbien
ta do kadaday ta so Apo kano Ama taya do hanyit as
kania pa mismo no serbien ta a iyavay so tawo a nia so
akmay kaparapas sia o Dios a minamaog sia. 10 Kakakteh,
mayanong ava o kayapo na do asa ka vivi no mapia a chirin
as kano marahet a chirin. 11 Ta ara paro o asa ka atboran a
pakayapoan no marahet kano masdep a danom? 12 Anmana
maparin paro a kakakteh o kasi no mapia a kayo a akma so
obas so dia parin a kanen? Imposible ya a akma so kadi na
parinyan a panghapan no taaw so danom a maynom.

No somnivog a mapia a kasolivan

13 An sino dinio o omahahaw so karakoh no kasolivan
na kano kapakaintindi na am ipavoya na nia do viay na a
asa ka ehemplo do kasolib na a mapamahbo so karakohan.
14 Asna an ara sa dinio o maynanahten kano madaay
am mayanong o kadi da machiraran a mapia, ta nia o
mismo a machisobna do somnivog a mapia. 15 As an nia
o kapanmoan sia no asa ka tawo o mapia am naychawaw
sia ta niaya ava o somnivog a kasolivan a yapo do hanyit
asna yapo ya dira do demonio kan do makagatogatosen
as marahet a pangtoktoan no tawo do mondo aya. 16 Ta
do aran dino a yanan no inanahet kano kapamato so
karakohan am fermi a mian o paysosobnan kano matatarek
a mararahet a parinyen. 17 Pero no kasolivan a yapo do
Dios am mapawnot so tawo do kanamonamoan as kan do
mapia a anod. No tawo a mian so akmaya sia kasolivan
am matanoy as kasolib na omsinchad do anohed kano
rason no kadwan, masisien as nawri so chitahen o mapia.
Mangatatarek ava as kano toman ava. 18 As no sinmo
no kachita sia no asa ka tawo o kapia no anod kano
kapaychakasa am no kapichapian.

4

No nanawo a komapet do kawnot do Dios kano kaddaw no mondo aya

1 Ango pa do vata nio o pakayapoan no kapaychokontra
kano kapaysosobna nio an dia no aktokto nioaya a mapno
no mararahet kano kahoho nio a mapanma so karakohan
nio. 2 Maylalakam kamo as kapayagom nio tapian makapay-
dira kamo. Mandiman kamo as kapachilalaban nio amna
alit pa no kabo no mahap nio a makayamot do kadi nio

mangahesan do Dios. 3 As an mian o kapangahes nio am
marawat nioava o inahes nioaya takwan marahet o mian do
aktokto nio, ta do marahet sa a ichakey no karakohan nio o
plano nio a serbian sia. 4 Akma kamo paroava so mavakes
a mangadwan a nawri so pachichasan o kontra sa no
kakovot na? Kapanmohen nio ta no kawnot do pagostoan
do mondo aya am machikontra do Dios as an sino o omonot
do pagostoan do mondo aya am nayvadiw a kalaban no
Dios, 5 as pakadekeyen nio paro o inmonmoan no Chirin
no Dios do nakavata na sia o, “Vadawen no narawat taya
a Espirito o kayan no ichaddaw ta kadwan an dia voken
a no Dios”?* 6 Oyod ya amna tod nava yaten a vadawen
no Espirito, ta tomoroh pa o Dios so rakorakoh a sidong
kano ayet diaten, dawa vatahen no nakatolas, “Sobnahen
no Dios o mapamato so karakohan na asna torohan na
sa so sidong kano kasisien o mapamahbo so karakohan
da.” 7 Dawa mapamahbo kamo a tomoroh so anohed do
Dios a maynolay dinio as kasobna kano kalaban nio si
Satanas tapian paypavawan naynio. 8 Maypasngen kamo
do Dios tapian maypasngen dinio. Tadichokoran nio na
o pakagatogatosan nioaya kano kapaychaychadadwa paya
no payserbian nio. 9 Askaskaren nio o karakohan nio as
kapanehseh nio. Paydamnayen nioava o aktokto nio asna
no kapayvavakel kano kamo nio a makayamot do gatogatos
nio, 10 as kapamahbo nio a maykonfisal do Apo taya tapian
pamatohen naynio.

No nanawo a komapet do kapanhosga so kadwan

11 Pabhesen nio na a kakakteh o kapakachirichirin nio so
maparahet so kadwan dinio. Ta an sino o omparo so kakteh
na am pakamahbohen na o panyokoyokoran aya do kaiya
no mamsek nia o kaparin no asa ka tawo a nia so anongen
no sivog a hoyis. 12 As kapanmohen nio ta asa o napagtin
aya so panyokoyokoran a iya pa so somnivog aya a Hoyis
a mian so anohed a mapavolaw kano mangastigo. Dawa
arava o anohed nio a omhosga do kapayengay nio.

No nanawo a komapet do kapamahbo

13 Adngeyen nio pa yaken, inio a tayto a makavata sia o,
“Sicharaw anmana do andelak am mangay kami anti do asa
ka kavahayan so asa ka kawan a maynegosio so karakohan
no ganansia namen.” 14 Amna ara paro kapararanian nio
so atavo do andelak nio? Kanakmen nio ta no viay nio am
akmay apon a oyod a maynyed so tiempo as kabo narana.

---

* **4:5** 4:5 Asa ya a inmonmoan na. Masadit ya a peseken takwan mian pa o kadwan a kaparinyan a mapawdi sia ya.

15 No mayanong an mayplano kamo am vatahen nio o, “An
mian do inolay no Dios as alialit namen pa am nawri as
kanaw o parinyen namen,” 16 amna niaya ava o kaparin nio
ta pamatohen nio o karakohan nio do kadi nio a nakman so
piahen dinio no Dios a nia so di mayanong. 17 Kapanmohen
nio ta an sino o di marin so mapanmo na a mayanong na
parinyen am makagatos.

5

No kapanmohen no maynakem

1 Inio a maynakem am adngeyen nio pa kono o vatahen
koaya dinio. Mangsah kamo as katanyitanyis nio ta ito
mawara dinio o kastigo kano pakasisian nio. 2 Mabo anti
o sinmo no kaynakman nioaya as kamid da no maavid
saya lamit nio. 3 No kaynakman nio am tayto a omrachi
kano mabo dana so serbi as no rachi daya anti o mismo
a testigo a laban dinio as akmay apoy a omrarayaw dinio.
As dawa no mismo nioaya pinayrayras am kaynakman ava
ta kastigo dinio do panawdian sia no araw. 4 Tiban nio
pa kono ta tayto na mavoya no Dios o di aya nachinaho
a nakapaga nio dira do inahap nio sa a maytrabaho do
takey nio as no reklamo kano tanyis da am tayto a nadngey
no makapamarin aya a Dios. 5 Fermi a no pagostoan
kano paydamnayan nio so karakohan nio o chitahen nio
amna ara nio paroava mapanmo o katayto nio akmay
mapaytavatava so manam a ipawlok? 6 Tayto kamo
maysarasaray as kapadiman nio nira no makasiasi a abo
so gatos a sira so abo so mapaparin a mapabhes dinio.

No nanawo a komapet do kapaydasal kano kapakarakoh so pasinsia

7 Kakakteh, makarakoh kamo so pasinsia a manda do
kapayvidi no Apo taya, ta tiban nio pa kono o asa ka
maytaketakey a rakoh so pasinsia a ompanapanaya so timoy
a omdilig so mohamoha naya a manda do kapanyani na.
8 Dawa mayanong a kakakteh o kapaypasinsia nio as kadi
nio a madispresioan takwan no kapayvidi no Apo taya am
mahay pava.
9 Paradinyan nioava so marahet o kadwan dinio a kakak-
teh, ta tarek a inio o mian so rahet as logar a makarawat so
hosga. Ta no Manhosga aya am masngen dana, ta tayto dana
akmay maytetnek do pantaw. 10 Hapen ta sa a ehemplo o
profeta sa no Apo taya a oyod a napia so kapaypasinsia do
pinakasisian da. 11 Naknakmen nio pa kono ta sira o rakoh
aya so pasinsia o sincharan ta so mapia kano mapalak.

Nadngey nio na sigoro o komapet di Job a iya so narakoh
so pasinsia a mayagwanta a nia so oyod na chinapia no
nivahes sia no Dios do tawtawsan no viay na do tana aya,
dawa mavoya ta dia ta no Apo taya am rakoh o kasisien
kano addaw na.
12 Manam kano atavo am vatahen ko pa o kadi na
mayanongan no kaserbi nio sia kakeakey o ngaran no
Dios an mayavay kamo. Vatahen nioava o, “Gatos ko do
Dios,” anmana no kadwan sa a akma sia asna tod nio na
vatahen o Oon anmana Omba tapian abo o payrahtan kano
pakagatosan nio.
13 An ara sa dinio o mian do pandidiwan am mayanong
sa a machahoahok as an ara sa o mian so ichasoyot
am mayanong sa mamahemahes kano omdaday so Dios.
14 An ara dinio o mian so ganit am ipatawag na sira o
adngedngeyen nio sa do timban* a machahoahok nia as
kano mapangay so haneng sia. Parinyen nio ya do ngaran
no Apo taya, 15 ta no dasal da no masaray no Dios am
ichatova no maganit aya takwan no Apo taya o omtovatova
sia as kapakabo na do gatos na. 16 Dawa ikonfisal nio o gatos
nio do kadwan dinio as kapachahoahok nio no kadwan
dinio tapian matova kamo do aran ango a ganit nio. As
kanakmen nio ta no dasal no asa ka tawo a mapia so kawnot
do Apo taya am rakoh o sinmo na. 17 Ta tiban nio pa kono
si profeta Elias a aran kapalit ta a mian so kakahan am
do nakapawyod na sia o kapachipangdaw na nia o kadi
na timoyan am nanyeng a dia timoy do sinahad no tatdo
kan kara a ka kawan, 18 as do kwanasaw am minirwa a
machahoahok do katimoy narana am nanyeng a mirwa a
matimotimoy as kapakasi darana no mohamoha.
19 Kakakteh, an mian o asa dinio a masday do paka-
gatosan am oyod a mapia an mian pa o makapayvidi so
aktokto na a mirwa a omonot do Dios. 20 Kapanmohen nio
ta no makapawnot aya so tawo a mayvidi do Dios am tayto a
nakapanlibri so asa ka tawo do kastigo no Dios as no nadpon
a gatos am kapakaboan.

---

* **5:14** 5:14 *Do Griego:* presbitero.

No Manoma a Tolas ni San Pedro

Introduction

NO MANOMA aya A TOLAS NI SAN PEDRO am mangay dira do Cristiano sa a abnekan so napidi a tawotawo no Dios a naychawpit do mangket do norte no Asia Minor. Pinaytolasan saya so ipagsagsal sira do katori da makaeksperiensia dia o pakasisian a makayamot do saray da ni Jesus. Pinanakenakem na sia dira o Evanghelio ni Jesu Cristo a iya so nadiman, nayvangon as ito a mayvidi a nia so rakoh da panapanayahen. Dawa makayamot dia am mayanong da agwantahen o pakasisian sira a nia pa sa o tomoroh so proyba do saray da as karawat da pa anti so primio da do araw ori a kapayvidi ni Jesu Cristo.

Malir pa dia o konseho dira a omonot do kaparin no viay a mayanong do manganohed di Cristo.

Outline

Introduction 1:1-2
Kapanakenakem so kalibrian aya do Dios 1:3-12
Konseho do kapakanamonamo do viay 1:13–2:10
No anongen no asa ka Cristiano do tiempo no kapakasiasi 2:11–4:19
No kapamahbo kano kapayserbi no asa ka Cristiano 5:1-11
Conclusion 5:12-14

1 Si Pedro ako a apostol ni Jesu Cristo. Tayto ako a maytolas dinio a kakakteh a maychawpit as estranghero do Ponto, Galacia, Cappadocia, Asia kan Bitinia. 2 Inio o pinidi kano tinongdo no Dios Ama a nakayapo do sitnanan na a pawnoten no Masanto a Espirito a manganohed di Jesu Cristo a nia so pinayvadiw nio a manamonamo a makayamot do raya ni Jesus. Tayto ko akdawen o kapaypangay no kabendision dinio as kapakarawat nio pa so grasia kano kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios.

No makakniknin a niprepara dira do masaray ni Jesus

3 Pamahmahsan ta kano dadayen ta o Dios as Ama no Apo taya a si Jesu Cristo ta makayamot do rakoh a kasisien na am tayto na yaten a tinorohan so vayo a viay as kayan dana no panapanayahen ta a makayamot do nakapayvangon ni Jesu Cristo do kadimanan. 4 Tayto na pa yaten a tinongdo no Dios a mangamohon so makakniknin as di dana mangopas kano mararayaw a nia so tayto narana niprepara do hanyit, 5 as kaiya na pa no machonong dinio do ipakapamarin na tapian mavidin kamo a diabdibdis so saray a manda do kavosan na

a kapakalibri nio do atavo. 6 Dawa madispresio kamoava
a aran aro o payparahanan nio a pakasisian do dekey a
tiempo, 7 ta no pakasisian nio saya am ipaypapia so saray
nio a akma so kapayparahan so vohawan do apoy, amna
no vohawan aya am mararayaw pa pero no saray nioaya
am an nakarahan o kaproyba dia o kahni na am mian o
rakoh a sinmo na ta nia anti o ipakarawat nio so onor kano
primio do kapayvidi ni Jesu Cristo. 8 As aran di nio sia voya
am oyod nio sia ichaddaw as kahni no kasaray nio nia as
karakoh no kasoyosoyotan nio, 9 ta no resolta no kasaray
nioaya nia am kalibrian nio.

10 As no akmaya sia kalibrian o oyod da chinahoho a
mapanmo no profeta sa kaychowa a sira so tinongdo no
Dios a mapapanmo nia o grasia aya no Dios a itoroh na
dinio. 11 Oyod da chinakey a mapanmo o inmonmoan no
pawnotan ori sira no Masanto a Espirito a pawnonongen
da a tiempo kano kaparin no kangay na anti ni Cristo a
mandidiw as kaoyod na anti a mato no onor a marawat
na do kwanasaw. 12 Amna pinapanmo dira no Dios ta
no pawnonongen dawri am maparin ava do tiempo dawri
kanaw, amna do sichangoriaw am tayto dana pawnonongen
o Evanghelio aya do kaintindian sia do sidong no tinovoy
aya diaten a Masanto a Espirito as aran sira pa o angheles
am tayto da ichahoho a mapanmo o komapet aya dia.

No kaparin no viay a ichahoho diaten no Dios

13 Dawa pakarohen nio o aran ango a omsaloval dinio do
kawnot nio do Dios as kapakapia nio so disiplina do viay
nio as kadi nio mabdibdisan so saray do kapanapanaya
nio so itoroh aya anti dinio no Dios do ito a kapayvidi ni
Jesu Cristo. 14 Katiban nio o kapanganohed nio do Dios
takwan kamanganakan naranaynio. Tadichokoran nio na
o adan awri a kaparin no viay nio, 15 as makayamot ta
manamonamo o tomnawag aya dinio am chitahen nio o
kapakanamonamo nio so kaparin no viay, 16 ta nia o mismo
na a vinata, “Makanamonamo kamo takwan manamonamo
ako.”

17 As an ara nio sincharan o Ama nio a Dios a asa ka di
mangatatarek so kapanhosga am mayanong o kapayvavakel
nio a komita so kawnot nio do ipakamia na do dekey aya
tiempo a kaviay nio do tana aya. 18 Ari nio mapanmo ta
nilibri na yaten do viay ta do nakarahan a omonot do abo
sawri anti so sinmo a paparinyen a nitaha ta do apoapo ta
sa. Amna inadidi nava yaten no mabo sa anti so sinmo
a akma so vohawan kano polak, 19 an dia voken a no
mapresioso aya a raya ni Jesu Cristo a iya so asa ka perfekto

a sakrifisio a abo so gatos. 20 Iya o natongdo aya a Manlibri
a nakayapo do sitnanan na as tayto a naytawo do manawdi
danaya a tiempo a makayamot dinio. 21 As makayamot
sia am mian o saray ta no Dios a iya so napayvangon as
napamato si Jesus. Dawa mavata ta o ka no Dios o yanan
no saray kano panapanayahen ta.
22 Sichangoriaw a makayamot do katayto nio na omonot
do kakawyoran aya as katayto nio na a napabo so marahet
a dadakay nio as kayan dana no sivog a addaw nio am
mayanong o kapaychakaddaw nio a maylipolipos di Cristo,
23 ta tayto dana o vayo a viay nio a abo so pandan a nia
so dia yapo do tawo kano di dana rarayaw a makayamot
do nakapanganohed nio do makapamarin aya kano di
maynyoha a chirin no Dios, 24 ta nia pa o vatahen no
nakatolas,

"No atavo a tawo am akmay dibobot as no avid kano
kaynakman no tawo am akmay savosavong a makalo a
mabo. 25 Pero no chirin no Dios am arava o kavosan na."

As no chirin aya no Dios o Evanghelio aya a nia so mismo a
pinawnonong dinio.

2

1 Dawa pakarohen nio na o atavo a marahet, no mangotap
sa pariparinyen, katoman, kaynanahet as kano kaparahet
so kadwan, 2 as makayamot ta tayto kamo pa vayo do saray
taya a akma so vayo a nawara metdeh am makakma kamo
sira a fermi a komita so kapachakan nio do kakawyoran
aya a ipakan nio so pahad nio tapian maypalovo kamo a
makatodah so kakeyan ninio no Dios do nakalibri na dinio,
3 ta ari nio mapanmo kano chinaproyban o kasivog na rakoh
no kasisien kano kapichapian dinio no Apo taya.

Si Jesus kano pinidi na sa a tawotawo na

4 Maypasngen kamo di Jesus a iya so mahni aya kano
maviay a Bato. Oyod ta chinaskeh sia rawaten no tawo
amna iya o napidi aya kano oyod a maimportante do
salapan no Dios, 5 as do kapaypasngen nio di Jesus a iya so
abnekan so Rakoh a Soyid a Bato am pakakmahen naynioy
dedekey a bato a pagadagadahen tapian maytetnek ta a
asa ka vahay a pachipanghovokan no Dios a maparin a
omdaday so Dios a makayamot di Jesu Cristo a iya so
minparin diaten atavo a pali a akma sira so natongdo sa
kaychowa a papali a maparawat so sakrifisio do Dios. As
sichangoriaw am yaten pa o maparawat so sakrifisio do
Dios do sidong diaten no Masanto a Espirito. 6 Akma ya
so nakatolas a makavata sia,

"Tiban nio ta mian o patneken ko do Sion a Soyid a Bato
a napidi as oyod a maimportante as an sino manganohed
sia am mahni o paytetnekan na takwan maynyoha ava o
chinasaray naya."
7 Dinio a nasaray nia am oyod a rakoh o sinmo na pero
dira do maskeh a manganohed sia am oyod o vatahen no
nakatolas a,
"No Bato aya a chinaskeh da no tawotawo am nia pa
mismo o maimportánte dana a parte no patneken aya
vahay, ta iya o nayvadiw a soyid na,"
8 as kavata na pa sia,
"Asa sia ka Bato a katicharan kano kadodogan."
Nia o chinatongdoan da a makayamot do kasivog da maskeh
a manganohed do kakawyoran aya a Chirin no Dios.
9 Pero inio o somnivog a pinidi na as mismo a tawotawo
na, papali no Patol taya as kano masanto a kavahayan no
Dios a tayto a natongdo a mapapanmo no makakniknin a
kasisien kano kapichapian no minlibri aya dinio a yapo do
kasarisarian as katayto na napangay dinio do makakniknin
aya a sehdang na. 10 As do nakarahan am arava o
kasincharan dinio pero sichangoriaw am kamanganakan
kamo na no Dios. Adan kamo a abo so kapanmoan
sia o kasisien na pero sichangoriaw am tayto nio na ya
chinaproyban do mismo a viay nio.

No kaparin no viay a onotan no Cristiano

11 Ichaddaw a kakakteh, makayamot do kadi ta som-
nivogan a maykavahayan sia o mondo aya am tayto ko
akdawen dinio o kapachivawa nio do atavo a pagostoan
nio do karakohan nio a nia sa so machikontra do kawnot
nio do Dios, 12 asna no kachita nio sia o kapayanong no
atavo a parinyen nio do kapachipanghovok nio dira do di
pa sa makasinchad so Dios tapian an nawri chitahen da
o paroan da kano parahtan da dinio am no kavoya da so
mapia a pariparinyen nio a nia so maparin da a ipamato
kano isinchad do Dios taya anti an kasehdangan dana sa.
13 Makayamot do ngaran no Apo taya am anohdan nio as
katoroh nio so anib do atavo a maytetnek a panyokoyoko-
ran, manoma do mato dana sa manyokoyokod, 14 as kanira
no matovoy a mapagtin so ordin kano maparawat so kastigo
do somnada anmana onor dira do mapia so kawnot. 15 Ta
nawri o ichahoho diaten no Dios an no mapia a kaparin
no viay ta o mismo a mapabhes so aro a kakeakey as abo
so sinmo a chirin da no tawo a abo so kapanmoan da so
kakawyoran aya. 16 Oyod ta tayto dana o kalibrian nio
amna serbien nioava ya a asa ka anohed a omparin so aran

ango a ichakey nio a parinyen asna no kanakenakem nio sia
ta nawri mayanong nio a onotan o Dios a iya so tayto nio
na payserbian. 17 Tomoroh kamo so anib do atavo a tawo
as kapaychakaddaw nio a maylipolipos. Sincharan nio as
kamo nio no Dios do atavo a parinyen nio. Sincharan nio
pa o anohed da no manyokoyokod.

No nanawo a komapet do pandidiwan

18 Inio a pachirawatan am manganohed kamo a mian so
anib dira do apohen nio a voyvoh ava an mapsek sa dinio
asna aran maysarasaray sa dinio, 19 ta oyod a mapia an
mavidin kamo a maypasinsia a aran paysarasarayan daynio
do kapanmo nio sia o kania no mayanong do salapan no
Dios. 20 As ari nio sigoro mapararani o kabo no mahap
nio a primio an nawri agwantahen nio o kastigo dinio
a makayamot do gatos nio amna an maypasinsia kamo
a makarawat so pakasisian do kawnot nio do mapia am
sigorohen nio ta rakoh o pakamian ninio no Dios. 21 Ta
nia o kaparin no viay a pinatapatak dinio no Dios do
nakatawag na dinio as kapanmo nio sia ta nandidiw si
Cristo a makayamot diaten, dawa mayanong o kawnot ta do
ehemplo aya no viay na a nividin na diaten. 22 Mapanmo
nio ta arava o sinadan na do atavo a pinarin na kan do
chirin na. 23 Do nakaparahet da kano nakainsolto da sia
am tominbay ava no marahet, as do nakapakasiasi da sia
am niplano na sava vahsan asna no nakasaray na nia o
di aya mangatatarek a Hoyis. 24 Nitagrara na do mismo
na karakohan o gatogatos ta do kros ori a chinapaskan na
tapian katadichokoran ta do gatogatos ta as kanawri dana
no onotan ta do viay ta o kanamonamoan. Kakawyoran na
sia ta no rawa na saya o mismo a chinatova no rawarawa ta
sa do gatogatos ta. 25 Ta nayvolaw kamo akma so kaparin no
nayvolaw a karnero, pero do sichangoriaw am tayto kamo
a nayvidi do machonong aya as mamondan* do viay nio.

3

No anongen no asa vahay
(Efeso 5:22; Colosas 3:18-19)

1 Inio a kakovot a mavavakes am adngeyen nio sa as
katoroh nio dira so anohed o kakovot nio tapian aran
di da pa panganohdan o onotan taya a kakawyoran am
maparin a kaywangan o pangtoktoan da do kakawyoran
aya a aran di nio na panganaroan ya explika dira, 2 ta
maparin da ya panganohdan do kavoya da sia ya do mapia

* **2:25** 2:25 *Do Griego:* pastor… obispo.

kano manib a kaparin no viay nio. [3] Nawri ava o kasentroan
nio o komwan do mankantad a katitiban nio a akma so
malabor a isosorod anmana kapangonay so maynyen a
laylay kano vohawan, [4] asna no dadakay nio o paypaviren
nio no aro a maavid as dia rarayaw a kapichapian a akma so
kapakamahbo kano kapakatanoy a nia sa so oyod a rakoh so
balor do salapan no Dios. [5] Ta nia o avid da no mavavakes
kaychowa a oyod a pinakamia no Dios as narakoh so saray
kano tomnoroh so anib do kakovot da. [6] Si Sarah o asa
ka ehemplo dia do nakapia no nakapanganohed na di
Abraham ta nanyeng na sia tawagan so apohen na. As an
makakma kamo sia a omonot do mapia am kamanganakan
naynio ni Sarah as kabo no ichavakel nio.

[7] Akma pa saw ta inio a kakovot a mahahakay am
makarakoh kamo so konsiderasion dira do kakovot nio sa as
katoroh nio dira so anib do kapanmo nio so kakahakaha da
no mavavakes, takwan malit kamo a makarawat so regalo
aya a viay a abo so pandan as kano tapian abo omvalavalat
so dasal nio.

No kaparin no viay ta do mondo aya a pakasisian

[8] No pakavosan ko sia am ichahoho ko o kapia no
kapaychakasa nio as kapaychakaddaw nio a maylipolipos.
Makarakoh kamo so kasisien as kapamahbo nio. [9] Vahsan
nioava o marahet a pinarin anmana vinata da dinio no
marahet asna no kachita nio sia o ichapia da, takwan
no ichapia ta o mismo a minyan do aktokto no Dios do
nakatawag na diaten. [10] Takwan akma so nakatolas am,

> "An sino o makey no masoyot kano maradinep a viay
> do atavo a parinyen na am penpenen na o rida na
> tapian di makachirichirin so marahet kano mapasoli, [11] as
> kapachivawa na do atavo a marahet a paparinyen as
> kanawri no parinyen na o mayanong kano kachita na
> so mapaypapia so maradinep a kapaychakasa, [12] takwan
> lawngan sa no Apo taya o atavo a omonot sia as kahanda
> na domngey so dasal da asna tadichokoran na sa o
> omonot do marahet."

[13] As ari nio sigoro mapanmo o kabo no mamarin so mara-
het dinio an nawri o chitahen nio o kapamarin nio so mapia.
[14] Amna an no kapamarin nio so mapia o pakayapoan no
ipakasiasi nio am mapalak kamo. Mayanong o kabo no
kavakel kano kamoamo nio, [15] as kavidin nio a mapangay
sia do aktokto nio o ka si Cristo no tayto nio a payserbian.
Makapreparado kamo pa a tomoroh so atbay dira do
mahoho a makapanmo so paytetnekan taya panganohdan
a mapakaydamnay kano makarakoh so anib do kapatoyo
nio sia, [16] as kapakatidib nio dia o kabo no kaparoan nio

tapian an parahten kano parohen daynio do kawnot nio di
Cristo am sira o mayvadiw a masnek, 17 ta an sivog a piahen
no Dios o kawara dinio no pandidiwan am nawri oyod a
mapia an mandidiw kamo a makayamot do mapia a pinarin
nio asna dia makayamot do nakapakagatos nio. 18 Takwan
mapanmo nio si Cristo a abo so gatos am nandidiw pa a
makayamot diaten a makagatogatos tapian mapayvidi na
yaten do Dios. Tinoroh na o karakohan na a dimanen
a nia so nanawob dana do gatogatos ta as kapirwa na
mayvangon do ipakapamarin no Espirito na. 19 As no mismo
naya Espirito ni Cristo* o nangay a mangononong dira
do pahapahad a tori a mavahod. 20 Nia sa o pahapahad
da no naskeh sawri a manganohed do nayendes ori a
nakapaypasinsia dira no Dios do tiempo ni Noe a iya so
namarin so arka a nia so pinakalibri da do delobio awri
no oyod sa mayhahaw, ta wawaho sa. 21 No kalibrian daya
kanaw am tomoroh pa so kaintindian ta so kaparin no
kalibrian ta do gatogatos ta, ta do nakabawtismo diaten
am kavoyan so nakapayvadiw ta na a manamonamo do
salapan no Dios a makayamot do nakapayvangon ni Jesu
Cristo. Amna no kalinis ava so karakohan ta asna no
kapavoya ta nia o somnivog a kawnot ta na do Dios. 22 As
sichangoriaw am tayto dana si Cristo do kawananan sia no
Dios a mamanito kanira no atavo a angheles kano atavo a
mian so ipakapamarin kano anohed.

4

No vayo a kaparin no viay no Cristiano

1 Makayamot do nakapayagwanta ni Cristo do pakasisian
da sia do nakapaytawo na am mayanong o kapangay nio
sia do aktokto nio o akma so mian do aktokto na do kayan
na do pakasisian, ta no kapayagwanta no asa ka tawo
do pakasisian do kawnot na do mapia am kavoyan so
katadichokod na do pakagatogatosan. 2 Dawa rawaten nio
o pandidiwan saya so maydamnay ta nawri o mayanong
dinio a mintras maviay kamo pa o kadi nio onotan dia
o pagostoan nio do karakohan nio an dia voken a nawri
o onotan nio o inolay dinio no Dios. 3 Ta bastante dana
o pinariparin nio do nakarahan a tiempo do kadi nio pa
makasincharan so Dios do kanawri na no chitahen nio
o malalapos a parinyen, kapaydidinyat, kayvayvan nio
a mapaynolay as kanawri na no panganohdan nio sa o
diosdiosan. 4 Asna do sichangoriaw am tayto kamo na

* **3:19** 3:19 *Do Griego am maparin a niaya o inmonmoan na:* Do espirito na am nangay si Cristo.

maypavawa do akma saya sia a mararahet a dadakay a
nia so tayto da ipaychaknin no adan nio sa a pachisaglan
a sira so tayto a omtek ninio sichangoriaw. 5 Amna
atbayen da anti o pariparinyen da saya dinio do Hoyis
aya a iya so omhosga anti do atavo a mayalit o maviay
as kanira no nadiman dana. 6 As nia o pakayapoan pa
no nakapawnonong sia o Evanghelio aya a aran dira do
nadiman dana tapian aran nadiman dana o karakohan da
a nia so sivog a natongdo a pamandan no tawo am mian pa
o viay da a abo so pandan a akma so kaparin no abo aya so
pamandan a viay no Dios.*

No mapia a kaserbi so tinoroh no Dios diaten a abilidad (1 Corinto 12:4-11)

7 Masngen dana o kavosan no tiempo dawa mayanong o
kapakapatak nio kano kapakasolib nio do atavo a parinyen
nio tapian mapia o kapachahoahok nio. 8 As mamanito kano
atavo am no kapakarakoh nio so addaw nio no kadwan
dinio, ta no kayan no rakoh a addaw o ichabonbon so aro a
sinadan no kadwan dinio. 9 Makasoyot kamo a omyavayava
no kadwan dinio. 10 Serbien nio o pinaychaponged aya a
itoroh dinio no Dios a kasolivan a isidong so kadwan dinio
a nia so sivog a pinatapatakan nia no Dios. 11 Sira o mian so
kasolivan a mangononong as kano mananawo no Chirin no
Dios am logar da patongtongen o anongen daya so hosto. As
sira o mian so aran ango a kapayserbian da am mayanong
o kasinchad da do Dios a iya so tomoroh dira so kasolivan
tapian pamatohen kano dadayen o Dios do atavo a parinyen
do sidong ni Jesu Cristo. Ta no Dios o voyvoh a torohan so
onor kano kapamato sia a abo so pandan. Amen.

No rakoh a sinmo no kapandidiw ta a makayamot di Cristo

12 Ichaddaw a kakakteh, maychaknin kamoava an may-
parahan kamo do hawahawayan dinio a mahara a paka-
sisian, ta sivog a maparin ya do masaray dana ni Cristo.
13 Makasoyot kamo as kapamahemahes nio do kaparin
nio a mian so pachahapan do pandidiwan aya ni Cristo,
ta do ito araw a kapamato sia am machipasoyot kamo
anti sia. 14 An itek daynio a makayamot do ngaran ni
Cristo am mapalak kamo as kano masoyot kamo ta kavoyan
ya so kayan dinio no Espirito no Dios. 15 Katiban nio
o kadi na nawrian no pakayapoan no kapandidiw no
asa dinio o kapandindiman, kapanakanakaw, kapasada so

* **4:6** 4:6 Asa ya a inmonmoan na. Masadit ya a peseken takwan mian pa o kadwan a kaparinyan a mapawdi sia ya.

abtas anmana kapanasadag. 16 As an makarawat o asa ka
tawo so pakasisian a makayamot do kawnot na di Cristo
am pachisnek nava o pandidiwan naya asna no kapama-
hemahes na kano kapamato na so Dios. 17 Kapanmohen
nio ta somnitnan dana o kapanhosga no Dios as no tayto
a pinasitnanan na sia ya am no mismo na sa tawotawo.
As an hosgan na pa yaten a tawotawo na am chapanngo
no kapangamomo no hosga da anti no nachisobna aya as
naskeh a manganohed do Evanghelio aya no Dios, 18 takwan
nia o vatahen na,

> "An di makalibri do hosga o mapia a tawo am may-
> pango o kapakalibri da no oyod a aro so sinadan as
> machisobna do Dios."

19 Dawa no atavo a tawo a mian do pandidiwan a
makayamot do kawnot da do ichakey dira no Dios am
mayanong o kadi da dispresioan a mavidin a masaray as
omonot do Apohen taya as minamaog diaten a iya so di
maynyoha so promisa diaten.

5

No anongen no natongdo a adngedngeyen no timban

1 Dinio a adngedngeyen no timban am nia o tayto ko
yokoyokoran ninio. Tayto koynio a iyokoyokod a asa ka
adngedngeyen a mismo a nakatestigo so pinakasisian ni
Cristo as machahap pa dinio anti a makarawat so onor
sia. 2 Pachonongan nio sa o pinainkargado saya dinio
a pachonongan nio a akma so kapachonong no asa ka
pastor do karnero na sa. Parinyen nio o anongen nioaya a
makayamot ava do kapospos dinio anmana do katangdan
da dinio asna makayamot do kasomnivog nio a masoyot
a omparin sia. 3 Serbien nioava o anongen nioaya a
ipaysarasaray dira do mian sa do panayahboan nio asna
no kapawnot nio sira do mayanong do kapavoya nio no
karakohan nio a asa ka ehemplo do mapia. 4 Ta an mayvidi
si Jesu Cristo a iya so Apohen no atavo a pastor am torohan
na anti nio so di mangopas kano oyod a mapia a onor do
natrabaho nio.

No nanawo do kapamahbo kano kasaray ta ni Jesus

5 Inio a makakanakan pa am logar nio sa adngeyen o
matototoneng sa dinio. Inio atavo am sincharan nio o
anohed no kadwan dinio a mapamahbo so karakohan nio
do kachita nio so ichapia no kadwan dinio, ta "sobnahen
no Dios o mapamato so karakohan asna torohan na sa
so sidong kano kasisien o mapamahbo so karakohan da."
6 Dawa mapamahbo kamo do mato aya a Dios tapian do

tinongdo na a tiempo am pamatohen naynio. 7 Parawaten
nio sa do Dios o atavo a ichavakel kano ichalijalijat nio ta
iya o omsikaso kano makasidong dinio.
8 Makapatak kamo as kapakasolib nio ta si Satanas aya
a kalaban nio am fermi a omdivodivon a akmay leon a
manta so rarayawen na. 9 Sobnahen nio sia as ka no Apohen
taya no onotan nio as kafermi nio a makanakem sia ta no
akma saya sia hawahawayan dinio am akma so mismo da
payparahanan no atavo sa a kakakteh nio di Cristo. 10 Ta
an nakarahan o maynyed aya a tiempo no pandidiwan
nio am no Dios taya a yanan no atavo a grasia a iya so
tomnawag dinio do makakniknin aya a paypatolan na o
mapaytalitalineng dinio as omparin dinio a mahni so saray
do ayet a itoroh na dinio. 11 Pamatohen ta sia a abo so
pandan ta iya o makapamarin kano atavo. Amen.
12 Tayto ko patolasen do sidong no ichasaray aya a kakteh
ta a si Silvanus* o maynyed aya tolas ko a nia so yanan no
yokoyokoran ko ninio as kano papanmoan ko nia o komapet
do grasia aya diaten no Dios a nia so logar nio a mavidin a
paytetnekan.
13 Tayto sa mapakapia dinio so Dios o kakakteh ta saya do
Babilonia a sira so akma dinio a pinidi no Dios. Si Marcos
a kamanganakan ko am tayto pa mapakapia dinio so Dios.
14 Mapakapia kamo so Dios do kadwan dinio a maylipolipos
di Cristo.
Akdawen ko o kapakarawat nio atavo a omonot di Jesu
Cristo so kaydamnayan no aktokto.

* **5:12** 5:12 *Anmana:* Silas.

No Ichadadwa no Tolas ni San Pedro

Introduction

NO ICHADADWA NO TOLAS aya NI SAN PEDRO am mangay do aro a Cristiano a ikontra so kadakadaday sa mananawo as kano nanawo daya a mayresolta do malalapos so parinyen. No voyvoh a solosion dia am no kavidin a diabdibdis do nanawo no Dios kano Apo ta a si Jesus a nia so pinapanmo da no mismo sa a nakadngey kano nakavoya si Jesus. Tomoroh pa ya so atbay dira do makavata ori sia o kadi narana mayvidian ni Cristo. Malir dia ta no pakayapoan no ironoron no kapayvidi na am "tayto pa tomoroh so tiempo do tawo a manehseh no gatogatos da takwan ichahoho nava o kayan no aran asa a kakastigoan" (3:9).

Outline

Introduction 1:1-2
No vayo a viay no asa ka Cristiano 1:3-21
Sira o kadakadaday a mananawo 2:1-22
No ito a kapayvidi ni Cristo 3:1-18

1 Si Simon Pedro ako a asa ka pachirawatan kano apostol
ni Jesu Cristo a tayto a maytolas dinio a kakakteh namen
do saray. Makayamot do kadi na mangatatadkan no Dios
as Mangahwad taya a si Jesu Cristo am tayto dana malit o
kasincharan na diaten. 2 Tayto ko akdawen o kapaypangay
no kabendision dinio as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto do kapaypangay no kawnot nio
do Dios as Apo taya a si Jesu Cristo.

No ipaypapia no kawnot ta do Dios

3 Makayamot do rakoh a ipakapamarin na am tayto
na yaten a tinorohan no Dios so atavo a kasolivan kano
ayet a ichaparin ta a maviay a omonot do kahohoan
na niaten do nakatayto ta na a mapia so kasinchad so
tomnawag aya diaten a machiparte do oyod a mato kano
manamonamo a kaparin na. 4 Makayamot dia am narawat
ta sa o makakniknin saya a promisa na diaten a nia so
tayto a tomoroh diaten so ayet kano angdet a machivawa
do pagostoan kano pakagatogatosan do mondo aya a nia
so omrarayaw diaten as katayto na omparin diaten a
machiparte do mato aya kano manamonamo a kaparin
na. 5 As makayamot dia am chitahen nio o kayan no
kavoyan sia do viay nio o nakapanganohed nio naya di

Cristo a makapanmo so mayanong. 6 Makasolib kamo a
ompenpen so karakohan kano aktokto nio, kapakarakoh nio
so agwanta do atavo as kanawri no fermi nio a parinyen
o kakeyan ninio no Dios. 7 Pakangohaten nio o addaw
nio nira no kakakteh nio as kaddaw nio pa no atavo a
tawo, 8 ta an nia sa o onotan nio do viay nio am rakoh o
sinmo no nakapanganohed nio as kapaypangay no mapia
a kasincharan kano kawnot nio do Apo taya a si Jesu
Cristo. 9 As an sino o di omonot do akma saya sia am
tayto sia naychawaw as kadi na pa makaintindian sia so
hosto o ichahoho aya no Dios a kaparin no viay no tawo a
pinakaboan na.
10 Dawa mayanong a kakakteh o kapawyod nio sia a
chitachitahen o mapia a nia so mapavoya nia o kasomnivog
nio a chinatawagan a kamanganakan no Dios, ta an nawri
o parinyen nio am somnivog kamo a tawotawo no Dios.
11 As do ito a tiempo a kasdep ta do abo aya so pamandan a
paypatolan no Apo as Manlibri taya a si Jesu Cristo am oyod
anti a rakoh o kasoyosoyotan ta.
12 Dawa omhemhes akoava a mapanakenakem nia dinio
o akma saya sia a nanawo a aran mapanmo ko o kapia
dana no kapanmoan nio so kakawyoran aya as katayto nio a
omonot dia, 13 takwan sincharan ko a anongen ko o kavidin
ko a mapanakenakem sia ya dinio a mintras maviay ako
pa, 14 a kanatonan do kapanmo ko sia o kasngen dana no
kadiman ko a akma so pinapanmo diaken no Apo taya a si
Jesu Cristo. 15 Dawa parinyen ko do pandan no maparin ko o
kapanakenakem ko dinio sichangoriaw tapian an nadiman
ako na anti am mavidin nio sa anti ya manakem a onotan.

No kasigoro no vinata da no profeta a komapet di Jesus

16 As ari nio sigoro mapanmo ta do nakapananawo namen
dinio am tod ava pinayapo a istoria o pinatoyo namen dinio,
ta no mismo a navoya namen a ipakapamarin no Apo taya
a si Jesu Cristo as kano komapet do ito a kapayvidi na, 17 ta
mian kami do nakapamato ori sia no Dios Ama si Jesus as
kayan no liak na a yapo do hanyit a makavata sia, “Niaya
o Manganak koaya a oyod ko a ichaddaw kano ipakamia.”
18 Nadngey namen o liak aya mismo, ta rarayay na yamen
ni Jesus do masanto awri a logar do tokon a yanan namen.
19 No chinatestigoan namen saya am nia pa sa o mapasig-
oro sira so pinawnonong da no profeta sa kaychowa. Dawa
mayanong o kafermi nio a makanakem sia ya, ta akma yay
asa ka relaken do mahep a tomoroh so sehdang a manda do
kapaysehsehdang na do malatiat a nia so araw no kapayvidi
ni Jesus a iya pa so akmay vitohen a tomoroh so sehdang

diaten. 20 Asna kapanmohen nio ta arava do pinatolas daya
kaychowa a maparin a pawdien no aran sino do tanyan
na kakeyan nia, 21 takwan yapo ava do tanyan da aktokto
no profeta saya no Dios o pavatahen da an dia voken a
pinawnot sa kano nikontrolado sa no Masanto a Espirito
o tawo saya do kapapanmo da sia o kakawyoran aya a yapo
do Dios.

2

No kadakadaday sa mananawo
(Judas 4-13)

1 Akma so nakayan da kaychowa no kadakadaday a man-
anawo am mian sa anti o machisagel dinio a mananawo
no daday a sira anti so mangotap so paychawawen da
as aran no Apohen taya am sincharan dava anti a iya
so Manlibri. Amna masigoro o kastigo da nia a yapo do
Dios. 2 Aro sa anti o mapaychawaw da nia a omonot
do malalapos a pariparinyen da as makayamot dira dia
am itek da anti no kadwan o onotan taya a kakawyoran,
3 as makayamot do lakam da kano kapayagom da am
manerbi sa so maavid a vahevahey a iyotap dinio tapian
kapayganansian daynio as kadi da aktoktoan nia o katori
narana handa no kararayawan da.

4 Ta aran sira o angheles a nasday do gatos kaychowa
am nakavolaw sava do kastigo no Dios, ta pinagtos na sa
do infierno a dawri so tori da kakolongan do kasarisarian
a dawri so panayan da so kapakarawat da so manawdi
a hosga da. 5 Sira pa o tawotawo do tiempo ni Noe a
naskeh a manganohed am nakalibri sava do kararayawan
do nakayan ori no delobio asna voyvoh si Noe as kanira no
papito sa a rarayay na o nakalibri a iya so napawnonong
so kawnot no tawo do Dios. 6 Natemtem pa o siodad sa no
Sodoma kano Gomorrah a makayamot do nahara a paka-
gatogatosan da. No akmaya sia naparin am mapatanggal
pa so atavo a tawo a machitaha do pakagatogatosan dawri
kanaw, 7 as voyvoh sa Lot o nilibri no Dios kanaw do
kavoyvoh na iya no minonot do Dios as navidin a maskeh
a machitaha do pakagatogatosan da no tawotawo sawri
kanaw, 8 as makayamot ta no Dios o chitahen na onotan am
oyod na chinadistorbo o kapachipanghovok naya a kararaw
dira do malalapos aya so pariparinyen kano ichichirin.
9 Dawa do akma saya sia a pinarin no Dios am mavoya
ta o kalibri sira no Dios o omonot dia an mian sa do
panghovokan no marahet, asna dira do di omonot sia am
kastigo o marawat da do ito a araw no kapaysekasekad,

10 as sira anti o mahara so kastigo am sira o omonot do
pagostoan da do karakohan da a mamarin so malapos as
kanira no omsobna so othoridad.

No kadakadaday sa a mananawo am sira pa o mapamato
so karakohan da as toman masosolib, sira o abo aya so
ananawa a omtek nira no maato sa inamaog no Dios a
angheles. 11 Amna sira o angheles aya a aran matoato
sa kano rakorakoh o ipakapamarin da am yosad da sava
a parahten o kadakadaday saya mananawo an mawara o
kaakosa da sira do salapan no Dios. 12 As sira o akmaya sia
marahet a mananawo am akma say vinyay a abo so aktokto
kano asnek as nawara sa tolohen kano dimanen. Itek da o
di da intindi as no mismo saya marahet a parinyen da o
ichararayaw da, 13 as mandidiw sa anti a makayamot do
nakapakasiasi da so kadwan. Nawri oyod da ichakonswelo
o kapamarin da so marahet a aran do kavoyan sia. As
akma sa yay mancha a machisagel dinio do kasira no
pakayapoan no pakasnekan kano kaparoparoan nio do
kapachipanghovok da dinio. 14 Fermi a malapos o kavoyan
da so mavakes as kafermi da komita so maypangay a paka-
gatosan. Pawnoten da sa o makakaha do pakagatosan as no
aktokto da am mapno no kapayagom. Sivog saya nawara
a kakastigoan. 15 Tinadichokoran da nia o mayanong a
onotan as katayto da minawaw do pangwanan da a akma
so naparin di Balaam a anak ni Beor. Ta si Balaam aya am
tinadichokoran na o mapia do tanto a kakey na no ganansia.
16 Amna chinahoya sia no Dios do akmaya sia sinadan na.
As no kabayo naya o pinayliliak no Dios a akmay tawo
a mahoya kano mapabhes si Balaam do pinaychawawan
naya.

17 Sira o kadakadaday saya a mananawo am akma say vito
a nakolay a abo so ichaytoroh a danom as kadi na todinan
no pangwanan da a akma so isayaw a demdem. Tayto
dana a naprepara o ngayan daya a kasarisarian. 18 Oyod
sa mangdet ya a mangononong so abo saya so inmonmoan
as kapanerbi da so marahet a pariparinyen a ipavawa sira
do kakawyoran o tayto dana saya somitnan a tomadichokod
do pakagatogatosan da. 19 Maypromisa sa ya so kalibrian do
aran ango a omsakop as ompenpen sira a panyokoyokoran
amna no kakawyoran na sia am tayto sa mavahod do
pakagatogatosan, as no aran ango a kavahoran no asa ka
tawo am nawri o pachikovotan na. 20 Sira o akmaya sia tawo
am tayto a naypahara a marahet o kaparin da, takwan do
nakarahan am tinadichokoran darana o pakagatogatosan
da do nakawnot da do Apo kano Mangahwad taya a si Jesu
Cristo. Amna tayto sa nahomis as kano mavahod no adan

da saya pariparinyen a marahet. 21 As mapipia dana an
entero darana dia napanmo o kakawyoran as mapia aya a
kaparin no viay a omonot do Dios as kano nakapanmo da
pa sia as katadichokod da do mapanmo daya manamonamo
a mando no Dios do kwanasaw. 22 Amna tayto naparin ya
dira a akma so vavatahen a, “No chito am payvidian na
kanen o mismo na inota as no bago a nirios am mirwa a
mangay a mayhotahota.”

3

No kasigorado no kapirwa na mayvidi ni Jesus

1 Ichadadwa narana ya no tolas ko dinio a ichaddaw a
kakakteh a yokoyokoran ko so manamonamo a pangtoktoan
nio do kapanakenakem ko nia dinio o adan nio na saya
mapanmo a nanawo. 2 Kanakmen nio sa o nanawo aya a
pinawnonong da no profeta sa no Dios kaychowa as kano
yokoyokoran sa no Apo kano Manlibri taya a si Jesus a nia
so pinatoyo da pa dinio no apostoles sa. 3 No manoma am
ichahoho ko o kapanakem ko nia dinio o kayan da anti
do manawdi a tiempo no aro a omtek no kakawyoran as
kanawri no chitahen da o pagostoan da do karakohan da.
4 Vatahen da anti nia o, “Asiyo danaya o kapakatongtong
no promisa naya a mayvidi. Tiban nio pa kono o nakatod
da diman no apoapo ta sawri as katayto na alialit pa no
kaparin no mondo aya a nakayapo do sitnanan na.” 5 Sira
ya am panganohdan dava o nakamaog sia no Dios o tohos
kano tana aya do mando no liak na a mapataywawa so tana
aya a yapo do danom. 6 As danom pa o sinerbi no Dios a
irarayaw so inamaog naya a tana. 7 Amna no tohos kano
tana aya sichangoriaw do mismo pa a mando no liak na am
tayto na pamondanan as iprepara do manam aya a tiempo
no kapanrarayaw na no apoy a nia so pachirapasan da anti
no tawotawo a naskeh a manganohed sia.

8 Asa pa ipanakem ko dinio a ichaddaw a kakakteh do
komwan do kapayvidi no Apo taya tapian di nio ahahayen
am no asa karaw sia am asa livo a ka kawan as no asa
livo a ka kawan am akmay asa karaw sia. 9 No Apo taya
am ahahayen nava patongtongen o promisa na a akma
so ireklamo da no kadwan asna makayamot do rakoh a
pasinsia na am tayto pa tomoroh so tiempo do tawo a
manehseh no gatogatos da takwan ichahoho nava o kayan
no aran asa a kakastigoan.

10 Pero an mawara anti o araw aya a kapayvidi no Apo
ta am akma anti so kapaychehat no kawara no manakaw
a dia tanggal. Mabo anti o tohos aya a pachirayayan no

mayet a liak do katemtem na. As alit pa anti no katemtem*
no tana aya kano atavo a natrabaho dia no tawo. 11 Dawa
makayamot do kapaytavo anti a matemtem no mian do ato
no tana aya am oyod a rakoh o anongen ta a tomidib dia o
kapakanamonamo ta so viay a omonot do kakeyan niaten
no Dios, 12 as kavidin ta a mayserbi sia a omkalokalo so
ito aya araw a tinongdo no Dios a katemtem as kabo no
atavo aya mavoya ta a inamaog na. 13 Amna no tayto taya
panayahen am no vayo aya tohos kano vayo a tana a kaboan
dana no marahet a nia so nipromisa na.

14 Dawa makayamot do katayto nio a ompanapanaya
so akma saya sia a ichaddaw a kakakteh am parinyen
nio o panda no maparin nio a omonot do mapia tapian
abo o kaparoan nio do salapan na as kaoyod nio anti a
maydamnay so aktokto a somalap sia a abo so sehseh, 15 as
mavidin nio a pangayen do aktokto nio ta no tayto naya
akmay omahahay sia no Dios o kararayaw na so mondo
aya am tapian mimian pa o manawob a tiempo no tawo a
manehseh as kapakalibri da a akma so mian do tolas na
dinio no kakteh taya a si Apostol Pablo, ta nia o kasolivan a
tinoroh sia no Dios 16 a nia pa so pawnonongen na do atavo
sa a tolas na. Mian do tolas na saya o masadit a intindien
a nia so abdibdisen da so inmonmoan no tawo a abo so
kapanmoan so kakawyoran as kanira no fermi a mabdibdis
so aktokto do onotan da as nia mismo o pakarawatan da so
kastigo. Amna voyvoh sava o tolas aya ni Apostol Pablo o
torohan da so matarek a inmonmoan, ta aran no kadwan
pa a nakatolas a Chirin no Dios.

17 Dawa kakakteh, makayamot do katayto nio a makatang-
gal dira do akma sia am makapatak kamo tapian di daynio
mapaychawaw a omonot dira a nia so itadichokod nio
do mapia aya a onotan nio. 18 Amna no kachita nio so
paypangayan no grasia na dinio as kano paypapian no
kaintindian kano kapanmoan nio so kakawyoran aya no
Apo taya as Manlibri a si Jesu Cristo a iya so torohan so onor
as dadayen a makayapo sichangoriaw a abo so pandan!
Amen.

---

* **3:10** 3:10 *Do Griego am maparin a niaya pa o inmonmoan na:* kapayobo.

No Manoma a Tolas ni San Juan

Introduction

NO MANOMA aya TOLAS NI SAN JUAN am dadwa o ichakey na parapiten do omlir sia ya. No manoma am tapian sira o omlir sia am mapia o kavidin da a masngen do Dios as kani Jesu Cristo. No ichadadwa na am no kapatanggal sia do matarek a nanawo a nia so omrarayaw so kawnot da do Dios. Sira o matarek aya so ipananawo am vatahen da o kadi na mismoan a naytawo ni Jesus. Nia am makayamot do kavata da sia o karahet no aran ango a mian do mondo aya. Dawa no vatahen da a ichalibri am no kapachivawa do atavo a komwan do viay do tana aya as kavata da pa so kabo no relasion no kalibrian kano manamonamo a viay anmana kaddaw no kapayengay a tawo.

Dawa nitbay ni San Juan o akmaya sia daday a nanawo do kavata na sia o kasomnivog na naytawo ni Jesus as kaparapa na dia a vatahen ta no atavo a manganohed di Jesus as maddaw no Dios am logar da ichaddaw o kapayengay da.

Outline

Introduction 1:1-4
Sehdang kano kasarisarian 1:5–2:29
No kamanganakan no Dios kano kamanganakan ni Satanas 3:1-24
No kakawyoran kano daday a nanawo 4:1-6
No anongen ta a makayamot do addaw 4:7-21
No saray a mapanghomis diaten 5:1-21

1 Tayto kami a maytolas dinio a komapet do tawagan aya
so Chirin a iya so mian dana a nakayapo do sitnanan as iya
so pakayapoan no viay a iya so mismo namen a nadngey
as navoya kano pinachichasan do nakapaytawo na. 2 Ta iya
a adan a machichasa do Dios Ama as pakayapoan no viay
aya a abo so pandan am naytawo. Navoya namen as dawa
maparin namen ya a pawnononongen. 3 As tayto namen ya
patoyohen dinio tapian mian o mapia a kapachichasa nio
diamen do akmaya sia viay akma so kayan no akmaya sia
a relasion namen do Dios Ama as kano Manganak na a si
Jesu Cristo. 4 Maytolas kami dinio tapian maypaypangay pa
o kasoyosoyotan ta.

No tawo a mian do kasehdangan

5 As no paytavoan no patoyohen namen aya dinio a yapo
do Manganak naya am niaya: No Dios am sehdang as

arava o kasarisarian sia. 6 Dawa an vatahen ta o kawnot
ta do Dios asna mamarin ta so paparinyen no mian pa
do kasarisarian am tayto ta naychawaw as katayto ta di
omonot do kakawyoran aya a sehdang. 7 Amna an onotan
ta o kakeyan aya niaten no Dios a sehdang am mapia o
kapaychakasa ta as kapaypanamonamo na so viay ta a
makayamot do raya aya ni Cristo.
8 An sino di omsinchad do kayan no gatos na am
lokohen na o karakohan na as kadi na makapanmoan
so kakawyoran. 9 Amna an sincharan ta o gatos ta
as kapaykonfisal ta nia am pakaboan na yaten, takwan
promisa no mahosto aya a Dios o kapakabo na diaten as
kapaypanamonamo na so viay ta, 10 ta an di ta sincharan
o nakapakagatos ta am akma ta nay vatahen o kapaydaday
no Dios, takwan akma tay dia panmo o vatahen na.

2

Si Jesu Cristo a iya so machisalap niaten do Dios Ama

1 Tayto ako a maytolas dinio a kamanganakan ko do
kapachivawa nio do pakagatosan. As an mian o makagatos
dinio am ikonfisal na, ta tayto si Jesu Cristo a abo so gatos a
machitbay niaten. 2 Iya o mintagrara so kastigo no gatogatos
ta amna voyvoh ava o gatos ta o pinakaboan na, ta no gatos
pa no atavo. 3 As an onotan ta o yokoyokoran niaten no Dios
am nia o mismo a kapanmoan ta sia so masigoro o katayto ta
na sia. 4 An sino makavata so kasinchad na so Dios as kadi
na omonotan do panyokoyokoran na sa am maydaday as
kabo no kakawyoran sia. 5 No omonot do panyokoyokoran
na saya am nawri o sivog a maddaw nia takwan nia o
proyba as kasincharan so asa ka tawo an somnivog a no
Dios o yanan no viay na, 6 ta an sino makavata sia o ka no
Dios no yanan no viay na am logar a omonot do kaparin no
viay ni Cristo do nakapaytawo na.

No vayo a panyokoyokoran

7 Kakakteh, ara koava maytolas dinio a tomoroh so vayo
a yokoyokoran ko ninio asna no kapirwa ko a mapanakem
sia dinio o adan nio naya a mapanmo a nakayapo do
sitnanan na. Nia am no logar nioaya a kaddaw no kadwan
dinio. 8 Oyod ta adan ya a panyokoyokoran amna tayto
akmay vayo ya do katayto na maypapia no kaintindian ta so
sivog na inmonmoan do nakavoya ta sia di Cristo, takwan
komaro dana o adan a kaparin no viay ta do kasarisarian
as kapachitadi dana no mavid aya a dadakay no mian
do kasehdangan. 9 Dawa no makavata so katayto narana
no viay na do sehdang aya asna mavidin a mangontra

so kakteh na am naychawaw sia, ta tayto pa sia do
kasarisarian. 10 No maddaw no kakteh na am tayto dana
do sehdang aya as do viay na am arava o pakayapoan no
ichadodog no kadwan, 11 asna sira o mangontra am tayto
pa sa do kasarisarian aya no gatos a di makapanmo so
pangwanan da do katayto da pa mavota do kakawyoran
aya.
12 Tayto koynio paytolasan a akma koy romanes a kaman-
ganakan takwan chinapakaboan kamo na do gatogatos nio
a makayamot di Cristo. 13 Tayto ako a maytolas dinio a
kaynyapoanan takwan tayto dana mapia o kasinchad nio
si Cristo a mian dana a yapo do sitnanan na. Maytolas ako
pa dinio a kahenakan takwan tayto kamo a nakapanghomis
do pawnotan dinio ni Satanas. Maytolas ako pa dinio a
kametdehan takwan tayto nio na nasinchad o Dios a iya
so Ama nio. 14 Maytolas ako dinio a kaynyapoanan a tayto
dana mapia so kasinchad si Cristo a iya so mian dana a yapo
do sitnanan na. Tayto ako a maytolas dinio a kahenakan
takwan mahni o saray nioaya do kayan no Chirin no Dios
dinio a nia so chinapanghomis nio do pawnotan ni Satanas.
15 Pasentrohen nioava o aktokto nio do pagostoan do
mondo aya anmana no miniminyan na takwan maparin ava
payrayayen o kaddaw no Dios Ama as kano kapaylalakam
do pagostoan do mondo aya. 16 Takwan no atavo a
pagostoan do mondo aya a mavoya no mata, no atavo a
parinyen a marahet a ichakey no karakohan kano atavo
a chitan so pamatoan so karakohan am yapo ava kano
pawnotan ava ya no Ama taya, ta nia o panentasionan no
pagostoan do mondo aya. 17 Kapanmohen nio ta no mondo
aya am mabo anti a pachirayayan no atavo a pagostoan
no tawo, pero no tawo a omonot do inolay no Dios am
machichasa anti a abo so pandan do Dios.

No Anti-Cristo aya a ito a maytotwaw

18 Kamanganakan, no kavosan no mondo aya am tayto
dana masngen, ta nadngey nio na o kayan anti no Anti-
Cristo do kavosan na as do sichangoriaw am tayto sa aro
a maytotwaw aya a omsobna si Cristo. Dawa mahay pava
ya. 19 Nachisiay sa ya diaten amna no kakawyoran na am
somnivog sava ya a rarayay ta a omonot di Cristo, ta an
sivog ta saya rarayay am navidin saya machividang diaten
amna no nakakaro daya diaten o kavoyan sia so matalamad
o sivog da katawo.
20 Pero narawat nio o Masanto aya a Espirito dawa
mapanmo nio sa ya atavo, 21 as do kapaytolas koaya
dinio am ara koava maytolas do di pa makapanmo so

kakawyoran asna maytolas ako do kapanmo ko so kapia
no kapaytadintin nio so kakawyoran kano daday a nanawo.
22 As sira o omonot aya do daday am sira o di omsinchad
di Jesus a Cristo a naytawo as machisobna sa do Ama kano
Manganak aya, 23 takwan sira o di omsinchad do anongen
aya no Manganak aya no Dios am parapasen da di sincharan
o Dios Ama, ta an sino omsinchad do Manganak aya am
sincharan na o Dios Ama.
24 Mabdibdis kamoava do nadngey nioaya a nanawo, ta
an di kamo mabdibdis am inio o somnivog a omonot do Dios
Ama as kano Manganak aya. 25 As do diaten a omonot sia
am promisa na o katoroh na diaten so viay a abo so pandan.
26 Tayto ko sa ya manakem do tolas koaya dinio tapian
matanggal nio sa o makey a mapaychawaw dinio. 27 Amna
no tayto aya dinio a Masanto a Espirito o tayto a mapawnot
dinio as kaylangan nio pava o tawo a omnanawo dinio, ta
tayto naynio a nanawhen do atavo a logar nio a mapanmo
a kakawyoran. Dawa onotan nio si Cristo as kavidin nio a
omparin so tayto na pawnotan dinio no Masanto a Espirito.
28 Kamanganakan ko, mavidin kamo a omonot di
Cristo tapian do kapayvidi naya anti am magsal kamo a
machivayat sia a abo so ipachisnek a kaparin no viay nio
do salapan na. 29 As makayamot do kapanmo nio sia o
kapia na atavo no pawnotan no Dios am maparin nio sigoro
maintindi o kasira no mapia so kaparin no viay o sivog a
kamanganakan na.

3

Sira o kamanganakan no Dios

1 Iktokto nio pa kono o oyod aya rakoh as makakniknin
a addaw niaten no Dios Ama, ta maparin ta na tawagan so
kamanganakan na a nia so mismo a kakawyoran na. Amna
maintindi dava ya no tawotawo do mondo aya takwan
panganohdan dava o Dios.
2 Ichaddaw a kakakteh, oyod ta kamanganakan narana
yaten sichangoriaw amna tayto ta pa diaintindi so hosto an
ango anti o kapakaparin ta, asna no moyvoh a mapanmo
ta am do kapayvidi na anti ni Jesus a omahap diaten am
katadian ta anti so kaparin a akma sia takwan mismo ta
anti sia mavoya. 3 As no atavo a ompanapanaya so akmaya
sia am machivawa do pakagatosan as kapakanamonamo na
so viay a akma so kanamonamo ni Cristo.
4 No tawo a makagatos am pasadahen na o panyokoyoko-
ran no Dios, ta no gatos am no kasada do panyokoyokoran
no Dios. 5 Mapanmo nio o nakapaytawo ni Jesus tapian

pakaboan na o gatogatos no tawo amna entero arava o
gatos na. 6 Arava o omonot di Cristo a di maypavawa do
pakagatosan, ta an sino o mavidin do pakagatogatosan na
am nasinchad na pava so mahosto kano ara nava onotan si
Jesus.
7 Kamanganakan, makapatak kamo tapian di kamo a
maychawaw, ta no tawo a komita as omparin so ichakey
sia no Dios am nawri o somnivog a mapia a tawo a
omonot do kaparin no manamonamo a viay ni Cristo. 8 An
sino omonot do marahet as mavidin do pakagatogatosan
am machangay sia di Satanas a iya so somnivog a ma-
pawnot do pakagatogatosan a nakayapo pa do sitnanan
na. Makayamot pa do akmaya sia a kaparin ni Satanas am
naytawo o Manganak aya no Dios tapian malibri o tawo do
ipakapamarin aya no pawnotan na a gatos.
9 No tawo a nayvadiw a kamanganakan no Dios am
omonot pava do pakagatosan takwan mian dana o vayo
a kaparin no viay na a yapo do Dios a nia so machivawa
do atavo a gatos. 10 Masonong o kapaytadintin sira so
kamanganakan no Dios as kanira no machangay di Satanas,
ta sira atavo o di komaro do pakagatogatosan da as
kapangontra da am kamanganakan sava no Dios. 11 Ta
no kalogar taya maddaw no kakteh ta am adan nio na ya
mapanmo a panyokoyokoran. 12 Makakma kamoava si Cain
a iya so minonot di Satanas as mindiman so kakteh na do
nakaynanahet na nia o kapia no kakteh nawri as kavoya
na so kaiya no marahet. 13 Dawa ipaychaknin nioava a
kakakteh an kontrahen kamo no di pa sa omonot do Dios.

*No nanawo do kaddaw ta no kadwan diaten a makakak-
teh*

14 Mapanmo ta o nakalibri ta na do gatos ta as kayan dana
no vayo a viay ta do kapaychakaddaw ta a maylipolipos,
asna no tawo a omkontra so kakteh na am tayto pa do
panayahboan no kadimanan. 15 An sino o omkontra so
kakteh na am asa ka mandindiman as mapanmo nio o
kabo pa no viay a abo so pandan no akmaya sia a tawo.
16 No somnivog a mahosto a addaw am no addaw aya ni
Cristo a natalamad do nakangay na a tomoroh no viay na
a omadidi diaten. Dawa mayanong o kasoyot ta mapalialit
do akmaya sia ehemplo na do kapayserbi ta do kakakteh
ta. 17 Ta maypango o kaparin na makavata sia no asa ka
tawo o kaddaw na no Dios an di na ichasi kano sidongen
o kakteh na a mangaylangan a aran ari sia maybastante
as kano makapanidong. 18 Dawa kamanganakan, tod tava
makavata so kaddaw ta no kakteh ta asna no kapawnot

ta dia ipavoya do katoroh ta so sidong a makayamot do
somnivog a kaddaw ta nia, 19 ta nawri o mapasigorado
sia o kasivog ta omonot do kakawyoran aya as kaparin
ta a mian so angdet a machisalap do Dios 20 an mian
o kapaykamadamadanan ta as kaktokto ta nia o kayan
no sinadan ta, takwan no Dios o makaintindi so atavo a
kakahan ta, 21 as an abo omsalosaloval so aktokto ta do
salapan no Dios, ichaddaw a kakakteh am mian o angdet
ta a machahoahok, 22 as karisibi ta sira so iyahes ta sia
a makayamot do kawnot ta do yokoyokoran na niaten as
kano kakeyan na niaten. 23 As no mando naya am no
kasaray ta kano kawnot ta do Manganak naya a si Jesu
Cristo as kapaychakaddaw ta a maylipolipos. 24 No tawo
a manganohed do yokoyokoran sia no Dios o somnivog a
omonot do Dios as machichasa sia o Dios, ta no Espirito aya
a tayto diaten o mismo a mapapanmo niaya diaten.

4

No kasincharan so kakawyoran a nanawo kano daday

1 Ichaddaw a kaychayvan, panganohdan nio sava o atavo
a makavata so kapananawo da no kakawyoran asna no
kapakapia nio sia pachinanawan an sivog ya a yapo do
Dios, ta tayto sa aro o maytotwaw a kadakadaday a profeta.
2 As niaya o masonong a kapengkaran nio sia an yapo o
nanawo daya do Espirito no Dios. No atavo a omsinchad
di Jesus a Cristo a iya so naytawo am yapo do Dios, 3 as
sira o di omsinchad di Jesus a Cristo as naytawo am yapo
ava do Dios, ta nia o nanawo a yapo do Anti-Cristo a nia so
pinatanggal a mawara, as no kakawyoran na am tayto dana
sa.
4 Inio a kamanganakan ko am tayto kamo na omonot do
Dios as do sidong na dinio am tayto kamo a naskeh a omonot
do kadakadaday saya profeta, takwan no mian dinio am no
Espirito no Dios a rakorakoh so ipakapamarin kani Satanas
a iya so mian dira do di pa nanganohed. 5 Yapo saya
o kadakadaday sa profeta do mondo aya a paypatolan ni
Satanas as dawa no kakawnonongan da am yapo do mondo
aya as no tawotawo sa no mondo aya am adngeyen da
sa. 6 Kamanganakan na yaten no Dios as sira o omsinchad
as omonot do Dios am adngeyen da yaten, asna sira o di
omonot do Dios am ichakey dava yaten a adngeyen. Niaya
o asa pa masonong a kapanmoan ta sia an omonot do
kakawyoran o asa ka tawo.

No makakniknin a addaw no Dios

7 Ichaddaw a kaychayvan, mayanong o kaddaw ta no
kadwan diaten takwan no addaw am yapo do Dios. As no
maddaw no kadwan am manganak no Dios as kano omonot
sia. 8 An sino mangontra am manganak ava no Dios, takwan
no Dios am addaw. 9 As no matalamad dana a kavoyan ta
so addaw aya no Dios am no nakatoroh na no voyvoh naya
Manganak a madiman tapian makarawat ta so viay. 10 Nia
o somnivog a addaw: No kayaten ava no maddaw no Dios
asna no addaw na niaten do nakatoroh na nia o Manganak
naya a asa ka sakrifisio do gatogatos ta. 11 Makayamot
ta oyod a rakoh o addaw niaten no Dios a kakakteh, am
mayanong o kaddaw ta pa no kadwan diaten. 12 Oyod ta
tayto pa abo o nakavoya so Dios amna an ichaddaw ta o
kadwan diaten am mian a machasa diaten o Dios as kavoya
sia diaten o mismo aya a kaparin no addaw na.

13 As no ichasigorado ta so kapaykamanganakan na diaten
as katayto na diaten am no Espirito naya a tinoroh na a
matda diaten. 14 Mismo namen a navoya as katayto namen a
mapawnonong sia o nakatovoy sia no Dios Ama o Manganak
naya do mondo aya a asa ka Manlibri. 15 As an sino
omsinchad di Jesus a Manganak no Dios am iya o sivog a
omonot do Dios as no Dios am machichasa sia. 16 Mapanmo
ta as kano masigoro ta o kasomnivog na maddaw niaten
no Dios. No Dios am addaw as no atavo a omonot do Dios
am ichaddaw na o kakteh na as no Dios o machichasa sia.
17 As an maypangay o kapayparakoh no addaw ta no Dios
am do ito a araw no kapanhosga na am magsal ta a abo so
ichamo takwan tayto ta onotan o kaparin no viay do tana
aya a akma so nionotan ni Cristo. 18 An somnivog o addaw
taya am ara pava o logar ta ichamo, takwan no kamo aya
no kastigo am komaro an mian o mahosto a addaw ta. Asna
no kayan pa no kamo no asa ka tawo am kavoyan so kayan
pa no paykolangan no addaw na. 19 As mian o addaw ta
takwan nanma na yaten a ichaddaw no Dios.

20 No makavata sia o kaddaw na no Dios as katori na
omkontra so kakteh na am maydaday, takwan an di na
parin a ichaddaw o kakteh na a mismo na mavoya am
maypango kaparin na sia ichaddaw o Dios a di na voya.
21 As no yokoyokoran naya niaten am niaya: No maddaw
no Dios am mayanong na a ichaddaw o kakteh na.

5

No ichaparin ta a manghomis do marahet

1 No atavo a manganohed do ka si Jesus no Cristo aya
am kamanganakan dana no Dios as no maddaw no Dios

Ama am ichaddaw na pa sa o kamanganakan na. 2 As no
adpang no addaw ta no kamanganakan sa no Dios anmana
sira o kakakteh ta am an onotan ta kano ichaddaw ta o
Dios, 3 ta no somnivog a addaw ta no Dios am no kawnot
do yokoyokoran na niaten a nia sa so dia rahmet a onotan.
4 As no atavo a kamanganakan no Dios as omonot sia am
homisen na o ipakapamarin no mondo aya a makayamot
do saray na ni Jesus, 5 as arava o makapanghomis do
machikontra do Dios a di sinchad do kapaykamanganakan
sia no Dios si Jesus.

No nanawo a komapet do somnivog a kaparin ni Jesus

6 Ta nasinchad o kaiya no naytawo aya as tinovoy no
Ama do nakabawtismo ori dia as kano nakangay nawri
a tomoroh no viay na as mapawyog so raya na a iyadidi
diaten.* 7 As no Masanto a Espirito o makatoroh pa so
proyba do kaiya no Manganak aya no Dios as mapanmo
ta o kavoyvoh na kakawyoran no yapo do Masanto aya a
Espirito. 8 Dawa sira o tatdo aya a ka proyba am maytavo
sa a omtongdo si Jesus a Manganak no Dios. Nia sa am:
no Masanto a Espirito, no kaiya no chinabawtismoan as
kano no kaiya no nangay a tomoroh no viay na. 9 An
kapanganohdan o pawnonongen no tawo am logar ta a
panganohdan o vatahen no makapamarin aya a Dios. As
no tayto a vatahen no Dios am no kapaykamanganakan na
si Jesus. 10 No manganohed do akmaya sia kakawyoran a
komapet di Jesus am pasigoradohen na sia no Dios Ama o
tayto naya panganohdan asna sira o omsobna so akmaya sia
am akmay vatahen da o kapaydaday no Dios takwan nawri
o mismo na vinata no Dios Ama o kapaykamanganakan na
si Jesus. 11 Nia o vatahen pa no Dios o nakatoroh na diaten
so viay a abo so pandan a makayamot do Manganak naya.
12 As an sino o minrawat dana so Manganak naya no Dios
am mian o viay na a abo so pandan. Asna an sino o di pa
minrawat sia am arava o viay na a abo so pandan.

No masigorado a viay ta a abo so pandan

13 Tayto ako a maytolas dinio a tayto dana manganohed
do Manganak aya no Dios tapian mapanmo nio o katayto
dana no viay nio a abo so pandan, 14 as makayamot dia am
mian o anohed kano angdet ta a maypasngen do Dios as
kapanmo ta so kadngey na so dasal ta a mian do inolay na.
15 As an mapanmo ta o kadngey na diaten am atbayen na
sa atavo o iyahes ta sia.

---

* **5:6** 5:6 *Do Griego am maparin a niaya pa o inmonmoan na:* Niaya o tawo a nayparahan do danom kano raya.

16 An mavoya nio a makagatos o kakteh nio am ipacha-
hoahok nio sia do Dios tapian pakaboan sia no Dios do gatos
na asna katadkan na an no gatos naya as pakayapoan no
kastigo na a abo so pandan, takwan mian o gatos a sivog a
mayresolta do kapachisiay no asa ka tawo do Dios a abo so
pandan. 17 No atavo a marahet a parinyen am gatos, pero
mian o gatos a pakayapoan no abo so pandan a kapachisiay
do Dios.
18 Mapanmo ta o kabhes darana makagatogatos no atavo
a kamanganakan no Dios takwan si Cristo o mamondan do
viay da a nia so di narana makapaynolayan dira ni Satanas.
19 Tayto ta na mapanmo o kapaykamanganakan dana
diaten no Dios as kapanmo ta pa sia ta no mondo aya
am tayto a paynolayan ni Satanas. 20 Mapanmo ta pa o
nakapaytawo no Manganak aya no Dios as katoroh na pa
diaten so sehdang a chinasinchad ta so kakawyoran aya a
Dios. Dawa tayto ta machichasa do Manganak naya a si Jesu
Cristo a iya so somnivog a Dios as pakayapoan no viay a abo
so pandan.
21 Ichaddaw ko a kamanganakan, machivawa kamo do
aran ango a diosdiosan.

No Ichadadwa no Tolas ni San Juan

Introduction

No ichadadwa no tolas aya ni San Juan a asa ka adngedngeyen am mangay do asa ka aniven a ina as kanira no kamanganakan na a nia sigoro so timban aya kanira no membro na. No maynyed aya a tolas am asa ka kanakmen do kaddaw da no kadwan dira as kano kapatanggal sira so kadakadaday sa a mananawo kano nanawo da sa.

Outline

Introduction 1-3
No kaimportante no addaw 4-6
Patanggal do kadakadaday a pananawan 7-11
Conclusion 12-13

1 Asa ako a ka adngedngeyen do timban a tayto a maytolas
dimo a asa ka aniven a ina as kanira no kamanganakan mo
a oyod ko a ichaddaw. Ichaddaw da paynio no atavo a tayto
dana a makapanmo so kakawyoran aya, 2 as no akmaya sia
kakawyoran o tayto ta na panganohdan as mavidin dana
mapawnot diaten.
3 Do katayto ta na omonot do kakawyoran kano addaw
am akdawen ko o kapakarawat ta so grasia, kasisien as kano
kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios Ama as kani Jesu
Cristo a Manganak na.
4 Oyod a rakoh o kasoyosoyotan ko do kapanmo ko
so katayto da do kamanganakan mo saya no omonot do
kakawyoran a akma so niyokoyokoran na niaten no Dios
Ama. 5 As tayto ko a akdawen dinio o kanakenakem nio
so adan aya a yokoyokoran niaten no Dios do kaddaw ta
no kadwan diaten ta nia am vayo ava ya a yokoyokoran ko
ninio. 6 As an ara ta somnivog a ichaddaw o Dios am onotan
ta o yokoyokoran na niaten as no yokoyokoran naya niaten
a nakayapo do sitnanan na am no kaddaw ta no kadwan
diaten.
7 No ipayanong ta omonot do akmaya sia a yokoyokoran
na niaten am tayto sa aro o naychawpit a mananawo a
mangotap as kano mapaychawaw. Sira ya am panganohdan
dava o nakapaytawo ni Jesu Cristo as kasobna da so ngaran
aya ni Cristo. 8 Makapatak kamo tapian di abo o sinmo no
nakapananawo namen dinio as kano tapian mahap nio o
paytavotavoan no logar nio anti a rawaten. 9 An sino o
komaro do kakawyoran aya a nanawo ni Cristo am ara nava
onotan kano sincharan o Dios. Asna an sino manganohed
do kakawyoran aya am tayto sia somnivog a kamanganakan

no Dios as omonot di Cristo. 10 As an mian o mangay
dinio a mananawo so machitarek do akmaya sia nanawo
am risibien nioava sia do sinahad no vahay nio as kano
paveavekan nioava sia so Dios, 11 ta an parinyen nio sa ya
dira am ari kamo na machahap a machisidong do marahet
aya a trabaho da.
12 Tayto pa aro o ichahoho ko a manakem dinio do
tolas koaya amna mapipia sigoro o kapaysasalap ta a
maychakasisirin as masoyosoyot a maychakasa.
13 Tayto pa sa mapakapia so Dios dinio o atavo a
kamanganakan no aniven aya a kakteh mo a mavakes.

No Ichatdo no Tolas ni San Juan

Introduction

No ichatdo no tolas aya ni San Juan a asa ka adngedngeyen am mangay di Gaius a asa ka adngedngeyen do timban. Malir dia o maytarek a viay da Gaius kani Diotrepes.

Outline

Introduction 1-4
No mapia a dadakay ni Gaius 5-8
No marahet a pariparinyen ni Diotrepes 9-10
No mapia a dadakay ni Demetrius 11-12
Conclusion 13-15

1 Asa ako a ka adngedngeyen do timban a tayto a maytolas
dimo mo ichaddaw ko a Gaius.
2 Ichaddaw a kayvan, tayto ko ichahoho an ara ka mapia
so inaynawan akma so katayto mo mapia do komwan
do saray mo. 3 Rakoh o nakasoyot ko do nakadngey ko
sia dira do kakakteh ta saya a nawara dia o katayto mo
mavidin a omonot do kaparin aya no viay no omonot dana
do kakawyoran aya. 4 Arava o makatoroh pa diaken so
mayparakoh a kasoyosoyotan an dia no kadngey ko sia o
kawnot nio a kamanganakan ko do kakawyoran aya.
5 Tayto koymo a oyod a ipakamia do mapia aya a
kapayserbi mo do Dios do katayto mo somidong sira so
kakakteh ta sa as kanira no estranghero sira do kavahayan
nioaya. 6 Sira pa o tayto a mismo a nakanakem sia do
timban aya dia o mapia a serbisio mo dira as ichahoho
ko an sidongen mo pa sa anti do kakaro da dinio a nia
so mayanong a serbisio dira do pachirawatan sa no Dios.
7 Takwan maybiahe sa ya a minpesek so kapayserbi da do
Dios a abo so rawaten a sidong a yapo dira do di ta pa sa
kakakteh. 8 Dawa mayanong o kayaten na no omsidong sira
tapian machahap ta do trabaho aya no kapawnonong so
kakawyoran aya.
9 Naytolas ako do timban aya daw amna si Diotrepes a
nawri so chitahen o kaiya no adngeyen nio am ara nava
yaken a sincharan. 10 Amna an mawara ako anti daw am
paytotwawen ko anti o marahet saya a pariparinyen na
as kano vatavatahen na saya a daday a komapet diamen.
Machirapa pa do akma saya sia a pariparinyen na am
ichakey na sava iyavayava o kakakteh ta saya a mayserbi
do Dios as kapenpen na pa sira so mahoho a somidong sira
as kapakaro na pa sira do timban daya.

11 Ichaddaw a kayvan, machitaha kava do marahet asna
nawri o chitahen mo o mapia, ta no atavo a komita so
mapia am kamanganakan no Dios, pero sira o mamarin so
marahet am tayto pa sa di somnivog a makasinchad so Dios.
12 No komwan di Demetrius am oyod sia mapia as kaaro
no makamia nia. As navoya nio do mismo na dadakay o
kawnot na do kakawyoran aya. As aran yaken am oyod ko
sia a ipakamia. Mapanmo nio sigoro o kaoyod no akmaya
sia a vatahen ko.
13 Tayto pa aro o ichakey ko a vatahen dimo amna
patolasen ko pava, 14 ta nanayahen ko na o kapayvovoya
ta as kamismo ko a machisisirin dimo.
15 Akdawen ko o kapakarawat nio so kaydamnayan no
aktokto. Tayto sa mapakapia so Dios dimo o kaychayvan
ta sa dia as ipakapia mo yaken so Dios dira atavo do
kaychayvan ta sawri daw.

Tolas ni San Judas

Introduction

No tolas aya am patanggal dira do kadakadaday sawri a mananawo a makavata so kapanganohed da di Jesus. Do maynyed aya tolas a mararani do ICHADADWA NO TOLAS NI SAN PEDRO am asa pa a ka akdawen do omlir sia ya do kalogar da "a omdefende so diabdibdis a kakawyoran aya a nia so pinarawat no Dios dira do tawotawo na" (3).

Outline

Introduction 1-2
No dadakay, nanawo as pamanpandan da no kadakadaday saya mananawo 3-16
No kavidin a diabdibdis 17-23
Bendision 24-25

1 Si Judas ako a pachirawatan ni Jesu Cristo as kakteh ni
Santiago. Tayto ako a maytolas dinio a ichaddaw as tinawa-
gan no Dios Ama as tayto a pachonongan ni Jesu Cristo.
2 Tayto ko akdawen o kapaypangay no kapakarawat nio so
bendision, kaydamnayan no aktokto as kano kapanmoan
nio so addaw no Dios dinio.

No kadakadaday sa mananawo
(2 Pedro 2)

3 Ichaddaw a kakakteh, no mian diaken do nakasitnan ko
a mayplano so kapaytolas dinio am no komapet do kalibrian
taya amna tayto ko pa naktokto o kaoyod na mapia an
maytolas ako dinio a omyokoyokod ninio do kalogar nio
a omdefende so diabdibdis a kakawyoran aya a nia so
pinarawat no Dios dira do tawotawo na, 4 ta tayto sa o
nakawtap a machisagel diaten a matarek so ipananawo a
sira so somobna so komwan do Dios as kaparin da so grasia
aya no Dios a mapakabo a rason a mamarin so gatos as kadi
da sincharan do sivog a anongen no mato aya a Apohen ta
a si Jesu Cristo. Amna sira ya am sivog dana napesek a
nakayapo do sitnanan na o kakastigo da.
5 Dawa makayamot do akmaya sia am tayto ko ichahoho o
kapanakenakem ko sia dinio o adan nio na saya mapanmo.
Mapanmo nio o nakapaytavo sia no Apo taya a librien
o Israelita saya do kavahayan no Egipto kaychowa as do
kwanasaw am nikastigoan na sa o kadwan dira a naskeh
a manganohed sia. 6 Sira pa o angheles a komnaro dia o
pinangayan sira no Dios a anongen as kano kaparin am
tayto dana sa makedked do kasarisarian a ompanapanaya
so kastigo dira no Dios do manam ori a araw no katoroh na

no hosga da. 7 No siodad pa saya no Sodoma kano Gomorrah
kano omdivon sawri dia a kavahayan a makayamot do
nahara a pakagatogatosan da kano malalapos a pinariparin
da akma so pinarin da no angheles am patanggalen da pa
yaten do kayan no abo so pandan a pangastigoan a apoy.

8 Amna sira o akmaya sia a vata ko a nakawtap a
machisagel dinio am vatahen da o kayan no navoya da
do tayenep da a nia so ipamarin da so malalapos a
pariparinyen as kasobna da sira so mamanito kanira as
kapakachirichirin da pa so kontra dira do angheles. 9 Amna
aran si Miguel a iya so máto dana a anghel no Dios do
nakapaysobna da kani Satanas do karakohan ori ni Moises
am nakavata ava so kontra di Satanas asna no tod na
vinata o, “No Dios dana o maynolay a omkastigo dimo.”
10 Pero sira o tawo aya a vata ko am kanitan da a itek
o di da sa maintindi so mapia as kaakma day vinyay a
omonot do aran ango a ichakey no karakohan da a nia so
mismo a pakayapoan no kararayawan da. 11 Ay so karakoh
no kastigo da anti nia! Ta tayto da inonotan o kaparin
no viay ni Cain. Nitaha da si Balaam a votavotahen no
ganansia as kaakma da si Korah kanira no nararayaw ori
a rarayay na do nakasobna da si Moises. 12 Pakayapoan sa
ya no kaparoan kano ichararayaw no kakpekpehan nio a
maykomonion. Machisagel saya dinio a nawri so chitahen
o pamatoan da so karakohan da amna akma sayay demdem
a abo so timoy as tod a pasayasayawen no salawsaw. Akma
sayay kayo a di makasi do tiempo da kasi a akma so kadi na
makasian no nisapwat a kayo. 13 Akma pa sayay mayasbo
a abkas a matalamad so pakasnekan da. Sira o akmaya
sia tawo am akma sayay tod a mawlot a vitohen a dekey
so kaknyay as kangay darana do chinatongdoan daya a
kasarisarian.

14 Nia sa o tongdohen no vinata aya ni Enoc a iya so
nawara do ichapito na ka henerasion a yapo di Adan do
nakavata na sia, “Tiban nio ta mawara anti o Apohen taya a
pachirayayan da no dia vidangi a angheles na, 15 a tomoroh
so hosga do atavo as katoroh na so kastigo dira do atavo a
dia minonot sia do matatarek a gatogatos da do pinariparin
da kano nachisobna do Dios a chirichirin da.” 16 Fermi
saya a machisobna so ichichirin as mayreklamo a abo so
kapakamia da. Nawri o chitahen da o pagostoan da do
karakohan da. Madaay sa ya as kapamato da so karakohan
da as nawri o kapanohed da so kadwan an mian o hahawen
da a maganansia da dira.

17 Amna naknakmen nio a ichaddaw a kakakteh o
pinawnonong da no apostoles sa no Apo taya a si Jesu Cristo,

18 ta pinatanggal da o kayan da anti do manawdi a tiempo
no omtek no komapet do Dios as kanawri no onotan da
o pagostoan da do karakohan da. 19 Sira o mapasitnan
so paysosobnan as nawri so onotan o makagatogatosen a
kaparin no tawo do mondo aya. As no Espirito no Dios
am mavawa dira. 20 Amna inio a ichaddaw a kakakteh am
paypahnien nio kano paypangayen nio o kaintindian nio so
mato aya a kakawyoran a onotan ta as kapachahoahok nio
a pawnoten no Masanto a Espirito. 21 Tiban nio o kafermi
na a mian no viay nio do kanakman nio so addaw dinio
no Dios as kano kabendisionan na dinio as kavidin nio a
ompanapanaya so kasisien no Apo taya a si Jesu Cristo a
viay a abo so pandan. 22 Makarakoh kamo so konsiderasion
dira do maykamadamadanan. 23 Librien nio sa o tayto dana
mangwan do kararayawan da as mian sa o mayanong nio
a ichasi a pachirayayan no kaoyod nio a makapatak do
mararahet saya pariparinyen da.

24 Tayto koynio a parawaten do makapachonong aya dinio
a pavawahen do pakagatosan nio kano makaparapit dinio
do paypatolan na a masoyosoyot as abo so kaparoan. 25 Iya
o voyvoh aya Dios a Mangahwad ta a iya so parawatan
so onor, ipakapamarin, anohed as kano pamatohen a
nakayapo pa kaychowa, sichangoriaw a manda anchowa
a abo so pandan a makayamot do pinarin no Apo taya a si
Jesu Cristo! Amen.

No Apocalipses
(Revelation)

Introduction

NO APOCALIPSES aya ni San Juan am pinatolas do tiempo a kaoyod na mahara no kapakasiasi da sira so omonot do Apo taya si Jesu Cristo. Libro ya a tomoroh so angdet kano saray. Akdawen ya dira do kadi da dispresioan do tiempo no pandidiwan kano pakasisian.

No kahavnan no libro aya am matatarek sa revelasion kano vision a nia so pinapanmo do simbolo sa a nia so naintindi da no Cristiano do tiempo ori kanaw amna no kadwan am naintindi dava ya. Masanib a pavidividien o mensahe no libro aya do matatarek sa a vision. Maparin a mian o katatadkan no pawdian sira so vision aya amna asa o kakpehan na a mensahe: No Dios a panahanan do Apo taya a si Jesu Cristo o omhomis anti so atavo a omlaban sia a pachangayan dana ni Satanas as an nakarahan ya am torohan sa no Dios so primio da o navidin a omonot sia as karawat da so bendision no vayo a hanyit kano vayo a tana.

Outline

Introduction 1:1-8
No manoma a vision kano tolas sa dira do papito a ka timban 1:9–3:22
No nihon a papil a papito so selyo 4:1–8:1
No papito a ka trompeta 8:2–11:19
No dragon aya kano dadwa sa mangamomo a vinyay 12:1–13:18
Matatarek a vision 14:1–15:8
No papito a madokong a yanan no ipangastigo no Dios 16:1-21
No kararayaw no Babilonia as kano kahomis no mang-amomo a vinyay, no kadakadaday a profeta kani Satanas 17:1–20:10
No manawdi dana a kapanhosga 20:11-15
No vayo a hanyit, vayo a tana kano vayo a Jerusalem 21:1–22:5
Conclusion 22:6-21

1 Nia o libro aya a katolasan no yapo sa do Dios a pinapanmo ni Jesu Cristo dira do pachirawatan sa no Dios a komapet do manam sa a mapaparin do masngen a tiempo. Tinovoy ni Cristo o asa a ka anghel na a mangay a mapapanmo nia ya do asa a ka pachirawatan na as no pachirawatan aya am yaken a si Juan. 2 Dawa no atavo sa a pinavoya na diaken o tayto ko a pinatolas. Niaya o

tinoroh na diaken ni Jesu Cristo a yapo do Dios a mayanong
a kapanmohen no atavo. 3 Mapalak sa o omlir so libro aya.
Mapalak pa sa o domngey as kano omanohed do pinatolas
do libro aya ta masngen dana o tiempo a kaparin da nia.

No kapakapia so Dios ni Juan dira do papito a ka timban

4 Mapakapia ako so Dios dira do mian do papito a ka
timtimban do kavahayan do Asia. Tayto ko akdawen o
kabendision dinio as kapakarawat nio pa so grasia kano
kaydamnayan no aktokto a yapo do Dios a iya so Dios a
nakayapo do sitnanan na, sichangoriaw kan do manam
a tiempo. Akdawen ko pa o karawat nio sira ya a yapo
do papito a ka espirito a fermi do salapan no trono no
Dios. 5 Rawaten nio pa ya a yapo di Jesu Cristo a iya
aya so di maynyoha so chirin as iya pa so mamanito kano
atavo a minirwa a maviay. Iya pa o Apohen no atavo a
patol do mondo aya. Iya o oyod aya a maddaw niaten as
nadiman tapian librien na yaten no raya na do gatogatos
ta, 6 as katayto na minparin diaten a asa ka paypatolan na
a mayserbi do Dios a Ama na a akma sira so papali. Dawa
pamatohen ta si Jesus a iya so makapamarin a abo dana so
pamandan. Amen.

7 As tiban nio ta ito sia a mawara a makapamarin do
kademdeman aya as mavoya anti sia no atavo a tawo a aran
sira o mismo a minvono so siri na, as mavakel sa anti kano
tomanyis sa anti o atavo a tawo do mondo aya do kavoya
da sia. Maynyoha ava anti o kaparin da anti nia. Amen.

8 “Yaken o Alpha kano Omega a sitnanan kano kavosan no
atavo,” kwana no Apo ta Dios a makapamarin as iya so Dios
a nakayapo do sitnanan na, sichangoriaw kan do manam a
tiempo.

No vision ni Juan a komapet do Naytawo aya a Anak no Dios

9 Yaken si Juan a kakteh nio as rarayay nio a mangdet a
mayagwanta do pakasisian do kawnot ta di Jesus as kasa
ta pa anti do paypatolan na. As tayto da yaken a inangay
do isla aya no Patmos a makayamot do kapawnonong ko
so chirin no Dios kano kakawyoran aya a komapet di Jesus.
10 Dominggo kanaw as maynolay diaken o Espirito no Dios
as nadngey ko do tadichokoran ko o maliak a boses a akma
so kaliliak no trompeta. 11 Vinata no boses aya, “Patolasen
mo o atavo a mavoya mo anti as kaparara mo sia dira
do papito saya a timtimban do kavahayan sa do Efeso, do
Esmirna, do Pergamo, do Tiatira, do Sardis, do Filadelfia as
kan do Laodicea.”

12 Do nakaydit ko sia a tiban o mayliliak ori am nakavoya
ako so papito a ka vohawan a relaken. 13 As do pangho-
vokan da no relaken siraya am mian a maytetnek o akma
so tawagan so Naytawo a naylaylay so makarapit do kokod
na as kayan no vohawan a machibtek do kalangangan
nawri. 14 Oyod a maydak o book naw a akmay daji as
oyod a maknyay o mata na a akmay omnininyas a apoy.
15 As no kokod na am akmay tanso a pinarahan do apoy
as kapaknyay sia. No boses na am akmay komayasakas a
danom a gomtos do kakarangan. 16 Mian o pondanan na do
wanan na a papito ka vitohen as kayan no mehbet do vivi
na a asa ka espada a dadwa so ngalab a oyod a matarem.
No dangoy na am mamoyat akmay araw do kamaraw.
17 Do nakavoya ko sia ya am nanyeng ako may-
chahmahma as kalba ko do kokod na a akmay nadiman
amna pinalapaw na diaken o wanan a tanoro na as kavata
na sia, “Mamo kava. Yaken o sitnanan kano kavosan
no atavo. 18 Yaken o tayto aya maviay. Nadiman ako
amna maviay ako a abo so pandan. Mian o ipakapamarin
ko do kadimanan kano yanan da no nadiman sa a tawo.
19 Patolasen mo sa o navoya mo saya kano mapaparin saya
sichangoriaw as kano mapaparin saya anti do manam. 20 As
no inmonmoan no navoya mo saya a papito a ka vitohen do
wanan ko am sira o pachirawatan ko* a machonong dia o
papito siraya a ka timban. As no papito saya a ka relaken
am sira o papito a ka gropo no nanganohed saya diaken do
papito siraya a ka timban.”

2

No mensahe do timban do Efeso

1 As vinata na diaken, “Maytolas ka do pachirawatan ko*
a machonong dia o timban do Efeso as kavata mo sia, ‘Niaya
o mensahe no mamondan aya do papito siraya a ka vitohen
do wanan na as tayto a mayam do panghonghovokan da no
relaken siraya. 2 Tayto ko mapanmo o atavo a pariparinyen
nio kano kapaytrabaho nio a rakoh so kapayagwanta a
makayamot diaken. Ara nio sava paynolayen o makavata
aya so kaapostoles da do nakaproyba nio dira a maydaday.
3 Rakoh o pasinsia nio do pinandidiwan nio a makayamot
diaken as kadi nio a dispresioan a omonot diaken. 4 Amna
tayto o vatahen ko a ichaskeh ko dinio, ta ara nio pava yaken
a ichaddaw akma so kaddaw nio niaken do nakasitnan nio
a manganohed diaken. 5 Naknakmen nio o nanoma ori a

* **1:20** 1:20 *Do Griego:* angheles. * **2:1** 2:1 *Do Griego:* anghel.

addaw nio niaken as kapanehseh nio a mayvidi do adan
niori a kaparin do trabaho nio diaken. Ta an di kamo a
manehseh am mawara ako a mapakaro sia o relaken nio.
6 Amna nia o pakamian ko ninio o kaskeh nio no marahet
sa pariparinyen da no iNicolaita siraya a sira so ikohat ko
pa so pariparinyen.
7 " 'Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia o
vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa. Sira o
makapanghomis am torohan ko sa anti so anohed a koman
do asi no kayo a tomoroh so viay do paraiso no Dios.'

No mensahe do timban do Esmirna

8 "Maytolas ka pa dira do pachirawatan ko a machonong
dia o timban do Esmirna as kavata mo sia, 'Niaya o
mensahe no sitnanan kano kavosan no atavo a iya pa so
nadiman as minirwa a maviay. 9 Mapanmo ko o katetek
da dinio as kaoyod nio a makasiasi amna no kakawyoran
na nia am mian o kaynakman nio do hanyit. Mapanmo
ko pa sa o mararahet saya a vatavatahen da dinio no
omdaay aya nia o kaJudeo da amna ara dava parinyen o
somnivog aya parinyen no asa ka Judeo takwan gropo ya ni
Satanas. 10 Ichavakel nioava o manam aya a pandidiwan
nio. Kalabosohen anti ni Satanas o kadwan dinio a
iproproyba do saray nio no Dios. No pandidiwan nioaya
am asapoho a karaw. Amna mabdibdis kamoava so saray
niaken a aran do kadimanan, ta torohan ko anti nio so
korona no viay a abo so pandan.
11 " 'Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia
o vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa. No
makapanghomis am arava o mapaparin sia no ichadadwa
no kadimanan.' "

No mensahe do timban do Pergamo

12 As vinata na pa diaken, "Maytolas ka pa do pachi-
rawatan ko a machonong dia o timban do Pergamo. 'Niaya
o mensahe no mamondan do espada a dadwa so ngalab
a oyod a matarem. 13 Mapanmo ko o katayto nio a
machipanghovok do malapos a kavahayan a mismo na
paynolayan ni Satanas amna mangdet kamo a omonot
diaken as nabdis ava o saray nio niaken a aran do
nakadiman da so pachirawatan ko a si Antipas a iya so
navidin a mapapanmo niaken. 14 Amna tayto mayhahaw
o vatahen ko a ichaskeh ko dinio do katayto da dinio no
omonot do akma so nanawo ni Balaam do nakapawnot
na si Balak do parinyen na do tawotawo no Israel tapian
makagatos sa do kakan da so kanen a sinerbi do kanianib
so diosdiosan as kano kayan da no namarin so oyod a

malalapos a pariparinyen no mavavakes kano mahahakay.
15 No asa pa a mavavata ko dinio am no katayto da dinio
no omonot do nanawo da no iNicolaita. 16 Dawa manehseh
kamo as kakaro nio do pakagatosan nioaya tapian di ako
anti a mawara a omkastigo sira so akma sia a tawo no
espada aya do vivi ko.
17 " 'Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio do vatahen no
Espirito no Dios do timtimban sa. Ta sira o makapanghomis
am torohan ko sa so manna a yapo do hanyit kano maydak a
bato a katolasan no vayo a ngaran as moyvoh anti o torohan
aya nia o makapanmo so pinatolas aya.' "

No mensahe do timban do Tiatira

18 As vinata na pa diaken, "Maytolas ka pa do pachi-
rawatan ko a machonong do timban do Tiatira as kavata mo
sia, 'Niaya o mensahe no Manganak no Dios a iya so akmay
omnininyas a apoy so mata a oyod a maknyay as kano
komnyay so kokod a akmay pinaknyay a tanso. 19 Mapanmo
ko o atavo sa a kapayserbi nio, no addaw nio kano saray
nio as kano kapayagwanta nio do pakasisian a makayamot
diaken. Tayto ko pa mapanmo o karoaro da no mapia
sa pariparinyen nio sichangoriaw kan do kavayo nio pa a
nanganohed diaken. 20 Amna tayto pa o vatahen ko dinio a
ichaskeh ko a parinyen nio. Tayto nio paychanoanolayen si
Jezebel. Toman profeta sia no Dios amna iya o mapawnot
so pachirawatan ko sa do malalapos a pariparinyen no
mavavakes kano mahahakay as kano kapakan na sira so
kanen a sinerbi do kanianib sira so diosdiosan. 21 Tinorohan
ko sia so tiempo na a manehseh amna karoan nava o
malalapos siraya a pariparinyen na. 22 Makayamot dia am
kastigoan ko anti sia no ganit as kapachirapas da sia no
nachonot dia as katadkan na an ipanehseh da o malapos
aya a pariparinyen a pawnotan na sira am torohan ko sa
anti so maymetmet a pandidiwan da. 23 Dimanen ko sa
anti o nahara aya so kawnot do tawo aya a si Jezebel.
Parinyen ko anti ya tapian mapanmo da no atavo a timban o
kayaken no makapanmo sia o mian do aktokto kano inolay
no tawo as kayaken pa no tomoroh so mayanong a vahes
no pinariparin nio. 24 Asna dinio a iTiatira a dia minonot
do marahet aya a nanawo na kano dia nachinanawo do
vata daya kaarahman no nanawo ni Satanas am ara pava
o parapahen a ipaparin dinio. 25 Asna no kapawyod nio
na so kawnot nio do tayto nio naya panganohdan a manda
do kapayvidi ko. 26 Ta sira o makapanghomis as mavidin a
mayserbi diaken a manda do tawsan na am torohan ko so
ipakapamarin a manyokoyokod do nasiones no mondo aya.

27 Oyod anti a rakoh o ipakapamarin da, ta akma anti so
kayeyet no kapsapsa sia no barita o banga. Marawat da anti
ya akma so nakarawat ko sia o ipakapamarin a yapo do Ama
ko, 28 as karawat da pa sia o mayngaran aya so maknyay aya
a vitohen do kamalatiat. 29 Kadngeyen nio sa ya as kawnot
nio do vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa.’ ”

3

No mensahe do timban do Sardis

1 As vinata na pa diaken ni Jesus, “Maytolas ka pa do
pachirawatan ko a machonong do timban do Sardis as
kavata mo sia, ‘Niaya o mensahe dinio no mamondan aya
do papito a ka espirito no Dios kano papito sa ka vitohen.
Mapanmo ko o trabaho nio as kasinchad dinio a mian
so viay a abo so pandan amna arava o kavoyan sia do
pariparinyen nio. 2 Dawa mayvangon kamo as kapirwa nio
a madichayakay, ta dekey dana o saray nio. Ta do kavoyan
ko sia am arava makatokatongtong do salapan no Dios o
trabaho nio siraya. 3 Naknakmen nio o nirawat nio na
a nanawo as kavidin nio a omonot dia. Manehseh kamo
do pinaykolangan nio. Ta an di kamo a mayvidi diaken
am mawara ako dinio akma so kawara no manakaw a
dia tanggal. 4 Amna tayto pa sa o mayhahaw dana dinio
do Sardis aya a dia malalapos so ayoayob no mararahet
a pariparinyen as machasa sa anti diaken a maylaylay so
maydak takwan manamonamo sa do salapan ko. 5 Ta sira o
makapanghomis am mangonay sa anti so maydak as entero
am pakarohen koava o ngaran da do libro a katolasan da no
mian so viay a abo so pandan as kapasinchad ko anti nira
do Ama ko kanira no angheles na. 6 Kadngeyen nio sa ya
as kawnot nio do vatahen no Espirito no Dios do timtimban
sa.’ ”

No mensahe do timban do Filadelfia

7 Vinata na pa diaken, “Maytolas ka pa do pachirawatan
ko a machonong do timban do Filadelfia a makavata sia,
‘Niaya o mensahe na dinio no somnivog aya tinongdo no
Dios. Iya o taydira so paypatolan ni David as iya pa so dia
parin a abdibdisen so iniwangan na anmana no inevan na.
8 Mapanmo ko o trabaho nio. Mapanmo ko ta aran dekey o
ichaparin nio sia am tayto kamo omonot do nanawo ko as
kano katayto nio a mavidin a manganohed diaken, dawa
tinorohan koynio so tiempo kano privilihio a mayserbi
diaken as arava o makapabhes sia ya. 9 As sira o gropo
aya ni Satanas a maydaday a makavata sia o kaJudeo da
am parinyen ko sa anti a domogod do kokod nio tapian

mavoya o kainio no ichaddaw ko. 10 As makayamot ta
inanohdan nio o niyokoyokoran ko ninio a makarakoh so
pasinsia do pandidiwan am librien koynio anti do manam
aya kagologoloan kano pandidiwan a ihawahaway so atavo
a tawo do mondo aya. 11 Makalo ako a mayvidi, dawa
mabdibdis kamoava do tayto nio naya pamondanan a
kakawyoran tapian abo kadwan a makahap sia o primio
nio. 12 As no makapanghomis am parinyen ko a asa do
parey no templo no Dios as komaro pava dia. Patolasen
ko anti sia o ngaran no Dios kano ngaran no kavahayan no
Dios a ngaranan so Vayo a Jerusalem a pagtinyen a yapo do
hanyit as kapatolas ko pa anti sia do manghomis aya o vayo
a ngaran ko. 13 Kadngeyen nio sa ya as kawnot nio dia, ta
nia o vatahen no Espirito no Dios do timtimban sa.’ ”

No mensahe do timban do Laodicea

14 Vinata na pa diaken, “Maytolas ka pa do pachirawatan
ko a machonong do timban do Laodicea as kavata mo
sia, ‘Niaya o mensahe na dinio no mayngaran aya so
Amen kano Ichasaray, ta kakawyoran o atavo a vatahen
na. Iya o minamaog so atavo do mando no Dios Ama.
15 Mapanmo ko o trabaho nio. As no kaparin nio am
ara kamoava makohat as kano ara kamoava mahanebneb.
Amna pipiahen ko an oyod kamo na makohat anmana
oyod kamo na mahanebneb. 16 Makayamot ta mangolili
kamo am masngen ko naynio a ihwa. 17 Vatahen nio o
kaynakem nio na as kayan dana no atavo a kaylangan nio
as kabo no abo dinio. Ara nioava mapanmo o kapakasiasi
kano kapakangsangsah no kaparin nio. Arava o aran
ango a tanyan nio aran lamit nio as mavota kamo pa.
18 Dawa tayto koynio a iyokoyokod a manadiw diaken so
somnivog aya a vohawan tapian kakawyoran o kaynakem
nio. Manadiw kamo diaken so maydak a ayoayob tapian di
kamo makasnek a abo so onayen. Manadiw kamo pa diaken
so itovatova nio so mata nioaya tapian makavoya kamo.
19 No ichaddaw ko am paynananawhen ko sa as kadisiplina
ko sira. Dawa pasivogen nio o kapanehseh nio no gatos
nio as pawyoren nio o kachita nio so mayanong. 20 As
adngeyen nio ta tayto ako a tomawatawag do pantaw. As
an sino makadngey so boses ko as kapanyiwang na niaken
am somdep ako as kapachihanghang ko sia a koman. 21 As
sira o makapanghomis am patangkeren ko anti sira diaken
do trono ko akma so nakapachitangked na diaken no Ama
ko do trono na do katayoka ko a manghomis. 22 Kadngeyen
nio sa ya as kawnot nio dia, ta nia o vatahen no Espirito no
Dios do timtimban sa.’ ”

4

No kadaday so Dios do hanyit

1 Do katayoka na nia am navoya ko pa o asa ka maywang
a pantaw do hanyit. As minirwa ko a madngey o boses ori a
akmay liak no trompeta a makavata sia diaken, “Tomohos
ka dia ta ipavoya ko sa dimo o manam saya a mapaparin.”
2 As nyeng ako a akmay mian do hanyit do ipakapamarin no
Espirito no Dios. Mian o navoya ko a asa ka trono a yanan
no maydisna. 3 As no maydisna aya am komnyay o dangoy
na a akmay mapresioso a bato a haspe kano kornalina.
Mian pa o rayanyirang a omdivon do trono ori a akmay
esmeralda. 4 Do omdivon do trono aya am beinte kwatro a
ka trono a paydisnan da no beinte kwatro a ka mangalkem
a maylaylay so maydak as kayan no korona da a vohawan.
5 Mian o chidat kano adey a maliak a yapo do manghovok
aya a trono. Mian pa o papito a ka omnininyas a soho do
salapan no trono aya a nia so kavoyan so papito a ka espirito
no Dios. 6 As do salapan no trono aya am akmay taaw a
salamin as akmay kristal so kalilinis.

Mian pa sa o apat a ka inamaog do omdivon do trono aya
as napno sa ya no mata do salapan kan do dichoran da. 7 No
asa do inamaog saya am akmay leon as no asa am akmay
baka. No ichatatdo dawri am akmay tawo o dangoy na. No
ichapat daw am akmay kangkang a fermi a somayasayap.
8 Sira o apat aya am tayenem sa so papanid as napno sa no
mata as arava o di da mavoya do omdivon do trono ori. As
do kararaw kano kaheahep am omhes sava a makakanta a
omdaday so mian aya do trono a makavata sia,

> “Masanto, masanto, masanto o Apo ta Dios a makapa-
> marin do atavo. Iya o Dios a nakayapo do sitnanan na,
> sichangoriaw kan do manam a tiempo!”

9 As do kayan da no apat aya a makakanta so idaday,
ipamato kano ipamahemahes da do maydisna do trono aya
a iya so maviay a abo so pandan, 10 am domogod sa as
kakheb da no beinte kwatro saya ka mangalkem do salapan
aya no manghovok a trono. Dadayen da o Dios a maviay a
abo so pandan. As no korona da sirawri am pinakaro da a
pangayen do salapan no trono naya as kakanta da sia,

> 11 “Apo namen a Dios, imo o mayanong a makarawat
> so onor kano ipakapamarin kano kanianib dimo, takwan
> imo o minamaog so atavo as kan do inolay mo am
> inamaog mo sa as katoroh mo dira so viay.”

5

No nihon a papil kano Karnero aya no Dios

1 Navoya ko pa o asa ka papil a nihon a mian do wanan
a tanoro no mian ori do trono. As no papil awri am yanan
no tolas a mayviviit as mian o papito ka selyo na tapian di
kaywangan. 2 Kwanasaw am navoya ko o asa ka mayet a
anghel a maliak a tomawatawag nia, “Sino mian so anohed
a mapakaro so selyo naya as kano omiwang do nihon aya
a papil.” 3 Amna arava do hanyit kan do tana aran dira
do irahem no tana aya o aran asa a makaparin a omiwang
do nihon aya a papil as kano maparin a omlir sia. 4 Dawa
tomnanyis ako do kangsah ko nia o kabo ori no makaparin
a omiwang sia as kano omlir sia. 5 Amna vinata na diaken
no asa ori dira do mangalkem sirawri, “Mangsah kava, ta
no tawagan aya so Leon a yapo do familia ni Juda as tayabo
ni David as iya so nakapanghomis o makaparin a mapakaro
sia o selyo ori as kaywang na dia o nihon ori a papil.”

6 Do katayoka na nia am navoya ko o asa ka dekey a
Karnero a maytetnek do paytaywawan da no mangalkem
sirawri kano trono ori a paypadivonan no apat a ka
inamaog no Dios. Navoya ko pa o raharahan no nakadiman
sia do nakarahan. Mian o papito a ka olong na kano papito
a ka mata na. No inmonmoan na nia am no kaparin no
papito a ka espirito no Dios a tovoyen no Dios do atavo a
parte no mondo aya. 7 Nangay o Karnero aya a omahap
so nihon aya a papil do wanan no mian ori a maydisna do
trono ori. 8 Do kangay naya a omahap sia am domnogod
sa do salapan naya o apat sirawri a ka inamaog no Dios
a omdivon do trono ori as kanira no beinte kwatro sawri
a ka mangalkem. Mayponged sa ya no patogtogen da a
arpa kano vohawan a madokong a kapnoan no insenso. No
inmonmoan no insenso aya am no dasal da sa no tawotawo
sa no Dios. 9 As kakanta da sia o vayo aya a kanta,

> “Imo o mian so anohed a omahap so nihon aya a papil
> kano mapakaro so selyo na, takwan nidiman daymo as no
> mismo mo a raya o inadidi mo sira so tawotawo tapian
> mayvadiw sa a dira no Dios a yapo do atavo a tribo, chirin,
> kavahayan kano nasion do mondo aya, 10 as katayto mo
> minparin sira a asa ka paypatolan no mayserbi do Dios a
> akma sira so papali as sira pa anti o maypatol do mondo
> aya.”

11 Do kapirwa ko a tomidib dia am nakadngey ako so
boses da no oyod a aro a makakanta. Kavidangan sava o
karoaro da no angheles a maypadivon do trono ori kan
do yanan da no apat sawri a ka inamaog no Dios kanira
no mangalkem sirawri. 12 As no kantahen daya so oyod a
maliak am,

"No dekey aya a Karnero a nidiman o mayanong
a makarawat so ipakapamarin, kaynakman, kasolivan
kano ayet as kaiya no voyvoh a mayanong a anianiven,
pamatohen kano dadayen!"
13 As nadngey ko pa sa o atavo a inamaog no Dios do hanyit,
do tana kan do irahem no tana aya kan do taaw a makavata
sia,
"No mian aya do trono kano Karnero aya o dadayen,
anianiven kano pamatohen as makarawat so ipakapa-
marin a abo so pandan!"
14 Tominbay sa o apat sirawri a inamaog no Dios a makavata
sia, "Amen!" as kadogod da no mangalkem sawri a
omanianib sira.

6

No nakapakaro so selyo no nihon a papil

1 As navoya ko o kapakaro sia no Karnero aya o manoma
ori selyo no nihon aya a papil. Nadngey ko o asa dira do apat
sawri a inamaog no Dios a omdivon do trono ori a akmay
adey so kaliliak do kavata na sia, "Tomwaw ka na!" 2 Do
katidib kori dia am navoya ko o asa ka maydak a kabayo
a yanan no mangabayo a mamondan so pana a serbien do
arap. Tinorohan sia so korona as nangay a omhomis so
atavo a kalaban na.
3 Do kapakaro na sia o ichadadwa no selyo no nihon aya
a papil am nadngey ko o ichadadwa dawri no apat saw a
inamaog no Dios a makavata sia, "Tomwaw ka na!" 4 As
navoya ko o asa ka kabayo a akmay raya so kavayavaya.
As no mangabayo ori am tinorohan so ipakapamarin a
mapasitnan so arap do mondo aya tapian dimanen da no
tawotawo o kadwan dira. Mian pa o asa ka oyod a rakoh a
espada a tinoroh sia.
5 As do nakapakaro na sia o ichatdo na selyo no nihon
aya a papil am vinata no ichatdo dawri no inamaog no
Dios, "Tomwaw ka na!" As navoya ko o asa ka kabayo a
mavaheng as no mangabayo ori am mian o panovolan a
pondanan na. 6 As nadngey ko o asa ka liak a akmay yapo
do yanan da no apat sawri a ka inamaog a makavata sia do
mangabayo aya, "Maychapteng anti diaya, ta no maho no
asa ka tawo do asa karaw am manawob ava anti a ipanadiw
so kanen na. As no di sa taywara kaylangan a akma so
haneng kano palek am maypaynyen sava anti."
7 As pinakaro na o ichapat no selyo no nihon aya papil as
vinata no ichapat dawri do inamaog ori no Dios, "Tomwaw
ka na!" 8 As do katidib kori dia am mian o asa ka maporaw a

kabayo as no mangabayo ori am mayngaran so Kadimanan
as kawnot dia no ngaranan daw so Hades. Tinorohan
sa so ipakapamarin a omdiman so kakapat no tawotawo
do mondo aya no arap, apteng, ganit kano matatarek a
mangamomo a vinyay.
9 As do nakapakaro na sia no Karnero aya o ichadadima
no selyo no nihon aya a papil am mian o navoya ko a
altar as do panayahboan na am sira o pahapahad da no
nidiman a makayamot do nakavidin da mapawnonong so
chirin no Dios. 10 Tomnawatawag sa a makavata sia, “Apo
namen a makapamarin so atavo! Imo o masanto kano
voyvoh a kakawyoran a Dios. An mango paro pa o kakastigo
mo dira do tawotawo do mondo aya as kapamahes mo
niamen do nakadiman da diamen.” 11 As tinorohan sa ya
so mayponged dira a maydak a laylay as kavata sia dira o
kapanaya da so dekey dana tiempo a manda do kapaytavo
da pa a madiman no rarayay da saw a pachirawatan no Dios
a dimanen a makayamot do kapawyod da a mapawnonong
so chirin no Dios.
12 As nitalamad ko o mayngaran aya so Karnero a
ompakaro so ichanem no selyo no nihon aya a papil.
Nyeng a mian o mayet a nini as kapaypakoriap no araw
as kapayvadiw na a mavaheng a akmay mavaheng a lamit
no nakadimadimanan as aran no vohan am naysari as
kapayvadiw na akmay raya so kavayavaya. 13 Sira o vitohen
am gomintos sa do tana aya akma so kavolas no asi no kayo
an mian o anyin. 14 As no tohos aya am nahon a akmay
papil as kanyeng na mabo. As do kayet no nini aya am
naychaphaphas o tokotokon as sira o isla am naychabdibdis
sa. 15 As sira o patopatol do mondo aya, mangato so
anongen do gobierno, maynakem, apopohen no sinjalo, sira
o maheyet, sira o pachirawatan kano apohen kano atavo
a tawo am nangay sa tomayo do achachip kano rarakoh
sa a bato do katokotokonan. 16 As tinawatawagan da sa o
tokon a omadpid sira. “Magagtos kamo diamen as katayo
nio niamen do mata no tayto aya a maydisna do trono aya as
kano soli no Karnero aya. 17 Ta nawara dana o kapangastigo
no Dios as arava o makawtap do akmaya sia kastigo,” kon
da.

7

No 144,000 a pinangayan so marka no Dios

1 Katayoka na nia am nakavoya ako so apat a ka angheles
a maytetnek do apat a ka logar a pakayapoan no salawsaw.
Sira o taylogar sia o kapabhes so salawsaw a yapo do

kadpidan, valogan, kavayatan kan do kaydawran tapian
abo o salawsaw a omviviot do tana kan taaw kan do aran
ango a kayo. 2 Navoya ko o asa ka matarek a anghel a yapo
do dadan no araw as mian sia o panmarka no maviay aya a
Dios. Vinata na so maliak dira do apat siraya a ka angheles
a tinorohan no Dios so ipakapamarin a manrarayaw do
tana kano taaw, 3 "Todotodohen nioava o tana, taaw kano
kakayoan a manda do katayoka namen a mapangay so
marka no Dios do moyin da no pachirawatan saya no Dios."
4 As nivahey da diaken o ka asa yatos kano apat a poho
kano apat a livo (144,000) no vidang da no pinangayan aya
so marka no Dios. Yapo sa ya do maday do tayatayabo no
dose a ka anak ni Israel. 5 Maday do dose saya a ka anak ni
Israel am mian o taydodose a livo a tayatayabo da. As nia
sa o dose saya a ka tayatayabo ni Israel: Juda, Ruben, Gad,
6 Aser, Naftali, Manases, 7 Simeon, Levi, Isacar, 8 Zebulon,
Jose, Benjamin.

No tawotawo sa no Dios a yapo do atavo a kavahayan kano chirin

9 Do katayoka na nia am navoya ko sa o oyod a aro a
tawo a dia vidangi so karoaro a yapo do atavo a kavahayan,
nasion, tribo kano chirin do mondo aya. Maytetnek sa
do salapan no trono aya kano mayngaran ori so Karnero.
Nakamaydak sa ya so onayen as mayponged sa no pon-
danan da a vohong no palma a serbien da do kadaday da
so Dios, 10 as oyod a maliak o boses da a makavata sia,
"Dadayen o Dios a tayto do trono na as kano mayngaran aya
so Karnero a sira so pakayapoan no kalibrian ta!" 11 Atavo
sa o angheles sirawri am maychatnetnek sa a maypadivon
dira do beinte kwatro sawri ka mangalkem kano apat saw
a tori a maypadivon do trono ori. As domnogod sa atavo
do salapan no trono ori a omanianib so Dios 12 a makavata
sia, "Amen! Mayanong do Dios o kadaday sia, kanianib,
kapamato kano kapamahemahes sia. Dira na o kasolivan,
ipakapamarin do atavo kano ayet a abo so pandan! Amen!"

13 As inahes na diaken no asa ori dira do mangalkem saw,
"Mapanmo mo an sango sa as kano dino pakayapoan da
no aro saya a maydak so laylay?" 14 "Imo o makapanmo
sia as yaken ava," kon ko. Vinata na diaken, "Niaya sa o
tawotawo a nanahan do oyod a maymetmet a pandidiwan.
Sira o minlinis so lamit da do raya no Karnero aya. 15 Dawa
tayto dana sa do salapan no trono no Dios a mayserbi sia a
kararaw kan kaheahep do templo naya. No maydisna aya
do trono aya o machonong dira ta fermi anti a machasa
dira. 16 Mirwa pa sava anti a mapteng kano mawaw.

Kakohatan pa sava anti no araw as maytrabaho pa sava so
ipaynalengdeng da. 17 Makatongtong ya takwan no Karnero
aya a mian do trono aya o pastor da. Pawnoten na sa anti do
tombod sa danom a tomoroh so viay. As pakarohen na anti
no Dios o atavo sa a pakayapoan no katanyis da," kwana
diaken.

8

No nakapakaro sia no Karnero o ichapito no selyo

1 As do nakapakaro sia no Karnero aya o ichapito nawri
no selyo am nyeng a mayselensio do hanyit do masngen
a kara no asa kawras. 2 Mian sa o navoya ko a papito
a ka angheles a fermi a maytetnek do salapan no Dios as
tinorohan da sa ya so mayponged dira a trompeta. 3 Mian o
asa ka anghel a mian so vohawan a pahengayan so insenso
a nangay a maytetnek do salapan no altar ori. Tinorohan
o anghel aya so oyod a rakoh a insenso a balbalen na do
vohawan aya a altar do salapan no trono a pachivanan no
atavo a dasal no tawotawo no Dios. 4 As nachivan do dasal
da no tawotawo sa no Dios o ahob aya no insenso a yapo
do tanoro no anghel ori a maytetnek do salapan no Dios.
5 As inahap no anghel aya o vohawan ori a pahengayan so
insenso as kapangay na dia so inmaya a yapo do altar ori
as kapagagtos na sia do tana aya. As nanyeng a mayedey,
maychichidat, mayninini as kano kadwan pa a liak.

No nakalop no angheles do anem a ka trompeta

6 As nahanda sa o papito saya a angheles do kalop da do
trompeta da saya.

7 Nilopan no manoma ori a anghel o trompeta naw as
nanyeng a matimoy no yelo as kayan no maysagel a apoy
kano raya. Natemtem o kakatdo no parte no mondo aya.
Natemtem o kakatdo no atavo a kayokayo as katemtem na
pa no atavo a dibobot.

8 As do nakalop na dia no omonot aya a anghel o trompeta
naw am mian o nagagtos do taaw a akmay omnininyas a
rakoh a tokon. 9 Nayvadiw a raya o kakatdo no parte no
taaw as nadiman o kakatdo no atavo a maviay do taaw as
kararayaw no kakatdo no vidang no atavo a bapor do taaw.

10 As do nakalop na dia no ichatdo aya no anghel o
trompeta nawri am mian o nagagtos a yapo do tohos a oyod
a rakoh a vitohen. Omnininyas ya a akmay soho as nagagtos
do kakatdo no atavo a omoyog a danom kano yanan no
tombod a danom do mondo aya. 11 No ngaran no vitohen
aya am Makpad as nayvadiw a makpad o kakatdo no parte

no danom do tana aya as oyod sa aro o nadiman a tawo do
nakaynom da so binino aya a danom.

12 As do nakalop na dia no ichapat ori a anghel o trompeta
nawri am nyeng a naypakoriap o araw, vohan kano vitohen
sa. Kakatdo no kakniaknyay da o pinaypakoriapan da as
arava o sehdang no araw do apat a kawras as alit no kabo
na no maririal an mahep do sinahad no apat a kawras.

13 Do katayoka na nia am nakavoya ako so kangkang
do tohos a mangyangyaw nia, “Ay so kapangamomo no
maparin anti dira do mian do tana aya an manglop pa sa
do trompeta da o tatdo pa saya a ka anghel!”

9

1 Do nakalop na dia no ichadadima dawri no anghel
o trompeta nawri am nakavoya ako so asa ka anghel a
tawagan so vitohen a yapo do tohos a tinorohan sia so
ipanyiwang do kadi ori a di machispang so kararahem.
2 Iniwangan na o kadi aya as nyeng a mian o ahob a
akmay ahob no rakoh a timan. Arava o mavoya do tana
aya as kasari no kavoyan so araw. 3 Naychatotwaw sa
o rarakoh a kavaga do ahob ori as kangay da do mondo
aya. Tinorohan sa so kapanonyit da a akmay anopit so
kaynyenyen. 4 Nayokoyokod sa ya do kadi da tomodotodoan
so kakayoan, kadibobotan kano aran ango a mohamoha
asna no pakasisien da sa am sira o tawotawo a abo so
marka no Dios do moyin da. 5 No kavaga siraya am
pinalogaran sa a mapakasiasi so tawotawo do mondo aya
do sinahad no dadima ka vohan asna katadkan no kadiman
sira. No kaynyenyen no sonyit daya am akma so madidiw
an sonyiten no anopit. 6 Do dadima aya a ka vohan a
kaparin na nia am oyod anti a ichahoho no tawo o kadiman
da as kano chitahen da anti o kadimanan da amna madiman
sava anti.

7 No kavaga saya am akma say kabayo a iyangay do arap.
Mian do oho da o akmay korona a vohawan as no dangoy
da am akmay dangoy no tawo. 8 No book da am akmay
book no mavakes as no nyipen da am akmay nyipen no
leon. 9 No kalangangan da am kataloban no laylay do arap
a vahayang. No liak no panid da am akmay liak no aro
a sakayan do arap a gorogoren no kabayo a mangalisto a
mangay do laban. 10 No ipos da am akmay ipos no anopit a
maynyen so panonyitan as niaya o yanan no ipakapamarin
daya a mapakasiasi so tawotawo do sinahad no dadima a
ka vohan. 11 No patol da niaya am no anghel no kadi aya a
di machispang so kararahem. No ngaran naya no patol aya

am Abaddon do chirin da no Hebreo as do chirin a Griego
am Apolyon. (No inmonmoan na nia am Manrarayaw.)
12 Nakarahan o manoma aya a mangamomo a mapaparin
as tayto pa o dadwa a omonot.
13 As do kapanglop no ichanem aya no anghel so trompeta
naya am nadngey ko o boses a yapo do apat a ka aroywan
no vohawan aya a altar a mian do salapan no Dios, 14 a
makavata sia do anghel aya, “Pavolawen mo sa o apat sawri
a ka mararahet a angheles a makedked do masngen do
rakoh aya omoyog a danom do Eufrates.” 15 As pinavolaw
na sa o apat saya ka angheles tapian dimanen da o kakatdo
no tawotawo do mondo aya. Niaya o parinyen da do
niaya awan, vohan kano oras a nipreparan so apat saya
a angheles. 16 As mian sa o nachivan dira a sinjalo a
mangabayo. As vinahey diaken o vidang da no sinjalo saya
a mangabayo am dos sientos milion (200,000,000). 17 Niaya
o kavoyan ko sa so kabayo saya kano mangabayo saya a
mian so onayen do kalangangan a laylay do arap. No kolor
no onayen daya am akmay kolor no apoy, akmay sapiro a
asol, kano akmay asopre a maynyohama. No oho da no
kabayo saya am akmay oho no leon as mian o tomwaw do
vivi da a omnininyas a apoy kano ahob kano asopre. 18 No
tatdo saya a ipakapamarin no apoy kano ahob kano asopre
o mindiman so kakatdo no tawotawo do mondo aya. 19 No
ipakapamarin daya no kabayo saya am no yapo do vivi da
kano ipos da. No ipos daya am akmay boday a mian so oho.
Niaya o serbien da a mapakasiasi so tawotawo.
20 As sira o navidin pa maviay do tawotawo do karahan
no pariparinyen daya no kabayo siraya am nanehseh sava
do gatogatos da. Nibhes dava kano tinadichokoran dava o
kanianib da sa so demonio kano diosdiosan a pinarin no
tanoro da do vohawan, polak, tanso, bato kano kayo a nia
sa so di makavoya, di makadngey kano di makayam. 21 As
aran no pariparinyen da saya a kapandiman so tawotawo,
kapachanito, kapanakaw kano kapamarin so malalapos a
parinyen do mahahakay kano mavavakes am pinanehseh
dava.

10

No anghel a mian so dekey a nihon a papil

1 As nakavoya ako so asa pa ka mayet a anghel a gomtin
a yapo do hanyit. Kapongosan sia no demdem as mian o
rayanyirang do oho na. Komnyay o dangoy naw akmay
araw as no dadwa ka padang na am akmay maytangked
a omnininyas a apoy. 2 Mian o pondanan na a dekey a

papil a mian so raharahan no nakahon sia. Pinatakad no
anghel aya o wanan no kokod na do taaw as no viit naw
am pinatakad na do tana. 3 Nangyaw so oyod a maliak
as no boses naya am akmay boses no somoli a leon as do
nakapangyaw naw am tinbay sia no liak no papito ka adey.
4 Do katayoka no adey saya am isitnan ko a patolasen o
inmonmoan daw amna mian o boses a yapo do hanyit a
makavata sia, “Patolasen moava as ividin mo a sekreto o
inmonmoan no papito aya ka adey.” 5 As kwanasaw am
no anghel aya a navoya ko a mapangay so mayviit a kokod
na do taaw kano tana am pinato na o wanan no tanoro
na a tomongdo so hanyit, 6 as kapayavay na do ngaran
no Dios aya a maviay a abo so pandan as minamaog so
tohos, tana kano taaw as kano atavo a miniminyan da.
Niaya o vinata naya, “Maparonoron pava o tiempo, 7 ta an
kapanglop na so trompeta no ichapito daya no angheles
saya am patongtongen no Dios o masekreto aya a plano
na a akma so pinapanmo na dira do pachirawatan na sa
a profeta kaychowa.”

8 As do katayoka na nia am vinata na diaken no boses awri
a yapo do hanyit, “Mangay ka do anghel aya a maytetnek
do taaw kan do tana as kahap mo sia o nivolay aya a papil
a pondanan na.” 9 Dawa nangay ako do anghel aya as
kahes ko nia o dekey aya papil. Vinata na diaken, “Hapen
mo as kakan mo sia. Oyod anti a masdep do katahaman
mo sia ta akmay asokar pero ichaynyen na anti no vodek
mo.” 10 Inahap ko do tanoro naya o papil aya as kakan
ko sia. Oyod sawen ta akmay asokar so kawnawnas amna
kapakarapit na do vodek ko am chinaynyen na. 11 Katayoka
na nia am vinata na diaken, “Kaylangan o kapawnonong mo
pa sia o chirin no Dios a komapet do manam sa a mapaparin
dira do aro a manyokoyokod kano tawotawo do matatarek
a nasiones, kavahayan kano chirin.”

11

No dadwa sa pachirawatan no Dios

1 As tinorohan na yaken so ipanenpang a kayo a akmay
tokod as kavata na sia diaken, “Iyangay mo a adpangan o
templo aya no Dios kano altar aya a sakrifisioan so idaday
sia as kavidang mo dira do tayto aya omanianib so Dios
daw. 2 Asna adpangan mo pava o hawa naya no templo
aya takwan niaya am tinoroh dira a paynolayan da no
di makasinchad so Dios. Iyangay da anti a paynolayan o
kavahayan aya no Dios anmana no Jerusalem do sinahad
no apat a poho kano dadwa a ka vohan (42). 3 As mian sa

anti o dadwa ka pachirawatan ko a mangonay so onayen
no nakadimadimanan a mapawnonong so ichahoho ko do
sinahad no asa livo, dadwa yatos kano anem a poho a karaw
(1,260).”

4 No dadwa saya a pachirawatan no Dios am sira o
abnekan kaychowa so dadwa a ka kayo no olivo kano
dadwa ka relaken do salapan no Dios a Apo no tana aya.
5 As an mian o makey a omtetek dira am mian o apoy a
tomwaw do vivi da a omtemtem so atavo a kalaban da as
sigorado o kadiman da no atavo a omtetek dira. 6 Mian anti
o ipakapamarin da a mapavawa so katimoy na a manda
do kakavos no parinyen daya a kapawnonong so chirin
no Dios. Mian pa dira o ipakapamarin a mapayvadiw so
danodanom a raya as maparin da pa o mapakasiasi so tawo
no ganit, apteng anmana aran ango an kakey da nia.

7 As an katayoka no tiempo aya a kapawnonong da so
ichahoho no Dios am maytotwaw anti o mangamomo aya
vinyay a yapo do di aya a machispang so kararahem a
kadi as kalaban na sira. Mahomis sa anti o dadwa aya as
kadiman na sira. 8 As no karakohan da saya am mavidin
anti do rarahan no rakoh aya a kavahayan. Diaya pa a
kavahayan o pinapaskan da so Apo ta do kros as ngaranan
da ya so Sodoma anmana Egipto a nia so kapanmoan so
kaparin no kavahayan aya. 9 Piahen da sava anti a ivovon o
karakohan daya as do tatdo karaw kano kara am talamaren
sa anti no matatarek a tawo a yapo do atavo a kavahayan,
tribo, nasiones kano chirin. 10 Oyod da anti ichakonswelo
no tawotawo do mondo aya o nakadiman daya no dadwa
saya ka pachirawatan no Dios as mamista sa anti as katoroh
da so regalo do kadwan dira. No icharakoh aya no konswelo
da am takwan oyod a aro o pinakasisian da a yapo do dadwa
siraya a profeta. 11 Amna do karahan no tatdo kano kara no
araw am pinirwa sa no Dios a viayen as kapayvangon da. As
oyod sa naychaknin kano namo o nakavoya sira. 12 As mian
o asa ka maliak a boses a yapo do hanyit a madngey da a
makavata sia dira, “Tomohos kamo dia!” As do kavoyan da
sia no atavo a omlaban sira am tomnohos sa a mangay do
hanyit do asa ka demdem. 13 Katayoka na nia am naychehat
a mian o mayet a nini as no kasapoho no vahavahay do
kavahayan ori am nararayaw as mian o nadiman a pito a
livo (7,000) a ka tawo. As sira o maviay pa do kavahayan
ori am oyod sa namo as kasitnan da a omdaday so Dios aya
a mian do hanyit.

14 Tayoka dana o ichadadwa naya no mangamomo a
mapaparin as masngen dana o ichatdo naya.

No nakalop dia no anghel o ichapito a trompeta

15 As do kalop dia no ichapapito dawri no anghel o
trompeta nawri am mian sa o maliak a boses a yapo do
hanyit a makavata sia, “No paypatolan no mondo aya am
dira narana a makayapo sichangoriaw no Apo ta a Dios kani
Cristo a tinongdo na a maypatol, as maypatol dana anti so
abo dana so pandan.” 16 As sira o beinte kwatro saw a
mangalkem a maydisna do mayponged ori dira a trono do
salapan no Dios am domnogod sa as kakheb da a omanianib
so Dios 17 a makavata sia,

> “Dios a makapamarin so atavo sichangoriaw kano
> nakayapo do sitnanan na. Pamahmahsan namen imo
> takwan tayto mo sinerbi o ipakapamarin mo as kasitnan
> mo na a maypatol. 18 Tayto daranaymo a nayendes
> a ichaket no tawo saya a di makasinchad dimo amna
> nawara dana o kapangastigo mo do di nanganohed
> dimo. Nawara dana o tiempo no kahosga mo dira do
> nadiman. Tiempo dana no katoroh mo nia o primio da
> no pachirawatan mo a sira so profeta kanira no pinidi
> mo sa a tawotawo mo a sira so sominchad dimo, malit o
> mato kano mahbo. Tiempo dana no kavahes mo dira do
> minrarayaw kano minparahet so mondo aya!”

19 As chinaywangan o templo no Dios do hanyit as mian do
irahem na o mavoya a asa ka vohawan a lakasan a yanan
no pinatolasan so promisa no Dios do kamanganakan na
sa. Naychichidat kano nayedey so oyod a maliak as kayan
pa no madngey a matatarek a liak as kapayninini na kano
katimoy na so mawyas no yelo.

12

No asa ka mavakes kano dragon

1 Katayoka na nia am mian sa o makakniknin a mapa-
parin do tohos a nia sa so mian so inmonmoan do manam
a mapaparin. Mian o asa ka mavakes do pamanitoan no
vohan as mian o korona na a yanan no dose ka vitohen
as oyod a maknyay o ayoayob na, ta akmay araw so
kakniaknyay. 2 Masngen dana ya a makawara as oyod a
maliak o katanyis na yamot do karakoh no didiwen na.

3 Mian pa o asa ka makakniknin a navoya do tohos.
Tominwaw o asa ka rakoh a dragon. Mavaya o kolor na
as kayan no papito a ka oho na kano asapoho a ka olong
na. Mayponged o oho na saya no korona. 4 Pinavoyas na
o kakatdo no atavo a vitohen do hanyit no ipos nawri as
kapagagtos na sira atavo do tana aya. Katayoka na nia
am nangay o dragon aya do masngen do kokod ori no

mavakes ori tapian an kawara no anak nawri am kanen
na. 5 Nakawara o mavakes aya so mahakay as nyeng da
iyangay o metdeh aya do Dios do trono na as no metdeh
aya o natongdo a maypatol do atavo a kavahayan a oyod a
rakoh so ipakapamarin. 6 No mavakes aya am komnaro as
kangay na tomayo do desierto a nia so niprepara no Dios
a yanan na tapian kawnongan sia do sinahad no asa livo,
dadwa yatos kano anem a poho karaw (1,260).
7 Karahan na nia am mian o arap do hanyit. No máto
dana anghel a si Miguel kanira no rarayay na a angheles
am nachilaban sa do dragon aya kanira no angheles na.
8 Nahomis o dragon aya kanira no angheles na as pinakaro
sa atavo do hanyit, 9 as kapoha nira do tana aya. No dragon
aya o boday ori kaychowa do Eden a mayngaran so Diyablo
anmana Satanas a iya so omloko so tawotawo do mondo
aya.
10 Nadngey ko o asa ka maliak a boses a yapo do
hanyit a makavata sia, “Nawara dana o kalibrian a yapo
do Dios. Pinavoya narana o ipakapamarin na a asa ka
patol. Pinavoya narana ni Cristo aya o anongen na a
manyokoyokod, ta pinakaro dana do hanyit o maparahet as
omakosa sira do Dios do kararaw kan kaheahep o kakakteh
ta sa a nanganohed di Jesus. 11 Amna nihomis da sia no
kakakteh ta saya a yamot do raya no Karnero aya as kano
nakangdet da a mapapanmo nia o kakawyoran aya as kadi
da minbayoan dia o viay da a itoroh do Dios a aran do
kadimanan. 12 Makasoyot kamo atavo a mian dana do
hanyit! Asna katadkan nio a mian do tana as kan do taaw,
ta so kapakamomo no mapaparin dinio! Ta inio anti o
angayan no soli aya ni Satanas do kapanmo na sia o kadekey
dana no tiempo naya a mamariparin so marahet.”
13 As do nakapanmo sia no dragon aya o nakapoha na
do tana aya am no mavakes aya a ina no metdeh ori a
mahakay o pinangayan na so soli na. 14 Amna tinorohan
o mavakes aya so dadwa ka panid no rakoh a kangkang
tapian makasayap sia a mangay do desierto a niprepara
ori a logar a daman sia do sinahad no tatdo kano kara no
awan tapian di marapit no boday aya. 15 Yamot do kadi na
adasan sia no dragon aya am nihwa na o rakoh a danom
a akmay ayo tapian iliod o mavakes aya. 16 Amna nayvaka
o tana a angayan no danom aya a yapo do dragon aya as
nalibri o mavakes aya. 17 Do kaoyod na somoli no dragon
aya no mavakes aya as kadi na makahapan sia amna sira
o tayatayabo na sa no mavakes aya o sinitnan na arapen.
Nia sa tawo o omonot do mando no Dios a mavidin a
mapapanmo no kakawyoran a yapo di Jesus. 18 Kwanasaw

am nangay do kanayan o dragon aya* as kapaytetnek na daw.

13

No dadwa sa ka mangamomo a vinyay

1 As navoya ko o oyod a mangamomo a vinyay a tomwaw
a yapo do taaw a papito so oho kano asapoho so olong.
Mian o korona no maday do olong naw as maday do oho
nawri am mian o nakatolas a ngaran a mapamarahet so
Dios. 2 Akmay tigre o mangamomo aya vinyay. No kokod
na am matavatava kano mayeyet kano kokod no leon* as
no vivi na am akmay vivi no leon. Tinoroh no dragon
aya dia o ipakapamarin, trono kano payanongan na do
mondo aya. 3 Mian o rakoh a kolad no asa do oho naya
a maparin na ichadiman amna chinadiman nava. Rakoh o
nakapaychaknin da nia no atavo a tawo do mondo aya o
natova aya rawa na as inonotan da ya, 4 as kanianib da so
dragon aya a iya so mintoroh so ipakapamarin na do vinyay
aya. Inanianib da pa o vinyay aya a makavata sia, “Sino
paro pa o makakma sia as kano sino paro o makaparin a
omlaban sia.”
5 Tinorohan o vinyay aya so apat a poho kano dadwa ka
vohan (42) a kayan no ipakapamarin na do mondo aya kano
kaparin na so makapamato so karakohan na as katek na no
Dios, 6 do kapaychirichirin na so matatarek a machikontra
do Dios, hanyit kano atavo a tawotawo a mian do hanyit.
7 Pinya pa no Dios o kaparin na so omlaban as kahomis na
sira so tawotawo no Dios as kayan pa no ipakapamarin na
a manyokoyokod do atavo a kavahayan, tribo, chirin kano
nasion no mondo aya. 8 Anianiven da anti sia no tawotawo
a maviay pa do mondo aya katadkan da no nakatolas so
ngaran do libro no mian so viay a abo so pandan. No libro
aya am pinatolas ya manam pa kano nakamaog no mondo
aya a nia so dira no Karnero aya a nidiman kaychowa.
9 Kadngeyen nio ya as kaintindi nio so inmonmoan na:
10 An sino o natongdo a makalaboso am makalaboso anti.
As an sino natongdo a dimanen no espada† am dimanen
anti no espada. Dawa kaylangan o kapakahni so saray
no tawotawo no Dios kano kapakangdet do aran ango a
mapaparin.
11 Mian pa o navoya ko a asa ka mangamomo a vinyay a
naytotwaw a yapo do irahem no tana aya. Mian o dadwa ka

* **12:18** 12:18 *Anmana:* nangay ako do kanayan. * **13:2** 13:2 *Do Griego:* bear.
† **13:10** 13:10 *Anmana:* an sino o mandiman no espada am dimanen pa anti no espada.

olong na akmay olong no karnero pero no liak na am akmay
liak no dragon ori. 12 Sinerbi na o ipakapamarin no nanma
aya a tominwaw a vinyay a ipamato na sia. Pinosposan na
sa atavo o tawo aya a omanib so nanma aya kania tomwaw
a mian so rakoh a kolad do oho. 13 Mian sa o makakniknin a
pariparinyen na akma so kapagtin so apoy a yapo do hanyit
do kavoyan sia no aro a tawo. 14 Naloko na o atavo a tawo
no matatarek sa a makakniknin a pinya sia a pariparinyen
na do salapan aya no nanma aya a vinyay. Naloko na sa
as karara na sira a mamarin so rebolto a asa ka onor kano
anib do nanma aya vinyay a napia do rakoh a rawa na no
espada. 15 As pinya pa no Dios o minonot aya a vinyay
a mian so ipakapamarin a omviay so estatwa aya tapian
makapayliliak as kaparin na omdiman so atavo a tawo a
maskeh a omanib sia. 16 As pinosposan no vinyay aya o
atavo a tawo a markan do moyin anmana do mangwanan
a tanoro da a pachangayan da no mangato a tawo anmana
sira o abo so anongen, sira o maynakem kano makasiasi
as kano machitangdan kanira no apohen. 17 As arava o
makapanadiw anmana makapaydakaw so aran ango an abo
sia o marka aya no vinyay aya a nawri so nomero a ngaran
na.
18 Kaylangan o rakoh a kasolivan tapian maintindi o
inmonmoan no nomero aya. Ta no ngaran no vinyay aya
am ngaran ya no asa ka tawo. No nomero aya am 666.

14

No Karnero aya no Dios kano 144,000 saya

1 As navoya ko o Karnero aya a maytetnek do tokon aya
a ngaranan so Sion as mian sa o rarayay na a 144,000 a
ka tawo. Nakatolas o ngaran no Karnero aya kano Ama
na do moyin da atavo. 2 As kadngey ko sia o liak a yapo
do hanyit a akmay komayasakas a danom a gomtos do
kakarangan as akma so kaliliak no adey. No liak aya am
akmay karaparapan da no togtog no aro a arpa. 3 As no
tawotawo saya am nakanta pa sa ya so vayo a kanta do
salapan aya no trono aya kano apat saw ka maypadivon
daw as kano beinte kwatro saw ka mangalkem. Arava o
maparin a omkanta so kanta dawri an dia voyvoh sa o
144,000 saya a inadidi do tana aya. 4 Sira ya am mahahakay
sa a entero pa dia tomnodo so mavavakes. Inadidi sa ya a
yapo dira do tawotawo do mondo aya as sira o manoma a
parawaten do Dios kano dira na no Karnero aya. Onotan
da o Karnero aya an dino pangwanan na. 5 As arava o
nakapaydaday da as kano arava o paroan sira.

No pinapanmo da no tatdo sa ka angheles

6 Katayoka na nia am nakavoya ako so matarek a anghel a
somayasayap do tohos a mapapanmo nia o di aya abdibdis
a Evanghelio dira do atavo a tawotawo do mondo aya, do
atavo a kavahayan, tribo, chirin kano nasion. 7 Oyod a
maliak o kavata na sia, “Anohdan nio o Dios as kadaday nio
sia ta nawara dana o araw no kapanhosga na. Anianiven
nio sia ta iya o minamaog so tohos kano tana, no taaw kano
atboran sa no danom.”
8 Mian pa o navoya ko a asa ka anghel a minonot a
makavata sia, “Nararayaw dana! Nararayaw dana o rakoh
a kavahayan no Babilonia a niaya so minpawnot sia o
tawotawo a mamarin so malalapos a pariparinyen as kano
kanianib so matatarek a diosdiosan.”
9 As mian pa o minonot a ichatdo da no angheles as naliak
a mapapanmo nia, “An sino o omanianib so mangamomo
aya vinyay kano estatwa naya as kano makarawat so marka
naya do tanoro anmana moyin na, 10 am makarawat so
kastigo no soli no Dios. Nia am parawaten no Dios a
abo so aran dekey a kasi nira. Mandidiw sa anti so
oyod a maymetmet do apoy kano asopre do kavoyan sia
no Karnero aya kanira no angheles no Dios. 11 As no
ahob a yapo do apoy aya am omhes ava anti a abo so
pandan. Maraw kan mahep am arava o kapaynaynehah
da no pandidiwan daya no omanianib aya so mangamomo
aya vinyay kano estatwa naya as kano minrawat so marka
no ngaran naya do tanoro kan do moyin da.”
12 Dawa do akma saya sia mapaparin am kaylangan o
kapakahni no tawotawo no Dios do kanohed do mando na
as kano kavidin a masaray ni Jesus.
13 Kwanasaw am nadngey ko o boses a yapo do hanyit a
makavata sia, “Patolasen mo ya. Mapalak sa o madiman
anti a makayamot do kawnot da di Jesus.” “Oyod ya,”
kwana no Espirito no Dios, “ta maynehah dana sa do tra-
baho da sa as kawnot dira no natrabaho da a pakarawatan
da so vahes!”

No tiempo dana no kapanyani

14 Katayoka na nia am navoya ko o asa ka oyod a maydak
a demdem as mian a maydisna do demdem aya o akma so
Naytawo ori a mian so korona a vohawan as kano mian
so pondanan a matarem a karit. 15 Mian pa o asa ka
anghel a yapo do templo ori as kaliak na a makavata sia do
maydisna aya do demdem, “Serbien mo na o karit moaya as
kapanyani mo na, ta tiempo dana no kapanyani, ta navaya

dana o yanien do tana aya.” 16 As nyeng a manyani o mian
aya do demdem aya as no yanien do tana aya am nayani.
17 Mian pa o asa ka anghel a navoya ko a yapo do templo
do hanyit a mian so pondanan a matarem a karit.
18 Mian pa o asa ka anghel a navoya ko a yapo do altar
a iya so inkargado do apoy do kapanemtem so isakrifisio.
Vinata na so kaliaken do mamondan aya do matarem aya a
karit, “Serbien mo na o karit moaya as kayani mo so atavo
a pinaymohan so obas, ta navaya dana as yanien dana.”
19 Nyeng na yanien no anghel o atavo a obas do mondo aya
as kapangay na sia do pamitosan so obas. No inmonmoan
no pamitosan aya so obas am no kastigo no Dios dira do
dia nanganohed sia. 20 No pamitosan aya am do gagan
no kavahayan ori as no raya a yapo do pamitosan aya am
akmay ayo do tatdo a yatos a ka kilometro so kananaro as
masngen a asa ka metro kan kara o kararahem na.

15

No papito sa anghel a tomoroh so papito a pandidiwan

1 As mian pa sa o navoya ko a oyod a makakniknin
do tohos a nia sa so mian so inmonmoan do manam a
mapaparin. Navoya ko sa o papito a ka anghel a mamondan
do papito a ka manawdi a pandidiwan kano kastigo a itoroh
no Dios do tana aya.
2 Mian o navoya ko a akmay taaw a salamin a pachisaglan
no omnininyas a apoy. Navoya ko pa sa o nanghomis aya do
mangamomo ori a vinyay kano dia minanianib so estatwa
naw as kano dia minrawat so ngaran naya a nomero a mian
sa maytetnek do masngen do taaw aya akmay salamin a
mayponged so arpa a tinoroh dira no Dios. 3 Kantahen da
o kanta na kaychowa ni Moises a pachirawatan no Dios as
kanta na pa no Karnero aya. Niaya o kanta aya:

> “Apo namen a Dios a makapamarin so atavo, ay so
> kato kano kapakakniknin no pinarin mo sa! Imo o
> Patol no atavo a nasion! Mahosto kano kakawyoran o
> pariparinyen mo! 4 Apo, sino o di omsinchad dimo a Dios.
> Sino maskeh a mapapanmo nia o kaoyod moaya a mato.
> Imo o mavoyvoh a masanto. Maypasngen sa dimo o tawo
> a yapo do atavo a kavahayan as kanianib da dimo takwan
> navoya da o kahosto na atavo no pariparinyen mo.”

No papito a ka madokong a litrato no ipangastigo no Dios

5 As katayoka na nia am navoya ko o kaywang no templo
do hanyit as kavoya ko so kwarto ori a pachisisirinyan
no Dios do tawo. 6 Minehbet sa a yapo do templo aya o
papito a ka anghel a mamondan so papito a ka matatarek a

pandidiwan. Naylaylay sa so oyod a marelak kano maydak a
lino as kayan no vohawan a machibtek do kalangangan da.
7 Tinorohan na sa no asa dira do apat sawri a inamaog no
Dios a maypadivon do trono ori so mayponged dira a papito
a ka vohawan a madokong a mapno no soli no maviay aya
a Dios a abo so pandan. 8 Kwanasaw am napno o templo no
ahob a yapo do mato kano makapamarin a Dios as arava
o makasdep do templo aya an di pa naparin o papito saya
ka matatarek a pandidiwan a iyangay da no papito saya ka
anghel do tana aya.

16

1 Nadngey ko o asa ka maliak a boses a yapo do templo ori
a mando dira do papito sawri a ka angheles, “Iyangay nio na
a paddohen do tana o mimian no papito saya a ka madokong
a yanan no ipangastigo no Dios.” 2 Nangay o nanoma ori
a anghel as kapaddo na sia do tana o mimian naw no
pondanan na a madokong a nia so pinaychanokanoka da
sa no tawo a mian so marka no mangamomo ori vinyay as
kano minanianib so estatwa naw. No noka da saya am oyod
a maynyen as kano makabababa.

3 Pinaddo no omonot aya a anghel do taaw o mimian no
madokong ori a pondanan na as nyeng a nayvadiw o taaw
a akmay nadiman a raya a nia so chinadiman no atavo a
maviay do taaw.

4 Pinaddo no ichatatdo daw a anghel o mimian no
pondanan naw a madokong do omoyog sa a danom kan do
tombod sa danom as nyeng saya a mayvadiw a raya, 5 as
kadngey ko sia o kavata na sia no anghel a taytrabaho so
tomidib do danom sa, “Mahosto ka do itoroh moaya hosga,
imo a Masanto aya a Dios a maviay do nakarahan kano
sichangoriaw. 6 Mahosto o pinarin moaya a kakastigo mo
dira do mindiman sira so tawotawo mo a pachangayan da
no profeta mo sa. Sichangoriaw am tinorohan mo sa so
inomen da a raya a nia so hosto dira!” 7 As mian pa o
nadngey ko a yapo do altar aya a makavata sia, “Oon, mo
Apo a Dios a makapamarin so atavo. Oyod o kahosto kano
kapayanong no tinoroh moaya a kastigo da.”

8 Pinaddo no ichapat aya a anghel o mimian no madokong
naya do araw a nia so pinaypakohat na tapian mapaso o
tawotawo. 9 Oyod o nakapaso da no tawotawo no araw
amna nanehseh sava. Nidaday dava o Dios a mian so
ipakapamarin a tomoroh so matatarek a pandidiwan asna
no nakavavay da pa so ngaran na.

10 Pinaddo no ichadima da no anghel saya o mimian no
madokong nawri do trono no nanoma ori a maytotwaw a
mangamomo a vinyay as nyeng a maypasari o paypatolan
na. As maychadangedanget sa o tawotawo do kaynyen no
didiwen da, 11 as kavavay da so Dios a yamot do pandidiwan
daya kano noka da sirawri amna kayan pa no kadi da
manehsehan nia o mararahet sa a pinariparin da.

12 As pinaddo no ichanem ori a anghel o mimian no
madokong nawri a pondanan na do rakoh a omoyog a
danom a tawagan so Eufrates. Nyeng a makolay o Eufrates
aya tapian panahanan da no patol sa kano sinjalo da sa
a yapo do mangket do dadan no araw. 13 As navoya ko
sa o tatdo a ka mararahet a espirito a akma say palaka
a mehbet do maday do vivi no dragon, no nanoma ori a
tomwaw a mangamomo a vinyay as kano omononot ori dia
a ngaranan da so kadakadaday a profeta. 14 Sira o tatdo
aya ka mararahet a espirito am makaparin sa so aro a
makakniknin as mangay sa kompeh so atavo a patopatol
do mondo aya tapian maychakasa sa do kalaban da so Dios
do araw aya anti a natongdo no makapamarin aya a Dios.

15 “Dawa katanggalen nio ta mawara ako anti a akma so
kawara no manakaw. As mapalak sa anti o tori a mananggal
as tori a manamonamo so viay tapian di sa anti kadasan a
akmay abo so onayen a masnek do kaaroan no tawo!”

16 As nikpeh da no tatdo saya a ka mararahet a espirito o
atavo a patol do mondo aya as kanira no sinjalo da do logar
aya a ngaranan da do chirin a Hebreo so Armagedon.

17 As pinaddo no ichapito dawri a anghel o mimian no
madokong naw do tohos. Mian o maliak a boses a yapo
do trono do templo ori a makavata sia, “Komnavos dana!”
18 As nanyeng a maychichidat, mayedey as kano mayninini
so oyod a mayet as kayan pa no matatarek a liak. As arava o
naypayet pa kania a nini a nakayapo do sitnanan no mondo
aya. 19 As no rakoh aya a kavahayan am naychatdo as arava
o dia nararayaw a kavahayan do mondo aya. As nanakem
pa no Dios o marahet a pinariparin no Babilonia aya as
tayto na torohan so kastigo na a yapo do rakoh a kasoli na
nira. 20 Naychabobo sa o atavo a isla as kabo no mavoya a
tokotokon. 21 Natimoy no yelo as mararani a dadima poho
a kilo so karahrahmet o asa ka yelo a gomtos do tawotawo.
Do mahara aya a pandidiwan da am inavavay da o Dios.

17

No navahey a malapos a mavakes

1 As nangay diaken o asa dira do papito ori a ka anghel a
mamondan do madokong as kavata na sia diaken, “Mangay
ka dia ta ipavoya ko dimo o kakastigo dia no Dios o mavahey
aya a kavahayan a tawagan so malapos a mavakes a mian
do masngen do kaaroan no omoyog a danom. 2 Sira o
patol no mondo aya am nachasa sa do malalapos saya a
pariparinyen na as nadinyat sa o atavo a tawotawo do
mondo aya no kanianib aya so diosdiosan.”

3 Do ipakapamarin no Espirito no Dios am inangay na
yaken no anghel aya do desierto a dia so chinavoyan ko
so asa ka mavakes a mangabayo do asa ka mangamomo
a vinyay a mavaya so kolor. No vinyay aya am mian so
papito ka oho kano asapoho so ka olong. Maytavo do
karakohan naya o pinatolas a iyavay na so Dios. 4 Naylaylay
o mavakes aya so mavaya kano granate a akmay laylay
no sivog a reyna. Mian sa o matatarek a alahas na a
vohawan, perlas kano matatarek a mapresioso a bato. Mian
o pondanan na a vohawan a tasa a kapnoan no malalapos
aya a pariparinyen na as kano kanianib so matatarek a
diosdiosan. 5 As mian o dia panmo so inmonmoan a ngaran
a nakatolas do moyin na a “No mavahey a Babilonia, ina no
malalapos so pariparinyen do mondo aya.” 6 As navoya ko
o mavakes aya a nadinyat do nakaynom na so raya da no
tawotawo no Dios a nidiman na a makayamot do nakawnot
da di Jesus.

Do katidib koaya do mavakes aya am oyod ako a nay-
chaknin. 7 Amna, “Ango kakninan mo nia,” kwana no
anghel ori. “Ipaychaknin moava ta ivahey ko dimo o
inmonmoan no mavakes aya kano kabayoan naya a vinyay
a mian so papito a ka oho kano asapoho a ka olong.
8 No vinyay aya am naviay kaychowa amna nadiman as
ito a maytotwaw a yapo do kadi aya a di machispang so
kararahem as kapoha anti nia do pangastigoan no Dios. Sira
anti o tawotawo do mondo aya a abo so ngaran do libro a
katolasan no ngaran da no mian so viay a abo so pandan a
yapo pa do sitnanan no mondo aya am maychaknin sa do
kapirwa na anti a tomwaw no vinyay aya a nadiman dana.

9 “Kaylangan diaya o kasolivan kano kapakaintindi! No
papito aya a ka oho am papito a ka tokon a yanan no
mavakes aya. No inmonmoan na pa nia am papito a ka
patol. 10 No dadima do patol saya am nadiman dana sa
as no tayto paya a maypatol am no ichanem daya as ito
pa a maytotwaw o ichapapito daya as dekey anti o tiempo
a kapaypatol na. 11 No vinyay aya a naviay kaychowa
as nadiman dana am iya o ichawaho no patol saya amna

machividang dira do papito saya a ka patol. No pamandan
na anti nia am no pangastigoan no Dios.
12 “No inmonmoan no asapoho aya a ka olong am asapoho
sa ka patol a tayto pa dia maypatol. Torohan sa anti ya kano
vinyay aya so dekey a tiempo a kapaypatol da. 13 Malit anti
o ichakey da a parinyen no asapoho saya as itoroh da anti
o ipakapamarin kano payanongan da do vinyay ori. 14 As
labanen da anti o Karnero aya amna homisen na sa anti
takwan iya o Apohen no atavo a apohen as kano Patol da
no atavo a patol as no rarayay na sa anti do kapanghomis
naya am sira o tinawagan kano pinidi na sa as navidin a
masaray nia.”
15 Vinata pa no anghel aya diaken, “No kaaroan aya no
omoyog a danom a yanan no mavakes aya am tawotawo
sa ya a yapo do atavo a kavahayan kano chirin kano tribo
do mondo aya. 16 No vinyay aya as kano asapoho aya a ka
olong a mayinmonmoan so asapoho a ka patol am isoli da
anti o mavakes aya a apohen no malalapos so pariparinyen.
Hapen da anti o atavo a warawara na a pati o lamit na as
kakan da sia o karakohan na as katemtem da sia o aran
ango pa a navidin. 17 Ta pinarin no Dios o kapaychakasa
da no aktokto da kano katoroh daya nia o anongen da do
vinyay ori a manda do kapakatongtong no chirin no Dios.
18 “No mavakes aya am asa ka oyod a rakoh a kavahayan
a tayto rakoh so ipakapamarin dira do patol sa do mondo
aya,” kwana no anghel aya.

18

No kararayaw no kavahayan a Babilonia

1 Do katayoka na nia am nakavoya ako so asa a ka anghel
a gomtin a yapo do hanyit a rakoh so ipakapamarin. As
chinasehdangan o tana aya no rial no anghel aya, 2 as
kaliak no kavata na sia, “Nararayaw dana o rakoh aya
a kavahayan no Babilonia. Voyvoh dana sa o demonio
kano matatarek a mararahet a espirito kano matatarek a
mararahet kan abo so serbi a manomanok o mian daw.
3 Nararayaw o Babilonia aya takwan nivook na sa o atavo a
nasion no kalapolaposan na. Nachasa sa dia a malalapos so
pariparinyen o apopohen do mondo aya as makayamot sia
am naypaynakem sa o negosiante a yamot do malalapos sa
a pariparinyen.”
4 Nadngey ko pa o asa ka boses a yapo do hanyit a
makavata sia,

“Inio a tawotawo ko, machisiay kamo do kavahayan aya
nia. Machangay kamoava do marahet saya pariparinyen

na tapian di kamo machirapas do kastigo na. 5 Nakarapit
do hanyit o gatos na saya as tayto manakem no Dios a
vahsan o pinariparin na sa. 6 Makayamot do pinarin
na sa kaychowa dira am maymeymetmet anti o vahes
na. Mapno anti o tasa na no inomen na as makpakpad
pa anti kano pinaynom na o ipaynom sia. 7 Katoato
na kano kaydaydamnay na kaychowa am kaharahara
no pandidiwan kano kangsangsahan na sichangoriaw.
Fermi na a vatahen do karakohan na o kareyna na as kadi
na biodan as vatahen na pa o kabo no tiempo a kayan no
kangsah na. 8 Dawa no atavo sa anti a pandidiwan na
am mawara anti do asa karaw. No pandidiwan na saya
am aro a daktat, apteng kano kangsangsahan a yamot
do kaaro no nadiman. As manamay anti ya takwan no
omhosga aya sia am no Apo ta a Dios a makapamarin."

9 Sira o patol sa do tana aya a nachangay do malalapos a
parinyen na kaychowa am mangsah sa anti as katanyis da
do kavoya da sia a manamay. 10 Maychatnetnek sa anti o
patol saya do marayi a mamo an machirapas sa do kastigo
naya as kavata da sia, "Ay so kapangamomo na! Do sinahad
no asa kawras am nakatongtong o kastigo no rakoh aya a
kavahayan a ngaranan so Babilonia."

11 Aran sira o negosiante am ichangsah kano tanyisan da
takwan ara pava anti o somadiw so idakaw da. 12 Ara pava
o manadiw so vohawan, polak, mapresioso sa a bato, perlas,
mangavid sa lamit a lino, sida kano laylay sa granate kano
mavaya, sira o kayo a panghapan so pabango, maynyen sa
kano mapsa a serserbien kano mangavid a paysahosahoran,
mapipia kayo, tanso, vahayang kano marmol, 13 pabango
sa, rikarikado, insenso kano mira, palek, haneng, arina,
trigo, baka kano karnero, kabayo kano kalesa, as aran no
tawo am ara pava o manadiw so pakovoten da. 14 Vatahen
da anti no maydakaw siraya do mavakes aya, "Atavo o
fermi mo saya ichakey a dira am ara pava. Mirwa mo pa
sava anti a mavoya o aro saya a may-inyen kano maavid
a warawara mo as aran no avid mo am mirwa pava."
15 As somngen sava anti o maydakaw saya a naypaynakem
do nakapaynegosio da do kavahayan aya ta haman da an
machirapas sa do kastigo naya. Tanyisan da anti kano oyod
daya ichangsah, 16 as kavata da sia, "Tayto mangamomo o
naparin aya do rakoh aya a kavahayan! Do nakarahan am
maylamit so maykolor so granate kano mavaya as kano lino.
Nanerbi pa so matatarek a alahas a vohawan, mapresioso sa
a bato as kano perlas, 17 amna do asa kawras am natemtem
sa ya atavo!"

As sira o kapitan no bapor kano pasahero da, tawo
no bapor kano atavo a mian so kaviayan do taaw am
maytetnek sa do marayi, 18 as do kavoya da so ahob aya
do kanamay no kavahayan aya am vinata da, “Ara pava
o nakakma sia a kavahayan!” 19 Napangay sa so ahbek
do oho da a pavoyan da nia o kangsah da as katanyis da
a makavata sia, “So karahet kano pangamomo no naparin
aya do kavahayan aya! Naypaynakem ta atavo a yamot do
kaynakman naya amna do sinahad no asa kawras am nabo
o atavo aya a kaynakman na!”
20 Makasoyot kamo, inio a mian do hanyit! Ichasoyot nio
o naparin aya sia. Inio a tawotawo no Dios, apostoles kano
profeta, makasoyot kamo ta nihosgan sia no Dios a yamot
do pinarin na dinio!
21 Mian o mayet a anghel a nanghap so rakoh a bato
akmay pangagilingan as kapagchid na sia do taaw as kavata
na sia, “Niaya anti o kalialisto no kararayaw no kavahayan
aya a Babilonia as mirwa pava anti a mavoya. 22 As mirwa
pava anti a madngey dia o togtog no arpa, plawta kano
trompeta. Ara pa sava anti o masosolib a tawo a mamarin
so matatarek aya a serserbien. Ara pava anti o tawo do
pangagilingan. 23 Ara pava o aran ango a relaken na. Ara
pava o madngey a liak no mayayak a tawo do ponsion. Sira
o maydakaw dia o maynákem dana do mondo aya ta niloko
na sa atavo o tawo no mondo aya no aro aya a ipanloko na.”
24 As do Babilonia aya o pinakayapoan no nakadiman da no
profeta sa no Dios as kanira no tawotawo na sa as kanira
pa no atavo a nidiman do matatarek a parte no mondo aya.

19

1 Do katayoka na nia am nadngey ko o akmay pinay-
chakasa a boses no aro a tawo do hanyit a makavata
sia o, “Dadayen kano pamatohen ta o Dios* a rakoh so
ipakapamarin a iya so pakayapoan no kalibrian ta! 2 Hosto
kano kakawyoran o hosga na. Nihosga na o kavahayan a
abnekan so apohen aya no kalapolaposan a napakagatos so
mondo aya kano mindiman sira so pachirawatan na sa no
Dios.” 3 As minirwa sa a makanta, “Dadayen ta o Dios!†
No ahob no manamay aya a kavahayan a nikastigoan no
Dios am omhes pava a abo so pandan.” 4 No beinte kwatro
a ka mangalkem kano apat saw a ka inamaog no Dios am
domnogod sa as kanianib da so maydisna do trono ori a
makavata sia, “Amen! Dadayen ta o Dios!”‡

---

* **19:1** 19:1 *Do Griego:* Alleluia. † **19:3** 19:3 *Do Griego:* Alleluia. ‡ **19:4** 19:4 *Do Griego:* Alleluia.

No manam a ponsion no tawagan aya so Karnero no Dios

5 Mian pa o nayliliak a yapo do trono ori, “Dadayen nio
o Dios, inio a atavo a nayserbi kano omsinchad sia, malit o
mato kano mahbo a tawo!”
6 As nakadngey ako so akmay boses no aro a tawo a akma
so kakayasakas no rakoh a ayo a gomtos do kakarangan
kano liak no mayet a adey a makavata sia, “Dadayen o
Dios,§ ta no makapamarin aya a Apo ta Dios am iya o
maypatol! 7 Mayanong ta a masoyot kano omdaday sia
ta masngen dana o kapaychakovot no Karnero aya. As
tayto dana a nakahanda o kakovoten naya a mavakes, 8 as
naylamit dana so oyod a marelak kano maydak a lino a nia
so mapia a pinariparin da no tawotawo sa no Dios.”
9 Vinata na diaken no anghel aya, “Patolasen mo sa ya.
Mapalak sa o ininbitan do ponsion aya no Karnero aya.”
Vinata na pa diaken, “Niaya o kakawyoran a chirin no Dios.”
10 Domnogod ako do salapan no anghel aya do kanianib ko
sia amna vinata na diaken, “Omba, anianiven moava yaken,
ta mayalit ta a tod a pachirawatan no Dios a mapawnonong
si Jesus a akma sira so kakakteh mo di Jesus. Dawa voyvoh
o Dios o anianiven mo.”
Takwan no pawnonongen aya a komapet di Jesu Cristo o
inmonmoan no ipananawo da no profeta no Dios.

No nangabayo do maydak a kabayo

11 As chinaywangan o hanyit as navoya ko o asa ka
maydak a kabayo as no mangabayo aya am tawagan so
Ichasaray kano Kakawyoran, ta hosto o hosga na kano
kapachilaban na sira so komontra sia. 12 Akmay omnininyas
a apoy o mata na as oyod a aro o korona na. Mian o
nakatolas do karakohan naya a ngaran na amna arava o
makapanmo sia kadwan an dia voyvoh a iya. 13 Natneb no
raya o onayen nawri as no itawag da sia am No Chirin no
Dios. 14 Omonot sa dia o oyod a aro a machangay dia a yapo
do hanyit a mangonay so marelak kano maydak a lino as
mayponged sa no kabayoan da a maydak a kabayo. 15 Mian
o yapo do vivi na a matarem a espada as niaya o serbien
na a ihomis so nasiones sa no mondo aya. Maytavo anti o
tawo am mian do panayahboan no panyokoyokoran na as
arava anti o makapachisobna sia. Pagtinyen na anti o soli
no Dios a makapamarin do atavo as akma anti so kapitos
no obas do pamitosan o kapangastigo na. 16 Nakatolas pa
do laylay na kan do paa nawri o, “Patol da no patopatol as
Apohen da no atavo a apohen.”

---

§ **19:6** 19:6 *Do Griego:* Alleluia.

17 As navoya ko o asa a ka anghel a maytetnek do rial no
araw as katawag na dira do manomanok do tohos no maliak
a boses na a makavata sia, “Kamo dia ta tiya o aro a itoroh
no Dios dinio a kanen nio. 18 Mangay kamo anti a koman so
karakohan da no madiman sa anti a patol, sira o sinjalo da
sira kano apopohen da sira, sira o kabayo kano nangabayo
as kanira pa no atavo a tawotawo malit o mato kano mahbo
kanira no machitangdan kano apohen.”
19 As do katayoka na nia am navoya ko o mangamomo
aya a vinyay as kanira no patol no mondo aya kanira no
tawo da sa a nakpeh do kalaban da so mangabayo ori do
maydak a kabayo kanira no omonot sawri a machangay
sia. 20 Nahomis sa o mangamomo aya a vinyay kano
kadakadaday aya a profeta as inahap sa a ipoha a maviay pa
do pangastigoan aya no Dios a akmay taaw so karakorakoh a
apoy kano asopre. No kadakadaday aya a profeta o namarin
so aro a makakniknin do salapan ori no vinyay aya a iloko
na sira so tawotawo a yanan no marka no vinyay aya as
kano minanianib so estatwa nawri. 21 As sira o tawotawo a
minonot sia am nidiman sa no espada ori a yapo do vivi no
mangabayo ori do maydak a kabayo. As sira o manomanok
am chinan da o maymin da do karakohan da saya.

20

No asa livo so ka kawan a kapaypatol ni Cristo

1 As kwanasaw am navoya ko o asa ka anghel a gomtin
a yapo do hanyit a mamondan do matava a kadena
kano ipanyiwang do kadi a di machispang so kararahem.
2 Pinadpet na as kahap na si Satanas a iya so ngaranan
so dragon, boday kaychowa do Eden kano Diyablo as
kapakedked na sia so asa livo so ka kawan. 3 Nipoha
no anghel aya si Satanas do kadi ori a di machipanda so
kararahem as kaneb na dia as kapangay na pa dia so selyo
tapian di makatwaw a omloko so kavahayan sa do mondo
aya do sinahad no asa livo so ka kawan. As do katayoka na
anti nia am pavolawen anti sia so maynyed a tiempo.
4 Katayoka na nia am mian sa o navoya ko a aro a trono as
sira o maydisna ori daw am tinorohan sa so ipakapamarin
a manhosga. Navoya ko pa sa o pahapahad da no nadiman
do nakakteb so lagaw da a makayamot do nakapanganohed
kano nakapawnonong da si Jesus kano chirin no Dios.
Inanianib dava o mangamomo ori a vinyay as kano nirisibi
dava o marka na do moyin anmana do tanoro da. Minirwa
sa ya a maviay as kapaypatol da do mondo aya a rarayay
ni Cristo so asa livo so ka kawan. 5 Nachividang sa ya do

manoma aya a kapirwa sira viayen o nadiman asna sira
o kadwan a nadiman am mirwa sava maviay a manda do
karahan no asa livo so ka kawan. 6 Mapalak sa o sivog a
tawotawo no Dios a machangay do manoma aya a kapirwa
a maviay, ta mangay pa sava do pangastigoan no Dios a
tawagan so ichadadwa no kadiman. As mayvadiw sa anti a
papali no Dios kani Cristo as maypatol sa anti ya a rarayay
ni Cristo so asa livo so ka kawan.

No nakahomis ni Satanas

7 Do karahan no asa aya livo so ka kawan am pavolawen
anti si Satanas do kakedkeran naya, 8 as mehbet anti sia a
mangay a omloko kano mapawnot so atavo a kavahayan
do mondo aya. Niaya o vatan so Gog kano Magog.
Paychakasahen sa anti ni Satanas a mangay do arap o
oyod saya aro, ta akma anti so anay do kanayan a dia
vidangi o karoaro da. 9 Nyeng sa makanet do mondo
aya as kadivovong da so yanan da no tawotawo no Dios
as kano kavahayan a oyod a ichaddaw no Dios amna do
katayto daya omadivovong so kavahayan aya am nyeng anti
a gomtos o apoy a yapo do hanyit a omtemtem sira. 10 As si
Satanas aya a minloko sira am ipoha anti do pangastigoan
aya no Dios a akmay taaw so karakorakoh a apoy kano
asopre. Dia mismo o pinohan nira no vinyay ori kano
kadakadaday ori a profeta as diaya anti o kastigoan dira
no Dios a pandidiwan da so oyod a maymetmet a abo so
pandan.

No manawdi dana kapanhosga

11 As navoya ko o asa ka rakoh a trono a maydak so kolor
as yanan no maydisna. Tod sa abo o tana aya kano tohos do
salapan na as kadi darana voyan. 12 As navoya ko sa atavo o
nadiman a tawo, malit o mato kano mahbo a maytetnek do
salapan no trono aya. As iniwangan da o libro sa do hanyit a
pachangayan no libro a katolasan no ngaran da no mian so
viay a abo so pandan. As nihosgan sa atavo do pinariparin
da a yapo do nakatolas do libro sirawri. 13 Pinatwaw pa sa o
nadiman do taaw kanira no mian do Hades as kahosga dira
do pinarin da do kaviay da pa. 14 Katayoka na nia am pinoha
o kadimanan kano Hades do akma yay taaw so karakorakoh
a apoy a pangastigoan no Dios a vatan so ichadadwa no
kadimanan. 15 As an sino o abo so ngaran do libro aya a
katolasan no ngaran da no mian so viay a abo so pandan
am ipoha do pangastigoan aya no Dios a apoy.

21

No kavahayan no Dios

1 Do katayoka na nia am navoya ko o vayo a tohos kano
tana takwan nabo dana o nanma a tohos kano tana a
pachangayan no taaw. 2 Navoya ko pa o kavahayan aya
no Dios a tawagan so Vayo a Jerusalem a gomtin a yapo do
Dios a mian do hanyit a oyod a mavid akmay nakabihis
a mavakes do ponsion na. 3 As nadngey ko o asa ka
maliak a boses a yapo do trono ori do hanyit a makavata
sia, “Niaya dana o kavahayan no Dios, ta machasa dana o
Dios do tawotawo as tawotawo narana sira. Fermi dana
anti a machipanghovok dira o Dios as moyvoh anti a iya
o sincharan da a Dios. 4 Pakarohen na anti no Dios o
atavo sa pakayapoan no katanyis da as ara pava anti o
kadimanan, kangsangsahan, katanyitanyis kano maynyen
a didiwen takwan no mian do nanma a kaviayan am nabo
dana sa.”

5 Katayoka na nia am vinata no mian aya do trono,
“Payavayohen ko o atavo.” Vinata na pa diaken, “Patolasen
mo ya, ta ichasaray kano kakawyoran o chirin ko saya.”
6 Vinata na pa diaken, “Makatongtong dana o atavo a logar
a mapaparin do tana aya. Yaken o Alpha kano Omega a
sitnanan kano kavosan no atavo. An sino o mawaw am
torohan ko so di na sadiwen a danom a yapo do tombod
aya a danom a tomoroh so viay, 7 ta niaya o itoroh anti do
makapanghomis. Dios na yaken as kamanganakan ko sia.
8 Pero mangamomo o pamandan da no matahaw a omonot
diaken kano dia manganohed diaken, sira o malalapos so
pariparinyen, sira o mandiman so tawo, sira o machanito,
sira o manganianib so diosdiosan kanira no maydaday.
Mangamomo o pamandan da, ta no pohan aya nira am do
pangastigoan no Dios a akmay taaw so karakorakoh a apoy
kano asopre a niaya so ichadadwa no kadimanan.”

9 As no asa dira do papito sawri a ka angheles a
mamondan do papito sirawri a ka madokong a kapnoan no
manawdi a pandidiwan do mondo aya am nangay diaken a
makavata sia, “Mangay ka dia ta ipavoya ko dimo o mavakes
aya a kakovoten no Karnero aya.” 10 As pinawnot ako no
Espirito no Dios as kangay na niaken no anghel aya do totok
no asa ka makarang a tokon, as kapavoya na nia diaken o
Jerusalem a kavahayan no Dios a gomtin a yapo do hanyit
a yanan no Dios. 11 Romial ya do ipakapamarin no Dios
as akmay kristal kano oyod a mavid a akmay mapresioso
a bato a haspe. 12 No gadagada a ahad na am oyod a
matokpoh kano makarang a mian so dose a ka ayeran a
yanan no mayponged a gwardia a anghel. Nakatolas do

ayeran saya o dose a ngaran da no kamanganakan sa ni
Israel. 13 Maday do siri no gadagada aya am tatdo o ayeran.
Tatdo do mangket do valogan, tatdo do kadpidan, tatdo do
mangket do kavayatan as tatdo a mangket do kaydawran.
14 Mian o dose ka bato a pinatnekan so gadagada aya a
kavoyan so ngaran da no dose ka apostoles no Karnero aya.

15 No anghel ori a minsisirin diaken am mian o pondanan
na a vohawan a ipanenpang tapian adpangan na o ayeran
kano gadagada no kavahayan aya. 16 Hosto o kavahavaha
no kavahayan aya ta malit o karang, ovong kano anaro
na. Nidpangan no anghel aya as dadwa livo kano apat a
yatos (2,400) a ka kilometro o anaro na, alit na pa no ovong
kano karang na. 17 Nidpangan na pa o gadagada nawri
am setenta a ka metro (70) o karang nawri an adpangan
no panpang nawri no anghel a sivog a panpang a serbien
no tawo. 18 No pinarin ori a gadagada no kavahayan aya
am mapresioso a bato a ngaranan so haspe. As vohawan
atavo o kavahayan ori as komnyay a akmay kristal. 19 No
pinatnekan so gadagada aya am pinangayan so aro a
mapresioso a bato a matatarek. No manoma ori a bato am
haspe. No omonot am sapiro. No omonot ori am kalsedonia.
No ichapat daw am esmeralda. 20 No omonot ori am
onise. No ichanem daw am kornalina. No ichapito daw am
krisolita. No ichawaho daw am berilo. No ichasasiam naw
am topasio. No omonot ori am krisopraso. No ichaonse naw
am hasinto as no manawdi ori am amatista. 21 Madinong a
perlas o atavo a ayeran na sawri as atavo o rarahan awri
am vohawan a oyod a maknyay a akmay kristal.

22 Arava o templo a navoya ko do kavahayan aya takwan
no Apo ta a Dios a makapamarin so atavo kano Karnero
o pinakatemplo dawri. 23 Kaylangan pava o araw kano
vohan daw a sehdang takwan no ipakapamarin no Dios o
omsehdang do kavahayan aya as no Karnero aya o relaken
daw. 24 Sehdangan na anti atavo o tawo no kavahayan aya
as iyangay da anti do kavahayan aya no patol do mondo
aya o atavo a kaynakman da. 25 Fermi anti a maywang o
ayeran na saya takwan ara pava anti o mahep, ta fermi
dana a maraw. 26 Iyangay pa anti do kavahayan aya o atavo
a kaynakman kano mapipia dana a warawara no atavo a
nasiones. 27 Arava anti o makasdep dawri a marodit do
salapan no Dios anmana sira o mamarin so marahet kano
pakasnekan anmana sira o maydaydaday. Voyvoh sa anti a
makasdep do kavahayan aya am sira o nakatolas so ngaran
do libro ori a katolasan no mian so viay a abo so pandan a
onongan no Karnero aya.

22

1 Pinavoya na pa diaken no anghel aya o omoyog ori a
danom a tomoroh so viay. No oyod aya a matnaw a danom
a akmay kristal am tombod a yapo do trono no Dios kano
Karnero aya, 2 as omoyog do hovok no rakoh aya a rarahan
do kavahayan aya. As do mayviviit do danom aya am mian
sa o kayo a tomoroh so viay. Omsi sa ya so dose a ka klasi a
kavohavohan a katadian. No vohong naya am tovatova do
atavo a nasiones. 3 Ara pava anti o mavoya do kavahayan
ori a inavay no Dios. Mian do kavahayan aya o trono no
Dios kano Karnero as dayen da anti sia no pachirawatan na
saya. 4 Mavoya da anti o Dios as makatolas anti o ngaran
na do moyin da. 5 Ara pava anti o mahep dia as kaylangan
da pava o relaken anmana sehdang no araw takwan no
Apo ta a Dios o mismo da a sehdang. Maypatol sa anti o
pachirawatan aya no Dios a abo so pandan.

No makalo dana a kapayvidi ni Jesus

6 Vinata na diaken no anghel aya, “No atavo saya a pina-
tolas mo a pinavoya dimo am ichasaray kano kakawyoran
as mayanong a panganohdan takwan no Dios a iya pa so
tomnoroh so ipakapamarin na do profeta na sa o tomnovoy
so anghel na dimo a mapapanmo nia do pachirawatan na
sa o masngen dana sa mapaparin do mondo aya.”

7 “Adngeyen nio ya!” kwana ni Jesus. “Makalo ako a
mayvidi as mapalak sa anti o manganohed kano omonot
do nakatolas do libro aya.”

8 Yaken si Juan a mismo a nakadngey as kano nakavoya so
atavo aya a mian dia. Do nakatayoka na nia am domnogod
ako do kokod no anghel ori a napavoya diaken tapian
anianiven ko, 9 amna vinata na diaken, “Anianiven moava
yaken as no Dios o anianiven mo. Malit ta kano rarayay mo
sa a profeta no Dios kano atavo a omonot do pinatolas do
libro aya.” 10 Vinata na pa diaken, “Itayo moava o chirin
saya do libro aya, ta masngen dana sa ya a makatohod.
11 Asna sichangoriaw am no marahet so parinyen am
maypangay pa o marahet sa a pariparinyen da. Sira o
malapos so aktokto kano dadakay am mavidin sa a malapos.
Sira o mapia so pariparinyen kano manamonamo so viay
am maypaypangay pa sa mapia kano manamonamo.”

12 “Kapanmohen nio ya!” kwana ni Jesus. “Makalo ako a
mawara as ipanayvi ko sa o primio a itoroh ko a vahes nio a
omononot do natrabaho nio diaken. 13 Yaken o Alpha kano
Omega a sitnanan kano kavosan as yaken pa o pakayapoan
kano pamandan no atavo.”

14 Mapalak sa anti o mapakanamonamo so onayen da,
ta mian anti o anohed da a makasdep do ayeran sa no
kavahayan aya as kakan da anti do asi no kayo aya a
tomoroh so viay. 15 Asna makasdep sava anti do kavahayan
aya o mararahet so aktokto kano pariparinyen, sira o
machanito, sira o mangadwan, sira o nandindiman so tawo,
sira o omanianib so diosdiosan kanira no maydaydaday do
chirin kano pariparinyen.
16 Vinata ni Jesus diaken, “Yaken si Jesus a tomnovoy so
anghel ko a mapapanmo nia dinio do timtimban no Dios do
matatarek saya a kavahayan. Yapo ako do familia ni David
as yaken o maknyay a vitohen do kamalatiat.”
17 Vatahen no Espirito no Dios kanira no tawagan so
kakovot a mavakes ni Cristo, “Mawara ka na!” As vatahen
da pa no nakadngey sia ya, “Mawara ka na!” An sino o
mawaw am maypasngen as kangay na a minon do danom
aya a tomoroh so viay, ta libri ya a itoroh a abo so paga.
18 Patanggalen ko o atavo a makadngey sia o ipapanmo
no libro aya. An sino o maparapa dia am itoroh no Dios dia
o pandidiwan saya a nakatolas dia a parapahen do adan
narana mayanong a kastigo. 19 An sino mapakaro dia o
ipapanmo no libro aya am pakarohen no Dios o anohed na
a koman do asi no kayo aya a tomoroh so viay as makasdep
ava do tayto naya pangononongan no libro aya a kavahayan
no Dios.
20 Niaya o vatahen ni Jesus diaten, “Yaken o makavata sia
o kaoyod no chirin saya do libro aya. Makalo ako a mayvidi
do mondo aya.”
Mawara ka na, Apo namen a Jesus. Amen!
21 Bendisionan kamo pa atavo* no Apo ta a si Jesu Cristo
as katoroh na pa dinio so grasia na.

* **22:21** 22:21 *Do kadwan sa a manuscript am:* tawotawo no Dios.